

Holy Bible

Aionian Edition®

Lilangano Iya Sambano

Yao New Testament

Holy Bible Aionian Edition ®

Lilangano Iya Sambano
Yao New Testament
Language: Ciyawo
Malawi, Mozambique

Creative Commons Attribution 4.0 International, 2018-2025

Source text: eBible.org

Source version: 9/10/2025

Source copyright: Creative Commons Attribution 4.0
Pioneers.org, 2018

Formatted by Speedata Publisher 5.3.10 (Pro) on 12/3/2025

100% Free to Copy and Print

TOR Anonymously and <https://AionianBible.org>

Published by Nainoia Inc, <https://Nainoia-Inc.signedon.net>

All profits are given to <https://CoolCup.org>

We pray for a modern Creative Commons translation in every language
Translator resources at <https://AionianBible.org/Third-Party-Publisher-Resources>
Volunteer help and comments are welcome and appreciated!

Celebrate Jesus Christ's victory of grace!

Preface

Ciyawo at AionianBible.org/Preface

The *Holy Bible Aionian Edition* ® is the world's first Bible *un-translation*! What is an *un-translation*? Bibles are translated into each of our languages from the original Hebrew, Aramaic, and Koine Greek. Occasionally, the best word translation cannot be found and these words are transliterated letter by letter. Four well known transliterations are *Christ*, *baptism*, *angel*, and *apostle*. The meaning is then preserved more accurately through context and a dictionary. The Aionian Bible un-translates and instead transliterates eleven additional Aionian Glossary words to help us better understand God's love for individuals and all mankind, and the nature of afterlife destinies.

The first three words are *aiōn*, *aiōnios*, and *aīdios*, typically translated as *eternal* and also *world* or *eon*. The Aionian Bible is named after an alternative spelling of *aiōnios*. Consider that researchers question if *aiōn* and *aiōnios* actually mean *eternal*. Translating *aiōn* as *eternal* in Matthew 28:20 makes no sense, as all agree. The Greek word for *eternal* is *aīdios*, used in Romans 1:20 about God and in Jude 6 about demon imprisonment. Yet what about *aiōnios* in John 3:16? Certainly we do not question whether salvation is *eternal*! However, *aiōnios* means something much more wonderful than infinite time! Ancient Greeks used *aiōn* to mean *eon* or *age*. They also used the adjective *aiōnios* to mean *entirety*, such as *complete* or even *consummate*, but never infinite time. Read Dr. Heleen Keizer and Ramelli and Konstan for proofs. So *aiōnios* is the perfect description of God's Word which has *everything* we need for life and godliness! And the *aiōnios* life promised in John 3:16 is not simply a ticket to *eternal* life in the future, but the invitation through faith to the *consummate* life beginning now!

The next seven words are *Sheol*, *Hadēs*, *Geenna*, *Tartaroō*, *Abyssos*, and *Limnē Pyr*. These words are often translated as *Hell*, the place of *eternal punishment*. However, *Hell* is ill-defined when compared with the Hebrew and Greek. For example, *Sheol* is the abode of deceased believers and unbelievers and should never be translated as *Hell*. *Hadēs* is a temporary place of punishment, Revelation 20:13-14. *Geenna* is the Valley of Hinnom, Jerusalem's refuse dump, a temporal judgment for sin. *Tartaroō* is a prison for demons, mentioned once in 2 Peter 2:4. *Abyssos* is a temporary prison for the Beast and Satan. Translators are also inconsistent because *Hell* is used by the King James Version 54 times, the New International Version 14 times, and the World English Bible zero times. Finally, *Limnē Pyr* is the Lake of Fire, yet Matthew 25:41 explains that these fires are prepared for the Devil and his angels. So there is reason to review our conclusions about the destinies of redeemed mankind and fallen angels.

The eleventh word, *eleēsē*, reveals the grand conclusion of grace in Romans 11:32. Please understand these eleven words. The original translation is unaltered and a highlighted note is added to 64 Old Testament and 200 New Testament verses. To help parallel study and Strong's Concordance use, apocryphal text is removed and most variant verse numbering is mapped to the English standard. We thank our sources at eBible.org, Crosswire.org, unbound.Biola.edu, Bible4u.net, and NHEB.net. The Aionian Bible is copyrighted with creativecommons.org/licenses/by/4.0/, allowing 100% freedom to copy and print, if respecting source copyrights. Check the Reader's Guide and read at AionianBible.org, with Android, and with TOR network. Why purple? King Jesus' Word is royal and purple is the color of royalty! All profits are given to CoolCup.org.

History

Ciyawo at AionianBible.org/History

- 06/21/75 - Two boys, P. and J., wonder if Jesus saves all and pray.
- 04/15/85 - Aionian Bible conceived as B. and J. pray.
- 12/18/13 - Aionian Bible announced as J. and J. pray.
- 06/21/15 - Aionian Bible birthed as G. and J. pray.
- 01/11/16 - AionianBible.org domain registered.
- 06/21/16 - 30 translations available in 12 languages.
- 12/07/16 - Nainoa Inc established as non-profit corporation.
- 01/01/17 - Creative Commons Attribution No Derivatives 4.0 license added.
- 01/16/17 - Aionian Bible Google Play Store App published.
- 07/01/17 - 'The Purple Bible' nickname begins.
- 07/30/17 - 42 translations now available in 22 languages.
- 02/01/18 - Holy Bible Aionian Edition® trademark registered.
- 03/06/18 - Aionian Bibles available in print at Amazon.com.
- 09/15/18 - Aionian Bible dedicated as J. and J. pray again.
- 10/20/18 - 70 translations now available in 33 languages.
- 11/17/18 - 104 translations now available in 57 languages.
- 03/24/19 - 135 translations now available in 67 languages.
- 10/28/19 - Aionian Bible nursed as another J. and J. pray.
- 10/31/19 - 174 translations now available in 74 languages.
- 02/22/20 - Aionian Bibles available in print at Lulu.com.
- 05/25/20 - Illustrations by Gustave Doré, La Grande Bible de Tours, Felix Just.
- 08/29/20 - Aionian Bibles now available in ePub format.
- 12/01/20 - Right to left and Hindic languages now available in PDF format.
- 03/31/21 - 214 translations now available in 99 languages.
- 11/17/21 - Aionian Bible Branded Leather Bible Covers now available.
- 12/20/21 - Social media presence on Facebook, Twitter, LinkedIn, YouTube, etc.
- 01/01/22 - 216 translations now available in 99 languages.
- 01/09/22 - StudyPack resources for Bible translation study.
- 01/23/22 - Volunteers celebrate with pie and prayer.
- 02/14/22 - Strong's Concordance from Open Scriptures and STEPBible.
- 02/14/23 - Aionian Bible published on the TOR Network.
- 12/04/23 - Eleēsē added to the Aionian Glossary.
- 02/04/24 - 352 translations now available in 142 languages.
- 05/01/24 - 370 translations now available in 164 languages.
- 08/05/24 - 378 translations now available in 165 languages.
- 08/18/24 - Creative Commons Attribution 4.0 International, if source allows.
- 10/20/24 - Gospel Primer handout format.
- 11/24/24 - Progressive Web Application off-line format.
- 01/28/25 - All profits are given to CoolCup.org.
- 03/12/25 - 382 translations now available in 166 languages.
- 06/21/25 - 468 translations now available in 230 languages.
- 09/01/25 - 538 translations now available in 291 languages.

Table of Contents

NEW TESTAMENT

Matayo	1
Maliko	31
Luka	51
Yohana	84
Masengo	109
Waloma	142
1 Wakolinto	157
2 Wakolinto	171
Wagalatia	180
Waefeso	185
Wafilipi	190
Wakolosai	194
1 Wasesalonike	198
2 Wasesalonike	201
1 Timoseo	203
2 Timoseo	207
Tito	210
Filimoni	212
Waebulania	213
Yakobo	224
1 Petulo	228
2 Petulo	232
1 Yohana	235
2 Yohana	239
3 Yohana	240
Yuda	241
Chiunkuko	243

APPENDIX

- Reader's Guide
- Glossary
- Maps
- Destiny
- Illustrations, Doré

NEW TESTAMENT

Che Yesu w̄atite, "Atati, mwalechelesye pakuwâ ngakuimanyilila yakuitendayi."

Nipele, w̄agaŵene iwalo yao kwa kuitendela gudugudu.

Luka 23:34

Matayo

1 Achi chili chitabu cha meena ga lukosyo lu Che Yesu Kilisito, Che Yesu Kilisito jwaliji jwa uwelesi u che Daudi, jwa uwelesi u che Iblahimu. **2** Che Iblahimu wāmmeleche che Isaka ni che Isaka wāmmeleche che Yakobo ni che Yakobo wāmmeleche che Yuda ni achapwakwe. **3** Che Yuda wāmmeleche che Pelesi ni che Sela, achikulu wāo wālijji che Tamali ni che Pelesi wāmmeleche che Esloni ni che Esloni wāmmeleche che Alamu. **4** Che Alamu wāmmeleche che Aminadabu ni che Aminadabu wāmmeleche che Nashoni ni che Nashoni wāmmeleche che Salumoni ni, **5** Che Salumoni wāmmeleche che Boasi, achikulu wāo che Boasi wālijji che Lahabu. Che Boasi ni che Lusi wālijji achaŵelesi wā che Obedi ni che Obedi wāmmeleche che Yese, **6** nombe che Yese wāmmeleche Mwenye che Daudi. Che Daudi wāmmeleche che Selemani, achikulu wāo che Selemani wālijji wānkawo che Ulia. **7** Che Selemani wāmmeleche che Lehoboamu ni, che Lehoboamu wāmmeleche che Abiya ni che Abiya wāmmeleche che Asa ni, **8** che Asa wāmmeleche che Yehoshafati ni che Yehoshafati wāmmeleche che Yolamu ni che Yolamu wāmmeleche che Usia ni, **9** Che Usia wāmmeleche che Yosamu ni che Yosamu wāmmeleche che Ahasi ni che Ahasi wāmmeleche che Esekiya ni, **10** Che Esekiya wāmmeleche che Manase ni che Manase wāmmeleche che Amoni ni che Amoni wāmmeleche che Yosia ni, **11** Che Yosia wāmmeleche che Yekonia ni achapwakwe. Keleko kaliji katema kakwasamichisyā Wāyahudi ku chilambo cha ku Babeli. **12** Nipele, Wāyahudi paŵāiche ku chilambo cha Babeli, che Yekonia wāmmeleche che Sealitieli ni che Sealitieli wāmmeleche che Selubabeli ni, **13** Che Selubabeli wāmmeleche che Abiudi ni che Abiudi wāmmeleche che Eliakimu ni che Eliakimu wāmmeleche che Asoli. **14** Che Asoli wāmmeleche che Sadoki ni che Sadoki wāmmeleche che Akimu ni che Akimu wāmmeleche che Eliudi, **15** Che Eliudi wāmmeleche che Eliasali ni che Eliasali wāmmeleche che Matani ni che Matani wāmmeleche che Yakobo, **16** Che Yakobo wāmmeleche che Yusufu, wānkawo che Maliamu achikulugwe Che Yesu wākuŵilanjikwa Kilisito Jwakuwombola. **17** Pelepo palijji ni iwelesi kumi na nne kutyochela che Iblahimu kwačhilila che Daudi, iwelesi kumi na nne kutyochela che Daudi mpaka Wāyahudi paŵajigalikwe ku usami ku Babeli ni iwelesi kumi na nne kutyochela kwigalikwa ku usami kuichila katema

ka Kilisito. **18** Yelei ni iŵatite pakupagwa Che Yesu Kilisito, che Maliamu, achikulugwe, wālijji atomelwe ni che Yusufu. Nambo akanaŵe kuwonegana mpela mundu ni wānkawake, che Maliamu wālisimene ali wāpachiilu kwa ukombole wa Mbumu jwa Akunnungu. **19** Nombe che Yusufu wānkawake pakuŵa wālijji mundu jwambone paujo pa Akunnungu nganasaka kwachembulusya che Maliamu pa wāndu, wāsachile kwaleka pangaimanyillā wāndu. **20** Nombewo paŵaliji aninkuganisa yeleyo, katumetume jwa kwinani jwa Ambuje wākopochele mu sagamisi, wānsalile, "Che Yusufu mwana ju che Daudi nkajogopa kwajigala che Maliamu kuŵa wānkwenu, ligongo ali wāpachiilu kwa ukombole wa Mbumu jwa Akunnungu. **21** Chaligopole mwanache jwannume nomwe chimwape liina lyakwe Che Yesu, pakuŵa jwelejo ni juchiŵakulupusye wāndu wākwe mu sambi syao." **22** Nipele yoseyo yakopochele kuti liŵe isyene, liŵōe lya Ambuje liŵāwēchete kwa litala lya jwakulondola jwa Akunnungu achitiji, **23** "Mwalimwalipe chawē jwapachiilu, chaligopole mwanache jwannume, nombewo chachawālilinga Emanueli" malumbo gakwe, "Akunnungu ali pamo ni uwe." **24** Nombe che Yusufu paŵajimwiche, wātesile ilaila iŵatite pakusala katumetume jwa kwinani jwa Ambuje, wānjigele che Maliamu wānkawo ni kwaulanawo kumangwao. **25** Nambo nganawonegana nawo mpaka che Maliamu paŵaligopwele mwanache jwannume. Nombe che Yusufu wāmpele liina lyakwe Che Yesu.

2 Che Yesu wāpagwile mmusi wa ku Beselehemu, muchilambo cha ku Yudea, kele katemako che Helode ali mwenye. Napagwa pe, wāndu wāwaimanyichisyē nnope ndondwa kutyochela kungopochelo lyuŵa wāiche ku Yelusalemu. **2** Wausisye wāndu, "Ana alikwapi mwanache jwapagwile, kuŵa Mwenye jwa Wāyahudi? Tujiweni ndondwa jakwe pajikopochele kungopochelo lyuŵa ni weleu tuiche kukwapelela." **3** Mwenye che Helode paŵapilikene yeleyo ni wāpwele ntima, welewo pamo ni wāndu wose wā ku Yelusalemu. **4** Nipele, wāaŵilasile pamo achakulungwa wose wāmbopesi ni wākwiganya Malajisyō ga Akunnungu gāwapele che Musa, wausisye kuti, "Ana Kilisito Jwakuwombola chapagwe kwapi?" **5** Nombewo wājanjile, "Mu musi wa ku Beselehemu, muchilambo cha ku Yudea, pakuŵa yeleyo ni yaitite pakulembewka ni jwakulondola jwa Akunnungu, **6** Mmwe Beselehemu chilambo cha ku Yudea, mmwe nganimma jwamwana kose pasikati misi ja chilambo cha ku Yudea, pakuŵa kutyochela kukwenu chakopochele chilongola

juchiŵalongsye wându wângu, Waisilaeli.” 7 Pelepo, jo wâmale kwasika.” 21 Nipele che Yusufu wâjimwiche che Helode wâawîlasisle pachisyepele wânyawo ni wânjigele mwanache pamo ni achikulugwe, wâusile wâwaimyichisy e nnope ndondwa ni wâusise ku chilambo cha Isilaeli. 22 Nambo che Yusufu katema chi jele ndondwa jo pijakopochele. 8 paŵapilikene kuti che Alikelao mwanache ju che Nipele wâtumile ku Beselehemu aninkuti, “Njaulanje Helode, akamulile umwenye wa atatigwe, wajogwepe nkauchilichisy e uchenene ngani sya jwele mwanache. kwaula ku Yudea. Nombe, paŵamasile kukanyikwa Mwamalaga kummona, nkauje kukuusalila, ni une mu sagamisi, wajawile mbande sya ku Galilaya, jwakwe nyaule ngaatindiŵalile.” 9 Paŵamalisisye 23 wajawile kutama mu musi waukuŵilanjkwa ku kumpilikanila mwenye, wajendelechele ni ulendo Nasaleti. Yele ni iyatite pakuwa isyene malowé gagaŵechetekwe kwa litala lya wakulondola wâ Akunnungu gagakuti, “Châwîlanjkwe jwa ku Nasaleti.”

10 Paŵajiweni jele ndondwa jo wâsengwile nnope.

11 Wajinjile nkati ni wâmmweni mwanache jula pamo ni che Maliamu achikulugwe, wâtindîwâlile ni kunkotamila. Pelepo ni wâgopwele mmalombo gao ni wâmpele ntuuka, sahabu ni ubani ni mauta gagakuŵilanjkwa manemane. 12 Akunnungu wâkanyisy e mu sagamisi kuti akaujila sooni ku che Helode, nipele wâusile kumangwao kwa litala line. 13 Paŵamasile kutyoka achalendo wâala, katumetume jwa kwinani jwa Ambuje wânkopochele che Yusufu mu sagamisi ni kwasalila, “Njimuche! Munjigale mwanache jo pamo ni achikulugwe ni mmutuchile ku Misili. Ntamanje kweleko mpaka pachinantanjile, pakuwa che Helode akusaka kummulaga mwanache ju.” 14 Nipele che Yusufu wâjimwiche ni kunjigala mwanache pamo ni achikulugwe, wâtyosile chilo, wajawile ku Misili. 15 Wâtemi kweleko mpaka che Helode paŵajasiche. Yeleyo yatendekwe kuti lilo wâwâchete Ambuje kwa litala lya jwakulondola jwakwe liwé isyene, “Nammilasile mwanangu kutyochela ku Misili.” 16 Che Helode paŵaimanyi kuti wâwaimyichisy e ndondwa kwa nnope wâla wâlambwisy, wâtumbile nnope. Wâlajisy e wându wâkwe akaaulaje wânanche achanandi wose wâchilume wâpagwile ku Beselehemu ni mumbali mwakwe wâali ni yaka iwlî ni paasi ja pelepo. Wâtesile yeleyo malinga ni katema paŵaimanyi kutyochela kwa wêle wâwaimyichisy e nnope ndondwa. 17 Yeleyo ni igatite kuwa isyene malowé gagaŵechetekwe kwa litala lya che Yelemia juwâlijji jwakulondola jwa Akunnungu achitiji, 18 “Lilo wipakaniche ku Lama ko, kulila kwa kupeteka ni kulila kwa malumbo. Che Laheli akwalilila wânanche wâo, ningaakusaka kwamyalasya, pakuwa wânanche wose ajasiche.” 19 Paŵawile che Helode, katumetume jwa kwinani jwa Ambuje wânkopochele che Yusufu mu sagamisi ku Misili kula,

20 wânsalile, “Njimuche! Munjigale mwanache jo pamo ni achikulugwe, mmuue sooni ku chilambo cha Isilaeli, pakuwa wându wâwâsakaga kummulaga mwanache

3 Agala moâa gala wâkopochele che Yohana wâkubatisya, wâtandite kwalalichila wându mu lipululu lya ku Yudea. 2 Wâtite, “Nneche sambi, pakuwa Umwenye wa kwinani uâwandichile.” 3 Aâa ni wêwâla che Yohana wâala, juwâgambagwa ni che Isaya jwakulondola jwa Akunnungu paŵatite, “Lilo wâya mundu likuŵilanga mwipululu, ‘Mwakolochesye Ambuje litala lyakwe, ngolosyanje litala lyakwe.’” 4 Che Yohana wâwate chiwalo chichakolocheckwe ni manyuna ga chinyama chachikuŵilanjkwa ngamia ni nkaanda wa lipende nchiunu mwao, chakulya chao chalijj itete ni uchi wa mwikonde. 5 Wându wâ ku Yelusalemu ni kutyochela kosekose ku chilambo cha Yudea ni ilambo yose yaili mungulugulu lusulo lwa Yolodani, wâjaulile, 6 wâjitchisy e sambi syao ni kuleka, nombewo wâbatisye mu lusulo lwa Yolodani. 7 Nambo che Yohana paŵaweni Mafalisayo achajinji ni Masadukayo aninkwaichilila kuti wâbatisye ni wâasalile, “Wânyamwe uâwelesi wa lijoka! Waani wâjamwiche muuwâmbale uchimwa wa Akunnungu waukwika? 8 Nnosye kwa isambo kuti nnesile sambi. 9 Nkaganisa ni kuliwâchetela muntima kuti, ‘Tukwete ambuje wêtu che Iblahimu!’ Ngunsalila isyene kuti, Akunnungu akupakombola kugapanganya maganga ga gaŵe uâwelesi u che Iblahimu. 10 Sambano jino liwâgo lili chile kata michiga ja itela, nipele, chitela chachili chose changasogola isogosi yambone chichigwisikwe ni kujasikwa pa mooto. 11 Une ngumbatisyanga ni meesi kulosya kuti nnesile sambi. Nambo wâkwika kunyuma kwangu akwete machili nnope kumbunda une, ni une nganguwâjilwa namose kwawula ilatu yao. Wâlewo chambatisyange ni Mbumu jwa Akunnungu ni kwa mooto. 12 Wâlewo akwete lupeta mmakono mwao ali chile kupteta ngano. Chakumbikanye ngano jambone ni kutaga mu ngokwe ni ikambi kuitinisya pa mooto wangasimika.” 13 Kele katema ko Che Yesu wâtyosile ku Galilaya ni kwika mu lusulo lwa Yolodani ku che Yohana, kuti nombewo abatiswe. 14 Nambo che Yohana wâlinjile

kwasíwila aninkuti, "Une ni jungusachilwa kubatiswa Galilaya, chilambo cha wándu wángaŵá Wâyahudi! ni mmwe sambano iŵele uli mmwe kwika kukwangu 16 Wându wâkutama mu chipi chaliwone lilanguka nambatisye?" 15 Nambo Che Yesu wâjanjile, "Nneche lyalikungwa. Nombe wându wâkutamanga pa kaje itendekwe yeleyo kwa sambano, pakuwâ chilambo cha chipi ni pa mmmillî wa chiwa, lilanguka ikusachilwa itendekwe yeila yose yaili yambone paujo chilyalanguchisyé!" 17 Kutandilila kele katema Che pa Akunnungu." Pelepo che Yohana wâjítichisye. 16 Yesu wâtandite kulalichila achitiji, "Nneche sambi, Che Yesu paŵamasile kubatiswa wâtyosile mmeesi ni pakuwâ Umwenye wa kwinani uŵandichile!" 18 papopo kwinani kwaugwiche, wâmmweni Mbumu jwa Akunnungu achitulukaga mpela nguunda ni kwtula pachanya pakwe. 17 Nipele Lilowé kutyochela kwinani lyaŵechete, "Jweleju ni Mwanangu jungunnonyela nonyelwe nawo."

Galilaya, chilambo cha wándu wángaŵá Wâyahudi!

16 Wându wâkutama mu chipi chaliwone lilanguka lyalikungwa. Nombe wându wâkutamanga pa chilambo cha chipi ni pa mmmillî wa chiwa, lilanguka chilyalanguchisyé!" 17 Kutandilila kele katema Che Yesu wâtandite kulalichila achitiji, "Nneche sambi, pakuwâ Umwenye wa kwinani uŵandichile!" 18 Che Yesu paŵajimajimaga mungulugulu litanda lya Galilaya, wâweni wânakajumo wâvili wâkukoka, che Simoni jwakuŵilanjikwa che Petulo ni che Andulea mpwakwe. Wâliji mu litanda aninkukoka somba kwa lwaui pakuwâ wâliji wâkukoka somba. 19 Che Yesu

4 Nipele Mbumu jwa Akunnungu jwanlongwesye
Che Yesu mwikende kuti clinjikwe ni Shetani.

1 Che Yesu mwikonde kuti alinjikwe ni Shetani.
2 Paŵatemi pangalya mowâ albaini muusi ni chilo, mbesi jakwe jakwete sala. 3 Nipele Shetani wânniyichilile, ni wânsalile, "Iwaga mmwe ndi Mwana jwa Akunnungu ngasalile aga maganga gagalauche gaŵe mikate." 4 Che Yesu wâjanjile, "Ilembekwe mu Malembelo ga Akunnungu kuti, 'Mundu ngakulama ni nkate pe, nambo kwa lîlôwe lyalili lyose lyakuwecheta Akunnungu.'" 5 Nipele, Shetani wânjigele Che Yesu mpaka ku Yelusalemu pa musi wa Akunnungu, wammisile penani pa lusonga Iwa Nyumba ja Akunnungu, 6 wâasalile, "Iwaga mmwe ndi Mwana jwa Akunnungu, nliponye paasi pakuwa ilembekwe, 'Akunnungu chachatuma achikatumetume âvao wâ kwiniñi kwa ligongo lyenu, channiyakule mmakono mwao, ntakuligomba lukongolo lwenu pa liganga.'" 7 Che Yesu wâjanjile, "Ilembekwe sooni mu Malembelo ga Akunnungu, 'Nkaalinga Ambuje Akunnungu wênu.'" 8 Nipele Shetani wânjigele Che Yesu sooni ku chitumbi cheleu ni kwalosya mwenye syose sya chilambo ni ukulu wakwe. 9 Wânsalile, "Ni yose yi chinampe ni kuwa yenu iwaga chimundindiwalile ni kumbolelela." 10 Pelepo, Che Yesu wâjanjile, "Shetani ngambe kwaula! Ilembekwe mu Malembelo ga Akunnungu, 'Chimwatindîwalile Ambuje Akunnungu wênu ni kwapopelela wawowo pewo.'" 11 Nipele Shetani, wânniesile Che Yesu, ni wâiche achikatumetume wâ kwiniñi ni kwatumichila. 12 Che Yesu paŵapilikene kuti che Yohana atawîkwe mu nyumba jakutawîlwa wându, wâjawiile ku Galilaya. 13 Wâtyosile ku Nasaleti ni kwaula kutama ku Kapelenamu musi wauli mbwani ja litanda lya Galilaya, mu chilambo cha Sabuloni ni Nafutali. 14 Yeleyo ni iyatite pakuwa isyene lîlôwe lilyâwechekwe kwa litala lya che Isaya jwakulondola jwa Akunnungu, 15 "Chilambo cha ku Sabuloni ni chilambo cha ku Nafutali, litala lyalikwaula ku bahali, peesi lusulo Iwa Yolodani, ku

Galilaya, chilambo cha wāndu wāngāwā Wāyahudi! 16 Wāndu wākutama mu chipi chaliwone lilanguka lyalikulungwa. Nombe wāndu wākutamanga pa chilambo cha chipi ni pa mmmwili wa chiwa, lilanguka chilyalanguchisye!" 17 Kutandilila kele katema Che Yesu wātandite kulalichila achitiji, "Nneche sambī, pakuwa Ummwenye wa kwinani uŵandichile!" 18 Che Yesu paŵajimajimaga mungulugulu litanda lya Galilaya, wāweni wānakajumo wāwīlī wākukoka, che Simoni jwakuŵilanjikwa che Petulo ni che Andulea mpwakwe. Wālijī mu litanda aninkukoka somba kwa lwaū pakuwa wālijī wākukoka somba. 19 Che Yesu wāasalile, "Munguye, none chinantende wānyamwe mme wākwaikanawo wāndu kwa Ambuje." 20 Papopo wālesile nyau syao ni kwakuya. 21 Paŵajawile mmbujo kanandi wāweni wānakajumo wāne wāwīlī che Yakobo ni che Yohana wānache wā che Sebedayo. Wānyawo wālijī mu ngalaŵā pampe ni che Sebedayo atati wāo aninkusaula nyau syao. Nipele Che Yesu wāaŵilasile. 22 Papopo wājilesile ngalaŵā jila pamo ni atati wāo, ni kwakuya. 23 Che Yesu wājaulaga papalipose pala mu chilambo cha ku Galilaya, achijiganyaga mmajumba ga kupopelela ni kulalichila Ngani Jambone ja Ummwenye wa Akunnungu. Wālamisyē wāndu ilwele yakupisyangana iŵalijī nayo. 24 Ngani syakwe syajenele mbande syose sya ku Silia. Wākulwala wose wāwālijī ni ilwele yakupisyangana ni aŵala wākulaga, wāwākamwilwe ni masoka ni ūaali ni njilinjili ni wāndu wākulemala wājawisyē kweleko nombewo wālamisyē wāna wose. 25 Mipingo ja wāndu achajinji kutyochela ku Galilaya ni ku Dekapoli yaani misi ikumi ni ku Yelusalemu ni ku Yudea ni peesi lusulo lwa Yolodani wānkuiwe.

5 Che Yesu paŵauweni mpingo wa wându wâkxesile
na akitukwini kuytama. Mâkuytukwini kuytama.

pa chitumbi ni kutama. Wákulijiganya wáo wájaulile,
2 nombewo wátagandite kwajiganya. 3 "Akwete upile
wéle wákukwakulupilila Akunnungu, pakuwa umwenye
wa kwinani uli wao. 4 Akwete upile wéle wákulilasika
muntima, pakuwa chatulaswe. 5 Akwete upile wéle
wákulitimalika, pakuwa chapochele chilanga cha
Akunnungu. 6 Akwete upile wéle wákjakwete sala
ni njota ja kupanganya yaili yambone paujo pa
Akunnungu, pakuwa Akunnungu chachajikutisyá.
7 Akwete upile wáali ni chanasa kwa wáne,
pakuwa chachikolelwa chanasa. 8 Akwete upile
wáali ni ntima wambone, pakuwa chachawona
Akunnungu. 9 Akwete upile wákwalumbanya wándu,
pakuwa wányawo chachiwílanjikwa wánache wá
Akunnungu. 10 Akwete upile wéle wákusaukanga
ligongo lya kupanganya yaili yambone paujo pa

Akunnungu, pakuwa Umwenye wa kwinani uli wao. 11 nombejo champonye mu nyuumba jakutawilwa. 26 "Nsangalale wanyamwe wandu pachachintukananga Ngunsalila isyene kuti, ngantyoka mwelemo mpaka ni kunnagasya ni kummechetela yangalumbana kwa pachimmalisye kulipa mbiya ja mbesi. 27 "Mpilikene ligongo lyangu. 12 Nsangalale ni kuchina pakuwa kuti, wando wasalilwe, 'Nkatenda chikululu!' 28 mbote jenu jili jekulungwa kwinani. Pakuwa iyoyo peyo Nambo une ngunsalila, kila mundu juchannolechesye ni iwapanganyichisyse wakulondola wa Akunnungu jwankongwe kwa kunsaka, amasile kutenda chikululu wawapali nkanaewe wanyamwe. 13 "Wanyamwe nawo muntima mwakwe. 29 Nipele, iwaga liso ndi njete ja pachilambo! Nambo njete jasoyesyaga lyenu lya kundyo likunnewasya nlityosye ni kulijasila kulasa kwakwe chintaje chichi kuti unonye wakwe kwakatalika. Mmbaya nnope kupotesya chiwalo chenu uujile sooni? Ngajikufai kulikose, nambo jikwasikwa paasa ni kuliwatiwka ni wandu. 14 "Wanyamwe chimo cha pachiilu, kupunda chiilu chenu chose ndi lilanguka lya pachilambo! Musi wautawikwe chiponyekwe pa mooto wangasimika, mowa gose pachanya chitumbi ngaukukomboleka kusiska. 15 pangali mbesi. (Geenna g1067) 30 Ni iwaga nkono wenu Wando ngakupamba lumuli ni kuluunichila ni lulo, nambo akuluwika pachanya chindu chakuwchila lumuli pakuti lwalanguchisyse waali nkati mo. 16 Iyoyo pawandu, kuti aiwone isambo yenu yambone, ni wakusye Atati wenu waali kwinani. 17 "Nkaganisa kuti naiche kukugatiosya Malajisyo ni majiganyo ga akusachilwa waakwakwe, nombe jwannume alombelaga jwankongwe jwalesilwe, nambo kukugamalichisa. 18 Ngunsalila isyene kuti, akutenda chikululu. 33 "Sooni mpilikene kuti wandu mpaka pelepo kwinani ni chilambo pachimale kupita, wa kalakala wasalilwe kuti, 'Nkalumbila kwa unami, ngapagwa namose nukuta pane chindu chamwana nambo mpanganye mpela imwalumbile kupanganya mu malajisyo chachichityochekwe mpaka imalile kwa Ambuje.' 34 Nambo une ngunsalila, nkalumbila yose. 19 Nipele, mundu jwalijose jwangajitichisa ng'o, atamuno kwa kwinani, pakuwa chili chitengu namose likanyo limo mmalamulo ga mwana ga cha umwenye cha Akunnungu, 35 atamuno kulumbila ni kwajiganya wane, jwelejo cha we jwannandi kwa chilambo, pakuwa chili chitengu chao cha nnope mu Umwenye wa kwinani. Nambo jwelejo kuwchila makongolo, atamuno kulumbila kwa musi wa juchalikamulichisyse ni kwajiganya wane, jwelejo cha we Yelusalemu, pakuwa uli musi wa Mwenye jwankulu. jwankulungwa mu Umwenye wa kwinani. 20 Nipele 36 Atamuno nkalumbila kwa ntwe wenu, pakuwa ngunsalila kuti, iwaga umbone wenu ngaupunda ngankukombola kupanganya luumbo lomo kuwa aula wa wakwiganya Malajisyo ga Akunnungu lwsweila atamuno lwepliu. 37 Mwatiji, 'Elo', jiwe 'Elo', gawapele che Musa ni Mafalisayo nganjinjila ng'oo ni mwatiji, 'Ngwamba', jiwe 'Ngwamba'. Chachili chose mu Umwenye wa kwinani. 21 "Mpilikene kuti wandu cha kupunda yeleyo chikutyoka kwa jwangalumbana wa chiikala wasalilwe kuti, 'Nkaulaga! Juchaulaje jula. 38 "Mpilikene kuti isasilwe, 'Liso kwa liso, ni Liino akusachilwa alamulikwe.' 22 Nambo une ngunsalila kwa liino.' 39 Nambo une ngunsalila kuti, nkalichisyka kuti, mundu jwalijose jwakuntumbilila mpwakwe, kwa jwangalumbana. Mundu jwalijose juchampute chiimbajile kulamulikwa. Jwakwachembulusya apwao lijanda pa lije lya kundyo, mwagalauchisyse ni lijakwe. 40 Mundu anjausyaga ku nkungulu kukummehetela chachajausya pa nkungulu. Ni jwakummilanga mpwao 'Jwakulowela,' cha wajilwe kwinjila ku mooto wangasimika mowa gose pangali mbesi. (Geenna g1067) 23 Nipele mwapelekaga mbopesi jenu pa njigale nsigo wao njaule nawo kilomita jimo, njende chilisa ni papopo mwakumbuchilaga kuti apwenu nawo kilomita siwili. 42 Jwakummenda mumpe, wana umenyani nomwe, 24 njileche mbopesi jenu nombe jwakusaka kunkongola, ngasimwajima. mmbujo mwa chilisa, njaule kaje nkajilane ni mpwenu 43 "Mpilikene kuti isasilwe, 'Munnonyele njenu jo ni mmuuje ni kujityosya mbopesi jenu. 25 'Njilane ni munchime jwammagongo jwenu.' 44 Nambo chitema ni jwammagongo ndi mwitala nkanaewe une ngunsalila, mwanonyele wammagongo wenu kwika ku nkungulu. Yapundaga pelepo jwammagongo ni mwapopelele awala wakunlagasya, 45 kuti jwenu chantaje mmakono mwa jwakulamula, nombe mme wanache wa Atati wenu waali kwinani. jwakulamula jo chantaje mmakono mwa jwangondo, Pakuwa akwalanguchisyse lyuwa lyakwe wandu

ŵangalumbana ni ūambone ni kwanyeleta ula ūandu ūaulamba. Ŵanyawo akutâwa sinya ku meeso kwo
ŵambone paujo pa Akunnungu ni ūangalumbana. 46 Ana chimpate mbote chi mwanonyelaga pe
ŵakunnonyela ūnyamwe? Ngwamba! Pakuŵa ntuuka wao. 17 Nambo mwe pankutâwa, nsukusule
ŵakukumbikanya nsongo nombe akutenda iyoyo? 47 ku meeso ni kupakala maata muntwe, 18 kuti ūandu
lîwaga nkwalomasyaga achapwenu pe, ana ntesile anamanyilile kuti nkutâwa, nambo mmariyiche ni
chapi chakupunda kwapunda ūane? Ana ngati Atati ūvenu pe ūangakwamanyilila Akunnungu akutenda iyoyo. 48
Nipele mme ūautindimisyo mu ntima kwati mpela Atati ūvenu pe ūangakwamanyilila Akunnungu akutenda iyoyo.
Atati ūvenu ūa kwinani yatite kuâva jwautindimisyo.

6 "Nlilolechesye, nkatenda yambone pa ūandu
kuti mmoneche. Pakuŵa mwatendaga yeleyo
ngampegwa ntuuka kutyochela kwa Atati ūvenu ūa
kwinani. 2 "Nipele pankunkamuchisyâ jwakulaga,
nkagomba lipenga. Nkatenda mpela yakuti pakutenda
ŵaulamba mmajumba ga kupopelela ni mmatala
kuti ūandu anlape. Ngunsalila isyene, ūelewo
ŵamale kupočhela ntuuka wao. 3 Nambo
mmwe pankunkamuchisyâ jwakulaga, ntende yeleyo
mwakusisa namose ambusanga ūvenu akamanyilila,
4 nipele mwakamuchisyâ jwakulaga mwakusisa ni
Atati ūvenu ūakulola yakusiska, chachimpa mbote.
5 "Sooni pankupopela, nkaŵa mpela ūaulamba.
Pakuŵa ūelewo ikwanonyela kupopela achijimaga
mmajumba ga kupopelela ni pamalekano melepe
aoneche ni ūandu. Ngunsalila isyene, ūelewo ūamale
kupočhela mbote jao. 6 Nambo mmweji pankupopela,
njinjile nkati mwenu, mmugale mnango ni mwapopele
Atati ūvenu ūangakuwonekana. Nombe Atati ūvenu
ŵakulola inkupanganya kwakusiska, champe mbote.
7 "Pankupopela, nkaŵecheta malowé ga wamba mpela
ŵandu ūangakwamanyilila Akunnungu. Pakuŵa
ŵanyawo akuganisa kuti Akunnungu chachapilikani
kwa ligongo lya malowé gao gamajinji. 8 Nipele
nkalandana ni ūanyawo, pakuŵa Atati ūvenu
akumanyilila chinkusaka nkanaŵe kwâwendâ. 9
Nipele ūanyamwe mpopeleje yeleyi, 'Atati ūvetu ūandi
kwinani, Liina lyenu lichimbichikwe kwannope. 10
Umwenye wenu uiche. Chinkusaka cho chitendekwe
pachilambo pano mpela kwinani. 11 Ntupe chakulya
chetu cha luyâa ni luyâa. 12 Ntulechelesye ilewô yetu,
mpela uwiji itukuti kwalechelesya wose ūakutulewela.
13 Nkatujinjisa nkulinjikwa, nambo ntukulupusye
ni jwangalumbana.' Pakuŵa umwenye uli wenu ni
machili ni ukulu moŵa gose pangali mbesi. 14
"Pakuŵa mwalechelesya ūandu ilewô yao, Atati
ŵenu ūa kwinani channechelesya ni ūanyamwe
ŵakwe. 15 Nambo ūaga ngamwalechelesya ūandu,
nombe Atati ūvenu ūa kwinani ngasannechelesya ni
ŵanyamwe ūakwe. 16 "Pankutâwa, ngasimma mpela
melepe awoneche ni ūandu kuti akutâwa. Nambo
une ngunsalila isyene kuti ūelewo ūamale kupočhela
Atati ūvenu ūangakuwonekana. Nombe Atati ūvenu pe
ŵakulola yakusiska, chachimpa mbote jenu. 19
"Nkaligosela mbiko pa chilambo pano pajikonasika
ni idudu ni imbulukutu, ni ūawiyi akwinjila ni kwiâwa.
20 Nambo nligosele mbiko kwinani kwangajonasika
chindu ni idudu namose imbulukutu, atamuno ūawiyi
ngankukombola kwinjila ni kwiâwa. 21 Pakuŵa pajili
mbiko jenu pele ntima wenu ni pachiuwê. 22 "Liso
lili lulanga lwa chiilu. Nipele liso lyenu lyaŵaga
lyansima, chiilu chenu chose chichiwe mu lilanguka.
23 Nambo liso lyenu lyaŵaga ngâwa lyansima, chiilu
chenu chose chichiwe mu chipi. Nipele lilanguka
lyalili nkati mwenu lyaŵaga mu chipi, chipi cho chili
totolo! 24 "Ngapagwa jwakukombola kwatumichila
achambuje ūawili. Pakuŵa chanchime jumo ni
kunnonyela jwine. Pane chanchimbichisyâ jumo ni
kunnyelusya jwine. Ngankukombola kwatumichila
Akunnungu nchitumichilaga mbiya kwanakamo. 25
"Kwa lyele ligongo ngunsalila, ngasinlilagasya kwa
ligongo lya umi wenu kuti chindye chichi ni ching'we
chichi namose kwa ligongo lya iilu kuti chimmwale
chichi. Pakuŵa umi utopele kupunda yakulya ni
chiilu chitopele kupunda iwalo. 26 Nnyilole ijuni
ya mwikonde, ngaikupanda namose ngaikugungula
atamuno nganiikola ikuti yaili yose. Nambo Atati ūvenu
ŵa kwinani akuijisa. Ŵanyamwe ndi wakutopela
kwipunda ijuni yo. 27 Nipele, ūaani mwa ūanyamwe
kwakulichenjeusya nnope akukombola kulijonjchesya
namose luyâa limo mmoŵa ga umi wakwe? 28
"Yankati iwalo, kwachichi nkulajilila? Nnole uluŵa wa
mwikonde yaukuti umele wakwe. Ngaukopanganya
masengo atamuno ngaukuliluchila iwalo. 29 Nambo
ngunsalila kuti, namose mwenvye che Selemani
ni ukulu wao wose nganawale yambone mpela
limo lya uluŵa wo. 30 Nipele ūaga Akunnungu
akulitakusya yeleyo lisamba lya mwitjinji lyalikumela
lelo ni malaŵi likupatuka ni kwasiķwa pa mooto
ana ngati chantakusye kwakupunda ūanyamwe
ŵandi chikulupi chamwana? 31 "Nipele ngasinkola
lipamba chindye chichi? Atamuno ching'we chichi?
Namose chimbwale chichi? 32 Pakuŵa yose
yo ikuchenjeuchilwa ni ūandu ūangakwamanyilila
Akunnungu. Nambo mwanya Atati ūvenu ūa kwinani
akumanyilila kuti nkulajila yele indu. 33 Nipele
nsose kaje Umwenye wa Akunnungu ni kupanganya

yaili yambone paujo pa Akunnungu, ni indu ine yambone, ni chitela changalumbana chikusogola chijionjechekwe kukwenu. 34 Nipele ngasinkola isogosi yangalumbana. 18 Chitela chambone lipamba yankati malaŵi, pakuŵa malaŵi ikwete yakwe. Kulaga kwa lyuŵa limo kukunkwana kwa lyele lyuŵa.

7 "Ngasimwalamula wâne, kuti ni wânyamwe nkaika kulamulikwa ni Akunnungu, 2 pakuŵa chinchilamulikwa ni Akunnungu mpela inkuti kwalamula wâne ni chipimo chilachila chinkupimila kwalamulila wâne ni chichocho chachipimila Akunnungu kunlamula wânyamwe. 3 Ligongo chi nkulolechesya chiswani chachili mu liso lya mpwenu, ni papopo ngankulola chitela chachili mu liso lyenu? 4 Pane nkukombola chinauli kunsalila mpwenu kuti, 'Mpwanga, nninde kaje nantyosye chiswani chachili mu liso lyenu', akuno mu liso lyenu kwana chitela? 5 Jwaulamba mmwejo! Ntyosye kaje chitela chachili mu liso lyenu nipele chinole uchenene ni kukombola kuchityosya chiswani chachili mu liso lya mpwenu. 6 "Ngasimwapa mbwa chachili chachiswela, ngakâwa chagalache ni kumpalula, namose ngasimwajasilâ maguluŵe igogo yenu ya ndalama, ngakâwa chailiwâte. 7 "Mmende ni wânyamwe chimpegrave, nsose ni wânyamwe chinnyiwone, mpoposye ni wânyamwe chachimbugulila nnango. 8 Pakuŵa jwalirose jwakuŵenda akupegwa ni jwakusosa akwiwona ni jwakupoposya mnango ukuugulikwa kwa ligongo lyakwe. 9 Ana jwapi mwa wânyamwe, mwanache âwendaga nkate chiŵape liganga? 10 Pane âwendaga somba, chiŵape lijoka? 11 Iwaga wânyamwe wângalumbana, nkumanyilila kwapa achiwana wênu indu yambone, isyene Atati wênu wâ kwinani chatende mwakupunda, chiŵape yambone aŵala wâkawâwenda. 12 "Nipele yose inkusaka wându ampanganyichisyé, ni wânyamwe wâkwe mwapanganyichisyé iyoyo. Pakuŵa gelega gali malumbo ga malajisyo ga che Musa ni majiganyo ga wâkulondola wâ Akunnungu. 13 "Njinile kwa kupitila nnango wakunyilila. Pakuŵa litala lyalikwaula ku uwonasi lipangwiche, ni nnango wakwinjilila mwelemo uli wepanguche ni wakwinjilila mwelemo atupile. 14 Nambo litala lya kwinjilila mu umi linyilile ni nnango wakwinjilila mwelemo uli wakunyilila ni wându wâkulimanyilila litala lyo nganatupa. 15 "Nlilolechesya ni wâkulondola wâ unami. Wélewo akwika kukwenu ali nkuwoneka mpela ngondolo kwa paasa, nambo kwa munkati ali masogo gakalipa. 16 Chimwamanyilile kwa isambo yao. Uli?, Wându akukombola kukâwa sabibu pa chitela cha miiŵa, pane tini pa nkwanga? Ngwamba! 17 Nipele chitela chambone chikusogola isogosi

ngachikusogola isogosi yangalumbana, ni chitela changalumbana ngachikusogola isogosi yambone. 19 Chitela chachili chose chingachikusogola isogosi yambone chachichigwisa ni kwasila pa mooto. 20 Nipele chinchamanyilila kwa isambo yao. 21 "Ngâwa kila mundu jwakumilanga, 'Ambuje, Ambuje', juchajinile mu umwenye wa kwinani, nambo ajula jwakwitenda yakwisaka Atati wângu wâali kwinani. 22 Lyuŵa lya malamulo lyo wâjinji chaasalile, 'Ambuje, Ambuje! Uwe ni wêwâla utwalalichilaga ngani syenu kwa liina lyenu, ni kwa liina lyenu twagakoposyaga masoka ni kupanganya yakusimonjeka yejinji' 23 Pelepo chinjasalila kwa kang'wa jangu, 'Wânyamwe nganinammanyâ ng'o, ntyoche mmbujo mwangu, wânyamwe wânkupanganya yaigongomalo.' 24 "Nipele jwalirose jwakugapilikana malowê gangu ni kugapanganya, akulandana ni mundu jwakwete lunda, jwataŵile nyuumba jakwe pa lwalâ. 25 Pajanyeule ula, sulo sysasewiche, mbungo japusile ni kujigomba nyuumba jila. Nambo nyuumba jo nganijigwa pakuŵa jaliji jitaŵikwe pachanya lwalâ. 26 "Nambo jwalirose jwakugapilikana malowê gangu ga nombejo anapanganye chachili chose, jwelejo akulandana ni mundu jwakuloŵela jwataŵile nyuumba jakwe pa nsanga. 27 Pajanyeule ula, sulo sysasewiche, ni mbungo japusile, ni kujigomba nyuumba jila, nombejo jagwile ni kugumuka jose." 28 Nipele, Che Yesu paŵamasille kuŵecheta malowê go, mpingo wa wându wâsimosile yatite kwiganya. 29 Pakuŵa wâjiganya nti mundu jwali ni ukombole, ngaŵa mpela yakuti kwiganya wâkwiganya Malajisyo wâo.

8 Che Yesu paŵatulwiche pa chitumbi, mpingo jekulungwa ja wându jakuiye. 2 Nipele, wâiche mundu jwa matana, wâtindiŵalile ni kwakotamila ni kuti, "Ambuje, mwasakaga, nkukombola kuswejesya!" 3 Che Yesu wâjongwele nkono, wâkwayiye ni kuti, "Ngusaka, nswejele." Papopo mundu jo wâalamile matana gao. 4 Nipele Che Yesu wânsalile, "Mpilikane, munansalile mundu jwalirose, nambo njaule nkalilosye kwa jwambopesi, nkatyosye mbopesi mpela iŵatite pakusala che Musa kwalosya wându wose kuti nnamile." 5 Che Yesu paŵajinjilaga musi wa Kapelenamu, chilongola jumo jwa wându wângondo wâ chilambo cha ku Loma wânjaulile ni kwachondelela wâkamusye 6 achitiji, "Ambuje, katumetume jwangu agonile mu nyuumba atatele, ni akupotekwa nnope." 7 Nipele Che Yesu wânsalile, "Chiiche kukunnamyâ." 8 Chilongola jwa wându wângondo jo wâjanjile,

"Ambuje, nganguvajilwa mmwe njinjile mu nyumba tulinkwasika!" 26 Che Yesu waaasalile, "Wanyamwe jangu. Nambo mmechete lielowé pe ni katumetume wändu wändi ni chikulupi chamwana, ligongo chi jwangu chalame. 9 Pakuwá noneji nombe ndili mundu nkogopa?" Nipele, wájinamukwiche, ni kuchikalipila jundi paasi pa ukombole wa achakulungwa, sooni chimbunga ni matumbela, ni kwatulele jii. 27 Ni wändu ngwete wángondo paasi pa une. Nansalilaga jumo, wásimonjile ni wátite, "Ana mundu ju ali jwanti uli? 'Njaule!' Nombejo akwaula ni jwine, 'Njise!' Nombejo akwika ni kapolo jwangu, 'Ntende achi!', Nombejo akuchitenda." 10 Nipele, Che Yesu paŵagapilikene Wagelasí, wändu wáwili wáwakamwilwe ni masoka malowé go, wásimosile, ni wásalile wändu wáwaliji wásimene nawo achikopochelaga kumalembé. Wändu aninkwakuya, "Ngunsalila isyene, nganinammone wo wájogoyaga nnope, namose wändu nganapitagá mundu jwali ni chikulupi mpela achi namuno mu litala lyo. 29 Nipele, wátandite kunyanyisya achitiji, chilambo cha ku Islaeli. 11 Nipele, ngunsalila kuti, "Nkusaka ichichi kwetuwe, alakwe Mwana jwa wändu achajinji chaiche kutyochela kungopochelo Akunnungu? Ana nnyiche kukutulagasya kakanaŵe lyuŵa ni kulikuswela lyuŵa, ni wanyawo chatame katema ketu?" 30 Chiwandi ni pelepo kwaliji ni pachindimba cha chakulya pamo ni che Iblahimu mpingo wa maguluŵe ganinkulya. 31 Nipele, masoka ni che Isaka ni che Yakobo mu Umwenye wa gala gaachondelele Che Yesu ganinkuti, "Iwága kwinani. 12 Nambo wélewo wáti aŵe mu Urmwenye nkutukoposya, ntusalile tukagajinjile maguluŵe gala." wo chaponyekwe paasa, pa chipi, kweleko chalile ni 32 Che Yesu wágasalile, "Ayaga, njaule." Papopo kuchilimya meeno." 13 Nipele, Che Yesu wásalile gakopweche kwa wändu wála ni kwinjila mmaguluŵe. chilongola jwa wändu wángondo jula, "Njaule Mpingo wose wa maguluŵe waselelechele mu litanda kumangwenu ni itendekwe kukwenu mpela inkuti ni maguluŵe gose gawile mmeesi. 33 Wákuchinga pakukulupilila." Ni katumetume jwao wálamile katema maguluŵe gala wáutwiche, wájawile mmusi. Kweleko kakoko. 14 Che Yesu wáiche kumusi ku che Petulo, wáasalile wändu ngani syose ni indu iyasimene wändu wásimene akwegwao wá chikongwe che Petulo ali wáwili wáwakamwilwe ni masoka wála. 34 Nipele, agonile pachindanda, aninkulwala chiboko. 15 Nipele, Che Yesu wáankwaiye nkono jwankongwe, nombewo Che Yesu, paŵaweni wáchondelele kuti atyoche mu wálamile ni wájimwiche ni kwatuminchila. 16 Ligulo chilambo chao.

9 Che Yesu wájinjile mu ngalaŵa, wájombweche litanda ni kwika mmusi wao. 2 Pelepo wändu wámpeleche mundu jumo jwataatele chiilu, ali agonile mu chitagalá. Nipele Che Yesu paŵachiwiéri chikulupi chao, wánsalile mundu jwakutatala jula, "Muusimane mtima, ambusanga! Nlecheleswe sambi syenu."

3 Nipele, wákwiganya Malajisyó wáne wáatandite ganisa mmítima jao aninkuti, "Mundu ju akwatukana Akunnungu!" 4 Che Yesu wásimanyi ng'anisyo syao ni wáusisye, "Kwachichi nkuganisa yangalumbana mmitima jenu? 5 Chichi chili chakwepepala nnope, kusala, 'Sambi syenu silecheleswe,' pane kusala, 'Njimuche, Njaule?' 6 Nambo, ngusaka mmányiile kuti Mwana jwa Mundu akwete ukombole pa chilambo pano wa kwalechelesya wändu sambi syao." Pelepo wánsalile jwakutatala jo, "Njimuche, njigale chitagalá chenu njaule kumangwenu." 7 Nipele, mundu jo wájimwiche ni kwaala kumangwao. 8 Wändu wose mu mpingo wo paŵaiweni yeleyo, wásimosile ni kukamulwa ni lipamba, wáakusisye Akunnungu uwáapele wändu ukombole wanti yeleyo. 9 Che Yesu wátyosile pelepo, ni paŵajaulaga, wámbweni mundu jumo ali atemi mu nyumba ja kulipila nsongo liina

lyakwe che Matayo. Nipele Che Yesu wānsalile, gona pe." Ni wānyawo wāasechile. 25 Wāndu wāla "Munguye." Nombe che Matayo, wājimwiche ni paŵāŵinjikwe, Che Yesu wājinjile nkati, wānkamwile kwakuya. 10 Che Yesu paŵaliji mu nyumba ji che nkono mwali jula, nomejo wājimwiche. 26 Ngani Matayo kulya chakulya, wākukumbikanya nsongo jila jajenele pa chilambo pala pose. 27 Che Yesu wājinji ni wāali ni sambi wāiche ni kutama pamo nawo wātyosile pelepo, ni paŵaliji nkwaula, wāndu wāwili ni wākulijiganya wāo. 11 Mafalisayo paŵaiweni yeleyo, wāngakulola wānkuyle achiñyanyisaga, "Choonde wāusise wākulijiganya wā Che Yesu, "Kwachichi Mwana ju che Daudi ntukolele chanasa!" 28 Che Yesu jwakunijiganya akulya pamo ni wākukumbikanya paŵajinjile mu nyumba, wāngakulola wāla wājaulile, nsongo ni wāali ni sambi?" 12 Che Yesu wāgapilikene nomejo wāusise, "Ana nkukulupilila kuti ngukombola gelego ni wājanjile, "Wāngakulala ngakwalajila kunlamya?" Nombewo wājanjile, "Elo, Ambuje." 29 wāntela, ikaŵe wākulwala ni wākwalajila wāntela. Pelepo Che Yesu wāgakwaiye meeso gao, wātite, 13 Nipele, njaule nkaliwiganye malumbo ga malowē "Iŵeje kukwenu mpela inkuti pakukulupilila." 30 ga, 'Ngusaka chanasa, ngaŵa mbopesi.' Nganiika Meeso gao gaugwiche. Nombe Che Yesu wākanyisye kukwāwilanga wāndu wākupanganya yambone kwa nnope kuti, "Ngasimunsalila mundu jwaliyose paujo pa Akunnungu nambo wāali ni sambi." 14 ngani ji." 31 Nambo wānyawo wātyosile ni kutanda Nipele, wākulijiganya wā che Yohana Wākubatisya kwenesyā ngani si Che Yesu mchilambo chila wājaulile Che Yesu ni kwausya, "Uweji ni Mafalisayo chose. 32 Wāndu wāwili wāla paŵaliji nkutyoka, tukutawa kāwīlikāwīli, kwachichi wākulijiganya wānu wāndu wāne wānnyichisyé Che Yesu mundu jumo ngakutawā?" 15 Che Yesu wājanjile, "Uli, nkuganisa jwangakuŵecheta kwa ligongo lya kukamulwa ni kuti nkukombola kwatendekasya achambusanga masoka. 33 Pawānkopwesye masoka papopo mundu wā mlombela asupuche akuno ali pamo nawo? jwangakuŵecheta jula, wātandite kuŵecheta. Wāndu Ngwamba! Nambo chikaiche katema pachajigalikwe wāsimosile nikuti, "Nganigawoneche kose gelega mu mlombela jo pasikati jao, gele moŵa go chachitawā. chilambo cha ku Isilaeli!" 34 Nambo Mafalisayo wātite, 16 "Ngapagwa mundu jwakutotela chigamba cha nguo "Akugakoposa masoka kwa machili ga jwankulu jasambano mu nguo jewisale. Atamuno atendaga jwa masoka." 35 Che Yesu wāsyungwile mose yeleyo chigamba chasambano cho chichipapule mmisi ni mmisindā jose, achijiganyaga mmajumba nguo jo, ni upapuche wakwe chiupundanganyē. 17 gao ga kupopeleta, ni kulalichila Ngani Jambone Sooni ngapagwa wāndu wākutaga divai jasambano ja Umrwenye wa Akunnungu ni kwalamisyā wāndu mu misaku jewisale jekolocheke wāni mapende. ilwele yose ni kulaga kwakulikose. 36 Nipele, Pakuwā jele divai jasambano jo chijipapule misaku paŵaweni wāndu, mipingo kwa mipingo, wākolele ni divai chijimwasiche ni misaku jo chijijonasiche. chanasa pakuwā wāpesile ni kukola lipamba chisau Nambo wāndu akutaga divai jasambano mu misaku ngondolo syangali ni jwakuchinga. 37 Pelepo wāasalile jasambano ni yose yana iŵili ikugosekwa." 18 wākulijiganya wāo, "Magungulo gali gamajinji, nambo Nipele, Che Yesu paŵaliji nkuŵecheta gelego, wāiche wākugungula nganatupa. 38 Nipele mwapopele chilongola jumo jwa Chiyahudi, wātindiŵalile ni kuti, Ambuje wā magungulo, apeleche wākupanganya "Mwali jwangu akuwa sampano. Nambo, choonde masengo mmagungulo gao."

twende nkaasajichile nkono wenu kuti akole umi."

19 Che Yesu wājimi ni kunkuya, wākulijiganya wāo wājawile pamo nawo. 20 Jwakopochele jwankongwe jumo juŵalwalaga magono kwa yaka likumi ni iŵili, wānnyichilile Che Yesu panyuma, wākawaiye lujenje lwa mwinjilo wāo. 21 Wātesile yeleyo pakuwā wāganisisye muntima mwao kuti, "Nakwayaga pe mwinjilo wakwe, chilame." 22 Nombe Che Yesu wāgalawiche, wāmweni ni wānsalile, "Muusimane ntima, mwanganu, chikulupi chenu chinnamisye." Jwankongwe jo wālamile katema kakoko. 23 Nipele Che Yesu wāiche mu nyumba ja chilongola jula. Ni wāweni wākugomba ipeta ni mpingo wa wāndu anirkulila kwa malumbo, 24 ni wātite, "Ntyocharje pelepa, pakuwā mwali ju nganajasika, agamble

10 Che Yesu wāaŵilasile pamo wākulijiganya wāo likumi ni wāwili, wāpele ukombole wa kugakoposa masoka, ni kwalamya wāndu ilwele yose ni kulaga kwakulikose. 2 Ni meena ga wēle achinduna likumi ni wāwili wo gali gelega: Che Simoni jwakuŵilanjikwa che Petulo ni che Andulea mpwao, che Yakobo mwanagwao che Sebedayo ni che Yohana mpwao, 3 Che Filipo ni che Batolomayo, che Tomasi ni che Matayo juŵaliji jwakukumbikanya nsongo, che Yakobo mwanagwao che Alufayo ni che Tadayo, 4 Che Simoni jwa ku Kanani ni che Yuda Isikaliote juŵangalawiche Che Yesu. 5 Nipele, Che Yesu wāatumile wānyawo kumi na mbili ni kwapa ulamusí achitiji: "Nkajaula mmajumba ga wāndu

ŵangâwa Wayahudi, atamuno nkajinjila mmisi ja jinajose ja ku Isilaeli akanâve kwika Mwana jwa Wâsamalia. 6 Nambo njaule kwa ŵandu âwa ku Isilaeli Mundu. 24 "Jwakulijiganya ngakumpunda jwakwiganya ŵasochelele mpela ngondolo syangali ni jwakuchinga. pane kapolo ngakumpunda mmbujegwe. 25 Paichile 7 Pinkwaulanga nkalalicheje yeleyi, 'Umwene wa pa jwakulijiganya kuâwa mpela jwakujiganya ni kwinani uâwandichile.' 8 Nkaalamye ŵakulwala, kapolo mpela mmbujegwe. Iwaga ammilasile nsyene nkaasyusye ŵawile, nkaaswejesye ŵaali ni matana, nyuumba Belesebuli, uli ana ngati chakapunde nkagakoposye masoka. Mwapochele pangali malipilo, kwâwilanga ŵandu ŵaali mu nyuumba jo meena nkapeleganye pangali malipilo. 9 Kasinjigala sahabu gakusakala nnope. 26 "Nipele, kasimwajogopa atamuno mbiya atamuno makobili ga shaba mu ŵandu. Pakuâwa kila chindu cheunichikwe chichiâwe ulendo wenu. 10 Nkajigala nsaku wa ulendo atamuno cheunukukwe, ni kila chachisisikwe chichimanyiche. mwiniilo waaâwili, atamuno ilatu, atamuno nkongojo. 27 Chingunsalila pa chipi, nchisale palulanga, Pakuâwa jwakupanganya masengo immajile kupegwa ni chinkupilikana mwipikanilo kwakunsongonela, chakulya chakwe. 11 "Sooni pachinkajinjile mu musi nkachisale kwa ŵandu pangasisa. 28 Kasimwajogopa wauli wose atamuno mu nsinda, nkasose mwelemo ŵakuchiulaga chiilu, nambo ngakukombola kuijulaga mundu juchasache kumpochela, ni nkalonjele mbumu. Mmbaya mwajogope ŵakukombola mwelemo mpaka pachinkatyache. 12 Pachinjinjile mu kuchijonanga chiilu ni mbumu ku mootho wangasimika nyuumba mwakomasye nchitiji, 'Chitendewelete chiâwe moâwa gose pangali mbesi. (Geenna g1067) 29 kukwenu.' 13 Nipele, wêle ŵakutama mu nyuumba mo ljojolo iâwili ikusumichikwa kwa senti jimo. Namoso ampochelaga, chitendewelete chenu chichitame kwa ngapagwa hata chimo chachikuwa pangali Atati ŵanyawo. Nambo yaâwaga ngakumpochela, nipele, ŵenu kusaka. 30 Nambo kukwenu ŵanyamwe, chitendewelete chenu chichimmujile mwachinsyene. atamuno umbo sya muntwe wenu nombe nasyo 14 Nipele, akanaga kumpochela mundu jwalijose siâwananjikwe syose. 31 Kwayele ngasinjogopa, atamuno kugapilikana malowé genu, pachinkopoche ŵanyamwe ndi ŵakutopela mwakuipunda ijojolo. mu jele nyuumba jo atamuno mu wele musi wo, 32 "Nipele, jwalijose jwakunyitichisya une paujo pa nkung'unde luundu mmakongolo mwenu kulosya ŵandu kuti jwele ali jwangune, noneji chinankunde kuti mkwajamuka. 15 Ngunsalila isyene, lyuâwa jwelejo paujo pa Atati ŵangu ŵaali kwinani. 33 Nambo lya malamulo, ŵandu âwa wele musi wo chakole jwalijose juchachingana paujo pa ŵandu, noneji magambo gamakulungwa kupunda gegala ga ku chinamkane paujo pa Atati ŵangu ŵaali kwinani. 34 Sodoma ni ku Gomola. 16 "Nnole, nguntuma "Nkaganisa kuti ichenawo chitendewelete pachilambo ŵanyamwe mpela ngondolo mmasogo. Nipele pano. Ngwamba! Nganiikanawo chitendewelete nkole lunda mpela majoka, ni ŵakulitimalika mpela nambo ichenawo ngondo. 35 Pakuâwa iche nguunda. 17 Mliolechesye ni ŵandu, pakuâwa kukuntindanya mundu ni atatigwe, mwali ni chachinjausya ŵanyamwe pankungulu ni chachimputa achikulugwe, akwegwe ni nkwegwakwe. 36 Ni mbokola mmajumba gao ga kupopelela. 18 ŵammagongo âwa mundu chaâwe ŵandu ŵaali mu Chachinjausya kwa achakulu ni mamwenye kwa nyuumba jakwe. 37 "Jwakunnonyela atatigwe pane ligongo lyangu une, mpatanje kwasalila ŵanyawo achikulugwe kumbunda une, jwelejo ngakuâwajilwa Ngani Jambone jankati une ni kwa ŵandu ŵangâwa kuâwa jwakulijiganya jwangu. Ni jwakunnonyela mwana Wayahudi. 19 Nipele pachachinjausya ŵanyamwe pa jwannume pane mwana jwankongwe kumbunda une, nkungulu, nkakola lipamba lyati chimmechete chichi jwelejo ngakuâwajilwa kuâwa jwakulijiganya jwangu. 38 pane chimmechete chinauli, pichikaiche katema, Mundu jwangakuujigala nsalaba wakwe ni kunguya, chimpegwe chakuâecheta. 20 Pakuâwa ngâwa jwelejo ngakuâwajilwa kuâwa jwakulijiganya jwangu. 39 ŵanyamwe ni uchimmechete, nambo Mbamu jwa Nipele, jwalijose jwakuugosa umi wakwe, chaujase, Atati ŵenu jwaali nkati mwenu ni juchaâechete. 21 nambo jwele juchaâtyosye umi wakwe kwa ligongo lya "Nipele, jwankulungwa changalauche jwamnng'una kungulupilila une, chachiusima. 40 "Jwakumpochela aulajikwe, ni atati changalauche mwanagwe, ni ŵanyamwe, akumbochela une ni jwakumbochela ŵanache chiâwagalauche achaâwelesi âwao ni kwaaulaga. une, akwapochele wêle ŵandumile une wo. 22 ŵandu chanchimanje ŵanyamwe kwaligongo 41 Jwakumpochela jwakulondola jwa Akunnungu lya kuungulupilila une. Nambo juchapililile mpaka ligongo atekuâwa jwakulondola, chachipochela mbote kumbesi, jwelejo ni juchakulupuche. 23 Annagasyaga ja jwakulondola. Nombe jwakumpochela mundu ŵandu mmusi umo, mmutuchilanje mmusi wine. jwakupanganya yambone paujo pa Akunnungu Ngunsalila isyene, ngammalisya kuutuchila misi pakuâwa ali jwambone, chachipochela mbote ja mundu

jwakupanganya yambone paujo pa Akunnungu. ni achinjao, 17 'Twangombele ngoma nambo 42 Ngunsalila isyene, jwalijose juchachimpa jumo nganintyala! Twanjimbile nyimbo sya pamalilo jwa wāngamanyika kwannope wā ngao wa meesi nambo nganinllila!' 18 Pakuŵa Che Yohana wāiche, gamasisi, pakuŵa ali wākulijiganya wāngu, isyene, wātate, jwelejo chachipochela mbote jakwe."

11 Nipele, Che Yesu pāwāmalisisye kwalajisyā wākulijiganya wāo likumi ni wāwīli, wātyosile kweleko, wājawile kwiganya ni kulalichila mmisi jaſili ku Galilaya. 2 Nombe che Yohana pāwālij mu nyuumba jakutawīlwa wāpilikene ngani ja masengo ga Kilisito Jwakuwombola, wāatumile wākulijiganya wāo, 3 akausye, "Ana mmwe ni wēle wākwika wāla pane twalolele wāne?" 4 Che Yesu wāajanjile, "Njaulanje nkaasalile che Yohana aila inkupilikana ni kuilola. 5 Wāngalola akulola, ni wāngajenda akwenda, ni wāmatana akuswejeswa, ni wāgapilikana akupilikana, ni wāwe akususwa, ni wākulaga akusalilwa Ngani Jambone. 6 Jwana upile jwele mundu jwangakungolela lipamba." 7 Nipele, wēle wākulijiganya wā che Yohana pāwālij nkwendā, Che Yesu wātandite kwasalila wāndu ngani si che Yohana aninkuti, "Ana mwajawile kukulola chichi kwele kwipululu ko? Uli, mwajawile kukulilola litete lili nkupungunyikwa ni mbungo?" 8 Iwāga ngāwā yeleyo ana mwajawile kukulola chichi? Mwajawile kukunnola mundu jwawete iwalo yambone? Wāndu wākuwala iwalo yambone akutama mmajumba ga mamwenye. 9 Nambo, ana mwajawile kukulola chichi? Mwajawile kukunnola Jwakulondola jwa Akunnungu? Elo, ngunsalila, jwakumpunda jwakulondola jwa Akunnungu. 10 Jwelejo ni che Yohana, Akunnungu juwāngambaga mmalembelo ga Akunnungu, Nnole, nguntuma jwantenga jwangu mmbujo mwenu, juchakankolochesye litala lyenu. 11 Ngunsalila isyene, mwa wāndu wākutama mu chilambo, nganatyochele mundu jwali jwankulungwa kumpunda che Yohana Wākulatisya. Nambo jwalijose jwakulolechela jwannandi mu Umwenye wa kwinani ali jwankulungwa kumpunda jwelejo. 12 Chitandile katema kaŵalalichilaga che Yohana Wākulatisya mpaka lelo, umwenye wa kwinani ukukanikwa, ni wāndu wāali ni machili akulinga kuujigala kwa machili. 13 Majiganyo gose ga wākulondola wā Akunnungu ni Malajiso gakunguluchile ngani ja umwenye wa Akunnungu mpaka katema ka che Yohana. 14 Iwāga nkusaka kwitichisya gelega, che Yohana ju ni che Elia juchaiche. 15 Jwakwete mapiličano, apilikane! 16 "Chinaulandanye ni chichi uŵelesi wu? Ulandene ni achachanda wāwātemi paluwāla lwa kusumichisya malonda, ni kuŵechetesiana iŵatite pakupanganya che Daudi pamo ni achinjakwe

17 'Twangombele ngoma nambo nganinllila!" 18 Pakuŵa Che Yohana wāiche, wātate, 'Akamwilwe ni masoka.' 19 Mwana jwa Mundu wāiche, achilyaga ni achingwaga ni wānyawo wātite, 'Munnole aju, jwakutolwa ni jwakolelwā, mmbusanga jwa wākulumbikanya nsongo ni wā sambī!' Nambo lunda lwa Akunnungu lwawoneche kuwa lwambone kwa litala lya ipanganyo yakwe." 20 Nipele, Che Yesu wātandite kwakalipila wāndu wā misi jo jiŵatesile yakusimonjeka, nambo wāndu wākwe nganaleka sambī. 21 "Ulaje kukwenu ku Kolasini! Ulaje kukwenu ku Besesaida! Pakuŵa, ayi yakusimosya yaitendekwe kukwenu, ikatendekwe akula ku Tilo ni ku Sidoni kula, wāndu wākwe akawasile magunia ni kutama mu itutu kulosya kuti alesile sambī syao. 22 Nambo ngunsalila, iyuŵa lya kulamula, wānyamwe chinjamukwe kwannope kupunda wāndu wā ku Tilo ni ku Sidoni. 23 Nomwe Kapelenamu ana chinlikusye mpaka kwinani? Chinchituluswa mpaka kwitio kwa wāndu wāwile. Pakuŵa, yakusimosya yaitendekwe kukwenu ikatendekwe ku Sodoma, wele musi wo ukaliji chiwēla mpaka lelo. (Hadēs g86) 24 Nambo ngunsalila, iyuŵa lya kulamula mmwe chinjamukwe kwannope kupunda wāndu wā ku Sodoma." 25 Katema kakoko, Che Yesu wātite, "Nguntogolela Atati, Ambuje wā kwinani ni chilambo, pakuŵa mwasisile indu yi wāndu wā lunda ni wāndu wā umanyilisi ni kwaunukulila wānache. 26 Elo, Atati, pakuŵa yeleyo ni yaitite pakunnonyela. 27 "Atati wāngu ambele indu yose. Ngapagwa jwakummanyilila Mwana, akaŵe Atati, ni sooni ngapagwa jwakummanyilila Atati, akaŵe Mwana ni jwalijose jwakunsaka Mwana kuti ammunukulile. 28 Njisane kukwangu wānyamwe wose unkusauka ni kutopelwa ni misigo jakutopa, none chinampumusye. 29 Mungunde, nkaliĝanye kukwangu, pakuŵa une ndili jwakutulala ni jwakulitulusya, nomwe chinkapumule mmitima jenu. 30 Pakuŵa chingunsalila mpanganye chili chambone kukwenu ni chingumpa njigale ngachikutopa."

12 Kele katema ko Che Yesu wāpitaga mmigunda ja ngano pa Lyuŵa lya Kupumulila. Nipele, wākulijiganya wāo jkwete sala, wātandite kupulula masache ga ngano ni kulya. 2 Nambo Mafalisayo pāwaiweni yeleyo, wāasalile Che Yesu, "Nnole, wākulijiganya wānu akugapanganya gamakanye kugapanganya pa Lyuŵa lya Kupumulila." 3 Che Yesu wājanjile wānyawo kuti, "Uli nganinsyome iŵatite pakupanganya che Daudi pamo ni achinjakwe

kutyochela kukwenu." 39 Nombejo waaajanjile, "Uwelesi Jwakupanda wajawile kukumisa mbeju. 4 "Pawaliji wangalumbana ni wangakulupilichika! Nkusakanga nkumisa mbeju, sine syapatuchile mungulugulu chimanyisyo, nambo ngampegwa chimanyisyo ika'we mata ga mmigunda, nipele yaiche ijuni ni kusimila. achila pe chimanyisyo cha che Yona jwakulondola 5 Sine syapatuchile mmaganga pangali litaka jwa Akunnungu. 40 Pakuwa mpela che Yona iwitatite lyejinji. Syawoneche simesile kwachitema pakuwa pakutama mo'wa gatatu muusi ni chilo mltumbo litaka lyalii kanandi. 6 Nipele, lyuwa palyawasile lwa somba jajikulungwa, iyoyo Mwana jwa Mundu syatiniche ligongo michiga jakwe jalii nganijijinjilisy nombe ni ichajile pakutama mu lisi mo'wa gatatu paasi, syajumwile. 7 Sine syapatuchile pa miiwa, muusi ni chilo. 41 Wandu wa ku Ninawi chakopochele nombe miiwa jo jamesile ni kusi'wijkanya. 8 Sine katema kakulamula, nombewo chasale kuti au uwelesi syapatuchile pa litaka lya chajila, syamesile, ni u wana magambo. Pakuwa wandu wa ku Ninawi kusogola, sine mia moja, sine sitini ni sine selasini. 9 Walesile sambi syao kwa ligongo lya kulalichila Jwkwtete mapilikani ga kupilikani, apilikane!" 10 ku che Yona, ni nnole, apalo apali jwampundile Wkukulijganya wao Che Yesu wajaaulile ni kausya che Yona! 42 Mwenye jwankongwe jwa chilambo kuti, "Ana ligongo chi nku'wecheta ni wandu kwa cha ku Sheba chakopochele katema au uwelesi itagu?" 11 Che Yesu waaajanjile, "Wanyamwe mpegwilwe u pachiulamulikwe, nombe chasale kuti uweli u kombole wa kumanyilila yantemela ya umwenye wana magambo. Pakuwa welewo waiche kutyochela wa kwinani nambo wanewo nganapegwa. 12 kwakatalika, waiche kukugapilikani malo'we ga lunda Pakuwa jwalijose jwakwete chindu chapegwe ni ga mwenye che Selemani, nambo pelepa kwana kujonjcheswa, nambo jwele jwanganakola chindu, jwankulungwa kupunda mwenye che Selemani. 43 atamuno chele chakwete cho chasumulwe. 13 "Lisoka palikunkopoka mundu, likusungula syungula Kwa ligongo lyo ngu'wecheta nawo kwa itagu, mwipululu mwangali meesi lichisosaga pakupumulila, pakuwa akulola nambo ngakulola, akupilikana nambo nambo lyalepelaga kupata, 44 pelepo ni likuti, ngakupilikanicisyia atamuno ngakumanyilila. 14 'Chimujile ku nyumba jangu akula kungopochele Kwa welewo gamalile agala malo'we ga'wechete kula.' Nambo palikuja ni kujisimana nyumba jila che Isaya jwakulondola jwa Akunnungu gagakuti: jili jangali chindu ni jepyajile ni jekolosye, 45 pele 'Kupilikana chimpilikane nambo ngammanyilila. Kulola likwaula kukugajigala masoka gane saba gakusakala chinlochesye nambo ngamma. 15 Pakuwa kupunda welewo, gose gakwaula kukunjinjila jwele lunda lwa wele wandu wo lupungwene, agasi'vile mundu jo. Ni jwele mundu jo akuwa jwanganlumbana mapilikani gao, akupilenje. Nambo ikaliji akulola kwa nnope kupunda iwaliji kundanda. Yeleyo ni ichijile meeso gao, ni kupilikana kwa mapilikani gao, nombe pakutyochele kwa wandu wanganlumbana." 46 Che akamanyilile kwa lunda lwa, ni kung'alauchila, none Yesu pawaliji aninkwendelechela kukunguluka ni ngaalamisy'e. 16 "Nambo nkwete upile wanyamwe mipingo ja wandu, achikulu wa ni achalongo ajao pakuwa meeso genu gakulola ni mapilikani genu waiche ni kwima paasa, wasachile kunguluka nawo. gakupilikana. 17 Ngunsalila isyene kuti wakulondola 47 Nipele, mundu jumo waasalile Che Yesu kuti, achajinji ni wandu wajinji wakupanganya yambone "Achikulu wenu ni achalongo ajenu ajimi paasa, paujo pa Akunnungu, wasachile kugaona gankugaona akusaka ku'wecheta nomwe." 48 Nambo Che Yesu nambo nganagaona ni kugapilikana gamkugapilikana waaajanjile jwele mundu jo kuti, "Waani achikulu nambo nganagapilikana. 18 "Nipele, wanyamwe wangu? Ni waani achalongo ajangu?" 49 Che Yesu mpilikane malumbo ga achi chitagu cha jwakupanda wanlanjile mundu jula wakulijganya wao achitiji, chi. 19 Jwalijose jwakulipilikan lilo'we lyankati "Welewa ni waali achikulu wangu ni achalongo Umwenye wa Akunnungu pangalimanyilila, ali achinjangu! 50 Pakuwa jwalijose jwakupanganya mpela mbeju sisyapatuchile mmatala ga mmigunda, yakuisaka Atati wangu wa kwinani, jwelejo ni mpwanga ni mlumbwangu ni achikulu wangu."

13 Nda'wi jijojo, Che Yesu wakopweche mu nyumba jila, wajawile kukutama mungulugulu litanda. 2 Mipingo jajikulungwa ja wandu jansyungwile nipele wakwesile mu ngala'wa ni kutama. Wandu wose wajimi mungulugulu litanda, 3 nombe Che Yesu waasalile indu yejinji kwa itagu, achitiji, "Mpilikane!

sisyapatuchile pa miiwa syo sili mpela mundu jwakulipilikana liloŵe, nambo kwa ligongo lyu kuchenjeuchila masengo ga umi watulinawo ni kuchinonyela kwannope chipanje kukulijijikanya liloŵe lyo, nomebo ngakusogola isogosi, yaani kupanganya yaikwanonyelesya Akunnungu. (aiōn g165) 23 Nombe syele mbeju sisyapatuchile pa litaka lyambone sili mpela mundu jwakulipilkana liloŵe ni kulimanyilila, jwelejo akupanganya yejinji yambone yaikusachilwa mpela mbeju ijkuti pakusogola, jimo mia moja, jine sitini, ni jine selasini." 24 Che Yesu ūasaalile ūakulijiganya chitagу chine kuti, "Umwenye wa kwinani ukulandana ni mundu jwapandile mbeju syambone mu ngunda wakwe. 25 Nambo ūandu paŵaliji agonile, ūaiche jwammagongo jwakwe, ūapandile masindi mwepande ngano, ni kutyoka. 26 Nipele, pasyamesile mbeju ni kutanda kusogola ni masindi gatandite kuwoneka. 27 Achikapolo ūa asyene ngunda ūaiche nikuti, 'Ambuje, ngati mwapandile mbeju syambone mu ngunda mwenu? Sambano gatyochele kwapi masindi?' 28 Nipele ūtite, 'Jwammagongo ni jwatesile yeleyo.' Nipele, achikapolo wakwe ūaaisisye, 'Uli, nkusaka tujaule tukagatupule?' 29 Nombejo ūajanjile, 'Ngwamba, pachintupule masindi, pane chinkatupule pamo ni ngano. 30 Nneche ikule yose pamo mpaka katema ka kugungula. Nipele, katema ka kugungula chinjasalila ūakungungula kuti, nsonganganye kaje masindi nkagataŵikanye ilingo ilingo, nkagatinise. Nambo ngano nsonganganye ni kutaga mu ngokwe jangu.' 31 Nipele, Che Yesu ūaatagulile ūandu chitagу chine kuti, "Umwenye wa kwinani ulandene ni mbeju jajinandi nnope jajikuŵilanjikwa haladali jatosile mundu ni kujipanda mungunda mwakwe. 32 Jisyene jili jajinandi kusipunda mbeju sine syose, nambo jamelaga ni kukula jikuŵa jajikulungwa kupunda mimela jose. Ukukula ni kuŵa chitela mpaka ijuni ya mwinani ikwika ni kutawa isusi mu nyambi syakwe." 33 Che Yesu ūasaalile ūandu chitagу chine kuti, "Umwenye wa kwinani ulandene ni amila jajigele jwankongwe jumo, ni kuwanganya ni utandi mbisi siwili ni nusu, ni utandi wose wasaseŵe." 34 Che Yesu ūasaalile ūandu yose kwa itagu. Ni pangali chitagу nganivâsalila chachili chose. 35 Pakuti limalile liloŵe lyâwechete jwakulondola jwa Akunnungu: "Chiwechetenawo kwa itagu, chinaasalile ūandu indu yaisisikwe chitandise kugumbikwa chilambo." 36 Nipele, Che Yesu ūailesile mpingo wa ūandu, ūajinjile mu nyumba. ūakulijiganya ūao ūaichile ni kwasalila, "Ntugopolele chitagу cha masindi ga mungunda." 37 Che Yesu ūasaalile, "Jwakupanda mbeju syambone ni Mwana jwa Mundu. 38 Nombe syambone syo sili ūele ūandu ūati Umwenye uli wo. Nambo masindi ali ūandu ūa jwanganlumbana jula. 39 Nombe jwammagongo jwapandile masindi ali Shetani. Magungulo gali mbesi ja chilambo chino, nombe ūakugungula ali achikatumetume ūa kwinani. (aiōn g165) 40 Mpela ila masindi igakut pakusonganganywa ni kutinisya, iyoyo ichichiŵa kumbesi kwa chilambo chino. (aiōn g165) 41 Mwana jwa Mundu chachalajisya achikatumetume ūao ūa kwinani kuti asonganganye kutyochela mu Umwenye wao wose awâla ūakwaleŵekasya ūandu atende sambi ni wose ūatesile ya sambi. 42 Ni achikatumetume ūa kwinani wo chiŵaponye ūandu pa litanuli lya mooto wakalipa ni kweleko chalile ni kuchilimya meeno. 43 Kele katema ko ūandu ūakupanganya yaili yambone paujo pa Akunnungu chachimelemente mpela luyâ mu Umwenye wa Atati ūao. ūakwete mapikanilo, apikanile! 44 "Umwenye wa kwinani ulandene ni mbiko jajisisiche mu ngunda. Mundu jumpepe ūajiweni ni kujisia sooni. Nipele ūasangale nnope ni ūajawile kukuismisya ūakwete yose ni kusuma ngunda ula. 45 "Sooni, umwenye wa kwinani ulandene ni mundu jwakusumisya malonda achisosaga igogo yambone. 46 Nombe paŵachiwi chigogo chimo cha ndalama jajikulungwa, ūajawile, ūaisumisye ūakwete yose, ūachisumile chigogo chila. 47 "Sooni, Umwenye wa kwinani ulandene ni Iwau Iwauponyekwe mu litanda, Iwatanjile somba syasili syose. 48 Lwau palwagumbele, ūakukoka somba ūaluutile kumbwani, ūatemi kusagula somba syambone ni kusitaga mu itundu yao ni somba syangalumbana ūasijasile. 49 Yeleyi ni ichichiŵa kumbesi kwa chilambo chino, achikatumetume ūa kwinani chachikopochela, chiŵalekanganye ūandu ūambone ni ūangalumbana. (aiōn g165) 50 Nombe ūele ūangalumbana wo chiŵajasile pa litanuli lya mooto. Kweleko chachilila ni kuchilimya meeno." 51 Che Yesu ūaaisisye, "Ana gele gose ga nkugamayilila?" ūajanjile, "Elo." 52 Nombewo ūasaalile, "Kwa ligongo lyo, jwakwiganya Malajisyo ga Akunnungu gawâapele che Musa jwalijose jwakuŵa ūakulijiganya jwa Umwenye wa kwinani, alandene ni nsyene nyumba jwakukoposya mu mbiko jakwe indu ya ndalama ya sambano ni indu ya ndalama ya kalakala." 53 Che Yesu paŵamasile kuŵecheta yele itagu yo, ūatysosile pelepo, 54 ni ūapite mu musi wao. Kweleko ūajiganyaga ūandu mu nyumba jao ja kupopelela, nombewo ūasimosile nikuti, "Jweleju apatile kwapi alu lunda lu ni ukombole wa kuijanganya yakusimonjeka?

55 Ana ajuju ngati mwana jwa jwakusepa itela? mmisinda akalisumile chakulya." 16 Che Yesu Achikulu ñao ngati akuñilanjikwa che Maliamu ni ñaaasalile, "Nganakola ligongo lya kwaaula, ñanyamwe achapwakwe ngati che Yakobo ni che Yusufu ni mwape chakulya." 17 Nambo ñanyawo ñanjanjile, che Simoni ni che Yuda? 56 Achalumbugwe wose "Tukwete mikate nsano pe ni somba siñili." 18 Che ngati ali pamo ni uweji? Nambi ajuju apatile kwapi Yesu ñaaasalile, "Njise nawo apano." 19 Ñaaasalile aga gose ga?" 57 Nipele, nganiwakunda. Nambo ñandu kuti atame paasi pa manyasi. Nipele, Che Che Yesu ñaaasalile, "Jwakulondola jwa Akunnungu Yesu ñajigele mikate nsano ni somba sila, ñalolite akuchimbichikwa nambo ngaakuchimbichikwa mu kwiani, ñatogolele Akunnungu ni kugañanya ni chilambo chakwe ni mu nyuumba jakwe!" 58 Kwa kwapa ñakulijiganya mikate jo, nombewo ñagañene ligongo lya, nganatenda yakusimonjeka yaijinji ligongo lya ungali chikulupi wao.

14 Kele katema ko chilongola che Helode

ñapilikene ngani si Che Yesu. 2 Nipele, ñaaasalile achikatumetume ñao, "Jwele mundu ni che Yohana ñakubatisya asyuchile mchiwa, leye ni ligongo machili gakupanganya yakusimonjeka gakupanganya masengo nkati mwakwe." 3 Che Helode ni juñankamwile che Yohana ni kuntawá kwa minyolo, ñammisile mu nyuumba jakutawilwa kwa ligongo lya che Helodia, ñankwawo che Filipo nkulugwe. 4 Ligongo che Yohana ñansalile che Helode kuti, "Ngankusachilwa kunnombela jwele jwankongwe jo!" 5 Che Helode ñasachile kwaaulaga che Yohana, nambo ñajogewepe ñandu pakuwa kukwao che Yohana ñaliji jwakulondola jwa Akunnungu. 6 Nipele, pa chindimba cha lyuña lyekulungwa lya kupagwa kwo che Helode, mwali jwao che Helodia ñatyasile mmbujo mwa achalendo ni mwali jula ñaasengwasisy che Helode, 7 mpaka ñalanjile achitiji, "Ngulumbilila, chinampe chachili chose chachinsache." 8 Nombejo ñanyenjekwe ni achikulugwe, ñatite, "Mumbeje panopano ntwe u che Yohana ñakubatisya mumbale." 9 Mwenye ñasupwiche, nambo kwa ligongo lya kulumbila kwo ni ligongo lya achalendo ñawatemi pamo nawo, ñalajisyep apegwe. 10 Nipele, che Helode ñannajisyemundu ku nyuumba ja kutawila ñandu kuti ñakate che Yohana ntwe. 11 Ntwe wakwe wajigalikwe mu mbale ni kumpa mwali, nombejo ñampele achikulugwe. 12 ñakulijiganya ña che Yohana ñaiche, ñachijigele chiilu chakwe, ñachisichile. Nipele ñajawile kulkwasalila Che Yesu. 13 Che Yesu ñapilikene ngani syo, ñatyosile pepala kwa ngalaña, ñajawile pantemela pajikape. Nambo ñandu ñapilikene, ñakuiye kwa makongolo achityochelaga mmisi jao. 14 Nipele, ñawaiche kumbwani, ñauweni mpingo wekulungwa wa ñandu, ñakolele chanasa ni ñalamisyep ñakulwala ñao. 15 Pakwaswele, ñakulijiganya ñao ñaichilile ni kwasalila, "Apano patuli pa mwikonde ni sambano kuswele. Sambano, mwalanje ñandu wo kuti ajaule

16 Che Yesu ñajigele mikate nsano ni somba sila, ñalolite akuchimbichikwa mu kwiani, ñatogolele Akunnungu ni kugañanya ni chilambo chakwe ni mu nyuumba jakwe!" 58 Kwa kwapa ñakulijiganya mikate jo, nombewo ñagañene ñandu. 20 ñalile wose, ñajikwite. Nipele ñakulijiganya ñalokwete sigasi sya mikate jila, ñagumbesye itundu kumi na mbili. 21 Wose ñawalile ñalañilji achalume mpela elufu tano, pangawalanjikwa achimmasyeto ni ñanache. 22 Pangakawa, Che Yesu ñaaasalile ñakulijiganya ñao akwele mu ngalaña kuti alongolele peesi litanda asyene aninkujilanga mpingo ja ñandu. 23 ñawamasile kwalanga ñandu, ñakwesile kwitumbi ali jikape kukupopela. Pakwaswele, ñeleleo ñaliji kweleko jikape. 24 Kele katema ko ngalaña jo ñawandichile pambindikati litanda, nambo jaliji nkupungunyikwa kwanno ni matumbela pakuwa mbungo jaliji nkujiputa. 25 Kumasisikusu, Che Yesu ñaichile ñakulijiganya ñao achendaga mmeesi. 26 ñakulijiganya ñao ñawaweni achendaga mmeesi, ñajogewepe nnope ni ñatite, "Lili lilaika!" ñagumilangaga kwa woga. 27 Papopo, Che Yesu ñasalile, "Muusimane ntima, ndili une, nkajogopal!" 28 Che Petulo ñatite, "Ambuje mwañaga mmwe, muusalile iche kukwenu njendaga mmeesi." 29 Che Yesu ñatite, "Njise." Nipele che Petulo ñatulwiche mu ngalaña, ñajesile mmeesi, ñkajaulila Che Yesu. 30 Nambo ñawajiweni mbungo, ñajogewepe ni ñatandite kutiñila, ñagumisile achitiji, "Ambuje mungulupusye!" 31 Papopo Che Yesu ñagolwesye nkono wao, ñankamwile ni ñansalile, "Mmwe ña chikulupi chachinandi, ligongo chi nkukola lipamba?" 32 Nipele, wose ñakwesile mu ngalaña, ni mbungo jatulele. 33 Nombe, wose ñawaliji mu ngalaña ñatindiñalile ni kwakotamila, achitiji, "Isyene alakwe ndi Mwana jwa Akunnungu." 34 ñajombweche litanda ni ñaiche ku msinda wa ku Genesaleti. 35 ñandu ña pepala ñawaamanyi Che Yesu, ñajenesye ngani muumbali mose mumwasyungwile. Nipele, ñannyichisyep ñakulwala wose, 36 ni ñachondelele kuti akwaye atamuno lujenje lya mwinjilo ñao. Nombe wose ñawankwaiye ñalamile.

15 Nipele, Mafalisyoy ñakulijiganya Malajisyo ñaichile Che Yesu kutyochela ku Yelusalemu.

2 ñawaiche ñambusise, "Kwachichi ñakulijiganya wenu akugapwanya majiganyo gatupochele

kutyochela kwa achambuje w̄etu? Ngakunawā Yesu ngananjanga lilöwe. W̄akulijiganya w̄ao w̄ajaulile makono yambone akanawē kutanda kulya?" ni kwachondelela achitiji, "Mwasalile ajaule, pakuwa 3 Che Yesu w̄ajanjile, "Kwachichi w̄anyamwe akutukuya ali nkunyokonya." 24 Che Yesu w̄ajanjile, mkupwanya makano ga Akunnungu kwa kusechelela "Akunnungu andumile kukwakulupusya w̄andu w̄a majiganyo genu mwachinsyene? 4 Akunnungu atite, ku Isilaeli w̄awāpotele mpela ngondolo." 25 Pelepo 'Mwachimbichisyé atati w̄enu ni achikulu w̄enu,' jwambumba jula w̄aiche ni kwatindiwālila paujo pao ni 'Jwakunlwesya atatigwe atamuno achikulugwe, achitiji, "Ambuje, mungamuchisyé." 26 Che Yesu akusachilwa kuulajikwa.' 5 Nambo w̄anyamwe w̄ajanjile, "Ngawā yambone kutola chakulya cha nkwiganya kuti, mundu aŵaga ni chindu cha w̄anache ni kusiponyela mbwa." 27 Jwankongwe kwakamuchisyá atatigwe atamuno achikulugwe, jo w̄ajanjile, "Elo, Ambuje, nambo mbwa sikulya ni atiji, 'Achi chindu chi ndyosisyé sadaka mbakatika sisikupatuka pakulila achambuje w̄ao.' 28 kwa Akunnungu.' 6 Nipele, jwele mundu jo Pelepo Che Yesu w̄ajanjile, "Jwankongwe, chikulipi ngawkachimbichisyá atatigwe! Yele ni inkuti chenu chachikulungwa, nipele, chitendekwe kukwenu pakulinyelusya lilamulo lya Akunnungu ni kugakuya chinkusaka." Mwali jwao jula ni w̄alamile katema majiganyo genu mwachinsyene. 7 W̄anyamwe kakoko. 29 Che Yesu w̄atyosile pelepo ni kwaula w̄aulamba! Che Isaya jwakulondola jwa Akunnungu mungulugulu litanda lya Galilaya, w̄akwesile kwitumbi, w̄asagamukwile yambone yankati w̄anyamwe w̄atemi paasi. 30 Nipele, jaichile mpingo ja paŵatite, 8 'Akunnungu akuti, awā w̄andu w̄a w̄andu w̄ajinji, w̄ampelechèle w̄andu w̄angajenda akunjimbichisyanga ni ngomo pe, nambo mmitima ni w̄angalola ni w̄akulemala ni w̄angaŵecheta ni jao atalikengene ni une. 9 Nombe akumbopela w̄ane w̄ajinji w̄akulwala, nipele w̄awisile mmbujo iyiyipe, pakuwa indu yakwiganya ili malajisyo ga mwakwe ni kwalama. 31 Nombe mpingo wa w̄andu w̄andu pe.'" 10 Nipele, Che Yesu w̄auwīlasile ula wasimonjile nnope paŵaweni w̄angajenda mpingo wa w̄andu, w̄aasalile, "Mpilikane ni aninkuw̄echeta ni w̄angalola aninkulola ni w̄akulemala kumanyili! 11 Chindu chachikuntaga mundu usakwa ali alamile ni w̄angajenda aninkwenda, w̄andu ngawā chachikwinjila nkang'wa, nambo achila waakusise Akunnungu w̄a ku Isilaeli. 32 Che Yesu chachikutyoka nkang'wa ni chachikuntaga mundu w̄aawīlasile w̄akulijiganya w̄ao, w̄aasalile, "Ngwakolela usakwa." 12 Nipele w̄akulijiganya w̄ao w̄ajaulile chanasa awā w̄andu w̄a pakuwa atemi ni une moŵa ni kwasalila, "Ana nkumanyili! kuti Mafalisayo gatatu sambano ni nganakola chakulya. Ngangusaka yachimile paŵapilikene malowē genu?" 13 Nambo naaleche ajaule pangalya ngakawā chakomoche w̄elewō w̄atite, "Mmela wauliwose wanganapande mwitala." 33 W̄akulijiganya w̄ala ni w̄atite, "Tutupate Atati w̄angu w̄a kwinani, chiuchitupulwa. 14 Mwaleche kwapi chakulya chachijinji cha kwajikutisa w̄ele w̄anyawo! W̄ele ali w̄angalola w̄akwalongosya w̄andu w̄a?" 34 Che Yesu w̄aausise, "Nkwete mikate w̄angalola. Jwangalola annongsyaga jwangalola jilingwa?" W̄ajanjile, "Saba ni tusomba kanandi pe." njakwe, wose w̄awīl chatumbuchile mwisimbo." 35 Nipele Che Yesu w̄aasalile w̄andu atamanje paasi. 15 Che Petulo w̄atite, "Ntugopole chele chitagū 36 W̄ajitosile mikate saba ni tusomba tula, w̄atogolele cho." 16 Che Yesu w̄aasalile, "Nombe w̄anyamwe Akunnungu, w̄ajigawenye ni kwapa w̄akulijiganya w̄ao, w̄akwe ngankumanyili? 17 Ana ngankumanyili! kuti nombe w̄akulijiganya wo w̄agaŵenye w̄andu. 37 W̄alile chindu chachikwinjila nkang'wa chikupita nnutumbo ni wose, w̄ajikwite. Paŵamasile kulya w̄alokotenyé chikujasikwa kulindi? 18 Nambo yaikutyoka nkang'wa mbakatika ja mikate ni somba sila itundu saba ikutyochela mu ntima, yele ni yaikuntaga mundu yegumbale. 38 W̄ele uŵalile wo w̄aliji achalume elufu usakwa. 19 Pakuwa mu ntima sikukopoka ng'anisyó nne, pangawālanjila achakongwe ni w̄anache. 39 syangalumbana sya kuulaga ni chikululu ni chigwagwa Nipele, Che Yesu w̄alanjile w̄andu, w̄akwesile mu ni wiyi ni kuŵecheta yaunami ni kutukana. 20 ngalawā ni kwaula ku chilambo cha Magadani.

Gelego ni gakuntaga mundu usakwa. Nambo kulya panganawā makono ngakukuntaga mundu usakwa." 21 Che Yesu w̄atyosile kweleko ni w̄ajile ku chilambo cha ku Tilo ni ku Sidoni. 22 Nipele, jwankongwe jumo Mkanaani, kutyochela chilambo chilachila, w̄aichilile achinyanyisyaga, "Ambuje, Mwana ju che Daudi, mungolele chanasa! Mwali jwangu akamwilwe ni masoka kwannope." 23 Nambo Che

16 Mafalisayo ni Masadukayo w̄ajaulile Che Yesu, ni kwa kwalina w̄awāpendile w̄alosye chimanyisyó kutyochela kwinani. 2 Nambo Che Yesu w̄aasalile, "Lyaikaga ligulo w̄anyamwe nkutinji, 'Lelo chikulanguche pakuwa kwiunde kuchejele!' 3 Ni kuninkucha nkutinji, 'Lelo mbungo chijipuje, pakuwa kwiunde kuchejele sooni

maunde gagumbele! Nipele, wanyamwe nkukombola wa achakulu wambopesi ni wakwiganya Malajisyo. kumanayilila upagwe wa liunde, nambo imanyisyo ya Nipele chachiulagwa ni pa lyuwa lyaatatu chasyucche. katema kano ngankukombola kuimanyilila. 4 Uwelesi 22 Pelepo che Petulo waajigele Che Yesu pambali wangalumbana ni wangali ni chikulupi ukusosa ni watandite kwakalipila achitiji, "Ngwamba Ambuje! chimanyisyo, nambo ngaupegwa chimanyisyo ikaŵe Ngagansimana gelego!" 23 Nambo Che Yesu chimanyisyo chi che Yona." Nipele walesile ni kwaaula. wagalauchile ni kwasalila che Petulo, "Ntyoche 5 Wâkulijiganya wao pañamasile koombochela paujo pang, Shetani! Mmwe nkusiwlà litala paujo mbande jine ja litanda, wâlaji aliwâlile kwigala mikate. pang, pakuwa ngankuganisa gagali ga Akunnungu, 6 Che Yesu waasalile kuti, "Nlilolechesye ni nligose nambo ga wându!" 24 Nipele, Che Yesu waasalile ni amila ja Mafalisayo ni Masadukayo!" 7 Nambo wâkulijiganya wao, "Mundu jwakusaka kunguya, wéle wanyawo wâlaji nkuusyana achinsyene pe alikane nsyene, atwichele nsalaba wakwe, anguye une. achitiji, "Akuwêcheta yeleyo pakuwa nganitujigala 25 Pakuwa, mundu jwalirose jwakusaka kuukulupusya mikate." 8 Che Yesu wâsimanyilile ng'anisyo syao ni umi wakwe, chaujase. Nambo mundu jwakuytosya kwasalila, "Ligongo chi nkuusyana mwachinskyene umi wakwe kwaligongo lyang, chaukole sooni. 26 pe, wanyamwe wa chikulupi chachinandi kuti Ana mundu chapate chichi akolaga chipanje cha nganinjigala mikate? 9 Ana ngankumanyilila atamuno pa chilambo, ali ajasile umi wakwe? Pane mundu kukumbuchila paragaŵenye mikate tano jila, kwa chatyosye chichi pamalo pa umi wakwe? 27 Pakuwa wându elufu tano wâla? Ana itundu ilingwa ya Mwana jwa Mundu chachiika mu ukulu wa Atatigwe mbakatika imwagumbesye? 10 Pane mikate saba jila pamo ni achikatumetume wakwe wa kwinani, pelepo jiwagaŵenye wându elufu nne, ana itundu ilingwa ya chachinlipa jwalirose malinga ni masengo gao. 28 mbakatika imwalokotenye? 11 Uli, ngankumanyilila kuti nganingunguluchilaga mikate? Nambo nlilolechesye Ngunsalila isyene, apali wâne mwa wânjimi apano ngaapasya chiwa akanaŵe kummona Mwana jwa ni amila ja Mafalisayo ni Masadukayo!" 12 Pelepo Mundu achiikaga ali Mwenye."

wâkulijiganya waimanyilile kuti nganaŵecheta yankati amila ja mikate, nambo majiganyo ga Mafalisayo ni Masadukayo. 13 Che Yesu pañwaiche mmusi wa Kaisalia Filipi, wausisyé wâkulijiganya wao kuti, "Wându akuti Mwana jwa Mundu ali nduni?" 14 Wâjanjile, "Wâne akuti che Yohana Wâkubatisya ni wâne akuti che Elia ni wâne akuti che Yelemia, pane jumo jwao wâkulondola wa Akunnungu." 15 Che Yesu wâausisyé sooni, "Nombe wanyamwe nkuti une ndili nduni?" 16 Che Simoni Petulo wâjanjile, "Alakwe ni Kilisito Jwakuwombola, Mwana jwa Akunnungu wâali wâjumi." 17 Che Yesu wâtite, "Nkwete upile mmwe che Simoni mwana ju che Yona, pakuwa ngâwa mundu jwammunukulile ngani jo, nambo Atati wângu wâali kwinani. 18 None ngunsalila, mmwe ni che Petulo ni pa lwele lwala lu chindandisye mpingo wa wându wâkunkulupilila Kilisito ni machili ga chiwa ngagaika kuukombola. (Hadës g86) 19 None chinampe iugulilo ya Umwenye wa kwinani, ni chachili chose chachinchitawé pa chilambo pano, chichiŵe chetaŵikwe kwinani ni chachili chose chachinchigopole pa chilambo pano, chichiŵe chegopolwe kwinani." 20 Nipele wâkanyisye kwa mnope wâkulijiganya wao kuti akansalila mundu kuti welewo ali Kilisito. 21 Chitandile ke katema ko Che Yesu wâtandite kwalosya pangasisika wâkulijiganya wao kuti yaŵajile kwaaula ku Yelusalemu ni kweleko chalagaswe ni achachekulu ni ilongola

17 Pagamasile moŵa sita, Che Yesu wâjigele che Petulo ni che Yakobo ni che Yohana mpwao, wâkxesile pamo nawo penani chitumbi cheleu, kweleko wâlaji wanyapewo. 2 Kweleko, Che Yesu wâgalawiche uwoneche wakwe paujo pao, ku meeso kwao kwamelemendaga mpela lyuwa ni iwalo yao yaliji yeswela mpela lulanga. 3 Chisisimuchile che Musa ni che Elia wâakopochele, wâlaji nkukunguluka ni Che Yesu. 4 Pelepo che Petulo waasalile Che Yesu, "Ambuje, yambone uwe kuwa apano! Mwasakaga chindaŵe masakasa gatatu, limo lyenumwe ni line li che Musa ni line li che Elia." 5 Pañwaechetaga gelego, liunde lyeswela lyaunichile wânyawo, ni lyapikaniche liloŵe kutyochela mu liunde lila lichitiji, "Aju ali Mwanangu jungunnonyela, nonyelwe nawo, mumpilikanicisye jwelejo." 6 Wâkulijiganya pañapilikene yeleyo wâjogwepe nnope, wâgwile manguku. 7 Nipele Che Yesu wâchihile, wâkwayiye achitiji, "Njimuche, nkajogopa!" 8 Pañalolite kwinani nganammona mundu jwalirose akaŵe Che Yesu jika pe. 9 Nipele, pañatalukaga pa chitumbi po, Che Yesu waasalile, "Kasimunsalila mundu jwalirose inyiweni ila, mpaka patachisyuka Mwana jwa Mundu kutyochela mu chiwa." 10 Nipele wâkulijiganya wao wâmmusisye, "Kwachichi nambi wâkwiganya Malajisyo ga Akunnungu gaŵapele che Musa akuti chaiche kaje che Elia?" 11 Che Yesu

ŵajanjile, "Isyene, che Elia chaiche kaje ni kukolosya indu yose iŵe chile. 12 Nambo ngunsalila, che Elia amasile kwika, nganammanyilila, nambo ūwantendele iŵasachile. Nombewo chachinnagasya Mwana jwa Mundu iyoyopeyo." 13 Pelepo ūkulijiganya ūala ūaimanyilile kuti ūangambaga che Yohana ūakubatisya. 14 Paŵaiche sooni pa wele mpingo wa ūandu ula, ūaiche mundu jumo mmbujo pa Che Yesu ni kwatindiŵallila, 15 ūatite, "Ambuje, munkolele chanasa mwanangu pakuwā njiliñili ni kulaga nnope, katema kakajinji akugwilila pa mooto pane mmeesi. 16 Nannyichisyé kwa ūkulijiganya ūenu, nambo nganakombola kunnamyā." 17 Che Yesu ūajanjile, "Uŵelesi wangali chikulupi ni wakulyungasika, ana chime ni ūnyamwe mpaka chakachi? Mpaka chakachi chinampililile? Munjise nawo apano." 18 Nipele, Che Yesu ūalikalipile lisoka lila, nombelyo lyankopweche ni jwanchanda jula ūalamile katema kakoko. 19 Nipele, ūkulijiganya ūaichile Che Yesu kwa chisyepele ni kwausya, "Ligongo chi nganitukombola kulikoposya lisoka lila?" 20 Che Yesu ūajanjile, "Kwa ligongo lya chikulupi chenu chachinandi. Ngunsalila isyene, mwâwaga ni chikulupi atamuno chaŵaga chachinandi chisau mbeju jajinandi nnope jajkuŵilanjikwa haladali, chinkombole kuchisalila achi chitumbi chi, 'Ntyoche apa njaule ako,' nombecho chichityoche. Ngalipagwa lilöwe lyangalikombolecheka kukwenu." 21 Nambo lisoka lyanti yele ngalikutyosyekwa ikaŵe kwa kupopela ni kutawa. 22 Ūkulijiganya paŵaliji pamo ku Galilaya, Che Yesu ūaasalile, "Mwana jwa Mundu akwaula kukutagwa mmakono ga ūandu. 23 Nombewo chachimmulaga, nambo chachisyuka pa lyuŵa lyaatatū." Pelepo ūkulijiganya ūasongoneche nnope. 24 Che Yesu ni ūkulijiganya ūao paŵaiche ku Kapelenamu ūandu ūakukumbikanya nsongo wa Nyumba ja Akunnungu ūaichilile che Petulo, ūausisyé, "Ana jwkwiganya jwenu akulipa nsongo wa Nyumba ja Akunnungu?" 25 Che Petulo ūajanjile, "Elo, akulipa." Nipele, che Petulo paŵajinjile mu nyumba, akanaŵe kuŵecheta lilöwe, Che Yesu ūalongolele kummusya achitiji, "Che Simoni, mmwe nkuti uli? Mamwenye ūa pa chilambo akukumbikanya nsongo atamuno ushulu kwa ūandu chi? Kutyochela kwa achinsyene musi pane kwa achalendo?" 26 Che Petulo ūajanjile, "Kutyochela kwa achalendo." Che Yesu ūansalile, "Nipele, ūwaga ili yeleyo, achinsyene musi wo ngakusachilwa kulipa. 27 Nambo tukaachima ūandu ūa. Njaule kulinanda nkalo posye, ni somba jandanda kutanjila pa ndowana, nkajunukule kang'wa ni chinkasisimane mbiya sya nsongo. Njigale ni kwapa ligongo lyangune ni lyenu mmwe."

18 Kekala katema kala ūkulijiganya ūaichilile Che Yesu ni kwausya, "Ana nduni jwaali jwankulungwa mu Umwenye wa kwinani?" 2 Che Yesu ūambilasile mwanache, ūanjimiche mmbujo mwao. 3 Nipele ūatite, "Isyene ngunsalila, ūwaga ngankugalauka ni kuŵa mpela ūanache, nganjinjila kose mu umwenye wa kwinani. 4 Nipele jwalijose ūkulitimalika mpela aju mwanache ju, jwelejo ni jwali jwankulungwa mu umwenye wa kwinani. 5 Jwalijose ūkakumpochela mwanache jumo mpela aju mu liina lyangu, jwelejo akumbochela une." 6 "Nambo jwalijose juchantende jumo jwa achanandi ūa, ūakungulupilila une atende sambi, ikaliji yambone kwa ūelewo atawikwe pa lukosi liganga lyekulungwa lya kusyajila ni kumponya mu bahali pakwendesy nnope. 7 Ulaje chiuŵe kwa ūandu ūa pa chilambo kwa ligongo lya kuichisya indu ya kwatenda ūandu atende sambi. Indu yo ikusachilwa ikopochele nambo ulaje kukwakwe mundu juchaichenawo indu yo. 8 "Ūwaga nkono wenu pane lukongolo ūwenu lukuntenda ntende sambi, mmukate nkaujase kwakutalika. Mmbaya kukwenu kwinjila mu umi pangali nkono umo pane lukongolo lumo kupunda kuponyekwa pa mooto wa moŵa gose pangali mbesi wangasimika ndi ni makono gaŵili ni makongolo gaŵili. (aiōnios g166) 9 Ni liso lyenu lyantendaga ntende sambi, nlikolopole ni kulisponya kwakutalika. Mmbaya kukwenu kwinjila mu umi wangamala ni liso limo, kupunda kuponyekwa pa mooto wangasimika moŵa gose pangali mbesi ndi ni meeso gaŵili. (Geenna g1067) 10 "Nliilolechesye! Nkanchembulusya jumo jwa achanandi ūa. Ngunsalila, achikatumetume ūao kwinani ko moŵa gose akulola usyo wa Atati ūaali kwinani. 11 Pakuŵa Mwana jwa Mundu ūaiche kukwakulupusya aŵala ūaŵasochele. 12 "Ana ūnyamwe nkuti uli, Mundu akolaga ngondolo mia moja, ni jasochelaga ngondolo jimo, ngaasilekwa ngondolo tisini na tisa sila pasyaliji po ni kwaualia kukujisosa jajisochele jila? 13 Ajisimanaga, ngunsalila isyene, akusengwa ligongo lya jejila kusipunda tisini na tisa syangasochela sila. 14 Iyoyo Atati ūwenu ūa kwinani ngakusaka ata jumo jwa achanandi ūa kuti asochele. 15 "Nlongo njenu anlewêlagu, munjaulile nkansosye chileŵo chakwe nli ūaŵili pe. Ampilikanilaga chimme mumpatile nlongo njenu. 16 Nambo ūwaga ngakumpilikana, munjigale mundu jumo pane ūaŵili pakuti kwa kang'wa sya ūaumboni ūaŵili pane ūatatu, kila lilöwe likaluche, mpela Malembelo ga Akunnungu

yagakuti pakusala. 17 Akanaga kwapilikanicisya wanyamwe ngannechelesya mpwakwe ni mtima wanyawo, muusalile mpingo wa wändu wakunkulupilila wakwe wose."

Kilisito. Niakanaga kuupilikani mpingo wa wändu wakunkulupilila Kilisito, mummalanjile yalumo mundu jwangakwamanyiliila Akunnungu ni jwakukumbikanya nsongo. 18 "Ngunsalila isyene, gagali gose gachingakanye pachilambo chigawé gamakanikwe kwinani ni gagali gose gachingakunde pachilambo, chigawé gamakundikwe kwinani. 19 "Ngunsalila isyene, wáwili pasikati jenu ajilanaga pachilambo pano kwa chindu chachilichose chichawende, Atati wángu wá kwinani chiwápananganyichisyé chindu cho. 20 Pakuwá palipose pakusongangana wändu wáwili pane wástatu pamo kwa liina lyangu, une ndili pelepo ni wányawo." 21 Nipele, che Petulo wáichile Che Yesu nikuti, "Ambuje, ana mpwanga anewéle kalingwa none naalechelesye? Mala saba?" 22 Che Yesu wájanjile, "Ngangunsalila mala saba pe, nambo saba mala sabini. 23 Kwayele, Umwenye wa kwinani ulandene ni mwenye jumo juwásakaga kulola achikapolo wakwe yatite pakupanganya. 24 Paŵatandite kulola, wánnichisyé mundu jumo juwálaji ni ligambo lya mamillioni kwa mamillioni. 25 Mundu jo nganakola chakulipa, kwayele ambujegwe wálamwile asumisikwe nti kapolo mundu jula ni wáankwakwe ni achiwanagwe ni yanayose iwkwete, kuti ligambo limale. 26 Nipele, kapolo jula wátindiwéle mmbujo pa ambujegwe ni kwawendá achitiji, 'Ambuje mumbililile kaje, none chinanlipyose.' 27 Mmbujegwe kapolo jula wánkolele chanasa, wáannechelesye ligambo lila, ni kuntendela ajaule. 28 "Nambo kapolo jula wátyosile, wánsimene jumo jwa achikapolo achinjakwe juwándajji mbiya kanandi. Wánkamwile ni kunkamula pa lukosi achitiji, 'Nlipy ligambo lyenu!' 29 Nombe kapolo njakwe jula wátindiwéle pa makongolo gakwe wánchezon��ele achitiji, 'Mumbililile kaje, none chinanlipyose'. 30 Nombejo wákanile, wájawile kukumponya mu nyumba jakutawílwa, mpaka patachilipa ligambo lila. 31 "Nipele, achikapolo achinjakwe paŵaiwéni yeleyo wáasongoneche nnope, wájawile kukwasalila ambuje wao yose iyatendekwe. 32 Pele ambujegwe wámmilasile ni kunsalila, 'Ugwe jwakutumichila jwangalumbana nnope! Nannechelesye ligambo lila lyose pamwanjondele. 33 Ana nganinsachilwa kunkolela chanasa kapolo njenu jo mpela inatite pakunkolela chanasa mmwe?' 34 "Nipele mmbujegwe jula wátumbile nnope, wámpaleche katumetume jula kwa wakulagasya mpaka pele patachilipa ligambo lyose. 35 Ni atati wángu wá kwinani chachintendela iyoyo peyo iwgá jwalijsóe mwa

19 Che Yesu paŵamasile kuwécheta gele malowé go, wátyosile ku Galilaya, wápate ku Yudea peesi Iusulo lwa Yolodani. 2 Wändu achajinji wákuiye wélewo kweleko, nombejo wálamisye ilwele yao. 3 Mafalisayo wáichile achalingaga achitiji, "Uli, ana ikusachilwa mundu kunleka wáankwakwe kwa ligongo liliyose?" 4 Che Yesu wájanjile, "Uli, ana nganinsyoma Mmalembelo ga Akunnungu kuti Akunnungu juwángumbile mundu kutyochela kundanda wáagumbile jwannume ni jwankongwe? 5 Wapundile kusala, 'Kwaligongo lya jwannume chiwáaleche atatigwe ni achikulugwe, chalumbikane ni wáankwakwe, nombe wáwili wo chachiwa chiilu chimo?' 6 Kwa yeleyo, ngaaŵa sooni wáwili, nambo chiilu chimo. Nipele chalumbikenye Akunnungu, mundu akachilekanganya." 7 Nambo wéle wányawo wáusisye, "Nambi kwachichi che Musa wáatulamwile kuti jwankongwe apegwe talaka ni kunleka?" 8 Che Yesu wájanjile, "Che Musa wáannechelele nlekangane ni achiwánkewen kwa ligongo lya kukakatima kwa mitima jenu. Nambo chitandile kundanda nginiwá yeleyi. 9 Nipele none ngunsalila wanyamwe, mundu juchalekangane ni wáankwakwe kwaligongo liliyose ni kulombela jwankongwe jwine, ikaŵe kwa ligongo lya chikululu, akutenda chikululu." 10 Wákulijiganya wáao wáasalile, "Iwgá yeleye kwa mundu ni wáankwakwe, nipele mmbaya kutama pangalombela." 11 Che Yesu wáasalile, "Ngaaŵa wáanawose wáukombola kulipochela lilové li, nambo ikaŵe wéle wändu wápegwile ni Akunnungu machili ga kulipochela lilové li. 12 Pakuwá kwana indu yakupisangana yaikuntendekasya mundu kutama pangalombela, apali wáwáwelekwe yeleyo, ni wáne atesilwe ni wändu atame wángalombela ni wáne asachile achinskyene atame pangalombela kwaligongo lya umwenye wa kwinani. Jwakukombola kulipochela lilové li apochele." 13 Nipele wánnichisyé Che Yesu wáanache achanandi kuti wáasajichile makono ni kwapopelela. Nambo wákulijiganya wáao ni wákalipile. 14 Che Yesu wáatite, "Mwaleche wáanache achanje kukwangu ni nkaasiwila, pakuwá Umwenye wa kwinani uli wa wändu wáali mpela wáanache wá." 15 Nipele, wáasajichile makono kuti wápe upile, ni wátyosile pelepo. 16 Mundu jumo wáichile Che Yesu wáusisye, "Jwakwiganya, ana ndende chindu chi chichili chambone kuti ngapate umi wa moŵa gose pangali mbesi?" (aiōnios g166) 17 Che Yesu wánsalile, "Kwachichi nkusuysa yankati umbone? Ngapagwa jwambone,

nambo jumope yaani Akunnungu. Mwasakaga sabibu, none chinanlipo.' 5 Nipele, ḫapite. Asyene kwinjila mu umi, ngakamulichisyé makanyo." 18 ngunda ḫala ḫatyosile sooni saa sita ni saa tisa, Mundu jula ḫausisye, "Makanyo chi?" Che Yesu ḫatesile iyoyo. 6 Pajaᬁandichile saa kumi na moja, ḫatite, "Kasimmulaga ni Kasintenda chikululu ni ḫatyosile sooni, ḫasimene ḫandu ḫane ali ajimi Kasinjiwa ni Kasinsala ya unami. 19 Sooni, papopo pakusumisya malonda. Nipele ḫausisye, mwachimbichisyé atati ḫenu ni achikulu ḫenu 'Kwachichi nkirma apano muusi wose u pangali ni Munnonyele njenu mpela inkuti pakulinonyela masengo?' 7 ḫawanjile, 'Pakuwa ngapagwa mundu mwasyene.' 20 Jwanchanda jula ḫatite, "Makanyo jwatupele masengo." Nombejo ḫaasalile, 'Njaule ganagose nagakamulisyé chitandise wanache wangu, ni ḫanyamwe nkapanganye masengo ku ngunda chisowile chindu chi sooni?" 21 Che Yesu ḫansalile wa sabibu.' 8 'Pakwaswele, nsyene ngunda wa jwelejo, "Mwasakaga kuwa jwautindimisyo, njaule sabibu jula ḫansalile jwakulolela masengo gao nkasisyé yose inkwete ni mbiya syo nkaape kuti, 'Nkaawilanje ḫamasengo mwape malipilo gao, ḫandu ḫakulaga, nomwe chinkole mbiko kwinani, kutandila ḫa kumbesi mpaka ḫa kundanda.' 9 Nipele, mwamalaga muunguye." 22 Paᬁapilikene yele jwele ḫaiche wele ḫaawegwilwe masengo katema ka saa nchanda jo, ḫajawile aninksongoneka mu ntima, kumi na moja, jwalijose ḫapochele chipande chimo pakuwa ḫakwete chipanje chachijini. 23 Pelepo Che cha madini ga feza. 10 Ni ḫandanda ḫala paᬁaiche Yesu ḫaasalile ḫakulijiganya ḫao, "Ngunsalila isyene, ḫaganichisyé kuti chapochele yakupunda, nambo chiiwe yakulimba jwachipanje kwinjila mu Umwenye nombe ḫanyawo ḫapochele chipande chimo cha wa kwinani. 24 Ngunsalila sooni, ili yakwaluka madini ga feza yalumo ni achinjao. 11 Paᬁapochele kwa chinyama chachikuwilanjikwa ngamia kupeleta mbiya syao, ḫatandite kwasongonechela asyene pachipowu cha sindano, kupunda jwachipanje kwinjila ngunda ḫala. 12 ḫatite, 'Aᬁaā ḫaawapele masengo mu umwenye wa Akunnungu.' 25 ḫakulijiganya kumbesi apangenye masengo kwa katema ka lisaa ḫao paᬁapilikene yele, ḫasimosile nnope, ḫausisye, limo pe, kwachichi ntulipile yalumo ni ḫanyawā "ᬁaani nambi, akukombola kukulupuka?" 26 Che akuno uweji tupililile masengo gakulimba muusi Yesu ḫalolite, nikuti, "Lyeleli lili lyangakomboleka wose ni lyuwa lili nkuwa?" 13 "Pelepo nsyene kwa ḫandu, nambo kwa Akunnungu indu yose ngunda jula ḫwanjile jumo jwao kuti, 'Ambusanga, ikukomboleka.' 27 Nipele, che Petulo ḫawanjile, ngangummonela! Ana nganitulangana none kwa "Nhole, uwe tulesile yose ni kunkuya, chitupate malipilo ga chipande chimo cha madini ga feza? chichi nambi?" 28 Che Yesu ḫaasalile, "Ngunsalila 14 Njigale chichili chenu, njaule kumangwenu. isyene, Mwana jwa Mundu pachatame pa chitengu Ngunonyelwa kumpa aju junampele masengo kumbesi cha umwenye cha ukulu wao mu chilambo cha yalumo ni mmwe. 15 Uli, ngangusachilwa kutenda sambano, ḫanyamwe umunguiye chintame mu itengu kumi na mbili ni kusilamula ngosyo kumi na mbili sya ḫandu ḫa ku Isilaeli. 29 Ni jwalijose jwalesile nyumba pane achapwakwe pane achalumbugwe pane atatigwe pane achikulugwe pane ḫanache pane migunda, kwa ligongo lyangu, chachipochela mala mia, ni chachinjila mu umi wa moyā gose pangali mbesi. (aiōnios g166) 30 Nambo ḫajinji ḫaali ḫandanda sambano chachiwa ḫambesi ni ḫaali ḫambesi sambano chachiwa ḫandanda.

20 "Umwenye wa kwinani ulandene ni mundu jwaali ni ngunda wa sabibu, juᬁatyosile kundaŵi pe kukwaŵika ḫandu ḫakulima mu ngunda wao. 2 Paᬁamasile kulangana ni ḫakulima kuti chachalipa chipande chimo cha madini ga feza malinga ni malipilo ga lyuwa limo, ḫapeleche ku ngunda wa sabibu. 3 ḫatyosile saa tatu kundaŵi, ḫaweni ḫane ḫangali ni masengo ali ajimi pakusumichisyé malonda. 4 ḫaasalile, 'Njende ni ḫanyamwe ku ngunda wa

indu ingunoyelwa nkati yose ingwete? Ana nkukola wiwu pakuwa une ndili jwambone?" 16 Nipele Che Yesu ḫamalichisyé kwa kusala, "Iyoyo ḫaali ḫambesi chachiwa ḫandanda ni ḫaali ḫandanda chachiwa ḫambesi." 17 Che Yesu paᬁaliji nkukwela kwaala ku Yelusalemu, ḫaajigele ḫakulijiganya ḫao kumi na mbili, paᬁaliji nkwendu mwitala, peuto pangali ḫandu ḫane, ḫaasalile, 18 "Nhole! Tukwaula ku Yelusalemu, ni kwele Mwana jwa Mundu chakatajikwe mmakono mwa achakulu ḫambopesi ni ḫakwiganya Malajisyo, nombewo chalamulikwe aulajikwe. 19 Chakampeleche kwa ḫandu ḫangawa ḫayahudi apate kuntendela chanache ni kumputa mbokola ni kwaŵamba pa nsalaba ni pa lyuwa lyaatatu chachisyuka." 20 Nipele achikulu ḫa ḫanache ḫa che Sebedayo ḫaichile Che Yesu, pamni achiŵanagwe, ḫatindiŵalile ni kwaŵenda chindu. 21 Che Yesu ḫammusise, "Chichi nkusaka?" ḫatite, "Choonde nlanje kuti mu umwenye wenu, achiŵanangu ḫawili ḫa chatame, jumo kundyo kwenu ni jwine kunchiji

kwenu." 22 Che Yesu wājanjile, "Ana nkumanyilila wājawile, wātesile mpela iwatite pakusalilwa ni Che chinkuchiwendā! Uli chinkombole kuching'welela Yesu. 7 Wājiichenawo mbunda ni mwanambunda, chikombe cha masauko chiching'wele une?" Wānyawo wātandiche nguo syao pachanya pao ni Che Yesu wājanjile, "Tukupakombola." 23 Che Yesu wāasalile, wātemi pachanya pakwe. 8 Mpingo wekulungwa "Isyene chinng'welele chikombe changu cha masauko, wa wāndu watandiche nguo syao mwitala, ni wāne nambo kutama kundyo ni kunchiji kwangu nganigāwa wākatile nyambi sya mwana sya itela ni wātandiche masengo gangu nambo Akunnungu chachapa mwitala. 9 Mpingo ja wāndu wāvalongolele ni lipesa lyo wēle wāwākolochesye." 24 Nombe wāwākuiye wānyanyisye achitiji, "Ajinichilwe Mwana wākulijiganya wāne likumi wāla paŵapilikene gele, ju che Daudi, Akole upile jwēle jwakwika mu liina wātumbilile wāwīli wo. 25 Nipele Che Yesu wāaŵilasile lya Ambuje! Ajinichilwe Akunnungu wāali kwinani!" ni kwasalila, "Nkumanyilila cuti mamwenye wā 10 Che Yesu paŵajinjilaga ku Yelusalemu, wāndu ilambo akwalongosya wāndu wāo kwa machili, ni wā musi wose wālīji jugulijuguli. Wāndu wālīji achakulu wāo akwatenda ali wāndu wāo. 26 Nambo nkuusyana, "Ana aju ali nduni?" 11 Wāndu mu mpingo inawé yele kukwenu, nambo jwālijose jwakusaka ula wātite, "Welewā ni Che Yesu, jwakulondola kuwā jwamkulungwa kukwenu akusachilwa awē jwa Akunnungu kutyochela ku Nasaleti musi wa katumetume jwa wose. 27 Ni jwālijose jwakusaka kuwā ku Galilaya." 12 Nipele, Che Yesu wājinjile mu jwaandanda kukwenu akusachilwa awē jwakutumichila lutene lwa Nyuumba ja Akunnungu, wāaŵinjile jwenu. 28 Iyoyopeyo, Mwana jwa Mundu nganaika wānawose wāsumisyaga ni kusuma malonda pepala, cuti atumichilwe nambo cuti atumichile, ni kuutiosya wāpitikwisy mesa sya wāwāsumanyaga mbiya, ni umi wakwe cuti gaŵe malipilo kwa ligongo lya itengu yao wāwāsumisyaga nguunda. 13 Wāasalile, chiwombolo cha wāndu wājinji." 29 Che Yesu "Ilebekwe Mmalembelo ga Akunnungu, 'Nyuumba ni wākulijiganya wāo paŵalīji nkutyoka ku Yeliko, jangu chijiwālanjikwe nyuumba ja kupopelela.' Nambo mpingo wa wāndu wālīji nkvakuya. 30 Nipele, wānyamwe njitesile peuto pakulisisila wā wiyi." 14 Wāpalī wāngalola wāwīli wāttemi mungulugulu litala, Wāngalola ni wākulemala wānjaulile pa Nyuumba nombewo paŵapikene cuti Che Yesu wālīji nkupita ja Akunnungu, nombe Che Yesu wālamisye. 15 Pelepo, wānyanyisye achitiji, "Ambuje, Mwana ju Achakulu wāmbopesi ni wākwiganya Malajisyo che Daudi, choonde ntukolele chanasa!" 31 Mpingo paŵaiweni indu yambone nnope iwaítiesile Che Yesu ni wa wāndu wakalipile ni kwasalila amyalale. Nambo wānache ali nkunyanyisya pa Nyuumba ja Akunnungu wānyawo wāpundangenye kunyanyisya, achitiji, achitiji, "Ajinichilwe Mwana ju che Daudi," wānyawo "Ambuje, Mwana ju che Daudi, choonde ntukolele wātumbile. 16 Wāusisye, "Uli ngankupilikana yakuti chanasa!" 32 Che Yesu wājimi, wāaŵilasile ni wānache?" Che Yesu wājanjile, "Elo, ngupikana! Ana kwausya, "Ana nkusaka nampanganyichisye ichichi?" 33 Wājanjile, "Ambuje, tukummenda gaunukuche meeso getu." 34 Nipele, Che Yesu wākolele chanasa, wākwaiae meeso gao ni papopo wākombwele kulola, ni wānkuiye.

21 Che Yesu pamo ni wākulijiganya wāo wāwāndichile ku Yelusalemu, ni paŵaiche ku Besefage pachikwesya cha Miseituni, wātumile wākulijiganya wāwīli. 2 Wāasalile, "Njaule kunsinda wauli mmbujo mwenu, ni kweleko chinkajisimane mbunda jajitāŵikwe ni mwanambunda pamo najo. Nkaagopole njise nawo kwangune. 3 Iwāga chakkamusye mundu ligongo lya kwagopola, nkajile, 'Ambuje akusisaka,' ni pangakāwa chakannechele." 4 Ali iyatendekwe cuti gamalile gaŵāwēchete jwakulondola jwa Akunnungu. 5 "Mwasalile wāndu wā musi wa Sayuni, Nhole, Mwenye jwenu akunnyichilila! Atulele, ni akwesile mbunda, ni mwanambunda, chinyama chachikujigala itutule." 6 Wākulijiganya wāla

Kundāwī, Che Yesu paŵaujaga kwaula ku Yelusalemu, jakwete sala. 19 Wāauweni ntini mungulugulu litala, wāuaulile, nambo nganachisimana chindu mwelemo, wāusimene uli masamba pe. Wāusalile, "Nkasogola isogosi sooni moŵa gose pangali mbesi!" Papopo nkujwo wānyasile. (aiōn g165) 20 Wākulijiganya paŵauweni, wāsimosile, wāliusisye, "Ntini u ujmwile chinali chitema kwantinyi?" 21 Che Yesu wājanjile, "Ngunsalila isyene, mwāwāga ni chikulupi pangali lipamba lili lyose, chinkombole kupanganya ngāwā yeleyo pe yaitendekwe mu chitela cha ntini, nambo atamuno mwachisalilaga achi chitumbi chi, 'Ntupuche ni kulisponya mu bahali,' chitendekwe iyoyo. 22 Mwakolaga chikulupi, chachilichose chachimmende nkupopela, chimpatē." 23 Che Yesu wājinjile pa Nyuumba ja Akunnungu, ni kwiganya. Paŵajiganya,

achakulu ña mbopesi ni achakulu ñane ña ñandu mwanagwao ñawéchetesyene achinsyene pe, 'Aju ñausisye kuti, "Ana kwa ukombole chi nkutenda ni juchapochele iñagosele, twende tummulaje yele indu yi? Ñaaní ñampele wele ukombole u?" kuti indu iñagosele tujigale uwe!' **39** Nipele, **24** Che Yesu ñajanile, "None chinammusye liusyo ñankamwile, ñwantyosise paasa ngunda wa sabibu, limo pe, mwanyangaga, nipele, none chinansalile kwa ñammuleje. **40** "Sambano, nsyene ngunda wa ukombole chi nguitenda indu yi. **25** Uli ukombole u che sabibu jula pachachiika, chachatenda ichichi ñakulima Yohana wa kubatsya watyochele kwapi? Watyochele ñala?" **41** Ñanyawo ñajanile, "Chachajonanga kwinani pane kwa ñandu?" Nambo ñawéchetesyene wamba ñe ñachigongomalo wo ni ngunda achinsyene pe achitiji, "Twajilaga, 'Watyosile kwinani,' wa sabibu ula chachiujasimisa kwa ñakulima chatuusye, 'Nambi kwachichi nganimunkulipilia?' **26** ñane uchachapa liunjili lyakwe lya magungulo Nambo twajilaga, 'Watyosile kwa ñandu,' tukogopa kwa katema kakwe." **42** Pelepo Che Yesu mpingo wa ñandu pakuwa ñanawose akwitzichisa ñaasalile, "Uli ana nganinsyome lye liloë li kuti che Yohana ali jwakulondola jwa Akunnungu." Mmalembelo ga Akunnungu? 'Liganga liñalikanile **27** Nipele, ñajanile, "Ngatukumanyilila!" Nombe ñakutuwa sambano lilyolyo lili lyetendekwe liganga Che Yesu ñatite, "Atamuno une ngangunsalila lyalikusachilwa kwannope kugapunda maganga gose. ñanyamwe kwa ukombole chi nguitenda indu Ambuje ni ñatesile achi chindu chi, nombe chili yi. **28** "Ñanyamwe nkuganisya uli? Mundu jumo chakusimonjeka nnope kwetuwe!" **43** "Kwayele ñakwete achachanda ñawí. Ñantendele jwaandanda ngunsalila, Umwenye wa Akunnungu chiutyosekwe jo kuti, 'Mwanangu, lelo njaule nkanganye kukwenu, ni kupegwa ñandu ñakupanganya masengo mungunda wa sabibu.' **29** Nchanda jo yakuisaka Akunnungu." **44** Jwalijose juchagwilile pa ñajanile, 'Ngangusaka!' Nambo kanyuma kakwe liganga lye chakasiche ipande ipande, ni jwalijose ñapitikwiche ntima, ñawajawile kupanganya masengo. juchilyagwilile, chilinkanyatekanyate. **45** Achakulu **30** Atati ñala ñanjalile mwanagwe jwaavíli jo ña mbopesi ni Mafalisayo pañapilikene itagu yao, ni kunsalila ilaila, nombe ñajanile ñatite, 'Elo, ñamanyilile kuti ñaliji nkwegamba ñanyawo. **46** atati!' Nambo nganajaula kumasengo. **31** Ana Nipele ñasosaga litala lya kwakamula, nambo jwapi jwa ñe ñawíli wo ñatesile yakuisaka ñajogwepe ñandu pakuwa ñanyawo ñanganisise atatigwe?" ñajanile, "Jwanchanda jwaandanda jo." nti jwakulondola jwa Akunnungu.

Che Yesu ñatite, "Ngunsalila isyene, ñakukumbikanya nsongo ni ñakulawañala chañjile mu Umwenye wa Akunnungu nkanañe kwinjila. **32** Pakuwa che Yohana ñaiche kukwenu ni kunnanjila kutama yambone nti yakuti pakusaka Akunnungu, ni ñanyamwe nganimunkulipilia, nambo ñakukumbikanya nsongo ni ñakulawañala ñankulipilile. Ni ñanyamwe pammañile kugawona gele nganinleka sambi ni kunkulipilia." **33** Che Yesu ñatite, "Mpilikanile chitagu chine. Jwapali mundu jumo nsyene nyumba ñalimile ngunda wa sabibu, ñausyunguchisyе lutene ni ñakolosisye pakuminya sabibu, ñatañile chilindo mmomopemo. Nipele ñaujasimise kwa ñakulima ni kwalla ku chilambo cha kutalika. **34** Katema ka kugungula, ñatumile achikapolo ñao kwa ñakulima ñala, kuti akajigale liunjili lyakwe lya magungulo. **35** Ñakulima ñala ñakamwile achikapolo ñao, jumo ñamputile, ni jwine ñammuleje, ni jwine ñamponyile maganga. **36** Sooni ñatumile achikapolo ñane ñajinji kupunda ña kundanda. Ñakulima ñala ñajasime ngunda ñatendele ilaila. **37** Kumbesi kwakwe ñatumile mwanagwe achiganisyaga mu ntima wakwe achitiji, 'Chakançimbichisyе mwanangu.' **38** Nambo ñakulima ñala pañammweni

22 Che Yesu ñawéchetenawo sooni kwa itagu achitiji, **2** "Umwenye wa kwinani ulandene ni mwenye jumpepe juñantendele mwanagwe chindimba cha chakulya cha ulombela. **3** Nipele ñatumile achikapolo ñao kukuñalanga ñaalaliche kwika ku ulombela, nambo ñakanile kwika. **4** Ñaatumile sooni achikapolo ñala, achitiji, 'Mwasalile ñalalichikwe ñala kuti, jwammale kolosya yakulya yangu, sikite ng'ombe jangu ja nkambaku ni ng'ombe sine syakunakana, inayose ili chile, njise ku ulombela.' **5** Nambo ñandu ñala ñakanile kwika, ñawajawile, jumo ku ngunda wakwe, ni jwine ku masengo gakwe, **6** ni ñane ñakamwile achikapolo ñala ñaputile ni ñane kwallaga. **7** Mwenye jula ñatumile, ñaatumile ñandu ñangondo ñao kuti akaaulaje ñakuulaga ñala ni kuchoma mooto musi wao. **8** Nipele ñaasalile achikapolo ñao, 'Ulombela uli chile, nambo unalaliche ñala nganañajilwa. **9** Nipele njaule mmalekano ni ñanawose uchinkaasimane, nkaañilanje aichanje ku chindimba cha chakulya cha ulombela.' **10** Achikapolo ñao ñala ñatyosile, ñawajawile mmatala, ñaichenawo wose ñasimene nawo, ñangalumbana ni ñambone. Nyumba ja ulombela jagumbele

achalendo. 11 "Nambo paŵajinjile mwenye ku kwalola Akunnungu ū che Iblahimu ni Akunnungu ū aachalendo, ūammweni mundu jumo jwanganatakula che Isaka ni Akunnungu ū che Yakobo." Nipele nguo sya ulombela. 12 Mwenye ūammusisyé, wéle nganawá Akunnungu ū ūwave, nambo ū 'Ambusanga, njinjile chinauli, nomwe nganinkola ūajumi.' 13 Mpingo wa ūandu ula paŵapilikene nguo sya ulombela?" Nambo ūelewo ūamyalele. yeleyo, ūagاسimosile majiganyo gao. 14 Mafalisayo 15 Nipele, mwenye ūaasalile achikatumetume ūao, paŵapilikene kuti Che Yesu ūamyalesye Masadukayo, 'Muntaŵe makongolo ni makono, mkamponye ūasongangene pamo. 16 Jumo jwao, ūakwiganya paasa ku chipi, kweleko chakalile ni kuchilimya malajisyó, ūausisyé Che Yesu achalingaga kuti, 17 meeno.' 18 Che Yesu ūamalichisyé achitiji, "Jwajinji "Jwakwiganya, likanyo chi lyalili lyekulungwa mu ūakuŵilanjkwa, nambo ūasagulikwe nganatupa." Malajisyó?" 19 Che Yesu ūanjanjile, "Mwanonyele 20 Nipele, Mafalisayo ūajawile, ūajilene itajile pa Ambuje Akunnungu ūenu ni ntima wenu wose ni kwatanjisya Che Yesu kwa malowé gao. 21 Nipele, mbumu jenu jose ni lunda ūenu lose.' 22 Alili ni ūaatumile ūakulijiganya ūao, pamo ni ūakulijiganya likanyo lyekulungwa ni lyaandanda. 23 Ni lyaawíli ūa mumpingo u che Helode ku Che Yesu. ūausisyé lyalikulandana ni lyele, lili, 'Munnonyele njenu mpela achitiji, "Jwakwiganya, tukumanyilila kuti mmwe yankuti pakulinomyela mwasyene.' 24 Malajisyó gose ndi mundu ūakulupilichika, nkwiganya litala lya ga Akunnungu gaŵapele che Musa ni majiganyo Akunnungu kwa usyene, pangaganisa ūandu ga ūakulondola ūa Akunnungu gakukulupilia ge akusala chichi, pakuŵa ngankulola ukulu wa mundu. makanyo gaŵili ga." 25 Paŵasongangene pamo 26 Sambano, ntusalile, nkuganisa ichichi? Uli ili Mafalisayo, Che Yesu ūausisyé, 27 "Wanyamwe yambone kulipa nsongo kwa mwenye jwankulu jwa ku nkuganisa uli yankati Kilisito? Uli ali mwanagwao Loma pane akuŵilanjkwa che Kaisali, pane tunalipe?" ūaani?" ūajanjile, "Wa che Daudi." 28 Che Yesu 29 Nambo Che Yesu ūaumanyilile nningwa wao ūaasalile, "Nipele, kwachichi che Daudi kwa ukombole wangalumbana, ūaasalile, "Kwachichi nkuuninga, wa Mbamu jwa Akunnungu akwawílanga Ambuje? ūanyamwe ūaulamba?" 30 Munosye mbiya ja kulipila Pakuŵa ūatite, 31 'Ambuje ūaasalile Ambuje ūangu, nsongo." Nombewo ūaiche navo likobili. 32 Nipele, ntame kundyo, mpaka pachinaawiche ūammagongo Che Yesu ūausisyé, "Aku ku meeso ku ni liina li ya ūenu paasi pa makongolo genu." 33 Nipele, iŵaga che ūaani?" 34 ūajanjile, "Che Kaisali." Pelepo Che Yesu Daudi akwawílanga Kilisito 'Ambuje' ikukomboleka ūaasalile ūanyawo kuti, "Nipele, i che Kaisali mwapeje chinuali kuti ali mwanagwao?" 35 Ngapagwa mundu che Kaisali, ni ya Akunnungu mwapeje Akunnungu." 36 Jwalișe juŵakombwele kwanga. Chitandile lyuŵa lya ūagapilikene gele ūasimosile, ūaasile, ūajawile. 37 Ni lyaawíli ūa mumpingo ūandu ni ūakulijiganya ūao kuti, 38 'Wakwiganya malajisyó ni Mafalisayo akwete ukombole wa kusala uchenene Malajisyó. 39 Kwalye ligongo lya mpikanichisyé ni kutenda chachili chose chichansalile. Nambo nkasyasya isambo yao, pakuŵa ngakutenda yele yakuísala yo. 40 Akutaŵanga misigo jakutopela ni kwatiwa ūandu mmakoyo, nambo ūele achinsyene wo ngakusaka atamuno kukwaya ni chala. 41 ūanyawo akugatenda masengo gao gose kuti apate kuloleka ni ūandu. Akuwala indu yailembekwe malembelo ga malajisyó pachanya meeso ni konjechesya ukulu wa nguo syao kuti aroleche ali ūandu ūa Akunnungu. 42 Ikwanyelya kutama peuto pa kuchimbichikwa mu indimba ni itengu ya kuchimbichikwa mmajumba ga kupopeleta. 43 Ikwanyelya kwakomasya kwa kwachimbichisyá pa kusumichisyá malonda ni kusaka ūandu ūaŵilanje, 'Jwakwiganya.' 44 Nambo ūanyamwe nkawilanjka 'Jwakwiganya,' pakuŵa ūakwiganya jwenu ali jumo pe, ni wose ndi

achalongo. 9 Atamuno ngasimummilanga mundu kugakamulisyा pangagaliwālila gane. 24 ilongola 'Atati' pa chilambo pano, pakuwa Atati wētu ali wāmo wāngalola! Nkujityosya membe mu yakung'wa, nambo pe, wāali kwinani. 10 Atamuno ngasimmilanjikwa nkuchimila chinyama chachikuwīlanjikwa ngamia! 'ilonola' pakuwa chilongola jwenu ali jumo pe, 25 "Ulaje uwe kukwenu wākwiganya Malajisyō ni yaani Kilisito. 11 Nombe jwali jwankulungwa jwenu Mafalisayo, wāaulamba! Nkosya chikombe ni mbale chaaŵe katumetume jwenu. 12 Jwakulikwesya kwa paasa, nambo nkati nkuleka indu impatible chatuluswe ni jwakulitulusya chachikweswa. 13 "Ulaje kwa wiyi ni nsese. 26 Ugwe Mafalisayo jwāngalola! uwe kukwenu wākwiganya Malajisyō ni Mafalisayo, Njosye chikombe nkati kaje ni paasa chipasalale. wāaulamba! Pakuwa nkuugala nnango wa Umwenye 27 "Ulaje uwe kukwenu wākwiganya Malajisyō wa kwinani mmbujo pa wāndu. Ni wānyamwe ni Mafalisayo, wāaulamba! Pakuwa nkulandana ni mwachinsyene ngankwinjila, atamuno ngankwaleka malembe gagasililwe ni chokaa, nombe kwa paasa wākusaka kwinjila ajinjile. 14 Ulaje uwe kukwenu gakuwoneka kuwa gambone, nambo nkati mwakwe wākwiganya Malajisyō ni Mafalisayo, wāaulamba! gagumbele maupa ga wāwae ni usakwa wejinji. Nkwasumula wāwililwe ni achiwānkawo ipanje yao 28 lyyoyopeyo ni wānyamwe kwa paasa nkuoneka nchilitendaga wāndu wāmbone nkupopela mapopelo ni wāndu kuwa wāmbone nambo nkati ngumbele gamaleu, kwa lye ligongo lyo kulaga kwenu chikuŵe ulamba ni ungalimate. 29 "Ulaje uwe kukwenu kwakukulungwa nnope. 15 "Ulaje uwe kukwenu wākwiganya Malajisyō ni Mafalisayo, wāaulamba! Pakuwa nkutāwa ulendo mu bahali ni pa chilambo kuti nkombole kuntenda namose mundu jumo aŵe jwa kunkuya mwanya. Pankumpata, nkuntenda aŵe mundu jwakwinjila ku jehanamu kumpunda mwachinsyene. (Geenna g1067) 16 "Ulaje uwe kukwenu ilongola wāngalola! Wānyamwe nkutinji mundu alumbililaga kwa Nyuumba ja Akunnungu, kwele kulumbila ko ngāwa chindu, nambo alumbililaga kwa sahabu ja Nyuumba ja Akunnungu, kwele kulumbiliwa 30 Hayaga, mimalichisye masengo gāwāchokwele aŵāla wāwāuleje wākulondola wā Akunnungu. alumbililaga kwa Nyuumba ja Akunnungu, kwele kulumbiliwa 31 Kwakuŵecheta yeleyo nkulilosya mwachinsyene kuti wānyamwe ndi achiwāna wā aŵāla wāwāuleje wākulondola wā Akunnungu. 32 Hayaga, mimalichisye masengo gāwāchokwele aŵāla wāwāuleje wākulondola wā Akunnungu. 33 Wānyamwe wā uŵelesi wa sahabu ja Nyuumba ja Akunnungu, kwele kulumbiliwa 34 Nipele lye ligongo ljjoka lya sumu! Chimmuteche chinauli ulamusi wa ko kukwakanganichisa kuchitenda chalumbilile. 17 ku jehanamu? (Geenna g1067) 35 Nipele chileŵo chichiŵe kukwenu kwa kuchitenda chalumbilile. 18 malajisyō, wāne mwa wānyawo chimwaulaje ni Sooni nkutinji mundu alumbililaga pa chilisa ngāwa kwāwamba pa nsalaba, ni wāne chimwapute ibokola chindu, nambo alumbililaga nkujikolanga mbopesi jajili 36 Isyene chachili lya pasikati ja papaswela ni chilisa. 37 "Yelusalemu! Ugwe Yelusalemu! Akunnungu pasikati ja papaswela ni chilisa. 38 wākulumbila kwa ngunsalila kuti, wāndu wā uŵelesi u chalamulikwe kwa Nyuumba ja Akunnungu akulumbiliila kwa Nyuumba ligongo lya indu yi. 39 "Yelusalemu! Ugwe Yelusalemu! ja Akunnungu ni kwa jwele jwakutama nkati mo. Nkwaulaga wākulondola wā Akunnungu ni kwaputa 22 Nombe jwakulumbila kwa kwinani akulumbiliila maganga wēlewo wāwātumikwe kukwenu. Ana kwa chitengu cha Umwenye wa Akunnungu, ni kalingwa nasachile kwasonganganya achiwāna wēnu, kwa jwele jwakutama pachanya pakwe. 23 "Ulaje mpela nguku ijkuti pakwasonganganya achiwānagwe uwe kukwenu wākwiganya Malajisyō ni Mafalisayo, kusi kwa mapapiko gakwe, nambo mwakanile. 38 wāaulamba! Nkupochela mbopesi kwa wāndu, atamuno Ayaga nipele, nyuumba jenu chijisigale lisame pe. 39 pa masamba ga kununjila, ni bisali ni jila, nkuileka Ngunsalila, ngamuumona sooni mpaka pachinchiti, indu yekulungwa yailajichikwe ni Malajisyō mpela 'Akole upile jwele jwakwika mu liina lya Ambuje.' ila kupanganya yaikwanonyelesya Akunnungu ni chanasa ni chikulupi. Gelega ni gankusachilwa

24 Che Yesu wakopweche pa Nyumba ja mōwa go chigapunguchikwe kwa ligongo lya Akunnungu, ni paŵajaulaga, wakulijiganya wāo wēle wāwasagulikwe. 23 "Nipele, kele katema ko wājaulile ni kwalosya majumba ga Nyumba ja mundu aikaga kunsalila, 'Kilisito ali apa' pane 'Ali Akunnungu. 2 Che Yesu wāasalile, "Elo, gose akuno,' nkakulupilila. 24 Pakuŵa chachikopochela gankugawona ga! Isyene ngunsalila kuti, ngapagwa wānya kilisito wā unami ni wākulondola wā unami. liganga namuno limo lichilisigale pa line, kila chindu Chachitenda imanyisyo yaikulungwa ni yakusimonjeka chichijonasikwe." 3 Che Yesu paŵatemi ku chitumbi ya kwalambusya wāndu yakombolekaga namose cha Miseituni, wakulijiganya wājaulile pa chisyepela, wāwasagulikwe wā Akunnungu. 25 Mpilikane, wāusisye, "Ntusalile ana gelega chigatyochele nanjamwiche chile kakanaŵe katema. 26 Nipele, chakachi? Ni chimanyisyo chi chakutulosya kwika ansalilaga kuti, 'Nnole, ali mwipululu,' nkajaula kwenu ni kumbesi kwa chilambo chino?" (aiōn g165) 4 Che Yesu wājanjile, "Nlilolechesye kuti 27 Pakuŵa, mpela njasi ijkuti kumesya kutyochela akaika kunnambusya mundu. 5 Pakuŵa achajinji kungopochelo lyuŵa mpaka kulikutiŵila lyuŵa, iyoyo chakopochele aninkuti, une ndili Kilisito nombewo peyo ni ichijile kwika kwa Mwana jwa Mundu. 28 Pele chachasoyasya wāndu wājinji. 6 Chimpikane yankati pauli ntembo, ni patachisongangana achikapungu. ngondo ni kusongona yankati ngondo, nambo 29 "Nambo nkumala kulaga kwa ge mōwa go, lyuŵa nkatojima, pakuŵa gelega gakusachilwa gatyochele chiliplile, ni Iwesi ngalulanguchisya, ni ndondwa kaje, nambo kumbesi kwakwe kukanawē. 7 sisipatuche kutyochela kwinani ni machili ga kwinani Chilambo chimo chichiputane ni chine, umwenye chigachitinganyika. 30 Nipele, chimanyisyo cha umo chiuputane ni wine. Kosekose kuchichiŵa Mwana jwa Mundu chichioneche kwinani, pelepo ni sala ni chindendemesi cha chilambo. 8 Aga wāndu wose wā pa chilambo chalile, Chachimmona ganagose ga gali mpela kutanda kwa chilungusi. 9 Mwana jwa Mundu ali nkwiwa pachanya maunde ga "Nipele chachintyosa kuti ansausye ni kummulaga. kwiunde, ni machili ni ukulu wekulungwa. 31 Nombe Chinchichimwa ni wāndu wā ilambo yose ligongo chachatuma achikatumetume wāo wā kwinani ali lya liina lyangu. 10 Sooni, achajinji chachileche akamulile mapenga ga kusona nnope, ni wānyawo chikulupi chao, chachigalaukana ni kuchimana jwine chachasonganganya wāndu wāo wāwasagulikwe ni jwine. 11 Chachikopochela wākulondola wā unami kutyochela mbande syose ncheche sya chilambo, achajinji chiŵalambusye wāndu wājinji 12 Ligongo chitandile aji mbesi ja kwinani mpaka aji mbesi ji, lya winji wa ungalimate, unonyelo wa wāndu wājinji 32 "Kwa chitela cha ntini nlilijanye achi chitagū chi, chiuchinandupa. 13 Nambo jwalijose juchapililile Paukutanda kola nyambi ni kusipuka masamba, mpaka kumbesi, jwelejo ni juchakulupuche. 14 Nambo, wānyamwe nkumanyilila kuti katema ka chuuku kukanaŵe kwika kumbesi, aji Ngani Jambone ja kaŵandichile. 33 Iyoyo peyo wānyamwe pachingaone umwenye wa Akunnungu chijjalichikwe pa chilambo aga gose ga gali nkutendekwa, mmanyilile kuti katema chose jiŵe umboni kwa ilambo yose. 15 "Nipele, ka une kuuja kaŵandichile. 34 Isyene ngunsalila, pachinchione 'Chindu cha soni chachikusakasya Au uŵelesi u ngaupita gakanawē kutendekwa aga Nyumba ja Akunnungu' chichawechetekwe ni gose ga. 35 Kwinani ni chilambo chiicchipita, nambo che Danieli, jwakulondola jwa Akunnungu kuti malowē gangu ngagapita ng'o. 36 "Nambo, yankati chijimi peuto papaswela, wākusyoma amanyilile lyuŵa ni saa, ngapagwa wākuimanyilila chakachi malumbo gakwe. 16 Pelepo, ūaali ku Yudea chiikopochele, atamuno achikatumetume wā kwinani, autuchile kumatumbi. 17 Jwaali pachanya nyumba atamuno Mwana, Atati jika pe ni wākumanyilila. 37 akataluka ni kwinjila nkati kukwigala chindu. 18 Pakuŵa yaitite mmoŵa ga che Nuhu, ni iyoyo ichichiŵa Jwaali ku migunda akauja panyuma kukwigala kwika kwa Mwana jwa Mundu. 38 Pakuŵa gele mōwa nguo jao. 19 Ulaje kukwao wēle utachiŵa pachiilu go, chikumba meesi chachikulungwa chikanawē, ni wāchajonjesye gele mōwa go! 20 Mpopele wāndu wālyaga ni kung'wa, ni wālombelaga ni kuti kuutuka kwenu kunaŵe katema ka mbepo, kulombwa, mpaka lye lyuŵa lyo che Nuhu paŵajinjile atamuno Lyuŵa lya Kupumulila! 21 Pakuŵa kele mu safina. 39 Nganamanyilila mpaka chikumba katema ko chikupagwe kulaga kwakukulungwa kwati meesi pachaiche ni kwakumba wose. Ni iyoyo nganikupagwe chitandile kugumbikwa chilambo chino ichichiŵa kwika kwa Mwana jwa Mundu. 40 Kele mpaka sambano, atamuno ngali pachikutyochele katema ko wāndu wāwili chachiŵa ku ngunda, jumo sooni. 22 Wāaga gele mōwa go ngagakapunguchikwe, chachijigalikwa ni jwine kulekwa. 41 Achakongwe ngapagwa mundu jwakakulupwiche, nambo gele wāwili chachiŵa aninkusyaga, jumo chachijigalikwa

ni jwine kulekwa. 42 Nipele, nliolechesye, pakuŵa Mwana jwa Mundu. 14 "Pakuŵa Umwenye wa ngankumanyilila lyuŵa chi litaiche Ambuje wenu. 43 kwinani uli mpela mundu jwasachile kwalla ulendo, Nambo nkumbuchile lyeleti, kuti akaimanyi nsyene ūaawilasile ūakutumichila ūao ni kwalechela chipanje nyuumba katema chi jwawiyi pataiche, akachesise, chakwe. 15 Ūampele kila jumo ichaikombole, jumo ngakajileche nyuumba jakwe jijonasikwe. 44 Kwalye maunjili nsano ga mbiya, ni jwine maunjili gaŵili ni ligongo lyo, ūanyamwe nliŵiche chile, pakuŵa jwine liunjili limo, ni ūwajawile. 16 Nipele, juŵapochele ngankumanyilila katema kachaiche Mwana jwa mbiya maunjili nsano ūwajawile kukusumisa malonda Mundu." 45 Che Yesu ūapundile kuŵecheta, "Nipele ni ūapatile mbiya sine maunjili nsano. 17 Ilala nduni jwali ūakutumichila jwakukulupilichika ni lunda, juŵapochele mbiya maunjili gaŵili jula, ūapatile sine jwati ambujegwe chammiche pachanya pa ūandu maunjili gaŵili. 18 Nambo jwele juŵapochele mbiya ūao, ūape chakulya katema kakwe? 46 Jwana upile liunjili limo jula, ūwajawile, ni kusola lisimbo paasi, ni ūakutumichila jo pataiche ambujegwe juchansimane ūasisile mbiya ja achimwene jwao. 19 "Pagapite moŵa aninkutendekanya yeleyo. 47 Isyene ngunsalila, gamajinji, achimwene jwa ūakutumichila ūala ūausile, chachimmika jwele katumetume jo alindilile chipanje ni ūatandite kuŵalanjila mbiya sisyatumiche ni mbiya chakwe chose. 48 Nambo ūakutumichila aŵaga sisypatikene mu mbiya syakwe. 20 Katumetume ūangalumbana atiji muntima mwakwe kuti, 'Ambuje juŵapochele mbiya maunjili nsano ūaiche ali ajigele ūangu akukâwa kuuja,' 49 ni kutanda kwaputa gane nsano, ūaasalile, 'Achimwene, mwambele achikapolo achinjakwe ni kulya ni kung'wa pamo maunjili nsano ga mbiya, nnole, nyonjechesye ni ūakolelwa, 50 ambujegwe kapolo jula chachiika maunjili gane nsano.' 21 Achimwene jwao ūansalile lyuŵa lyangakulolela ni saa jangakujimanya. 51 jwelejo kuti, 'Yambone, ūakutumichila jwambone ni Chachinjamuka wamba ni kummika mu mpingo umo ūaulamba. Kweleko chikuŵe ni kulila ni kuchilimya meeno.

25 "Kele katema ko, Umwenye wa kwinani chiuandane ni achiŵali likumi ūwajigiele ibatali yao, ūatyosile kwachingamila ambuje ūa ulombela. 2 Nsano ūao ūaliji ūakulowela ni nsano ūaliji ūakalamuka. 3 Ŭawaliji ūakulowela ūala ūajigiele ibatali yao, nambo nganajigala mauta ga akiba. 4 Nambo ūele ūawaliji ūakalamuka ūala ūajigiele mauta mu yupa pamo ni ibatali yao. 5 Pakuŵa ambuje ūaulombela ūakawîle kwika, achiŵali ūala wose ūagwesele ni kugona. 6 Nambo sikati chilo nnope kwapali kunyokonya, 'Nnole! Ambuje ūaulombela akwika, njaule nkaachingamile.' 7 Pelepo achiŵali ūala wose ūajimwiche, ūaiŵisile chile ibatali yao. 8 Ūele ūakulowela ūala ūaasalile ūakalamuka kuti, 'Mtupe mauta genu kanandi pakuŵa ibatali yetu ikušimika.' 9 Nambo ūakalamuka ūala ūajanjile, 'Ngagatukwana uwe ni ūanyamwe! Mmbaya njaule kwa kusumisa nkalisumile mwachinsyene!' 10 Nipele, ūele achiŵali ūakulowela wo paŵajawile kusuma mauta, ambuje ūaulombela ūaiche, ni achiŵali ūawalîwisle chile ūajinjile pamo nawo mu nyuumba ja ulombela ni nnango waugalikwe. 11 Kanyuma achiŵali ūane ūala ūaiche, ūaawilasile, 'Achimwene, achimwene, ntugulile!' 12 Nambo ūelewo ūajanjile, 'Ngunsalila isyene, ngangummanyilila ūanyamwe.' 13 Nipele, Che Yesu ūatite, "Nliolechesye, pakuŵa ngankumanyilila lyuŵa atamuno saa pachaiche

juŵapochele mbiya maunjili gaŵili ūaiche, ūatyosise mbiya sine maunjili gaŵili gagajonjecheckwe, ūatite, 'Achimwene, mwambele mbiya maunjili gaŵili. Nnole, mbatile sine maunjili gaŵili gagajonjecheckwe.' 23 Achimwene jwao ūansalile jwelejo kuti, 'Yambone, ūakutumichila jwambone ni ūakukulupilichika. Ndi ūakukulupilichika kwa indu yainandi pe, chinampe yejinji. Njise kukusengwa pamo ni achimwene jwenu.' 24 "Nambo juŵapochele mbiya liunjili limo jula ūaiche, ūatite, 'Achimwene, nkuumanyilila kuti mwe ndi ūakulimba, mmweji nkugungula pa nganimpande, ni kusonganganya panganimmisa. 25 Najogwepe, najisisile mbiya jenu paasi. Nipele njigale mbiya jenu.' 26 "Achimwene jwao ūanjanjile, 'Mwe ndi ūakutumichila ūangalumbana ni jwa ulesi! Nkuumanyilila kuti une ngugungula panganimbande, ni kusonganganya panganimmisa. 27 Nipele yammajile kujîwika mbiya jangu mu nyuumba ja kugosela mbiya, none pachiiche ngajijigele jajili jangu ni chakonjecheka chakwe! 28 Munsumule mbiya jo mumpe ūakwete mbiya maunjili likumi. 29 Pakuŵa, jwali ni chindu chapegwe ni konjechewa. Nambo ūanganakola chindu, ata chele chakwete cho chichijigalikwe. 30 Yankati ūakutumichila ūanganganacho chakonjecheka, mumponye paasa ku chipi! Kweleko chikuŵe ni kulila ni kuchilimya meeno." 31 "Katema kachaiche Mwana jwa Mundu mu ukulu wakwe ni achikatumetume ūa kwinani

wose ali pambo nawo, pelepo chachitama pa chitengu "Nkumanyilila kuti pachigamale mowa ga'vili chichiwe chao cha umwenye chachili ni ukulu. 32 Wandu chindimba cha Pasaka, ni Mwana jwa Mundu wa ilambo yose chasongangane mmbujo mwao, chakatyosyekwe kuti awambikwe pa nsalaba." 3 nombe chachalekanganya wandu mpela wakuchinga Katema ko achakulu wa mbopesi ni achakulu wa yakuti pakusilekanganya ngondolo ni mbusi. 33 Wandu wasimene pa nsana wa nyumba ja Jwankulu Chaachisiwika ngondolo yaani wandu wambone Jwambopesi jwawilanjikwe che Kayafa. 4 Wajilene kundyo kwakwe ni mbusi yaani wandu wangalumbana ichajile pa kwakamula Che Yesu kwa malindi ni kunchiji kwakwe. 34 "Nombe Mwenye chiwasalile kwalaga. 5 Nambo watite chele chindu chinatyochele waali wa kundyo kwakwe kuti, 'Njise wanyamwe katema ka luywa lya chindimba cha Pasaka, ngakawa wampewile upile ni Atati wangu, mpochele umwenye chikutyochele kutindiganya pa wandu. 6 Che Yesu wampanganyichisye chile chitandile kugumbikwa paivali ku Besania, ku nyumba ji che Simoni, chilambo. 35 Pakuwa jangwete sala ni wanyamwe juwalamile matana. 7 Jwankongwe jumo juvaliji ni mwambele chakulya ni jangwete njota ni wanyamwe chuupa chachikolocheckwe ni liganga lya alabasta mwambele meesi ni naliji jwannendo ni wanyamwe chachili ni mauta ga kununila nnope ni ga ndalama mwambochele mmajumba genu. 36 Naliji matakope, jajkulungwa, waichilile Che Yesu paivatem i kulya wanyamwe mwandakwisyen ni naliji jwakulwala chakulya, wajitile mauta muntwe. 8 Wakulijiganya wanyamwe mwaaike kukuunola ni naliji jwantawe wao paivaieni yele watumbile, watite, "Awi uwonasi wanyamwe mwanyimajimile." 37 Pelepo, wandu u wa chichi? 9 Aga mauta ga ngati gakasumichikwe wakupanganya yali yambone paujo pa Akunnungu kwa mbiya jekulungwa, ni kupegwia wakulaga." 10 chiwajanje mwenye kuti, 'Ambuje, ana chakachi Che Yesu wasimanyilile ng'anisyu syao, waasalile, twambweni wa sala ni kumpa chakulya, pane "Ligongo chi nkunsausya jwankongwe jo? Jwele jinkwete njota ni kung'wesya meesi? 38 Ana chakachi atesile yambone kukwangu." 11 Wakulaga alinji twammweni nli jwannendo ni kumpochela, pane mowa gose ni wanyamwe, nambo une nguuwa matakope ni kuntakusya? 39 Chakachi twammweni ni wanyamwe mowa gose. 12 Aju jwankongwe ju ndi nkulwala pane jwantawe ni kwika kukunnola?" 40 anyitile pa chii mauta ga kununila kuti amiche chile Mwenye chiwajanje, 'Ngunsalila isyene, chachilichoze kwa masiko gangu. 13 Ngunsalila isyene, papali pose chimwantendele jumo jwa wanyawa achaongo wangu pa chilambo pano patachilalichila Ngani Jambone ji, achi chatesile jwankongwe ju chichisalichikwe kwa kunkumbuchila. 14 Nipele, che Yuda Isikaliote, jumo jwa likumi ni wawili wala, wajawile kwa achakulu wa mbopesi, 15 wausisye, "Ana chimuumbe ichichi chile kwa ligongo lya Shetani ni achikatumetume nannyichisyaga Che Yesu kukwenu?" Waivalanjile wakwe. (aiōnios g166) 42 Pakuwa jangwete sala ipande selasini ya feza. 16 Chitandile kele katema ko nganimumba chakulya, jangwete njota nganimumba che Yuda wasosaga lipesa lya kwaichisyukwao. 17 meesi. 43 Naliji jwannendo nganimumbochela Lyuwa limo likana we lyuwa lya chindimba cha mikate mmajumba genu ni panaliji matakope nganimumba jangatagwa amila, wakulijiganya wajaulile Che Yesu nguo ni nalwalaga ni natawikkwe nganinnyika kulkola.' ni kwausya, "Ana kwapi nkusaka tukankolochesye 44 "Pelepo nombe chajanje, 'Ambuje, ana chakachi chakulya cha Pasaka?' 18 Wajanjile, "Njaule mmusi twammweni ndi jinkwete sala ni njota, ni ndi kwa mundu jumpupe, nkansalile, 'Jwakwiganya akuti, jwannendo pane matakope, ni ndi nkulwala pane katema kangu kaiche, chindye chakulya cha Pasaka jwantawikkwe, nowe nganitunkamusya?" 45 Mwenye kumangwenu pamo ni wakulijiganya wangu." 19 chajanje, 'Ngunsalila isyene, kila pamwakanaga wakulijiganya wala watesile mpela iwatite pakusalilwa kumpanganichisya gelega jumo jwa wanyawa ni Che Yesu, wakolosyekwe chakulya cha Pasaka. 20 achanandi wa, mwakanile kuumbanganichisya une.' 46 Nipele, wanyawa chajaule kumasausyo mowa gose Ligulo, Che Yesu watite pakulila chakulya pamo pangali mbesi, nambo wandu wakupanganya yali ni wakulijiganya wao kumi na mbili. 21 Paivalaya, yambone paujo pa Akunnungu chajaule ku umi wa Che Yesu watite, "Ngunsalila isyene, jumo jwenu mowgose pangali mbesi." (aiōnios g166) chakang'alauche." 22 Wakulijiganya wasupwiche nnope, watandite kuusya jumo jumo, "Ambuje! Uli, ndili une?" 23 Che Yesu wajanjile, "Juchakato wele nkate mumbale pampepe ni une jujojo ni juchakang'alauche. 24 Elo, Mwana jwa Mundu chawe mpela Malembo

26 Che Yesu paivamalisye ku'vecheta gelego gose, waasalile wakulijiganya wao,

2

Elo, Mwana jwa Mundu chawe mpela Malembo

ga Akunnungu igakuti pakusala, nambo ulaje kwa gao gatopelwe ni lugono. 44 Nipele wâalesile, wâajawile jwelejo juchakangalaucue Mwana jwa Mundu! Ikaliji sooni kukupopela kaatatu kwa malowé galagalá. mmbaya ngakapagwe jwele mundu jo." 25 Che 45 Nipele wâjaaulile wâkulijiganya wâala, wâasalile, Yuda, juwângalawiche, wâausisyé, "Jwakwiganya! Ndili "Ana uli, chiwâla nli mu lugono ni kupumulila? une?" Che Yesu wâajanjile, "Ugwe mmechete." 26 Nnole katema kasyene kaiche, ni Mwana jwa Mundu Pawâlyaga, Che Yesu wâuojigele nkate, wâtongoose chatajikwe mmakono mwa wându wâ sambi. 46 Akunnungu, wâaugawenye, wâapele wâkulijiganya wâao Njime, twende. Nnole! Akwika jwakuung'alauka." 47 achitiji, "Njigale ndye, achi ni chiilu changu." 27 Nipele Nipele, Che Yesu paâali ji nkuwêcheta nawo, wâiche wâchijigele chikombe cha divai, wâtongoose, wâapele che Yuda, jumo jwa wâkulijiganya kumi na mbili achitiji, "Nng'welele achi wâanawose, 28 pakuâa aji wâala. Pamo nawo wâiche wându wâjinji ali ajigele ni miasi jangu ja lilangano jajikwitika kwa ligongo mapanga ni imbonga wâwatumikwe ni achakulu lya wâjinji kwa kwalechelesya sambi. 29 Nambo wâmbopesi ni achakulu wâ wându. 48 Juwâsachile ngunsalila kuti nguung'wa sooni divai ja sabibu mpaka kungalauka Che Yesu jo, wâapele chimanyiso kuti, paching'we jasambano pamo ni wânyamwe mu "Juchinankomasye kwa kwakunnonyela ni jujojo, umwenye wa Atati wângu." 30 Paâamasile kwimba munkamule." 49 Che Yuda wâmandichile Che lujimbo lwa kulapa, wâtyosile, wâjawile kuchikwesya Yesu, wâasalile, "Ngunkomasya jwakwiganya!" Nipele cha Misituni. 31 Nipele Che Yesu wâasalile sooni, wâankomasisye kwa kwakumbata. 50 Che Yesu "Chilo cha lelo jino, wânyamwe wâanawose chinchimwe wânsalile, "Ambusanga, ntende chinnyichile." Pelepo ni une, pakuâa Malembelo ga Akunnungu gakuti, wâiche wându wâala, wâankamwile Che Yesu ni kwaâika 'Chinampute jwakuchinga ni mpingo wa ngondolo paasi pa ulamusi wao. 51 Jumo jwa wââali ji pamo ni chipwilingane.' 32 Nambo pachimale kusyuka, Che Yesu wâlisolomwele lipanga lyakwe, wâmpatile chinannongolele ku Galilaya." 33 Che Petulo wâasalile kapolo jwa Jwankulu Jwambopesi, wâankatille liwiwi. Che Yesu, "Nachiwâmuno wâanawose chachimwe ni 52 Pelepo Che Yesu wânsalile jwejo, "Mmusye mmwe ni kunneka, nambo une ngali pachinanneche." upanga wenu mwigonelo mwakwe, pakuâa jwallijose 34 Che Yesu wânsalile che Petulo, "Ngunsalila isyene, jwakuulaga ni lipanga, chaulajikwe ni lipanga. 53 Uli chilo chino jikanaâwe kutongola tambala, chimungane ana ngankwimanyilila kuti ngukombola kwaâwenda katatu." 35 Che Petulo wâtite, "Iwâga chingawe Atati wângu ni kuumbelechela kupunda wângondo pamo nomwe, ngasinankana." Wâkulijiganya wâne mpingo kumi na mbili wâ achikatumetume wâ wâala wâanawose wâtite iyoyo. 36 Nipele Che Yesu kwinani? 54 Nambo chigamalile chinauli Malembelo wâjawile pamo nawo kwiuto kwakukuâwilanjikwa ga Akunnungu gagakuti ikuwâjilwa kuwa?" 55 Katema ku Getesemané, wâasalile wâkulijiganya wâao kuti, kakoko Che Yesu wâausalile mpingo wa wându "Ntame apano une ngwaula ako kukupopela." 37 uâiche kukwakamula, "Uli nnyiche kukungamula Wâlongene nawo che Petulo pamo ni wâanache kwa mapanga ni imbonga mpela ndili mundu wâwâili wâ chilume wâ che Sebedayo, wâtandite jwangangugakamulichisyâ malajisyo? Moâa gose kusupuka nnope ni kulagasaki. 38 Pelepo wâasalile, naliji pa Nyumba ja Akunnungu njijiganya, "Ngusupuka nnope muntima mpaka chiwândi kuwa. nambo nganimungamula! 56 Nambo aga gose Ntame apano ni nchesye pamo ni une." 39 ga gatendekwe pakuti gamalile malembelo ga Nipele, wâjawile mmbujo kanandi, wâgwile manguku, wâkulondola wâ Akunnungu." Pelepo wâkulijiganya wâpopole achitiji, "Atati wângu, iwâga ikukomboleka, wâanawose wâlesile, wâtisile. 57 Nipele, wele achi chikombe cha malagasyo chimbite, nambo wându wâwankamwile Che Yesu wâjanwisye ngââwa kwa kusaka une, nambo iwe mpela inkuti ku nyumba ji che Kayafa juwâliji Jwankulu pakusaka mmwe." 40 Wâjaaulile wâkulijiganya wâala, Jwambopesi, kuwâsangangene wâkwiganya Malajisyo wâsimene agonile, wâasalile che Petulo, "Ana uli, ni achachekulu. 58 Che Petulo wâankuiye kwa kutali nganinkombola kuchesyâ pamo ni une atamuno mpaka mu lutene lwa Jwambopesi Jwankulu, wâjinjile saa jimope? 41 Nchesye ni kupopela kuti nkaika nkati pamo ni wâkulindilila kuti aloe ichikatendekwe. kwinjila nkulinjikwa. Mbamu jikusaka nambo chiilu 59 Nipele, achakulu wâmbopesi ni nkungulu wose changali machili." 42 Che Yesu wâjawile sooni kaawâi wâusosile umboni wa unami kuti akombole kumbulaga kukupopela, "Atati wângu, iwâga ngaikomboleka achi Che Yesu. 60 Nambo nganapata umboni wauli chikombe cha malagasyo chipite pangang'welela une, wose, nachiânamuno wâiche wându wâjinji wâ unami. nipele, chirkusaka chitendekwe." 43 Wâjaaulile sooni Kumbesi kwakwe wâiche wându wâvâili. 61 Wâtite, "Aju wâkulijiganya wâo, wâsimene agonile, pakuâa meeso mundu ju wâtite, 'Ngukombola kujigumula Nyumba

ja Akunnungu ni kujitawá sooni kwa moŵa gatatu.” paasa, wajawile kukulitawilila. 6 Achakulu wambopesi 62 Jwambopesi Jwankulu wajimi, wammusisye Che waisijigele feza sila, nikuti, “Ngalumbana kusiŵika Yesu, “Ana ngankwanga lilowe? Ana wāndu ūa kwa jwakugosa feza sya Nyuumba ja Akunnungu akummechetela chichi?” 63 Nambo Che Yesu wātemi pakuŵa sili feza sisypatikene kwa kuulaga.” 7 ji. Jwambopesi Jwankulu wānsalile, “Ngunnumbisyá Nipele, wajilene, wāsumile ngunda wa līlōgo kuti kwa Akunnungu wāali wājumi, ntusalile naga isyene paŵe pakwasichila achalendo. 8 Nipele, mpaka mmwe ni Kilisito, Mwana jwa Akunnungu!” 64 Che lelo jino wele ngunda wo ukuŵilanjikwa ngunda Yesu wānjanjile, “Mmwe mmechete! Nambo ngunsalila uwāsumikwe kwa feza sisypatikene kwa kuulaga. kuti, chitandile sambano chimumbone Mwana jwa 9 Kwa yeleyo malowē gaŵāwēchete che Yelemia Mundu ali atemi kundyo kwa Ambuje ūa machili, jwakulondola jwa Akunnungu gamalile gagakuti, chimumbone iyoyo achiikaga pa maunde ga kwinani.” “Wājigele ipande selasini ya feza, malinga ni malipilo 65 Pelepo, Jwambopesi Jwankulu wāpapulenye nguo gaŵajilene Waisilaeli kulipa kwa ligongo lyao. 10 syao, wātite, “Wātukene Akunnungu! Uli tukusaka Feza syo wāsumile ngunda wa līlōgo, mpela sooni umboni nkati jweleju? Sambano mpilikene iwanajisye Ambuje.” 11 Che Yesu wājimi mmbujo yatite pakwatkuna Akunnungu. 66 Wānyamwe mwa jwankulu jwa chilambo. Nipele, jwankulu jwa nkuti uli?” Wānyawo wānjanjile, “Awājilwe kuwa!” 67 Chiloma wāmmusisye, “Ana mmwe ni Mwenye jwa Nipele wānsunile mata ku meeso, wāmpatile. Wāne Wāyahudi?” Che Yesu wānjanjile, “Mmwe mmechete.” wāmpatile majanda palijeje, 68 achiijí, “Nlondole, 12 Nambo achakulu wāmbopesi ni achachekulu alakwe Kilisito Jwakuwombola, wāani wāmpatile!” paŵammechetelaga, nganajanga. 13 Nipele che 69 Che Petulo wātemi paasa mu lutjenie. Nipele, Pilato wāmmusisye, “Ana ngankupilikana ganagose jwakutumichila jumo jwankongwe wānjaulile, nikuti, gele gakummechetela go?” 14 Nambo Che Yesu “Alakwe mwaliji pampepe ni Che Yesu jwa ku nganajanga namose lilowe limo, jwankulu jwa Galilay.” 70 Nambo che Petulo wākanile mmbujo mwa Chiloma jo wāsimosile nnope. 15 Yasyowēleche wānawose achitiji, “Ngangumanyilila inkuŵecheta jwankulu jwa Chiloma kwagopolela Myahudi jumo yo.” 71 Paŵakopokaga paasa, katumetume jwine jwataŵikwe juwānsachile katema ka chindimba cha jwankongwe wāmmweni, wāasalile uŵaliji pelepo kuti, Pasaka. 16 Kele katema ko paliji ni jwantawé “Mundu ju wāliji pamo ni Che Yesu jwa ku Nasaleti.” juwāmanyiche nnope, liina lyakwe che Balaba. 17 72 Che Petulo wākanile sooni kwa kulumbilila, Nipele, paŵasongangene wāndu pamo, che Pilato “Ngangumanyilila mundu ju.” 73 Kanyuma kanandi, wāusisye, “Ana nkusaka nangopole jwapi mwa wēle wāndu wāwāliji pelepo wājaulile che Petulo, wānsalile, wāwīli, che Balaba pane Che Yesu jwakuŵilanjikwa “Kusyene, mmwe nomwe nli jumo jwakwe, pakuŵa Kilisito?” 18 Pakuŵa wāimanyilile kuti wāntyosisye kwa uŵechete wenu ukummanyisya.” 74 Pelepo che ligongo ly wi. 19 Che Pilato paŵatemi pa chitengu Petulo wātandite kulumbilila kwakulilwesya achitiji, cha kulamulila, wānkawo wāichenawo utenga “Ngangumanyilila mundu ju!” Katema kakoko wanti, “Nkalipasyapasya kutenda chachili chose nkati tambala jatongwele. 75 Che Petulo wāgakumbuchile jwele mundu jwambone jo, pakuŵa lelo lasile mu malowē gaŵasalilwe ni Che Yesu kuti, “Chimungane sagamisi kwa ligongo lyakwe.” 20 Nambo achakulu katatu, jikanaŵe kutongola tambala.” Nipele, wātyosile wāmbopesi ni achakulu wāne wānyanjile wāndu paasa, wālisile nnope.

27 Pakwachele, achakulu wāmbopesi ni achakulu ūa wāndu wājilene ichajile pakwaulaga Che Yesu. 2 Wātaŵile magwedegwede, wānjanjile, wāmpeleche ku che Pilato, jwankulu jwa Chiloma. 3 Pelepo, che Yuda juwāngalawiche, paŵaiweni kuti Che Yesu amasile kulamulikwa, wāllasiche muntima, wāusisye kwa achakulu wāmbopesi ni achakulu ūa wāndu ipande selasini ya feza. 4 Wāasalile, “Leŵile kwa kuntyosya mundu jwangali ni sambi aulajikwe.” Nambo wēle wānyawo wātite, “Yeleyo ili yetuwe? Chimmanyilile mwasyene.” 5 Nombejo wāponyele feza sila pa Nyuumba ja Akunnungu, wākopweche

Yesu. 21 Che Pilato wāusisye wānyawo, “Nkunsaka jwapi nangopolele mwa wēle wāwīli ūa?” Wānjanjile, “Che Balaba!” 22 Che Pilato wāusisye wānyawo, “Sano, naatende chichi Che Yesu jwakuŵilanjikwa Kilisito?” Wānawose wātite, “Mwāwāmbe pa nsalaba!” 23 Nambo che Pilato wāusisye, “Ligongochi? Ungalumbana chi watesile?” Wānyawo wānyanyisye achitiji, “Mwāwāmbe pa nsalaba!” 24 Nipele, che Pilato paŵaiweni kuti ngakukombola kupanganya chachili chose nambo kutindiganya kukutanda, wājigele meesi ni kunaŵa makono mmbujo pa wāndu ni wātite, “Une ngangulipasyapasya nkati chiwa cha aju mundu ju, chinyimanyilile mwachinsyene.” 25 Wāndu

ŵanawose ūtatite, "Miasi jao jiŵe pachanya petu ni ūwâjimi pele paŵapilikene yele ūtatite, "Akwaŵilanga achiŵana ūtē!" 26 Nipele che Pilato ūwagopole che Elia." 48 Jumo jwao ūautwiche, ūjigile lidodoki che Balaba kutyochela mu nyuumba jakutâwiwa, ni kunyoya mu divai jakuipa, ūajiŵisile mu nnasi, nambo paŵamasile kumputa Che Yesu ibokola ūapele ang'we. 49 Ūane ūtatite, "Nnindilile tulole ūwantysisye kukwaŵamba pa nsalaba. 27 Nipele iŵaga che Elia chaiche kukwakulupusya." 50 Nipele, ūwangondo ūa jwankulu jwa Chiloma ūanjinjisye Che Yesu ūalisile sooni kwa liloŵe lyekulungwa, Che Yesu nkati likome, wansyungwile mpingo wose. ūajasiche. 51 Pelepo nguo ja lusasa ja Nyuumba 28 ūammusile nguo syao, ūammwasisyé mwinjilo ja Akunnungu japapwiche pambindikati, kutyochela wechejeu wa chimwenye. 29 Nipele ūakolosiye mwinani mpaka paasi, chilambo chatinganyiche ni chindu mpela singwa ja miiŵa, ūammwasisyé mu lwalla syapalwiche. 52 Malembe gaunukwiche ni ntwe, sooni ūammichile nnasi kundyo. ūatindivéle iliu ya ūandu ūajinji ūa Akunnungu ūaŵajasiche mmbujo mwao ni kuntendela chanache achitiji, ūasyuchikwe. 53 Nombewo ūakopweche mmalembe, "Tukunkomasya Mwenye jwa ūyahudi!" 30 ni Che Yesu paŵamasile kusyuka, ūajinjile mu ūansunile mata, ūaujigile nnasi ula ni kumputa mmusi wa Akunnungu, yaani Yelusalemu, ni ūandu mu ntwe. 31 Paŵamasile kuntendela chanache, ūajinji ūaweni. 54 Nipele, jwankulu jwa ūangondo ni ūammusile mwinjilo ula ni kuntakusya nguo syao, ūangondo ūane ūâwalijji pamo nawo achinlindililaga nipele ūampeleche kukwaŵamba pa nsalaba. 32 Che Yesu paŵachiwéni chilambo chirinkutinganyika Paŵajaulaga, ūansimene mundu jumo liina lyakwe ni gagakopochele gala, ūajogwepe nnope, ūtatite, che Simoni jwa musi wa ku Kulene, ūankanganichisyé "Isyene aju mundu ju ūaliji Mwana jwa Akunnungu." 55 kujigala nsalaba u Che Yesu. 33 Paŵaiche peuto Pelepo paliji ni achakongwe ūajinji ūaŵalolechesyaga papakuŵilanjkwa Golgota, malumbo gakwe, peuto pa kwakutali. ūanyawo ni ūewâala ūaŵankuiye Che Chikalakasa cha Ntwe, 34 ūampele divai jewanganye Yesu kutyochela ku Galilaya ni kwatumichila. 56 chindu chakuŵawa kutyosya kupeteka. Nambo Mwa ūele ūanyawo ūaliji che Maliamu jwa musi Che Yesu nkupasya pe ūakanile kung'wa. 35 wa ku Magidala ni che Maliamu achikulugwe che ūaŵambilé pa nsalaba, nipele ūagawene nguo syao Yakobo ni che Yusufu, pamo ni achikulu ūa ūanache kwakutendela gudugudu. 36 ūatemi pepala, ūaliji ūa che Sebedayo. 57 Pakwaswele, ūaiche mundu nkwalindilila. 37 Pachanya ntwe wakwe pa nsalaba jumo jwa chipanje jwa musi wa ku Alimataya liina ūawîsile chibao cha maloŵe gagalembekwe, "Aŵa Iyao che Yusufu, nombejo ūaliji ūakulijiganya jwa ni Che Yesu, Mwenye jwa ūyahudi." 38 Paliji ni Che Yesu. 58 ūajawile kwa che Pilato, ūaŵendile ūachiswamba ūâwili ūaŵambikwe pamo nawo, jumo apegwe chiilu chi Che Yesu. Che Pilato ūalamwile kunchiji ni jwine kundyo. 39 ūandu ūaŵapitaga kuti apegwe. 59 Che Yusufu ūachijigile chiilu chila, pelepo ūantukene achipukunyaga mitwe jao nikuti, ūachiŵijilile nguo jeswela mbee jajili jasambano, 40 "Mmwe jumwatite kuti nkukombola kujigumula 60 Che Yusufu ūachiŵisile chiilu chi Che Yesu mu Nyuumba ja Akunnungu ni kujitaŵa kwa moŵa gatatu. lilembe lyasambano ūwasepile palwala kwa ligongo Sambano nlikulupusye mwasyene. ūaga mmwe lyakwe nsyene. Nipele, ūaligalambulile liganga ndi Mwana jwa Akunnungu, ntuluche pa nsalaba lyekulungwa pa nnango wa lilembe ni kutyoka. 61 po!" 41 Iyoyo peyo achakulu ūambopesi pamo ni Che Maliamu jwa musi wa ku Magidala ni che ūakwiganya malajisyo ni achachekulu ūantendele Maliamu ūane ūala ūatemi aninkulolechesyá ku chanache achitiji, 42 "Ūakulupwisyé ūane, nambo lilembe. 62 Malawi jakwe, yaani lyuŵa lyakulijika asyene ngakukombola kulikulupusya! ūaga ūele ali chile kwa ligongo lya Lyuŵa lya Kupumulila, Mwenye jwa ūaisila! Sambano atuluche pa nsalaba achakulu ūambopesi ni Mafalisayo ūajaulile che po, noweji tutwakulupile. 43 ūaakulupilile Akunnungu Pilato, 63 ūatite, "Achimwene, tukukumbuchila ni kuŵecheta kuti ūele ali Mwana jwa Akunnungu, kuti jwakulambusa jula akanaŵe kuwa ūtatite, nipele, iŵaga Akunnungu akunsaka ūakulupusye 'Pakumala moŵa gatatu chisyuche.' 64 Kwayele sambano." 44 Iyoyo peyo ūewâala ūaŵambikwe pamo tukummenda mwasalile ūangondo ajaule akalilindilile nawo pa nsalaba nombe ūantukene. 45 Chitandile lilembe kwa moŵa gatatu, kuti ūakulijiganya ūao lyuŵa pantwe mpaka saa tisa, chilambo chose chaliji anakombole kuchijigala chiilu chao ni kwasalila ūandu chipi. 46 Pajaiche saa tisa Che Yesu ūalisile kwa kuti asyuchile. Akuno kulambusa kwa mbesi kuno liloŵe lyekulungwa, "Eloi, Eloi, lama sabakitani?" chikuŵe kwawamba nnope kupunda kwaandanda Malumbo gakwe, "Akunnungu ūangu, Akunnungu kula." 65 Che Pilato ūaasalile, "Ayaga, nkwete ūangu, kwachichi mulesile?" 47 Nambo ūandu ūane ūangondo, njaule nkaliñililile inkuti pakukombola."

66 Nipele, wajawile, walilindilile lilembe, wawisile chiugulilo peganga ni kwaleka wangondo kulindilila. Akunnungu. 20 Nkaajiganye kugakamulichisa gose mpela ila indite pakunnajisya wanyamwe. None ndili pamo ni wanyamwe mowa gose, elo, mpaka kumbesi kwa chilambo." (aiōn g165)

28 Palyamasile Lyuwa lya Kupumulila, kuninkucha lyuwa lyaandanda lya chijuma, che Maliamu jwa musi wa ku Magidala ni che Maliamu jwine wajawile kukulilola lilembe. 2 Chisisimuchile chakopochele chindendemesi chachikulungwa cha chilambo, katumetume jwa kwinani jwa Ambuje watulwiche kutyochela kwinani, waligalambwile liganga lila ni kutamila. 3 Uwoneche wakwe waliji mpela kumesya ni nguo syakwe syaliji syeswela mbee. 4 Wakulindilila lilembe lila wāteteleme kwa lipamba nnope, waliji mpela wāwe. 5 Nambo katumetume jwa kwinani jula waasalile achakongwe wāla achitiji, "Wanyamwe nkajogopa! Ngumanyilila kuti nkunsosa Che Yesu juwāwāmbikwe pa nsalaba. 6 Nganapagwa pelepa pakuvā wāmale kusyuka mpela iwasasile. Njise kunnole pawagonile. 7 Nipele, njaule chitema nkaasalile wakulijiganya wao kuti asyuchile, nombewo akunnongolela ku Galilaya, kweleko chimwasimane. Ayaga, une jwammale kunsalila." 8 Achiwaga ni lipamba ni kusengwa kwakukulungwa, achakongwe wo wātyosile chitema ku lilembe, achiutukaga kukwasalila wakulijiganya wāo. 9 Chisisimuchile, Che Yesu wāsimene nawo, wātite "Ngunkomasya." Achakongwe wāla wajawile, wagakamwile makongolo gao ni wapopelela. 10 Nipele Che Yesu waasalile, "Nkajogopa! Njaule nkaasalile achalongo wāngu ajaule ku Galilaya, kweleko ni kuchakamone une." 11 Achakongwe wāla pawajaulaga, wakulindilila wāmpepe wā lilembe wajawile mu mmusi kukwasalila achakulu wāmbopesi yanayose iyatendekwe. 12 Nipele, wāsimene pamo ni achachekulu, wātemi nkungulu, pakumala kukunguluka wapele wakulindilila wāla mbiya syasijinji, 13 ni kwasalila, "Wanyamwe chinjile yeleyi, 'Wakulijiganya wāo wāiche chilo, wāchijiwile chiilu uwe tuli tugonile.' 14 Iwaga chaimanye yeleyi jwankulu jwa chilambo, uwe chitwanyenje, ni wanyamwe ngamma ni masausyo." 15 Wakulindilila wāla wāsigigele mbiya sila, wātesile mpela iwatite pakusalilwa. Jele ngani jo jajenele pasikati ja Wāyahudi mpaka lelo jino. 16 Wakulijiganya kumi na moja wāla wajawile ku Galilaya ku chitumbi kwāwasalilwe ni Che Yesu ajaule. 17 Paŵamweni, wāmpopelele, nambo wāmpepe mwa wānyawo waliji ni lipamba. 18 Nipele Che Yesu wāiche chiwandi, waasalile, "Mbegwile ukombole wose kwinani ni pachilambo. 19 Nipele njaule, nkaatende wāndu wā ilambo yose awē wakulijiganya wāngu, nchabatisyaga kwa liina lya Atati ni lya Mwana ni lya Mbamu jwa

Maliko

1 Jeleji jili ndande ja Ngani Jambone ji Che Yesu Kilisito, Mwana jwa Akunnungu. 2 Mpela ijitim pakulembekwa mmalembo ga che Isaya juwaliji jwakulondola jwa Akunnungu, "Akunnungu wātite, 'Nguntuma jwantenga jwangu annongolele, jwejejo ni juchankolchesye litala lyenu.' 3 Mundu akunyanyisywa mwipululu achitiji, 'Mwakolchesye Ambuje litala lyao, ngolosye mwakusaka kupita.'" 4 Che Yohana Wākubatisya wātamaga mwipululu ni kwalalichila wāndu aleche sambi ni kwabatisya kuti Akunnungu wālecheliesye sambi syao. 5 Wāndu achajinji kutyochela chilambo cha Wāyahudi ni musi wa ku Yelusalemu wose wājawile kukwapikanila che Yohana, wājitchisyse sambi syao nombejo wābatisye mu lusulo Iwa Yolodani. 6 Che Yohana wālji awasile mwiniilo uwapotekwe ni manyunya ga chinyama chachikuwālanjikwa ngamia ni nkaanda wa lipende nchiunu. Nombejo wālyaga itete ni uchi. 7 Ni wālalichilaga kwa wāndu kuti, "Panyuma pangu akwika jwali ni machili kumbunda une. None nganguwājilwa namose kukotama ni kugopola ngoji sya italawanda yakwe. 8 Uneji ngumbatisya ni meesi, nambo jwelejo chaachimbatisya kwa Mbamu jwa Akunnungu." 9 Moŵa go, Che Yesu wāiche kutyochela musi wa ku Nasaleti wauli mu chilambo cha ku Galilaya ni wābatiswe ni che Yohana mu lusulo Iwa Yolodani. 10 Che Yesu paŵakopokaga mmeesi, wākuweni kwinani kuugwiche ni Mbamu jwa Akunnungu wāntuluchile achiwāga mpela nguunda. 11 Liloŵe lya Akunnungu lyapikaniche kutyochela kwinani lichitiji, "Mmwejo ni Mwanangu jungunnonyela, nomyelwe nomwe." 12 Papopo Mbamu jwa Akunnungu wānlongwesye Che Yesu kwaula mwipululu. 13 Ni wātemi mwipululu mo moŵa alobaini achilinjikwaga ni Shetani. Kukoko wātamaga pamo ni inyama ya mwitinji, nambo achikatumetume wā kwinani wālji nkawakuchisyia. 14 Che Yohana paŵatawīkwe mu nyumba jakutawīlwa wāndu, Che Yesu wājawile ku chilambo cha ku Galilaya kwalalichila wāndu Ngani Jambone ja Akunnungu. 15 Wātite, "Katema kaiche ni Umwenye wa Akunnungu uŵandichile. Nneche sambi syenu ni kujikulupiila Ngani Jambone!" 16 Che Yesu paŵapitaga mungulugulu litanda lya Galilaya, wāweni wākukoka wāvili, che Simoni pamo ni che Andulea mpwakwe ali nkukoka somba kwa Iwau. 17 Che Yesu wāasalile, "Munguye, none chinantende wānyamwe mme wākwaikanawo wāndu kwa Ambuje." 18 Papopo wālesile nyau syao ni kwakuya. 19 Che Yesu

pawājawile mmbujo kanandi, wāweni che Yakobo ni che Yohana, wānache wā che Sebedayo. Ni wānyawo wālji mu ngalaŵā jao achisaulaga nyau syao. 20 Papopo Che Yesu paŵaweni, wāaŵilasile, ni wānyawo wālesile che Sebedayo atati wāo mu ngalaŵā pamo ni wākwapanganyichisyia masengo, ni wākuiye Che Yesu. 21 Che Yesu pamo ni wākulijiganya wāo wāiche musi wa Kapelenamu, ni palyaiche Lyuŵa lya Kupumulila, Che Yesu wājinjile mu nyumba ja kusimanilana Wāyahudi, ni wātandite kwajiganya wāndu malowē gambone ga Akunnungu. 22 Wāndu wose wāwāmpilikene wāsimosile ni uwiganje wakwe, pakuŵa nganajiganya mpela wākwiganya Malajisy, nambo wājiganyaga nti mundu jwali ni ulamusi. 23 Papopo mundu jwakamwilwe ni lisoka juwālji mu nyumba ja kusimanilana jila wānyanyisyse, 24 achitiji, "Ana nkusaka kututenda ichichi, mmwe Che Yesu jwa ku Nasaleti? Ana nnylieke kukutujonanga? Ngummanyilila kuti mmwejo ndi Jwanswela jwa Akunnungu!" 25 Che Yesu wālikalipile lisoka lyo achitiji, "Mmyalale! Munkopoche mundu jo." 26 Nipele lisoka lyo lyantinganyisyse mundu jula kwa machili ni kunyanyisyse, ni lyakopweche. 27 Wāndu wose wāsimosile nnope ni wālji nkuusyana, "Ana yelei ni yatiuli? Uli, gelega gali majiganyo ga sambano? Mundu ju akwete ulamusi wa kugakoposya namose masoka, nombego gakwajitichisyia!" 28 Nipele, ngani jakwe Che Yesu jajenele kwachitema palipose, kuchilambo chose cha ku Galilaya. 29 Che Yesu ni wākulijiganya wāo pamo ni che Yakobo ni che Yohana wākopweche mu nyumba ja kusimanilana jila ni kwaula ku nyumba ja wānya che Simoni ni che Andulea. 30 Akwegwao che Simoni jwankongwe, wāgonile pachindanda ali nkwlawa chiilu, ni Che Yesu naikape wāsalilwe yankati jwakulwala jo. 31 Nipele Che Yesu wānjaulile jwankongwe jo ni wānkamwile nkono ni kunjinamukula. Ulwele ula wannesile nipele wātandite kwatelechela. 32 Ligulo, lyuŵa lili litiwīle, wāndu wāajauchiye Che Yesu wākulwala wose ni wāwākamwilwe ni masoka. 33 Wāndu wose wā musi wo wāsongangene paluwāla Iwa nyumba. 34 Che Yesu wālamisyse wāndu wājinjī wāvālji ni ilwele yakupisyangana ni kugakoposya masoka gamajinji gagaliji mwa wāndu wāla. Nganiwā masoka lipesa lyakuwēcheta chachilichose ligongo gaamanyilile ali wāani. 35 Kundawīpe kukanawē kucha, Che Yesu wākopweche mu nyumba jo ni kwaula paasa musi, pangali wāndu kukupopela. 36 Che Simoni ni achinjakwe wāla wājawile kukwasosa. 37 Paŵammweni wānsalile, "Wāndu wose ali nkunsosa mmwe." 38 Che Yesu wāasalile, "Tukusachilwa

tuaule mmisinda jine jajiwandichile akuno, ni kweleko paŵannolechesyaga, mundu jula wâjimwiche, wâjigale ngusachilwa ngalalichile Ngani Jambone, pakuwâ chitagala chao ni kukopoka. Wându wose wâsimosile yelei ni inyichile." 39 Nipele, Che Yesu wâjesilejesile ni kwakusya Akunnungu achitiji, "Ngapagwa kose ku Galilaya kose, achilalichilaga mmajumba gao patwaiweni yanti yeleyi" 13 Che Yesu wâjawile sooni ga kupopelela ni kugakoposa masoka. 40 Lyuŵa mungulugulu litanda iya Galilaya. Mpingo wa wându limo mundu jwa matana wâiche ku Che Yesu ni wanjaulile ni Che Yesu wâtandite kwajiganya. 14 kwatindiŵalila ni kwachondelela kuti, "Mwasakaga Paŵaliji nkupita, wammweni che Lawi mwanache ju muuswejesye!" 41 Che Yesu wânkolele chanasa, che Alufayo ali atemi pa nyuumba ja kukumbikanya la wâjogwele nkono wao ni wânkaiye ni kwasalila, nsongo. Che Yesu wânsalile, "Munguye!" Che "Ngusaka, Nswejele!" 42 Papopo matana gakwe gala Lawi wâjimi ni wâankuiye. 15 Kanyuma, Che Yesu gannesile ni wâswejele. 43 Nipele Che Yesu wânsalile wâtemi mu nyuumba ji che Lawi kulya chakulya. ajaule achinjamukaga kwa machili, achinsalilaga, Wâkukumbikanya nsongo wâjinji ni wându wâ sambi 44 "Nnole, munansalile mundu jwalijose chindu chi, ni wându, wâakuive Che Yesu. Ni wâjinji mwa wêlewo nambo njaule nkalilosye kwa jwambopesi, nkatyosye wâlaji nkulya pamo nawo ni wâkulijiganya wâo. 16 mbopesi mpela iâtite pakusala che Musa kwalosya Wâkwiganya Malajisyô wâmpepe wâwâlji Mafalisyay, wându wose kuti nnamile." 45 Nambo mundu paŵaiweni kuti Che Yesu akulya pamo ni wându jula paŵakopweche, wâtandite kwenesya ngani wângakukundikwa ni wându ni wâkukumbikanya jo papalipose, namose Che Yesu nganakombola nsongo, wâusise wâkulijiganya wâo wâla, "Kwachichi kwinjila sooni mmusi kwakulilosya. Nambo wâtemi akulya ni wându nti wêlewa?" 17 Che Yesu paasa musi, pangali wându, atamuno yeleyo wându paŵapilikene wâasalile, "Wându wângakulwala kopochele papalipose wâanjaulile kukokopeko. ngakunlajila jwantela, nambo wâkulwala. Une nganiika

2 Pagapite moŵa gampepe, Che Yesu wâujile sooni ku Kapelenamu ni wându wâpilikene kuti ali pamusi. **2** Nipele wându wâjinji wâsongangene atamuno nganilisigala lipesa lyalililoye, ni wâgumbelle mpaka paluwâala. Che Yesu wâlijji nkwalalichila Liloŵe lya Akunnungu. **3** Pelepo wându ncheche, wânniyichisye mundu jwataatele ku Che Yesu. **4** Nambo kwaligongo lya winji wa wându, nganakombola kunjausya jwakulwala pachivândi ni Che Yesu. Nipele, wâpesekwile pa chipagala cha nyumba palapala paŵalijji Che Yesu. Pelepo wântulwisye mundu jo ali agonile pa chitagala. **5** Che Yesu paŵachiwemi chikulupi chao chila, wânsalile jwakutatala jula, "Mwanangu, nlecheleswe sambi syenu." **6** Wâmpepe mwa wâkwiganyia Malajisyo ga Akunnungu gaŵapele che Musa wâwatemî pepala, wâlijji nkulusya mmitima jao, **7** "Ana akukombola chinauli kuwêcheta yelei? Akwatkana Akunnungu! Akunnungu pe ni wâkukombola kulechelesya sambi." **8** Papopo Che Yesu waimanyilile yanayose iîvaganisyaga mmitima jao, ni wausisye, "Ana ligongo chi nkuganisyaya yelei mmitima jenu? **9** Ana chapi chachili chakwepepala, kunsalila mundu jwataatele ju, 'Nlecheleswe sambi syenu,' pane kunsalila, 'Njimuche, njigale chitagala chenu njende?' **10** Nipele, ngusaka mmânyilile kuti Mwana jwa Mundu akwete ulamusí wa kulechelesya sambi sya wându pachilambo pano." Papopo wânsalile mundu jwataatele jula, **11** "Ngunsalila, njimuche, njigale chitagala chenu, njaule kumangwenu!" **12** Wându

Kukwawilanga wandalu wamborne, Nambo wandalu wa sambi." 18 Katema kampepe wakulijiganya wa che Yohana ni wakulijiganya wa Mafalisayo waliji nkutawâ. Wandalu wampepe wâiche ku Che Yesu ni kumbusya, "Ana ligongo chi wakulijiganya wa che Yohana ni wakulijiganya wa Mafalisayo akutawângwa, nambo wakulijiganya wenu ngaakutawâ?" 19 Che Yesu wâajanjile, "Ana wâkuwilanjika ku ulombela akukombola kutawâ ni jwanlombela ali pamô nawo? Ngwamba! Ngaakukombola kutawâ. 20 Nambo chiliiche lyuwa mlombela jo pachajigalikwe mwa wânyawo, mowâ go ni pachachitawâ. 21 "Ngapagwa mundu jwakukata chigamba cha nguo ja sambano ni kuchitotela mu nguo jakuwisala. Pakuwâ atendaga yeleyo chigamba chasambano cho chichinyale ni kupapula nguo jakuwisala jo ni papapawiche po chipapunde kupapuka. 22 Ni sooni ngapagwa mundu jwakutaga divai jasambano mmisaku ja mapende jakuwisala. Pakuwâ atendaga yeleyo divai jasambano chijitutumule misaku jo ni kujipapula, divai chijimwasiche ni misaku chijijonasiche. Divai ja sambano jikutajikwa mmisaku ja mapende ja sambano." 23 Pa Lyuwa lya Kupumulila limo, Che Yesu pamô ni wakulijiganya wao waliji nkupita mmigunda ja ngano. Pawaliji nkwendâ wakulijiganya wao watandite kutema masache ga ngano. 24 Mafalisayo wâausise Che Yesu achitiji, "Nhole! Ligongo chi wakulijiganya wenu akutenda yaikanichikwe kui panganya pa Lyuwa lya Kupumulila?" 25 Che Yesu wâajanjile, "Ana nganinsvome iwaresile che Daudi ni achiniakwe

pajakwete sala? 26 Che Daudi wājinjile pa Nyumba ja Akunnungu ni wālile mikate jijatyochekwe nti sadaka Abiasali ali Jwambopesi Jwankulu. Wāmbopesi pe ni wāwasachilwe kulya mikate jo, nambo che Daudi wālile, sooni wāpele achinjakwe.” 27 Nipele Che Yesu wāmalichisyé kuwēcheta, “Lyuwa lya Kupumulila Iya wāchikwe kwaligongo lya kwakamuchisya wāndu nambo ngaŵa wāndu kulitumichila Lyuwa lya Kupumulila. 28 Nipele Mwana jwa Mundu ali Ambuje atamuno pa Lyuwa lya Kupumulila.”

3 Nipele Che Yesu wājinjile sooni mu nyumba ja kusimanilana Wāyahudi ni mmomo mwaliji ni mundu jwapombotele nkono. 2 Wāndu wāmpepe wāliji nkusosa ligongo lya kwakamulila Che Yesu. Nipele wāliji nkunnolechesya panepa chanlamye mundu jo pa Lyuwa lya Kupumulila. 3 Che Yesu wānsalile mundu jwapombotele nkono jula, “Njise paujo.” 4 Nipele Che Yesu wāusise, “Ana ili yambone pa Lyuwa lya Kupumulila kuitendekanya yambone pane yangalumbana? Kukulupusya pane kuulaga?” Nambo wānyawo wāmyalele. 5 Che Yesu wārolechesye wose kwa lutumbilo, ni wāsupwiche ligongo mitima jao jalji jekakatime. Nipele wānsalile mundu jula, “Njongole nkono wenu!” Nombejo wāujongwele, ni nkono wao walamile. 6 Papopo, Mafalisayo wākopweche paasa pa nyumba ja kusimanilana ni kuwēchetesyana ni wāndu wā mpingo u che Helode itajile pakwaulaga Che Yesu. 7 Che Yesu pamo ni wākulijiganya wāo wātyosile pelepo ni kwaula mungulugulu litanda lya Galilaya ni mpingo wa wāndu wankuiye. Wāndu wo wāumile mmisi ja ku Galilaya ni ku Yudea. 8 Paŵapilikene iŵaitesile Che Yesu, wāndu wāne wāichilile kutyochela mmisi ja ku Yelusalemu ni ku Idumea ni mmisi jalji peesi Iusulo Iwa Yolodani, ni kutyochela mmisi ja ku Tilo ni ku Sidoni. 9 Pakuŵa wāndu wāliji wājinji, Che Yesu wāasalile wākulijiganya wāo wāvīchile chile ngalaŵa kuti wāndu anaiche kwāvījkanya. 10 Pakuŵa wāalamisye wāndu wājinji, wākulwala wose wāliji nkututana kuti wākwaye. 11 Ni wāndu wāwākamwilwe ni masoka paŵammonaga, wālgiwisisye paujo pao ni kunyanyisya achitiji, “Mmwejo ni Mwana jwa Akunnungu!” 12 Nambo Che Yesu wāgakanyisye kwa chikali masoka ganaamanyisye wāndu wāne kuti wēle ali wāani. 13 Che Yesu wākxesile kwitumbi ni kwāwilanga wāndu wāwasachile nsyene, nombewo wājaulile. 14 Nipele wāsagwile wāndu likumi ni wāwili wāwāwīlasile achinduna ni kwasalila, “Nansagwile nnonjele pamo none, sooni chinantume kukwalalichila wāndu Ngani Jambone, 15 ni wānyamwe chinkole ulamusi wa kugakoposya masoka.” 16 Weleŵa ni kwa Akunnungu. Yeleyi yatendekwe katema che Abiasali ali Jwambopesi Jwankulu. Wāmbopesi pe ni wāwāsachilwe kulya mikate jo, nambo che Daudi Yakobo ni mpwakwe che Yohana wānache wa che wālile, sooni wāpele achinjakwe.” 27 Nipele Che Yesu Sebedayo, Che Yesu wāpele liina liine Boanelige wāmalichisyé kuwēcheta, “Lyuwa lya Kupumulila malumbo gakwe “Wāndu wāali mpela ilindimo, pane Iya wāchikwe kwaligongo lya kwakamuchisya wāndu nambo ngaŵa wāndu kulitumichila Lyuwa lya Kupumulila. 28 Nipele Mwana jwa Mundu ali Ambuje Andulea ni che Filipo ni che Batolomayo ni che Matayo ni che Tomasi ni che Yakobo mwana ju che Alufayo, che Tadayo ni che Simoni jwakuwīlanjikwa Selote, ligongo wāliji jwakumenyanila chilambo chakwe, 19 ni che Yuda Isikaloti, juwāngalawiche Che Yesu. 20 Nipele Che Yesu wāusile kumangwao. Mpingo wekulungwa wa wāndu wāsongangene sooni, mpaka Che Yesu ni wākulijiganya wāo nganakombola kulya. 21 Achalongo achinjakwe paŵapilikene yelei, wāpitie kukwajigala ligongo wātite kuti jwampugwe. 22 Wākwiganya Malajisyo wāwāumile ku Yelusalemu wātite, “Akwete Belesebuli! Jwankulu jwa masoka, jwakwapa machili ga kugakoposya masoka.” 23 Pelepo Che Yesu wāaŵilasile wāndu ni kwasalila kwa itagu achitiji, “Ana ikukcombeleka Shetani kunkoposya Shetani njakwe?” 24 Iŵaga umwenye usapulene mpingo mpingo jajikumenyana, umwenye wo ngaujendelechela. 25 Sooni iŵaga wāndu wā nyumba jimo asapulanaga mpingo mpingo ni kumenyana, wāndu wo chajonasiche. 26 lyoyo peyo, umwenye wa Shetani, wasapulanaga mpingo mpingo ngaukola machili. 27 “Ngapagwa jwakupakombola kwinjila mu nyumba ja jwamachili ni kunsumula ipanje yakwe yose, pangantawā kaje jwamachili jo. Pelepo ni pachachikombola kunsumula ipanje yakwe yose. 28 “Isyene ngunsalila, wāndu chaalecheleswe sambi syao syose ni kwatukana kwao Akunnungu kose. 29 Nambo, mundu jwalijsone jwakuntukana Mbumu jwa Akunnungu ngalecheleswa sambi syo ng'o, pakuŵa chakole sambi sya moŵa gose pangali mbesi.” (aiōn g165, aiōnios g166) 30 Che Yesu wāwēchete yeleyo ligongo wāndu wāliji nkusala kuti, “Akamwilwe ni lisoka.” 31 Achikulugwe ni achapwakwe Che Yesu wāiche pelepo, wājimi paasa ni kuntuma mundu akaŵilane Che Yesu nkati. 32 Mpingo wa wāndu watemi kwakwasyungula Che Yesu. Nipele jumo jwao wānsalile, “Achikulu wānu ni achapwenu alinji paasa, akunsosa.” 33 Nambo Che Yesu wāasalile, “Ana achikulu wāngu ni achapwanga ali wāani?” 34 Pelepo wārolechesye wāndu wānsyungwile wāla ni kuti, “Nhole, ngwaona wāndu wā mpela achikulu wāngu ni achalongo wāngu. 35 Pakuŵa mundu jwalijsone jwakuitendekanya yakuisaka Akunnungu, jwelejo

ali achimwene jwangu ni mlumbwangu ni achikulu wangu."

4 Che Yesu wātandite sooni kwiganya ali mungulugulu litanda lya Galilaya. Mpingo wekulungwa wa wāndu wansyungwile mpaka wājinjile mu ngalawā ni kutama mmomo. Wāndu wose wātemi mungulugulu litanda. **2** Che Yesu wātandite kwajiganya indu yejinji kwa itagu. Mmajiganyo gakwe wāasalile. **3** "Mpilikanichisyé! Jwakupanda wājawile kukumisa mbeju. **4** Paŵamisaga, mbeju sine syagwilile mwitala ni ijuni yaiche ni kusimila. **5** Mbeju sine syagwilile pa lwalal papaliji ni litaka kanandi, mbeju syamesile kwachitema pakuwā litaka lyakwe lyalijj kanandi. **6** Ni palyakopweche lyuŵa lyatinisyē mimela, ligongo michiga jakwe nganijijinilisa paasi. **7** Mbeju sine syagwilile pa miiŵa, miiŵa jila jakusile ni kuiŵijikanya mimela, nombe mimela jo nganijisogola isogosi. **8** Mbeju sine syagwilile pa chaajila, syamesile ni syakusile ni kusogola. Sine syasogwele makumi gatatu ni sine makumi nsano ni limo ni sine makumi likumi." **9** Che Yesu wātite, "Wāali ni mapilikanilo gakupilikana, apilikane." **10** Che Yesu paŵaliji pajika, wāne mwa wāwāmpilikene wāla pamo ni wākulijiganya wāo likumi ni wāwili wānjaulli ni kumbusya malumbo ga itagu yo. **11** Che Yesu wājanjile, "Wānyamwe mpegwilwe kumanyilila yantemela ya Umwenye wa Akunnungu. Nambo kwa wāne wāali paasa chalijiganye indu yose kwa itagu pe, **12** kuti, 'Alolechesye, nambo anaone. Apilikanile, nambo anaimanyilile. Pakuwā amanyililaga chīwagalauchile Akunnungu, nombejo akaalechelesye sambi syao.'" **13** Nipele, Che Yesu wāusisye, "Uli ngankugamanyilila malumbo ga chitagu chi? Nambi chimmanyilile chinauli malumbo ga itagu ine? **14** Jwakupanda mbeju akupanda Liloŵe lya Akunnungu. **15** Wāndu wāne akulandana ni mbeju sisyagwilile mwitala. Pakulipilikana Liloŵe lya Akunnungu, Shetani akwika ni kultyosya Liloŵe lyalipandikwe mmitima jao. **16** Ni wāndu wāne ali mpela mbeju sisyagwilile pa lwalal. Wāndu wo apilikanaga Liloŵe lya Akunnungu, papopo akulijitichisa mu kusangalala. **17** Nambo ngalikwajinjila ni kola michiga mwa wānyawo, akulikamulisa kwa katema kakajipi. Nipele, kwayochelaga kulaga pane masauko ligongo lya Liloŵe lya Akunnungu lila, pelepo akulilekanga. **18** Wāndu wāne ali mpela mbeju sisyagwilile pa miiŵa. Wāndu wo ni wēwāla wākulipilikana Liloŵe lya Akunnungu, **19** ligongo lya lipamba lya umi wu ni kunonyewa ni ipanje pamo ni kulajila indu ine yejinji, ikwajinjila ni kuliŵijikanya Liloŵe lyo, nombewo ngakukombola kulijitichisa

Liloŵe yalikuti ni kusogola isogosi. (aiōn g165) **20** Nambo wāndu wāne ali mpela mbeju sisyagwilile pa chaajila sila. Wēlewo akulipilikana Liloŵe lyo ni kuliijitichisa, nombewo akusogola isogosi wāne makumi gatatu ni wāne makumi nsano ni limo ni wāne makumi likumi." **21** Che Yesu wāpundile kwasalila, "Ana mundu akupamba lumuli ni kuluikanawo nkati ni kuluunichila ni lulo pane kuluŵika kuusi chindanda? Ngwamba! Akuluŵika pachanya chindu chakuŵichila lumuli. **22** lyoyo, chindu chachilichose chachisisikwe chichioneche pakulanguka, ni chachilichose cheunichikwe chichiunkulikwe. **23** Wāali ni mapilikanilo gakupilikana, apilikane!" **24** Ni wāpundile kwasalila, "Mpilikanichisyé yambone inkwipikana yo! Lilamulo līlālīa linkwalamulila wāndu wāne, Akunnungu chaachinnamulila ni wānyamwe wakwe, sooni chanjonjechesye. **25** Pakuwā mundu jwakwete chindu chajonjechecke ni mundu jwanganakola chindu chasumulwe atamuno kanandi chakwete." **26** Che Yesu wājendelechele kuŵecheta, "Umwenye wa Akunnungu ukulandana ni mundu jwakumisa mbeju mu ngunda. **27** Chilo akugona ni muusi akuŵa meeso, mbeju sikumela ni kukula. Nombejo ngakuimanyilila yaikutendekwa. **28** Litaka lisyene likutendekasya mmela kukula ni kusogola. Kundanda ukumela, sooni ukukoposya lisache kumbesi ukusogola ngano. **29** isogosi yakomalaga pe, mundu jula akugungula ni chikwakwa chakwe, pakuŵa katema ka magungulo kaiche." **30** Che Yesu wāusisye sooni, "Ana tutuulandanichisyé ni chichi Umwenye wa Akunnungu? Kwaali tuutanje kwa chitagu chi? **31** Ukulandana ni mbeju ja haladali, mbeju jamwana nnope kupunda mbeju syose syasikupandikwa pachilambo. **32** Nambo japandikwaga jikukula ni kuŵa chitela chachikulungwa kupunda mimela jose ja mu ngunda, nombecho chikuŵa ni nyambi syasikulungwa nnope ni ijuni ikwika kutawa isusi mu nyambi syakwe." **33** Che Yesu wālalichile wāndu utenga wao kwa itagu yejinji yanti yele, wākungulwiche nawo mpela iŵatite pakukombola wānyawo kumanyilila. **34** Nganaŵecheta ni wāndu chachilichose pangali itagu, nambo paŵaliji pamo ni wākulijiganya wāo pachisypela wātagulile yose. **35** Lyuŵa lilyolyo ligulo, Che Yesu wāasalile wākulijiganya wākwe, "Tujombochele peesi litanda." **36** Nipele wākulijiganya wāo wāulesile mpingo wa wāndu ula, ni kwinjila mu ngalawā jiŵaliji Che Yesu ni kwaula nawo. llaila paliji ni ngalawā sine. **37** Nipele jatandite kupuga mbungo jejikulungwa ni matumbela gajiputile ngalawā jila, nombejo jatandite gumbala meesi. **38** Che Yesu wāliji panyuma mu ngalawā ali

agonile pa nsamilo. Wâkulijiganya wâo wâajimwisyé masoka jula ni ngani ja maguluûe. 17 Nipele, wându ni kwasalila, "Jwakwiganya, ana uli ngankuikosya wâtandite kwachondelela Che Yesu kuti akopoche kuti uweji tulinkonasika?" 18 Che Yesu wâjimwiche, mu chilambo chao. 18 Che Yesu paâwali jni nkwinjila ni kujikalipila mbungo jezikulungwa ni kugasalila mu ngalaâwa, mundu juwâkamwilwe ni masoka jula matumbela, "Tulalani!" Papopo mbungo jatulele ni wachondelele kuti alongane nawo. 19 Nambo, Che kwaliji ji. 20 Nipele Che Yesu wâasalile wâkulijiganya Yesu wâkanile ni kwasalila, "Njaule kumangwenu, kwa wâo, "Kwachichi nkogopanga? Ana nganimme kola achalongo achinjenu, nkaasalile yanayose yambone chikulipi?" 21 Wâkulijiganya wâjogwepe nnope ni yampanganyichisye Ambuje ni yatite pakunkolela chanasa." 20 Nipele mundu jula wâjajawile ni kutanda kwenesa ku chilambo chose cha Dekapoli, yaani misi likumi, indu yaikulungwa iwapanganyichisye Che Yesu. Wându wose wâvâpilikene wâsimosile. 21 Che Yesu wâjombweche sooni litanda lya Galilaya ni ngalaâwa. Paâwali jni mungulugulu litanda, mpingo wekulungwa wa wându wasongangene pachiwându nawo. 22 Pelepo jwaiche mundu jumo, jwankulu jwa nyumba ja kusimanilana Wâyahudi, liina lyakwe che Yailo. Paâwambweni Che Yesu, wâligwisisye paujo pa Che Yesu. 23 Nipele, wachondelele nnope achitiji, "Mwali jwangu akulwala nnope, ngummenda twende nkansajichile makono kuti alame ni kukola umi." 24 Nipele, Che Yesu wâtyosile achilonganaga ni mundu jula. Wându wâjinji wâkuiye ni wâlili nkawâjikanya kosekose. 25 Pelepo paliji ni jwankongwe juwâlili ni magono kwa yaka likumi ni iwilli. 26 Jwankongwe jo, wâlasile nnope kwajaulila wâmitela wâjinji. Namuno wâlili atyosisye ipanje yakwe yose, nambo nganapata eja ni ulwele ula walii nkuendelechela pe. 27 Jwankongwe jo paâpilikene kuti Che Yesu akwalama yându, wapelete mu mpingo wa wându ula ni kwajaulila Che Yesu kwa panyuma ni kukwaya chiwalo chakwe. 28 Wâganisisye, "Nakwayaga pe chiwalo chao, chihilame." 29 Paâwkaiyiye pe chiwalo chi Che Yesu, papopo magono gakwe galesile, nombe wâlipikene pachiilu kuti alamile. 30 Papopo Che Yesu wâmanyilile kuti machili gakwe ganlamisye mundu. Nipele wâugalauchile mpingo wa wându ni kuuysa, "Ana nduni jwakwaiye iwalo yangu?" 31 Wâkulijiganya wâo wâjanjile, "Ngankwaona wându yatiteje pakumbijikanya? Nambi nkuusya uli kuti, 'Nduni jwangwaiye?'" 32 Nambo Che Yesu wâpundile kulolesyalolesya kuti wâone juwâtesile yeleyo jo. 33 Pelepo jwankongwe jo achimanyilaga iyasimene, wâjaulile Che Yesu alinkutetemela kwa lipamba ni kuligwisya paujo pao, ni kwasalila usyene wose. 34 Che Yesu wânsalile, "Mwanangu, chikulupi chenu chinnamisye. Njaule kwa chitendewelee ni nlame ulwele wenu." 35 Che Yesu paâwali jni nkwinjila, wâiche wându kutyochela ku nyumba ji che Yailo, jwankulu jwa nyumba ja kusimanilana Wâyahudi jula ni wânsalile, "Mwali jwenu jula ajasiche.

5 Che Yesu ni wâkulijiganya wâo wâiche peesi litanda lya Galilaya, ku chilambo cha ku Gelasi. 2 Nakopokape Che Yesu mu ngalaâwa, wâsimene ni mundu juwâlili ni lisoka achityochelaga ku malembe. 3 Mundu jo wâlili nkutama ku malembe. Nganapagwa mundu juwâkombolaga kuntâwa sooni namose ni minyolo. 4 Katema kakajinji wântâwile makongolo ni makono gakwe kwa minyolo ni magwedegwede, nambo wâgambaga kutulanya minyolo jo ni kutemanya magwedegwede mmakongolo. Ni ngapagwa mundu jwamachili juwâpakombwele kunkamula. 5 Muusi ni chilo wâlili nkwendajenda ku malembe ni mmatumbi achinyanyisaga ni kulikatanya ni maganga. 6 Mundu jo paâwambweni Che Yesu kwakatalichila, wâmbutuchile ni kwatindiwâllila. 7 Wânyanyisye achitiji, "Mmwe Che Yesu, Mwana jwa Akumanani, ana nkusaka chichi kwanguune? Mu liina lya Akunnungu, ngunchondelela nnalagasye!" 8 Wâwechete yeleyo pakuâwa Che Yesu wânsalile, "Mmwe lisoka, nkopoche mwa mundu ju." 9 Che Yesu wâmbusisye, "Liina lyenu wâani?" Nombejo wâjanjile, "Liina Iyangu Mpingo, pakuâwa tuli achajinji." 10 Nipele wâchondelele kwannope Che Yesu kuti akasagakopochesyâ masoka go paasa musi ula. 11 Chiwândi ni chitulusya kwaliji ni mpingo wekulungwa wa maguluûe gachilyaga. 12 Nipele, masoka gaachondelele Che Yesu gachitiji, "Ntujausye ku maguluûe gala, tukagajinjile gelego." 13 Nombe Che Yesu wâgalechelle. Nipele masoka gala gankopweche mundu jula ni kwinjila mmaguluûe. Mpingo wose wa maguluûe walii mpela mianda jiwili waselelechelle mu litanda, wâtitimile mmeesi ni kuwa. 14 Wându wâwâchingaga maguluûe go, wâutuchile mmusi ni mmigunda kukwasalila wându iyatendekwe yo. Wându wâiche kukulola iyatyochele. 15 Paâwâiche kuwâlili Che Yesu kula, wâmmweni mundu julajula juwâkamwilwe ni mpingo wa masoka. Jwatemti ali awasile nguo syakwe ni jwana lunda, ni wându wâjogwepe nnope. 16 Ni wându wâwâiweni aila iyatyochele, wâasalile wându wâne iyansimene mundu jwakamwilwe ni

Ligongochi nkunsausya Jwakwiganya?" 36 Nambo ulendo ikaŵe nkongojo pe. Ngasinjigala chakulya Che Yesu nganagakosya maloŵe gaŵâwechete chachilichose atamuno nsaku atamuno mbiya. 9 wându wo, nipele wânsalile jwankulu jwa nyumba ja Mbwale italawanda nambo ngasinjigala mwiniñilo kusimanilana Wayahudi jula, "Kasinjogopa, ngambe wine. 10 Papalipose pachampochele nnonjele kulupilila pe." 37 Nipele Che Yesu nganasaka mmomo mpaka pachintyoche pelepo. 11 Papalipose kulongana ni mundu jwalijose, ikaŵe che Petulo ni pachankane kumpochela ni kukana kumpilikarila, che Yakobo ni che Yohana mpwakwe che Yakobo. ntyoche pelepo nchikung'undaga luundu mmakongolo 38 Pawâiche ku nyumba ji che Yailo, Che Yesu mwenu, kulosya kuti nkwasjamuka, pakuŵa akanile wâweni wându alinkunyokonya kwa ililo ni kulila kwa kuupochela utenga wa Akunnungu." 12 Nipele malumbo. 39 Che Yesu wâjinjile mu nyumba ni wâtyosile, wâaalalichile wându aleche sambi syao. 13 kwasalila wându, "Kwachichi nkunyokonya ni kulila? Wâgakopwesye masoka gamajinji, sooni wâapakesye Mwali nganajasika, agambil gona pe." 40 Nombe mauta wâkulwala wâjinji ni kwalamya. 14 Mwenye che wânyawo wâansechile. Nipele Che Yesu wâakopwesye Helode wâsipikene ngani syo, pakuŵa liina li Che Yesu paasa wose, wâajigele atatigwe ni achikulugwe mwali lyamanyiche papalipose. Wându wâmpepe wâtite, jo pamo ni wâkulijiganya wâo wâtatu, wâjinjile mu "Mundu ju ali che Yohana Jwakubatisya, asyuchile! chuumba chiwâgonile mwali jo. 41 Wankamwile nkono Kwaligongo lyo akwete machili ga kupanganya ni wânsalile, "Talisa, kumi," malumbo gakwe, "Mwali, yakusimonjeka." 15 Nambo wâne wâtite, "Mundu ju ali ngunsalila njimuche!" 42 Papopo mwali jo wâjimwiche che Elia." Nombe wâne wâtite, "Ali jwakulondola jwa ni wâjesile. Mwali jo wâlaji ni yaka likumi ni iŵili. Akunnungu mpela aâwala wâkulondola wâ kalakala." Pichakopochele chelecho wându wâla wâsimosile 16 Nambo che Helode paâpilikene yeleyi, wâtite, kwa nnope. 43 Nambo Che Yesu wâalekasisye "Jweleju ali che Yohana Jwakubatisya junankatile kwannope anaasalile wându wâne ngani jo. Nipele ntwe, asyuchile!" 17 Che Helode wâganisisye wâasalile, "Mwape chakulya alye."

6 Che Yesu wâtyosile pepala, wâlongene ni wâkulijiganya wâo ni kwaaula ku nsinda wakwe. 2 Palyaiche Lyuŵa lya Kupumulila, Che Yesu wâtandite kwiganya mu nyumba ja kusimanilana Wayahudi. Wandu wâjinji wâwâmpilikene wâsimosile achitiji, "Ana apatile kwapi yele indu yakuisala yi? Ana apatile kwapi lunda lu mundu ju mpaka akombole kuitendekanya yakusimonjeka? 3 Ana aju ngaŵa jwakusepa jula, mwana ju che Maliamu ni achapwakwe ngaŵa che Yakobo ni che Yusufu ni che Yuda ni che Simoni? Ana achalumbugwe ngakutamanga papapa pamangwetu pa?" Kwa yele wâkanile. 4 Nambo Che Yesu wâasalile, "Jwakulondola jwa Akunnungu akuchimbichikwa papalipose, nambo ngakuchimbichikwa mchilambo chakwe ni mwa achalongo achinjakwe ni kwa wându wâali mu nyumba jakwe." 5 Che Yesu nganakombola kuitendekanya indu yakusimosya pa Nasaleti po, nambo nganatupa wâkulwala wâwaasajichile makono ni kwalamya. 6 Nombejo wâsimosile nnope, ligongo wându wâ kweleko wo nganakulupililanga. Nipele Che Yesu wâsyungwile mmisinda ja pachiwandi ni pepala ni kwajiganya wându. 7 Che Yesu wâaaŵilasile wâkulijiganya wâo likumi ni wâwîli wâla, wâtandite kwatuma wâwîli wâwîli ni kwapa ukombole wa kugakoposa masoka. 8 Ni wâasalile, "Ngasinjigala chindu chachilichose mu

ulendo ikaŵe nkongojo pe. Ngasinjigala chakulya Che Yesu nganagakosya maloŵe gaŵâwechete chachilichose atamuno nsaku atamuno mbiya. 9 wându wo, nipele wânsalile jwankulu jwa nyumba ja Mbwale italawanda nambo ngasinjigala mwiniñilo kusimanilana Wayahudi jula, "Kasinjogopa, ngambe wine. 10 Papalipose pachampochele nnonjele kulupilila pe." 37 Nipele Che Yesu nganasaka mmomo mpaka pachintyoche pelepo. 11 Papalipose kulongana ni mundu jwalijose, ikaŵe che Petulo ni pachankane kumpochela ni kukana kumpilikarila, che Yakobo ni che Yohana mpwakwe che Yakobo. ntyoche pelepo nchikung'undaga luundu mmakongolo 38 Pawâiche ku nyumba ji che Yailo, Che Yesu mwenu, kulosya kuti nkwasjamuka, pakuŵa akanile wâweni wându alinkunyokonya kwa ililo ni kulila kwa kuupochela utenga wa Akunnungu." 12 Nipele malumbo. 39 Che Yesu wâjinjile mu nyumba ni wâtyosile, wâaalalichile wându aleche sambi syao. 13 kwasalila wându, "Kwachichi nkunyokonya ni kulila? Wâgakopwesye masoka gamajinji, sooni wâapakesye Mwali nganajasika, agambil gona pe." 40 Nombe mauta wâkulwala wâjinji ni kwalamya. 14 Mwenye che wânyawo wâansechile. Nipele Che Yesu wâakopwesye Helode wâsipikene ngani syo, pakuŵa liina li Che Yesu paasa wose, wâajigele atatigwe ni achikulugwe mwali lyamanyiche papalipose. Wându wâmpepe wâtite, jo pamo ni wâkulijiganya wâo wâtatu, wâjinjile mu "Mundu ju ali che Yohana Jwakubatisya, asyuchile! chuumba chiwâgonile mwali jo. 41 Wankamwile nkono Kwaligongo lyo akwete machili ga kupanganya ni wânsalile, "Talisa, kumi," malumbo gakwe, "Mwali, yakusimonjeka." 15 Nambo wâne wâtite, "Mundu ju ali ngunsalila njimuche!" 42 Papopo mwali jo wâjimwiche che Elia." Nombe wâne wâtite, "Ali jwakulondola jwa ni wâjesile. Mwali jo wâlaji ni yaka likumi ni iŵili. Akunnungu mpela aâwala wâkulondola wâ kalakala." Pichakopochele chelecho wându wâla wâsimosile 16 Nambo che Helode paâpilikene yeleyi, wâtite, kwa nnope, asyuchile!" 17 Che Helode wâganisisye yeleyo pakuŵa, kundanda ko wâalajisyse wându kuti wâkamule che Yohana ni kwataŵâ mu nyumba jakutawilâ wându. Che Helode wâtesile yeleyo ligongo wâlombie che Helodia juwâlaji wânkakwe che Filipo mpwakwe. 18 Che Yohana Wâkubatisya wâasaililaga che Helode, "Ngaikuwâjilwa mmwe kwalomba wânkakwe mpwenu." 19 Nipele che Helodia, wânkakwe mwenye, wâanchimile nnope che Yohana, wâsachile kwaaulaga, nambo nganakombola. 20 Che Helode wânjogopaga che Yohana pakuŵa wâimanyilile kuti wâlaji jwambone ni jwanswela, kwapele wânlindilile. Che Helode yaanonyelaga kwâpilikarila che Yohana, nachiŵamuno yaapetekaga ntima kwannope paâmalisyaga kwâpikanila. 21 Nambo lyuŵa limo, che Helodia wâapatile lipesa pa lyuŵa lyakumbuchila kupagwa kwa che Helode. Che Helode wâapanganyichisyé chindimba achakulu wânkungulu wakwe, achakulu wâ wându wângondo ni ilongola wâ chilambo cha ku Galilaya. 22 Nipele, mwali ju che Helodia wâjinjile, wâtyasile ni kunnonyelesya kwannope mwenye che Helode ni achalendo wâkwe. Mwenye che Helode wânsalile mwali jula, "Mumende chachilichose chinkuchisaka, chinampe." 23 Ni sooni wâlumbilile, "Chachilichose chachimumende chinampe, atamuno mbindikati ja umwenye wangu." 24 Mwali jo wâkopweche ni kwaaula kwa achikulugwe kukwausya, "Wêende chichi?" Achikulugwe wâjanjile, "Mmende ntwe u che Yohana Jwakubatisya." 25 Mwali jula wâusile kwa chitema kwa mwenye ni

wāasalile, "Ngusaka muumbe sambano pejino, ntwe mpingo wa wāndu ula. 46 Paŵamasile kwalanga u che Yohana Wākubatisya mu mbale." 26 Mwenye wāndu, Che Yesu wākxesile kwitumbi kukupopela. jula wāsupwiche nnope, nambo pakuwa wānlumbilile 47 Palyaiche ligulo, ngalaŵa jila jaliji pambindikati paujo pa achalendo wākwe, nganakombola kunkanila. litanda, katema ko Che Yesu wālili jikape kunsanga. 27 Papopo mwenye wāntumile jwangondo akajigale 48 Nipele wāweni wākulijiganya wāo wāla achilagaga ntwe u che Yohana. Jwangondo wājawile mu nyumba mu ngalaŵa, ligongo mbungo jaliji jininkwaputa. jakutawīla wāndu ni kwakata che Yohana ntwe. 28 Kuninkucha Che Yesu wāwandichile achendaga Wāichenawo ntwe ula mu mbale ni kumpa mwali, pachanya meesi ni wālitesile akwapelenganya. 49 nombejo wāmpele achikulugwe. 29 Wākulijiganya wā Nambo wākulijiganya wāla paŵammweni ali nkwendu che Yohana paŵajipilikene ngani jo, wāpate kukwigala pachanya meesi, wāganisise lilaika, ni wātandite chiiu chakwe ni kuchisika. 30 Achinduna wāla wāusile gumilanga. 50 Pakuwa wose paŵambweni wājogwepe ku ulendo wao ni kunsalila Che Yesu yose iŵaitesile nnope. Papopo Che Yesu wāasalile, "Muusimane ni iŵajigenye. 31 Che Yesu wāasalile, "Tujaule peuto ntima, ndili une, kasinjogopanga." 51 Nipele wājinjile pangali wāndu kuti nkapumulile." Wāwechete yeleyo mu ngalaŵa jiŵaliji wākulijiganya wāo mula ni ligongo kwaliji kwana wāndu wājinji wāwaikaga ni mbungo jatulele. Wākulijiganya wāsimosile nnope, kutyoka, namose Che Yesu ni wākulijiganya wākwe 52 ligongo, wālili akanamanyilile chatesile Che Yesu nganapatanga lipesa lyakuti alyanje. 32 Nipele nkati mikate jila, pakuwa mitima jao jatopewe wājinjile mu ngalaŵa achinskyene pe kwaula peuto kumanyilila. 53 Che Yesu pamo ni wākulijiganya pangali wāndu. 33 Nambo wāndu wājinji wāaweni wāo wājombweche litanda, wāiche ku Genesaleti, paŵajaulaga po, ni wāmanyilile. Nipele wāndu pelepo wājijimiche ngalaŵa jao. 54 Paŵakopweche wājinji wāumile misi jose wāutuchile ni wālongolele mu ngalaŵa, papopo wāndu wāamanyilile Che Yesu. kwika kwiuto kula, Che Yesu ni wākulijiganya wāo 55 Nipele wāutwiche achisyungulaga pachilambo akanache. 34 Paŵatulwiche mu ngalaŵa, Che Yesu pose, ni kutanda kwajigalanga wākulwala ali agonile wāuweni mpingo wekulungwa wa wāndu, wāukolele mmigono jao, ni kwajausya kulikose kuŵapilikene chanasa ligongo wālili mpela ngondolo syangali ni kuti Che Yesu ali kweleko. 56 Kulikose kuŵajawile jwakuchinga ni wātandite kwajiganya indu yejinji. 35 Che Yesu, mmisinda, mmisi ni mmigunda, wāndu Palyaiche ligulo wākulijiganya wāaajaulile Che Yesu ni wālili nkwegoneka wākulwala peuto pakusumichisya kwasalila, "Sambano kuswele ni sooni mutuli muno malonda, wāchondelele Che Yesu kuti wākulwala mwipululu. 36 Mwalanje wāndu wā ajaulangane wākwaye namose luminiko lwa mwinjilo wao. Ni wose mmisinda jajiwāndichile pane mmigunda, akalisumile yakulya." 37 Nambo Che Yesu wātite, "Wānyamwe wāpate chakulya alyanje." Wānyawo wāusise, "Ana nkusaka tukasume mikate kwa mbiya syasijini syanti yele, ni kwapa alyanje?" 38 Nambo Che Yesu wāusise, "Nkwete mikate jilingwa? Njaule nkalo." Paŵajawile kukulola ni wānsalile, "Jipali mikate nsano ni somba siŵili." 39 Che Yesu wāasalile wākulijiganya wāo wātamiche wāndu wo pa manyasi gamaŵisi mpingo mpingo. 40 Nombewo wātemri mmpingoo ja wāndu mia moja ni ja wāndu hansini. 41 Nipele Che Yesu wājigele mikate nsano jila pamo ni somba siŵili sila. Wālolite kwinani ni kwatogolela Akunnungu ni kujigawanya mikate jila. Ni wāpele wākulijiganya wāo kuti wāgawānichisyē wāndu. Ilaila wāgawilenye wāndu wose somba siŵili sila. 42 Wāndu wose wālile ni kwikuta. 43 Nipele wākulijiganya wākumbikenye sigasi sya mikate ni somba, wāgumbesye itundu kumi na mbili. 44 Achalume wāwālile mikate jo wālili mianda nsano. 45 Papopo Che Yesu wāasalile wākulijiganya wāo aijinjilanje mu ngalaŵa alongolele ku Besesaida kwakuli peesi litanda. Nombejo wāsigalile kuti aulanje

7 Mafalisayo wāmpepe ni jwakwiganya Malajisyō wāwātyochele ku Yelusalem wāsongangene paujo pa Che Yesu. 2 Wānyawo wāweni wākulijiganya wāmpepe wā Che Yesu akulya panganaŵa makono mpela iyasachilwaga ni Malajisyō ga Chiyahudi. 3 Pakuwa, Mafalisayo ni Wāyahudi wose ngakulya chakulya panganaŵa mmakono, mpaka pachisukusuku achikamulisyaga masyowēlo ga achachekulu wāchiikala. 4 Sooni paakutyokanga pakusumichisya malonda ngakulya chachilichose pangajosya kaje. Nombe akugakuyanga masyowēlo gamajinji gaŵapochele kutyochela kwa achachekulu, mpela ila yakuti pakosya migao ni iteleko ni yoombo ya libati. 5 Nipele Mafalisayo ni Wākwiganya Malajisyō wāla wāusise Che Yesu, "Kwachichi wākulijiganya wānu ngakugakuya masyowēlo gitupochele kwa achachekulu wātu, nambo akwamba kulya chakulya mmakono muli musakele?" 6 Che Yesu wājanjile, "Wāulamba wānyamwe! Che Isaya, jwakulondola jwa Akunnungu, wālondwele yambone

pa wanyamwe mpela iwatite pakulemba, 'Akunnungu wātyosile pelepo, wājawile mu mmusi wauwāndikene akuti, wāndu wā akunjimbichisanya pakang'wa ni ku Tilo. Ni kweleko wājinjile mu nyumba jimo pe, nambo mmitima jao ali kwakutalikangana ni nganasaka mundu jwalijose aimanyilile, nambo ni une. 7 Kumbopelela kwao kwangali chindu, nganakombola kulisia. 25 Jwankongwe jumo, ligongo akwiganya malajisyo ga wāndu mpela ila juwālji ni mwali juwākamwilwe ni lisoka, wāpilikene akugajiganya Malajisyo ga Akunnungu.' 8 "Wanyamwe ngani si Che Yesu. Ni wājaaulile ni kulgwisya pa nkugaleka Malajisyo ga Akunnungu ni kugakamulisa makongolo gao. 26 Jwankongwe jo wālji Mgiliki masyōwelo ga wāndu." 9 Che Yesu wāpundile ni nganaŵa Myahudi, juwāpagwile musi wa ku kuwēcheta, "Wanyamwe nkumanyi kukana kwa Silofonike ku chilambo cha ku Silia. Wāachondele lunda lwenu Malajisyo ga Akunnungu kuti ngakuye Che Yesu akankoposye mwali jwao lisoka. 27 masyōwelo genu mwachinskyen! 10 Pakuŵa che Nambo Che Yesu wājanjile, "Ajikute kaje wānache, Musa wālajisy, 'Mwachimbichisyat atati wānu ni pakuŵa ngāŵa yambone kwigala chakulya cha achikulu wānu,' ni, 'Mundu jwalijose juchantukane wānache ni kusijasila mbwa syao.' 28 Nambo atatigwe pane achikulugwe, aulajikwe." 11 Nambo jwankongwe jo wātite, "Elo, Ambuje, nambo ngati wanyamwe nkwiganya, iŵaga mundu akwete atamuno mbwa syasikutama kuusi mesa, sikulya chindu chakombola kwakamuchisya achikulugwe mbakatika syakusigwisyā wānache." 29 Pelepo Che pane atatigwe, nambo nkuti chindu cho chili Yesu wāsalile, "Kwāligongo lya intite pakwanga, 'Kolibani', malumbo gakwe chindu cho chityosiekwe njaule kumusi. Lisoka linkopweche mwali jwenu." sadaka kwa Akunnungu, 12 nipele mundu jo 30 Nipele jwankongwe jo wāusile kumangwao, ngakusachilwa sooni kwakamuchisya atatigwe pane wānsimene mwanagwe agonile pachindanda ni lisoka achikulugwe. 13 Yeleyo ni inkuti pakulijalusya Liloŵe lili linkopweche. 31 Nipele Che Yesu wātyosile lya Akunnungu kwa masyōwelo ginkujiganyana. Ni ku chilambo cha ku Tilo ni kwaula ku litanda lya sooni nkugatendekanya gamajinji ganti iyoyo." 14 Galilaya achipitilaga ku Sidoni ni ku Dekapoli. 32 Che Yesu wāuŵilasile sooni mpingo wekulungwa Wāiche wāndu wāmpepe ali anjigele mundu juwālji wa wāndu ula ni kwasalila, "Mumbikanichisy wose, jwangapikana ni jwangaŵecheta, wāachondele Che ni mmayilile. 15 Ngapagwa chakulya chaakulya Yesu ansajichile makono mundu jo ni kunlamya. 33 mundu, chachikuntendekasya aŵe jwangakundikwa Che Yesu wāntyosisye mundu jo mu mpingo wa ni Akunnungu. Nambo chachikukopoka nkati wāndu ni kunjausya pangali wāndu, wāvisile yala mwa mundu, ni chachikuntendekasya mundu mmapilikanilo ga mundu jula. Wāsunile mata pa jo aŵe jwangakundikwa ni Akunnungu. 16 chaala chakwe ni kunkwaya lulimi mundu jula. 34 Wāali ni mapilikanilo gakupilikana, apilikan!" Nipele Che Yesu wālomite kwinani kwa Akunnungu ni 17 Pāwalekangene ni wāndu wāla ni kwinjila kwisya ntima, wānsalile mundu jo, "Efata," malumbo mu nyumba, wākulijiganya wāo wāmbusise gakwe "Mbuguche." 35 Papopo mapilikanilo ga malumbo ga chitagū cho. 18 Nombe Che Yesu mundu jula gaugwiche ni lulimi lwakwe lwagopweche, wāasalile, "Ni wānyamwe nganinkola umanyilisi? nipele wātandite kuwēcheta uchenene. 36 Che Ana ngankumanyilila kuti chakulya chaakulya Yesu wākanyisye wāndu wāla kuti akansalila mundu mundu ngachikukombola kuntendekasya aŵe jwalijose yelei. Namuno wāpundile kwakanyisya, jwangakundikwa ni Akunnungu? 19 Pakuŵa wānyawo wāpundisye kuijenesyā yeleyo. 37 Ni ngachikwinjila mu ntima mwakwe, nambo mlutumbo wāndu wāsimosile nnope ni kuti, "Atesile yose ni chikukopoka paasa pa chiilu pakwe." Pāwāwēchete mwambonepe, namose wāngapilikana akwatenda apilikanie ni wāngawēcheta akwatenda aŵechete!"

kuligwa. 20 Wāpundile kuwēcheta, "Chachikukopoka nkati mwa mundu ni chachikuntendekasya mundu jo aŵe jwangakundikwa ni Akunnungu. 21 Pakuŵa mu ntima mwa mundu ni mwamukukopoka ng'anisyo syangalimate, ni chikululu ni wiyi ni ulasi, 22 ni chikululu ni lipamo ni ungalumbana ni kulambusa ni kunyenga ni wiui ni kutukana ni chibuli ni kuloŵela. 23 Yangalumbana yose yo, ikukopoka nkati mwa mundu, yose yo ni yaikuntendekasya mundu aŵe jwangakundikwa ni Akunnungu." 24 Che Yesu

8 Pa moŵa go, mpingo wekulungwa wa wāndu wasongangene sooni. Pakuŵa nganakolanga chakulya, Che Yesu wāaŵilasile wākulijiganya wāo ni kwasalila, 2 "Ngwakolela chanasa wāndu wā, ligongo atemi none kwa moŵa gatatu ni nganakolanga chakulya. 3 Naalekaga ajaulangane mmangwao ni sala, komboleka chakomochanje mwitala, pakuŵa wāmpepe mwa wānyāŵa atyochele kwakutalika." 4 Wākulijiganya wāo wāmbusise,

"Patuli pano mwipululu, ana chitupate kwapi chakulya "Nkukombola kuchiona chachilichose?" 24 Mundu chakomboleka kwalisa wāndu wose wā?" 5 Che jwangalola jula wālomite nikuti, "Ngwaona wāndu Yesu wāusise, "Ana nkwtete mikate jilingwa?" ali nkuoneka mpela itela ili nkwendu." 25 Che Wānyawo wājanjile, "Saba." 6 Che Yesu wāasalile Yesu wāsajiche sooni makono gakwe mmeeso mwa wāndu wāla atame paasi. Wājigele mikate saba jwangalola jula, nombejo ukombole wakwe wa kulola jila ni wāatogolele Akunnungu, wāgawenye ni wammujilile. 26 Che Yesu wānsalile mundu jo ajaule kwapa wākulijiganya wāo wāla kuti wāagaŵile kumangwakwe ni kunkanya achitiji, "Nkaujila ku nsinda wāndu, nombewo wāagaŵile wāndu wo. 7 Sooni ni kwasalila wāndu." 27 Che Yesu ni wākulijiganya wākwete tusomba kanandi. Che Yesu wāatogolele wāo wājawile ku misi ja Kaisalia Filipi. Paŵaliji Akunnungu ni wāasalile wākulijiganya wāo wāagaŵile mwitala, Che Yesu wāusise wākulijiganya wāo, wāndu. 8 Wāndu wāla wālile ni kwikuta. Nipele "Ana wāndu akuti une ndili nduni?" 28 Wākulijiganya wākulijiganya wākumbikenye sigasi ni wāgumbesye wāla wājanjile, "Wāne akuti wālakwe ndi che Yohana itundu saba. 9 Wāndu wāwālile wāla wāliji mpela Wākubatisya, wāne akuti ndi che Elia ni wāne akuti elufu nne. Nipele Che Yesu wālanjile, 10 papopo ndi jumo jwa Wākulondola wā Akunnungu." 29 Che wākxesile mu ngalaŵa pamo ni wākulijiganya Yesu wāusise wākulijiganya wāo, "Wānyamwe nkuti wāo ni kwaula chilambo cha ku Dalamanuta. 11 uneji nduni?" Che Petulo wājanjile, "Wālakwe ndi Wāiche Mafalisayo wāne ni wāgatandite makan Kilisito, Jwasagulikwe ni Akunnungu." 30 Nipele Che ni Che Yesu achisakaga kwatanjisya. Wāasachile Yesu wājamwiche achitiji, "Ngasimunsalila mundu atende chimanyiso kulosya kuti ukombole wāo jwalirose chelechi nkati une." 31 Che Yesu wātandite ukutyochela kwinani kwa Akunnungu. 12 Che Yesu kwajiganya wākulijiganya wāo achitiji, "Mwana jwa wāsupwiche nikuti, "Kwachichi wāndu wā moŵa gano Mundu akusachilwa asauche kwanno ni kukanika akusakanga chimanyiso? Isyene ngunsalila, wāndu ni achachekulu ni achakulu wāmbopesi ni wākwiganya wā ngaapegwa chimanyiso chachilichose." 13 Nipele, Malajisy. Nipele chachiulajikwa, nambo chasyuche Che Yesu wālekangene nawo wāndu wāla, wājinjile pa lyuŵa lyaatatu." 32 Che Yesu wāasalile yelei mu ngalaŵa ni kombochela peesi. 14 Wākulijiganya pangasisa. Nipele che Petulo wānjigele Che Yesu wā Che Yesu wālīwālile kwigala mikate, wākwete pajika ni kutanda kwakalipila kuti anasale indu yo. nkate umo pe mu ngalaŵa mula. 15 Che Yesu 33 Nambo Che Yesu wāgalawiche, wāalolechesye wāajamwiche achitiji, "Nlilolechesye, ni kuligosa ni wākulijiganya wāo ni kwakalipila che Petulo achitiji, amila ja Mafalisayo ni ja che Helode." 16 Wākulijiganya "Shetani, ntyoche ap! Pakuwa ngankuganisa ngani wāla wātandite kuŵechetesiana achinsyene pe, ja Akunnungu nambo nkuganisa ngani sya wāndu." "Akuŵecheta yelei ligongo nganitukola mikate." 17 34 Nipele wāuŵilasile mpingo wa wāndu pamo ni Che Yesu wāimanyilile iwaliji nkuŵechetesiana, ni wākulijiganya wāo ni kwasalila, "Mundu jwalirose wāusise, "Kwachichi nkuusiana yati nganinjigala jwakusaka kuunguya, akatenda yakuisaka nsyene, mikate? Ana mpaka sambano ngankulijiganya pane aŵeje chile kusauka kwa kulitwika nsalaba wakwe kumanŷilila? Kwachichi ngankuganisa? 18 Meeso kwaligongo lyangu une ni kuunguya. 35 Pakuwa nkwtete, ana ngankulolanga? Mapilikaniilo nkwtete, jwalirose jwakusaka kuukulupusya umi wakwe nsyene, ana ngankupiilkana? Ana ngankukumbuchila 19 chaujase. Nambo, jwalirose jwakujasa umi wakwe, panagaŵenye mikate nsano jila ni kwapa wāndu kwaligongo lyangu une, ni sooni kwaligongo lya Ngani elufu tano, mwagumbesye itundu ilingwa ya sigasi?" Jambone, chaukulupusye. 36 Ana mundu chapate Wākulijiganya wājanjile, "Itundu kumi na mbili." 20 chichi achikolaga chipanje chose cha pachilambo ni Wāusise sooni, "Panagawenye mikate nsano ni jiŵili kwasa umi wakwe wa moŵa gose pangali mbesi? 37 ni kwapa wāndu elufu nne, ana mwagumbesye itundu Pane mundu chatyosye chichi kuti auusye umi wakwe ilingwa ya sigasi?" Wākulijiganya wāla wājanjile, wa moŵa gose pangali mbesi? 38 Mundu jwalirose "Itundu saba." 21 Che Yesu wāusise, "Nganimme angolelagu soni une pamo ni ngani jangu mu uŵelesi kumanŷilila?" 22 Che Yesu pamo ni wākulijiganya wāo wā wangalumbana ni wangaajogopa Akunnungu, wāiche ku nsinda wa ku Besesaida. Kukoko wāndu Mwana jwa Mundu chankolele soni mundu jo, katema wāmpelechele mundu jwangalola, ni wāachondelele kachaiche mu ukulu wa Atati wākwe, pamo ni Che Yesu kuti ankwaye kuti anlamye. 23 Che achikatutemume wā kwinani wāswela."

Yesu wankamwile nkono mundu jwangularola jo ni wakopweche nawo paasa nsinda. Ni wansunile mata mmeeso, wasajichile makono ni wambusisyé,

9 Che Yesu wāpundile kwasalila, "Isyene ngunsalila, apali wāndu wāne papapa chiwāone Akunnungu

achitawalaga ni machili kwa mata la gakupisyangana wangali chikulupi! Ana chindame ni wanyamwe akanaâwe kuwa." 2 Pagapite moâwa nsano ni limo, mpaka chakachi? Chinampililile mpaka chakachi? Che Yesu waajigele che Petulo ni che Yakobo Munyichisye mwanache jo." 20 Wannyichisye ku ni Che Yohana, wâlongene nawo pa chitumbi Che Yesu. Lisoka palyambweni Che Yesu, papopo cheleu pajikape. Kweleko ku meeso ku Che Yesu lyantasile njilinjili jwanchanda jo, nombe wâgwile paasi, kwagalawiche paujo pao. 3 Iwalo yakwe yâlijî wâgalagete akuno alinkukopoka chiulo kukang'wa. yeswela mbee yanti mundu jwalijose jwa pachilambo 21 Che Yesu wâmmusisye atatigwe jwanchanda pano ngakupakombola kuswejesya chanti yeleyo. jo, "Jwanchanda ju yatandite chakachi yelei?" 4 Nipele, che Elia ni che Musa wâkopochele paujo Wâajanjile, "Chitandile wanache wakwe. 22 Katema pao ni wâlijî nkukunguluka ni Che Yesu. 5 Che kakajinji lisoka lyo lyangwisyaga pa mooto ni Petulo wâsalile Che Yesu achitiji, "Jwakwiganya, mmeesi kuti lyaulaje. Nambo iâwaga nkukombola ikaliji yambone kuti uwe tutame panopano. Tutaâwe kutendekanya chachilichose, ntukolele chanasa ni masakasa gatatu, limo lyenu ni limo li che Musa kutukamusya!" 23 Che Yesu wânsalile, "Kwachichi ni liine li che Elia." 6 Che Petulo nganachimanya nkuti, "Iâwaga ngukombola? Yose ikukomboleka chakuâecheta pakuwâ wose wâjogwepe kwanno. kwa mundu jwakukulupilila." 24 Papopo atatigwe 7 Nipele, lyakopochele liunde ni kwaunichila, liloâwe jwanchanda jo wânyanyisye, "Ngukulupilila! Nambo lyakopochele mu liunde lichitiji, "Aju ni Mwanangu chikulupi changu chili charmwana, mungamuchisye jungunnonyela, mumpilikani jwelejo." 8 Papopo ngole chikulupi chachikulungwa." 25 Che Yesu wâkulijiganya wâlolite akuno ni akunokuno, nambo paâwaweni kuti wându wâjinji ali nkusongangana nganambona mundu jwine ikaâwe Che Yesu pe. 9 paujo pao, walijamwiche lisoka lila ni kulisalila, Paâwatulukaga pa chitumbi, Che Yesu wâkanyisye "Mmwe lisoka linkulekasya kuâecheta ni kupilikana, wânyawo kuti yele iâwaiweni akansalila mundu jwalijose ngunlamula nkopoche mwa jwanchanda ju, ni nkajinjila mpaka Mwana jwa Mundu pachachisyuka. 10 sooni." 26 Pelepo lisoka lyanyanyisye, lyangwisisye Nipele, wâkulijiganya wâgakamulichisye maloâwe go, njilinjili jwanchanda jo ni lyankopweche. Jwanchanda nambo wâlijî nkuusyana achinsyene pe, "Kusyuka jwaoneche mpela jwammwe, ni wându wâne wâtite malumbo gakwe chichi?" 11 Nipele, wâusisye "Awile!" 27 Nambo Che Yesu wâankamwile nkono Che Yesu, "Ana kwachichi wâkulijiganya Malajisyo jwanchanda jo, wâankamwisyе ajimuche, nombejo akusala kuti, chaiche kaje Che Elia?" 12 Che Yesu wâjimi. 28 Che Yesu paâwajinjile mu nyumba, Wâajanjile, "Elo, che Elia chaiche kaje kukuâwika wâkulijiganya wâo wâusisye pajika, "Kwachichi chile indu yose. Nambi kwachichi ilembekwe twalepele kulikoposya lisoka lyo?" 29 Che Yesu Mmalembelo ga Akunnungu kuti, Mwana jwa Mundu wâajanjile, "Lisoka lyanti yelei ngalikukopoka kwa chasauche kwanno. 13 Nambo litala lyalililoyse ikaâwe kwa kwapopelela Akunnungu une ngunsalila, che Elia wâmasile kwika ni wându pe." 30 Che Yesu ni wâkulijiganya wâo wâtyosile wâmpanganyichisye chachilichose chiwâsachile, peuto pala, ni wâjendelechele ni ulendo kupidila mpela Malembelo ga Akunnungu yagakuti kusala ku chilambo cha ku Galilaya. Nganasaka mundu nkati wâlewo." 14 Che Yesu ni âwala wâkulijiganya jwalijose akumanye kuâlaji, 31 pakuwâ wâlijî wâtatu paâwaichilile wâkulijiganya wâne wâla, wâweni nkwijiganya wâkulijiganya wâo, wâsalile, "Mwana wându wâjinji ali wâsyungwile achikanilanaga ni jwa Mundu châwîchikwe mmakono mwa wându, wâkuliganya Malajisyo. 15 Papopo, wându wose nombewo charmbulaje. Nambo pa lyuâ lyaatatu paâwambweni Che Yesu, wâsimosile kwanno. chiulajikwa pe chasyuche." 32 Nambo wâkulijiganya wâutuchile kukwakomasya. 16 Che Yesu wâusisye wâo nganagamanyililaga malumbo ga maloâwe go, wâkulijiganya wâo, "Ana nkukanilana nawo ichichi?" ni wâjogwepe kumbusya. 33 Paâwaiche musi wa ku 17 Mundu jumo mu mpingo wa wându mula wâajanjile, Kapelenamu wâjinjile mu nyumba, nombe Che "Jwakwiganya, nannyichenawo mwanangu kukwenu Yesu wâusisye wâkulijiganya wâo, "Ana mwitala jwakamwilwe ni lisoka lyalikuntendekasya anakombole mula mwakanilanaga ichichi?" 34 Nambo wânyawo kuâecheta. 18 Katema kose lisoka palikunjilila, wâmyalele, pakuwâ paâwâlaji mwitala mula, wâlijî likungwisyâ paasi ni likuntendekasya mwanache jo nkukanilana yankati nduni jwali jwankulungwa mwa chikopoche chiulo nkang'wa, achichilimyaga meeno wânyawo. 35 Che Yesu wâtemi paasi, ni wâaâwâsile ni kukakamala chiilu. Naawendile wâkulijiganya wâo likumi ni wâwâili wâasalile, "Mundu wânu alikoposye, nambo wâlepele." 19 Nipele, Che jwakusaka kuâwa jwankulu akusachilwa alitulusye Yesu wâasalile wâkulijiganya wâo, "Mwanya wâwelesi ni kuâwa jwannandi ni katumetume jwa wose." 36

Sooni wānjigele mwanache ni kunjimika pasikati jao, wālajisye kuti, jwannume akukombola kumpa wānjangete ni kwasalila, 37 "Jwalijose jwakumpochela talaka wānkawake ni kwaleka." 5 Che Yesu mwanache mpela aju mu liina lyangu, akuumbochela wāasalile, "Che Musa wāgalembile malājisyo go une, ni mundu jwakuumbochela une akwapochela kwaligongo lya ungajiganyika wenu. 6 Nambo wēlewo wāndumile une." 38 Che Yohana wāasalile che Musa wālembile, chitandile kupagwa kwa Che Yesu, "Jwakwiganya, twammweni mundu ali chilambo, Akunnungu wāngumbile jwannume ni nkugakoposya masoka mu liina lyenu, ni twankanyise jwankongwe. 7 Kwa ligongo lya jwannume chachinleka ligongo nganāwā njetu." 39 Nambo Che Yesu atatigwe ni achikulugwe, nombejo chalumbikane wātite, "Kasimunkanya, pakuwa ngapagwa mundu ni wānkawake, 8 ni wāwīli wo chachiwā chiilu jwakupanganya yakuśimonjeka kwa liina lyangu ni chimo. Sambano ngakuwā wāwīli sooni, nambo papopo kumechetela gangalumbana. 40 Ligongo chiilu chimo. 9 Nipele, chalumbikenye Akunnungu, mundu jwalijose jwangakutukanila ali pamō ni uwe. mundu ngasachilekanganya." 10 Pāwausile sooni 41 Isyene ngunsalila, mundu jwalijose jwakumpa mu nyumba, wākulijiganya wāausisye Che Yesu ngao wa meesi ga kung'wa, ligongo mwanya ndi nkati majiganyo go. 11 Nombewo wāasalile, "Mundu wāndu wākwe Kilisito, isyene jwelejo chapochele jwalijose jwakunleka wānkawake ni kulombela mbote jakwe. 42 "Mundu jwalijose juchantendekasye jwankongwe jwine, akuntendela chikululu wānkawake. jumo jwa achanandi wā wākungulupilia une atende 12 lyoyo, jwankongwe jwakunleka jwannume jwao ni sambi, ikaliji yambone kwa jwelejo litāwīkwe liganga kulombwa ni jwannume jwine, akuntendela chikululu lyekulungwa lya kusyajila pa lukosi pao ni kwaponya jwannume jwao." 13 Wāndu wāmpepe wānnichisyé mu bahali kupunda kulamulikwa ni Akunnungu. 43 Che Yesu wānache achanandi wāsajichile makono lāwā nkono wenu ukunnewāsyā, mmukate! Mmbaya kwinjila mu umi ni nkono umo, kupunda kuwā ni makono gawīli ni kuponyekwa pa mooto wangasimika, mōwā gose pangali mbesi. (Geenna g1067) 44 Kweleko mbisu ngasikuwa ni mooto wakwe ngaukusima. 45 Ni iŵāga lukongo lwenu lukunnewāsyā, mmukate! Mmbaya kwinjila mu umi ni lukongo lomo kupunda kuwā ni makongo gawīli ni kuponyekwa ku jehanamu pa mooto wangasimika, mōwā gose pangali mbesi. (Geenna g1067) 46 Kweleko mbisu ngasikuwa ni mooto wakwe ngaukusima. 47 lyoyo peyo iŵāga liso lyenu likunnewāsyā, nlikolopole! Mbaya kwinjila ku umwenye wa Akunnungu ni liso limo kupunda kuwā ni meeso gawīli ni kuponyekwa pa mooto wangasimika, mōwā gose pangali mbesi. (Geenna g1067) 48 Kweleko mbisu ngasikuwa ni mooto wakwe ngaukusima. 49 "Pakuwa jwalijose chaachiswejeswa ni mooto mpela mbopesi ijjikuti pakuswejeswa ni njete. 50 "Njete jili jambone, nambo njete jasoyesyaga kulasa kwakwe, chintaje chichi kuti unonye wakwe uujiile sooni?" Nkolanje njete ja uganja pasikati jenu, ntamanje mu chitendewe."

10 Che Yesu wātayosile pelepo, wājawile kuchilambo cha ku Yudea mpaka peesi lusulo Iwa Yolodani. Mpingo wa wāndu wājinji waajaullile sooni, nombejo wājiganyisyē mpela iŵātite pakusywēlela. 2 Nipele, Mafalisayo wāne wājaullile ni kwalinga kwa kwawusya, "Ana Malājisyo ga Akunnungu gakukunda kuti jwannume kwaleka wānkawake?" 3 Che Yesu wājanjile, "Ana che Musa wānnajisyē chichi?" 4 Wanyawo wājanjile, "Che Musa

12 lyoyo, jwankongwe jwakunleka jwannume jwao ni 14 Che Yesu pāwāiweni yeleyo, yachimile ni wāasalile, "Mwaleche wānache achanandi aichanje kukwangu, kasimwalekasya, pakuwa Umwenye wa Akunnungu uli wa wāndu mpela welewā. 15 Isyene ngunsalila, mundu jwalijose jwangakuupochela Umwenye wa Akunnungu mpela wānache achanandi ngaajinjila mwelemo ng'oō." 16 Nipele, wājanjete wānache ni kwasajichila makono ni kwapa upile. 17 Che Yesu pāwātandite sooni ulendo wao, mundu jumo wāmbutuchile ni kwaitindiwālila ni wāusisyē, "Jwakwiganya jwambone, ana ndende chichi pakuti mbochele umi wa mōwā gose pangali mbesi?" (aiōnios g166) 18 Che Yesu wājanjile, "Ana ligongo chi nkūmilanga jwambone? Ngapagwa mundu jwaali jwambone ikāwē Akunnungu jika pe. 19 Ntakugamanyilila makanyo gagakuti, 'Kasimmulaga ni Kasintenda chikululu ni Kasinjīwā ni Kasinsala ya unami ni Kasimunnambuchisyā njenu, ni Mwachimbichisyē atati wēnu ni achikulū wēnu.'" 20 Mundu jula wājanjile, "Jwakwiganya, makanyo gose go nagakamulichisyē chitandilile ku uwānache wangu." 21 Che Yesu wālochesye kwa kwanonyela, wānsalile, "Chinsōwile chindu chimo. Njaule nkasumisye yose inkwete, ni mbiya syo nkaape wākulaga, nombe mmwe chinkole chipanje kwianyi kwa Akunnungu. Nipele nnyiche munguye." 22 Mundu jo pāwāpilikene yeleyo, wāpwele ntima ni wājawile achipukunyaga ntwe, pakuwa wāliji ni ipanje yejinji ni nganasaka kwapa wāne ipanje yao. 23 Nipele Che Yesu wālolite kosekose, ni wāasalile wākulijiganya wāo, "Chiilimbe kwannope kwa wāndu

ŵaipanje kwalechelela Akunnungu ŵaatawale!" 24 chikombe cha masauko chingung'welela une pane ŵakulijiganya ŵagasimosile maloŵe gao, nambo kubatiswa mu ubatiso ungubatiswa une?" 39 ŵajanjile, Che Yesu ŵaasalile sooni, "Achiŵanangu, chiilimbe "Tukupakombola." Che Yesu ŵaasalile, "Isyene kwannope kwa ŵandu kwalechelela Akunnungu chingung'welele chikombe chingung'welela une ni ŵaatawale! 25 Chiiŵe yakulimba kuchitenda chinyama kubatiswa ubatiso ungubatiswa une. 40 Ni kwa awala chachikuŵilanjikwa ngamia, kupeleta pa chipowo cha ŵachatame kundyo pane kunchiji kwangu, ngawâ sindano. Iyoyo peyo, ikuloleka kuti, chiiŵe yakulimba masengo gangu. Nambo Akunnungu chachapa lipesa kwannope kwa mundu jwachipanje kwalechela lyo ūele ŵaŵaasagwile." 41 ŵele ŵakulijiganya Akunnungu ŵaatawale!" 26 ŵakulijiganya ŵao likumi paŵapilikene chechila chiŵawendile che ūasimosile nnope, ŵaliusisy, "Ana sambano nduni Yakobo ni che Yohana, ŵaatumbilile. 42 Nipele, juchakombole kulupuswa?" 27 Che Yesu ŵalolechesye Che Yesu ŵaawâsilisile ŵakulijiganya wo ni ŵaasalile, ni kwasalila, "Kwa ŵandu ngaikukcombeleka, nambo "Nkumanyilila kuti ŵandu ŵakuganichika ali ilongola ngawâ yeleyo kwa Akunnungu, pakuŵa kwa wa ŵandu ŵangaŵa ŵayahudi, akwalongosya Akunnungu yanayose ikukcombeleka." 28 Che Petulo ŵandu ŵao kwa machili. Ni ūele ilongola wo ŵansalile Che Yesu, "Nnole! Ni uweji tulesile indu akwete ulamusi waukulungwa pachanya ŵandu ŵao. yose ni kunkuya mmwe!" 29 Che Yesu ŵatite, "Isyene 43 Nambo ikaaŵa yeleyo kwa ŵanyamwe, sooni ngunsalila, mundu jwaliijose jwajilesile nyuumba jwaliijose jwakusaka kuŵa jwankulu pasikati jenu, jakwe pane achapwakwe pane achalumbugwe pane aŵeje katumetume jwa wose. 44 Nombe jwaliijose achikulugwe pane atatigwe pane achiŵanagwe pane jwakusaka kuŵa jwankulu kupunda wose aŵeje migunda, kwa ligongo lyangu une ni kwa ligongo kapolo jwa wose. 45 Pakuŵa Mwana jwa Mundu lya Ngani Jambone, 30 mundu jo chapochele nganaika kukutumichila, nambo aiche kukutumichila mbwee katema kakaka. Chapochele nyuumba ni kuutyosya umi wao kwa kwawombola ŵandu syasijinji ni achalongo ni achalumbu ni achaŵelesi ŵajinji." 46 Nipele, ŵaiche ku Yeliko. Che Yesu ni ni ŵanache ni migunda pamo ni masauko. Nambo mchilambo chachikwika, chapochele umi wa mowâ wa ŵandu paŵaliji nkutyoka mu musi wo, mundu gose pangali mbesi. (aiōn g165, aiōnios g166) 31 Nambo jumo juŵaliji ngakulola, liina lyakwe che Batimayo achajinji ŵakuliganichisa kuti ali achakulu sambano, mwanagwe che Timayo, ŵatemi mungulugulu litala chatuluswe ni ŵandu ŵakulitusya sambano, achiŵendaga. 47 Paŵapilikene kuti ali Che Yesu chachiŵa achakulu." 32 Che Yesu ni ŵakulijiganya jwa ku Nasaleti ŵaliji nkupita pelepo, ŵatandite ŵao ŵaliji nkukwesya kwaaula ku Yelusalemu kunyanyisa achitiji, "Che Yesu, Mwana ju che Daudi, nombe Che Yesu ŵalongolele. ŵakulijiganya ŵao mungolele chanasa!" 48 ŵandu ŵajinji ŵankalipile kuti ūasimosile, ni ŵandu ŵaŵaliji nkukwuya wose amyalale, nambo jwelejo ŵajendelechele kunyanyisa ŵajogwepe. Che Yesu ŵaajigele sooni ŵakulijiganya achitiji, "Mwana ju che Daudi, mungolele chanasa!" ŵao likumi ni ŵawili pachisayepela, ni kwasalila 49 Che Yesu ŵajimi ni ŵatite, "Mwaŵilanje." Nipele, indu ichiyakopochele. 33 ŵaasalile, "Mpilikane, ŵammilasile mundu jwangalola jula, ŵansalile, tukukwesya kwaaula ku Yelusalemu, ni kweleko Mwana "Nkamulisy ntima! Njimuche, akummilanga." 50 jwa Mundu chajaule kukutyosyekwa kwa achakulu Nombejo ŵaponyisyekwa kwakutalichila mwinjilo wakwe, ŵambopesi ni ŵakwiganya Malajisyo. Ni ŵanyawo ŵagulwiche, ni ŵajaulile Che Yesu. 51 Che Yesu chanlamulile chiwa ni kwataga mmakono ga ŵandu ŵammusisyekwa jwelejo, "Nkusaka nampanganyichisyekwa ŵangaŵa ŵayahudi. 34 Nombe chaachintendela ichichi?" Jwangalola jo ŵanjanjile, "Jwakwiganya, chanache ni chaachinsunila mata ni chaachimputa ngusaka mbate kulola." 52 Che Yesu ŵansalile, mbokola ni kumbulaga. Nambo pa lyuŵa lyaatatu "Njaule chikulupi chenu chinnamisyekwa." Papopo mundu chasyuche." 35 Nipele che Yakobo ni che Yohana jo ŵatandite kulola, nipele ŵalongene nawo Che ŵanache ūa che Sebedayo, ŵajawile ku Che Yesu ni Yesu.

ŵatite, "Jwakwiganya, tukusaka ntupanganyichisyekwa chindu chachitumende." 36 Che Yesu ŵausisyekwa, "Ana nkusaka nampanganyichisyekwa chichi?" 37 Ni ŵajanjile, "Pachintawale mu ukulu wenu, tukummenda tutame jumo kundyo ni jwine kunchiji kwenu." 38 Nambo Che Yesu ŵaasalile, "Ngankuchiñmnyilia chinkuchiŵenda! Uli chinkombole kuching'welela

11 Paŵaliji nkukwandyichila ku Yelusalemu, ŵaiche mmisinda ja ku Besefage ni ku Besania, chiŵandi ni Chikwesya cha Miseituni. Pelepo Che Yesu ŵaatumile ŵakulijiganya ŵao ŵawili. 2 Ni ŵaasalile, "Njaule pansinda wauli mmbujo mwenu, pachinkajinjileje po chinkansimane mwanambunda

jwanganakwelekwe ni mundu kose, ali atawikwe, kwaulaga Che Yesu. Nambo wanjogwepe, ligongo nkangopole ni kunnyika nawo apano. 3 Ambusyaga wändu wajinji wälji nkusimonga wiganye wakwe. mundu, 'Ligongo chi nkutenda yeleyo?' Mwasalile, 19 Pakwaswele, Che Yesu ni wakulijiganya wao 'Ambuje akunsaka, ni chaachimmusya mwachitema wakopweche musi wo. 20 Kundawi jakwe, pawäpitaga pe.' 4 Nipele, wakulijiganya wo wajawile ni kunsimana wachiweni chitela cha ntini chila chili chijumwile mwanambunda ali atawikwe pachiwandi ni nnango, koo, kutandilila mmichiga mpaka ku nyambi. 21 Che muumbali mwa litala. Pawangopolaga, 5 wändu Petulo wägakumbuchile agala gawaéechete Che wampepe wawajimi pelepo wäusise, "Uli, mbona Yesu, ni wansalile, "Jwakwiganya, nno! Chitela nkungopola mwanambunda jo?" 6 Wakulijiganya cha ntini chimwalesisye chila chijumwile!" 22 wajanjile mpela iwayatite pakusalilwa ni Che Yesu, ni Che Yesu waasalile, "Mwakulupiile Akunnungu. 23 wändu wala waaesile ajaule najo. 7 Wampelechele Isyene ngunsalila, mundu achichisalilaga chitumbi chi, Che Yesu mwanambunda jula. Wataandiche iwalo 'Ntupuche nkaliponye mbahali,' pangakola lipamba yao pangongo wa mwanambunda jula, ni Che Yesu mu ntima mwakwe ni akulupiilaga kuti chaéechete watempi pachanya pakwe. 8 Wändu wajinji wataandiche cho chichitendekwe, chichitendekwe kukwakwe. 24 iwalo yao mwitali, ni wane watempi nyambi sya Kwa ligongo lyo ngunsalila, pankupopela ni kuwenda mwana sya itela mmigunda ni kutandika mwitala kwa chindu, nkulupilile kuti nkuchipochela, nombecho kwachimbichisa. 9 Nipele wändu wawalongole ni chichiwe chenu. 25 Pankupopela, iwaya kwana wane wawakuyaga panyuma wanyanyisyse achitiji, mundu jwannevéle, mwalechelesye yangalumbana "Alapikwe Akunnungu! Akunnungu ampe upile jwelejo yantendele, kuti Atati wenu wa kwinani annechelesye jwakwika mu liina lya Ambuje! 10 Akunnungu aupe sambi syenu. 26 Nambo iwaya ngumwalechelesye upile umwenye waukwika wa atati wetu Mwenye wane sambi syao, Atati wenu wa kwinani nombe che Daudi. Ajinichilwe Akumanani!" 11 Che Yesu ngannechelesye sambi syenu." 27 Nipele waaiche sooni wajinjile mmusi wa ku Yelusalemu, ni wapelengeny ku Yelusalemu. Che Yesu pawälijii nkwendajenda pa Nyumba ja Akunnungu, ni walolesyelolesye. pa Nyumba ja Akunnungu, achakulu wambopesi Nambo pakuwa jalili ligulo, wajawile kunsinda wa ni wakwiganya Malajisyio ni achachechukulu wajaule, ku Besania pamo ni wakulijiganya wao likumi 28 ni wäusise, "Ana nkugatendekanya gelega kwa ni wawili. 12 Malawî jakwe, pawätyochelaga ku ulamusi wa acheni? Waani wampele ulamusi wa Besania, Che Yesu jakwete sala. 13 Nipele, ali kuitendekanya yeleyi?" 29 Che Yesu wajanjile, "None kwakutalichila wachiweni chitela cha ntini chana chinambusye liusyo limo. Iwaya chimunyanje none masamba gamajini. Wajawile kukuchilola, alole chinansalile kwa ulamusi wa acheni nguitenda indu iwaya chakombole kupata chisogosi chachili chose. yi. 30 Musalile, ubatiso u che Yohana waumile Pawäliche pachitela pala wachismene masamba kwinani, pane kwa wändu?" 31 Wanyawo wataandite pe pangali chisogosi, ligongo nganikawa katema kuuusyana jwine ni jwine achitiji, "Twajilaga, 'Waumile kwinani', chatuusye, 'Kwachichi nganimwakulupilila che Yohana?' 32 Ni twatiji, 'Waumile kwa wändu,' chiiwie uli?" Waujogwepe mpingo wa wändu, pakuwa wändu wose wakulupilile kuti che Yohana wälji gelego. (aión g165) 15 Nipele pawäliche ku Yelusalemu, jwakulondola jwa Akunnungu. 33 Nipele, wjanjanjile Che Yesu, "Ngatukumanyilia." Nombejo waasalile, "None jwakwe ngangunsalila kwa ulamusi wa acheni nkusumisa ni kusuma indu mwelemo. Wäpikwile mesa sya wakutindanya mbiya ni itengu ya wändu wawasumisaga nguunda. 16 Iyoyo, wakanyisyse mundu jwalirose akajigala chachili chose kutyochela pa Nyumba ja Akunnungu. 17 Nipele, wajiganyisyse, "Mmalembelo ga Akunnungu, Akunnungu akuti, 'Nyumba jangu chijiwilanjkwe nyumba ja kupopelela kwa wändu wose wa pachilambo!' Nambo wanyamwe njitesile jiwe mbugu ja kulisisila wa wiyi!" 18 Achakulu wambopesi ni wakwiganya Malajisyio pawäpilikene yelei, wataandite kusosa litala lya

12 Che Yesu wataandite kuéecheta nawo kwa itagu achitiji, "Mundu jumo walmile ngunda wa misabibu. Wausunguchisyse lutjeni ni wäsolite pakuminyila sabibu, ni watawile chilindo cha penani. Nipele waaajasimisyé wändu ngunda wo, nombejo wajawile kuchilambo chine. 2 Katema ka magungulo, wantumile kapolo jwao ku ngunda wa misabibu kwa wakulima wala kukujigala chigawanyo cha magowolo gao. 3 Wakulima wala wankamwile

kapolo jo, wamputile ni kumminga makono pe. ammelechele mpwakwe wānache.' 20 Tujileje, wāpali 4 Nipele nsyene ngunda jula, wāntumile sooni achachanda nsano ni wāwili, jwa kwitiwo wālombele kapolo jwine. Wākulima wāla wāmmulesye mu ntwe nambo wāwile pangaleka mwanache. 21 Ni jwaawili kapolo jo ni kumpanganyichisa indu ya soni. 5 wājinjile majuumba, nombejo wāwile pangaleka lyoyo peyo, nsyene ngunda jo wāntumile sooni mwanache. Yakopochele iyoyo ni kwa mpwakwe kapolo jwine, jwelejo wāgambile kumbulaga. Ni jwaatatu. 22 Wose nsano ni wāwili wo, wāwile wāne wājinji uātumikwe, wāne wāputikwe ni wāne pangaleka wānache. Mbesi jakwe jwankongwe jo wāulajikwe." 6 Che Yesu wājendelechele kuwēcheta, wāwile nombejo. 23 Nipele, pa luyā lya kusyuka kwa "Mundu jula wāsigalilwe ni mundu jumo, mwanagwe wāndu, jwankongwe jo chachiwā jwa wāani? Pakuwā jwakunonyelwa. Mbesi jakwe wāntumile jwelejo achitiji, achalongo wose nsano ni wāwili wāla wānombele 'Champikanile pakuwā ali mwanangu.' 7 'Nambo jwelejo.' 24 Che Yesu wāasalile, "Wānyamwe wākulima wāla pawāmmweni wāvēchetesyene achitiji, nsochele, ligongo ngankugamanyilila Malembelo 'Aju ni juchapochele iwāgosele, twende tummulaje kuti ga Akunnungu namose machili ga Akunnungu. indu iwāgosele tujigale uweli' 8 Nipele wānkamwile 25 Wāndu wāwile pachachisyuka, ngasalombela ni kummulaga ni kumponyela paasa pa ngunda wa atamuno kulombwa, chachiwā mpela achikatumetume misabibu wo." 9 Che Yesu wāusisye, "Nipele, ana wā kwinani. 26 Nambo ngani jankati kusyuka kwa nsyene ngunda wo chaachitenda chichi? Chaiche wāndu wāwile, ana nganinsyome mmalembo ga che ni kwaulaga wākulima wo ni kwapa wākulima wāne Musa, ngani ja chisukutu chichakoleлага mooto? ngunda wa misabibu wo. 10 Ana nganinsyome Akunnungu wānsalile che Musa, 'Une ndili Akunnungu Mmalembo ga Akunnungu? Liganga liwālikanile wā che Iblahimu ni Akunnungu wā che Isaka ni wākutawā sambano, lilyolyo litendekwe liganga Akunnungu wā che Yakobo.' 27 Nipele, wēlewo lyekulungwa lya nsingi. 11 Ambuje ni wāchitesile nganaŵā Akunnungu wā wāndu wāwile, nambo ali chindu chi, nombecho chikutusimosya!" 12 Achakulu Akunnungu wā wāndu wājumi. Wānyamwe nsochele wāmbopesi ni wākwiganya Malajisyo ni achachekulu, nnope." 28 Jumo jwa wākwiganya Malajisyo wāiche wāimanyi kuti chitagū cho chaliji nkwegamba pelepo ni wāgaplikene makani gao. Pāwaiweni kuti wānyawo. Wāsachile wākamule Che Yesu, nambo Che Yesu wāajanjile uchenene Masadukayo wāla, wājogewe wāndu, wānnesile, ni wānyawo wātayosile. wānsejelele Che Yesu ni kumbusya, "Ana Lilajisyo 13 Kanyuma, Mafalisayo wāmpepe ni wāndu wā chi lyalili lyekulu kupunda gose?" 29 Che Yesu mpingo u che Helode, wātumikwe kuti akaatanjisye wājanjile, "Lilajisyo lyalili lyekulu ni ali: 'Mpilikane, Che Yesu kwa malowé gao. 14 Wāajaülile ni kwasalila, wānyamwe wāndu wā ku Isilael! Ambuje Akunnungu "Jwākwiganya, tukumanyilila kuti alakwe ni mundu wātu, jika pe ali Ambuje. 30 Mwanonyele Ambuje junkuŵecheta yaili isyene, pakuwā ngankogopa Akunnungu wānu kwa ntima wenu wose ni kwa umi ukulu wa mundu namose nganinkola lusagu, nambo wenu wose ni kwa lunda lwenu wose ni kwa machili nkwiganya usyene wa litala lya Akunnungu. Ntusalile, genu gose.' 31 Lilajisyo lyaawili lyalili lyekulu lili ana ili yambone pane ngāwā yambone kwausya ali: 'Munnonyele njenu mpela inkuti pakulinonyela nsongo kwa Mwenye jwa ku Loma? Tujaule tukalipe mwasyene.' Ngapagwa Lilajisyo liine lyalili lyekulu pane tunajaule?" 15 Nambo Che Yesu wāumayilile kupunda Malajisyo gāwili ga." 32 Nipele, jwākwiganya ulamba wao, wāusisye, "Kwachichi nkuuninga? Malajisyo jula wānsalile Che Yesu, "Jwākwiganya, Muunyichisyē mbiya najilole." 16 Wāmpelechele njanjile yambone! Isyene Akunnungu ali wāmo pe, ni mbiya jo. Nombejo wāusisye, "Ana ku meeso ku ngapagwa jwine nambo wēlewo jika pe. 33 Ni mundu ni liina li, ya acheni?" Ni wānyawo wājanjile, akusachilwa annonyele Akunnungu ni ntima wose ni "Ya Mwenye jwa ku Loma." 17 Nipele Che Yesu lunda lwaō lose ni machili gao gose ni kunnonyela wāasalile, "Yaili ya Mwenye jwa ku Loma mwapeje njakwe mpela yakuti pakulinonyela nsyene. Kutenda Mwenye jwa ku Loma ni yaili ya Akunnungu mwapeje yeleyo ili yambone kupunda kwatyochesyā Akunnungu Akunnungu." Wāndu wāla wānsimosile nnope Che mbopesi sya kocha ni sadaka sine syasikutyosiekwa Yesu. 18 Nipele Masadukayo wākuti ngapagwa kwa Akunnungu." 34 Che Yesu paŵaiweni kuti kusyuka wānjaülile Che Yesu ni kummusya, 19 mundu jo ajanjile kwa lunda wānsalile, "Mmwejo "Jwākwiganya, che Musa wātulembele kuti, 'Mundu nganimme kwakutalichila kwalechelela Akunnungu awilwagwa ni mpwakwe ni mundu jwawile jo antawale.' Kutandililila katema ko ngapagwa mundu annekaga wānkawakwe pangali wānache, mpwakwe juwālinjile sooni kumbusya Che Yesu chachili mundu jo akusachilwa annombele jwakuwililwa jo kuti chose. 35 Che Yesu paŵaliji nkwiganya wāndu pa

Nyuumba ja Akunnungu, wausisye wāndu, "Kwachichi mundu akanlambusya. 6 Wāndu wājinji chaaiche wākwiganya Malajisyō akusala kuti Kilisito, ali jumo kwa liina lyangu, achitiji, 'Une ndili Kilisito!' Nombewo pe mu uwelesi u che Daudi? 36 Mbamu jwa chiwālambusye wāndu wājinji. 7 Ni wānyamwe Akunnungu wānlongwesye che Daudi, nomebo wātite, pachinchipikana ya ngondo ni usone wa ngani 'Ambuje wānsalile Ambuje wāngu, Ntame kundyo ja ngondo, ngasinjogopa. Gelego gakusachilwa kwangu, mpaka pachinaatamiche wāmmagongo gatyochele, nambo mbesi jila jikanaāwe kwika. 8 wānu paasi pa sajo syenu.' 37 'Che Daudi nsyene Wāndu wā chilambo chimo chaachimenyana ni akummilanga Kilisito, 'Ambuje,' iwele uli sooni wāndu wā chilambo chine, ni wāndu wā umwenye Kilisito awe jumo pe mu uwelesi u che Daudi?' umo chaputane ni wāndu wā umwenye wine. Mpingo wa wāndu wāmpilikani kwa lukondwa. 38 Chichityochele chindendemesi cha chilambo ni sala Che Yesu paŵajiganyaga wātite, "Nlilolechesye ni jajikulungwa panepane. Yele yose chiiwē mpela wākwiganya Malajisyō wākusaka kwendajenda ali ndande ja chilungusi cha kuligopola. 9 "Wānyamwe awete minjilo jajileu, wākunonyelwa akomasikwe kwa nlilolechesye, pakuwā wāndu chankamule ni kuchimbichikwa peuto pakusumichisyā malonda. 39 kunjausya mmikungulu ni kumputanga mmajumba Sooni akunonyelwa kutama mu itengu ya mmbujo, ga kupopelela Wāyahudi. Chaachinjausya paujo mmajumba ga kupopelela Wāyahudi ni kutama pa wākulamula ni mamwenye ligongo lyangu kuti mmauto ga kuchimbichikwa, pa chindimba cha nkombole kuuwālanjila umboni wa ngani syangu. chakulya. 40 Kwa kwalambusya, akwasumula 10 Nambo mbesi jikanaāwe kwika, Ngani Jambone ipanje achakongwe wāwililwe ni achiwānkawo, jikusachilwa jilalichilwe kaje kwa wāndu wose. 11 ni kwa kulilosya kuti ali wāndu wābone, Nombewo pachachinkamula ni kunjausya pankungulu, akupopela mapopelo gamaleu. Kwalyele ligongo nkaganisa kaje ichimmechete. Mmecheteje chachili lyo, chalamulikwe kwa chikali nnope kupunda chose chachimpegwe katema ko, pakuwā ngāwā wāndu wāne." 41 Che Yesu wātemi chiwāndi ni wānyamwe uchimmechete nambo Mbamu jwa lisanduku lya kugosela sadaka pa Nyuumba ja Akunnungu. 12 Nlongo changalauche nlongo njakwe Akunnungu, wāliji nkulolechesya wāndu paŵalinji aulajikwe, nombe atati changalauche mwanagwe nkutaga mbiya. Waipanje wājinji wātasile mbiya aulajikwe, nombe wānache chiwākane ni kwaulaga syasijinji. 42 Nipele wāiche jwankongwe jwakulaga achaâwelesi wāo. 13 Wāndu wose chaachinchima jwawililwe ni wānkawo, jwelejo wātasile mbiya wānyamwe kwa ligongo lya liina lyangu. Nambo syasinandi siwī. 43 Pelepo Che Yesu wāaŵilasile juchapililile mpaka kumbesi jo chakulupuswe mu wākulijiganya wāo, wāasalile, "Isyene ngunsalila, kulamulikwa moŵā gose pangali mbesi. 14 "Nambo jwankongwe jwakulaga jwawililwe ni wānkawke ju, pachinchione, 'Chindu cha uchimwa chachikwikanawo atasile yejinji mu lisanduku lya kugosela sadaka, kwapunda wāndu wāne wose. 44 Pakuwā wāndu wāne wose atasile sadaka syao kutyochela mu ngalisi galilā liganga pā liganga liine, liganga lyālilīyose chilityochekwe." 3 Che Yesu paŵatemi pa chitumbi chachigumbele itela ya Miseituni chachikulolegana ni Nyuumba ja Akunnungu, che Petulo ni che Yakobo ni che Yohana ni che Andulea wāusisye Che Yesu paŵaliji jika pe. 4 "Choonde ntusalile, gelego chigakopochele chakachi? Ana chimanyisyo chi chachichilosye kuti gāwandichile kukopochela gelego?" 5 Che Yesu wāasalile, "Nlilolechesye,

13 Che Yesu paŵaliji nkukopoka pa Nyuumba ja Akunnungu, jumo jwa wākulijiganya wāo wātite, "Jwakwiganya, nbole maganga ga ni nyuumba si isitite pakusalala ni kusimosya!" 2 Che Yesu wānsalile, "Ana nkugawona majumba gamakulungwa ga? Ngalisigalilā liganga pā liganga liine, liganga lyālilīyose chilityochekwe." 3 Che Yesu paŵatemi pa chitumbi chachigumbele itela ya Miseituni chachikulolegana ni Nyuumba ja Akunnungu, che Petulo ni che Yakobo ni che Yohana ni che Andulea wāusisye Che Yesu paŵaliji jika pe. 4 "Choonde ntusalile, gelego chigakopochele chakachi? Ana chimanyisyo chi chachichilosye kuti gāwandichile kukopochela gelego?" 5 Che Yesu wāasalile, "Nlilolechesye,

uwonasi,' chijimi pangāwā pakwe." Jwakusyoma amanyilile malumbo gakwe. "Wāndu wāali kuchilambo cha ku Yudea autuchile kumatumbi. 15 Mundu yakupunda ya mu ipanje yao. Nambo jwankongwe ju jwali paasa nyuumba jao, akalikāwīsya kwiniila nkati kukujigala chindu, nambo agambe kuutuka! 16 Ni mundu jwali kumigunda, akauja sooni kumusi kukujigala mwiniilo wakwe. 17 Ngwakolela chanasa achakongwe wāchakole itumbo ni wāchajonjesye pa moŵā go, pakuwā chalaje kwannope! 18 Mpopele kuti indu yo ikakopochela pa moŵā ga mbepo. 19 Pakuwā pa moŵā go wāndu chalaje ulaje wanganiutyochele chitandile kundanda, Akunnungu paŵagumbile chilambo mpaka lelo, ni ngautyochela sooni. 20 Nambo ikaliji Ambuje ngakapungusye moŵā go, ngapagwa mundu jwakakulupwiche. Nambo kwa ligongo lya wāndu wāo wāwasagwile, apungwisye moŵā go. 21 "Nipele, pa moŵā go ansalilaga mundu, 'Nbole, Kilisito ali apano,' pane 'Ali apala,' ngasimwakulupili. 22 Pakuwā chachikopochela wānya Kilisito wā unami ni wākulondola wā

unami. Chachitenda imanyisyo ni yakusimosya, alabasta, chachili ni mauta ga kununjila nnope ga yakombolekaga, walyungasye wāndu wāsagulikwe ni ntengo wekulungwa gagakuwīlanjikwa nado. Wākasile Akunnungu. 23 Nambo wānyamwe nliollechesye. Une chuupa cho, ni kwajitila mauta Che Yesu mu ntwe. masile kunsalila chile gose gakanaŵe kukopochela. 4 Wāndu wāmpepe wāwaliji pamo ni Che Yesu 24 "Nambo gamalaga moŵa ga malagasyo go, yachimile achitiji, "Kwachichi akugajonanga mauta ga lyuŵa chilipilie ni l̄wesi ngalulanguchisa. 25 ntengo ga? 5 Ngati akasumisye mauta ga ni kupata Ndondwa sisipatuche kutyochela kwinani ni indu mbiya syasijinji ni kwapa wāndu wākulaga!" Nipele yose yaili ni machili kumaunde chiitinganyikwe. 26 wānkalipile kwannoje jwankongwe jo. 6 Nambo Che Pelepo chachimmona Mwana jwa Mundu, achiikaga Yesu wāasalile, "Munneche! Nkunsauchisya ichichi? mwiunde kwa machili gamakulungwa ni ukulu. Jweleju ambanganyichisye chindu chambone. 7 27 Chiwātume achikatumetume wāo wā kwinani Wāndu wākulaga chaŵe ni wānyamwe moŵa gose, kukwasonganya wāndu wāwasagulikwe ni Akunnungu iŵaga nkusaka kwakamuchisya nkukombola. Nambo kutyochela mbande syose nccheche sya chilambo. une nguŵa ni wānyamwe moŵa gose. 8 Jweleju Kutyochela kwakulikose pa chilambo. 28 "Nl̄ijiganye atesile yakombwele. Alongolele kuchijitilila mauta yeleyi kutyochela mu chitagū cha chitelā cha chilil changu, kuchiŵika chile, gakanaŵe masiiko ntini. Pankusiona nyambi syakwe sitepetele ni gangu. 9 Isyene ngunsalila, kwakulikose pachilambo kusipuka masamba, nkumanyilila kuti katema ka ula pachijilalichikwe Ngani Jambone ni achi chatesile kāwāndichile. 29 Iyoyo peyo, wānyamwe pachinchiiona jwankongwe ju chichisalichikwe kwakwakumbuchila." yeleyo ichikopochelaga, mm̄anyilile kuti, Mwana jwa 10 Nipele, che Yuda Isikaliote, jumo jwa achinduna Mundu wāwāndichile nnope kwika. 30 Isyene ngunsalila, kumi na mbili wāla, wājawile kwa achakulu wāmbopesi uŵelesi wu ngaumala gakanaŵe kukopochela gele kuti akombole kwagalauka Che Yesu. 11 Achakulu gose. 31 Kwinani ni chilambo chiimale, nambo malowē wāmbopesi wāsangalele pakupikana ngani jo, ni gangu chigakopochele isyene mpela indite pa kusala. wānnanjile kuti chīwāape mbiya. Nipele che Yuda 32 "Nambo, pachanya lyuŵa lya mbesi namose saa wāsosile lipesa lyambone lya kungalauka Che jakwe, ngapagwa mundu jwakumanyilila, atamuno Yesu. 12 Pa lyuŵa lya kutanda lya chindimba achikatumetume wā kwinani ngakumanyilila, namose cha mikate jangataga Amila, katema paŵasikitaga Mwana jwa Akunnungu ngakumanyilila. Ikwē Atati mwanangondolo jwa Pasaka, wākulijiganya wāo Akunnungu pe ni wākumanyilila. 33 Nliollechesye ni wāusisye, "Ana kwapi nkusaka tukachikolochesye kuliŵika chile, pakuŵa ngankukamanyilila katema chakulya cha Pasaka?" 13 Nipele Che Yesu ko chikaiche chakachi. 34 Chihiŵa mpela mundu wāatumile wāwīli mwa wākulijiganya wāo ni wāasalile, jwakwaula ulendo, kujileka nyuumba jakwe ni "Njaule mu musi, ni mwelemo chinkasimane ni kwalechela ulamusi achikapolo wāo, jwalijose ni jwannume ali atwichile lulo lwa meesi. Nkankuye masengo gakwe, nipele wānnajisye jwakulindilila 14 mpaka nyuumba jichakajinjile, nkansalile nsyene pannango kuti aŵeje meeso pe. 35 Nipele nliŵiche nyuumba jo, 'Jwakwiganya akummusya, chili kwapi chile, pakuŵa ngankumanyilila nsyene nyuumba chuumba muchingalile chakulya cha Pasaka pamo chauje katema chi. Pane chauje ligulo, pane pasikati ni wākulijiganya wāngu?' 15 Nombejo chakannosye chilo, pane kuninkucha ni pane kundawī. 36 Nliŵiche chuumba chachikulungwa cha penani chachili chile chile, aujaga chisisimuchile, ansimane ndi meeso ni kupambwa. Nkatukulumichisye mwelemo." 16 pe. 37 Ingunsalila wānyamwe ni ingwasalila wose, nliŵiche chile!"

14 Gasigalile moŵa gaŵili likanaŵe lyuŵa lya chindimba cha Pasaka ni chindimba cha mikate jangataga amila. Achakulu wāmbopesi ni wākwiganya Malajisyo wāliji nkusosa itajile pakwakamula Che Yesu, mwangamanyilila jwalijose ni kummulaga. 2 Wātite, "Tukatenda yeleyo katema ka chindimba cha Pasaka, kuti wāndu akatindiganya." 3 Che Yesu wāliji ku Besania, kumusi ku che Simoni juwāliji jwamatana. Paŵalyaga, wāiche jwankongwe jumo juwāliji ni chuupa chachikolochekwe ni liganga lyalikuwīlanjikwa

Nambo chalaje mundu jwakungalauka Mwana jwa âwakulijiganya wâla ali agonile, ligongo âwatopelwe ni Mundu! Ikaliji mmbaya mundu jo ngakapagwe!" 22 lugono. Nombewo nganachimanyilila chawkwajanga Paâwalyaga, Che Yesu âwajigele nkate, âwatogolele Che Yesu. 41 Kaatatu paâwaichilile wâasalile, "Ana ndi Akunnungu, wâaugâwenye ni kwapa âwakulijiganya chigonele ni kupumulila? Sambano njimuche! Nnole, wâao, achitiji, "Mpochele, nlyanje, chelechi ni chiilu saa jiiche Mwana jwa Mundu akutajikwa mmakono ga changu." 23 Sooni âwajigele chikombe cha divai, wându wâali ni sambi. 42 Njimuchanje, twende. Nnole âwatogolele Akunnungu, ni kwapa, ni wose wâng'welele mundu jwakung'alauka aâwandichile." 43 Che Yesu divai mu chikombe cho. 24 Che Yesu wâasalile, paâwaliji nkuâwecheta, che Yuda, jumo jwa achinduna "Jeleji ni miasi jangu ja lilangano lya Akunnungu, kumi na mbili, wâiche. Wâiche ni mpingo wa wându jajikwitika kwa ligongo lya kwalechelesya wându wâwatumikwe ni achakulu wâmbopesi ni âwakwiganya wâjinji. 25 Isyene ngunsalila, ngung'wa sooni Malajisylo ni achachekulu, ali ajigele mapanga ni divai mpaka luyâa paching'we divai jasambano imbonga. 44 Che Yuda jwakugalauka jula wâapele mu Umwenye wa Akunnungu." 26 Paâwamasile wânyawo chimanyisyo chi, "Ajula juchingankomasye kwimba luijimbo lwa kwtogolela Akunnungu, kwa kwanonyela ni jujojo junkunsaka. Munkamule wâtyosile kwaula ku Chikwesya chachigumbele ni kunlindilila." 45 Che Yuda paâwâiche pe, papopo itela ya Miseituni. 27 Che Yesu wâasalile wâajaule Che Yesu ni kwasalila, "Jwakwiganya!" âwakulijiganya wâao, "Wânyamwe wose chimmututche Nipele wâankomasisye kwa unoryelo. 46 Nipele wându ni kuuneka, pakuâa. Mmalembelo Gamaswela wâla wânkamwile Che Yesu ni kuntâwa. 47 Nambo Akunnungu akuti, 'Chinambulaje jwakuchinga, ni jumo jwa wêwâla uâwajimi pelepo pamo ni Che Yesu, ngondolo sisipwilingane.' 28 Nambo pachinisyuka, wâsolomwele lipanga lyakwe ni kumputila kapolo jwa chinjinnongolela kwaula ku Galilaya." 29 Che Jwambopesi Jwankulu, ni wânkapile liwi. 48 Che Petulo wânsalile, "Atamuno annekaga wose, une Yesu wâasalile, "Ana nnyiche ni mapanga ni imbonga ngangunneka ng'ool!" 30 Che Yesu wânsalile che kukungamula mpela ila une ndili jwachiswamba? 49 Petulo, "Isyene ngunsalila, chilo cha lelo chino, Moâa gose naliji pamo ni wânyamwe njijiganya tambala jikanaâwe kutongola kaâwili, chimungane pa Nyumba ja Akunnungu, nganimungamula. katatu kuti ngankuumanyilila." 31 Nambo che Nambo sambano ngaleche Malembelo ga Akunnungu Petulo wâpundile kulimbila kuti, "Atamuno iâwaga gamalile." 50 Pelepo âwakulijiganya wâao wose ngusachilwa kuwa pamo nomwe ngangunneka ng'oo!" wânnesile ni kulukunula. 51 Jwapali jwanchanda Ni âwakulijiganya wâne wâla wâwechete iyoyo peyo. jumo juâwali ni kwakuya Che Yesu ali aliwagele 32 Wâichenje pa ngunda wa mwana waukuâlinjikwa shuka pe. Ni wânyawo wâasachile kunkamula, 52 Getesemané, Che Yesu wâasalile âwakulijiganya wâao, nambo jwanchanda jula wâapelete, wâlesile shuka "Ntamanje apano katema pangwaula kukwapopela jila ni kutila matakope. 53 Nipele, wâmpeleche Akunnungu." 33 Nipele wâajigele che Petulo ni che Che Yesu ku nyumba ja Jwambopesi Jwankulu, Yakobo ni che Yohana, wâtandite kusupuka kwannope kuâwasongangene achakulu wâmbopesi wose ni ni kupotekwa mu ntima. 34 Ni wâasalile, "Ngupotekwa achachekulu ni âwakwiganya Malajisylo. 54 Che Petulo kwannope mu ntima ni chipwetesi chachikukombola wâankuiye Che Yesu kwakatalichila, wâjinjile mu kumulaga. Ntamanje apano ni kuâa meeso pe." lutenje lwa nyumba ja Jwambopesi Jwankulu. Pelepo 35 Nipele wâjawile mmbujo kanandi, ni wâgwile wâtemi pamo ni wâkulindilila achijotelaga mooto. 55 manguuku, wâpopolele kuti, yakombolekaga anajinjile Nipele, achakulu wâmbopesi ni wându wâne wose pa mu katema ka malagasyo ko. 36 Ni wâtite, "Atati Nkungulu pala wâasosile umboni wa kummechetela wangu, yose ikukomboleka kukwenu. Mundyochesye Che Yesu kuti wâaulaje, nambo wasowîle. 56 Wându chikombe cha malagasyo chi. Ngââa mpela ingusaka wâjinji wâwechetele Che Yesu umboni wa unami, une, nambo mpela inkusaka mmwe." 37 Nipele, nambo umboni wao nganiujilana. 57 Nipele wâne wâusile kwa âwakulijiganya wâtatatu wâla, ni wâasimene wajimi ni kuâwecheta umboni wa unami, achitiji, 58 agonile. Wâmmusisye che Petulo, "Che Simoni, uli "Twampilikene ali nkuâwecheta, 'Une chinajigumule ngonile? Nganinkombola kutama meeso pe namose Nyumba ja Akunnungu ji, jajitaâwkwe ni wându saa jimo?" 38 Nipele wâasalile, "Ntamanje meeso ni kutâwa kwa moâa gatatu jine jangataâwkwa ni pe ni kupopela kuti nkajinjila nkulinjikwa. Pakuâa wându." 59 Namose yeleyo, umboni wao nganiujilana. ntima ukusaka kupanganya yambone, nambo chiilu 60 Nipele Jwambopesi Jwankulu wâjimi paujo pa chilepetele." 39 Wâjawile sooni kukopopela achijilaga wându ni kwausya Che Yesu, "Uli, ngankwanga malowé gagogo pego. 40 Paâausile sooni, wâsimene chachili chose kwa wele umboni âwakumbechetela

wo?" 61 Nambo Che Yesu wāliji jii, nganaŵecheta wāndu. 7 Kwaliji ni jwataŵikwe jumo, liina lyakwe chachili chose. Jwambopesi Jwankulu wāmmusisyé che Balaba, juŵaliji atawikwe pamo ni wāndu wāne sooni, "Ana mmweji ni Kilisito, Mwana jwa Akunnungu wāwatandisyé utidiganyo ni kwaulaga wāndu wāne. Wākul?" 62 Che Yesu wājanjile, "Elo, ndili une. 8 Mpingo wa wāndu waichilile che Pilato, wātandite Sooni, chinchimmona Mwana jwa Mundu ali atemi kwaŵenda wāpanganyichisyé mpela iŵatendaga. kundyo kwa Akunnungu wā machili, ali nkwiķa 9 Che Pilato wāusisyé, "Ana nkusaka nangopolele mmaunde ga kwinani." 63 Jwambopesi Jwankulu Mwenye jwa Wāyahudi?" 10 Che Pilato wātite paŵapilikene yeleyo wāpapwile mwinjilo wakwe yeleyo pakuŵa wāimanyilile kuti, achakulu wāmbopesi achitiji, "Ngatukusaka sooni umboni wine nkati mundu wānnyichisyé Che Yesu kukwao ligongo lya kwakolela ju! 64 Mumpilikene yatite pakwatukana Akunnungu! wiu. 11 Nambo achakulu wāmbopesi wāla, wāchisisye Wānyamwe nkuti uli?" Wose wānlamwile aulajikwe. wāndu wāŵende che Pilato wāgopolele che Balaba 65 Wāndu wāne wātandite kunsunila mata Che Yesu, pamalo pa Che Yesu. 12 Che Pilato wāusisyé wāndu ni wānsiŵilile mmeeso ni wāputile ni kunsalila, sooni, "Sambano, nkusaka naapanganyichisyé ichichi "Nlondole, nduni jwamputile!" Iyoyo peyo wākulindilila aju mundu junkuti Mwenye jwa Wāyahudi?" 13 wānjigele ni kumputa majanda. 66 Che Petulo Wānyanyisyé sooni achitiji, "Mwāwambe pa nsalaba!" pāwāliji chiŵela mu lutene, wāiche mwali jumo 14 Nambo che Pilato wāusisyé, "Atesile chakusakala mwa achikatumetume wā Jwambopesi Jwankulu. chanti uli?" Nambo wānyawo wāpundile kunyanyisyá 67 Paŵammweni che Petulo achijotelaga mooto, achitiji, "Mwāwambe pa nsalaba!" 15 Che Pilato wānkolondolele ni kunsalila, "Nome mmwejo iyoyo wāsachile kwanonyelesya wāndu, wāgopolele che mwali jumo ni Che Yesu jwa ku Nasaleti." 68 Nambo Balaba. Nipele wālamwile Che Yesu aputikwe mbokola che Petulo wākanile achitiji, "Ngangwamanya namose ni kwapa wāwambe pa nsalaba. 16 Wāngondo nganguchimanyilila chinkuŵecheta cho." Nipele wānjawisyé Che Yesu pa nsana wa likome li che wākopweche paasa, papopo tambala jatongwele. 69 Pilato, jwankulu jwa chilambo. Wāusimanisyé mpingo Mwali jula wāmmweni sooni che Petulo, wātandite wose wa wāngondo. 17 Wāmbwasisye mwinjilo kwasalila wāndu uŵajimi pelepo, "Mundu ju ali wa sambalau nti mwenye, wākolosisyé chindu jumo jwao." 70 Nambo che Petulo wākanile sooni. mpela singwa ja miiŵa, wāmbwasisye mu ntwe. 18 Pangakaŵa, wāndu uŵajimi pelepo wāasalile che Nipele wātandite kunkomasya achitiji, "Kutusimana, Petulo, "Isyene mmwe ndi jumo jwao, pakuŵa mmwejo Mwenye jwa Wāyahudi!" 19 Wāputile pa ntwe ni nome ndi mundu jwa ku Galilaya." 71 Nambo che lubokola lwa nnasi, wānsunile mata, wāntindiŵalile Petulo wātandite kusala, "Nweseche iŵaga ngusala ni kwakotamila. 20 Paŵamasile kwachembulusya, unami, ngulumbilila kuti, isyene ngangummanyilila wāmmusile mwinjilo wa sambalau ni kwawasya iwalo mundu ju junkungamba." 72 Papopo pepo tambala yao. Nipele wāntyosisye paasa ni kwaŵamba pa jatongwele kaaŵili. Che Petulo wālikumbuchile lilöwe nsalaba. 21 Paŵaliji mwitala, wāsimene ni mundu li Che Yesu liŵaasalile, "Tambala jikanawé kutongola liina lyao che Simoni, jwa ku Kulene jwāwāliji kawili, chimungane katatu." Nipele wāligwisisyé paasi atati ūa che Alekisanda ni che Lufo. Jweleju wātyochelaga kunsinda kwiniļa mmusi. Wangondo wānkanganichisyé atwichele nsalaba uŵajigele Che Yesu ula. 22 Nipele wānjigele Che Yesu mpaka peuto papāwīlanjikwe Golgota, malumbo gakwe, "Peuto papakuloleka nti, Chikalakasa cha Ntwe." 23 Pelepo, wāmpele divai jewanganye ni ntela waukuŵilanjikwa manemane, nambo Che Yesu wākanile kung'wa. 24 Wāmmambile pa nsalaba ni wāgaŵene iwalo yakwe kwa kuitendela gudugudu, pakuti arole ūaani chapate chiwalo chi. 25 Jaliji saa tatu kundawī paŵammambile pa nsalaba. 26 Ni pachanya nsalaba, wāvīsile chindu chachilebekwe magambo ga, "MWENYE JWA WĀYAHUDI." 27 Papopopepo wāwāmbikwe pa misalaba wāchiswamba wāwāili, jwine kundyo ku Che Yesu ni jwine kunchiji. 28 Yeleyi yamalichisyé Malembelo ga Akunnungu gagakuti,

15 Kundawī pe, achakulu wāmbopesi ni achachekulu ni wākwiganya Malajisyó, pamo ni Nkungulu wose, wātemi, wājilene kunjausya Che Yesu ku che Pilato. Nipele wāntawile, ni kunjausya ku che Pilato. 2 Che Pilato wāmmusisyé Che Yesu, "Ana mmweji ndi mwenye jwa Wāyahudi?" Che Yesu wājanjile, "Elo, mpela mmwejo intite pakuŵecheta." 3 Achakulu wāmbopesi wāwechetete Che Yesu malōwe gamajinji. 4 Che Pilato wāmmusisyé sooni Che Yesu, "Ana ngakwanga chachili chose? Mpilikane malōwe gose gakummechetela ga." 5 Nambo Che Yesu nganajanga lilöwe, mpaka che Pilato wāsimosile. 6 Pa katema ka chindimba cha Pasaka, che Pilato wāsyowēlele kwagopolela jwataŵikwe juŵansachile

"Jwâwichikwe pamo ni wându wângalumbana." 29 Wându wâwâpitaga pelepo wâpukunyaga mitwe jao ni kwatukana Che Yesu, alinkuti, "Ama! Mmwé ngati mwatiji chinchigumula Nyumba ja Akunnungu, ni kujitâwa kwa mówa gatatu! 30 Sambano, ntuluche pa nsalaba, ndikulupusye mwasyene!" 31 Iyoyo peyo achakulu wâmbopesi ni wâkwiganya Malajisyo wala wânchembulwisyé achisalilanaga, "Wâkulupwisyé wându wâne, nambo ngakukombola kulikulupusya nsyene! 32 Nneche twalole Kilisito, Mwenye jwa Isilaeli! Atuluche etu pa nsalaba po kuti tulole ni kwakulupilila." Iyoyo peyo wându wâwâmbikwe pa misalaba chiwandi ni Che Yesu, ni wânyawo nombe wâlijî nkutukana. 33 Palyaiche lyuâa pantwe, chilambo chose chaunicikwe ni chipi mpaka saa tisa ja muusi. 34 Saa tisa ja muusi Che Yesu wânyanyisye achitiji, "Eloi, Eloi, lama sabakitanî?" Malumbo gakwe, "Akunnungu wângu, Akunnungu wângu, kwachichi munesile?" 35 Áwala wându wâne wâwâjimi pepala wâala, paâwâpilikene malowé go wâtite, "Mpilikanile! Akwâîlanga che Elia!" 36 Jumo jwao wâautwiche kukunyoya chindu mpela lidodoki mu divai jakuâipa, wâkoleche pa nnasi, wâmbichile Che Yesu pakang'wa, achitiji, "Nneche tulole iâwaga che Elia chaiche kukuntulusya pa nsalaba!" 37 Nipele Che Yesu wânyanyisye ni wâjasiche. 38 Katema kakoko, nguo ja lusasa ja mu Nyumba ja Akunnungu jâpapwiche pambindikati, kutyochela penani mpaka paasi. 39 Jwankulu jwa wângondo juwâjimi mmbujo mwa nsalaba, paâwâneni Che Yesu ajasiche kwanti yeleyo, wâtite, "Isyene mundu ju wâlijî Mwana jwa Akunnungu!" 40 Achakongwe wâmpepe wâlijî nkulolechesya kwakutalichila. Mwa wânyawo, wâpali che Maliamu jwa musi wa ku Magidala ni che Salome ni che Maliamu achikulu wâo che Yakobo jwannandi ni che Yusufu. 41 Achakongwe wâ ni âwala wâwâlijî nkukuya Che Yesu paâwâjili ku Galilaya ni kwatumichila. Iyoyo peyo wâpali achakongwe wâne pepala, wâwaiche ku Yelusalemu pamo nawo. 42 Lyache ligulo lya lyuâa lya kuliwika chile, likanaâwe Lyuâa lya Kupumulila. 43 Che Yusufu jwa musi wa ku Alimataya, juwâlijî jumo jwa achakulu wâ Nkungulu ni jwakuchimbichikwa nnope wâiche. Jwelejo wâlijî nkulolela kwika kwa Umwenye wa Akunnungu. Nipele che Yusufu wânanjaulile che Pilato pangajogopa ni kwaâwenda wâape chiilu chi Che Yesu. 44 Che Pilato wâsimosile kupilikana kuti Che Yesu ajasiche. Nipele, wâmmilasile jwankulu jwa wângondo, wâmbusise iâwaga Che Yesu wâjasiche. 45 Nipele, che Pilato paâwaimanyi kutyochela kwa jwankulu jwa wângondo jula, wânechele che Yusufu

ajigale chiilu chi Che Yesu. 46 Che Yusufu wâsumile saanda, ni wâchitulwisyé paasi chiilu chi Che Yesu ni kuchiwîlijila saanda jila. Wachiwâsile mwilembe lilyasepekwe pa lwalâ. Nipele wâlipitikulile liganga lyalikulungwa pannango. 47 Che Maliamu jwa musi wa ku Magidala pamo ni che Maliamu achikulugwe che Yusufu wâpaweni pelepo paâwâchiwâsile chiilu chi Che Yesu.

16 Palyapite Lyuâa lya Kupumulila, che Maliamu jwa musi wa ku Magidala ni che Salome ni che Maliamu achikulugwe che Yakobo wâgasumile mauta gakununjila. Wajawile kukuchipakasya chiilu chi Che Yesu. 2 Kundâwi pe, lyuâa lyaandanda lya chijuma, lyuâa lininkukopoka wâiche kumalembe. 3 Nombewo paâwâjili mwitala wâusyanaga, "Ana wâani juchakatugalambulile liganga pannango wa lilembe?" 4 Nambo paâwâolechesye, wâliweni liganga lyekulungwa nnope lila lili lyegalambulile pambali. 5 Pele wâjinjile mwilembe, wâmmweni jwanchanda jwawete chiwalo cheswela ali atemi kundyo ni wâsimosile nnope. 6 Nambo jwanchanda jula wâasalile, "Kasinsimonga, nguiimanyilila kuti nkunsosa Che Yesu jwa ku Nasaleti juwâmmambile pa nsalaba. Nganapagwa pelepa, asyuchile. Nnole peuto paâwangoneche. 7 Nambo wânyamwe njaule nkusalile che Petulo ni wâkulijiganya wâne kuti, 'Che Yesu alongolele kwaaula ku Galilaya. Kweleko chinkaawone mpela iâwate pakunsilila.'" 8 Nipele, wâtyosile kumalembe ali nkuutuka ni ali nkutetemela kwa lipamba ni kusimonga. Nganasala chindu chachili chose kwa mundu, pakuâa wâlijî nkogopanga kwanno. 9 (note: The most reliable and earliest manuscripts do not include Mark 16:9-20.) Che Yesu paâwâsychile, kundaâwi pe, lyuâa lyaandanda lya chijuma wânkopochele kaje che Maliamu jwa musi wa ku Magidala, ajula jwâwânkopwesye masoka nsano ni gaâili. 10 Che Maliamu jwa musi wa ku Magidala, wâjajiwile ni kwasalila âwala wâkulijiganya wâ Che Yesu, katema ko wânyawo wâlijî nkulila ni kulisila kwa malumbo. 11 Nambo paâwâpilikene kuti Che Yesu asyuchile ni kuti che Maliamu jwa musi wa Kumagidala ammweni, nganiwâkulupilila. 12 Kanyuma kakwe Che Yesu wâkopochele wâkulijiganya wâo wâwâili wâwâlijî nkwaaula mmisinda. Ni wâkulijiganya wo, kundanda nganiwâamanyilila. 13 Nombewo wâusile kukwasalila wâkulijiganya achinjao, ni wânyawo nombe, nganiwâkulupilila iyoyo. 14 Mbesi jakwe Che Yesu wâakopochele wâkulijiganya wâo likumi ni jumo paâwâjili nkulya. Nipele, wâakalipile kwa ungakulupilila ni kukakatima kwa mitima jao, pakuâa nganiwâkulupilila âwala wâwâweni wâelewo

pakumala kusyuka. 15 Ni âwaasalile, "Njaulanje pachilambo pose nkalalichile Ngani Jambone kwa âwandum wose. 16 Mundu jwalijose juchakulupilile ni kubatiswa, Akunnungu chankulupusye. Nambo mundu jwangakukulupilila, Akunnungu chanlamule. 17 Ni wose âwachakulupilile chaitendekanye imanyisyo yanti, chagakoposye masoka kwa liina lyangu ni kuâwecheta chiâwecheto chasambano. 18 Akamulangaga majoka pane kung'wa chindu chachilicho se chakuulaga, ngachaulaga. Chaachasajichila makono âwakulwala, ni Akunnungu chiâaalameye." 19 Nipele, Ambuje Che Yesu paâamasile kuâwecheta nawo, âwajigalikwe kwaula kwinani, ni âwatem kunkono wa kundyo wa Akunnungu. 20 Nombe âwakulijiganya âwala, âwajawile kukulalichila Ngani Jambone palipose. Ambuje âwapangenyne masengo pamo nawo ni kutendekanya imanyisyo yejinji, kulosya kuti utenga waukwagamba âwelewo, uli isyene.

Luka

1 Ambuje che Teofilo: Wāndu wājinji wātesile iwkombwele kulemba kwa ukotopasyo asila ngani syasikopochele pa uweji. **2** Wālembile mpela yatite pakusalilwa ni wāndu wāwāsiweni ngani syo kwa meeso gao chitandile kundanda ni kuwā achikatumetume wā Liloŵe lya Akunnungu. **3** Kwapele ambuje che Teofilo, panamasile kuusosasosa usyene wose chambone kwa mōwā gamajinji, naiweni yambone kuti nannembele kwa uchenene mpela iyatite paakopochela, **4** kuti nomwe nkombole kuumanyilila usyene wa yeila yanigganyikwe. **5** Katema che Helode pāwālīji mwenye jwa ku Yudea, paliji ni jwambopesi jwa Akunnungu jumo liina lyao che Sakalia jwa mpingo wa wāmbopesi waukwimililwa ni che Abiya. Wānkawo wāwālangagwa che Elisabeti, nombewo wālīji wā lukoso lwa jwambopesi che Haluni. **6** Wose wāwālīji wāmbone paujo pa Akunnungu, achitamaga nkukamulisia makanyo ni malajisyo ga Ambuje pangali sambi. **7** Nganaakola wānache pakuwā che Elisabeti wālīji ngakuwēleka, nombe wose wāwālīji achekulwipē nnope. **8** Lyuŵa limo che Sakalia pajaliji samu jao jakupanganya masengo ga chimbopesi pa Nyuumba ja Akunnungu, **9** Mpela iyatite pakusyowēleka che Sakalia wāsagulikwe ni Akunnungu kwagudugudu, kuti ajinjile pa Nyuumba ja Ambuje atutumye ubani. **10** Wāndu wose wāwāsongangene wālīji paasa aninkupopela katema kakututumya ubani. **11** Katumetume jwa kwinani jwa Ambuje jwankopochele che Sakalia ni kwima kundyō kwa chilisa cha kututumichisyā ubani. **12** Che Sakalia pāwāmmwēni katumetume jwa kwinani wāsupwiche ni kukamulwa ni lipamba. **13** Nambo katumetume jwa kwinani wānsalile, "Che Sakalia nkajogopa pakuwā Akunnungu akupikene kupopela kwenu ni wānkwenu che Elisabeti chammellechele mwanache jwannume, nomwe chimwālīanje a Yohana. **14** Chinsangalale nnope ni wāndu wājinji chachine ligongo lya kupagwa kwakwe. **15** Chachiwā jwankulu paujo pa Ambuje. Ngaang'wa divai ng'o, chalongswe ni Mbumu jwa Akunnungu kutyochela nnutumbo mwa achikulugwe. **16** Che Yohana chiwāusye wāndu wājinji wā ku Isilaeli kwa Ambuje Akunnungu wāo. **17** Wēlewo chiwālongolele Ambuje akuno achilongoswaga ni machili ni mbumu mpela ji che Elia, kuti wālumbanye achatati ni achiwāna wāo, chiwātende wāngakwājitchisyā Akunnungu aŵanje ni nganisyō syambone ni kwaŵika chile wāndu kwa Ambuje." **18** Che Sakalia wāmmusisyē katumetume jwa kwinani

jo kuti, "Chichi chachichiimanyisyē yeleyo? Pakuwā uneji ni wānkwangu tuchekulwipē." **19** Katumetume jwa kwinani jo wāaajanjile che Sakalia, "Une ni Gabulieli, katumetume jwa Akunnungu, ndumikwe kuwēcheta nomwe ni kunsalila ngani jambone ji. **20** Mpikane, chimme jwangaŵelecheta, ngankombola kuwēcheta mpaka lyuŵa pachigakopochele gelego, pakuwā nganiningakulupilila maloŵe gangu, nombego chigatimile kwa katema kakwe." **21** Kele katema ko wāndu wose wālīji aninkwalindilila che Sakalia akuno achisimongaga kukawā kwao mu Nyuumba ja Akunnungu. **22** Che Sakalia pāwākopweche paasa nganakombola kuwēcheta nawo. Nipele wāndu wāimanyilile kuti aiweni yakwiwona mu Nyuumba ja Akunnungu. Wājendelechete kuwēcheta nawo kwa makono pakuwā wālīji ngakuwēcheta. **23** Pāwāmalisisye mōwā gao ga kupanganya masengo ga umbopesi, che Sakalia wāusile kumusi. **24** Kanyuma kanandi che Elisabeti wānkawo che Sakalia wālīji pachiilu. Nganatyoka mu nyuumba katema ka miesi nsano. **25** Achiwēchetaga kuti, "Yeleyi ni yambanganyichisyē Ambuje, angamwisye ni kundyosyesya soni syangu paujo pa wāndu." **26** Pa mwesi wa sita wa chitumbo cha che Elisabeti, Akunnungu wāntumile Gabulieli, katumetume jwa kwinani ajaule musi wa ku Nasaleti chilambo cha ku Galilaya. **27** Ajaule kwa mwalimwalipe liina lyao che Maliamu juwātomelwe ni jwannume, liina lyao che Yusufu, jwa lukoso lwa che Daudi. **28** Katumetume jwa kwinani wānjaulile ni kwasalila, "Ngunkomasya, mmwejo jundi ni upile! Ambuje ali pamō nomwe!" **29** Che Maliamu pāwāgapilikenē gele maloŵe go wāsupwiche nnope ni kuganisyā kuti chikomasyo chi malumbo gakwe chichi? **30** Katumetume jwa kwinani wānsalile, "Che Maliamu, nkajogopa pakuwā Akunnungu anonyelwe nomwe. **31** Mpikane, chimme wā pachiilu, chimummeleche mwanache jwannume, nomwe chimummilanje Che Yesu. **32** Jwelejo chāwē jwankulu ni chāwālanjikwe Mwana jwa Akumanani. Ambuje Akunnungu chiwāpe umwenye wa che Daudi, Ambuje wāo. **33** Pelepo chachilulongsya lukoso lwa che Yakobo mōwā gose pangali mbesi, ni umwenye wakwe ngauika kumbesi." (aiōn g165) **34** Che Maliamu wānjanjile Katumetume jwa kwinani, "Ana chiikomboleche chinalui pakuwā une ngangummanyilila jwannume?" **35** Katumetume jwa kwinani wānjanjile che Maliamu, "Mbumu jwa Akunnungu chantuluchile ni machili ga Akumanani chigammuniche mpela m̄mwilili, kwaligongo lyo, mwanache juchapagwe chāwālanjikwe Jwanswela ni Mwana jwa Akunnungu. **36** Atamuno

che Elisabeti, alongo ajenu nombe wana chiilu cha wātite, "Ngāwā, nambo chawīlanjikwe a Yohana." mwana jwannume atamuno achekulwipe, awu mwesi 61 Wanyawo wānsalile, "Nambo, ngapagwa mundu wao wa sita kwa jwelejo juwāmanyiche ni wāndu jwaliyose jwali ni lyele liina mulukosyo Iwao." 62 kuti ngakuwēleka. 37 Pakuwā ngapagwa chindu Pelepo wāmmusisye atatigwe kwa imanyisyo kuti changachikukomboleka kwa Akunnungu." 38 Che asale liina chi lyasachile wāwīlanjile mwanagwao. Maliamu wātite, "Une ndili apano kapolo jwa Ambuje, 63 Nombewo wāwīlasisye chibao pa kulembelela, ni ipanganyiche kwa une mpela intite pakusala." Nipele wālembile yeleyi, "Liina lyakwe a Yohana." Wose ni katumetume jwa kwinani jula wājawile. 39 Pangakawā, wāsimonjile. 64 Papopo pepo che Sakalia wātandite che Maliamu wālinganyisye ulendo ni wājawile kwa sooni kuwēcheta achalapaga Akunnungu. 65 Wāndu kwanguya mu musi umo wauli mu ikwesya ya ku wose wāwātamaga pachiwāndi nawo wājinjilwe ni Yuda. 40 Kweleko, che Maliamu wājinjile mu nyuumba lipamba ni ngani syo syakunguluchilwe mbande syose ji che Sakalia ni kwakomasya che Elisabeti. 41 mu chilambo cha ikwesya ya ku Yudea. 66 Wāndu Che Elisabeti pāwāpilikene chikomasyo chi che wose wāwāpikene yeleyo, wāganisisye mmítima jao Maliamu, papopo mwanache juwālijji nnutumbo mu che achiliusyaga, "Ana mwanache ju chaaŵe jwantili?" Elisabeti jwatungunyiche kwa kusangalala. Nombe che Pakuwā, isyene machili ga Ambuje galiji pamo Elisabeti wālongweswe ni Mbumu jwa Akunnungu, 42 nawo. 67 Che Sakalia, atatigwe jwele mwanache wānyanyisye, "Mpegwile upile kwapunda achakongwe jo, wālongweswe ni Mbumu jwa Akunnungu ni wose ni jwele juchimummeleche jwana upile. wālondwele achitiji, 68 "Twakusye Ambuje, Akunnungu 43 Une ni wāani atamuno achikulugwe Ambuje wā ku Isilaeli, pakuwā wāichilile ni kwawombola wāngu aiche kukwangu? 44 Nhole pambilikene wāndu wākwe. 69 Atupele Nkulupusyo jwaali ni pe chikomasyo chenu, kanache kakali nnutumbo machili, jwa uŵelesi u che Daudi katumetume mwangu katungunyiche nkusangalala. 45 Ndi ni upile jwao. 70 Mpela iŵatite pakusala kalakala, kwa mmwejo unkulupiile kuti chigatyochèle gantanjile kang'wa sya wākulondola wāo wāswela, (aiōn Ambuje)." 46 Nombe che Maliamu wātite, "Ntima wāngu 9165 71 kuti chachitukulupusya mmakono mwa ukwakusya Ambuje, 47 ni mbumu jangu jikusangalala wāmmagongo wātu, ni wāndu wākutuchima. 72 ligongo lya Akunnungu, Nkulupusyo jwangu. 48 Wāwēchete kuti chalosye chanasa chao kwa Pakuwā Akunnungu akulolite kwa chanasa kulitulusya achambuje wātu, ni kulikumbuchila lilangano lyao kwa kapolo jwao. Kwa yeleyo kutandiila sambano lyeswela. 73 Wāalumbilile ambuje wātu che Iblahimu, iŵelesi yose chachimilanga jundi ni upile, 49 pakuwā kuti chatupe uwe upile. 74 Chatukulupusye mmakono Akunnungu wāali ni Ukombole ambanganyichisy e mwa wāmmagongo wātu, ni kwapopelela pangali gamakulungwa, liina lyao lili lyeswela. 50 Chanasa lipamba, 75 mu uswela ni umbone, moŵa gose ga chao ngachikumala kwa chiwēlesi ni chiwēlesi, kwa umi wetu. 76 Nomwe mwanangu chimmilanjikwe, wāndu wākwachimbichisy. 51 Atesile yekulungwa jwakulondola jwa Akumanani, chimwalongolele kwa nkono wao, wāpwilingenye wākulikanganichila mu Ambuje ni kwakolochesy litala lyao, 77 ni ng'anisyo sya mitima jao. 52 Wātulwisyemamwenye kwamanyisya wāndu wāo kuti chiwākulupusye kwa mu itengu yao ya umwenye, ni wākwestisye wāndu kwalechelesya sambi syao. 78 Akunnungu wātu wākulitulusya. 53 Wākulaga wājikutisyé indu yambone, chatende yeleyo ligongo akwete ntima wa unonyelo ni wāali ni ipanje wālesile ajaule makono pe. 54 ni wa chanasa, ni chiwombolo kutyochela kwinani Achikamwisyé chilambo cha ku Isilaeli katumetume chichituchiilile mpela lulanga lwa lyuŵa lya kundawi, jwao, achikumbuchilaga kwalosya chanasa chao, 79 ni kwalanguchisyə wose wākutama mu chipi 55 kwa che Iblahimu ni uŵelesi wao moŵa gose pangali mbesi mpela iŵatite pakwalanga achambuje 56 Che Maliamu wātemi ni che Elisabeti mpela miesi jitatu ni wāusile kumangwao. 57 Kaacie katema kakuligopola che Elisabeti, wāligopwele mwanache jwannume. 58 Wāpachiwāndi pao ni achalongo achinjao pāwāpikene kuti Ambuje ammonelle chanasa ni wāsangalele pamo nawo. 59 Pagaiche moŵa nane chitandile mwanache kupagwa wāiche kukummumbasya. Wāsachile kwapa liina lya che Sakalia, atatigwe. 60 Nambo achikulugwe

2 Gele moŵa go che Agusto juwālijji jwankulu jwa mamwenye wa umwenye wa ku Loma wālajisyé kuti wāndu wose pachilambo alembekwe meena gao mu chitabu. 2 Kuwālanjikwa ko kwaliji kwaandanda, katema che Kulenio pāwālijji jwankulu jwa chilambo cha ku Silia. 3 Nipele, wāndu wose wājajawile

kukuŵalanjikwa, kila mundu ku musi wao. 4 Che katema che Maliamu akanâwe kuâwa ni chiilu. 22 Yusufu nombe âwyatosile ku Nasaleti chilambo cha Pagamasile mowâ ga kutama munnulli lyache lyuâwa ku Gailaya ni kwaula ku Beselehemu chilambo cha lya kuswejeswa mpela Malajisyga Akunnungu ku Yudea kuâpagwile che Daudi, ligongo âwali jwa gaâwapele che Musa igakuti kulajisyga, che Yusufu lukosyo lu che Daudi. 5 âWajawile kukulembekwa ni che Maliamu âwanjigele mwanache ni âwajawile pamo ni che Maliamu juâantomelie, juâlilji pa chiilu. nawo ku Yelusalemu kukwaâika paujo pa Ambuje. 23 6 Pawaliji ku Beselehemu ko, lyuâwa lya kuligopola ku Mpela itite pakulembekwa mu Malajisyga, "Jwalijose che Maliamu lyache. 7 âWaligopwele mwanache jwao jwakupagwa jwannume jwa litiwo chaâwilanjikwe jwa litiwo jwannume, âwammilijile iwalu ya chanache jwanswela ni kutyosyekwa kwa ligongo lya masengo ni âwangoneche mu lichinga mu chombo chakulichisyga ga Ambuje." 24 Nipele âwajawile kuti akatyosye sadaka, inyama, pakuâwa nganilipagwa lipesa kwa âvelewo njuâwa siâvili pane makandi gaâwili ga ngunda mpela mu nyuumba ja achalendo. 8 Nipele pachilambo itite pakusachilwa ni Malajisyga ga Ambuje. 25 Kele pala paliji ni âwakuchinga mwitinji âwâhalindililaga katema ko kwaliji ni mundu jumo ku Yelusalemu, kwakupisyangana mpingo wa ngondolo syao chilo. 9 liina lyakwe che Simeoni, âwali nkupanganya yaili Katumetume jwa kwinani jwa Akunnungu âwakopochele yambone paujo pa Akunnungu. Jweleju jwailindililaga chisisimuchile ni lulanga lwa ukulu wa Ambuje katema ka kutuswa mitima kwa âwandu âwa ku lwalanguchiye mbande syose. Nombewo âwajogwepe Isilaeli. Mbumu jwa Akunnungu âwali pamo nawo. kwanno. 10 Nambo katumetume jwa kwinani 26 Mbumu jwa Akunnungu âwammunukulile jwelejo jo âwasalile, "Nkajogopa! Nnole, nanjigalile ngani kuti ngaawa akanaâwe kwawona Kilisito Nkulupusyo, jambone jakwasengwasya nnope âwandu wose âwa jwasagulikwe juâlilji chilanga cha Ambuje. 27 Nipele, ku Isilaeli. 11 Pakuâwa lelo jino mu musi u che che Simeoni âwaiche pa Nyuumba ja Akunnungu Daudi, apagwile Nkulupusyo kwaligongo lyenu, ali ali alongweswe ni Mbumu Jwanswela. Kele Kilisito Ambuje. 12 Ni achichi chichiâwe chimanyisyga katemako achâwesi âwa Che Yesu âwannyichenawo chenu, chimunsimane mwanache jwannandi âwâllijile mwanache jwao pa Nyuumba ja Akunnungu kuti nguo sya chanache ni sooni âwangoneche mu lichinga âwapanganyichisyga mpela chisyoâwelo cha Malajisyga. mu chombo chakulichisyga inyama." 13 Chitema pe 28 Che Simeoni âwampochele mwanache mmakono kwaoneche mpingo wekulungwa wa achikatumetume mwao aninkwatogolela Akunnungu, achitiji, 29 âwa kwinani uli pamo ni katumetume jula, âwaakusisyte "Ambuje, sambano nkunechelela kapolo jwenu nyaule Akunnungu, achitiji, 14 "Ukulu kwa Akumanani, kwa chitendewe, mpela intite pakulanga. 30 ni pachilambo pano chipagwe chitendewe Pakuâwa meeso gangu gauweni ukulupusyo wenu, 31 kwa âwandu âwakwanonyela." 15 Achikatumetume umuupanganyisyte paujo pa âwandu âwa ilambo yose, âwa kwinani âwala paâwajaulangene kwinani, 32 alu ni lulanga lwalukugopola nganisyga sya âwandu âwakuchinga âwasalilene, "Tujaulangane sambano âwangaâwa âWayahudi ni ukulu kwa âwandu âwenu âwa jino ku Beselehemu, tukachilole chachikopochele ku Isilaeli." 33 Atatigwe Che Yesu ni achikulugwe chatumanyisisye Ambuje." 16 Nipele, âwajawile âwali nkugasimonga malowâ gagaâwchetekwe nkati kwa chitema ni âwansimene che Maliamu ni che mwana. 34 Nipele che Simeoni âwapele upile ni Yusufu ni mwanache jwannandi ali angoneche âwasalile che Maliamu achikulugwe Che Yesu, "Nnole, mu lichinga mu chombo chakulichisyga inyama. mwanache ju apagwile kwa ligongo lya kugwa kwa 17 âWele âwakuchinga paâwamreni mwanache âwandu âwajinji ni kwinamuka kwa âwandu âwajinji âwa kjo, âwaamanyisyte âwandu wose ngani jiâwajipikene Isilaeli. Nombe chaaâwe chimanyisyga chachichikanikwe kutyochela kwa achikatumetume nkati mwanache ni âwandu, 35 kuti nganisyga sya âwandu âwajinji jo. 18 Wose âwâpapikene jele ngani jiâwasalilwe ni siwoneche pangali kusiska. Nomwe mwasyene âwakuchinga âwasimosile. 19 Nambo che Maliamu chiimpoteche mu ntima mwenu mpela nkusomwa âwapundile kugaâika malowâ go mu ntima mwao ni chipula." 36 Soonj jwapali jwankongwe jumpepe, achigaganisyaga. 20 âWakuchinga âwala âwausile jwakulondola jwa Akunnungu juâwachekulwippe nnope, mmangwao aninkwakusya ni kwalapa Akunnungu liina lyao lyaliji che Ana binti Fanueli jwa lukosyo lwa kwa yose iâwaipilkene ni kwiwona, yose yaliji Asheli. Mu umwali wao âwâlombekwe ni kutama ni mpela iâwatite pakusalilwa ni achikatumetume âwa âwankwakwe kwa yaka saba pe. 37 Nombewo âwasigele kwinani. 21 Lyuâwa lya nane kutyochela paâwagwile âwakuwililwa ni âwankwakwe mpaka katema paâvaliji âwamumbesye mwanache, âwammilasile Che Yesu, jwanchekulu jwa yaka semanini na mne. Katema liina lilyaliji apegwilwe ni katumetume jwa kwinani kose ko âwalonjelaga pa Nyuumba ja Akunnungu

achitawaga ni kupopela muusi ni chilo. 38 Papopo pepo mwa lusulo lwa Yolodani. Waliji nkutangasya kuti jwankongwe jo walikopwesye paujo ni kватоголеа wанду aleche kwalewela Akunnungu ni kubatiswa Akunnungu ni kusala ngani sya mwanache jo kuti Akunnungu walechelesye sambi syao. 4 Mpela kwa wанду wose waWaliji nkulolela kuwombolwa itite pakulembekwa mu malembo ga jwakulondola ni kulecheleswa kwa Yelusalemu. 39 AchaWelesi jwa Akunnungu che Isaya kuti, "Mundu akunyanyisya wa Che Yesu paWamasile kupanganya yose iyaliji mwipululu, 'Mwakolochesye Ambuje litala lyao, mu malajisyga ga Ambuje, wausile kumangwao ngolosye mwakusaka kupita. 5 Machemba gose ku Nasaleti chilambo cha ku Galilaya. 40 Jwele gauchilwe, ikwesya ni itumbi iwe yekolosye uchenene, mwanache jwakusile ni jwalimbangene, jwagumbele papapindiche pagolochekwe, ni mata la gagali ni lunda ni ntuuka wa Akunnungu waliji pamo nawo. 41 tusimbo gakolochekwe uchenene. 6 Ni wанду wose Achawеlesi wa Che Yesu waliji ni chisyowelo cha chauwone ukulupusyo kutyochela kwa Akunnungu." kwaula ku Yelusalemu chaka ni chaka katema ka 7 Che Yohana waasalile wанду wajinji uwaiche chindimba cha Pasaka ja Wayahudi. 42 Che Yesu achisakaga kubatiswa achitiji, "Wanyamwe uwelesi paWaliji ni yaka kumi na mbili, wapite pamo nawo wa lijoka! Waani wansalile kuti chinkombole kuutila ku chindimba cho mpela itite pakuwa chisyowelo. uchimwa wa Akunnungu wauwandichile kwika? 8 43 Pagamasile mowa ga chindimba cho, wатандите Mpela ila itela ya isogosi yaikusachilwa kusogola ni ulendo wa kuujia mmangwao, nambo mwanache wanyamwe mnosye kwa isambo kuti nnesile sambi, Che Yesu wаsigele ku Yelusalemu pangaimanyilila nkatanda sambano kulisalila mmitima jenu kuti, achaWelesi wao. 44 Waganisisye kuti waliji pamo 'Tukwete ambuje wetu che Iblahimu!' Ngunsalila kuti, mumpingo wa wанду wa ulendo, wajesile lyuwa tetete, Akunnungu akupakombola kugapanganya maganga nipele wатандите kwasosa mwa achalongo achinjao ni ga gaWe uwelesi u che Iblahimu. 9 Sambano achambusanga wao. 45 PaWalepele kwaona wausile jino liwago lili chile kata michiga ja itela, nipele, ku Yelusalemu achasosaga. 46 Pagapite mowa gatatu, chitela chachili chose changasogola isogosi yambone wansimene atemi pasikati wakwiganya Malajisy chichigwisikwe ni kujasikwa pa mooto." 10 Mpingo wa pa Nyumba ja Akunnungu, achapilikaniлага ni wанду ula wausise, "Sambano tupanganye ichichi?" kwausya mausyo. 47 Wose waWapikene malowе gao 11 Che Yohana wajanjile, "Waali ni minjilo jiWili wausimosile umanyilisi wakwe ni iwatiji pakkwanga kwa wagaWile wanganakola mwinjilo ni waali ni yakulya lunda. 48 AchaWelesi wao paWammweni waSimosile. apanganye iyoyo peyo." 12 Nombe wakukumbikanya Che Maliamu achikulugwe, wammusise Che Yesu, nsongo waiche achisakaga kubatiswa, wausise, "Ana mmwe mwanangu, ligongo lyachi ntutesile "Jwakwiganya, noweji tupanganye ichichi?" 13 yeleyi? Nhole, atati wenu noneji twaliji nkunsosa Nombe waasalile, "Nkapochela nsongo kupunda tuli ni lipamba." 49 Nombejo wajanjile, "Nambo iwannajisy." 14 Nombe wangondo wausise, mwansosaga ligongo lyachi? Nganinnyimanyilila kuti "Noweji tupanganye ichichi?" Nombe wajanjile, ngusachilwa kuwa pa nyumba ja Atati wangu?" 50 "Nkapokola mbiya kwa mundu jwaliJose jula atamuno Nambo achaWelesi wao nganagamanyilila malumbo nkammechetela jwaliJose jula ya unami. Njikute ni ga malowе gaWасаллага. 51 Nipele wausile nawo mbote syenu pesyo." 15 Wанду wose waliji nkulolela ku Nasaleti ni waliji nkwapilikanicisya. Achikulugwe kwika kwa Nkulupusyo, waliusyaga mmitima jao wapundile kuiganisa indu yose mu ntima mwao. 52 i che Yohana achitiji panepa welewo ni Kilisito Nombe Che Yesu wapundile kula mu lunda ni lisusa Nkulupusyo jwaWalanjile Akunnungu. 16 Che Yohana ni wapundile kunonyelwa ni Akunnungu ni wанду. 17 Welewo akwete lupeta mmakono mwaо ali chile kupeta ngano, chakumbikanye ngano jambone ni kutaga mu ngokwe ni ikambi kuitinisya pa mooto wangasimika." 18 Kwa malowе gane gamajinji che Yohana wachisisye wанду kuleka sambi kwa kwalichila Ngani Jambone. 19 Nambo che Yohana wanjamwiche jwankulu che Helode ligongo lya kwajigala che Helodia wankwawo nkulugwe

3 Chaka cha kumi na tano cha ulamusi wa Kaisali, yaani mwenye jwankulu che Tibelio, Pontio Pilato waliji jwankulu jwa musi wa ku Yudea. Che Helode waliji jwankulu jwa ku Galilaya ni nkulugwe che Filipo waliji jwankulu jwa ku Itulea ni ku Tilakoniti. Ni che Lisania waliji jwankulu jwa ku Abilene. 2 Katema che Anasi ni che Kayafa paWaliji achakulu wambopesi, liloWe lya Akunnungu lyachilile che Yohana mwana ju che Sakalia kwipululu kula. 3 Nipele che Yohana wajawile mbande syose sisili mumpika

ni kwatenda wankwawo ni yose yangalumbana iwaitesile. 20 Che Helode wāpundangenyē ungalimate kwa kwatawā che Yohana mu nyumba jakutawīlwa. 21 Wāndu wose paŵamasile kubatiswa, nombe Che Yesu wābatiswe. Paŵaliji nkupopela, kwinani kwaugwiche, 22 ni Mbumu jwa Akunnungu wāntuluchile achiwāga mpela njuwā. Ni li洛e lyapikaniche kutyochela kwinani lichitiji, "Mmwejo ni mwanangu nonyelwe nomwe." 23 Che Yesu paŵatandite masengo gao wāwāndichile yaka selasini ni wāndu wāganisisyē kuti welewo wāliji mwānagwāo che Yusufu mwāna ju che Heli. 24 Che Heli wāliji mwāna ju che Matati ni che Matati wāliji mwāna ju che Lawi ni che Lawi wāliji mwāna ju che Meliki ni che Meliki mwāna ju che Yanai ni che Yanai wāliji mwāna ju che Yusufu ni, 25 che Yusufu wāliji mwāna ju che Matatia ni che Matatia wāliji mwāna ju che Amosi ni che Amosi wāliji mwāna ju che Nahumu ni che Nahumu wāliji mwāna ju che Hesli ni che Hesli wāliji mwāna ju che Nagai ni, 26 che Nagai wāliji mwāna ju che Maati ni che Maati wāliji mwāna ju che Matatia ni che Matatia wāliji mwāna ju che Semeini ni che Semeini wāliji mwāna ju che Yoseki ni che Yoseki wāliji mwāna ju che Yuda ni, 27 che Yuda wāliji mwāna ju che Yohana ni che Yohana wāliji mwāna ju che Lesa ni che Lesa wāliji mwāna ju che Selubabeli ni che Selubabeli wāliji mwāna ju che Sealitieli ni che Shelitieli wāliji mwāna ju che Neli ni, 28 che Neli wāliji mwāna ju che Meliki ni che Meliki wāliji mwāna ju che Adi ni che Adi wāliji mwāna ju che Kosamu ni che Kosamu wāliji mwāna ju che Elimadamu ni che Elimadamu wāliji mwāna ju che Eli ni, 29 che Eli wāliji mwāna ju che Yoshua ni che Joshua wāliji mwāna ju che Elieseli ni che Elieseli wāliji mwāna ju che Yolimu ni che Yolimu wāliji mwāna ju che Matati ni che Matati wāliji mwāna ju che Lawi ni, 30 che Lawi wāliji mwāna ju che Simoni ni che Simoni wāliji mwāna ju che Yuda ni che Yuda wāliji mwāna ju che Yusufu ni che Yusufu wāliji mwāna ju che Yonamu ni che Yonamu wāliji mwāna ju che Eliakimu ni, 31 che Eliakimu wāliji mwāna ju che Melea ni che Melea wāliji mwāna ju che Mena ni che Mena wāliji mwāna ju che Matata ni che Matata wāliji mwāna ju che Natani ni che Natani wāliji mwāna ju che Daudi ni, 32 che Daudi wāliji mwāna ju che Yese ni che Yese wāliji mwāna ju che Obedi ni che Obedi wāliji mwāna ju che Boasi ni che Boasi wāliji mwāna ju che Salumoni ni che Salumoni wāliji mwāna ju che Nashoni ni, 33 che Nashoni wāliji mwāna ju che Aminadabu ni che Aminadabu wāliji mwāna ju che Adimini ni che Adimini wāliji mwāna ju che Alini ni che Alini wāliji mwāna ju che Esloni ni che Esloni wāliji mwāna ju che Pelesi ni che Pelesi wāliji mwāna ju che Yuda ni, 34 che Yuda wāliji mwāna ju che Yakobo ni che Yakobo wāliji mwāna ju che Isaka ni che Isaka wāliji mwāna ju che Iblahimu ni che Iblahimu wāliji mwāna ju che Tela ni che Tela wāliji mwāna ju che Naholi ni, 35 che Naholi wāliji mwāna ju che Selugi ni che Selugi wāliji mwāna ju che Leu ni che Leu wāliji mwāna ju che Pelegi ni che Pelegi wāliji mwāna ju che Ebeli ni che Ebeli wāliji mwāna ju che Sala ni, 36 che Sala wāliji mwāna ju che Kainamu ni che Kainamu wāliji mwāna ju che Alufakisadi ni che Alufakisadi wāliji mwāna ju che Shemu ni che Shemu wāliji mwāna ju che Nuhu ni che Nuhu wāliji mwāna ju che Lameki ni, 37 che Lameki wāliji mwāna ju che Metusela ni che Metusela wāliji mwāna ju che Enoki ni che Enoki wāliji mwāna ju che Yaledi ni che Yeledi wāliji mwāna ju che Mahalaleli ni che Mahalaleli wāliji mwāna ju che Kainamu ni, 38 che Kainamu wāliji mwāna ju che Enoshi ni che Enoshi wāliji mwāna ju che Seti ni che Seti wāliji mwāna ju che Adamu ni che Adamu wāliji jwa Akunnungu.

4 Che Yesu wātayosile mu lusulo lwa Yolodani ali aguumbele Mbumu jwa Akunnungu ni wālongweswe ni Mbumu kwaula mwipululu. 2 Kweleko wālinjikwe ni Shetani kwa moŵa alobaini. Katema kose ko, nganalya chachili chose ni pagamasile moŵa go, jakwete sala. 3 Shetani wāasalile, "Iŵaga mmwejo ni Mwana jwa Akunnungu, nlisalile ali liganga li ligalauche liŵe nkate." 4 Che Yesu wāajanjile, "Ilembekwe mu Malembelo ga Akunnungu, 'Mundu ngakulama kwa kulya nkate pe.'" 5 Shetani wānkwesisyē Che Yesu kwinani ni kunlosya kwanakamo mwenye syose sysa pa chilambo. 6 Shetani wānsalile Che Yesu kuti, "Chinampe ulamusi wa ipanje yose ni ukulu wakwe, pakuŵa yose yi ambele une, ngukombola kumpa mundu jwalijose jungunsaka. 7 Ni yose yi chinampe ni kuŵa yenu iŵaga chimundindiwālile ni kumbopelela." 8 Che Yesu wāajanjile, "Ilembekwe mu Malembelo ga Akunnungu, 'Chimwatindiwālile Ambuje Akunnungu wānu ni kwapopelela wāwowo pewo.'" 9 Shetani wānjigele Che Yesu mpaka ku Yelusalemu ni wānjimiche penani pa lusonga lwa Nyumba ja Akunnungu ni kwasalila kuti "Iŵaga mmwejo nli Mwana jwa Akunnungu, nlipatusye paasi. 10 Pakuŵa ilembekwe, 'Chachatuma achikatumetume wāo wā kwinani angose.' 11 Ni sooni, 'Channyakule mmakono mwao, ntakuligomba lukongolo lwenu paliganga.' 12 Nambo Che Yesu wāajanjile, "Ilembekwe mu Malembelo ga Akunnungu, 'Kasimwalinga Ambuje Akunnungu wānu.'" 13 Shetani paŵamasile kwalinga

Che Yesu wātyosile mu lusulo lwa Yolodani ali aguumbele Mbamu jwa Akunnungu ni ongweswe ni Mbamu kwaula mwipululu. 2 Kweleko injikwe ni Shetani kwa mōwā alobaini. Katema kose nganalaya chachili chose ni pagamasile mōwā go, wete sala. 3 Shetani wāasalile, "Iwāga mmwejo ni ana jwa Akunnungu, nlisalile ali liganga li ligalauche e nkate." 4 Che Yesu wāajanjile, "Ilembekwe Malembelo ga Akunnungu, 'Mundu ngakulama a kulya nkate pe.'" 5 Shetani wāankwesisiye Che su kwinani ni kunlosya kwanakamo mwenye syose pa chilambo. 6 Shetani wānsalile Che Yesu i, "Chinampe ulamusi wa ipanje yose ni ukulu kwe, pakuŵa yose yi ambele une, ngukombola npa mundu jwalijose jungunsaka. 7 Ni yose yi hampe ni kuŵa yenu iŵaga chimundindiŵalile ni nhopelela." 8 Che Yesu wāajanjile, "Ilembekwe Malembelo ga Akunnungu, 'Chimwatindiŵalile buje Akunnungu w̄enu ni kwapopelela wāwowo wo.'" 9 Shetani wānjigele Che Yesu mpaka ku usalemu ni wānjimiche penani pa lusonga lwa uumba ja Akunnungu ni kwasalila kuti "Iwāga mmwejo nli Mwana jwa Akunnungu, nlipatusye paasi. Pakuŵa ilembekwe, 'Chachatuma achikatumetume o wā kwinani angose.' 11 Ni sooni, 'Channayakule makono mwaao, ntakuligombia lukongolo lwenu ganga.'" 12 Nambo Che Yesu wāajanjile, "Ilembekwe Malembelo ga Akunnungu, 'Kasimwalinga Ambuje nnungu w̄enu.'" 13 Shetani paŵamasile kwallinga

ŵannesile kwa katema. 14 Che Yesu ūausile ku Lyuŵa lya Kupumulila. 32 ŵasimosile majiganyo chilambo cha ku Galilaya achilongoswaga ni machili gao pakuŵa utenga wao waliji ni ulamus. 33 Ni mu ga Mbumu jwa Akunnungu ni ngani syao syajenele mu Galilaya ni mu misi jose jajiŵandikene. 15 Nombe waliji ni lisoka, ŵanyanyisyé achitiji, 34 "Okwe, Che Yesu nkwaiganya ūandu mu majumba gao ga kupopelela jwa ku Nasaleti nkwete ichichi nowe? Ana nnyiche ni wose waliji nkwalapa ūelewelo. 16 Che Yesu ūajawile kukturujonanga? Ngummanyilia kuti mmwe nli ūaani, ku Nasaleti, musi wawakulile ni Lyuŵa lya Kupumulila, mmwejo ni ŵaswela ūa Akunnungu!" 35 Che Yesu ūajinile mu nyumba ja kupopelela mpela iyatite ūalikalipile lisoka achitiji, "Mmyalale! Munkopoche pakuŵa chisyoŵelo. ŵajimi kuti agasyome Malembelo mundu ju!" Nipele lisoka lyo lyangwisiye mundu ga Akunnungu. 17 ŵapochele chitabu chi che jo paujo pa ūandu ni kunkopoka pangampoteka. Isaya jwakulondola jwa Akunnungu ni ūaunukwile, 36 ūandu wose ūasimosile ni kuŵechetesanya, ūasosile ni kupasimana papalembeke yati 18 "Gelega gali majiganyo chi? Mundu ju akwete "Mbumu jwa Ambuje ali pamo ni une, pakuŵa ulamus ni machili ga kugasalila masoka gakopoche asagvile kuti nalichile Ngani Jambone kwa ūandu nombegó gakukopoka!" 37 Ngani si Che Yesu ūakulaga. Andumile kukwatangachisya ūataŵikwe syajenele panapose pachilambo pala. 38 Che Yesu kugopolekwa kwao, ni ūangalola akombole kulola, ni ūakopweche mu nyumba ja kupopelela jila ni kwaula kukwawombola ūakukotochelva. 19 Ni kwenesyá kumusi ku che Simoni. ŵawendile kuti ūalamye chaka cha Ambuje chakulosya umbone kwa ūandu akwegwao che Simoni pakuŵa ūalwalaga chiboko. 39 ūakwe." 20 Nipele ūaunichile chitabu chila ni ūampele Nipele Che Yesu ūaiche ni kwajinamilà, ūachikalipile katemetume, ūatemi ni ūandu wose ūaŵaliji mu chiboko nombecho channesile, papopo jwankongwe nyumba ja kupopelela ūannolechesye kwa nnope. 21 jo ūajimwiche ni kwatelechela. 40 Palyaiche ligulo, Nombewo ūaasalile, "Lelo Malembelo ga Akunnungu ūandu wose ūaŵalwalaga iwele yakupisyangana ga gawele isyene pamumbilikene ndi ngusyoma." 22 ūaichisyé ku Che Yesu nombewo ūasajiche makono Wose ūanonyelwe nawo ni ūagasimosile malowé gao pa kila jumo ni kwalamya. 41 Nombe masoka gambone gawâwecete. ūausyanaga, "Ana, aju gaakopweche ūandu ūajinji, ganyanyisyé gachitiji, ngawa mwana ju che Yusuf?" 23 Che Yesu ūaasalile, "Alakwe nli Mwana jwa Akunnungu!" Nambo Che Yesu "Ngumanyilia chimusalile chitagu chi, 'Jwantela nganagalechelela gawâwecete, pakuŵa gaamanyilile nilamye mwasyene.' Ni sooni chinchiti, 'Ituipilkene kuti kuti ūlewo ali Kilisito Nkulupusyo. 42 Kundaví jakwe, mpanganyisyé ku Kapelenamu mpanganye nome Che Yesu ūajawile pachisayepela. ūandu ūaliji pamusi pano.'" 24 ūapundile kuŵecheta, "Ngunsalila nkwasasosa. Paŵaichilile paŵaliji ūalinjile kunsiwila isyene, ngapagwa jwakulondola jwa Akunnungu kuti anatyache. 43 Nambo ūelewo ūaasalile kuti, jwakukundikwa mu chilambo chakwe. 25 Nambo "Ngusachilwa kualichila Ngani Jambone ja umwenye mpilikane! Isyene ngunsalila ūapali achakongwe wa Akunnungu mu misi jine nome pakuŵa ndumigwe ūakuwililwa ni achiŵankwawo ūajinji mu chilambo kwa ligongo lyo." 44 ūapundile kualichila Ngani cha Isilaeli katema ka che Elia. Kele katema ko nganijinyaga ula kwa yaka itatu ni miesi sita ni kwaliji ni sala jekulungwa pa chilambo chose. 26 Namose yeleyo che Elia nganalajiswa kwa jwalijose jwakuwililwa ni ūankwakwe ikawé kwa jwankongwe jwa kuwiliwilwa jwa ku Salepita chilambo cha ku Sidoni. 27 Ni sooni paliji ni ūamatana ūajinji chilambo cha ku Isilaeli katema ka jwakulondola jwa Akunnungu che Elisha. Nipele, nganapagwa jwalijose juŵaswejele ikawé che Naamani pe jwa ku Silia." 28 Wose ūaŵaliji mu nyumba ja kupopelela jila paŵapikene yeleyo ūatumbile nnope. 29 ūajimi ni kwatiosya paasa musi wao wautaŵikwe pachanya chitumbi ni ūampeleche mungulugulu chitumbi akombole kwatutila paasi. 30 Nambo Che Yesu ūapelete mbindikati jao ni kwaula. 31 Che Yesu ūajawile ku Kapelenamu chilambo cha ku Galilaya ni kwajiganya ūandu pa

5 Lyuŵa limo Che Yesu ūajimi mungulugulu litanda lya Genesaleti ni ūandu ūajinji ūansyungwile ni kwaŵijikanya ali nkupilikaniila lielowé lya Akunnungu. 2 Wasiweni ngalaŵa sivili mungulugulu litanda ni ūakukoka somba ali akopweche, ali nkusaula nyau syao. 3 Che Yesu ūajinile mu ngalaŵa jimo jijaliji ji che Simoni, ūaaŵendile che Simoni ajisojchesye mmeesi, kwakutalichila kanandi kutyochela mungulugulu litanda. ūaujiganyisyé mpingo wa ūandu ali atemi mu ngalaŵa. 4 Paŵamasile kwiganya ūaasalile che Simoni, "Njitute ngalaŵa kwaula pa meesi ga kwendesya mu litanda, nsiponye nyau syenu ni kukoka somba." 5 Che Simoni ūajanjile kuti, "Ambuje, tulajilile kukoka somba chilo chose pangapata chindu, nambo pakuŵa nsaasile

chinasiponye nyau." 6 Paŵapanganyisye yeleyo jenu? 23 Chaapi chili chakwepepala nnope, kusala, ūkokwele somba syesijinji nnope ni nyau syao 'Sambi syenu silecheleswe,' pane kusala, 'Njimuche syatandite kukutuka. 7 Waaŵilasile achinjao wāwālaji njaule?' 24 Nipele ngusaka mmanyilile kuti Mwana mu ngalawā jiine achanje kukwakamusya. Waiche ni jwa Mundu akwete ulamusi wa kwalechelesya wāndu wāgumbesye somba ngalawā siwili ni ngalawā syo sambi syao pachilambo pano." Pelepo wānsalile syatandite kutitimila. 8 Che Simoni Petulo paŵaiweni mundu jwakutatala jo, "Njimuche, njigale chitagalə yeleyo, wātindīwēle paujo pa Che Yesu achitiji, chenu, njaule kumangwenu." 25 Papopo mundu jula "Ambuje, ntyoche paujo pangu pakuwa uneji ndili wājimwiche paujo pao ni kunyakula chitagala chao mundu jwa sambi!" 9 Che Simoni pamo ni achinjakwe chiŵagonele ni kwaula kumangwao achakusyaga wāsimosile ligongo lya winji wa somba syapatilə Akunnungu. 26 Wānawose wāsimosile ni kukamulwa ni sila. 10 Iyoyo peyo che Yakobo ni che Yohana lipamba, wāakusisye Akunnungu achitiji "Lelo tuiweni wānache wā che Sebedayo, wākukoka achinjakwe yakusimonjeka." 27 Paŵamasile gelego, Che Yesu che Simoni nombewo wāsimosile. Che Yesu wāasalile wākopweche paasa ni wāmmweni mundu jumpepe che Simoni, "Nkajogopa, kutandillila sambano chimme jwakukumbikanya nsongo liina lyakwe che Lawi ali wākwaikanawo wāndu kwa Ambuje." 11 Nipele atemi mu nyumba ja kulipila nsongo ni Che Yesu paŵamasile kusiichisya ngalawā sila mungulugulu wānsalile, "Munguye une!" 28 Nombe che Lawi wājimi, litanda, wālesile yose ni wākuuiye Che Yesu. 12 Wālesile yose ni kwakuya. 29 Che Lawi wāalaliche Che Che Yesu paŵaliji musi umo mu misi ja kweleko, Yesu aiche kulya mu nyumba jao. Mpingo wa wāndu paliji ni jwannume juŵaliji ni matana chiiilu chose, wākukumbikanya nsongo ni wāndu wāne wātemi nombejo paŵammweni Che Yesu wāgonile manguku kulya pamo nawo. 30 Mafalisayo ni wākwiganya ni kwachondelə aninkuti, "Ambuje mwasakaga Malajisyō wāali mu mpingo wao wāalalamichile muswejesye." 13 Che Yesu wājongwele nkono ni wākulijiganya wā che Yesu aninkuti, "Kwachichi nkulya wānkwaiye ni kuti, "Ngusaka, nswejele!" Papopo ni kung'wa pamo ni wākukumbikanya nsongo ni wāali mundu jo wālamile matana. 14 Nombe Che Yesu ni sambi?" 31 Che Yesu wājanjile, "Wāngakulwala wānsalile, "Munansalile mundu jwalilose nambo njaule ngakwalajila wāntela ikaŵe wākulwala. 32 Nganiika nkalirosye kwa jwambopesi, nkatosye mbopesi kwa kukwāwilanga wāndu wākupanganya yaili yambone ligongo lya kuswejela kwenu mpela iŵatite pakusala paujo pa Akunnungu nambo wāali ni sambi kuti che Musa uŵe umboni kuti nnamile." 15 Nambo aleche sambi." 33 Wāndu wāne wā mumpingo ula ngani syasikwagamba Che Yesu syapundile kwenela wāasalile Che Yesu, "Wākulijiganya wā che Yohana pana pose ni mipinga ja wāndu jasongangene Wākubatisya akutawā kāwiliwālili ni kupopela ni kukwapikanila ni kulamiswa ilwele yao. 16 Nambo Che wākulijiganya wā Mafalisayo akupanganya iyoyo Yesu wālisapwile pajika pe ni kupopela. 17 Lyuŵa limo, peyo. Nambo wākulijiganya wānu akulya ni kung'wa." Che Yesu wāliji nkwiganya, Mafalisayo ni wākwiganya 34 Che Yesu wājanjile, "Uli, ana nkuganisya kuti malajisyō kutyochela misi jose ja ku Yudea ni ku nkukombola kwatendekasya achambusanga wā Galilaya ni ku Yelusalemu wātemi papopo. Nipele mlombela atawē akuno ali pamo nawo? 35 Nambo machili ga Ambuje galiji pamo ni Che Yesu ligongo chikaiche katema pachajigalikwe mlombela jo pasikati lya kwalamya wāndu wā kulwala. 18 Waiche wāndu jao, gele moŵa go chachitawā." 36 Che Yesu wātanjile wāmpepe ali anjigele mundu jwakutatala ali agonile achi chitagū chi, "Ngapagwa mundu jwakupapula mu chitagala, wālinjile kwajirjisya nkati achisakaga chigamba mu nguo jasambano ni kutotela mu nguo kwaŵika paujo pa Che Yesu. 19 Nambo wālepele jewisale atamuno atendaga yeleyo chajijonanje nguo kwinjila nkati ligongo lya winji wa wāndu. Nipele jasambano jo ni sooni, chele chigamba cha nguo wākwesile pachanya nyumba, wāpowele chipagala jasambano cho ngachijilana ni jewisale jo. 37 Sooni ni kwatusya pamo ni chitagala mbindikati ja wāndu ngapagwa mundu jwakutaga divai jasambano mu paujo pa Che Yesu. 20 Nombe Che Yesu paŵachiweni misaku jewisale jekolochekwe ni mapende pakuwa chikulupi chao wānsalile, "Ambusanga, nlecheleswe jele divai jasambano jo chijipapule misaku ni divai sambi syenu." 21 Mafalisayo ni wākwiganya chijimwasiche ni misaku jo chijijonasiche. 38 Nambo Malajisyō wātandite kulisusanya achitiji, "Aŵa ni divai jasambano jikutajikwa mu misaku jasambano. wāani wākwatukana Akunnungu? Ngapagwa mundu 39 Ngapagwa jwakusaka kung'wa divai jasambano ali jwakukombola kulechelesya sambi ikaŵe Akunnungu ang'wele jakalakala pakuwa akuti, 'Jele jakalakala jo pe!" 22 Nambo Che Yesu wāsimanyi ng'anisyo syao ni jambone nnope."

ni wāusisye kuti "Kwachichi nkulusya yeleyi mmitima

6 Nambo Lyuŵa lya Kupumulila, Che Yesu ūaliji mosemose ku Yudea ni ku Yelusalemu ni mbwani nkupita mu migunda ja ngano ni ūakulijiganya ja ku Tilo ni ku Sidoni. **18** Wāndu wo ūaiche ūao ūatandite kutema masache ga ngano, ūagatikite kukwapikanila Che Yesu ni kulamwa ilwele yao, ni kutauta. **2** Nambo Mafalisayo ūane ūausisyé, nombewo ūalamisyé ūāwaliji nkulagaswa ni masoka. "Uli, ligongo chi nkupanganya indu yangaikusachilwa **19** Wāndu wose ūalinjile kwakwaya, pakuŵa machili kupanganyikwa pa Lyuŵa lya Kupumulila?" **3** Che gakulamya galiji ganinkwakopoka ni kwalamya Yesu ūaajanjile, "Uli, ana nganinskyome iŵatite wose. **20** Che Yesu ūagalaučhile ūakulijiganya ūao pakupanganya che Daudi pamo ni achinjakwe ni kuti, "Nkwete upile ūanyamwe unkukulupilila pijakwete sala? **4** Jwelejo ūajinjile pa Nyuumba Akunnungu, pakuŵa Umwenye wa Akunnungu ja Akunnungu ni ūajigele mikate jijaŵichikwe paali uli wenu! **21** Nsangalale ūanyamwe ūajinkwete Akunnungu, ūalile ni kwapa achinjakwe. Sooni sala sambano, pakuŵa chinjikute. Nsangalale Malajisyo gakukanya mundu jwali Jose kulya mikate ūanyamwe ūankulila sambano, pakuŵa chinseche. jo ikâwe ūambopesi pe." **5** Nipele Che Yesu **22** "Nsangalale ūanyamwe iŵaga chanchime ūandu ūaasalile, "Mwana jwa Mundu ali Ambuje ūa Lyuŵa ni kulekangana nomwe ni kunktana ni kunsala lya Kupumulila." **6** Lyuŵa lya Kupumulila liine, mwanyamwe kuti ūangalumbana ligongo lya Mwana Che Yesu ūajinjile mu nyuumba ja kupopelela jwa Mundu. **23** Nsangalale ni kutyala katema ni kwiganya. Mmomo pemo, mwaliji ni mundu pachigakopochele gelego pakuŵa mbote jenu jwapombotele nkono wa kundyo. **7** Ūakwiganya jili jekulungwa kwinani. Pakuŵa achambuje ūao Malajisyo ni Mafalisayo ūaolechesyaga Che Yesu ūapanganyichisyé iyoyo peyo ūakulondola ūa kuti alole pane channamye mundu pa Lyuŵa lya Akunnungu. **24** Nambo ulaje chiuŵe kukwenu Kupumulila ni ūanyawo akole chakwaŵechetela. **8** ūanyamwe ūakusichila, pakuŵa upoce ūenu chiuŵe Nambo Che Yesu ūasimanyilile ng'anisyo syao ni wemale. **25** Ulaje chiuŵe kukwenu ūanyamwe ūansalile jwapombotele nkono jo kuti, "Njimuche, ūankwikuta sambano, pakuŵa chijinkole sala. Ulaje njime paujo pa ūandu." Ni mundu jula ūajawile chiuŵe kukwenu ūanyamwe ūankuseka sambano, ni kwima pepala. **9** Nipele Che Yesu ūaasalile, pakuŵa chinchillila malilo ni kulila. **26** Ulaje chiuŵe "Ngumbusa, Ana malajisyo getu gakuti uli kwambaga kukwenu ūanyamwe iŵaga ūandu wose akunlapa, Lyuŵa lya Kupumulila? Ana tukukombola kupanganya pakuŵa achambuje ūao ūapanganyichisyé iyoyo yambone pane yangalimate? Ana tukukombola peyo ūakulondola ūa unami. **27** "Nambo ngunsalila kuukulupusya umi wa mundu pane kuujonanga?" ūanyamwe ūankumbikanila une kuti mwanonyele **10** Ūaolechesye ūandu wose kosekose uŵaliji ūammagongo ūenu, mwapanganyichisyé yambone pepala ni ūansalile mundu jo, "Njongole nkono ūenu." ūaakunchima. **28** Mwasachile upile ūaakunlwesya Nombejo ūaujungwele ni nkono wakwe wakwete ni mwapopelele ūakumpanganyichisyá wamba. **29** machili. **11** Nambo ūanyawo yachimile kwannope, Mundu amputaga lijanda pa lijeje limo mwagalaučhisyé nipele ūaŵechetesyene achinsyene pe ichiŵatende ni liine. Ni mundu ansumulaga likoti lyenu Che Yesu. **12** Pagapite mowâ kanandi Che Yesu munnechele ni mwinjilo wenu. **30** Mundu jwalijose ūajawile kwitumbi kukupopela ni ūachesisyé chilo jwakummenda mumpé ni mundu ansumulaga chipanje chose ali nkwapopela Akunnungu. **13** Pakwachele, chenu munansalile ammuchisye. **31** Chinkusaka ūaaŵilasile ūakulijiganya ūao, mwa ūanyawo kuti ūandu ampanganyichisyé ūanyamwe, iyoyo ūasagwile ūandu kumi na mbili ni kwâwilanga peyo mwapanganyichisyé ūanyawo. **32** "Iŵaga achinduna. **14** Che Simoni, sooni ūaŵilanjikwe nkwanonyela pe ūakunnonyela ūanyamwe, ana che Petulo liina ūaŵilanjikwe ni Che Yesu ni che chimpanze mbote chi? Ngapagwa! Atamuno ūaali Andulea mpwao che Simoni ni che Yakobo ni che ni sambi nombewo akwanonyela ūakwanonyela. Yohana ni che Filipo ni che Batolomayo **15** ni che **33** Ni iŵaga chimwapanganyichisyé yaili yambone Matayo ni che Tomasi ni che Yakobo mwana ju ūeŵala pe ūakumpanganyichisyá yambone, chimpanze che Alufayo ni che Simoni, juŵaŵilanjikwe Selote, mbote chi? Nombe ūaali ni sambi akupanganya ligongo ūaliji jwakumenyanila chilambo chakwe **16** iyoyo peyo. **34** Ni iŵaga chimwakongosye ūeŵala ni che Yuda mwana ju che Yakobo ni che Yuda pe ūankwalolela kuti chachimuchisya, ana chimpanze Isikaliote juŵangalawiche Che Yesu mmbujo. **17** mbote chi? Nombe ūaali ni sambi akwakongosya ūaali Paŵatulwiche pamò nawo, Che Yesu ūajimi pa ni sambi achinjao kuti ūauchisye mpela chila chila. **35** chiŵata. Pelepo paliji ni mpingo wekulungwa wa Nambo ūanyamwe mwanonyele ūammagongo ūenu ūakulijiganya ūao ni mpingo wa ūandu ūaŵatyosile ni mwapanganyichisyé yaili yambone. Nkongosye

pangalolela kummuchisya. Ni mbote syenu sisiŵe ni mundu jwataŵile nyumba jakwe pa nsanga, syekulungwa ni wanyamwe chimme wānache wā pangasolesya paasi nnope. Pajanyele ula jekulungwa Akunnungu Wakulu. Pakuwā welewo ali wābonge kwa nnope meesi gasewiche ni kujigomba nyumba jila ni wēwāla wāchigongomalo wāngakutogolela. 36 Mmeje jagwile ni kugumuka jose!"

37 "Ngasimwalamula wāne nombe wānyamwe nganlamulikwa, ngasimwalatila wāne nombe wānyamwe nganlatalilwa ni mwalechelesye wāne ni wānyamwe chinnecheleswe. 38 Mwapeje wāne yakusaka ni Akunnungu chachimpa wānyamwe. Elo, chinchipochela chipimo chambone chakugumbala, chechinindile ni chekusangwisye ni kumwasika chichitajikwe mu misaku jenu. Pakuwā chilachila chimpimile kwa wāne ni chichocho chinchipimilwa wānyamwe ni Akunnungu." 39 Che Yesu wāatanjile achi chitagū chi, "Ana wāngalola akukombola kwalongosya wāngalola ajao? Ngaikomboleka! Wose chagwilile mwisimbo. 40 Jwakulijiganya ngakumpunda jwakwganya jwao, nambo jwalilose jwakulijiganya amalisaga kulijiganya akuwā mpela jwakwganya jwao. 41 "Ligongo chi nkulolechesya chiswani chachili mu liso lya mpwenu nambo papopo ngankulola chitela chachili mu liso lyen? 42 Pane nkukombola chinauli kunsalila mpwenu kuti, 'Mpwanga, nninde kaje nantyosye chiswani chachili mu liso lyen,' ni akuno ngankulola chitela chachili mu liso lyen mwasyene? Jwaulamba mmwejo! Ntyosye kaje chitela chachili mu liso lyen, nipele chinlole uchenene pakuchityosya chiswani chachili mu liso lya mpwenu. 43 "Iyoyo peyo ngapagwa chitela chambone chachikusogola isogosi yangalimate ni ngapagwa chitela changalimate chachikusogola isogosi yambone. 44 Chitela chachili chose chikumanyika kwa isogosi yakwe. Wāndu ngakukombola kukaŵa isogosi ya tini pa chisukutu cha miiŵa atamuno sabibu pa nkwanga. 45 Mundu jwambone akutyosya indu yambone yagosile mu ntima wakwe. Ni mundu jwangalumbana akutyosya yangalumbana yagosile mu ntima wakwe. Pakuwā mundu akuŵecheta kutyochela mu yaigumbele mu ntima wakwe." 46 "Kwachichi nkumilanga une, 'Ambuje, Ambuje,' nambo ngankupanganya ingusaka? 47 Chinannosye chitagū cha mundu jwalilose jwakwika kwangune ni kugapilkana malowē gangu ni kugapanganya, 48 jwelejo akulandana ni mundu jwataŵile nyumba, juŵasolesya paasi nnope mpaka palwala ni kutanda kutawā pepala. Pajanyele ula jekulungwa nnope meesi gasewiche ni kujigomba nyumba jila nambo nganijitinganyika, pakuwā jaliji jetaŵe kwakulimbila. 49 Nambo mundu jwalilose jwakugapikanila malowē gangu nombejo anapanganye chachili chose, jwelejo akulandana

7 Che Yesu paŵamasile kuŵecheta yeleyi kwa wāndu wājawile ku Kapelenamu. 2 Kweleko kwaliji ni chilongola jumo jwa wāndu wāngondo mia moja wā chiloma juŵaliji ni kapolo juŵankundile nnope. Jwele kapolo jo wālijji nkulwala chiwandi ni kuwa. 3 Chilongola jula paŵasipilikenе ngani si Che Yesu, wāatumile achachekulu wāne wā Wāyahudi ajaule akaachondelele kuti aiche kukunlamya kapolo jwao. 4 Paŵaiche ku Che Yesu, wāchondelele nnope achitiji, "Mundu ju akuŵajilwa kukamuchiswa, 5 pakuwā akwanonyela wāndu wētu, sooni ni jwattutawile nyumba ja kupopelela." 6 Nipele Che Yesu wālongene nawo. Paŵaliji nkuŵandichila kwika pa nyumba ja chilongola jula, chilongola jula wāatumile achambusangagwe wāasalile Che Yesu kuti, "Ambuje nnalisausye nnope, pakuwā une nganguŵajilwa mmwejo njinjile mu nyumba jangu. 7 Ali ni ligongo naliweni nganguŵajilwa kwika kukwenu nansyene. Nambo mmechete liloŵe pe ni jwakutumichila jwangu chalame. 8 Pakuwā noneji nome ndili mundu jundi paasi pa ulamusi, sooni ngwete wāngondo paasi pa une. Nansalilaga jumo 'Njau!' Nombejo akwaula ni jwine, 'Njisel!' Nombejo akwika ni kapolo jwangu, 'Ntende achi!' Nombejo akuchitenda." 9 Che Yesu paŵapikene yeleyo, wānsimosile, nomejo wāgalaučile wāndu wājinji wāla wāwaliji nkakuya ni wāasalile, "Nganinachiwone chikulupi chachikulungwa mpela achi namuno mu wāndu wā Isilaeli!" 10 Wāndu wāwātumikwe wāla paŵaiche kumusi kwa chilongola jula wānsimene kapolo jwao jula ali alamile. 11 Kundawī jakwe, Che Yesu wājawile mu musi umo waukuŵilanjikwa Naini, mpingo wa wāndu ni wākulijiganya wāo wālongene nawo. 12 Nipele paŵaliji aninkuŵandichila pannango wa musi, wākopochele wāndu ali ajigele malilo ga jwanchanda, mwana jwajikajika pe jwa jwankongwe jwawililwe ni wānkawakwe. Ni wāndu achajinji wa musi ula wālijji pamo ni jwankongwe jula. 13 Ambuje Che Yesu paŵammweni jwankongwe jo wānkolele chanasa, ni wānsalile, "Nkalila." 14 Nipele wājawile ni kuchikwaya chitagalā chila ni wāwājigele wāla wājimi. Nipele wātite, "Mmwe nchanda! Ngunsalila, njimuchel!" 15 Jwamwe jula wājimwiche ni kutama ni wātandite kuŵecheta. Ni Che Yesu wāuchisye achikulugwe. 16 Wāndu wose wākamwilwe ni lipamba ni wālijji nkakusya Akunnungu achitiji,

"Jwakulondola jwankulu jwa Akunnungu akopochele pakusumichisya malonda ni kuwilangana mpingo ni kukwetu. Akunnungu aiiche kukwakamusya wāndu mpingo, 'Twangombele ipeta, nambo nganintyla! wāo.' 17 Ngani jo jajenele mu chilambo chose Twanjimbile nyimbo sya pamalilo nambo nganinlila! cha ku Yudea ni mu ilambo ine iyasyungwile. 18 33 Pakuwā che Yohana Wakubatisya wāiche, nombe Wakulijiganya wā che Yohana wāwalanjile che Yohana wāliji nkutawā ni nganang'waga divai ni wānyamwe yankati syele ngani syose. Nombewo wāaāwīlasile mwatite 'Ali ni lisoka!' 34 Nombe Mwana jwa Mundu Wakulijiganya wāvili mwa Wakulijiganya wāo. 19 aiche, akulya ni kung'wa ni wānyamwe mwatite, Wālajchisye kwa Ambuje Che Yesu akausye kuti, 'Munnole aju jwakutolwa ju ni jwakolelwā ambusanga "Mmwe ni nkulupusyo jwakwika pane twalolele wāne?" jwa wākukumbikanya nsongo ni wā samb!' 35 Nambo 20 Wāndu wāla paŵāiche ku Che Yesu ni wātite "Che lunda lwa Akunnungu lusalichikwe kuti luli Iwambone Yohana Wakubatisya atulajisyekukwenu tummusye ni wose wākwitichisya wāla." 36 Mfalisayo jumpepe kuti, 'Ana alakwe ni nkulupusyo jwakwika pane wānlaliche Che Yesu kukulya chakulya kumangwao. twalolele wāne?' 21 Katema kakoko Che Yesu wāliji Wājinjile nkati mwa jwele Mfalisayo jo, wātemi ni nkwalamya wāndu wājinji wāwālijii nkulagaswa ni ilwele kulya. 37 Pamusi pala paliji ni jwankongwe jumpepe ni wākulwala ni kugatiosya masoka ni wāngalola jwali ni sambi. Paŵapilikene kuti Che Yesu ali nkulya achajinji kwatenda akombole kulola. 22 Nipele Che mu nyumba ja Mfalisayo jula wājigele kachupa Yesu wāaājanjile, "Njaule nkaasalile che Yohana yose kakakolechekwe ni liganga lyalikuwālanjikwa alabasta inyiweni mwachinsyene ni kupilikana. Wāngalola kakagumbele mauta gakununjila. 38 Wāiche ni kwima atakulola ni wāngajenda atakwenda ni wāali ni matana pachiwāndi makongolo ga Che Yesu, achililaga, akuswejeswa ni wāgapilikana akupilikana ni wāwile ni misosi jakwe japatuchile pa makongolo ga Che akususwa ni wākulaga akulalichilwa Ngani Jambone. Yesu. Jwele jwankongwe jo wāgatikite makongolo 23 Asangalale jwele mundu jwangakuchimwa ni une!" ga Che Yesu kwa umbo syakwe. Wāgakomasisye 24 Pelepo wākulijiganya wā che Yohana paŵātyosile, makongolo kwa ngomo syakwe ni wāgapachile mauta. Che Yesu wātandite kuusalila mpingo wa wāndu 39 Jwele Mfalisayo juwānlaliche Che Yesu paŵāiweni yankati che Yohana achitiji, "Pamwajawile kukunnola yeleyo, wāganisye mu ntima mwakwe kuti, "Aju che Yohana mwipululu mula mwalolele kuti chinchione mundu ju akae jwakulondola jwa Akunnungu, chichi? Ana mwaganisye kuti chinkammone mundu akaimanyi kuti jwankongwe jwakunkwaya ju ali jwanti jwali mpela litete lili nkupungunyikwa ni mbungo? uli, kuti ali ni sambi." 40 Che Yesu wānsalile jwele 25 Nipele mwajawile kukulola ichichi? Mwajawile Mfalisayo jo kuti "Che Simoni, ngwete chakunsalila." kukunnola mundu jwawasile iwalo yakusalala? Nombe che Simoni wājitchisye, "Elo jwakwiganya, Ngwamba! Wākuwala iwalo yanti yele ni kutama mu mmechete." 41 Che Yesu wātandite kuŵecheta, upoche ali mu majumba ga chimwenye! 26 Musalile, "Wāndu wāvili wānkongwele mbiya mundu jumpepe, mwajawile kukulola ichichi? Mwajawile kukunnola jumo wākongwele mbiya malinga ni malipilo ga jwakulondola jwa Akunnungu? Elo, sooni kupunda masengo ga chaka chimo ni nusu ni jwine wākongwele jwakulondola jwa Akunnungu. 27 Ngani sya jwelejo mbiya malinga ni malipilo ga masengo ga mwesi umo ni sysilembekwe mu Malembelo ga Akunnungu, ni nusu. 42 Paŵalepele kummuchisya, jwele mundu jo 'Nhole, nguntuma jwakutumichila jwangu annongolele wālechelesye wose wāvili. Mwa wāndu wāvili wo jwapi juchankolochesye litala lyenu." 28 Che Yesu wāpundile juchannonyele nnope jwakukongosya jula?" 43 Che kuŵecheta ngunsalila, "Mwa wāndu wāvelekwē ni Simoni wājanjile, "Isyene ni ajula juwānnechelesye jwankongwe ngapagwa jwankulu kumpunda che ligambo lyekulungwa nnope ni juchannonyele nnope Yohana Wakubatiswa. Nambo jwali jwannandi mu Ambuje." Che Yesu ni wātite, "Njanjile uchenene." Umwenye wa Akunnungu ni jwankulu kupunda 44 Nipele wāngalauchile jwankongwe jo ni wāasalile jwelejo." 29 Wāndu wose pamo ni wākukumbikanya che Simoni, "Ana ngati nkummona jwankongwe nsongo wāwābatiswe ni che Yohana paŵāpilikene ju? Panajinjile mu nyumba jenu nganimumba yeleyo wājitchisye kuti Akunnungu ali wā usyene. meesi ga kulikunda pa makongolo gangu nambo 30 Nambo Mafalisayo ni wākwiganya Malajisyo jwankongwe ju wāmbatuchisye misosi jakwe pa wānganabatiswa ni che Yohana wākanile chikotopasyo makongolo gangu ni kundikita ni umbo syakwe. 45 cha Akunnungu chachikwagamba wānyawo. 31 Mmwejo nganimungomasya kwa kunonyela pejeje, Che Yesu wāpundile kuŵecheta, "Chinaalandanye ni nambo une chijinjilile mu nyumba ji jwankongwe ju chichi wāndu wā au uwēlesi wū? Ana akulandana ni nganaleka kungomasya kwa kunonyela pa makongolo chichi? 32 Akulandana ni wānache wāwātemi peuto gangu. 46 Mmwejo nganimumbakasya mauta mutwe,

nambo ajuju ambachile mauta pa makongolo akulipochela kwa sangalala. Nambo mpela asila gangu. 47 Ngunsalila kuti unonyelo wekulungwa mbeju sila, wéle wânduwo ngakukola michiga wâulosisye ukumanyisa kuti alecheleswe sambi pakuwa akukulupillia katema kanandi ni pakulinjika syakwe syasitupile. Nambo jwakulecheleswa indu yaili akulekanga kulupillia. 14 Sooni chachikukopochela kanandi, akunonyela kanandi.” 48 Nipele Che Yesu kwa mbeju sisypatuchile pa miiwa sila chikulandana wânsalile jwankongwe jo, “Sambi syenu silechelesw.” ni chitagū cha wându wâkupilikana liloŵe lya 49 Wêwâla wâwâlyaga pamo ni Che Yesu wâusyene Akunnungu, nambo mbolembole akuwijikanya achinsyene achitiji, “Ana mundu ju ali waani, ni lipamba ni ipanje ni upoche wa pachilambo. jwakukombola atamuno kulechelesya sambi?” 50 Wéle wându wo isogosi yao ngaikumala. 15 Ni Nombe Che Yesu wânsalile jwankongwe jo, “Chikulupi chenu chinnamisye, njaule kwa chitendewe.”

8 Pagamasile gelego, Che Yesu wâapite mu misi ni misinda achilalichilaga Ngani Jambone ja Umwenye wa Akunnungu. Ni wâkulijiganya kumi na mbili wâala wâlongene nawo. 2 Nipele achakongwe wâne wâvâakopwesye masoka ni kwalamya ilwele wâlongene nawo. Welewo ni wânya che Maliamu jwa musi wa ku Magidala jwati Che Yesu wânkopwesye masoka saba, 3 ni che Joana wâankwawo che Kusa, che Kusa wâlijji jwakulindilia nyuumba ji che Helode ni che Susana ni wâne wâjinji. Wéle achakongwe wo wâlijji nkvakamusya Che Yesu ni wâkulijiganya wao kwa ipanje yao achinsyene. 4 Mpingo wa wându wâlijji uninkusongangana ni wându kukopochela misi jina jose wâlijji nkwaichilila Che Yesu. Nombewo wâtanajile achi chitagū chi. 5 “Mundu jwakulima wajawile kukumisa mbeju syakwe. Pâwâmisaga sine syapatuchile mwitala ni uâajesile mwitala mo wâsilîwete ni ijuni yalile. 6 Mbeju sine syapatuchile palitaka lyalili ni maganga ni pasyamesile syanyasile ligongo litaka nganilikola meesi. 7 Sine syapatuchile pasikati miiwa. Jele miiwa jo jamesile pamo nasyo ni kusiñijikanya. 8 Mbeju sine syapatuchile palitaka lyambone ni syamesile ni kusogola ni jili jose jasogwele pwela.” Che Yesu pâwâmalisisye gelego, wânyanyisye, “Waali ni mapikanillo, gakupilikana apilikane!” 9 Wâkulijiganya wao wâusisye Che Yesu malumbo ga chele chitagū cho. 10 Nombe wâjanjile, “Wânyamwe mpegwile kumanyilila yantemela ya umwenye wa Akunnungu, nambo kwa wânewo ngwamba, wélewo akusalilwa kwa itagu kuti pakulola anakombole kulola ni pakupilikana anaimanyilile. 11 “Nipele, malumbo ga chitagū chi ni aga, Mbeju lili liloŵe lya Akunnungu. 12 Chachikukopochela kwa mbeju sisypatuchile mwitala sila chikulandana ni chitagū cha wându wâkulipilikana liloŵe lya Akunnungu ni Shetani akwika ni kultyosya mu mitima jao kuti akakulupillia ni kulkulupuswa. 13 Nombe chachikukopochela kwa mbeju sisypatuchile palwala sila, chikulandana ni chitagū cha wându wâkupilikana liloŵe lya Akunnungu

chaajila sila chikulandana ni chitagū cha wându wâkupilikana liloŵe lya Akunnungu ni kulikamulisa kwa ntima wambone ni wakukunda. Wându wo akupililila ni kumbesi kusogola isogosi yambone. 16 “Wându ngakupamba lumuli ni kuluunichila ni lulo pane kuluûika kuusi chindanda. Nambo akulûika pachanya chindu chakuûichila lumuli kuti wâkwinjila mwelemo akombole kulola lulanga lwakwe. 17 “Chachilichose chachisikwe, chichiñichikwe pakulanguka ni chachilichose cheunichile chichiñwe cheunukulikwe ni kuûichikwa pakulanguka. 18 “Nipele nlilolechesye ni upilikane wenu, pakuwa jwakwete chindu chajonjechekwe nambo jwanganakola chindu, chasumulwe atamuno kanandi chakuchiganisa kuti akwete.” 19 Pelepo achikulugwe ni achapwakwe Che Yesu wâjawiale kukwalola, nambo nganakombola kwâwandichila ligongo lya winji wa wându. 20 Mundu jumo wânsalile Che Yesu kuti, “Achikulu wênu ni achapwenu alinji paasa, akusaka kunnola.” 21 Nambo Che Yesu wâasadile wându wose, “Achikulu wângu ni achapwanga ali wêwâla wâkupilikana liloŵe lya Akunnungu ni kulikamula.” 22 Sooni lyuwa limo Che Yesu wâjinjile mu ngalaâwa ni wâkulijiganya wao, wâasadile, “Tujaule peesi litanda.” Nipele, wâtandite ulendo. 23 Paâlijji mu ngalaâwa Che Yesu wâlijji ni lugono ni wâgonile. Nipele jatandite kupuga mbungo jekulungwa ni gatandite kwinjila meesi mu ngalaâwa ni wâlijji mu chakogoya. 24 Wâkulijiganya wâla wâjauilile Che Yesu kulkwajimusya achitiji, “Ambuje, Ambuje! Tulinkwasika!” Che Yesu wâjimwiche ni kujikalipila mbungo jekulungwa ni matumbela ga meesi, yose yamyalele ni kwaliji kutulele. 25 Ni sooni wâasadile, “Chikulupi chenu chili kwapi?” Nambo wânyawo wâsimosile ni kamulwa ni lipamba ni kusalilana jwine ni jwine, “Mundu ju ali jwantti uli? Pakuwa akujilamula namuno mbungo jekulungwa ni matumbela ga meesi ni yose ikwâpilikânila.” 26 Che Yesu pamo ni wâkulijiganya wao wâjendelechele ni ulendo ni wâiche ku mbwani ja chilambo cha Wâgelasi chachili peesi litanda lyaliwândikene ni ku Galilaya. 27 Che Yesu pâwâtalwiche mu ngalaâwa ni kuliwâta

mbwani, mundu jumo jwa musi ula juŵaliji ni masoka pakuŵa mwali jwao jwajika pe jwa yaka mpela ūnnyichilile. Nambo mundu jo kwa moŵa gamajinji kumi na mbili ūaliji nkulwala chiŵandika kuwa. Che nganatakulaga namose nganatamaga mu nyuumba Yesu paŵaliji nkwaula, ūandu ūaliji nkwaŵijikanya nambo ūatamaga mu mbugu sya kusichila ūandu. kosekose. 43 Nipele paliji ni jwankongwe jumo 28 Pawammweni Che Yesu ūalisile, ūaligwisise mumpingo wa ūandu mula, juŵalwalaga magono paasi paujo pao ni kunyanyisya, "Mmwejo, Che Yesu kwa yaka kumi na mbili, juŵamasile chipanje chakwe Mwana jwa Akunnungu ūakulu, nkusaka ichichi chose kwa ūamitela ni ngapagwa juŵankombwele kwangune? Ngunchondelela ngasimulagasya!" 29 kunnamya. 44 Jwankongwe jo ūnnyichilile Che ūāwechete yeleyo pakuŵa Che Yesu ūalkalipile Yesu kunyuma ni ūakwaiye iujenje lwa mwinjilo lisoka linkopoche mundu jo. Lyele lisoka lyo lyaliji wao. Papopo ūalamile magono. 45 Che Yesu nkunkamula mundu jo kawilikaŵili, natamuno ūandu ūausisyse achitiji, "Ana ūaani ūangwaiye?" Wose ūambisile nkati ni kwataŵilisa makono ni makongolo ūatite ngapagwa mundu jwankwaiye. Nombe che ni unyolo ni magwedegwede, nambo ūakutulaga nyolo Petulo ūatite, "Ambuje, mpingo wa ūandu unsyungwile syo ni magwedegwede ni lisoka lyo lyanjausyaga ni kummijikanya!" 46 Nambo Che Yesu ūatite, "Apali mwipululu. 30 Che Yesu ūammusisy, "Liina lyenu mundu jwangwaiye, nguimanyilila pakuŵa machili ūaani?" ūajanjile, "Liina lyangu lili 'Mpingo.' ūajanjile gangopweche." 47 Jwankongwe jula paŵaiweni kuti yeleyo pakuŵa ūaliji ni masoka gamajinji. 31 Gele ngakukombola kulisisa, ūalikopwesye achitemelaga masoka go gaachondelele kuti ngasiŵajausya mu kwa lipamba ni ūatindiŵele paujo pa Che Yesu. lisimbo lyangali mbesi. (Abyssos g12) 32 Pele paliji ni Pelepo ni ūasasile mmbujo mwa wose ligongo mpingo wekulungwa wa maguluŵe galiji ganinkulya lya kwakwaya Che Yesu ni iŵatite pakulamwa mungulugulu chitumbi. Masoka gala gaachondelele kwanakamo. 48 Che Yesu ūansalile jwankongwe Che Yesu gajaule gakagajinjile maguluŵe. Nombe Che jula kuti, "Mwanangu, chikulupi chenu chinnamisy. Yesu ūgalesile gajaule. 33 Masoka gankopweche Njaule kwa chitendewe." 49 Che Yesu akanaŵe mundu jo ni gajinjile mu maguluŵe ni mpingo wose wa kumalisya ūaiche munden jumo kutyochela maguluŵe waselefechele mu litanda lyalili chiŵandi ku nyuumba ja chilongola jula kukwasalila che Yailo ni chitumbi ni kutiŵila mu meesi. 34 ūakuchinga kuti, "Mwanagwenu awile, nkapunda kunsausya ūala paŵaiweni yose yaitendekwe yo ūautwiche, jwakwiganya." 50 Nambo Che Yesu paŵapilikene ūajawile kukwasalila ūandu ngani syo mu migunda yeleyo ūaasalile che Yailo, "Kasinjogopa, ngambe ni misi. 35 ūandu ūaiche kukulola iyakopochele. Ni kukulupilila, nombewo chalame." 51 Paŵaiche pa ūajaulile Che Yesu, ūansimene mundu jugantyosile nyuumba po nganansalila mundu jwine kuti ajinjile masoka jo ali atemi chiŵandi ni makongolo ga Che pamo nawo, ikaŵe che Petulo ni che Yohana ni Yesu, ali awasile nguo ni ali ni lunda Iwambone, che Yakobo ni achikulugwe ni atatigwe mwali jo. 52 nombewo ūajogwepenje. 36 ūandu uŵalolite jele ūandu wose ūaliji nkulila ni kwalilila malilo. Nambo ngani jininkukopochela ūaasalile ūanyawo iŵatite Che Yesu ūaasalile ūanyawo, "Mmyalale, pakuŵa pakulamwa mundu jwakamwilwe ni masoka jo. nganawa nambo agamble gona pe!" 53 Ni ūanyawo 37 Ni ūandu wose ūa chilambo cha ku Gelasi ūansechile pakuŵa ūaimanyililaga kuti awile. 54 chila ūakamwilwe ni lipamba lyekulungwa. Nipele Nambo Che Yesu ūankamwile nkono mwali jula ūaachondelele Che Yesu atyoche, nombe Che ni kummilanga "Mwanangu njimuche!" 55 Umi wao Yesu ūakwesile sooni mu ngalâwa ni kwaula. 38 waujilile ni papopo ūajimi. Ni Che Yesu ūaasalile Mundu jugankopweche masoka jula ūaachondelele kuti ūape chakulya. 56 Achâwelesi ūao ūasimosile Che Yesu kuti alongane nawo. Nambo Che Yesu nnope nambo Che Yesu ūakanyisye kuti akansalila ūanlanjile, ni ūansalile, 39 "Mmuje kumusi nkasale mundu jwalijose yaitendekweyo. yose yatesile Akunnungu kukwenu." Nipele, mundu jula ūajawile ni kwenesy mu musi wose indu yose iŵapanganyichiswe ni Che Yesu. 40 Che Yesu paŵajombweche litanda ni kwaula kwine, mpingo wa ūandu ūapochele, pakuŵa wose ūaliji nkwalindilila. 41 Pelepo ūaiche mundu jumo liina lyakwe che Yailo, juŵaliji chilongola jwa nyuumba ja kupopelela, ūatindiŵele pa makongolo ga Che Yesu ni ūaachondelele kuti ajaule kumangwao, 42

9 Che Yesu ūaŵilasile pamo ūakulijiganya ūao kumi na mbili, ūapele machili ni ulamusí wa kugakoposya masoka gose ni kulamya ilwele.

2 Watumile ajaaulangane kukwalichila ūandu Umwenye wa Akunnungu ni kwalamya ūakulwala. 3 ūasalile, "Nkajigala chindu chachili chose mulendo atamuno ntindiso atamuno nsaku atamuno chakulya atamuno mbiya atamuno iwalo iŵili. 4 Nyuumba

jajili jose jichinkajinjile ni kumpochela nlonjele Nkulupusyo chilanga chiwālanjile Akunnungu." 21 Che pelepo, mpaka pachintyoche musi wo. 5 Wāndu Yesu wālamwile wānyawo ni kwakanya kuti akasala akanaga kumpochela, ntyochanje mu musi mo kwa mundu jwalijose jele ngani jo. 22 Wāpundile nombe wānyamwe pachintyoche nkung'unde luundu kuwēcheta kuti Mwana jwa Mundu akusachilwa kulaga mmakongolo mwenu kulosya kuti achinsyene asagwile nnope ni kukanikwa ni achachekulu ni achakulu kuukana utenga wa Akunnungu." 6 Nipele, wātandite wāmbopesi ni wākwiganya Malajisyo ga che Musa ulendo, wāpitaga msinda ni msinda wālalichilaga ni kuulajikwa nambo lyuŵa lyaatatu lya chiwa chao Ngani Jambone ni kwalamya wākulwala pali pose. chachisyuka. 23 Nipele, wāasalile wāndu wose kuti, 7 Ni chilongola che Helode wāpilikenе indu yose "Mundu jwalijose jwakusaka kuunguya akusachilwa iyatendekwe ni wākanganiche pakuŵa wāne wātiji, alikane nsyene ni atwichile nsalaba wakwe mōwa "Che Yohana Wākubatisya wāla asyuchile!" 8 gose ni kunguya. 24 Pakuŵa jwalijose jwakusaka Nambo wāne wātiji che Elia wāla atyochele ni kuukulupusya umi wakwe chaujase ni jwalijose wāne wātiji kuti jumo jwakwe jwa wākulondola wā juchaujase umi wakwe ligongo lyangune, jwelejo Akunnungu wākalakala asyuchile. 9 Nambo che chaukulupusye. 25 Ana mundu chapate chichi, aŵaga Helode wātite, "Wele che Yohana wo ngati nakatile ni ipanje yose ya pachilambo kwa kulijasa natamuno ntwe sambano wēle ni wāani ungupilikana ngani kulijonanga nsyene? 26 Pakuŵa mundu jwalijose syakwesi?" Nipele wānsosaga kuti wāwone. 10 jutachingolela soni une ni majiganyo gangu, Mwana Achinduna wāla pāwāusile, wāwālanjile Che Yesu jwa Mundu tachinkolela soni mundu jo pachachiika yose yaitesile. Che Yesu wāajigele wānyawo, wājawile mu ukulu wakwe ni wa Atati ni wa achikattumetume pajika mu musi waukuŵilanjikwa Besesaida. 11 wā kwinani wāswela. 27 Ngunsalila isyene kuti, Nambo mpingo wa wāndu ula pāwāimanyi kuwājawile, apali wāne mwa wānyaŵa ngaawa pangauwona wākuiye. Nombe Che Yesu wāpochele ni wāwēchete Umwenye wa Akunnungu." 28 Galiji mōwa nane nawo ya umwenye wa Akunnungu ni kwalamya pāwāmasile kuwēcheta gelego, Che Yesu wāajigele wāwāsachile kulamwa. 12 Lyuŵa palyatandite kutiŵila, che Petulo ni che Yohana ni che Yakobo, wākxesile wākulijiganya kumi na mbili wāla wānjaulile Che Yesu nawo pa chitumbi kukupopela. 29 Pāwālijii nkupopela, kukwasalila kuti, "Mwalanje wāndu ajaulangane mu kuloleka kwa ku meeso kwao kwagalawiche ni iwalo misi ni migunda jakuŵandichila akasose yakulya ni yao yaliji yeswela ni kung'alima nnope. 30 Papopo pagona, pakuŵa patuli pa pali pajika." 13 Nambo Che wāndu wāwālii wāoneche aninkukunguluka nawo, Yesu wāasalile, "Wānyamwe mwape wānyawo chindu nombe wāndu wo wālijji che Elia ni che Musa, 31 chakulya." Nipele wājanjile, "Nganitukola yakupunda wāwākopochele ali ni ukulu, uŵāwēchetaga nawo nambo tukwete mikate nsano ni somba siŵili pe. Che Yesu yankati ichiyaakopochele ku Yelusalemu Panepa tujaule tukaasumile yakulya mpingo wose ko kuti agumbalichisyē yailembekwe nkati wēlewo. wu?" 14 Wāndu uŵalijji pepala, wālijji achalume mpela 32 Che Petulo ni achinjakwe wātopelwe ni lugono, elufu tano. Nipele Che Yesu wāasalile wākulijiganya nambo pāwājimwiche, wāuweni ukulu wa Che Yesu wāo kuti, "Mwatamiche paasi mipingi ja wāndu mpela ni wāndu wāwālii uŵajimi nawo. 33 Wāndu wāwālii hānsinhānsini." 15 Wākulijiganya wāo wātesile mpela wo pāwālijji aninkulekangana ni Che Yesu, che iŵatite pakusalilwa ni wātamiche wose. 16 Nipele Petulo wāasalile Che Yesu, "Ambuje, ili yambone Che Yesu wāajigele mikate nsano jila ni somba siŵili uwe kutama apano! Tutaŵe masakasa gatatu, limo sila ni wālolite kwinani ni kwatogolela Akunnungu lyenu ni limo li che Musa ni line li che Elia." ni kwipa upile ni kugāwānya, wāpele wākulijiganya Nganaimanyiilaga chāwāwēchetaga cho. 34 Che wāo kuti wāpeleganyē wāndu. 17 Wāndu wose wālile Petulo pāwālijji aninkuŵecheta yeleyo, liunde lyaichilile ni kwikuta. Wālokotenye isigasi ya mbakatika ni ni wākulijiganya wāla wājogwepe pakuŵa liunde lyo kugumbasya itundu kumi na mbili. 18 Lyuŵa limo, Che lyaliji lininkwaichilila. 35 Lyakopochele liloŵe mwiunde Yesu wālijji nkupopela jika pe ni wākulijiganya wāo mula, lichitiji, "Aju ni Mwanangu junansagwile, wālijji pachiŵandi. Nipele wāusisye wānyawo, "Ana mumpilikānichisyē." 36 Palyamasile kūpilikānika liloŵe wāndu akuti une ndili wāani?" 19 Wājanjile, "Wāne lyo, Che Yesu wāoneche ali jika pe. Wākulijiganya akuti mmwejo ni che Yohana Wākubatisya ni wāne wāo wāmyalele ni nganansalila mundu jwalijose akuti che Elia ni wāne akuti jumo jwao wākulondola gele mōwa go yankati yele yose iŵaiwēni yo. 37 wākalakala wā Akunnungu asyuchile." 20 Pelepo Malawi jakwe Che Yesu ni wākulijiganya wātatu wāla wāusisye wānyawo, "Nombe wānyamwe nkutinji une pāwālijji aninkutuluka mwitumbi, mpingo wekulungwa ndili wāani?" Che Petulo wājanjile, "Mmwejo ni Kilisito wa wāndu wāichilile. 38 Mundu jumo mu mpingo

mwa ḫandu mula ḫanyanyisye achitiji, "Jwakwiganya, mooto kutyochela kwinani kuti wajonanje ḫanyawā?" ngunchondelela munkolele chanasa mwanganju ju 55 Nambo Che Yesu ḫagalauchile ḫanyawo ni pakuwa ali mwanganju jwa jika pe! 39 Nnole lisoka kwakalipila. 56 Che Yesu ni ḫakulijiganya ḫao lyakwe likusomoka ni chiteme pe likuntenda agumile ḫatyosile ni kwaula kunsinda wine. 57 Paŵaliji ni kuntaga njilinjili ni kunkopoka chiulo nkang'wa. mu ulendo, mundu jumpepe ḫansalile Che Yesu Likupunda kunnagasya nnope ni ngalikunneka kuti, "Chinankuye kwakulikose kuchinjaule." 58 kwakepepala. 40 Nipele, nachondelele ḫakulijiganya Che Yesu ḫatite, "Macheto gakwete masomwa ḫenu kuti akalityosye, nambo nganakombolanga." ni ijuni ikwete isusi, nambo Mwana jwa Mundu 41 Che Yesu ḫajanji, "Ḫanyamwe uŵelesi wangali nganakola pagona ni kupumulila." 59 Nipele, ḫansalile chikulipi, ni ḫakusochela, chindame ni ḫanyamwe mundu jwine kuti, "Munguye." Nambo jwelejo ḫatite, ni kumpiliili mpaka chaka chi?" Nipele, Che Yesu "Ambuje, muuneche kaje nyaule ngaasiche atati ḫansalile mundu jo kuti, "Munjise nawo apano ḫangu." 60 Nambo Che Yesu ḫansalile jwelejo mwanagwenu jo." 42 Katema jwele mwanache kuti, "Mwaleche ḫawe ḫaasiche ḫawe ḫao, nambo jo paŵaliji aninkwaichilila Che Yesu, lisoka lila mmwejo njaule nkalalichile ngani ja Umwenye wa lyangwisiye paasi ni kuntaga njilinjili. Nambo Che Akunnungu." 61 Ni mundu jwine ḫansalile Che Yesu Yesu ḫakulipile lisoka lila ni kunnamya mwanache ni kuti, "Ambuje chinankuye, nambo muuneche kaje kwauchisya atatigwe. 43 ḫandu wose ḫasimosile ngaalanje ḫaali kumusi kwangu ḫala." 62 Nambo nnope kugalola machili gamakulungwa ga Akunnungu. Che Yesu ḫajanji, "Jwalijose jwakamwile lijela ni ḫandu ḫala paŵaliji nkusimonga yankati yose kotama kulima agalaukaga ni kulola panyuma, jwelejo yaitesile, Che Yesu ḫaasalile ḫakulijiganya ḫao, 44 ngakuŵajilwa mu Umwenye wa Akunnungu."

"Ngasinliŵalila chingusaka kuŵecheta ni ḫanyamwe chi, Mwana jwa Mundu chatagwe mmakono ga ḫandu." 45 Nambo ḫanyawo nganagamanyilila malumbo ga malowé gaŵaŵechete. Lyele lyalii lyakusisika kwa ḫanyawo kuti anamanyichisy, nombe ḫanyawo ḫajogwepe kwausya malumbo ga malowé go. 46 Gatyochele makani kwa ḫakulijiganya ḫala gati ḫaani ḫaali ḫakulungwa kupunda achinjakwe. 47 Nambo Che Yesu ḫasimanyilile nganisyo sisyalii mmitima jao nipele ḫanjigele mwanache jwannandi ni ḫanjimiche chīŵandika nawo, 48 ḫaasalile, "Mundu jwalijose jwakumpochela aju mwanache jwannandi ju kwa liina lyangu, jwelejo akumbochela une ni jwalijose jwakumbochela une, akumpochela jwelejo jwandumile une. Pakuwa jwali jwannandi kupunda wose pasikati jenu, jwelejo ni jwali jwankulungwa." 49 Che Yohana ḫaŵechete kuti, "Ambuje, tummweni mundu jumo achikoposyaga masoka mu liina lyenu nombe uweji twalinjile kunnekasya ligongo jwelejo nganaŵa jumo jwetu." 50 Nambo Che Yesu ḫaasalile ḫanyawo kuti, "Nkannekasya, pakuwa jwalijose jwangkananila ḫanyamwe, jwelejo ali pamoi ni ḫanyamwe." 51 Nipele, pagāvandichile moŵa ga Che Yesu kujigalika kwinani ḫasachile kwaula ku Yelusalemu. 52 ḫatumile ḫantenga ḫalongolele, nombewo ḫajawile ni kwinjila mu musi umo wa ḫasamalia kukuŵika chile indu yose kwa ligongo lyao. 53 Nambo ḫandu ḫa wele musi wo ḫakanile kumpochela ligongo ḫaimanyilile kuti ḫasachile kwaula ku Yelusalemu. 54 Katema ḫakulijiganya ḫakwe paŵaiweni yeleyo, che Yohana ni che Yakobo ḫatite, "Ambuje, ana nkusaka tuŵilasye

10 Pagamasile gelego, Ambuje ḫaasagwile ḫakulijiganya sabini na mbili. Ni ḫaatumile ḫakulijiganya ḫaŵili ḫaŵili ḫalongolele paujo pao pa misinda jilijose ni kulikose kuŵasachile nsyene kwaula. 2 ḫasalile ḫanyawo kuti, "Magungulo gali gamajinji nambo ḫakugungula ali kanandi. Nipele mwaŵende asyene ngunda kuti ḫatume ḫakugungula mu ngunda mwao. 3 Sambano rjaulangane, mmanyilile kuti nguntuma ḫanyamwe mpela mwanangondolo pasikati masogo. 4 Ngasinjigala chilolo pane nsaku pane ilatu ine, nkankomasya mundu jwalijose mwitala. 5 Mwajinjilaga mu nyumba jajili jose, mwakomasye yelei kaje, 'Chitendeweles chipagwe mu nyumba ji!' 6 Iŵaga chapagwe jwakunonyelwa ni chitendeweles mwelemo, chitendeweles chenu chichitame najo, nambo iŵaga ngapagwa jwachitendeweles, chitendeweles chichimbujile kukwenu sooni. 7 Nlonjele pa nyumba jo nchilyaga ni kung'wa yakumpanga, pakuwa jwakupanganya masengo akuŵajilwa mbote. Ngasinsama nyumba ji kwaula nyumba jo. 8 Mwaikaga mmusi wauli wose ni kumpochela, nlyanje yaili yose yakumpa. 9 Mwalameye ḫandu ḫakulwala ḫaali kweleko, mwasalile, 'Umwenye wa Akunnungu uŵandichile kukwenu.' 10 Nambo mwajinjilaga mmusi wauli wose niakanaga kumpochela, ntyoche, nomwe pankupita mmatala gao nkajileje, 11 'Atamuno luundu lwa pamusi wenu Iwalunyambatile pa sajo syetu, tukumpatila ḫanyamwe kulosya kuti mwachinsyene nsagwile kuukana utenga wa Akunnungu. Nambo,

mmanyilile kuti, umwenye wa Akunnungu uwāndichile.' "Mwanonyele Ambuje Akunnungu wānu ni ntima 12 Ngunsalila kuti, pa lyuwa lya malamulo magambo ga wenu wose ni uumi wenu wose ni machili genu wāndu wa musi wo chigaŵe gamakulungwa kupunda gose ni umanyilisi wenu wose ni njenu mpela magambo ga wāndu wā ku Sodoma. 13 "Ulaje mwasyene." 28 Che Yesu wānsalile, "Njanjile uŵe kukwenu, ku Kolasini! Ulaje uŵe kukwenu, ku uchenene! Ntendeje yeleyo, nomwe chinkole umi." Besesaida! Pakuwā, iŵaga yakusimosya iyatendekwe 29 Nambo wēlewo, wāsachile kuliŵalanjila kuti kukwenu, ikatendekwe ku Tilo ni ku Sidoni kula, akuchimanyilila chakuusya cho, wāusisyé Che Yesu, wāndu wā kwele kalakala pe akatemi paliu ali "Ana njangu jo ni wāani?" 30 Che Yesu wājanjile, atakwile magunia ni kulitaga liu muntwe kulosya "Jwapali mundu jumo jwāwaumilaga ku Yelusalemu kuti alesile sambi syao. 14 Nambo pa lyuwa lya kutuluchila ku Yeliko. Paŵaliji mwitala, wāsimene malamulo magambo genu chigaŵe gamakulungwa wāchiswamba ni wāmbusile iwalo yakwe ni kumputa kupunda magambo ga ku Tilo ni ku Sidoni. 15 ni wātyosile ni kunneka achiŵandichilaga kuwa. Ni mmwejo Kapelenamu, ana nkuganisa kuti 31 Pangalolela, jwambopesi jumo wāliji nkupita chinlikusye mpaka kwinani? Ngwamba chinchituluswa mulamula mwitala mula, nambo paŵambweni ni mpaka kwiuto kwa wāndu wāwile." (Hadēs g86) 16 Wāsepwiché pambali ni kwaula. 32 Iyoyo peyo, Mlawi Nipele Che Yesu wāpundile kwasalila wākulijiganya jumo paŵaiche pelepo wāmbweni, ni wāsepwiché wāo kuti, "Jwakumpilikanā wānyamwe, akumbilikana pambali ni kwaula. 33 Nambo Msamalia jumo une, jwakumpochela wānyamwe akumbochela une. juŵaliji muulendo wāiche pepala paŵaliji mundu jula, Ni jwalijose jwakukana kumbochela une, akwakanā nomebe paŵambweni wābongole chanasa. 34 Nipele, wāndumile une." 17 Kanyuma wākulijiganya sabini wānjaulile, wāgajosisye maŵanga gao kwa mauta ni wāusile achisengwaga, achitiji, "Ambuje, atamuno divai ni kugataŵa maŵanga, paŵamasile kutenda masoka gatujitichise kwa liina lyenu." 18 Wēlewo yeleyo wānjigele pa chinyama chakwe, ni wānjasise wāasalile wānyawo kuti, "Nambweni Shetani yatiteje kukwalwasya mu nyumba ja achalendo. 35 Malaŵi pakugwa mpela njasi kutyochela kwinani. 19 Elo, jakwe wātyosisye lupia siŵili sya mbiya, wāmpele nampele ulamusi wa kuliŵata majoka ni makoloto ni jwakujigosa nyumba jila ni wānsalile kuti, 'Munlwasye ulamusi wa pachanya machili gose ga jwammagongo mundu ju ni chachili chose chachichipunde kwa ni ngapagwa chindu chachili chose chakummenga. jweleju, chinjilipila une pachimuje.'" 36 Che Yesu 20 Nambo nkasechelele ligongo lyakuti masoka wāusisyé, "Mwa wēle wātatu wo, wāani wālosisye ganjitchise, nambo nsechelele ligongo lya meena kuti ali njakwe mundu juŵaputikwe ni wāchiswamba?" genu galembikwe kwinani." 21 Katema kakoko peko, 37 Jwakwiganya Malajisyo jula wājanjile, "Jwejula Che Yesu wāsangalele kwa ulamusi wa Mbumu jwa juŵankolele chanasa jula." Che Yesu wānsalile, "Njaule Akunnungu, wātite, "Nguntogolela Atati, Ambuje wā nkatende iyoyo peyo." 38 Che Yesu ni wākulijiganya kwinani ni chilambo, pakuwa mwasisile yelei wā wāo paŵaliji muulendo, wāiche kunsinda umo ni lunda ni wā umanyilisi ni kwaunukulila wānache. Elo, jwankongwe jumo liina lyao che Masa wāmpochele Atati, pakuwa yeleyi ni yaitite pakunnonyela." 22 kumangwao. 39 Che Masa wāliji ni mpwakwe liina lyao Nipele wātite, "Atati wāngu ambele une indu yose. che Maliamu, jweleju wātemi chiŵandi ni Ambuje Che Ngapagwa jwakummanyilila Mwana akaŵe Atati, ni 40 Nambo che Atati akaŵe Mwana, ni jwalijose jwakunsaka Mwana Masa wāliji nkuchenjeuka ni masengo gamajinji. Nipele akumbunukulila." 23 Nipele Che Yesu wāgalauhile wānjaulile Che Yesu kukwasalila achitiji, "Ambuje, ana wākulijiganya wāo ni kuŵecheta nawo kwantemela ngankulola kuti apwanga anesile une mbanganye kuti, "Nkwete upile wānyamwe kwakiwona inkwiwona masengo jika? Mwasalile aiche kukungamusya." 41 yi. 24 Ngunsalila kuti wākulondola wā Akunnungu ni Nambo Ambuje wājanjile kuti, "Che Masa, che Masa, mamwenye wāsachile kwiwona inkwiwona wānyamwe nkuchenjeuka ni kulisausya ni yejinji. 42 Nambo chipali nambo nganaiwona ni kupilikana inkwipilikana chindu chimo pe chachikusachikwa. Che Maliamu wānyamwe, nambo nganaipikana." 25 Kanyuma, Masa wāliji nkuchenjeuka asagwile liunjili lyambone ni sooni ngapagwa mundu juchachityosye kukwakwe."

11 Lyuwa limo, Che Yesu wāliji nkupopela peuto pamo, paŵamasile, jumo jwa wākulijiganya wāo wātite, "Ambuje, ntujiganje kupopela, kwati mpela che Yohana Wakubatisya iwatite pakwajiganya

ŵakulijiganya ūao." 2 Che Yesu ūaasalile, ni utachinnamula ūnyamwe. 20 Nambo iŵaga "Pankupopela, njileye yelei, 'Atati, Liina lyenu ngugakoposya masoka kwa ulamusi wa Akunnungu, lijinichilwe, Umwenye wenu uiche. 3 Ntupe chakulya nipele nnyimanyilile kuti Umwenye wa Akunnungu chetu cha lyuŵa ni lyuŵa. 4 Ntulechelesye sambi umasile kwika kukwenu. 21 "Mundu jwali ni machili syetu, pakuŵa uweji nombe tukwalechelesya wose pakulindilila nyuumba jakwe ni yakumenyanila ūakutulewela. Ni sooni nkaturijinjsya nkulinjikwa." yakwe, ipanje yakwe yose chigosekwe. 22 Nambo 5 Ni Che Yesu ūaasalile kuti, "Tujile jumo jwenu aikaga jwāpundile machili ni kumputa, jwelejo akwete ambusanga ni anjaulilaga pasikati chilo ni akunsumula yakumenyanila yose iyaikulupililaga yo kunsalila, 'Ambusanga, mungongosye mikate jitatu ni kuigaŵanya iŵasumwile. 23 "Mundu jwali Jose none chinambuchisye, 6 pakuŵa ambusanga ūangu jwanganaŵa pamo ni une, akunganila ni mundu ali mu ulendo, asepuchile kumusi none nganiningola jwali Jose jwangakusakulila pamo ni une, jwelejo chakwapa.' 7 Nganichisye kuti ambusanga ūenu akupwilinganya. 24 "Lisoka lyankopokaga mundu akanjanjile ali nkati, 'Nkaasausya une! Pakuŵa likusyungula syungula mwipululu mwangali meesi masile kuugala nnango. Une ni achiŵanangu tugonile lichisosaga pakupumulila. Palikulepela likuti, 'Chimujile ni ngangukombola kwimuka ni kumpa!' 8 Isyene ku nyuumba jangu kungopochela kula.' 25 ngunsalila kuti, ngaajimuka ni kwapa atamuno ali Palikuujila, akujisimana nyuumba jila jili jepyajile ambusanga gwao pe, nambo ligongo lya mundu jo ni mwekotopasye. 26 Nipele likwaula kukugajigala ichajile pakupunda kwachondelela, chajimuche ni masoka gane saba gakusakala kupunda ūelewo, kwapa chachili chose chakuchisaka. 9 "Nipele none gose gakwaula kukunjinjila mundu jula. Kumbesi ngunsalila yakuti, mmende ni ūnyamwe chimpegwe, kwakwe mundu jo akuŵa jwakusakala kupunda nsose ni ūnyamwe chinnyiwone, mpoposye ni iŵaliji kundanda." 27 Che Yesu paŵaliji nkūwecheta ūnyamwe chachimbugulila nnango. 10 Pakuŵa gelego, jumo jwa achakongwe jwa mumpingo mwa jwali Jose jwakuwenda akupegwa ni jwakusosa akupata ūandu mula, ūnyanyisyen liloŵe achitiji, "Jwana upile ni jwakupoposya, nnango ukuugulikwa kwa ligongo jwankongwe jwambeleche ni kunjonjesya jo!" 28 lyakwe. 11 Ana, atati chi mwa ūnyamwe, mwanache Nambo Che Yesu ūaŵechete, "Nambo ūana upile aŵendaga somba, chachiapa lijoka kuleka kwapa wakupunda ūakulipilikansiyen liloŵe lya Akunnungu somba? 12 Pane ūaŵendaga lindanda, ana chachapa ni kwitichisyen." 29 Nipele, mpingo wa ūandu paŵaliji likoloto? 13 Chisau ūnyamwe ūangalumbana, nkoonjecheka, Che Yesu ūatandite kusala, "Uŵelesi nkumanyilila kwapa achiŵana ūenu indu yambone, wu uli ūwelesi wa kusakala. UKusaka chimanyisyen, isyene Atati ūenu ūa kwinani chiŵape Mbamu jwa nambo ngaupegwa chimanyisyen chachili chose Akunnungu aŵala ūakwawenda." 14 Lyuŵa limo ikaŵe chimanyisyen chi che Yona chila. 30 Mpela Che Yesu ūaliji nkukoposya lisoka lilyantendekenyen che Yona iŵaliji chimanyisyen cha ūandu wa ku mundu anaŵechete. Pilyakopweche lisoka lyo, Ninawi ni iyoyo peyo Mwana jwa Mundu chachiwa jwangaŵecheta jo, ūakombwele kuŵecheta, ni mpingo chimanyisyen kwa ūwelesi wu. 31 Iyoyo peyo pa wa ūandu ūasimosile. 15 Nambo ūane mwa ūelewo lyuŵa lyakulamulila Mwenye jwankongwe jwa ku ūatite, "Akugakoposya masoka kwa ulamusi wa Sheba chakopochele pamo ni ūandu wa ūwelesi wu, Belesebuli, jwankulu jwa masoka." 16 Ni ūane nombewo chachisala kuti ūwelesi wu wanamagambo. ūalinjile kwakwawenda ūalosye chimanyisyen chakuti Pakuŵa ūelewo ūaumile kwakutalichila, ūaiche ulamusi wao utyochele kwinani. 17 Nambo Che kukugapikanila malowē gambone ga lunda ga mwenye Yesu, achimanyilaga ng'anisyen syao ni ūaasalile che Selemani, nambo pelepa apali jwankulu kupunda ūnyawo, "Wandu ūa umwenye wauliwose aputanaga mwenye che Selemani. 32 Wandu ūa ku Ninawi achinsyene pe wele umwenye wo chiuwegne ni ūandu chakopochele pa lyuŵa lya malamulo lyo pamo ni wa nyuumba jajili jose ūaputanaga achinsyene ūandu ūa ūwelesi wu, nombewo chachisala kuti pe ūandu ūa nyuumba jo chajonasiche. 18 ūwelesi wu wanamagambo. Pakuŵa ūandu ūa ku Nipele iŵaga Shetani akulikanila nsyene, umwenye Ninawi ūalesile sambi ligongo lya kulalichilwa utenga wakwe chiulame? Nguti yeleyi pakuŵa ūnyamwe wa Akunnungu ni che Yona, nambo pelepa kwana nkumecheta kuti ngugakoposya masoka kwa ulamusi jwankulu kwapunda che Yona. 33 "Ngapagwa mundu wa Belesebuli. 19 ūakulijiganya ūenu nombe jwakupamba lumuli ni kulusisa pane kuluunichila ni akugakoposya masoka mpela inguti kupanganya lulo nambo akuluŵika pachanya chindu chakuŵichila une, iŵele uli menema musalile kuti ngugakoposya lumuli, kuti ūakwinjila mwelemo akombole kulola masoka kwa ulamusi wa Belesebuli? Nipele ūnyawo lilanguka lyakwe. 34 Lumuli lwa chiilu chenu luli

liso lyenu, lyawaga lyansima, chiiu chenu chose ña Akunnungu ñana wose ñawaulegwe chitandile chichiwe mu lilanguka, nambo lyawaga ngawa kupagwa chilambo, **51** chitandile kuulagwa ku che lyansima, nombe chiiu chenu chichiwe muchipi. Habilis kwichila che Sakalia, juwaulegwe pasikati ja **35** Nnilolechesye yambone kuti lilanguka lyalili nkati chilisa ni Nyuumba ja Akunnungu. Elo, ngunsalila mwenu likaika kugalauka kuwa chipi. **36** Nipele, iñaga kuti, au uwelesi uu chiuchilagwaswa kwa yele isambo chiiu chenu chose chañaga ni lilanguka, pangali yo. **52** “Ulaje uwe kukwenu ñanyamwe ñakwiganya chiwalo chachichiwe pa chipi, chiiu cho chiching’alime Malajisyo pakuwa njigele chiugulilo cha nnango yambone mpela lumuli lwalukuti pakunlanguchisya ni wa umanyilisi ni mwachinsyene nganinjinjila ni lilanguka lyakwe.” **37** Che Yesu ñawamasile kusala ñawajinjilaga mwelemo mwalekasisye kuti akajinjila.” yeleyo, Mfalisayo jumo ñaalaliche kumangwao kuti akalye nawo chakulya, nombewo ñwijinjile ni kutama kulya. **38** Nambo Mfalisayo jo ñwansimosile Che Yesu kwawona alinkutama panganaña kaje chikanañwe chakulya. **39** Pele Ambuje ñansalile, “Ñanyamwe Mafalisayo, nkosa ngao ni mbale kwa paasa, nambo nkati mwenu ngumbobe chigongomalo ni ungalimate. **40** Ñakulowela ñanyamwe! Ana, ngawa Akunnungu ñawapanganyisye paasa ni ñawapanganyisye nkati mo? **41** Nambo mwapeje ñandu ñakulaga indu yaili nkati ngao ni mbale ni indu ine yose chiiwe yambone kukwenu. **42** “Nambo ulaje uwe kukwenu ñanyamwe Mafalisayo, pakuwa nklausya liunjili lya kumi namose pachanya masamba ga kununjila ga mimela gakunonesya chakulya ni mchicha ni masamba gane gane ni kuleka kwapanganyisya ñandu yaikuñajilwa ni kwanonyela Akunnungu. Mwajilwe kukamulisa yaandarda yo pangaliñalila yaañili yo. **43** “Nambo ulaje uwe kukwenu, ñanyamwe Mafalisayo, pakuwa ikunnonyela kutama mmbujo mu itengu ya achakulungwa mu mmajumba ga kupopelela ni kunkomasya kwa kuchimbisya ñawachingangene ñandu. **44** Ulaje uwe kukwenu, pakuwa nkulandana ni malembe gangali chilosyo, ñandu akupita pachanya pakwe, pangaimanyilila.” **45** Jumo jwa ñamalamulo ñajanjile, “Jwakwiganya, pankusala yelei ngati nkutujalusya nowe ñakwe.” **46** Che Yesu ñajanjile, “Ulaje uwe kukwenu ñanyamwe ñakwiganya Malajisyo, pakuwa nkawatwika ñandu misigo jakutopela jangatwichilika ni mwachinsyene ngankujongola namose chala kwakamusya. **47** Ulaje uwe kukwenu, pakuwa nkugumba malembe ga ñakulondola ña Akunnungu, ñawaulejikwe ni achambuje ñenu. **48** Iyoyo peyo ñanyamwe nkuñalanga ni kwitichisya masengo ga achambuje ñenu pakuwa ñelewo ñauleje ñakulondola ña Akunnungu ni ñanyamwe nkugumba malembe gao. **49** Ni kwaligongo lyo, lunda lwa Akunnungu lwtite, ‘Chinampe ñakulondola ña Akunnungu ni achinduna, nambo ñane mwa ñanyawo chachaulaga ni ñane ñao chachalagasya.’ **50** Nipele uwelesi uu chiuchilagwaswa kwaligongo lya chiwa cha ñakulondola

53 Che Yesu ñatyosile mwelemo, chitandile pelepo ñakwiganya Malajisyo ni Mafalisayo ñatandite kwachima kwannope ni kausya mausyo gamajinji. **54** Ñasakaga ñatanjisyе kwa malowé gao.

12 Katema kakoko ñwasongangene ñandu ñajinji mpaka kuliñatana, Che Yesu ñatandite kwasalila kaje ñakulijiganya ñao kuti, “Nlisepusye ni chilungo cha Mafalisayo, chachili cha ulamba. **2** Ngachipagwa chachiunichikwe chingachiunukukwa ni chachisisikwe chingachimanyika. **3** Lyele ligongo lyo chachili chose chimwañechete pa chipi, ñandu chapikane pa lilanguka ni chimwasongonaga pa chisayepela, muchumba cheugalikwe, chichijenele muchilambo chose. **4** “Ngunsalila ñanyamwe achambusanga ñangu kuti ngasimwajogopa ñelewo ñakuchiulaga chiiu nambo ngapagwa chakupunda chakuchikombola kuchipanganya. **5** Nambo chinannosye ñakusachilwa kwajogopa, mwajogope Akunnungu pakuwa amalaga kuulaga akwete ulamusi wakumponya ku jehanamu. Elo, mwajogope ñelewo. (**Geenna g1067**) **6** “Ana ngati ikumanyika kuti ijojolo nsano ikusumichikwa kwa ndalamia jajinandi nnope? Nambo ngapagwa chijuni chakuliñalichikwa ni Akunnungu namuno chimo. **7** Atamuno umbo sya mitwe jenu Akunnungu akusimanyilila sili silingwa. Ngasinjogopa, ñanyamwe ndi ñakutopela kwannope kupunda ijojolo yejjini! **8** “Ngunsalila isyene, jwalijose jwakunyitichisya une pa ñandu kuti jwele ali jwangune, iyoyo peyo Mwana jwa Mundu chachinjitchisya jwelejo mmbujo mwa achikatumetume ña kwinani ña Akunnungu. **9** Nambo, jwalijose jwakungana une pa ñandu, nombejo chakanikwe mmbujo mwa achikatumetume ña kwinani ña Akunnungu. **10** “Mundu jwalijose jwakwañechetela yangalumbana Mwana jwa Mundu chalecheleswe, nambo juchannyelusye Mbamu jwa Akunnungu, ngalecheleswa ng’oo. **11** “Pachachinjigala kwa machili mmajumba ga kupopelela pane mmbujo mwa mamwenye ni ñakulamula kuti nlamulikwe, nkapwelela kuti chinjanje chichi pane ichimmechete. **12** Pakuwa Mbamu jwa Akunnungu chanjiganya chakuñecheta katema kakoko.” **13** Mundu jumo

mumpingo wa wāndu mula, wānsalile Che Yesu kuti, nkulajila yele indu. 31 Nipele nsoseje kaje Umwenye "Jwakwiganya, mwasalile akulu wāngu tusapulane wa Akunnungu ni indu ine chijonjechekwe kukwenu. ipanje yatulechele atati wātu." 14 Che Yesu 32 "Ngasinjogopa, wānyamwe mpingo wenondi! wājanjile, "Ambusanga, ana wāani wāmisile une kuwa Pakuwa Atati wānu yanonyele kumpa Umwenye jwakulamula pasikati jenu pane jwakungawānyichisywa. 33 Nsumisye inkwete nkaape wāndu wākulaga ipanje yenu?" 15 Nipele wāasalile wose kuti, mbiya syo. Nlipanganyichisywa ilolo yangawisala ni "Nlisepuse ni tama ja indu yejinji pakuwa umi wa kuligosela mbiko jangapunguka ni jangamala kwinani. mundu nganiupagwa mu winji wa indu yakwete." 16 Kwangawāndichila wā wiyi atamuno konasika ni Nipele wātanjile chitagu chanti, "Kwaliji ni jwachipanje idudu. 34 Pakuwa pajili mbiko jenu, pele ntima wenu ni jumo juwālijii ni ngunda uwasogwele nnope. 17 pachiwā. 35 "Nliwiche chile kwakutumichila ni kuleka Jwachipanje jo wāganisisye muntima mwakwe imulichilo yenu ininkukolela. 36 Mbe mpela achikapolo achitiji, 'Chindende uli pakuwa une nganiningola wākwalindilila ambuje wāo kutyochela kuulombela kuti pakugosela magowolo gangu?' 18 Wātite 'Chindende pakupoposya wāaugulile nnango kwachitema. 37 Wāna yelei, chingagumule ngokwe syangu ni kutawā upile wēle achikapolo wāchachasimana ali meeso jajikulungwa nnope. Mwelemo chingawāche magowolo pachauje Ambuje wāo! Isyene ngunsalila kuti ambuje gangu gose ga ngano ni ipanje yangu.' 19 Pelepo wo chaawāe chile kwatumichila, chiwātamiche pakulila chinalisalile nansyene, 'Sambano nkwtete ipanje ni kwatumichila. 38 iWāga chauje pasikati chilo pane yejinji imwaligosele kwa yaka yejinji, mpumule, ndye atamuno kuninkucha ni kwasimana ali meeso, wāna ni kung'wa ni kusengwa!' 20 Nambo Akunnungu upile achikapolo wo. 39 Nambo mmanyilileje kuti iWāga wāasalile, 'Mmwejo Jwakulōwela, achi chilo chino nsyene nyumba akakanyilile katema chi chaiche umi wenu chuijigalikwe ni yose indigosele ana chiiwē jwa wiyi, akaliji meeso, ngakajileche nyumba jakwe ya wāani?" 21 Che Yesu wāmalichisywa kuwēcheta, jininkugumulikwa. 40 Wānyamwe nombe nliwiche "Yele ni yaili kwa mundu jwakuligosela ipanje yejinji, chile, pakuwa Mwana jwa Mundu akwika katema nambo paujo pa Akunnungu ngakuwālanjikwa kuti kangankulolela." 41 Che Petulo wāusisye Che Yesu akwete chindu." 22 Nipele Che Yesu wāasalile kuti, "Ambuje, ana chitagu chi chikutugamba uwēji wākulijiganya wāo, "Kwaligongo lyo ngunsalila, pe pane wāndu wose?" 42 Ambuje wājanjile, "Ana ngasinlilagasya kwa ligongo lya umi wenu kuti kapolo jwakwimilila chi jwali jwakukulupilichika ni chindye chichi atamuno kwa ligongo lya illu yenu jwalunda, jwāwāchikwe ni ambujegwe kwajimilla kuti chimmwale chichi. 23 Pakuwa umi upundile kwa achikapolo wāo kuti wāgawānyichisywa yakulya pa yakulya ni chiiu chipundile kwa iwalo. 24 Ngalole katema kakusachilwa? 43 Jwana upile kapolo makungulu, ngagakupanda namose kugungula, juchasimanikwe ni ambujegwe ali nkupanganya yele nganigakola ngokwe namose magulu nambo katema pachauje. 44 Isyene ngunsalila kuti ambujegwe Akunnungu akugalisywa. Ni wānyamwe ndi wākutopela chambiche kapolojo kwimilila ipanje yakwe yose. 45 kugapunda makungulu! 25 Nipele, wāani mwa Nambo, jwakutumichila ajilaga muntima mwakwe kuti, wānyamwe kwakulichenjeusya nnope akukombola ambuje wāngu akukāwa kuuja ni kutanda kwaputa kulijonjchesya namose lyuwa limo mmoŵa ga achikapolo achinjakwe achalume pane achakongwe umi wakwe? 26 Nipele, iWāga ngankukombola ni kulya ni kung'wa ni kukolelwa, 46 ambujegwe kuchitenda chachinandi mpela chelecho, ligongo chi kapolo jula chauje pa lyuwa lyangalilolela ni katema nkuchenjeuchila ine yo? 27 Nhole uluwā umele wakwe. kangakukamanyilila chiwākatarye ipande ipande ni Ngaukupanganya masengo, atamuno ngaukuliluchila kwaŵika liunjili limo ni wāngakukulupilila. 47 "Ni kapolo iwalo. Nambo ngunsalila kuti namose mwenye che jwakumanyilila chakuchisaka ambujegwe, nambo Selemani ni ukulu wao wose nganawale yambone ngakuliwika chile kwa kupanganya yakusachilwa mpela limo lya uluwā wo. 28 Nipele iWāga Akunnungu kupanganya ni ambujegwe, chaputikwe kwa nnope. akulitakusya yeleyo lisamba lya mwitinji lyalkumela 48 Nambo jwangakuimanyilila indu yakuksaka lelo ni malaŵi likupatuka ni kwasikwa pa mooto, ana ambujegwe nombe akupanganya indu yaikuŵajilwa ngati chantakusya kwakupunda wānyamwe wāndi kulagaswa chaputikwe kwakanandi. Pakuwa jwalijose ni chikulupi chamwana? 29 "Nipele, ngasinlajila juchapegwé yejinji chasachilwe kutyosya yejinji ni ichinlye atamuno iching'we namose ngasimma ni jwaliyose jwapegwile kamulila yejinji chasachilwe lipamba. 30 Pakuwa yose yo ikuchenjeuchilwa ni kuuya yejinji nnope. 49 "Nyiche kukukolesya mooto wāndu wāngakulupilila wā ilambo ine ya pachilambo pachilambo, none ngasachile nnope kuulola uli pano. Nambo mwanya Atati wānu akumanyilila kuti ukolele! 50 Nambo ngwete ubatiso wa masausyo

gangusachilwa nagakole, nguŵijikanywa nnope jwakuugosa ngunda wo kuti, 'Mpilikane! Une iicheje mpaka masausyo ga ubatiso wo pachigamale. **51** yaka itatu yi kukusosa isogosi ya chitela cha ntini Ana nkuganisa kuti nyiche nacho chitendewelete chi, nambo nachisimene changasogola. Nchigwisye! pachilambo pano? Ngunsalila, ngwamba, nambo Pakuŵa chikumala chajila pangali chindu?' **8** nyiche kukuntindanya. **52** Kutandila sambano, wându Nambo vîelevô wâjanjile kuti, 'Ambuje, tuchileche nsano wâ uwelesi umo chatindigane, wându âwatatu kaje namyaka chingachisyunguchiye lisimbo ni chaputane ni wându wâwîli ni wându wâwîli chaputane kutaga chajila. **9** Iwaga chichisogole isogosi chaka ni wându âwatatu. **53** Atati chatindane ni mwanagwao chachikwiwa chi, yambone, nambo iŵaga ngachisogola nombe mwanache chatindane ni atatigwe, achikulu chinchigwisye.' **10** Pa Lyuŵa lya Kupumulila limo, Che chatindane ni mwanagwe mwali nombe mwali Yesu wâliji nkwiganya mu nyuumba ja kupopelela. chatindane ni achikulugwe, jwankongwe chatindane ni **11** Ni sooni paliji ni jwankongwe jwakulwala papopo akwegwao nombe vîelevô chatindane ni nkwegwao." pepo juŵakamwilwe ni lisoka kwa yaka likumi **54** Che Yesu wâjisalile sooni mpingo ja wându kuti, ni nsano ni itatu. Ngongo wakwe wapindiche ni "Pankugawona maunde ganinkutyochela kulikutiwlilia nganakombolaga kulijongola uchenene ng'oo. **12** Che lyuŵa, papopo ni nkuti lelo chijinye ula ni jikunya. Yesu paŵambweni jwankongwe jo wâambilasile ni **55** Pajikupuga mbungo kutyochela kulujenda nkuti, wânsalile, "Jwankongwe, nlecheleswe, ulwele wenu 'Lyuŵa chiliwale lelo' ni iyoyo peyo ikutyochela. **56** ulamile!" **13** Wânsajichile makono gao ni papopo Wânyamwe wâ ulamba, nkukombola kulondola iichiŵe wâj Jongweche ni kutanda kwakusya Akunnungu. **14** lelo kwakulola chilambo ni kwinani kwachichi nipele Nambo jwankulungwa jwa nyuumba jakupopelela nkulepela kugamanyilila malumbo gakatemaka? **57** wâtumbile ligongo Che Yesu wânnamisye jwankongwe "Sooni kwachichi ngankulilamulila mwachimisyene jo pa Lyuŵa lya Kupumulila, nipele wâusalile mpingo chachili chambone chakuchipanganya? **58** Pakuŵa wa wându ula kuti, "Gapali moŵa nsano ni limo ikaliji yambone ntende yaili yose kwilana nawo gakwâwajila wându kupanganya masengo. Kwa jwammagongo nli mwitala. Iwaga ngâŵa yeleyo gele moŵa njise kukulamwa ilwele yenu nambo chanjausye kwa jwakulamula nombejo chanjausye ngâŵa Lyuŵa lya Kupumulila!" **15** Pelepo Ambuje kwa jwangondo nombejo champonye mu nyuumba wâjanjile, "Wâulamba wânyamwe! Ana wâani pasikati jakutawîlwa. **59** Ngunsalila isyene kuti ngantyoka jenu jwangakuijugulila ng'ombe jakwe pane mbunda mwelemo mpaka pachimmalisye kulipa mbiya ja jakwe mulichinga ni kujilongosya kukungwa meesi atamuno lili Lyuŵa lya Kupumulila? **16** Sambano, jwankongwe ju, uwelesi u che Iblahimu, juŵataŵikwe ni Shetani kwa yaka likumi ni nsano ni itatu. Ana ngaikusachilwa kunnanya jwankongwe ju namuno lili Lyuŵa lya Kupumulila?" **17** Paŵamasile kuŵecheta gelego, wâmakani wâo wose yatesile soni nambo wându wâne wose wâsengwile kwaligongo lya indu yose yakusimosya iŵaipangeny. **18** Nipele Che Yesu wâusisye kuti, "Ana Umwenye wa Akunnungu ukulandana ni chichi? Chinaulandanye ni chichi? **19** Ukulandana ni mbeju jamwana ja chitela chachikuŵilanjikwa haladali jiŵajigele mundu jumo ni kujipanda mungunda mwakwe. Jamesile ni chaliji chitela chachikulungwa ni ijuni yatawile isusi mu nyambi syakwe." **20** Che Yesu wâusisye sooni, "Ana Umwenye wa Akunnungu chinaulandanye ni chichi? **21** Ukulandana ni chilungo chiŵachijigele jwankongwe jumo ni kuwanganya pamo ni utandi wejinji, nipele utandi wose waumwiche." **22** Che Yesu wâjendelechele ni ulendo wao wa ku Yelusalemu akuno achajiganyaga wându mmisi ni mmisinda. **23** Mundu jumo wâmbusisye Che Yesu kuti, "Ana Ambuje, nganatupu wându wâchakulupuswe?"

13 Katema kakoko wâiche wându wâmpepe ni wâasalile Che Yesu ngani sya wându wâku Galilaya wâvâualegwé ni che Pilato paŵaliji nkusikita inyama yao ya mbopesi ni miasi jao jawanganyiche ni mbopesi jao. **2** Che Yesu wâjanjile kuti, "Pakuŵa Wâgalilaya wâla wâaulajikwe kwanti yele, nkuganisa wâliji wâkulewâ kwapunda Wâgalilaya wâne wose? **3** Isyene ngunsalila kuti ngâŵa yele, nambo iŵaga nganneka sambi syenu wânyamwe nombe chinjonasiche. **4** Iyoyo peyo ana nkuganichisa kuti wându kumi na nane wâla, wâwâgwillwe ni nyuumba jeleu ku Siloamu kula ni kuwa wâliji wâkulewâ kupurda wâne wose wâkutama ku Yelusalemu? **5** Ngunsalila kuti ngâŵa, nambo wânyamwe nombe iŵaga nganneka sambi syenu, wânyamwe nombe chinjonasiche." **6** Nipele, Che Yesu wâtanjile chitagú chi, "Paliji ni mundu jumpeju juŵaliji ni chitela chachikuŵilanjikwa cha ntini chichapandikwe mu ngunda wa Misabibu. Mundu jo wâjawile kukusosa isogosi yakwe nambo nganachisimana chindu. **7** Nipele, mundu jo wânsalile

Che Yesu wājanjile kuti, 24 "Nlimbile kwinjila Nambo wānyawo wāmyalele. Che Yesu wāankamwile kwa kupitila nnango wakunyilila pakuwa ngunsalila jwakulwala jo ni kunnamya ni wānnesile ajaule. 5 kuti, wājinji chalinje kwinjila mwelemo, nambo Nipele wāasalile wānyawo, "Ana jwapi jwa wānyamwe chalepele. 25 Chikaiche katema ka nsyene nyuumba iŵaga mwanagwe pane ng'ombe jakwe jagwiliлага pachajimuche ni kuugala nnango. Wānyamwe mu chisima ngakujityosya papopo atamuno liŵeje chinjime pasa ni kutanda kupoposya nchitiji, 'Ambuje, Lyuwa lya Kupumulila?' 6 Nambo wānyawo wālepele ntūugulile nnango.' Nambo wēlewo chachijanga kwanga. 7 Che Yesu wāweni uŵāwilanjikwe wāla kuti, 'Ngangummanyilila namose ngangukumanyilila yatiteje pakulisagulila pakutama pakuchimbichikwa, kuntyochele.' 26 Pelepo chintande kwasalila, nipele wāajigenye kwa chitagū chi, 8 "Iŵaga 'Uwe ni wēwāla utwalile ni kung'wa pampepe chammilanje mundu kuchindimba cha ulombela, nomwe, nomwe mwajiganyisy e mmisi jetu.' 27 nkata mmbujo pakuchimbichikwa, panepa apali Nambo wēlewo chaachiti, 'Ngangummanyilila namose jwāwilanjikwe jwine jwakuchimbichikwa kumpunda kuntyochele, ntyoche mmbujo mwangu wānyamwe mmwe. 9 Jwambilasile mmwe ni njenu jo chaiche ni wose wānkupanganya yaigongomalo.' 28 Nipele kunsalila, 'Mwalechele aŵa pele peuto pao.' Pelepo kweleko chikupagwe ni kulila ni kuchilimya meeno, chinkole soni pa wāndu ni kutanda kusejela ni pachinchawona che Iblahimu ni che Isaka ni che kutama mu itengu yangachimbichikwa. 10 Nambo Yakobo ni wākulondola wā Akunnungu wose ali mu wānnalikaga ku chindimba, njaule nkata me peuto Umwenye wa Akunnungu nambo mwachinsyene pangachimbichikwa kuti pachaiche jwambilasile nkanikwe kwinjila. 29 Wāndu chaiche kutyochela jo ansalile, 'Ambusanga, nsejelele pambone mumbali mose mwa chilambo ni kutama kulya mu nnope pa.' Pelepo chinchimbichikwe mmbujo mwa Umwenye wa Akunnungu. 30 Elo, kwana wāne wose wātemi pampepe nomwe. 11 Pakuwa wāali wāmbesi chaawē wāndanda ni wāne wāali jwalijsōe jwakulikusya, chatuluswe ni jwakulitlusya, wāndanda chaawē wāmbesi." 31 Katema kakoko chakuswe." 12 Nipele wānsalile juŵāwilasile jo, Mafalisayo wāmpepe wājaulile Che Yesu ni wāasalile "Iŵaga chimwakolochesye wāndu chakulya cha kuti, "Ntyoche pelepa njaule kwine, pakuwa mwenye muusi pane ligulo, ngasimwāwilanga achambusanga che Helode akusaka kumbulaga." 32 Che Yesu wānu atamuno achapwenu atamuno achalongo wājanjile, "Njaule nkalisalile lyelē licheto kuti, 'Nhole, ajenu atamuno wāpachiwāndi penu atamuno lelo ni malawī ngugakoposya masoka ni kwalamya wākusichila ajenu ngakawā nombewo chachimbilanga wākulwala ni ntongo chimalichisy e masengo gangu.' ni kumbuchisya mpela chimwaakolochesye chila. 13 33 Nambo ikumajila kwaula ulendo wangu lelo Nambo pankukulumisy chakulya cha chindimba, ni malaŵi ni ntongo, pakuwa ngaikomboleka kuti mwaŵilanje wāndu wākulaga ni wākulemala ni jwakulondola jwa Akunnungu aulajikwe kwine ikaŵe wāngajenda ni wāngalola, 14 nomwe chinkole ku Yelusalemu. 34 "Ugwe Yelusalemu! Yelusalemu! upile, pakuwa wānyawo ngaakola chakumbuchisya Nkwaulaga wākulondola wā Akunnungu ni kwaputa mmwejo. Akunnungu champe ntulilo wenu katema maganga wāŵatukmwe kukwenu wāla. Ana kalingwa pachachasyusya wākupanganya yaili yambone nasachile kwakumbikanya wānache wānu pamo, paujo pa Akunnungu." 15 Jumo jwao jwa mpela nguku ijikuti pakwautamila wānache wākwe wāvātemi pamo ni Che Yesu wātite, "Jwana nambo mwanya nganinsaka. 35 Nhole! Mwanya upile jwele mundu juchaakalye mu Umwenye wa chachinnehchela musi wenu. Nipele ngunsalila kuti Akunnungu." 16 Nipele Che Yesu wājanjile, "Jwapali ngamumona une mpaka kele katema pachinchiti, mundu juŵakulumisy chakulya cha chindimba 'Akole upile wēlewo wākwiwa mu liina lya Ambuje.'" 17

14 Lyuwa lya Kupumulila limo, Che Yesu wājanjile
kukulya chakulya mu nyuumba ja jumo jwa
achakulu wā Mafalisayo ni wāndu wāwālīji pelepo
wālīji nkwalolechesya. 2 Ni mmbujo mwa Che
Yesu palīji ni mundu jumo juŵalīji ni chilwele cha
kuimbangana chiilu. 3 Nipele Che Yesu wāusisye
wākwiganya Malajisy ga che Musa ni Mafalisayo
kuti, "Ana Malajisy gakutusaka kunnamya mundu
pa Lyuwa lya Kupumulila pane ngwamba?" 4

Pajaiche ndawī ja chakulya wānnajisy e kapolo
jwao kukwāwilanga wāndu wāwāwilanjikwe wo,
'Njisangane, pakuwa indu yose ili chile.' 18 Nambo
wose wātandite kuŵalanga ligongo lya kulepela kwika.
Wāndanda wānsalile kapolo jo, 'Sumile ngunda,
ngusachilwa nyaule kukuulola, ngunchondelela
mulechelesye.' 19 Jwine ni wātite, 'Sumile ng'ombe
likumi sya kulima, sambano ndili mwitala ngwaula
kukusilinjila, ngunchondelela mulechelesye.' 20
Ni jwine wātite, 'Nombele mōwa gagaga, nipele

ngangukombola kwika.' 21 'Jwele kapolojo wâausile kukwapilikanila. 2 Mafalisayo ni wâkwiganya Malajisyo ni kwasalila ambujegwe yeleyo. Pelepo nsyene ga che Musa wâtandite kunyinyita achitiji, 'Munnole nyumba jo wâtumbile, ni kunsalila kapolo jwao mundu ju! Akwapochela wâali ni sambi, sooni akulya kuti, 'Njaule chitema mmatala gamakulungwa ni nawo pamo.' 3 Che Yesu wâasalile chitagú chati, 4 matala gamanandi ga musi, nkaichenawo amuno "Ana jwapi mwa wânyamwe akolaga ngondolo mia wâkulaga ni wângajenda ni wângalola ni wâlemele." moja, amaryillaga kuti jisowîle jimo, ngakusileka asila 22 Kanyuma kakwe kapolo jo wâtite, 'Ambuje, tisini na tisa mwitinji ni kwaaula kukujisosa jijasowîle chimwalajichisy e chila chemale kutendekwe mpela jila mpaka patajione? 5 Ni patajione chajigiale imwatite kuunajichisy nambo lisigalile liuto.' 23 Nipele mmakoyo, achisangalalaga. 6 Pakwika kumangwao, ambuje wâla wânsalile kapolo kuti, 'Njaule mmatala chachâwîlangu achambusanga wâo ni wâpachiwândi gamakulungwa ni mmatala gamanandi ga musi ni pao kwasalila, 'Nsangalale pamo ni une, pakuûwa kwakanganyichisy wându kwinjila kuti, nyumba ngondolo jangu jijasowîle jila najipatile. 7 Ngunsalila jangu jigmbole. 24 Pakuûwa, ngunsalila kuti ngapagwa kuti kwati iyoyo peyo ni kutichiwa sangalala kwinani jwaliyose mwa wându wâwâlalichikwe kundanda wâla kwa ligongo lya mundu jumo jwali ni sambi kuleka juchapasye chakulya changu cha chindimba.' 25 sambi, kupunda wându wâkupanganya yaili yambone Pelepo, mipingo jejini ji wându wâlili nkulongana paujo pa Akunnungu tisini na tisa wângakusaka kuleka nawo Che Yesu. Nipele Che Yesu wâgalauchiile sambi. 8 'Atamuno tujile, jwankongwe jumpêpe jwana wându ni kwasalila, 26 'Yâwaga kwana mundu mbiya likumi, asoyesyaga mbiya jimo, ngaapamba jwakwika kukwangu akusachilwa kaje kunonyela une lumuli ni kupyajila nyumba achisosaga uchenene kupunda yakuti kwanonyela atatigwe ni achikulugwe mpaka ajisimane? 9 Ajisimanaga, chachâwîlangu ni wânkawo ni achiwânanagwe ni achapwakwe achambusanga wâo ni wâpachiwândi pao ni kuti, ni achalumbugwe, elo ni yakuti kulinonyela 'Nsangalale pamo ni une, pakuûwa mbiya jangu nsyene, naga ngakutenda yele ngakukombola kuâa jijasowîle jila najiveni.' 10 Ngunsalila, kwati iyoyo peyo jwakulijiganya jwangu. 27 Ni jwaliyose jwangakulijigalila ni yakuti pakusangalala achikatumetume wâa kwinani nsalaba wakwe nsyene ni kunguya ngakukombola wâ Akunnungu ligongo lya jumo jwalesile sambi.' 11 kuâa jwakulijiganya jwangu. 28 'Pakuûwa, ana wâani Che Yesu wâpundile kuwêcheta kwa chitagú achitiji, mwa wânyamwe asakaga kutaâwa nyumba jeleu, 'Jwapali mundu jumo juwâkwete achachanda wâwâli. jwanganatama kaje ni kuwâlangu ndalamu jakwe pakuti 12 Jwannung'una jula wânsalile atatigwe kuti, 'Atati arole iwâga akwete ipanje yakombola kumalichisy?' mumbe chigâwano cha ipanje chachikung'wilila 29 Pakuûwa amalaga kutaâwa nsingi ni kulepela une.' Nombewo wâgaânyichisy wose wâwâli ipanje kumalichisy kutaâwa nyumba jeleu jo, wându wose iwâkwete. 13 Pangakaâwa mowâ, jwannung'una wâkwiola chatande kunseka 30 achitiji, 'Aju mundu jula wâjigele yakwe ila ni kwaaula kuchilambo cha ju wâtandite kutaâwa nambo alepele kumalichisy.' kutalika ni kweleko wâtumie ipanje yakwe yose 31 'Pane, mwenye chi jwakwaula kukumenyana ni kwa wamba. 14 Payamalile yose, kwayochele sala mwenye jwine, jwangakutama kaje ni kuganisa kuti jajikulungwa mchilambo mo ni wâtandite kuchenjeuka wându wâkwe wângondo mianda likumi chakombole pakuwâa nganakola chindu. 15 Wajawile kwa mundu kumenyana ni wându wângondo mianda makumi jumo jwa mwele mchilambo kukuâwenda masengo, gâwâli wa mwenye jwakwika? 32 Ni amaryillaga nombewo wânjawisy e kungunda wâo kukugagosa kuti ngakombola, chachalajisa wântenga wâo kuti maguluâ. 16 Wâlajile kulya chakulya cha maguluâ ajaule kukuusya yati pakwianacho chitendewe, kele gala nambo ngapagwa mundu juwâmpele chindu. katema ko jwele mwenye jwine jo ali kwakutalichila. 17 Paâwaimanyilile iâwâli wâkuloâwela kundanda 33 lyoyo peyo, ngapagwa jwaliyose jwa wânyamwe wâtite, 'Ana kwana wâmasengo wâlingwa kwa atati juchaâwe jwakulijiganya jwangu iwâga ngaileka yose wângu wâkulyanga ni kusigasya, none ligongo yakwete yo. 34 'Njete jili jambone, nambo njete chi nguwa sala? 18 Chimujile kwa atati wângu jasoyesyaga unonye wakwe chintaje chichi kuti ni kwasalila, Atati une nalewâle Akunnungu ni unonye wakwe uujile sooni? 35 Ngajikufai kulikose kwa nanneâele nomwe wâkwe. 19 Nganguâjilwa sooni litaka atamuno kwakutenda chajila, wându chajasepe. kuâlanjikwa mwanagwenu. Mundende mpela jumo Jwakwete mapikanilo gakupikanila, apikane!"

15 Lyuâa limo, wâkukumbikanya nsongo wâjinji ni wâ sambi wâjinji wâiche ku Che Yesu

jwa wâmasengo wânu.' 20 Wâtandite ulendo kuuja kwa atati wâo. 'Paâwâliji kwakutalichila kanandi, atatigwe wâmbweneri ni kunkolela chanasa ni wâmmutuchile ni kwakomasya kwa unonyelo. 21 Mwanagwao

jula wansalile, 'Atati, une nalewéle Akunnungu ni ambujegwe jumo jumo, wambusise jwaandanda, nannewéle nomwe wakwe. Nganguwajilwa sooni 'Mwakongwele ilingwa kwa ambuje wangu?' 6 Nombe kuwilanjikwa mwanagwenu.' 22 Nambo atatigwe wanjanjile 'Mapipa mia moja ga mauta ga seituni' Ni waasalile achikapolo wao kuti, 'Njanguye! Nkajigale wansalile, 'Ntole chikalata cha ligambo lyenu, ntame chiwalo chambone mumwasye! Mumwasye pete kwachitema ni kulemba mapipa ansini.' 7 Nipele, ni italawandala! 23 Nkajigale ng'ombe jamwana wammusise jwamagambo jwine kuti, 'Nomweji jakunakana jila njisikite, tulye ni kusangalala pamo! mwakongwele ilingwa?' Wátite, 'Magunia mia tatu ga 24 Pakuwá mwanangu ju kwangu une wáliji mpela ngano.' Ni wansalile, 'Ntole chikalata cha ligambo jwamwe, nambo ali jwanjumi, wáliji asowile nambo lyenu ni kulemba kwachitema magunia mia mbili sambano awoneche.' Ni wátandite kusangalala pamo. 25 "Kele katemako mwanagwao jwankulungwa jula wáliji ku ngunda. Páwaujaga ni kuwändichila kumangwao, wakupikene kwimba ni kutyala. 26 Wambilasile jwakutumichila jumo ni wambusise kuti, 'Ana kwana chichi?' 27 Ni kapolo jula wanjanjile, 'Apwenu ausile pamusi ni atati wénu asikite ng'ombe g165) 9 Nombe Che Yesu wápundile kuwécheta, jamwana jakunakana ligongo lya wélewo pakuwá ampochele ali jwanjumi.' 28 "Nambo nchanda jwankulungwa jo watumibile ni wakanile kwinjila nkati. Nipele atatigwe wakopweche ni kunchondelela kuti ajinjile. 29 Nambo wélewo wanjanjile atatigwe yamwana nnope jwelejo akukulupilichika atamuno kuti, 'Nnole! Yaka yejinji i nantumichile mpela mu yeikulungwa nombeyo. Ni jwangakukulupilichika kapolo ni nganiningane kunjitchisy makanyo genu. mu yamwana ngaakukulupilichika atamuno mu Mumble chichi? Ngariumba atamuno kambusi yeikulungwa nombeyo. 11 Nipele iwgá wanyamwe kuti sangalale pamo ni achambusanga wangu! 30 ngankukulupilichika mu ipanje ya pachilambo Nambo páwáiche aju mwanagwenu jwajonasile waani wachachimpa ipanje yaili isyene? 12 chipanje chenu kwa kulaŵalaŵa, munsikitile jwelejo iwgá wanyamwe ngankukulupilichika mu indu ng'ombe jamwana jakunakana jila.' 31 Atatigwe ya mundu jwine ana waani wachampe yaili yenu wanjanjile kuti, 'Mwanangu, mmwe ndi pamo none mwachinsyene? 13 "Ngapagwa kapolo jwakukombola moŵa gose ni yose ingwete ili yenu. 32 Kwa yele kwatumichila achambuje wáwili, pakuwá chanchime yatuŵajile kutenda chindimba ni kusangalala, ligongo jumo ni kunnonyela jwine pane chanchimbichisyé mpwenuju, kwanguune wáliji mpela jwamwe nambo sambano ali jwanjumi ni wáliji asowile nambo sambano awoneche."

16 Che Yesu wáasalile wakulijiganya wao kuti,

"Jwapali jwachipanje juŵakwete jwakwimilila ipanje yakwe. Jwachipanje wásalilwe kuti jwakwimililajo akonanga ipanje yenu. 2 Nipele jwachipanje jo wambilasile ni kunsalila kuti, 'Ana achi ni chichi chinguchipikana chachikungamba mmwejo? Mmalanje imwatite pakwimilila ipanje yangu yose, ligongo ngamma jwakwimilila ipanje yangu sooni' 3 Jwakwimilila jula waganisisye mu ntima mwakwe achitiji, 'Ambuje wangu akuuminga masengo ga kwimilila ipanje yao, sambano chindende chichi? Ngangombola kulima ni kuwa wakuŵendawenda ikundesya soni. 4 Elo, nachimanyi chakutenda, kuti patachiminga masengo ga kwimilila ipanje wándu akombole kumbochela mmajumba gao.' 5 "Nipele, waaŵilasile waali ni magambo wose wa nkuliŵalanjila nli wambone pa meeso pa wándu, nambo Akunnungu akujimanyilila mitima jenu. Pakuwá chindu chachikuoneka chili chambone kwanno pa meeso pa wándu paujo pa Akunnungu chikuoneka chili chindu cha uchimwa. 16 "Malajisyo ga che Musa ni malembelo ga wakulondola wa Akunnungu galiji ganinkulalichikwa mpaka páwáiche che Yohana Wákubatisya. Chitandile kele katema Ngani Jambone ja Umwenye wa Akunnungu jikulalichikwa ni jwalijose akwinjila mwelemo kwa machili. 17 Nambo kwinani ni chilambo ikukomboleka kumala, kupunda kalembo kamo ka Malajisyo ga che Musa kutyosyekwa. 18 "Mundu jwalijose jwakulekangana ni wánkawavo ni kulombela jwine akutenda chikululu ni jwakunombela juwálekangene

ni wankwawo, akutenda chikululu.” 19 “Jwapali mundu munjamuche, iŵaga chaleche sambi, munnechelesye. jwachipanje juŵawalaga iwalo ya ndalamo jekulungwa 4 Atamuno anneŵelaga mala saba pa lyuŵa limo ni kupoka moŵa gose. 20 Paliji ni jwakulaga liina ni kuuja kukwenu mala saba achitiji, ‘Lesile sambi,’ lyakwe che Lasalo juŵagumbele maŵanga pachiilu nkusachilwa kunnechelesye.” 5 Achinduna ūaasalile chose nome wānū waŋonekaga v̄elego Ambuje Che Yesu kuti, “Ntujonjchesye chikulupi.” pannango wa nyuumba ja jwachipanje. 21 Che Lasalo 6 Ambuje ūajanjile, “Nkaakwete chikulupi atamuno ūalajile apegwe mbakatika sisyagwaga pakulila pa chamwana chati mpela lusongolo lwamwana nnope jwachipanje jo ni kupunda yeleyo mbwa syaikaga mpela lwa haladali, nkakombwele kuchisalila chitela kukulapita maŵanga gakwego. 22 “Lyuŵa limo cha nkuju chi kuti, ‘Ntpuche nkalipandichisyey jwakulaga jo ūawile ni achikatumetume ūa kwinani mu bahali,’ nombecho chikajtichisyey. 7 “Nambo ūanjigele ni kummika chiŵandi ni che Iblahimu. jwapi mwa ūanyamwe jwakwete kapolo jwakulima Nombe jwachipanje jula ūawile ni kusikwa. 23 pane jwakuchinga ngondolo pakuuja kutyochela Jwachipanje jo ūalasile nnope kwiuto kwa ūandu kungunda, akunsalila katema kakoko peko ‘Njise ūawile ni ūalolite kwinani ni kwaona che Iblahimu kwachitema, kundye chakulya?’ 8 Ngawa chansalile ali atemi pachiŵandi ni che Lasalo. (Had̄es g86) 24 kuti, ‘Mungulumichisyey chakulya, mmeje chile kwa ūanyanyisyey achitiji, ‘Atati che Iblahimu, mungolele kundumichila mpaka pachimalisyey kulya ni kung’wa chanasa, mwalaŵisyey che Lasalo kuti anyoye kumbesi normweji ni pachinlye ni kung’wa.’ 9 Ana ngati ambuje kwa chala chakwe mmeesi ni asisimisyey lulimi chantogole kapolo jo pakuŵa amasile kupanganya lwangu, pakuŵa ndili nkusauka nnope mu mooto iŵalamulikwe yo? 10 Iyoyo peyo ni ūanyamwe wu.’ 25 “Nambo che Iblahimu ūajanjile, ‘Mwanangu, pachimmale kupanganya yose iŵanlamulile yo, nkumbuchile kuti mmwe pamwalli ni umi pachilambo nsaleje kuti, ‘Uwe tuli achikapolo, tupanganyisyey mwamasile kupočhela yambone yose iyammajile masengo agala pe gatuŵajilwe nago.’” 11 Che Yesu nombe che Lasalo ūalasile. Nambo sambano paŵajaulaga ku Yelusalemu ūajesile mumpika wa ku akuno che Lasalo ali nkutuswa ntima ni mmwe Samalia ni ku Galilaya. 12 Paŵajinjilaga mu nsinda ndi mkusauka. 26 Kupunda yeleyi, pasikati jetu umo, ūandu likumi ūa matana ūaichile Che Yesu ni ūanyamwe kwana lisimbo lyekulungwa pakuti ni kwima kwakutalichila. 13 ūanyanyisyey achitiji, ūakusaka kutyoka akuno kwika kweleko anakombole “Che Yesu Ambuje, ntukolele chanasa!” 14 Che Yesu ni anajomboče mundu jwakweleko kwika akuno.” 27 paŵaweni ūaasaille, “Njaulangane nkaliosye kwa Pele jwachipanje jula ūatite, ‘Ngunchondelela, atati ūambopesi.’ Nombe ūanyawo paŵajaulaga kweleko, che Iblahimu kuti munnaŷisyey che Lasalo jo ajaule kwa ūaswejele. 15 Jumo jwa ūanyawo paŵaliweni kuti achalongo ūangu, 28 ligongo ngwete achapwanga amasile kulamwa, ūausile aninkwakusya Akunnungu nsano, ajaule akaajamuche kuti nombewo anaiche achinyanyisyaga. 16 Ūagwile manguku pa sajo peuto pamasausyo pano. 29 “Nambo che Iblahimu si Che Yesu achatogolelaga. Mundu jo ūalijii ūansalile, ‘Achapwenu akwete malembelo ga che Msamalia. 17 Nambo Che Yesu ūausisye, ‘Ana Musa ni ūakulondola ūa Akunnungu mwaleche ngati ūalijii ūandu likumi ūawâwaswejeswe? Ali kwapi ūapilikaniile ūelewo.’ 30 Nambo jwachipanje jo ūatite tisa ūala? 18 Ana ngapagwa ūandu ūane ūausile sooni, ‘Atati che Iblahimu ngawa yeleyo nambo kukwatogolela Akunnungu ikaŵe jwakwikape?’ 19 ūaga mundu jumo chasyuche ni kwajaulila, chaleche Nombe Che Yesu ūansalile mundu jo kuti, “Njimuche, sambi syao.” 31 Nombe che Iblahimu ūatite, “Ūaga njauje chikulupi chenu chinamisyey.” 20 Katema ngakugapilikanicisyey ni kugakulupilila malembelo kampepe Mafalisayo ūausisye Che Yesu kuti, ga che Musa ni ūakulondola ūa Akunnungu “Ana Umwenye wa Akunnungu ukwika chakachi?” atamuno asyuche jwaliyose ni kwajaulila ngakombola Nombewo ūajanjile, “Umwenye wa Akunnungu ngaukwika kwakulolecheka. 21 Atamuno menema ngapagwa juchakombole kusala, ‘Nhole uli akuno,’ pane ‘Uli apala.’ Pakuŵa Umwenye wa Akunnungu uli pasikati jenu.” 22 Sooni, ūaasalile ūakulijiganya ūao kuti, “Gakwika moŵa pachinnajile kulola lyuŵa limo mwa moŵa ga Mwana jwa Mundu, nambo nganlionia. 23 Ni ūandu chachinsalila kuti, ‘Nhole, ali ako!’ Pane, ‘Nhole, ali akuno!’ Nambo ūanyamwe nkayoka atamuno kwakuya. 24 Pakuŵa chiiŵe

17 Che Yesu ūaasalile ūakulijiganya ūao kuti,
“Ngaikomboleka kuti ikatyochela yakunleŵesya ni kukola sambi nambo ulaje uŵe kwa jwakwikanawo yakuleŵesya. 2 Ikaliji mbaya jwakwaleŵasya jo atawikwe lisyago pa lukosi ni kwaponya mu bahali kupunda kunsîŵilila jumo jwa achanandi ūa. 3 Nilolechesye mwachinsyene! “Mpweni aleŵaga,

mpela njasi pajikumesya ni kuloleka kwiunde kose, pakuwécheta jwakulamula jwangalumbana jo. 7 Uli, iyoyo peyo ni ichichiwa pa luywa lya kwika kwakwe Akunnungu ngawaachenjela wéle wándu wáwasagwile, Mwana jwa Mundu. 25 Nambo gakanawé gelego, wakwalilila muusi ni chilo wala? Ana pane chakaé akusachilwa asauche nnope ni kukanikwa ni wándu kwapilikanila? 8 Ngunsalila kuti chachachenjela wa uwelesi u. 26 Mpela iyaliji pa mówa ga che Nuhu ni wanyawo chitema pe. Nambo uli pachaiche Mwana iyoyopeyo ni ichichiwa pa mówa ga kwika Mwana jwa jwa Mundu chiwasimane wándu wakunkulupilla Mundu. 27 Wándu wályaga ni kung'wa, wálobelaga pachilambo pano?" 9 Nombe Che Yesu wátanjile ni kulombwa mpaka luywa liwajinjilaga che Nuhu mu sooni chitagú kwa wakuliganisa kuti akupanganya ngalawá jekulungwa lila. Nipele jaiche ula jekulungwa yaili yambone paujo pa Akunnungu ni kwanyelusya nnope ni kwajonanga wose. 28 Iyoyopeyo ni ichiwe wáne. 10 "Wándu wáwili wajawile pa Nyumba mpela iyaliji pakutyoche pa mówa ga che Lutu. ja Akunnungu kukupopela, jumo wálijí Mfalisayo Wándu wályaga ni kung'wa, wásumisyaga ni kusuma, ni jwine wálijí jwakukumbikanya nsongo. 11 Wápandaga mbeju ni kutawá majuumba. 29 Nambo "Jwele Mfalisayo jo wájimi ni kupopela chikatikati luywa liwakopweche che Lutu Msodoma lila, mootho achitiji, 'Akunnungu, nguntogolela pakuwá uneji ni chibiliti yatulwiche kutyochela kwinani nti ula nganima chisau wándu wáne, wachiswamba ni ni kwaaulaga wose. 30 Ilaila peila ni ichichiwa pa wachigongomalo ni wachikululu. Natamuno chisau luywa lya kwika Mwana jwa Mundu." 31 Wápundile jwakukumbikanya nsongo ju. 12 Ngutawá kañili kwa kuwécheta, "Lyele luywa lyo, jwalijose juchawé paasa chijuma ni ngutiyosya liunjili lya kakumi lya indu nyumba kasajinila kukujigala chipanje chakwe yose ingupata." 13 "Nambo jwakukumbikanya nsongo chachili mu nyumba. Iyoyopeyo juchawé ku ngunda jula, wájimi kwakatalichila, nombejo nganalinga kasauja kukutola yailesile panyuma. 32 Nkumbuchile kulola kwinani nambo wáliputile pa ntima pao kwa iyasimene wankwawo che Lutu. 33 Mundu jwalijose kulilasika achitiji, 'Akunnungu, mungolele chanasa jwakusaka kuukulupusya umi wakwe, chaujase. Ni une jundi ni sambil'" 14 Che Yesu wátit, "Ngunsalila mundu jwalijose juchaujase umi wakwe, chaugose. mwanya, jwakukumbikanya nsongo jo wáusile 34 Ngunsalila kuti, chilo cho wándu wáwili chagone kumangwao ali akundikwe ni Akunnungu kumpunda pachindanda chimo, jumo chajigalikwe ni jwine Mfalisayo jo. Pakuwá jwalijose jwakulikwesya chachilekwa. 35 Achakongwe wáwili chachiwa chatuluswe ni jwakulitusya chakweswe." 15 Wándu aninkusyaga pampepe, jumo chajigalikwe ni jwine wámpape wánnichisyé Che Yesu wáñache achanandi chachilekwa. 36 Wándu wáwili chachiwa mu ngunda kuti wásajichile makono ni kwapa upile. Nambo umo, jumo chajigalikwe ni jwine chachilekwa." 37 wakulijiganya wáo pañaiweni wákalipile. 16 Nambo Wákulijiganya wáusise kuti, "Ana kwapi Ambuje?" Che Yesu wáawilasile wáñache achanandi achitiji, Nombe Che Yesu wájanjile, "Kwauli ntembo kweleko ni kuchakasongangane achikapungu."

18 Che Yesu wáasalile wakulijiganya wáo chitagú chati, wándu akusachilwa apopeleje katema kose pangapela. 2 Wátitte kuti, "Pamusi umo, jwopalí jwakulamula jumo, jwanganjogopa Akunnungu natamuno kwachimbichisyá wándu. 3 Nipele, jwopalí jwankongwe jwakuwililwa jumo pa musi wo juwájaulilaga kawíli kawíli jwakulamulajo achitiji, 'Munjenjele kuti ngole chigolochelo changu kutyochela kwa jwammagongo jwangu.' 4 Kwa mówa gamajinji jwakulamula jo nganasaka kwachenjela nambo kambesi kakwe wátitte mu ntima mwakwe, 'Atamuno ngangwajogopa Akunnungu namuno kwachimbichisyá wándu, 5 nambo kwaligongo lya jwakuwililwa ju akuusakalisa une, chinaachenjela kuti akole chigolochelo chakwe nambo iŵaga ngambanganya yeleyo chambesye une pakwika kawíli kawíli!" 6 Nipele, Ambuje wájendelechele, "Mpilikane yatite

nkalekasya pakuwá Umwenye wa Akunnungu uli wa wándu mpela awá. 17 Ngunsalila isyene kuti jwalijose jwangukuupochela Umwenye wa Akunnungu mpela mwánchez jwannandi, ngajinila mu Umwenye ng'oo." 18 Chilongola jumo jwa Wáyahudi wámmusisyé Che Yesu achitiji, "Jwakwiganya jwambone ana ndende chichi pakuti ngole umi wa mówa gose pangalibesi?" (aiōnios g166) 19 Che Yesu wáasalile, "Ligongo chi nkuumilanga une jwambone? Ngapagwa jwali jwambone akaé Akunnungu pe. 20 Nkugamayilila makanyo ga Akunnungu, 'Kasintenda chikululu atamuno kasimmulaga ni kasinjíwa atamuno kasinsala ya unami ni mwachimbichisyé atati wánu ni achikulu wánu.'" 21 Welewo wátit, "Yeleyo yose naikamulichisyé chitandilile mu uchanda wangu." 22 Che Yesu pañaplikene gelego wánsalile kuti, "Chindu chimo chisoñile kulkwenu, nkasumisyé yose inkwete ni mbiya syo nkaasapulile wakulaga, nomwe ni pachinchikola ipanje kwinani, nipele njise munguye."

23 Nambo mundu jo paŵapilikene yeleyo, wāsupwiche nnope pakuwa ŵaliji ni ipanje yejinji. 24 Che Yesu paŵammweni mundu jo aninkusongoneka ni ŵatite "Yaikuti pakulepelecheka kwa ŵandu ŵaaali ni ipanje kwinjila mu Umwenye wa Akunnungu! 25 Elo, ili yangalemwa kwa chinyama chachikuŵilanjkwa ngamia kwinjila pachipowo cha sindano kupunda jwaali ni chipanje kwinjila mu Umwenye wa Akunnungu." 26 ŵandu ŵaŵapilikene yeleyo ŵausisyé, "Ana ŵaani uchakombole kulupuswa?" 27 Che Yesu ŵajanjile achitiji, "Indu yangaikukomboleka kwa ŵandu, kwa Akunnungu ikukomboleka." 28 Che Petulo ŵansalile Che Yesu, "Nnole, uwe tulesile indu yetu yose ni kunkuya alakwe!" 29 Nipele, Che Yesu ŵaasalile, "Isyene ngunsalila, mundu jwalijose jwajilesile nyumba pane ŵankwawo pane achapwakwe pane achaŵelesi pane achiŵanagwe ligongo lya Umwenye wa Akunnungu, 30 chapochele yejinji nnope aka katemaka ni katema kakawika chachipochela umi wa mowâ gose pangali mbesi."

(aiōn g165, aiōnios g166) 31 Che Yesu ŵaajigele pajika ŵakulijiganya ŵao kumi na mbili, ŵaasalile, "Mpilikane! Tukukwesya kwaula ku Yelusalemu ni kweleko indu yose iyalembekwe ni ŵakulondola ŵa Akunnungu yankati Mwana jwa Mundu chiiŵe isyene. 32 Pakuwa chachajausya kwa ŵandu ŵangosyo sine nombe ŵanyawo chachanyelusya ni kwatukana ni kunsunila mata. 33 Champute ibokola ni kummulaga nambo pa lyuŵa lyaatatu kutyochela pa chiwa chao chasyuche." 34 ŵakulijiganya ŵala nganagamanyililaga malumbo ga maloŵe gaŵecheteje Che Yesu go pakuwa galiji gamasisikwe kukwao nombewo nganaimanyilila kuti Che Yesu akuŵecheta nkati chichi. 35 Katema Che Yesu paŵawândichile ku Yeliko, jwapali mundu jumo jwangalola juŵatemi mungulugulu litala achivwendaga. 36 Paŵapilikene ŵandu ŵajinji aninkupita ŵausisyé "Ana kwana chichi?" 37 ŵansalile, "Che Yesu ŵa ku Nasaleti akupita." 38 Nombewo ŵanyanyisyé achitiji, "Che Yesu, Uŵelesi u che Daudi, choonde mungolele chanasa!" 39 ŵandu uŵalongolele ŵala ŵankalipile kuti amyalale, nambo ŵelewó ŵapundangenye kunyaŷisya achitiji, "Uŵelesi u che Daudi, choonde mungolele chanasa!" 40 Che Yesu ŵajimi ni ŵalamwile kuti ŵapeleche paujo pao. Jwangalola jula paŵawândichile Che Yesu ŵammusisyé, 41 "Ana nkusaka nampanganyichisyé ichichi?" Wajanjile, "Ambuje, ngusaka ngombole kulola sooni." 42 Che Yesu ŵansalile, "Nnole! Chikulupi chenu chinnamisyé." 43 Papopo pepo ŵakombwele kulola sooni ni ŵakuuiye Che Yesu achakusyaga Akunnungu. ŵandu wose paŵaiweni yeleyo ŵalapile Akunnungu.

19 Che Yesu ŵajinjile ku Yeliko ni ŵaliji nkupita. 2 Jwapali mundu jumo liina lyakwe che Sakayo, juŵaliji jwankulu jwa ŵakukumbikanya nsongo, nombe jwali jwachipanje. 3 ŵasachile kwawona Che Yesu kuti ŵaliji ŵaani nambo ŵalepele ligongo lya winji wa ŵandu ni pakuwa ŵaliji jwanjipi. 4 Nipele, ŵautuchile mmbujo ni ŵakwesile chitela chachikulungwa cha nkuju kuti akcombele kwawona pakuwa ŵaliji nkupita lyle litala lyo. 5 Che Yesu paŵaiche peuto po ŵalolite mwinani ni ŵansalile, "Che Sakayo, ntuluche chitema pakuwa lelo jino ikumajila kulonjela mu nyumba jenu." 6 Che Sakayo ŵajangwiye kutuluka ni ŵapochele kwa kusengwa. 7 ŵandu wose paŵaiweni yeleye, ŵatandite kunyinyita achitiji, "Ajinjile kulonjela kwa mundu jwa sambi." 8 Nambo che Sakayo ŵajimi paujo ni ŵaasalile Che Yesu, "Ambuje mumbilikanichisyé! Une ching'aŵanye ipanje yangu pambindikati ni chinape ŵandu ŵakulaga ni iŵaga najigele chindu cha mundu jwalijose kwa chigongomalo, chinauchisyé kacheche." 9 Che Yesu ŵansalile kuti, "Lelo jino ukulupusyo uiche mu nyumba ji pakuwa nombejo ali jwauŵelesi u che Iblahimu. 10 Pakuwa Mwana jwa Mundu aiche kukwasosa ni kukwakulupusya ŵasochele." 11 ŵandu ŵaliji nkwpilikanila Che Yesu. Ni paŵaliji nkuŵandichila ku Yelusalemu ŵandu ŵaganisyaga kuti Umwenye wa Akunnungu uŵandichile kuoneka. Kwa ligongo lyo ŵatanjile sooni chitagü. 12 ŵatite, "Jwapali mundu jwa lukoso lwa umwenye juŵajawile kuchilambo cha kutalika kuti akapegwe umwenye ni jwankulu jwa mamwenye ni kuuja. 13 Akanâŵe kwaula, ŵaaŵilasile achikapolo ŵao likumi ni ŵapele kila mundu mbiya liunjili limo ni mbiya jimo malinga ni mbote ja misi jitatu ni kwasalila, 'Nsumisyé malonda mpaka pachiue.' 14 Nambo achinsyene musi, ŵanchimile ni ŵalajisyé ŵantenga ajaule akajile 'Ngatukunsaka mundu ju atulongsye uwe.' 15 "Nambo, mundu jo ŵausile sooni kumusi ali amasile kupochele umwenye ni ŵalamwile kuti akaaŵilanjile achikapolo ŵapele mbiya ŵala kuti achimanyiliile chachipundile chajinjisyé kila mundu. 16 Kapolo jwaandanda jwaiche paujo pao ni ŵatite, 'Ambuje, mbiya jenu jimwambele jijonjesyeche mbiya likumi.' 17 Nombewo ŵansalile, 'Ntesile yambone, mmwejo ndi kapolo jwambone. Pakuwa mwaliji jwakukulupilichika pa indu yenandi, nkoleje ulamusí pachanya pa misi likumi!' 18 Kapolo jwaawâili jwaiche nikuti, 'Ambuje, mbiya jenu jimwambele jijonjesyeche mbiya sine nsano.' 19 Nombewo ŵansalile jwelejo

kuti, 'Nomwe wakwe nkoleje ulamusi pachanya misi wampepe wawaliji mu mpingo wa wandu mula nsano.' 20 'Nipele, kapolo jwine jwaiche achitiji, wansalile Che Yesu kuti, "Jwakwiganya, mwakalipile 'Ambuje, aji ni mbiya jenu jimwambele jila, nagosile wakulijiganya wenu!" 40 Che Yesu wajanjile uchenene mu chiguo cha mwana chammakono. 21 kuti, "Ngunsalila wanyamwe, naga chamyalale Ligongo nanjogopaga, pakuwa mmwe ndi mundu wanyawa, maganga chigatande kunyokonya." 41 jwakunonopa ntima. Mundu junkuigala yangawa Paawandichile ni kuulola musi wa ku Yelusalemu, yenu ni kugoola yanganimpande.' 22 Nombewo Che Yesu walisisle ligongo lya musi wo 42 achitiji, "Ikali jwansalile, 'Ngunnamula kwaligongo lya intite mbaya nkaimanyilile lelo jino, indu yaikwikanawo pakuwecheta mmwe kapolo jwangalumbana! Ngati chitendewe! Nambo sambano isisiche pa meeso mwaamanyilile kuti une ndili mundu jwakunonopa genu. 43 Pakuwa mowa chigannyichile mmwe ni ntima, jungwigala yangawa yangu ni jungugowola wammagongo wenu chansyunguchisyé likumba ni yanganimbande. 23 Ligongo chi nganinjausya chachinsyungula ni kummikkanya kosekose. 44 mbiya jangu kwa wakutiosya yakoonjecheka, Chankasanye mmwe ni waali nkati likumba lya musi kuti une pachiuje nyaule ngajigale ni yakupunda wose ngapagwa liganga lichilisigale palijakwe, ligongo yakwe?' 24 'Pelepo waasalile uwajimi pepala waala, nganinkamanyilila katema paawannyichile Akunnungu 'Munsumule mbiya jo, nkaape jwakwete mbiya kukunkulupusa.' 45 Nipele, Che Yesu wajinjile pa likumi jula.' 25 Wanyawo wansalile, 'Ambuje, nambo Nyumba ja Akunnungu ni watandite kwaawirijila paasa jwelejo akwete chile mbiya likumi!' 26 Nombewo wawasumisyaga malonda, 46 achitiji, "Llebekwe yati, wajanjile kuti, 'Ngunsalila, kwa jwalijose jwakwete 'Nyumba jangu chijiwé nyumba ja kupopeia', nambo chindu chachipegwa ni kujonjechekwa. Nambo kwa wanyamwe njitesile peuto pakulisisila wawayi.' 47 Che jwanganakola chindu atamuno chamwana chakwete 20 Lyuwa limo Che Yesu paawaliji nkrajiganya cho chichijigalikwe. 27 Nambo, yankati awaawa lyuwa ni lyuwa. Nambo achakulu wambopesi ni wammagongo wangu uwakanile kuti ninaalongosye, wakwiganya Malajisy ga che Musa ni ilongola mwaichisyé apano ni kwasiwita paujo pangu.'" 28 Che ya wandu wwasosile litala lya kwaaulaga, 48 nambo Yesu paawawechete gelego, wajendelechele ni ulendo nganamanyilila ichajile pakupanganya, pakuwa wandu paujo pao wa ku Yelusalemu. 29 Paawandichile wose waliji nkwapilikanicisyá uchenene.

ku Besefage ni ku Besania, chiwandi ni chikwesya chachigumbele itela ya Miseituni, walajisyé wawili mwa wakulijiganya wao. 30 Wasalile kuti, "Njaule pa nsinda wauli mmbujo mwenu. Pachinkajinile mu nsinda mo, chinkansimane mwanambunda jwatawikkwe jwanganakwelekwe ni mundu. Nkangopole ni kunnyikanawo apano. 31 Sooni iwaga chakammusye mundu kuti, ligongo chi nkungopola? Nkajile, 'Ambuje akunsaka.'" 32 Nipele, uwajajisyé waala wajawile ni waisimene mpela iwatite pakusalilwa ni Che Yesu. 33 Paawaliji nkungopola mwanambunda jula, achinsyene ni wausisyé, "Ana ligongo chi nkungopola mwanambunda ju?" 34 Wajanjile, "Ambuje akunsaka." 35 Wanjigele mwanambunda jula ni kwapelechela Che Yesu. Watandiche iwalo yao pachanya pa mwanambunda jo ni wankwesisyé Che Yesu pachanya pakwe. 36 Paawajendelechelelaga ni ulendo wandu watandiche iwalo yao mwitala. 37 Paawandichile ku Yelusalemu, palitala lyalikutuluchila kuchikwesya chachigumbele itela ya Miseituni, mpingo wose wa wandu ni wakulijiganya wao watandite kuchina ni kwatogolela Akunnungu achinyanyisyaga ligongo lya yakusimonjeka yose iwayeni 38 watite "Akole upile Mwenye jwakwika mu liina lya Ambuje. Chitendewe kwinani ni ukulu kwa Akumanani." 39 Mafalisayo

ngunda wa misabibu kwa wakulima wala, kukujigala Masadukayo wampepe wakutinji, ngapagwa kusyuka liunjili lyakwe lya magungulo. Nambo wakulima kwa wandu wanawile wanajaulile Che Yesu ni kausya, wala wampatile kapolo jo ni kummusya makono 28 "Jwakwiganya, che Musa watulembele kuti iwaga pe. 11 Nsyene ngunda jula wantumile kapolo jwine, chawe nkulugwe mundu jumo ni kunleka wankwakwe nambo jwelejo nombe ni wampatile ni kuntendela ya pangali wanache, mpwakwe ajinjile majumba kuti chipongo ni kummusya makono pe. 12 Wantumile akombole kummelechela nkulugwe jo wanache. 29 sooni jwaatatu, jwelejo nombe wammulesye ni Nipele, wapali achachanda saba uwawelekwe ni kwajasila paasa ngunda. 13 Nipele nsyene ngunda wa mundu jumo. Jwaandanda walombele jwankongwe ni misabibu jula waganisise achitiji, 'Chindende ichichi? Wanawile pangaleka mwanache. 30 Ni jwaawili wajinjile Chinampeleche mwanangu jwajika jwakunonyelwa majumba nombejo wanawile pangaleka mwanache, 31 pane chakanchimbichisy e jwelejo.' 14 Nambo ni jwaatatu wajinjile majumba, iyoyo peyo wose saba wakulima wala pawammweni, wawecheteseyene jwine wamasile kuwa pangaleka wanache. 32 Kumbesi ni jwine, achitiji, 'Aju ni juchapochela iwigosele, jwankongwe jula nombe wanawile. 33 Sambano, ana twende tummulaje kuti indu iwigosele tujigale pakumala kusyuka wawee jwankongwe jo chachiwa uwe.' 15 Nipele, wankopwesye paasa ngunda wa jwankongwe jwa waani? Pakuwaa wose saba wala misabibu ula ni kummulaga." Nipele Che Yesu wanlombele jwelejo." 34 Che Yesu waasalile, "Wandu wausise, "Ana nsyene ngunda wo, chachatenda wa moawa gano, mchilambo mu akulombela ni ichichi wakulima wo?" 16 "Chaiche ni kwaaulaga kulombekwa, (aiōn 9165) 35 nambo uchawālanjikwe wakulima wo ni kwapa wakulima wane ngunda wa kuti akuwajilwa kusyuswa ni kutama mu katema misabibu wo." Wandu pawagapilikene gele malowé kakawika ngasalombela atamuno kulombwa. (aiōn ni wātite, "Ngwamba! Gakatukopochela namose 9165) 36 Usyene ukuti ngaikomboleka kuwa sooni, kanandi!" 17 Nambo Che Yesu wālomite wānyawo ni ligongo chachiwa mpela achikatumetume wa kwinani kausya, "Ana aga Malembelo ga Akunnungu ga wa Akunnungu nombewo chaawē wanache wa gana malumbo chi? Gagakuti, 'Liganga lyalikanile Akunnungu, pakuwa asyuchile. 37 Namose che wākutawā, sambano lilyolyo lili lyetendekwe liganga Musa wālosise pangasisa kuti wanawile chachisyuswa. lyekulungwa lyakwimichila nyumba!' 18 Mundu Mmalembelo gakwe gagalembeke nkati chisukutu jwalijose juchalikuwāle pa liganga lio, chakasiche chichakolelagaa mootho, welewo akwatanga Ambuje ipande ni lyangwilaga mundu jwalijose chilinsyaje." kuti ali Akunnungu wa che Iblahimu ni Akunnungu 19 Wākwiganya Malajiso ga Akunnungu ni achakulu wa che Isaka ni Akunnungu wa che Yakobo. 38 wāmbopesi wāsakaga kunkamula Che Yesu ndawī Welewo nganalinga kummusya sooni liusyo line. 41 yele kuti wātanansyse Che Yesu kwa malowé gao ni Che Yesu wāusise kuti, "Kwa chichi wāndu akuti kwajausa pa ulamusi wa jwankulu jwa chilambo. 21 Kilisito Nkulupusyo ali wa uwalesi u che Daudi? 42 Che Wākuuchilichisy wo, wāmmusise Che Yesu achitiji, Daudi asyene akyawecheta mmalembelo ga Sabuli, "Jwakwiganya, tukumanyilila kuti nkusala ni kwiganya 'Ambuje waasalile Ambuje wāngu, Ntame kundyo malowé ga isyene ni tukumanyilila kuti nganirkola kwangu 43 mpaka pachinaawiche wāmmagongo lusagu kwa mundu jwalijose nambo nkwiganya yakuti wānu paasi pa sajo syenu.' 44 Nipele iwaga che matame mpela ila Akunnungu yakutulajichisy. 22 Daudi akwaawilanga Kilisito Nkulupusyo 'Ambuje,' Ntusalile, ana ili yambone kausya nsongo kwa iwele uli sooni awē uwelesi u che Daudi?" 45 Wandu Mwenye jwa ku Loma pane ngwamba?" 23 Nambo wose pawāliji aninkwapilikana Che Yesu, welewo Che Yesu wāchimanyilile chitanji chao ni waasalile waasalile wākulijiganya wāo kuti, 46 "Nlilolechesye kuti, 24 "Muunosye mbiya. Ni wāusise kuti ana ku ni wākwiganya malajiso wākusaka kwendajenda meeso ku ni liina li lyacheni?" Nombewo wājanjile, ali awete minjilo jajile. Wākunonyelwa akomasikwe "Ja mwenye jwa ku Loma." 25 Che Yesu waasalile, kwakuchimbichikwa peuto pakuchingangana wāndu "Nipele mwape Mwenye jwa ku Loma yaili yao ni achajinji ni wākutama mu itengu yakuchimbichika Akunnungu yaili yao." 26 Nganakombola kwakamula mmajumba ga kupopelela ni kutama mmauto atamuno kwa lilo wāliliyose paujo pa wāndu gakuchimbichikwa pa chakulya. 47 Wākwasumula nambo wāsimosile kwanga kwao ni wāmyalele. 27 majumba achakongwe wāwililwe ni achiwānkawano ni

kupopela mapopela gamaleu kuti aroleche wambone paujo pa wändu. Kwalyele ligongo lyo chalamulikwe kwachikali nnope kupunda wane!"

21 Che Yesu wárolechesye kwa nnope, wáaweni wáipanje ali nkutaga sadaka syao mu lisanduku lya kugosela sadaka pa Nyumba ja Akunnungu. **2** Wámmweni jwakulaga jwawiliwe ni wankwawo ali nkutaga senti siwili. **3** Nipele, wátite, "Isyene ngunsalila kuti, aju jwakulaga jwawiliwe ni wankwawo atasile yajinji kwapunda wose. **4** Pakuwá wáne wose atasile sadaka syao kutyochela mu yakupunda ya muipanje yao nambo jweleju nkulaga kwakwe atasile yose yakwete ya umi wakwe." **5** Wándu wámpape wá Che Yesu wálijí nkukunguluchila yankati Nyumba ja Akunnungu ijatite pakoloswa ni maganga gambone pampepe ni sadaka sisatyosikwe kwa Akunnungu. Nipele Che Yesu wátite, **6** "Yele yose inkwiwona chigaiche mowá gaati ngalisigalila liganga paliganga line pakuwa yose yo chigumulikwe." **7** Nipele wákulijiganya wao wáusisye, "Jwakwiganya, ana chigatyochele chakachi gele? Ana chimanyiso chi chachichilosye kuti gawandichile kutendekwa gelego?" **8** Che Yesu wáajanjile, "Nlilolechesye, ngasinlambuchikwa. Wándu wájinji chachiika achilitendaga wanyawo ali une, achitiji 'Une ndili Kilisito Nkulupusoy!' Ni kuti, 'Katema kávandichile.' Nambo wányamwe ngasimwakuya. **9** Pachinchipilikana yangondo ni utinda ngasinjogopa pakuwa ikusachilwa iwoneche kaje yeleyi nambo mbesi ngajityochela kwanakamo." **10** Sooni wájendelechele kuwécheta, "Wándu wá chilambo chimo chachimenyana ni wándu wá chilambo chine ni umwenye chiuputane ni umwenye wine. **11** Chichityochele chindendemesi chachikulungwa cha chilambo ni sala ni ilwele yakogoya panepane. Chiipagwe indu yakogoya ni imanyiso yaikulungwa kwinani. **12** Nambo gakanawé kukopochela gelego, chinchikamulwa ni kunnagasya ni kunjausya mmajumba ga kupopelela ni kwaúechetelela ni chachinjausya mmajumba ga kutawilwa wändu. Chanjigale paujo pa mamwenye ni pa wákulamula ligongo lya kungulupilila une, **13** melepe nkombole kuusalá umboni wangu kukwao. **14** Nlapilile mmitima jenu kuti nganganisyá kaje ichinjile pakulichenjela. **15** Pakuwá une chinampe wányamwe malowé gakuwécheta pamo ni lunda nombe wámmagongo wánu ngakombola kugakanila namose kugakana. **16** Achaŵelesi wánu ni achalongo achinjenu ni achapwenu ni achambusanga wánu changalauche wányamwe.

Ni wámpape mwa wányamwe chimmulajikwe. **17** Wándu wose chachinchima wányamwe ligongo lya kungulupilila une. **18** Nambo namose luumbo lwa mmitwe jenu ngalusówa. **19** Nambo mpunde kupililila, pakuwa kwa lyele litalalyo chimuukulupusye umi wenu. **20** "Pachinchiuwona musi wa ku Yelusalemu ali asyungwile mipingo ja wángondo, pelepo mmanyilile kuti kugumulikwa kwakwe kuwandichile. **21** Pelepo, wáali ku Yudea autuchile mmatumbi ni wáali nkati Yelusalemu akopoche paasa ni wéle wáali mmingunda akaujinjila wele musi wo. **22** Pakuwá gele ni mówa ga Akunnungu kwalamula wándu wákwe wá ku Isilaeli, kuti gose gagalembekwe Mmalembelo Gamaswela gávë isyene. **23** Chalaje wáali ni iilu ni wákonjesya gele mówago! Pakuwá chikupagwe kulaga kwakukulungwa pachilambo ni uchimwa wa Akunnungu chiuwé kwa wándu wá chilambo chi. **24** Ni wándu wámpape chaulagwe kwa lipanga ni wáne chajigalikwe mateeka ni kwapwilinganya mu ilambo yose. Musi wa Yelusalemu chiulamulikwe ni wándu wá ilambo ine mpaka pachiumalile ulamusí wao. **25** "Chiipagwe imanyiso mu lyuwa ni mu lwesti ni mudondwa. Wándu wá pa chilambo chasupuche ni kukola lipamba ligongo lya kulindima kwa matumbela ga mu bahali. **26** Wándu chapwe mitima ligongo lya lipamba achiloleлага indu ichityochele pachilambo pano, pakuwa indu yose yaili ni machili kwiunde chisau lyuwa ni lwesti ni mudondwa ni ine yose chiitunganyikwe. **27** Pelepo, chachimmona Mwana jwa Mundu achiikaga mwiunde ni machili gamakulungwa ni ukulu wakwe. **28** Pachigatande kopochela gelego, njime mwa kulimba nchijinamukula mitwe jenu ligongo chiwombolo chenu chiwandichile." **29** Nipele, Che Yesu wátanjile wanyawo chitagu chati, "Nnolechesye chitela cha ntini ni itela ine yose. **30** Nyiwonaga itela ininkusipuka nkui manyilila kuti chuuku chiwandichile. **31** Iyoyo peyo, nomwe wákwe pachinchiiwona yeleyo ichikopochelaga, mmanyilile kuti Umwenye wa Akunnungu uwandichile. **32** Isyene ngunsalila, au uwélesi wu ngaumala mpaka indu yose pachimalichikwe. **33** Kwinani ni chilambo chiimale nambo malowé gangu ngagamala ng'oo." **34** "Nambo nlilolechesye mwachimisyene, kuti mitima jenu ngasijitopewa ni upoce ni kukolelwa ni kusauchila umi u. Pakuwá lyele lyuwa lyo chilinnyichilile chisisimuchile. **35** Pakuwá chilyaichilile mpela chitanji wose wákatama mu chilambo chose. **36** Nipele nlilolechesye ni kupopela katema kose kuti nkole machili mpakombole kuwambala yele yose ichityochele ni kwima paujo pa Mwana jwa Mundu." **37** Che Yesu wálijí nkwaiganya wándu pa Nyumba ja Akunnungu katema kose ka muusi nambo katema ka

chilo wājaulaga kukutama kuchikwesya cha Miseituni. 38 Wāndu wose wājimukaga kundāwī pe ni nkawula pa Nyuumba ja Akunnungu kukwapilikanila Che Yesu.

22 Lyawāndichile lyuŵa lyekulungwa lya mikate jangatajikwa chilungo lyalikuŵilanjikwa Pasaka. 2 Achakulu wāmbopesi ni wākwiganya Malajisyō wāliji nkusosa itajile pakwaulaga Che Yesu nambo wāliji nkujogopa wāndu. 3 Nipele Shetani wānjinjile che Yuda jwakuŵilanjikwa Iskaliote, jumo jwa achinduna kumi na mbili wāla. 4 Che Yuda wājawile ni kuŵechetesanya ni achakulu wāmbopesi ni achakulungwa wā wākulindilila Nyuumba ja Akunnungu itajile pakwakamusya kwakamula Che Yesu. 5 Nombewo wāsengwile ni kwilana nawo kuti chiŵape mbiya. 6 Che Yuda wājitchisyē ni kutanda kusosa lipesa lyambone lyawkakamusya kwakamula Che Yesu pangali kumanyilila wāndu. 7 Nipele, lyaiche lyuŵa lya mikate jangatajikwa chilungo. Iyoyo peyo ni lyuŵa lyalikusachilwa kusikita mwanangondolo jwa Pasaka. 8 Che Yesu wāatumile che Petulo ni che Yohana achitiji, "Njaulangane nkatukulumichisyē chakulya cha Pasaka kuti tulye." 9 Nombewo wāusisyē Che Yesu, "Ana nkusaka tukachikolochesyē kwapi?" 10 Ni wājanjile, "Mpilikanile! Pachinkajinjile pa musi po, chinkasimane ni jwannume ali atwiche lulo lwa meesi. Nkaakuye wēlewo mpaka mu nyuumba jichakajinjile. 11 Mwasalile asyene nyuumba jo, 'Jwakwiganya akummusya, chili kwapi chuumba muchingalile chakulya cha Pasaka pamo ni wākulijiganya wāngu?' 12 Nombewo chakannosye chuumba chachikulungwa cha penani chachili ni indu yose yaikusachilwa mu chuumba. Nkakulumisye mwelemo." 13 Wājawile ni wāsimene indu yose ili mpela iŵatite pakusalilwa ni Che Yesu, nombewo wākulumisye chakulya cha Pasaka. 14 Pakaičhe katema, Che Yesu wātemi kulya pamo ni achinduna wākwe. 15 Wāsalile, "Najile kwannope kulya chakulya cha Pasaka pamo ni wānyamwe nganime kulagaswa. 16 Pakuŵa ngunsalila kuti, nguulya sooni chakulya cha Pasaka mpaka pachiŵe isyene mu Umwenye wa Akunnungu." 17 Nipele Che Yesu wājigele chikombe ni paŵamasile kwatogolela Akunnungu wātite, "Mpochele ni mpelegane mwachimisyene. 18 Pakuŵa ngunsalila kuti, chitandile sambano ngaang'wa sooni divai mpaka pachiuiče Umwenye wa Akunnungu." 19 Sooni wājigele nkate ni kwatogolela Akunnungu, wāgaŵenye ni kwapa achitiji, "Chelechi ni chiilu changu chachikutyochekwa ligongo lyenu. Ntendeje yeleyi kwa kungumbuchila une." 20 Iyoyo peyo paŵamasile kulya ni wājigele chikombe

achitiji, "Achi chikombechi lili lilangano lya sambano lya Akunnungu lyalikutendekwa kwa miasi jangu jajikwitika kwa ligongo lyenu. 21 "Nambo, nnole! Jwejula jwakung'alauka ali papapa akulya pamo ni une. 22 Pakuŵa Mwana jwa Mundu chajaule kukuulagwa mpela iŵasachile Akunnungu, nambo ulaje uŵe kwa mundu jwakungalauka jo." 23 Pelepo wātandite kuusiana achinsyene pe, ana wāani wēlewo uchatende chele chinducho! 24 Gatyochele makani pasikati ja wākulijiganya gankati wāani jwali jwankulungwa kupunda wāne. 25 Che Yesu wāasalile, "Mamwenye wā pachilambo akwalamula wāndu wāo kwa machili, nombe wākwete ulamusi pachanya pao akuliŵanga, 'achambusanga wā wāndu'. 26 Nambo inaŵe yeleyo kukwenu, jwali jwankulungwa aŵeje nti jwannandi mwa wose ni jwali chilongola aŵeje nti jwakutumichila. 27 Pakuŵa, wāani jwali jwankulungwa, jwatemi kulya pane jwakutumichila? Isyene ni jwejula jwatemi paasi kulya! Nambo une ndili pasikati jenu mpela jwakutumichila. 28 "Wānyamwe ni untemiji pamo ni une katema kose kakulinjikwa kwangune. 29 Mpela ila Atati wāngu iŵatite pakumba une ulamusi wa umwenye kulamula iyoyo peyo noneji ngumpa ulamusi wa kulamula. 30 Kuti ndye ni kung'wa pamo ni une mu Umwenye wāngu. Chintame mu itengu ya Umwenye nchilamulaga ngoso kumi na mbili sya Wāsilaeli." 31 Che Yesu wātite, "Che Simoni, che Simoni! Mpilikanile! Shetani awendile luusa kwa Akunnungu ja kunlinga wānyamwe mpela mundu yakuti kupeta ngano arole iŵagachimpunde kuwa wākulupilichika. 32 Nambo une nampopelele mmwe kuti chikulupi chenu chikapunguka. Nomwe pachimumujilile sooni, mwalimbisyē mitima achinjenu." 33 Che Petulo wājanjile, "Ambuje, une ndili chile kutawikwa pamo nomwe ni kuwa pamo nomwejo." 34 Nambo Che Yesu wājanjile, "Ngunsalila mwe che Petulo, lelo jino jikanaŵe kutongola tambala chimungane katatu kuti ngankuumanyilila une." 35 Nipele Che Yesu wāusisyē wākulijiganya wāo, "Panantumile pangali chilolo ni nsaku ni ilatu ine pala ana mwasowikwe ni chichi?" Ni wājanjile, "Ngapagwa." 36 Nombe Che Yesu wāasalile, "Nambo sambano, jwakwete chilolo ajigale ni nsaku iyoyo peyo. Ni jwanganakola lipanga, asumisyē mwinjilo wao akasume limo. 37 Llembeschekwe Mmalembelo ga Akunnungu, 'Wāwālanjikwe ali jumo jwao pasikati wāndu wā sambi.' Ngunsalila yeleyi Malembelo gakusachilwa gaŵe isyene kwa une, pakuŵa uumi wāngu ukuichila kumbesi." 38 Wākulijiganya wātite, "Ambuje, nnole, apalo tukwete mapanga gaŵiilipe." Nombewo wājanjile, "Ayaga!" 39 Che Yesu wātositole

ni kwaula pa chitumbi cha Miseituni mpela iŵatite mmbujo, mundu jwine ūāwéchete achitiji, "Isyene pakusyoŵeleta ni ūakulijiganya ūao ūakuysi. 40 nguti, aju mundu ju nombe ūaliji pamo nawo pakuwa Paŵaiche pelepo, ūaasalile ūanyawo, "Mpopele jwelejo nombe ali Mgaliyaya." 60 Nambo che Petulo kuti nkajinjila nkulinjikwa." 41 Nipele, ūalesile ūatite, "Alakwe, nganguchimanyilila chinkuŵecheta ūanyawo ni ūajawile kwati mundu nkukombola cho!" Papopo akanaŵe kumalisya kuŵecheta, tambala kuponya liganga ni ūatindiweli ni kupopela. 42 jatongwele. 61 Ambuje ūagalawiche ni kwalolechesya Ni ūatiji, "Atati, mwasakaga mundyochesy achi che Petulo, nome che Petulo ūagakumbuchile chikombe cha malagasyo, nambo gankugasaka malowē ga Ambuje gaŵansalile, "Chilo cha lelo jino mmwe gapanganyikwe ni ngâwa kwa kusaka kwango." jikanaŵe kutongola tambala, chimungane katatu." 43 Pele katumetume jwa kwinani jwakopochele ni 62 Pelepo ūakopweche paasa ni ūalisile kwa kwataga machili. 44 Che Yesu ūaliji mchipwetesi nnope. 63 Ūandu ūankamwile Che Yesu ūala, chachikulungwa ni ūapundile kupopela kwannope. ūatandite kwatendela chanache ni kwagomba. Chitukuta chatyosile ni chaliji mpela mandondwa ga 64 Ūwantawile chiguo ku meeso ni ūammusisy, miasi gagaliji nkwilima mpaka paasi. 45 Paŵamasile "Nsagamukule, Ana ūaani ūangombile mmwe?" 65 kupopela, ūajimwiche ni kwajaulila ūakulijiganya ūao ūammechetele malowē gamajinji ga kwatukana. 66 ni ūasimene nnugono ligongo ūaliji nkusupuka. 46 Pakwachele, nkungulu wa achachekulu ni achakulu ūaasalile, "Ana ligongo chi nkugona? Njimuche ni ūambopesi ni ūakwiganya Malajisyo ūasimene kupopela kuti nkajinjila nkulinjikwa." 47 Che Yesu pamo, ni ūannyichenawo Che Yesu pankungulu wao paŵaliji nkuŵecheta, mpingo wa ūandu waiche wekulungwa wa Chiyahudi. 67 Ni ūausisy "Ntusalile! uchilongolelwaga ni che Yuda juŵaliji jumo jwa Ana mmwejo ni Kilisito Nkulupusyo?" Che Yesu achinduna kumi na mbili. Che Yuda ūajawile ni ūajanjile, "Atamuno nansalilaga, ngamungulupilila kwakomasya Che Yesu kwa kwanonyela. 48 Nambo ng'oo, 68 sooni, natamuno nammusyaga liusyo, Che Yesu ūansalile, "Che Yuda! Ana nkungalauka ngamunyanga. 69 Nambo chitandile sambano, Mwana jwa Mundu kwa chikomasyo cha ngomo Mwana jwa Mundu chatame kundai kwa Akunnungu mmajeje?" 49 Wele ūakulijiganya ūa Che Yesu ūaali ni Machili." 70 Pelepo wose ūammusisy, paŵaimanyi ichityochele ni ūatite, "Ambuje, twakunule "Ni kuti mmwejo ni Mwana jwa Akunnungu?" ni mapanga?" 50 Ni jumo jwao ūankunwile kapolo jwa ūajanjile, "Wanyamwe nkutinji ndili une." 71 Nombewo jwankulungwa jwambopesi ni kwakapa lipikanilo lya kundai. 51 Pelepo Che Yesu ūaŵechete, "Nneche! tuplicikene twachinsyene achiŵechetaga pakang'wa lkwanile." Ni ūalikwaiye lipikanilo lya jwele mundu jakwe asyene!"

jo ni kunnamya. 52 Nipele Che Yesu ūaasalile achakulu ūambopesi ni achakulungwa ūa ūakulindilila nyumba ja Akunnungu ni achachekulu ūaikangene kukwakamula, "Ana nnyiche ni mapanga ni imborga kukungamula mpela ndili jwachiswamba? 53 Panaliji pamo ni ūanyamwe moŵa gose pa Nyumba ja Akunnungu nganimungamula. Nambo aka ni katema kenu, katema ka jwaulamusi wa chipi." 54 Nipele ūankamwile ūanjigele ni kwajausya ku nyumba ja Jwankulu Jwambopesi. Che Petulo ūankuiye chakunyuma kwakutalichila. 55 Ūakolesisyemooto pasikati Iwani, ūatempi pamo nombe che Petulo ūaiche ni kutama pamo nawo. 56 Kapolo jumo jwankongwe, paŵammweni che Petulo ali atemi chiwandi ni mooto wo ūaalolechesye kwannope ni kuti, "Ni mundu ju nombe ūaliji pamo ni Che Yesu." 57 Nambo che Petulo ūakanile achitiji, "Mmwe jwankongwe, ngangummanyilila jwelejo!" 58 Kanyuma kanandi, mundu jwine ūammweni che Petulo ni ūatite. "Ni mmwe ūakwe ndi jumo jwao." Nambo che Petulo ūanjanjile "Alakwe ngâwa une!" 59 Mpela lisaa limo

23 Nipele, ūandu wose ūaŵachingangene pepala ūajimi ni kwajausya Che Yesu mmbujo mwa che Pilato. 2 Ūatandite kwaŵechetela, achitiji, "Twansimene mundu ju ali nkwalungasya ūandu ūa chilambo chetu ali nkawanya ūandu kutyosya nsongo kwa Mwenye jwa ku Loma ni kulitenda kuti jwelejo ali Kilisito Nkulupusyo, Mwenye." 3 Che Pilato ūammusisy Che Yesu, "Ana mmweji ni mwenye jwa ūyahudi?" Che Yesu ūajanjile, "Mmwejo mwasyene ni ummechete." 4 Nipele, che Pilato ūaasalile achakulu ūambopesi ni mpingo wa ūandu, "Nganguchiwona chachili chose chakuti nannamule mundu ju." 5 Nambo ūanyawo ūachalile nnope achitiji, "Akwalyungasya ūandu kwa majiganyo gao mu chilambo chose cha ku Yudea. Ūatandite ku Galilaya ni sambano aiche apano." 6 Che Pilato paŵapilikene yeleyo, ūausisy, "Ana mundu ju ali jwa ku Galilaya?" 7 Paŵaimanyilile kuti Che Yesu ūaliji jwa chilambo chachili mu ulamusi u che Helode, ūampeleche ku che Helode, juŵaliji kukoko ku Yelusalemu gele

moŵa go. **8** Che Helode paŵammweni Che Yesu Mpingo wekulungwa wa ūandu wankuiye, mwa ūwasangalele nnope. Chitandile kalakala ūalajile ūnyawo ūapali achakongwe uŵaliji nkulila nnope kwawona pakuŵa ūapilikene ngani syao, nombewo ni kulila kwa malumbo. **28** Che Yesu ūagaalauchile ūalolelaga kwawona Che Yesu ali nkupanganya ūnyawo ni kwasalila, "Mwanya achakongwe ūa imanyisyo. **9** Nipele che Helode ūammusisyé Che ku Yelusalemu! Ngasimulilila une nambo nliliile Yesu mausyo gamajinji nambo Che Yesu nganajanga mwachinsyene ni ūanache ūenu. **29** Pakuŵa moŵa lili lyose. **10** Achakulu ūambopesi ni ūakwiganya chigaiche pachachiti, "Wana upile ūangakuŵeleka ni Malajisyo uŵaliji pelepo ūaŵechetele Che Yesu kwa ūanganaŵeleka ni konjesya!" **30** Pelepo ni pachatande machili. **11** Nipele, che Helode ni ūangondo ūakwe, kuisalila ikwesya kuti "Ntugwiile!" Ni matumbi, ūanyelwisyé ni kwatukana Che Yesu ni kwawasya 'Ntuunichile!' **31** Pakuŵa, iŵaga ūandu akutenda yeleyi iwalo yakusalala ni ūammuchisyé ku che Pilato. **12** kwa une jundi mpela chitela chachiwisi. Ana chatende Lye lyuŵa lyo che Helode ni che Pilato ūajilene ni chichi kukwenu ūandi mpela chitela chejumu?" **32** kuŵa uganja pakuŵa chitandilile kalakala ūatindene Nombe ūapali ūandu ūane ūâwili, ūwatendaga lyasi. **13** Nipele, che Pilato ūasimanisyé achakulu yangalumbana, ūajigalikwe kukuulajikwa pamo ni Che ūambopesi ni ilongola ni ūandu, **14** ni ūasaalile, Yesu. **33** Paŵaiche kwiuto, liina lyakwe, "Chikalakasa "Mumbelechele mundu ju nchitiji ūaliji nkwalungasya cha Ntwe," Nipele kweleko ūâwambile pa nsalaba ūandu. Sambano mpilikane! Uneji sosilesosile ngani Che Yesu pamo ni aŵala ūavili ūâtendekanyaga syao mmbujo mwenu nambo nganinansimana ni yangalumbana, jumo kundyo kwao ni jwine kunchiji. ligambo lili lyose lyankati indu imwammechetel. **15** **34** Che Yesu ūatite, "Atati, mwalechelesye pakuŵa Ngâwa uneji pe, atamuno che Helode ammuchisyé ngakuimanyilila yaukitendayi." Nipele, ūagaŵene kukwetu pakuŵa nganaliwona ligambo lili lyose. iwalo yao kwa kuitendela gudugudu. **35** Ūandu Usyene ukulosya kuti mundu ju nganatenda chachili ūajimi achilolaga. Achakulu ūa chiyahudi ūanjalwisyé chose changalumbana chakwaŵajila chiwa. **16** Che Yesu achitiji, "Ūakulupwisye ūane, sambano Nipele, chilamule kuti aputikwe mbokola nombe alikulupusye nsyene iŵaga jwelejo ni Kilisito chinalechelele." **17** Pakuŵa ūasachilwe kwaugulila Nkulupusyo jwasagulikwe ni Akunnungu!" **36** jwataŵikwe jumo katema ka Pasaka. **18** Nambo ūangondo nombewo ūanjalwisyé Che Yesu ni wose ūatandite kunyañisyá kwanakamo achitiji, kwaapelechela divai ja kuipa, **37** ni ūnyawo ūansalile, "Mummulaje mundu ju, ntugopolele che Balaba!" **19** "Iŵaga isyene mmwejo ni Mwenye jwa ūayahudi, Che Balaba ūataŵikwe mu nyumba jakutâiwlwa nlikulupusye mwasyene." **38** Ni pachanya nsalaba ligongo lya kukamulangana ni ūandu ūaŵatindigenye ūaŵisile chindu chachilembekwe yele, "Aŵâwa ALI mu musi ni mu utinda wo ūaulajikwe mundu **MWENYE JWA ŪAYAHUDI.**" **39** Jumo jwa aŵala jumo. **20** Che Pilato ūasachile kwalechelela Che ūatendaga yangalumbana ūâwambikwe pepala Yesu, ūaŵechete nawo kaaŵili kwakunyanyisa. **21** ūantukene Che Yesu achitiji, "Ana mmwejo ngati Nambo ūnyawo ūanyanyisyé sooni, "Mwâwambe ni Kilisito Nkulupusyo? Nlikulupusye mwasyene pa nsalaba, Mwâwambe pa nsalaba!" **22** Che Pilato noweji iyoyo peyo." **40** Nambo jwine jula ūankalipile ūasalile kaatatu, "Ana changalumbana chi chatesile achitiji, "Ana mmweji ngankwajogopa Akunnungu mundu ju? Nganguliwona ligambo liliyose nkati namose kanandi? Namuno mmwejo nnamulikwe mundu ju lyati ikwaŵajila chiwa. Nipele chilamule chisau ni ūele. **41** Mmwe ni une tukuŵajilwa, aputikwe mbokola ni kwalechelela." **23** Nambo pakuŵa aji ni mbote ja sambi syatutesile. Nambo ūnyawo ūapundile kunyañisyá kwa machili nnope aju mundu ju nganapanganya chachili chose kuti Che Yesu akusachilwa ūâwambikwa pa nsalaba. changalumbana." **42** Nipele ūaŵechete, "Choonde Kumbesi kwakwe, malowé gao gapikaniche. **24** Che Che Yesu! Mungumbuchile pachinchinjila mu Pilato ūalamwile kuti chasachilenje chipanganikwe. umwenye wenu." **43** Che Yesu ūanjanjile jwelejo, **25** ūangopwele jwelejo juŵataŵikwe kwa ligongo "Isyene ngunsalila, lelo jino chimme pampepe none lya kutindiganya ni kuulaga ni kwaytochesya Che kumbepo." **44** Kaliji mpela katema ka lyuŵa pantwe, Yesu kwa ūangondo kuti ūatende mpela iŵasakaga. sooni kwaliji chipi pachilambo chose mpaka saa tisa, **26** ūangondo paŵalinji nkwaausya Che Yesu **45** ni lyuŵa lyalesile kuŵala ni nguo ja lusasa ja mu kukwaŵamba pa nsalaba ūasimene ni mundu liina Nyumba ja Akunnungu japapwiche pambindikati. lyao che Simoni jwa ku Kulene, juŵatyochelaga mu **46** Che Yesu ūanyanyisyé achitiji, "Atati, nguijîwika nsinda kwinjila mu musi. ūankamwile ni kwaytika mbumu jangu mmakono mwenu." ūawamaasile nsalaba ni kwakuya Che Yesu panyuma. **27** kuŵecheta gelego, ūawile. **47** Jwankulu ūaŵangondo

pâwaiweni iyatendekweyo, âakusisyé Akunnungu yose yo. 10 Wéle uâapelechele achinduna syele achitiji, "Isynepe, mundu ju jwaliji jwambone." ngani wâliji che Maliamu kutyochela musi wa ku 48 Mpingo wa wându wasongangene ligongo Magidala ni che Joana ni che Maliamu achikulugwe lyakulola iyatendekwe, pâwaiweni yeleyo, wâujangene che Yakobo pamo ni achakongwe wâne uâwalongene mmangwawo aninkuliputa pa ntima pao kwakulilasika. nawo. 11 Nambo achinduna wâala nganagakulupiilaga 49 Achambusanga wâo wose ni achakongwe malôwe ga wéle achakongwe wo wâganisisyé galiji uâwalongene nawo kutyochela ku Galilaya, wâjimi gangali malumbo. 12 Nambo che Petulo wâjimwiche, kwakutalichila, aninkulola yaikutyochela. 50 Jwapali wâlukunwile mpaka ku lilembe ni wâkoteme ni mundu liina lyao che Yusufu, jumo jwa wântenga kulingulila nkati, wâjiveni sanda pe. Nipele wâtyosile wâ nkungulu wekulungwa wa Chiyahudi. Mundu ju achisimongaga ni kulisya yele iyakopochele. 13 wâliji jwambone ni jwakupanganya yaikwanonyelesy Lyuâa lilyolyo, wâwili mwa wâwankuyaga Che Akunnungu, 51 ni nganajitichisana nawo iâwasachile Yesu wâjaulaga ku nsinda umo liina lyakwe Emau, ni kuipanganya. Jweleju jwaliji mundu jwa nsinda uwaliji kwakutalikangana ni ku Yelusalemu mpela umo wa Chiyahudi waukuâilanjkwa Alimataya ni ulendo wa masaa gâwili. 14 Walinji nkunguluchila jwaliji nkulolela Umwenye wa Akunnungu. 52 Nipele, yankati yose iyakopochele. 15 Paâkungulukaga jwele mundu wâjajile ku che Pilato, wâwendile ni kuusana, Che Yesu asyene wâwandichile ni apegwe chiiu chi Che Yesu. 53 Nipele, che Yusufu kulongana nawo. 16 Wâweni kwa meeso gao nambo wâchitulwisyé chiiu pa nsalaba ni kuchiâwilijila ni gasiâwîkwe kuti ngasiâwamanyilila. 17 Che Yesu sanda ni wâchiâwîsile mwilembe lilyasepkwe palwala, wâusise, "Ana ngani chi asi sinkukunguluchila nli lilyaliji likanaâwe kuâchikwa mundu. 54 Lyele lyuâa nkwendâ?" Nombewo wâjimi chimyalalile ni ku meeso lye lyaliji lyuâa lyakuliâika chile kwa ligongo lya kwao kwalilasiche. 18 Jumo jwao, liina lyakwe che Lyuâa lya Kupumulila. 55 Ni achakongwe uâwalongene Kileopa, wâjanjile, "Ana mmwemwe pe jwannendo nawo Che Yesu kutyochela ku Galilaya wâala, wâkuiye mu Yelusalemu ni ngankuimanyilila indu yaikopochele che Yusufu ni wâliweni lilembe lye ni yachitite kweleko agano moâga?" 19 Che Yesu wâusise, pakuâchikwa chiiu chi Che Yesu. 56 Nipele, wâusile "Ana ngani chi?" Wanyawo wâjanjile, "Ngani jankati kumusi ni kulinganya mauta ga malahamu ni mauta Che Yesu jwa ku Nasaleti. Jwelejo wâwoneche ni gakununjila gakugapakasya chiiu chi Che Yesu. Akunnungu ni wându wose kuti wâliji jwakulondola jwa Lyuâa lya Kupumulila wâpumulile mpela igakuti Akunnungu jwali ni ukombole mu indu iâwapanganyaaga ni kuâcheta. 20 Achakulu wâmbopesi ni ilongola wêtu wântyosisye melepe alamulikwe chiwa, nombewo wâvâmbile pa nsalaba. 21 Noweji twaliji ni chilolelo chakuti wélewo ni wâvâatumikwe kwawombola wându wâ ku Islaeli. Nambo lelo jino lili lyuâa lyaatatu chitandilile kutendekwa yeleyo. 22 Sooni achakongwe wâmpepe mumpingo wetu wâtutojimye. Wâjawile ku lilembe kundâwi pe, 23 nambo nganachisimana chiiu chi Che Yesu. Wâusile ni kutusalila kuti wâkopochelwe ni achikatumetume wâ kwinani wâvâasalile kuti wélewo ali wâjumi. 24 Wându wâmpepe uâwali pamo ni uwe wâjajile ku lilembe kukulola yele yâwêcheteje achakongwe wo, nambo Che Yesu nganiwawona." 25 Nipele, Che Yesu wâasalile, "Mwanya nli wâkulôvela kwanti yele ni mitima jenu jili jakutopela nkukulupiilila malôwe gose gâwâwêchete wâkulondola wâ Akunnungu. 26 Ana nganiyâjila Kilisito Nkulupusyo akole masauko ga ni kwanti yeleyo ajinjile mu ukulu wao?" 27 Nipele, wâasagamulile gose gagaliji nkwegamba Mmalembelo ga Akunnungu kutandilila mmalembo ga che Musa mpaka mmalembo ga wâkulondola wâ Akunnungu wose. 28 Paâwâandichile aula nsinda

24 Lyuâa lyaandanda lya chijuma kundâwi pe, achakongwe wâala wâpîte ku lilembe ali aijigele mauta gakununjila gaâwalingenye. 2 Pâwaiche wâlisimene liganga lyekulungwa lila lili lyegalambule pambali kutyochela pakwinjilila mwilembe. 3 Nambo pâwajinjile nkati mo nganachisimana chiiu cha Ambuje Che Yesu. 4 Paâliji nkusimonga kwa ligongo lya yeleyo, kwanakamo wându wâwili uâwâwete minjilo jakung'âlima nnope wâjimi pachiâandi. 5 Wéle achakongwe wo wâkamwilwe ni lipamba, wâkoteme. Nambo wându wâala wâasalile, "Kwa chichi nkunosa jwanjumi pasikati pa wându wâwe? 6 Wélewo nganapagwa apano, asyuchile! Nkumbuchile iâwâtite pakunsalila paâliji chiwela ku Galilaya kula, 7 achitiji, 'Mwana jwa Mundu akusachilwa kuâchikwa mmakono mwa wându wâ sambi ni kwaâwamba pa nsalaba nambo pa lyuâa lyaatatu pakumala chiwa chao chachisyska.'" 8 Pelepo achakongwe wo wâgakumbuchile malôwe ga Che Yesu. 9 Wâusile kutyochela ku lilembe ni kwasalila achinduna kumi na moja pamo ni wâkulijiganya wâne ngani sya yele

uwâjajaulaga, Che Yesu wâtesile mpela akwaula Besania ni wânyakwile makono gakwe ni kwapa upile. mmbujo ni ulendo. 29 Nambo wânyawo wâchondolele 51 Paâaliji nkwapa upile po wâlisapwile ni wâjigalikwe kwa kuchalila achitiji, "Ntame nowe pakuâa sambano kwaula kwinani. 52 Wânyawo wâpopelele, nombewo kuswele ni chilo chikwinjila." Nipele wâjinjile nkati ni wausile ku Yelusalemu achichinaga, 53 wâlonjele kutama nawo. 30 Paâatemeti kulya chakulya pamo pa Nyuumba ja Akunnungu moâa gose achalapaga nawo wâujigele nkate ni kwatogolela Akunnungu Akunnungu.

ni wâugawénye ni kwapa. 31 Kwanakamo meeso gao gaunkwiche ni wâamanyilile, nambo Che Yesu wâtyosile pasikati jao. 32 Nipele wâwechetesyene, "Ana ngaâa mitima jetu jasisimwiche paâwâcheta taga nowe mwitala mula ni kutusagamukulila Malembelo ga Akunnungu." 33 Papopo wâjimi ni kuujila ku Yelusalemu, wâasimene achinduna kumi na moja wâala pamo ni wându wâne ali asongangene pamo 34 achitiji, "Isyene Ambuje asyuchile ni wâkopochele che Simoni." 35 Ni uâkuyaga Che Yesu wâwâili wâala wâamanyisye yose iyakopochele mwitala mula ni iwatite pakwamanyilila Che Yesu paâgawénye nkate. 36 Paâaliji nkuâecheta gelego, Che Yesu nsyene wâjimi pasikati pao ni wâasalile, "Chitendewelete chiâe kukwenu." 37 Wâtojime ni kogopa kwannope achiganisyaga kuti akuliwona lisoka. 38 Nambo wâlewo wâasalile, "Uli nkutenguka chichi ni kuâa ni lipamba mmitima jenu? 39 Nnolanje makono gangu ni makongolo gangu, mmanyililanje kuti ndili une. Mumbapasye mulole pakuâa lisoka nganilikola chiilu namuno maupa mpela inkuti kunola une." 40 Paâamasile kuâecheta gelego wâlosisye makono ni makongolo gao. 41 Paâaliji akanâwe kulupilila kwa ligongo lya kusengwa ni kusimonga Che Yesu wâusisye, "Nkwete chakulya chachili chose pelepa?" 42 Wâapele chipande cha somba jejoche. 43 Wâchijigele ni kulya paujo pao. 44 Nipele wâasalile, "Gelega ni malumbo ga malowâ ganansalile panaliji pamo ni wânyamwe kuti, gaâwajilwe gamalichikwe gose gagalembekwe gagang'ambaga une mu Malajisyo ga Akunnungu gaâwapele che Musa ni itabu ya wâkulondola wâ Akunnungu ni mu Sabuli." 45 Nipele wâaunukwile mu lunda lwao kuti akolanje kugamanyilila Malembelo ga Akunnungu, 46 wâasalile, "Illemebechekwe Mmalembelo ga Akunnungu kuti Kilisito Nkulupusyo chalagaswe ni chasyuche lyuâa lyaatatu pakumala chiwa chao, 47 ni kuti wându wâ ilambo yose chitandile ku Yelusalemu alalichilwe kwa liina lyangu kuti alechanje sambi, nombe Akunnungu chiwâlechelesye. 48 Wânyamwe ni uchimwasalile wându umboni u. 49 None nansyene chinampelechele chilanga cha Atati wângu pachanya penu, nambo nnindilile kaje ku Yelusalemu kula mpaka pachimpagwe machili kutyochela kwinani." 50 Nipele Che Yesu wâlongwesye kwaula mpaka ku nsinda wa

Yohana

1 Chikanaŵe gumbikwa chachilichose jwapali jumo jwâwilanjikwe Liloŵe, nombe jwele liloŵe jo ŵaliji pamo ni Akunnungu, nombejo ŵaliji Akunnungu. 2 Chitandilile kundanda Liloŵe jo ŵaliji ni Akunnungu. 3 Indu yose yagumbichikwe ni ūelewo ni pangali ūelewo nganichipagwa chachili chose chichagumbichikwe. 4 Jwelejo ŵaliji ndande ja umi ni wele umi wo uichenawo lilanguka kwa ŵandu. 5 Ni lyele lilanguka lyo likulanguchisya mu chipi atamuno chipi cho ngachikukombola kulisima lilanguka. 6 Akunnungu ŵantumile mundu jumpepe liina lyakwe Yohana, 7 jwelejo ŵaiche kukwasalila ŵandu umboni nkati lilanguka lyo, kuti ŵandu wose apilikane ni kukulupulila. 8 Che Yohana nsyene nganaŵa lilanguka lyo nambo ŵaiche kukwasalila ŵandu pangasisa nkati lilanguka lyo. 9 Lyeleyo lili lilanguka lisyene, lilanguka lyalikwika pachilambo ni kwalanguchisya ŵandu wose. 10 Jwelejo jwapali pachilambo pano ni kwa jwelejo Akunnungu ŵachigumbile chilambo nambo ŵandu ŵa pachilambo nganiŵamanyilila. 11 ŵaiche kwa ŵandu ŵakwe nsyene, nambo ŵandu ŵakwe nganiŵapochela. 12 Nambo ŵanawose ŵâwaapochela ni kwakulupulila, ŵaatesile akombole kuŵa ŵanache ŵa Akunnungu, 13 aŵele ŵanache ŵa Akunnungu ngâŵa kwa kupagwa mpela ŵandu yakuti pa kupagwa ni ngâŵa kwa kusaka kwa mundu nambo apagwile kwa usache wakwe Akunnungu. 14 Nombe Liloŵe jo ŵaliji mundu ni ŵatemi noweji. Ni uweji tuuweni ukulu wao, ukulu wao jwelejo jwajikape jwatyosile kwa Atati Akunnungu, aguumbele umbone ni usyene. 15 Che Yohana nsyene paŵambweni ŵaasalile ŵandu ngani jankati jwelejo kwa kunyanyisya achitiji, "Aju ni jwejula junangambaga katema panasasile kuti, 'Akwika mundu jumo kanyuma kangu jwali jwankulungwa kumbunda une, pakuŵa jwapali uneji ngunaŵe kupagwa.'" 16 Malinga ni winji wa umbone wao, uweji wose tupochele ntuuka wejinji nnope. 17 Pakuŵa Akunnungu ŵagaichisye Malajisyo kwa litala li che Musa nambo umbone wa Akunnungu ni usyene ituichile kwa litala li Che Yesu Kilisito. 18 Ngapagwa mundu juŵambweni Akunnungu katema kakalikose. Mwana jwajikape, jwaali Akunnungu jwausyene, ni jwakunonyelwa ni Atati, jwelejo ni jwatumanyisye Akunnungu. 19 Au uli umboni wautyosise che Yohana, katema ilongola ŵa Ŵayahudi kutyochela ku Yelusalemu paŵaatumile ŵambopesi ni Ŵalawi kukwausya, "Ana mmwe ndi ŵaani?" 20 Che Yohana nganakaana kwanga, ŵajitichisye pangasisa,

"Uneji nguniŵa Kilisito Jwakuwombola." 21 Pelepo ŵambusise, "Sambano mmwe ndi ŵaani? Ana mmwe ni che Elia?" Che Yohana ŵajanjile, "Une nguniŵa che Elia." Ni ŵambusise sooni, "Ana mmwe ndi jwakulondola jwa Akunnungu jula juŵatite akwika?" Che Yohana ŵajanjile, "Ngwamba." 22 Ni ŵanyawo ŵambusise, "Sambano mmwe ndi ŵaani? Nkuliŵalanga ichichi? Ntusalile tukaasalile aŵala ŵatutumile kukumbusa." 23 Che Yohana ŵajanjile, mpela ila che Isaya jwakulondola jwa Akunnungu iŵang'ambaga, "Uneji ndili mundu jungunyanyisya liloŵe mwipululu, 'Njongole litala lya Ambuje.'" 24 Ni aŵala ŵandu ŵâwalajiswe ni Mafalisayo, 25 ŵambusise che Yohana, "Iŵaga mmwe nganimma Kilisito Jwakuwombola pane che Elia pane jwakulondola jwa Akunnungu jula, kwachichi nkubatisya?" 26 Che Yohana ŵajanjile, "Uneji ngubatisya ni meesi, nambo apali jumo mwa ŵanyamwe, jwangankummanyilila. 27 Ni jwejula jwakwika kanyuma, une nganguŵajilwa kuŵa katumetume jwakuugula migoji ja italawanda yao." 28 Yelei yatendekwe mmusi wa ku Besania peesi Iusulo lwa Yolodani apala che Yohana paŵabatisya ŵandu. 29 Malawi jakwe, che Yohana ŵambweni Che Yesu aninkwaichilila ni ŵatite, "Nnole, jweleju ali Mwanangondolo jwa Akunnungu jwakwigala sambi sya ŵandu ŵa pachilambo! 30 Ajuju ni jwejula junangambaga panatite, 'Kanyuma akwika mundu jumo jwali jwankulungwa kuumbunda une, pakuŵa jwapali uneji ngunaŵe kupagwa!' 31 Uneji nganinaamanyilila, nambo nyiche kukubatisya ni meesi kuti ŵandu ŵa ku Isilaeli ŵâamanyilila." 32 Che Yohana ŵatusalile indu iyaiweni achitiji, "Nambweni Mbamu jwa Akunnungu achitulukaga kutyochela kwinani mpela nguunda ni kwatula pachanya pao. 33 Uneji nganinaamanyilila nambo jwelejo juŵandumile ngabatisye ni meesi ŵaasalile, 'Jwelejo juchimwaone ali nkutuluchilwa ni Mbamu jwa Akunnungu ni kwatula pachanya pao, jwelejo ni juchabatisye ni Mbamu jwa Akunnungu.'" 34 Nipele che Yohana ŵatite, "Uneji naiweni yeleyi ni malasile umboni kuti ajuju ni Mwana jwa Akunnungu." 35 Malawi jakwe, che Yohana ŵaliji sooni ni ŵakulijiganya ŵao ŵâwili. 36 Paŵaweni Che Yesu ali nkupita, ŵatite, "Munnole, ajuju ali Mwanangondolo jwa Akunnungu." 37 Ni aŵala ŵakulijiganya ŵâwili paŵampilikene che Yohana achiŵechetaga malowé go, ŵaakuiye Che Yesu. 38 Nipele, Che Yesu ŵagalawiche, ŵaweni ŵakulijiganya ŵâwili ŵa che Yohana achakuyaga ŵausisye, "Ana nkusosanga ichichi?" Ni ŵanyawo ŵajanjile, "Labi, ana nkutama kwapi?" Labi malumbo gakwe Jwakwiganya.

39 Che Yesu wājanjile, "Njisangane ni wanyamwe Yesu ūaasalile achikatumetume, "Chachilichose chimmone." Wākulijiganya wo wāakuiye, wāpaweni chichansalile, mpanganye." 6 Pelepo syapali paŵatamaga, jaliji mpela saa kumi ja ligulo ni lulo syekulungwa nsano ni umo sya maganga, wānyawo wātemi nawo lyuwa lila. 40 Jumo jwa aŵala Iwaluli lose Iwakombwele kugumbala lulo sya wākulijiganya ūwālili ūwāmpilikene che Yohana mwana siŵili pane sitatu sya meesi. Syāwīchikwe achiŵechetaga malōwe go ni kwakuya Che Yesu pelepo mpela itite pakusyowēleka kwa ūyahudi wālijji che Andulea, mpwao che Simoni Petulo. 41 kutaga meesi ga kuliswejesya kwaligongo lya Che Andulea ūwāsimene kaje che Simoni mpwakwe, kwapopelela Akunnungu. 7 Che Yesu ūaasalile ni ūwāsalile, "Tummweni Masiya," yaani "Kilisito achikatumetume ūala, "Ngumbasye meesi lulo syo." Jwakuwombola". 42 Nipele, ūwanjawisyé ku Che Ni wānyawo ūagumbesyé ndendende. 8 Nipele Yesu. Ni Che Yesu ūannolite che Simoni ni wātite, ūaasalile, "Sano ntechanje munjauchisyé jwankulu "Mmwejo ni che Simoni mwanagwao che Yohana. jwa chindimba." Ni ūwanjauchisyé. 9 Jwankulu Sano chimmilanjikwe che Kefa." Mchigiliki Petulo, jwa chindimba paŵājpasisye divai jijaliji meesi malumbo gakwe, "Lwala." 43 Malāŵi jakwe Che Yesu kundanda, nombejo nganakumanyilila kujikopochele ūapite ku chilambo cha Galilaya. Nipele ūwāsimene divai jo, nambo achikatumetume ūala ūaimanyi. che Filipo ni kunsalila, "Munguye." 44 Che Filipo ūaliji Jwankulu jwa chindimba jula ūambilasile nlombela, mundu jwa musi wa ku Besesaïda, musi uŵatamaga 10 ni kunsalila, "Mundu jwalijsé kundanda akwapa che Andulea ni che Petulo. 45 Nipele che Filipo ūandu divai jambone ni ūamalaga kung'wa ni ūwāsosile che Nasanieli, ni paŵāmmweni ūwāsalile, kukolelwa akwapa janganong'a nnope. Nambo "Tummweni ajula juŵalembekwe mmalajisyó ga mmwejo ntupele divai jambone mpaka sambano." 11 Akunnungu gaŵapele che Musa ni mu itabu ya Chelechi chili chimanyisyó chakusimosya chandanda ūakulondola ūa Akunnungu, Che Yesu kutyochela chiŵapanganyisyé Che Yesu mmusi wa ku Kana musi wa ku Nasaleti Mwana ju che Yusufu." 46 chilambo cha ku Galilaya ni ūaulosisye ukulu Nombe che Nasanieli ūambusisyé che Filipo, "Ana wao nombe ūakulijiganya ūao ūakulupilile. 12 chhindu chambone chikukomboleka kutyochela ku Payamasile yeleyo, Che Yesu pamo ni achikulugwe Nasaleti?" Che Filipo ūwāsalile, "Njise kunnole." 47 ni achapwakwe ni ūakulijiganya ūao ūala ūatuluchile Che Yesu paŵāmbweni che Nasanieli achaichililaga ku Kapelenaumu. ūatemi kweleko moŵa kanandi. 13 ūatite, "Nnole! Jwele ali Mwisilaeli nsyenesyene, nkati Katema ka lyuwa lyekulungwa lya Pasaka ja ūyahudi mwakwe mwangali unami." 48 Che Nasanieli ūausisyé kawāndichile ni Che Yesu ūakwesile ku Yelusalemu. Che Yesu, "Ana mumanyilile chiniauli?" Che Yesu 14 Pa Nyuumba ja Akunnungu ūasimene ūandu ūajanjile, "Akanammilanje che Filipo, nambweni ndi achisumisyaga ng'ombe ni ngondolo ni nguunda ni ntemi paasi pa chitela cha ntini pala." 49 Pelepo che ūakutindanya mbiya ali atemi. 15 Ūapotile ngonji ni Nasanieli ūatite, "Jwakwiganya, mmwe ndi Mwana jwa kuwa lubokola ni ūaŵinjile wose paasa pa Nyuumba Akunnungu, mmwe ndi Mwenye jwa ku Isilaeli!" 50 Che ja Akunnungu pamo ni ng'ombe ni ngondolo syao. Ni Yesu ūwāsalile, "Ana mungulupilile pakuwa nansalile ūapikulenye mesa sya ūakutindanya mbiya ūala ni kuti nammweni paasi pa chitela cha ntini pala? kumwasya mbiya syao. 16 Ni ūawālijji nkusumisyá Chingawone gamakulungwa kupunda gelega." 51 nguunda ūala ūaasalile, "Ntyosyanje pelepa indu Che Yesu ūajendelechele kusala, "Isyene ngunsalila, yi. Nkajipanganya nyuumba ja Atati ūangu kuwa chinkuwone kwinani kweugule ni achikatumetume ūa nyuumba jakusumichisyá malonda!" 17 Ūakulijiganya kwinani ūa Akunnungu achikwelaga ni kutuluka pa ūao ūakumbuchile kuti, malembelo gakusala, "Alakwe Akunnungu, unonyelo wangu kwa nyuumba jenu ukundinisyá mpela mooto mu ntima." 18 llongola ūa ūyahudi ūausisyé Che Yesu, "Ana chimpanganyé chimanyisyó chachi chakusimosya chakutulosya kuti nkwtete lilamulo lya kupanganya yelei?" 19 Che Yesu ūaasalile, "Ngumulanje Nyuumba ja Akunnungu ji, ni uneji chindawé kwa moŵa gatatu pe." 20 Pelepo ūyahudi ūala ūatite, "Aji Nyuumba ja Akunnungu ji twataŵile kwa yaka makumi ncheche konjechesya nsano ni umo. Ana mmwejo chinkombole chiniauli kujitawé kwa moŵa gatatu?" 21 Nambo Nyuumba

2 Pagamasile moŵa gaŵili wapali ulombela musi wa ku Kana chilambo cha ku Galilaya. Ni achikulugwe Che Yesu ūaliji kweleko, 2 Che Yesu ni ūakulijiganya ūao nome ūalalichikwe ku ulombela wo. 3 Pajamasile divai jiwalingenyé kwa ligongo lya ulombela, achikulugwe Che Yesu ūwāsalile, "Nganakola divai!" 4 Che Yesu ūajanjile, "Nkaasalila chakupanganya, katema kangu kakanaŵe kwika." 5 Pelepo achikulugwe Che

ja Akunnungu jiwajigambaga Che Yesu jo jaliji chiilu chakwe nsyene. 22 Nipele Che Yesu paŵasyuchile, wâkulijiganya wao wâkumbuchile kuti wâwechete gelega, ni wâgakulupilile Malembelo ga Akunnungu ni maloŵe gaŵaŵechete Che Yesu gala. 23 Che Yesu paŵaliji ku Yelusalemu mmoŵa ga chindimba cha Pasaka wându wâjini pâwaiweni imanyisyo iŵaipanganyisye wâakulupilile. 24 Nambo Che Yesu nganalilechelelagu kukwao pakuŵa wâjimanyilile mitima jao 25 ni pakuŵa wâimanyilile uchenene yaili mmitima jao, nganasaka kusalilwa chachilichose nkati wându wâne.

3 Jwapali chilongola jwa Chiyahudi liina lyakwe che Nikodemu juŵaliji mu mpingo wa Mafalisayo. 2 Chilo chimo che Nikodemu wânjaulile Che Yesu ni kunsalila, "Jwakwiganya, tukwimanyillila kuti mmwe ndi jwakwiganya jwalajiswe ni Akunnungu, pakuŵa ngapagwa mundu jwakukombola kupanganya imanyisyo inkwitendekanya mmwe akaŵe Akunnungu ali pamo najo." 3 Che Yesu wânanjile, "Isyene ngunsalila, iŵaga mundu ngakupagwa kaaŵili, ngaakombola kwinjila mu umwenye wa Akunnungu." 4 Che Nikodemu wâmbusisyé, "Ana mundu akukombola chinauli kupagwa kaaŵili ali akusile? Akukombola chinauli kwinjila mu lutumbo lwa achikulugwe ni kupagwa kaaŵili?" 5 Che Yesu wânanjile, "Isyene ngunsalila, iŵaga mundu ngaapagwa kwa meesi ni kwa Mbamu jwa Akunnungu, ngaakombola kwinjila mu umwenye wa Akunnungu. 6 Kwa chiilu mundu akupagwa ni atati ni achikulugwe, nambo akupagwa kwa mbamu, akupagwa kwa Mbamu jwa Akunnungu. 7 Nkasimonga pakuŵa ndite kuti nkusachilwa mpagwe kaaŵili. 8 Mbungo jikupuga kujikusaka, nkujipikana pajikupuga, nambo ngankukumanyillila kujikukopochela atamuno kujikwaula. Ikuŵa yelei kwa jwalijose jwapagwilwe kwa Mbamu jwa Akunnungu." 9 Che Nikodemu wâausisyé Che Yesu, "Ayi indu yi ana chiikomboleche chinauli?" 10 Che Yesu wânanjile, "Mmwejo ndi jwakwiganya jwa Waisilaeli ana iŵele uli ngankwimanyillila indu yi? 11 Isyene ngunsalila, uweji tukuŵecheta itukwimanyillila ni kûvalanga umboni wa itwiensi, nambo wânyamwe ngankusaka kujitichisa utenga wetu. 12 Iŵaga nantanjile indu ya pachilambo ni wânyamwe nganjinjitchisa, ana nantanjilaga indu ya kwinani chinjitchisa chinauli? 13 Ngapagwa jwalijose jwajawile kwinani ikaŵe Mwana jwa Mundu juŵatulwiche kutyochela kwinani." 14 Mpela ila che Musa iŵatite pakulikoleka penani pa luchanamilia ijoka lilyakolochekwe ni shaba mwipululu mula, iyoyo peyo Mwana jwa Mundu ikusachilwa anyakulikwe

mwinani, 15 kuti jwalijose juchankulupilile akole umi wa moŵa gose pangali mbesi. (aiōnios g166) 16 Pakuŵa Akunnungu wâaanonyele nnope wându wâpachilambo, nipele wântyosisye Mwanagwe jwajikape, kuti jwalijose jwakunkulupilila akajonasika, nambo akole umi wa moŵa gose pangali mbesi. (aiōnios g166) 17 Pakuŵa Akunnungu nganantuma Mwanagwe pachilambo kuti aiche kukwalamula wându, nambo aiche kukwakulupusya. 18 Jwakunkulupilila Mwana jwa Akunnungu, jwelejo ngakulamulwa, nambo jwanganckulupilila jwelejo amasile kulamulikwa, pakuŵa nganankulupilila Mwana jwajikape jwa Akunnungu. 19 Lilamulo lili lyeleli, lilanguka liiche pachilambo nambo wându achinonyele nnope chipi kupunda lilanguka, pakuŵa akupanganya ya chigongomalo. 20 Mundu jwalijose jwakupanganya ya chigongomalo akulichima lilanguka, ngakwika kulilanguka pakuŵa ngakusaka iwoneche indu yao ya chigongomalo. 21 Nambo jwakuukamulisyá usyene akwika kulilanguka kuti yakuipanganya iwoneche kuti ipanganyiche kwa kwajitichisa Akunnungu. 22 Payamasile yeleyo Che Yesu pamo ni wâkulijiganya wâo wâjawile ku chilambo cha Wâyahudi. Wâtemi pamo nawo kweleko, achibatisyaga wându. 23 Che Yohana nombe wâlaji ku Ainoni, pachiwandi ku Salimu achibatisyaga wându, pakuŵa kweleko kwaliji ni meesi gamajinji. Wându wânjaulilaga, nombewo wâbatisye. 24 Yeleyo yakopochele katema che Yohana nganataŵikwe mu nyumba jakutâwila. 25 Gakopochele makani pasikati ja Myahudi jumo ni wâkulijiganya wâmpepe wâ che Yohana nkati masyowêlelo ga kuliswejesya kwaligongo lya kwapopelela Akunnungu. 26 Nipele, wâkulijiganya wo wânjaulile che Yohana ni kunsalila, "Jwakwiganya, ajula mundu juŵaliji pamo nomwe peesi Yolodani, jumwâwalasile ngani syakwe, nombejo sambano akubatisya, ni wându wose akwajaulila." 27 Che Yohana wânanjile, "Mundu ngakukombola kukola chachilichose ikaŵe apegwilwe ni Akunnungu wâ kwinani. 28 Ni wânyamwe mwachinskyene nkumanyillila kuti nasasile, 'Uneji nguniŵa Kilisito Jwakuwombola, nambo nalajiswe kuti naalongolele!' 29 Jwakulombewa ali jwakwe nnombela, nambo nkamusí jwa nnombela akwima kustumichila nnombela, nkamusí jo akusangalala nnope pakupilikana liloŵe lya nnombela ali nkukunguluka. Iyoyo peyo ni uneji ngusangalala nnope. 30 Che Yesu ikusachilwa aŵe jwankulu, ni uneji mme jwannondi. 31 "Jwakwika kutyochela kwinani ali jwankulu kwapunda wose. Jwakutyochele pachilambo ali jwa pachilambo nombe akuŵecheta

mpela mundu jwa pachilambo. Nambo jwakwika pangali mbesi." (aiōn g165, aiōnios g166) 15 Jwankongwe kutyochela kwinani akUILONGOSYA indu yose. 32 Jwelejo jo wānsalile, "Ambuje, nguwenda meesi go kuti akutyosya umboni wa indu yaiwени ni kuilipikana, jinangole njota sooni ni ninaiche sooni pelepa nambo ngapagwa mundu jwakukunda indu yakuisala. kukuteka meesi." 16 Che Yesu wānsalile jwankongwe 33 Nambo mundu jwalijose jwakukunda umboni jo, "Njaule nkaawilanje wānkweni, nkaiche pamo wakuusalala jwelejo, akwiticisya kuti Akunnungu ali nawo pelepa." 17 Jwankongwe jo wājanjile, "Uneji nganiningola wālume." Che Yesu wānsalile, "Njanjile yambone kuti nganinkola wālume. 18 Pakuwa mwalombilwe kasano, ni jwanumne junkutama nawo sambano jo nganaŵā wānkweni. Pelepo chinsasile cho chili chisyene." 19 Jwankongwe jo wāasalile, "Ambuje, nguwona kuti mmwejo ndi jwakulondola jwa Akunnungu. 20 Achambuje wētu wā Chisamalia wāapopele Akunnungu mwinani mwa chitumbi chi, nambo wānyamwe Wāyahudi nkuti, tukusachilwa kwapopelela Akunnungu ku Yelusalemu." 21 Che Yesu wājanjile, "Amao, nkulupilile chinguchisala, chikaiche katema ngamwapopelela Atati mwinani mwa chitumbi chi atamuno ku Yelusalemu kula. 22 Wānyamwe Wāsamalia nkwapopelela wāngankwamanyili, nambo uweji Wāyahudi tukwamanyili wātukwapopelela, pakuwa ukulupusyo wa Akunnungu chiutyochela kwa litala lya Wāyahudi. 23 Nambo chikaiche katema, sooni kaiche, wākupopelela kwa usyene chiwāapopelela Atati achilongoswaga ni Mbumu jwa Akunnungu ni usyene. Pakuwa Atati akwasaka wāndu wākwapopelela chanti yeleyo. 24 Akunnungu ali Mbumu, ni wākwapopelela wēlewo wāpopeleleje achilongoswaga ni Mbumu jwa Akunnungu ni kuumanyili usyene." 25 Jwankongwe jo wānsalile, "Ngumanyili kuti chaiche Masiya jwakuŵilanjikwa Kilisito Jwakuwombola. Pachaiche chatumanyisye inayose." 26 Che Yesu wānsalile, "Uneji junguŵecheta nomwe ndili jwelejo." 27 Papopo wākulijiganya wākwe wāusile, wāsimosile ligongo wāasimene Che Yesu alinkukunguluka ni jwankongwe. Nambo ngapagwa jwalijose juŵambusise Che Yesu, "Ana nkusaka chichi? Pane kwaligongo chi nkukunguluka ni jwankongwe?" 28 Jwankongwe jo wālesile lulō lwakwe palapala, wājawile mmusi ni kwasalila wāndu achitiji, 29 "Njisangane nkannole mundu jwasalile yanayose imbanganyisye! IkuKomboleka kuti jweleju ali Kilisito Jwakuwombola?" 30 Nipele wāndu wākopweche mmusi ula ni kwajaulila Che Yesu. 31 Katema kakoko wākulijiganya wākwe wālili nkwichondelela Che Yesu achitiji, "Chondechonde Jwakwiganya, ndye." 32 Nambo Che Yesu wāasalile, "Uneji ngwete chakulya chingankuchimanyili wānyamwe." 33 Wākulijiganya wākwe wātandite kuusiana achinsyene pe, "Ana kwana mundu jwanjigalile chakulya?"

4 Mafalisayo wāpilikene kuti Che Yesu akupata wākulijiganya wānjinji ni kwabatisya kwapunda che Yohana. 2 Nambo Che Yesu nsyene nganīwabatisya wāndu, wākulijiganya wāo ni wāwabatisyaga wāndu. 3 Nipele, Che Yesu paŵapilikene yeleyo wātositole ku Yudea ni kuuja ku Galilaya. 4 Mu ulendo wāo wāsachilwe kupita ku Samalia. 5 Nipele, wāiche ku Sikali musi umo wa ku Samalia, pachiwandi ngunda u che Yusufu wapegwilwe ni che Yakobo atatigwe. 6 Pelepo paliji ni chisima chi che Yakobo, nombe Che Yesu pakuwa wāpesile ni ulendo, wātemi mungulugulu chisima. Yaliji muusi luyā pantwe. 7 Nipele jwankongwe jumo Msamalia wāiche kukuteka meesi. Ni Che Yesu wānsalile jwankongwe jo, "Nguwenda meesi gakung'wa." 8 Katema ko wākulijiganya wākwe wājile mu mmusi kukusuma yakulya. 9 Nambo jwankongwe jo wātite, "Mmwejo Myahudi, ana nkukombola chinaili kuumenda meesi gakung'wa uneji jwankongwe Msamalia?" Wātite yele pakuwa Wāyahudi ngakukamulangana ni Wāsamalia. 10 Che Yesu wājanjile, "Nkachimani chichi chakusaka Akunnungu kumpa ni wāani wākummenda meesi gakung'wa, nkammendile jwelejo, nombejo akampele meesi gagakwikanawo umi." 11 Jwankongwe jo wātite, "Ambuje, mmwe nganinkola ngao ni chisima chi chilewipre nnope. Ana mpatile kwapi meesi gagakwikanawo umi go?" 12 Ambuje wētu che Yakobo ni wātupele uweji chisima chi, nsyene ni wānagwe ni ilango yakwe wāng'wele meesi ga chisima chi. Ana mmwejo nkilitenda jwankulu nnope kwapunda che Yakobo?" 13 Che Yesu wājanjile, "Jwalijose juchang'we meesi ga chisima chi chijakole njota sooni. 14 Nambo juchang'we meesi gachinaape une ngajakola njota ng'o. Meesi gachinaape une chigaŵe nti meesi gagakulika nkati mwakwe, gagakwikanawo umi wa moŵa gose

34 Che Yesu wāasalile, "Chakulya changu chili wannesile liiso saa saba ja musi." **53** Nipele atati jo kutendekanya chakusaka aŵala wāndumile ni wājimanyilile kuti jaliji saa jilajila jiwasalilwe ni Che kugamalisya masengo gao. **35** Wānyamwe ngankuti, 'Jisigalile miesi ncheche, pakwika katema ka kugungula?' Nambo uneji ngunsalila nnole migunda ji jili chile kwa kugungula. **36** Jwakugungula akupochela mbote ni akukumbikanya pamo magungulo kuti gakole umi wa moŵa gose pangali mbesi, nipele jwakupanda asengwe yalumo ni jwakugungula. **(aiōnios g166)** **37** Chiŵecheto chi chili chisyene, 'Jumo akupanda ni jwine akugungula.' **38** Uneji nantumile nkagungule magowolo ganganimpande wānyamwe, wāne wāpanganyisye masengo gakulimba, nambo gelego ginkupata wānyamwe gali kwa ligongo lya masengo gao." **39** Wāsamalia wājinji wā musi ula wāakulupilile Che Yesu kwa ligongo lya umboni wa malōwe gaŵāvechete jwankongwe jo gagakuti, "Asalile inayose imbanganyisye." **40** Wāsamalia wājaulile Che Yesu ni kwachondelela atame pamo nawo, nombejo wātemi pepala moŵa gawīli. **41** Nipele wāndu wājinji nnope wāakulupilile Che Yesu ligongo lya malōwe gao. **42** Wānsalile jwankongwe jo, "Sano tukukulupilila ngāwā kwaligongo lya kuŵecheta kwenu pe, nambo pakuŵa tupiliken twachinsyene, ni tukumanyilila kuti isyene ajuji ni Nkulupusyo jwa wāndu wāpachilambo." **43** Pagapite moŵa gawīli Che Yesu wāusile sooni ku Galilaya. **44** Pakuŵa Che Yesu nsyene wāasile pangasisa kuti, "Jwakulondola jwa Akunnungu ngakuchimbichikwa mchilambo chakwe nsyene." **45** Paŵaiche ku Galilaya, wāndu wājinji wākweleko wāpochele, pakuŵa wānyawo nombe wālijji ku Yelusalemu kuchindimba cha Pasaka, wāiweni yose yaitesileje Che Yesu pachindimba. **46** Nipele Che Yesu wāujile sooni mmusi wa ku Kana, chilambo cha ku Galilaya, peuto paŵagatesile meesi gaŵe divai pala. Pepala paliji ni jwankulu jumo juŵaliji ni mwanache jwakulwala ku Kapelenamu ko. **47** Nipele jwankulu jo paŵapilikene kuti Che Yesu atyosile ku Yudea ni kwika ku Galilaya, wājaulile ni kwachondelela ajaule ku Kapelenamu akannamye mwanagwe juŵalwalaga kuŵandichila kuwa. **48** Che Yesu wānsalile, "Wānyamwe ngankwakulupilila Akunnungu pangaiwona imanyisyi no yakusimonjeka!" **49** Jwankulu jo wājanjile, "Ambuje, chondechonde tujaule mwanangu akanaŵe kuwa." **50** Che Yesu wānsalile, "Njauleje, mwanagwenu chalame." Mundu jo wālikulupilile liloŵe liŵāsalilwe ni Che Yesu ni wājawile. **51** Paŵaliji nkutuluka, wāsimene ni achikapolo wāo ni wānsalile kuti mwanache jwao alamile. **52** Nombejo wāusise katema kaŵatandite mwanagwe kupata eja, ni wānyawo wājanjile, "Ulwele

5 Payamasile yeleyo, Che Yesu wākawesile kwaula ku Yelusalemu ku chindimba cha Wāyahudi, **2** Ni ku Yelusalemu ko, pachiŵandi nnango wekulungwa waukuŵilanjikwa nnango wa ngondolo, kwaliji ni litanda lyalikuŵilanjikwa Mchiebulania Betisasa lyalili ni mapenu nsano. **3** Wākulwala wājinji wāgonaga mmapenu mo, kwaliji ni wāngalola ni wākulemala ni wākutatala. **4** Wālolelaga meesi gatinganyikwe, pakuŵa kapali katema katumetume jwa kwinani jwa Ambuje wātuluchilaga mmeesi ni kugatinganya. Jwakulwala jwalijose juŵaliji jwaandanda kwinjila mmeesi gagatinganyikwe, wālamile ulwele uliwose walinawo. **5** Pelepo paliji ni mundu jumo juŵataatele yaka makumi gatatu kupambula nsano ni itatu. **6** Che Yesu paŵambweni mundu jula ali agonile pepala ni kwimanyilila kuti ali jwakulwala moŵa gamajinji, wāmbusise, "Ana nkusaka kulama?" **7** Jwakulwala jo wājanjile, "Ambuje, uneji nganingola jwakunyinjisa mu litanda katema meesi pagakutinganyikwa. Pingulinga kwinjila, mundu jwine akuunongolela kwinjila." **8** Nipele Che Yesu wānsalile, "Njimuche, njigale ugono wenu njaule." **9** Papopo pepo mundu jo wālamile, wājigele ugono wakwe ni kwaula. Yeleyo yatendekwe pa Lyuŵa lya Kupumulila. **10** Nipele achakulu wā Wāyahudi wānsalile mundu jwalamile jo, "Lelo jino lili Lyuŵa lya Kupumulila ni malajisyga Akunnungu gaŵapele che Musa gakukanya kunyačula ugono wenu." **11** Nambo mundu jo wāajanjile wānyawo, "Mundu jwanamisye jula andanjile, 'Njigale ugono wenu, njaule.'" **12** Wānyawo wāmbusise, "Ana wāani ansalile njigale ugono wenu njaule?" **13** Nambo mundu juŵalamiswe jula nganammanyilila Che Yesu kuti ali wāani, pakuŵa pepala paliji ni mpingo wekulungwa wa wāndu ni Che Yesu wātayosile pepala. **14** Kanyuma Che Yesu wānsimene mundu juŵannamisye jula pa Nyumba ja Akunnungu, ni wānsalile, "Mpilikane sambano nnamile, kasintenda sooni sambi, chinaiche kunsimana chindu chakusakala kupunda achichi." **15** Mundu jula wājawile kukwasalila achakulu wā Wāyahudi kuti Che Yesu ni juŵalamisye. **16** Pakuŵa Che Yesu wātendekene yeleyo pa Lyuŵa lya Kupumulila, Wāyahudi wātandite kunchima. **17** Nambo Che Yesu wāasalile, "Atati wāngu

akupanganya masengo moŵa gose ni uneji uli usyene. 34 Ngâwa kuti uneji nguukulupilila umboni ngugapanganya iyoyo peyo.” 18 Kwa ligongo lyo, wa wându, nambo ngusala yelei kuti wânyamwe achakulu wâ Wayahudi wâpundile kusosasosa nkulupuswe. 35 Che Yohana wâlijji mpela lumuli litala lyakwaulaga Che Yesu ngâwa ligongo lulwakolelaga ni kulanguchisya, ni wânyamwe mwaliji lyakutema malajisyo ga Lyuâwa lya Kupumulila chile kusengwa ni lilanguka lyakwe kwa katema pe, nambo pakuwa alitesile kuti Akunnungu pe. 36 Nambo uneji ngwete umboni kükwangu ali Atatigwe ni kilitenda chisau ni Akunnungu. wauli wekulungwa kupunda u che Yohana. Pakuwa 19 Che Yesu wâasalile, “Ngunsalila isyene, masengo gingugapanganya gaambele Atati malichisyé Mwana ngakukombola kupanganya chachilichose ni gagakulosya pangasisika kuti Atati ni wândumile. jikape. Mwana akukombola kupanganya achilape 37 Atati uâwandumile, iyoyo akusala umboni nkati chakuchiwona alinkupanganya Atati. Pakuwa une. Wânyamwe nganimme kulipilikana liloŵe lyao achila chaakuchipanganya Atati Mwana nomejo atamuno kukulola ku meeso kwao, 38 ni liloŵe lyao akupanganya ilaila peila. 20 Atati akunnonyla ngalikutama nkati mwenu, pakuwa nganimunkulupilila Mwana ni kunkosya indu yose yakupanganya nsyene. ajula juwântumile. 39 Nkugasasosa Malembelo ga Sooni chiwâlosye indu yekulungwa kupunda ayiyi, Akunnungu nchiganisyaga kuti mu gelego chimpate ni wânyamwe chinsimonje. 21 Mpela ila Atati umi wa moŵa gose pangali mbesi. Ni Malembelo iyakuti pakwasyusa wâwile ni kwapa umi, iyoyo ga Akunnungu go gakuwâlalanga umboni nkati peyo ni Mwana akwapa umi aŵala wâkwasa. une! (aiōnios g166) 40 Ni wânyamwe ngankusaka 22 Atati ngakunlamula mundu jwalirose, nambo kwika kükwangu kuti nkole umi wa moŵa gose ampele Mwanagwe ukombole wose wakwalamula jwani. 41 “Ngangusosa kuchimbichikwa wându, 23 kuti wându wose anchimbichisyé ni wându. 42 Nambo ngummanyilila wânyamwe Mwana mpela yakuti pakwachimbichisyá Atati. kuti nganinkola unonyelo wa Akunnungu mmitimá Mundu jwalirose jwangakunchimbichisyá Mwana jenu. 43 Uneji iiche kwa ulamusí wa Atati wângu, ngakunchimbichisyá Atati juwântumile.” 24 “Ngunsalila ni wânyamwe nganimungulupilila. Aikaga mundu isyene, jwakulipikanila liloŵe lyangni kwakulupilila wândumile une wâla, jwelejo akwete umi wa moŵa gose pangali mbesi. Nomejo ngaalamulikwa ng’oo, pakuwa amasile kukopoka muchiwa ni kwinijlâ mu umi. (aiōnios g166) 25 Ngunsalila isyene, chikaiche katema ni sambano kaiche chanti wându wâwile chalipilikane liloŵe lya Mwana jwa Akunnungu nome jwine kwa ulamusí wakwe nsyene, chimunkulupilile. 44 Ana chinkombole chinauli kungulupilila iŵaga ampele Mwana kuwâ ndande ja umi, iyoyo peyo 26 Mpela kwiwa kükwangu kuti uneji chinambechetelé kwa Atati. Che Musa chalipilikane liloŵe ali Mwana jwa Mundu. 28 Nkachisimonga achichi pakuwa chikaiche katema chati wându wose wâali kumalembe chalipilikane liloŵe lyao, 29 nome chasyuche, aŵala wâwâtendekenyé yambone chasyuche ni kupata umi ni aŵala wâwâtendekenyé yangalumbana chasyuche ni kulamulikwa.” 30 “Uneji jikape ngangukombola kuchitendekanya chindu kwa ukombole wangu nansyene. Ngulamula mpela inguti pakupilikana kutyochela kwa Atati, ni kulamula kwangu kuli kwa usyene pakuwa ngangupanganya ingusaka nansyene, nambo yambone paujo pao wândumile une wâla. 31 “Naliwâlangaga nansyene umboni wangu uli wa unami. 32 Nambo apali jwine jwakusala umboni pa une, noneji ngumanyilila kuti yose yakusala nkati uneji ili isyene. 33 Wânyamwe mwalajisyé wântenga ku che Yohana Wakubatisya, ni umboni wasasile nkati une

6 Payamasile yeleyo Che Yesu wâjombweche litanda lya Galilaya pane likuwâlanjikwa litanda lya Tibelia. 2 Mpingo wekulungwa wa wându wakiye ligongo wându wo waiweni imanyisyo iŵapanganyisye kwa kwalamya wându. 3 Nipele Che Yesu pamo ni wâkulijiganya wâo wâkawesile mwitumbi ni kutama. 4 Katema ka chindimba cha Pasaka ja Wâyahudi kâwândichile. 5 Che Yesu pâwâloesyelosesye wâuweni mpingo wekulungwa wa wându uchaichililaga, nipele wâusise che Filipo, “Ana chitusume kwapi chakulya kuti twape wându wâ alye?” 6 Wâwêchete yeleyo kuti wâlinje che Filipo, pakuwa asyene wâimanyi chichaapanganye. 7 Che Filipo wâjanjile, “Ipande machila gâwili ga

madini ga feza ngaikukwana kusumila mikate kwa akuno nnyiche katema chi?" 26 Che Yesu waaajanjile, kila mundu!" 8 Jumo jwa wakulijiganya wa Che "Ngunsalila isyene, nkusosasosa une ngaawa Yesu jwakuwilanjikwa che Andulea, mpwao che kwaligongo mawaiweni imanyisyo imbanganyisye, Simoni Petulo, waasalile Che Yesu, 9 "Kwana nambo kwaligongo mwalile mikate jila ni kwikuta. 27 jwanchanda pelepa jwali ni ipande nsano ya mikate Kasinchenjeuchila chakulya chachikuwola, nambo ja shayili ni somba siwili. Nambo yakulya yi kanandi nchenjeuchile chakulya chingachikuwola cha umi ngayajikutisa wandumu wajinji wanti nyi?" 10 Che Yesu wa mowa gose pangali mbesi. Mwana jwa Mundu waasalile wakulijiganya waao, "Mwasalile wandumu atame champe chakulya chi pakuwa Akunnungu Atati, paasi." Pelepo paliji ni manyasi, nipele wandumu wose alosisy e kuti ansagwile ni kunkunda." (aiōnios g166) 28 watemi paasi, winji wa achalume pe waliji mpela Nombewo wambusise Che Yesu, "Tutende chichi kuti elufu tano. 11 Nipele Che Yesu wajigiele ipande ya tukombole kugapanganya masengo gakugasakaga mikate ila, ni watagolele Akunnungu ni kwagawila Akunnungu tugapanganye?" 29 Che Yesu waaajanjile, wandumu wawatemi paasi wala. Watesile iyoyo peyo "Chelechi ni chakuchisaka Akunnungu nchipanganye, ni somba sila ni kila mundu wapatile mpela iwatite munkulupilile jwantumile jula." 30 Pelepo waasalile, pakusaka. 12 Wandumu wo pawajikwite Che Yesu "Ana chintende chimanyisyo chi tulole kuti tunkulupilile waasalile wakulijiganya waao, "Nkumbikanye mbakatika mmwe? Chintende chichi? 31 Achambuje wetu watalile yaisigele yo kuti inapotele." 13 Nipele, wakulijiganya chakulya chachikuwilanjikwa mana mwipululu mula wala wakumbikenye isigasi ya mikate nsano ja mpela igakuti pakusala Malembelo ga Akunnungu, shayili iyasigesye wandumu wawatilie wala, wagumbesye 'Walisisye mikate jajityochele kwinani.'" 32 Che itundu likumi ni iwili. 14 Wandumu pawahlawi Yesu waasalile, "Ngunsalila isyene, che Musa chimanyisyo chiwachipanganyise Che Yesu cho, nganampanga nkate kutyochela kwinani, nambo watite, "Isyene ajuju ni jwakulondola jwa Akunnungu Atati wangu ni wampele wanyamwe nkate usyene jwawechetekwe kuti chaiche pachilambo." 15 Che Yesu kutyochela kwinani. 33 Pakuwa nkate wakutupa waimanyi kuti wandumu wasachile kwakanganichisya Akunnungu uli ajula jwatalwiche kutyochela kwinani awe mwenye jwao, ni watusile sooni jikape ni ni kwapa umi wandumu waali mchilambo." 34 Nipele kwaula ku chitumbi. 16 Pakwaswele wakulijiganya waasalile, "Ambuje, ntupeje nkate wu kila luywa." wa Che Yesu watalwiche kwaula ku litanda. 17 35 Nambo Che Yesu waasalile, "Uneji ndili nkate wajinjile mu ngalaawa wataandite komboka kwaula waukwikanawo umi. Jwakwika kukwangu ngasijinkola ku Kapelenamu. Chipi chajinjile ni Che Yesu waliji sala, jwakungulupilila une ngasijinkola njota ng'oo. 36 akanawe kwaichilila. 18 Litanda lyatandite matumbela Nambo nansalile kuti namuno muuweni, nganimme kwa ligongo lya chimbunga chekulungwa chichaliji kungulupilila. 37 Wose wakuumba Atati chaiche chininkupuga. 19 Wakulijiganya waao pawahlawile kukwangu, noneji jwaliyose jwakwika kukwangu kwakutalichila ulew wa maili sitatu pane ncheche, ngasinankana ng'oo. 38 Nganinduluka kutyochela wammweni Che Yesu alinkwenda pachanya meesi, ni kwinani kwaligongo lya kuitendekanya ingusaka kujiwandichila ngalaawa, wajogwepe nnope. 20 Che uneji, nambo ndulwiche kuti ndendekanye yakusaka Yesu waasalile, "Nkjogopa, ndili uneji?" 21 Nipele wandumile une wala. 39 Yakusaka wandumile une wakulijiganya wala kwakusangalala wammendile Che wala ni ayiyi, ninanjase jwaliyose juwambele, nambo Yesu ajinjile mu ngalaawa mula. Palapala ngalaawa naasyusye pa luywa lya mbesi. 40 Pakuwa chakusaka jaiche mungulugulu litanda kuwajaulaga. 22 Malawi Atati wangu ni achichi, jwaliyose jwakunlola Mwana ni jakwe mpingo wa wandumu uwasigele peesi litanda ula kunkulupilila akole umi wa mowa gose pangali mbesi, ni uneji chinansyusye pa luywa lya mbesi." (aiōnios g166) 41 Nipele wajayahudi wataandite kwasongonechela Che nambo wakulijiganya waao wo wajawile achinsyene Yesu pakuwa watait, "Uneji ndili nkate wautulwiche pe. 23 Syaiche ngalaawa sine kutyochela ku kutyochela kwinani." 42 Ni watait, "Uli, ajuju ngaawa Tibelia pepala mpingo wekulungwa wa wandumu Che Yesu mwana ju che Yusufu jula? Atatigwe ni pawahlile mikate, Ambuje ali amasile kwaterogolela achikulugwe twamany! Ana akukombola chinauli Akunnungu. 24 Nipele, wandumu wo pawahlanyi kuti kuti atulwiche kutyochela kwinani?" 43 Che Yesu Che Yesu ni wakulijiganya waao nganapagwa pepala, waasalile, "Nchee kusongonechelana jwine ni jwine. wasikwesile ngalaawa sila ni kwaula ku Kapelenamu 44 Ngapagwa mundu juchakombole kwika kukwangu achinsosaga. 25 Wandumu wala pawahlawi Che Yesu pangali Atati juwandumile une jo kwautila kukwangu, ali ajombweche wambusise, "Ana, Jwakwiganya ni une chinansyusye mundu jo pa luywa lyambesi. 45

Ŵakulondola wa Akunnungu walembile kuti, 'Ŵandu wose chajiganyikwe ni Akunnungu.' Mundu jwaliyose jwakumpilikana Atati ni kuliijiganya kutyochela kwa ūleleo, chaiche kukwangu. 46 Ngapagwa mundu jwambweni Atati, ikâwe ajula pe jwatyosile kwa Akunnungu, jwelejo ni juwambweni Atati. 47 Ngunsalila isyene, jwakulupilila akwete umi wa mowâ gose pangali mbesi. (aiōnios g166) 48 Uneji ndili nkate waukwikanawo umi. 49 Achambuje ūnenu ūwâlile mana mwipululu mula, nambo ūwâile. 50 Nambo weleu ni nkate waukululuka kutyochela kwinani kuti jwaliyose jwakulya anajasiche. 51 Uneji ndili nkate waukwikanawo umi wautulwiche kutyochela kwinani. Mundu jwaliyose alyaga nkate wo chalame mowâ gose pangali mbesi. Ni nkate uchinaape wo uli chiilu changu chinguchityosya kuti ūandu wose ūwapachilambo akole umi." (aiōn g165) 52 Nipele Ŵayahudi ūtandite kwangangana achinsyene pe, "Ana aju akukombola chinauli kutupa uwê chiilu chakwe kuti tulye?" 53 Che Yesu ūaasalile, "Ngunsalila isyene, iŵaga ngankulya chiilu cha Mwana jwa Mundu ni kung'wa miasi jakwe, ngankola umi nkati mwenu. 54 Mundu jwaliyose jwakulya chiilu changu ni kungwa miasi jangu akwete umi wa mowâ gose pangali mbesi, ni uneji chinansusye pa lyuwa lyambesi. (aiōnios g166) 55 Pakuwa chiilu changu chili chakulya chisyenesyene, ni miasi jangu jili chakung'wa chisyenesyene. 56 Mundu jwaliyose jwakulya chiilu changu ni kungwa miasi jangu, jwelejo akutama nkati mwangu ni uneji ngutama mwa jwelejo. 57 Mpela ila Atati ūaali ūajumi iŵandumile, ni kwa ligongo lya Atati ndili ūajumi, kwayele jwakundya une chaŵe ūajumi kwa ligongo lyangu. 58 Nipele, weleu uli nkate wautulwiche kutyochela kwinani, ngaŵa mpela mana jiŵalile achambuje ūnenu ni kuwa. Nambo juchalye nkate wu chakole umi wa mowâ gose pangali mbesi." (aiōn g165) 59 Che Yesu ūaechete yeleyo paŵaliji nkwiganya mu nyuumba ja kusimanilana Ŵayahudi ku Kapelenaua kula. 60 Nipele ūakulijiganya ūao ūajinji paŵapilikene yeleyo ūatite, "Aga majiganyo ga gali gakulimba! Ana nduni juchakombole kugakunda?" 61 Che Yesu ūaimanyi pangasailwa ni mundu kuti ūakulijiganya ūao ūaliji nkusongoneka yankati yeleyo, ni ūausisyé, "Ana majiganyo ga gakuntesya nneche kungulupilila? 62 Nambi chiîve uli pachimummone Mwana jwa Mundu alinkujigalikwa kwaaula kwinani kuŵaliji kundanda? 63 Mbamu jwa Akunnungu ni jwakwichisya umi, machili ga mundu gangali chindu. Malowâ ginansalile gali Mbamu nombe gali umi. 64 Natamuno yeleyo apali ūane mwa ūanyamwe ūangakukulupilila." Che Yesu ūaechete yeleyo pakuwâ ūaimanyi

chitandile kundanda kuti ūaani ūangakulupilila ni nduni juchangalauche. 65 Nipele Che Yesu ūaechete sooni, "Kwa ligongo lya nansalile kuti ngapagwa juchakombole kwika kukwangu mpaka akamuchikwe ni Atati ūangu." 66 Kutyochela lyuwa lya ūakulijiganya ūao ūajinji ūalesile kulongana nawo kwaligongo lya malowâ gala ni ūaujile panyuma. 67 Nipele Che Yesu ūausisyé ūakulijiganya likumi ni ūaŵili ūala, "Ana, ni ūanyamwe nombe nkusaka kwaaula?" 68 Che Simoni Petulo ūajanjile, "Ambuje, tutujaule kwa acheni? Mmwejo nkwtete malowâ gagakwikanawo umi wa mowâ gose pangali mbesi. (aiōnios g166) 69 Uweji tukukulupilila ni sooni tukwimanyilila kuti mmwejo ndi Jwanswela kutyochela kwa Akunnungu." 70 Che Yesu ūaasalile, "Uli, nganinansagula ūanyamwe likumi ni ūaŵili? Nambo jumo jwenu ali Shetani." 71 Nambo Che Yesu ūaliji nkwegamba che Yuda mwana ju che Simoni Isikaliote, pakuwa jwelejo ni juchangalauche namuno ali jumo jwa ūakulijiganya likumi ni ūaŵili ūala.

7 Payamasile yeleyo, Che Yesu ūaliji nkwendajenda ku Galilaya ko. Nganasaka kwendajenda ku Yudea ligongo achakulu ūa Ŵayahudi ūasachile kwaulaga. 2 Chindimba cha Ŵayahudi cha masakasa chawândichile. 3 Nipele achapwakwe Che Yesu ūaasalile, "Ntyoche pelepa njaule ku Yudea kuti ūakunkuya mmwe nombewo aiwone yakusimonjeka inkwipanganya. 4 Ngapagwa mundu jwakupanganya chindu kwakulisisa iŵaga akusaka kumanyika ni ūandu. Pakuwa nkupanganya yelei, nlilosye mwasyene kwa ūandu ūa pachilambo." 5 Namose achapwakwe nganiŵakulupilila. 6 Nipele, Che Yesu ūaasalile, "Katema kambone kukwangu kakanaŵe kwika, kukwenu ūanyamwe katema kaklikose kali kambone. 7 Ūandu ūa pachilambo ngakombola kunchima ūanyamwe, nambo uneji akunjima pakuwa naasalile kuti yakuitedekanya yo ili yangalumbana. 8 ūanyamwe njaule kuchindimba cho. Uneji ngunyaula kuchindimba cho pakuwa katema kambone kukwangu kakanaŵe kwika." 9 Ūaechete yeleyo ni kusigala pa Galilaya palapala. 10 Achapwakwe paŵamasile kwaaula kuchindimba cha masakasa, Che Yesu nombe ūajawile, nambo nganajaula kwakulilosya, ūajawile kwakulisisa. 11 Kuchindimba cho achakulu ūa Ŵayahudi ūaliji nkwasosasosa Che Yesu, ni ūausyene, "Ana ali kwapi ūelewo?" 12 Mpingo wa ūandu waliji nkusongona jwine ni jwine yankati Che Yesu. Ūandu ūane ūatite, "Ali mundu jwambone." Ni ūane ūatite, "Ngaŵa! Akwalambusa ūandu." 13 Atamuno yeleyo ngapagwa mundu jwaliyose jwalinjile

kuŵecheta ngani syakwe pelanga kwa ligongo lya kunkwaya, ligongo katema kakwe kaliji kakanaŵe kwajogopa achakulu ūa Ŵayahudi. 14 Chindimba kwika. 31 Mumpingo wa ŵandu mula, ŵandu cho pichaŵandichile kumala, Che Yesu ŵajawile ŵajinji ŵakulupilile ni kuti, "Ana aikaga Kilisito pa Nyumba ja Akunnungu ni kutanda kwiganya. Jwakuwombola chapanganye imanyisyo yekulungwa 15 Nipele achakulu ūa Ŵayahudi ŵasimosile ni kupunda ayiyi yakuitedekanya aŵa?" 32 Mafalisayo kuti, "Ana mundu ju agapatile kwapi majiganyo ga, ŵapilikene ŵandu achisongonaga jwine ni jwine nombejo nganajaule kukulijiganya?" 16 Pelepo Che yankati Che Yesu. Nipele achakulu ŵambopesi pamo Yesu ŵaanjile, "Majiganyo gungwiganya nganigawa ni Mafalisayo ŵatumile ŵakulindilia Nyumba ja gangu, nambo gakutyochela kwa ſelewo ŵandumile Akunnungu akaakamule Che Yesu. 33 Che Yesu une. 17 Mundu asakaga kupanganya yakusaka ŵasadile, "Chindame ni ŵanyamwe kwa katema Akunnungu, chaimanyilile kuti majiganyo gungwiganya kakajipi, nipele chinyaule kwa ŵandumile ŵala. 34 gatyosile kwa Akunnungu pane nguŵecheta kwa Chimuuose nambo ngamuuwona, pakuŵa pepala ukobile wangu nansyene. 18 Jwelejo jwakuŵecheta pachime ŵanyamwe ngankombolanga kwika." 35 ngani syakwe nsyene akusosasosa ukulu wakwe Achakulu ūa Ŵayahudi ŵausyanaga achinsyene pe, nsyene, nambo jwakusosasosa ukulu wa jwannajisy "Ana mundu ju chajaule kwapi kwakuti ngatukombola jula, jwelejo ali jwausyene ni mwa jwelejo ngapagwa kwawona? Ana chajaule kwa Ŵayahudi ŵapwilingene unami. 19 Ana che Musa nganampanga malajisy? ni kutama mu misi ja Ŵagiliiki ni kwajiganya Atamuno yeleyo, ngapagwa jwalijose mwa ŵanyamwe Ŵagiliiki? 36 Ana malumbo gakwe chichi pakuti, jwakugatendekanya gagalembekwe mmalajisy 'Chimuusose nambo ngamuuwona, ni pepala go. Ana ligongo chi nkusaka kumulaga?" 20 pachime ŵanyamwe ngankombola kwika?" 37 Papopo mpingo wekulungwa wa ŵandu wajanjile, Lyuŵa lya mbesi lya chindimba cho lyaliji lyuŵa "Ana mmwe nkewete masoka! Nduni jwakusaka lyekulungwa. Che Yesu ŵajimi ni kuŵecheta kwa kummulaga mmwe?" 21 Che Yesu ŵaanjile, liloŵe lyakunyanyisy, "Mundu jwalijose jwakwete "Mbhanganyisy chakusimonjeka chimo ni ŵanyamwe njota aiche kung'wa kukwangu. 38 Mpela Malembelo nkuchisimonga. 22 Che Musa ŵampele chisyowelo ga Akunnungu yagakuti pakusala, 'Jwakungulupilila cha kwaumbasya achiŵana ſenu. Nambo chisyowelo uneji, sulo sya meesi gagakwikanawo umi chigajilime cho nganichityochela ku che Musa nambo chatyochele kutyochela nkati mwao!" 39 ŵaŵechete yeleyo nkati kwa achambuje ſenu. Sambano ŵanyamwe Mbamu jwa Akunnungu juchapochelwe ni aŵala nkumumbasya mwanache pa Lyuŵa lya Kupumulila. ŵakwakulupilila Che Yesu. Mpaka katema ko ŵandu 23 lŵaga mundu akuumbala pa Lyuŵa lya Kupumulila ūlaji nganampochele Mbamu jwa Akunnungu pakuŵa kuti ganatemeche malajisy, sambano kwa chichi Akunnungu ūlaji akanaŵe kunkusya Che Yesu. 40 nkuundumbilila une ligongo nannamisy mundu ŵandu ūane mu mpingo ula ŵapilikene malowé pa Lyuŵa lya Kupumulila? 24 Kasinlamula kwa go, ni ūtite, "Iſyene mundu ju ali jwakulondola meeso pe, nambo nlamule kwa goloka." 25 ŵandu julal!" 41 ŵandu ūane ūtite, "Aju ali Kilisito ūane ūa ku Yelusalemu ūtandite kuliusya, "Ana Jwakuwombola!" Nambo ŵandu ūane ūlaji nkuliusya, mundu ju ngawa ajula jwakusosekwa ni ilongola "Ana ikukomboleka Kilisito akopochele ku Galilaya? kuti ammulaje? 26 Nhole, sambano akuŵecheta 42 Ana Malembelo ga Akunnungu ngagakuti, 'Kilisito pelanga, nome ngapagwa mundu jwakuntanjila Jwakuwombola chakopochele mu lukoso lwa chachilichose. Uli, ilongola akwimanyilila kuti aju mwenye che Daudi, ni chapagwe ku Besselehemu, ali Kilisito Jwakuwombola? 27 Pachaiche Kilisito musi ūwatemi mwenye che Daudi?" 43 Nipele, ngapagwa mundu juchakumanye kwakopochele, ŵandu ūa mumpingo ūalekangene kwa ligongo lya nambo uweji tukumanyi kwakopochele mundu ju!" 28 Che Yesu. 44 ŵandu ūane ŵasachile kwakamula Nipele Che Yesu paŵaliji nkwiganya pa Nyumba ja nambo ngapagwa mundu jwalijose juŵankwaiye. Akunnungu ūanyisyachitiji, "Ana ūanyamwe 45 Nipele ŵakulindilia Nyumba ja Akunnungu nkumanyilila une ni sooni nkumanyi kungopochele? paŵausile, achakulu ŵambopesi ni Mafalisayo, Une nguniika kwa ulamusi wangu nansyene, nambo ūausisy, "Kwachichi nganimwaichisy Che Yesu?" ŵandumile une wo ali ūausyenesyene, ni ūanyamwe 46 Wakulindilia ūala ūanjile, "Nganapagwe mundu ngunkwamanyilila, 29 uneji ngwamanyilila pakuŵa jwalijose jwakombwele kuŵecheta mpela mundu ju!" ngopochele kwa ſelewo, nombewo ni ŵandumile 47 Nipele Mafalisayo ūausisy, "Ana annambwisye une." 30 Nipele ŵandu ūasachile kwakamula, ni ūanyamwe ūakwe? 48 Ana mpatile kumbona nambo nganapagwa mundu jwalijose jwalinjile jumo jwa ilongola, pane jumo jwa Mafalisayo

jwankulupilile jwelejo? 49 Ngwamba, nambo wāndu wā ligongo uneji nakumanyi kungopochele ni kungaula. ngakugamanyilila malajisyo ga Akunnungu gawapele Nambo mwanya ngankukumanyilila kungopochele ni che Musa, kwayele Akunnungu wāl wesise!" 50 kungaula. 15 Wānyamwe nkulamula kwa ng'anisyo Jumo jwao wāliji che Nikodemus jumo jwa Mafalisayo sya chiundu nambo uneji ngangunlamula mundu. 16 juwajaulile Che Yesu kundanda, wāasalile achinjakwe, Naatamuno nalamlaga, ulamus wangu uli usyene 51 "Malajisyo getu gakusala kuti, ngatukukombola ligongo uneji ngangupanganya masengo jika, Atati kunlamula mundu jwalijose pangampilikana kaje ni wāndumile une wo ali pamō ni une. 17 Lembekwe kwimanyilila chichi chakupanganya." 52 Ni wānyawo mmalajisyo genu, umboni wa wāndu wāvili uli wa wānjanjile, "Ni wānyamwe wākwe ntyochele ku usyene. 18 Uneji ngusalas umboni wangu nansyene, Galilaya? Nsosesose Mmalembelo Gamaswela ni Atati wāndumile nombe akusala umboni wangu." 19 Pelepo wāmbusise, "Ana Atati wānu ali kwapi?" Che Yesu wānjanjile, "Wānyamwe ngankuumanyilila uneji atamuno ngankumanyilila Atati wāngu. Nkaamanyilile uneji nkaamanyilile Atati wāngu nombe." 20 Che Yesu wāwēchete malowē go mu chuumba cha mbiko, pāwālījī nkwiganya pa Nyumba ja Akunnungu. Ni nganapagwa mundu juwānkamwile pakuwa katema kakwe kaliji kakanaŵe kwika. 21 Che Yesu wāasalile sooni, "Uneji ngwaula ni wānyamwe chimuisose, nambo chimmwe mu sambi syenu. Kungaula uneji, wānyamwe ngankombola kwika." 22 Nipele, achakulu wā Wayahudi wātite, "Ana chaliulaje? Ana kwa ligongo chi akuti, 'Kungaula wānyamwe ngankombola kwika?'" 23 Che Yesu wāasalile, "Wānyamwe nkopochele papapa pachilambo cha paasi, nambo uneji ngopochele kwinani. Wānyamwe nlinji wā pachilambo pano, nambo uneji nguniwā jwa pachilambo pano. 24 Kwaligongo lyo nansalile kuti chimmwe mu sambi syenu. Pakuwā ngankukulupilila kuti, 'Uneji ndili jwelejo' chimmwe mu sambi syenu." 25 Nombe wānyawo wāmbusise, "Ana mmwejo ni wāani?" Che Yesu wānjanjile, "Uneji ndili jwelejo, mpela inansalile chitandile kundanda! 26 Ngwete yejinji yakuwēcheta ni kulamula nkati wānyamwe. Nambo wāndumile une ali wāusyene, none ngwasalila wāndu wose wā pachilambo yeila pe imbilikenе kutochela kwa wēlewo." 27 Wānyawo nganaimanyilila kuti Che Yesu wāwēcheta taga nawo yankati ngani sya Akunnungu, Atati wāo. 28 Nipele Che Yesu wāasalile, "Pachimunnyakule Mwana jwa Mundu, pelepo ni pachimmanyilile kuti, 'Uneji ndili jwelejo,' ni chimmanyilile kuti ngangupanganya chachili chose nansyene, nambo nguwēcheta yeila pe inyiganyikwe ni Atati. 29 Wāndumile wāla ali pamō ni uneji, nganaaneaka jika, pakuwa mōwā gose nguitendekanya aila yaikwanonyela." 30 Wāndu wājanjili wāwāmpilikani Che Yesu achiwēcheta taga malowē ga wānkulupilile. 31 Nipele Che Yesu wāasalile Wāyahudi wāwākulupilile wāla kuti, "Mwaikamulichisyaga inanjigenye, chimme wākulijiganya wāngu wā usyenesyene. 32 Chimuumanyilile usyene, ni usyene

8 Pakumala yeleyo Che Yesu wājawile ku chikwesya cha Miseituni. 2 Malāwī jakwe kundāwī pe, Che Yesu wājawile sooni pa Nyumba ja Akunnungu. Wāndu wose wānsyungwile, nombewo wātemi ni kutanda kwajiganya. 3 Nipele Wākwiganya malajisyo pamo ni Mafalisayo wānnyichenawo jwankongwe juwānkamwilwe ali nkutenda chikululu. Wānjimiche jwankongwe jo paujo pa wāndu. 4 Nipele wāmbusise Che Yesu, "Jwākwiganya, jwankongwe ju akamwilwe ali nkutenda chikululu. 5 Mmalajisyo getu che Musa wātulajisye yele, jwankongwe mpela aju aulajikwe kwa kuputikwa ni maganga. Nambi mmwejo nkuti uli?" 6 Wātite yeleyo kuti wālinje Che Yesu akole chakumbechetela. Nambo Che Yesu wākoteme ni kulemba paasi ni chala chakwe. 7 Paŵāpundile kumbusya, Che Yesu wājinamukwiche ni kwasalila, "Naga kwana mundu jwalijose mwa wānyamwe jwanganakola sambi aŵe jwaandanda kumponya liganga." 8 Nipele wākoteme sooni ni kulemba paasi. 9 Paŵāpilikene yeleyo wātandite kutyoka jumo jumo achilongolelaga achachekeku. Che Yesu wāsigele jikape ni jwankongwe jula ali ajimi palapala. 10 Ni Che Yesu paŵājinamukwiche wāmbusise jwankongwe jula, "Amao, wāndu wāla alinji kwapi? Uli, ngapagwa jwanlamwile mmwejo?" 11 Jwankongwe jula wājanjile, "Ambuje, ngapagwa namose jumo jwanamwile!" Nombe Che Yesu wānsalile, "Uneji nombe ngangunlamula. Njaule, nambo kutandila sambano nkataenda sambi sooni." 12 Che Yesu wākungulwiche sooni ni wāndu achitiji, "Uneji ndili lilanguka lya pachilambo pano. Mundu jwalijose jwakunguya uneji ngajenda mu chipi ng'o, nambo chakole ni lilanguka lya umi." 13 Nipele Mafalisayo wānsalile, "Nkusala umboni wenu mwasyene, sambano umboni wenu uli wa unami." 14 Che Yesu wāajanjile, "Atamuno nasalaga umboni wangu nansyene, umboni wangu uli usyene

wo chiuntende walecheleswe." 33 Nombe wanyawo ukulu wangu nansyene. Apali jumo jwakuusosela ukulu wānjanjile, "Tuli uwelesi u che Iblahimu ni nganituwa achikapolo wa mundu jwalijose. Ana malumbo gakwe chichi pankuti, 'Chinchilecheleswa?'" 34 Che Yesu wāaajanjile, "Ngunsalila isyene, mundu jwalijose jwakutendekanya sambi ali kapolo jwa sambi. 35 Kapolo ngakutama pamusi mōwa gose, nambo mwanache akutama pamusi mōwa gose. (aiōn g165) 36 Nipele Mwana annecheleysaga wānyamwe nombe chimbe wālecheleswe kusyenesyene. 37 Naimanyi kuti wānyamwe ninji uwelesi u che Iblahimu. Nambo nkusaka kumulaga ligongo nkugakanā majiganyo gangu. 38 Uneji nguŵecheta aila pe yanosisye Atati wāngu, nambo wānyamwe nkupanganya aila yansalile wāani?" 39 Wānyawo wānjanjile, "Uweji Atati wētu une nansyene, ukulu wangu ngaŵa chindu. ali che Iblahimū!" Che Yesu wāasalile, "Wānyamwe Atati wāngu wānkwaŵilanga Akunnungu wēnu, nkaŵe wānache wā che Iblahimu nkaitendekenyē wēlewo ni wākungusya une. 55 Wānyamwe aila iwaitendekenyē che Iblahimu. 40 Uneji nansalile ngannawē kwamanyili, nambo uneji naamanyi. usyene unaupilikenē kutyochela kwa Akunnungu, Nombe nasalaga kuti ngangwamanyili, chime atamuno yeleyo wānyamwe nkusaka kumulaga. Che jwaunami mpela wānyamwe. Uneji ngwamanyili Iblahimu nganapanganya yeleyo! 41 Wānyamwe ni ngulikamulichisyā liloŵe lyao. 56 Atati wēnu nkutendekanya ilaila yaitesile atati wēnu." Wānyawo che Iblahimu wāsangalele aliwone lyuŵa lya kwika wānsalile, "Uweji nganitupagwe kwa chikululu! kwangu, nombewo wāliweni ni wāsengwile." 57 Nipele Tukwete atati wāmope, wēlewo ali Akunnungu." 42 Wāyahudi wāasalile, "Mmwejo nkuti uli kuti mwaweni Che Yesu wāasalile, "Ikaŵe Akunnungu ali Atati che Iblahimu nomwe nganinnyiche yaka makumi wēnu, nkaanonyele uneji pakuŵa uneji natyosile nsano?" 58 Che Yesu wāasalile, "Ngunsalila isyene, kwa Akunnungu ni sambano ndili papapa pepa. akanawē kupagwa che Iblahimu uneji napali." 59 Ngunika kwa malamulo gangu nansyene nambo Pelepo wālokwe maganga achisakaga kwaponya, kwa malamulo ga wāndumile une wo. 43 Ana nambo Che Yesu wāalesile ni kutyoka pa Nyuumba kwachichi ngankugapilikanicisyā ginguŵecheta ga? ja Akunnungu.

Ligongo ngankusaka kugapilikana malowē gangu. 44 Wānyamwe atati wēnu Jwakulinga ni wānyamwe nkusaka kutendekanya yaikwanonyelesya atati wēnu. Chitandile kundanda jwelejo wālīji jwakuulaga, ni nganawai kwima ku upande wa usyene, mwa jwelejo nganiupagwa usyene. Paakuŵecheta ya unami, akuŵecheta yatite kusyoŵelela, pakuŵa jwelejo ali jwa unami ni atati jwa unami wose. 45 Pakuŵa uneji ngunsalila usyene, wānyamwe ngankungulupili. 46 Mwa wānyamwe nduni juchakombole kuŵalanga umboni kuti uneji ngwete sambi? Ana iŵaga nguŵecheta usyene, kwachichi ngankungulupili? 47 Wāndu wā Akunnungu akugapilikana malowē gakuŵecheta Akunnungu, wānyamwe ngankupilikana pakuŵa wānyamwe nganimma wāndu wā Akunnungu." 48 Wāyahudi wānjanjile Che Yesu, "Ana nganitusala uchenene kuti mmwejo ndi Msamalia ni sooni nkwtē lisoka?" 49 Che Yesu wājanjile, "Uneji nganiningola lisoka. Uneji ngwachimbichisyā Atati wāngu, nambo wānyamwe ngankunjimbichisyā une. 50 Uneji ngangulisosela ukulu wangu nansyene. Apali jumo jwakuusosela ukulu wo, nombejo ali jwakulamula. 51 Ngunsalila isyene, mundu jwalijose jwakugakamulichisyā majiganyo gangu ngaawa nambo chatame mōwa gose pangali mbesi." (aiōn g165) 52 Wāyahudi wānsalile Che Yesu, "Sambano twimanyi uchenene kuti mmwejo nkwtē lisoka! Che Iblahimu wāwile, ni wākulondola wā Akunnungu wāwile iyoyo peyo, nomwe nkuti, 'Mundu jwalijose agakamulichisyā majiganyo gangu ngaawa!' (aiōn g165) 53 Ana mmwejo nkultenda wākulungwa kwapunda atati wētu che Iblahimu juŵawile jula? Natamuno wākulondola wā Akunnungu gangu. 54 Che Yesu wājanjile, "Nalikusyaga atati wēnu." 55 Wānyawo wānjanjile, "Uweji Atati wētu une nansyene, ukulu wangu ngaŵa chindu. ali che Iblahimū!" Che Yesu wāasalile, "Wānyamwe Atati wāngu wānkwaŵilanga Akunnungu wēnu, nkaŵe wānache wā che Iblahimu nkaitendekenyē wēlewo ni wākungusya une. 56 Atati wēnu nkutendekanya ilaila yaitesile atati wēnu." Wānyawo che Iblahimu wāsangalele aliwone lyuŵa lya kwika wānsalile, "Uweji nganitupagwe kwa chikululu! kwangu, nombewo wāliweni ni wāsengwile." 57 Nipele Tukwete atati wāmope, wēlewo ali Akunnungu." 42 Wāyahudi wāasalile, "Mmwejo nkuti uli kuti mwaweni Che Yesu wāasalile, "Ikaŵe Akunnungu ali Atati che Iblahimu nomwe nganinnyiche yaka makumi wēnu, nkaanonyele uneji pakuŵa uneji natyosile nsano?" 58 Che Yesu wāasalile, "Ngunsalila isyene, kwa Akunnungu ni sambano ndili papapa pepa. akanawē kupagwa che Iblahimu uneji napali." 59 Ngunika kwa malamulo gangu nansyene nambo Pelepo wālokwe maganga achisakaga kwaponya, kwa malamulo ga wāndumile une wo. 43 Ana nambo Che Yesu wāalesile ni kutyoka pa Nyuumba kwachichi ngankugapilikanicisyā ginguŵecheta ga? ja Akunnungu.

9 Che Yesu paŵapitaga, wāmbweni mundu jwanganola chitandile kupagwa kwakwe. 2 Nipele wākulijiganya wāo wāusisye, "Jwakwiganya, Ana wāani wātesile sambi mpaka mundu ju apagwe ali ngakulola, mundu ju pane achaŵelesi wākwe?" 3 Che Yesu wājanjile, "Ngāŵa mundu ju atamuno achaŵelesi wākwe wāwātesile sambi, nambo apagwile jwanganola kuti machili ga Akunnungu gawoneche gachipanganya masengo mu utame wakwe. 4 Tukusachilwa kupanganya masengo ga wāndumile une wāla muusi uli chiŵela. Pakuŵa chilo chikwika ni ngapagwa mundu jwakukombola kupanganya masengo. 5 Ndili chiŵela mchilambo, uneji ndili lulanga lwa wāndu wā pachilambo." 6 Che Yesu paŵamasile kuŵecheta yeleyo, wāsunile mata paasi wāgumbile litaka ni mata ni kumpakasya pa meeso jwanganola jula. 7 Nipele wānsalile jwanganola jula, "Njaule nkakususule mu litanda lya Siloamu." Siloamu malumbo gakwe "Wāŵalajiswe." Pelepo jwanganola jo wājawile ni kusukusula, nipele

ŵausile kumusi ali nkulola. 8 Nipele, ŵapachiŵandi nkusala isyene! Uweji tukwimanyilila kuti mundu ūakwe ni aŵala ŵâwambweni ali nkuŵendaŵenda jwannamisyé mmwe ali jwa sambi.” 25 Nombejo kundanda ŵaliusiseye, “Ana ajuju nganâwa ajula ŵajanjile, “Iwaga mundu ju ali jwa sambi pane mundu juŵendaŵendaga?” 9 Ŵandu ŵane ŵatite, nganakola sambi une ngangwimanyilila. Nambo une “Ni jwelejo.” Nambo ŵâne ŵatite, “Ajuju nganâwa nguchimanyilila chindu chimo, kuti naliji jwangalola jwelejo agamble kulandana.” Nambo nsyene ŵatite, ni sambano ngulola.” 26 Nipele ŵambusiseye sooni, “Uneji ndili jujojo junâwendâwendaga!” 10 Nipele “Ana antesile chichi? Ana agaugwile chinauli meeso ŵambusiseye, “Sambano iwele uli nkulola?” 11 genu?” 27 Mundu jo ŵajanjile, “Nansalile sampano, ni Nombewo ŵajanjile, “Mundu jwakuŵilanjkwa Che ŵanyamwe nganinsaka kupilikanicisya, kwachichi Yesu jula ŵagumbile litaka, ŵambakesye pa meeso nkusaka kupilikaniла sooni ngani ji? Uli, nombe ni kuusalila, ‘Njaule nkasukusule mu litanda lya ŵanyamwe nkusaka kuâwa ŵakulijiganya ŵakwe?’ Siloamu.’ Pelepo uneji najawile ni panasukusulaga 28 Nambo ŵanyawo ŵantukene achitiji, “Mmwe natandite kulola.” 12 Ni ŵambusiseye, “Ana mundu ndi jwakulijiganya jwa mundu jo, nambo uweji tulio alikwapi?” Nombejo ŵaanajile, “Kwaalini!” 13 ŵakulijiganya wa che Musa. 29 Uweji tuimanyi Nipele ŵandu ŵanjawisyé ajula juŵaliji ngakulola kuti Akunnungu ŵaŵechete ni che Musa, nambo kundanda kwa Mafalisayo. 14 Lyuâwa lyo Che Yesu mundu ju ngatukukumanyilila kwakopochele!” 30 paŵagumbile litaka ni kumbugula meeso jwangalola Nombejo ŵaanajile, “ŵanyamwe nkusimosya! jula lyaliji Lyuâwa lya Kupumulila. 15 Nipele Mafalisayo ŵanyamwe ngankukumanyilila kwakopochele mundu ŵambusiseye ajula mundu juŵaliji ngakulola kundanda, ju, nambo agaugwile meeso gangu! 31 Tukumanyilila “Ana nkombwele chinauli kulola?” Nombejo ŵajanjile, kuti Akunnungu ngakwapiłikanila ŵandu ŵâali ni “ŵambakesye litaka pa meeso, none nasukuswile ni sambibi, nambo Akunnungu akumpilikanila mundu sambano ngulola.” 16 Mafalisayo ŵâne ŵatite, “Mundu jwakunchimbisya ni kupanganya yakusaka. 32 jwatesile yeleyi nganatyochela kwa Akunnungu Chitandile gumbikwa chilambo ngapagwa mundu pakuâwa ngakugakamula malajisyo ga Lyuâwa lya jwapiłikene kuti mundu agaugwile meeso ga Kupumulila.” Nambo ŵandu ŵâne ŵatite, “Ana mundu jwapagwilwe ali ngakulola. (aiõn g165) 33 mundu jwali ni sambibi chakombole kutendekanya Iwaga mundu ju nganatyochela kwa Akunnungu, imanyisyo mpela ayiyi?” Nipele, kwaliji ni utinda mwa ngaakakombole kupanganya chachili chose!” 34 ŵandu wo. 17 Nipele Mafalisayo ŵambusiseye sooni ŵanyawo ŵajanjile, “Mmwejo mwapagwilwe ni juŵaliji ngakulola jula, “Nkuti ambugwile meeso genu, kukula mu sambibi ana nomwe nkusaka kutujiganya sambano mmwejo nkûŵecheta ichichi nkati mundu uweji?” Nipele ŵayahudi ŵambinjile mundu jo mu jo?” Nombejo ŵajanjile, “Mundu jo ali jwakulondola nyumba ja kupopelela. 35 Che Yesu ŵapiłikene kuti jwa Akunnungu!” 18 Achakulu wa ŵayahudi mundu juŵannamisyé jula aŵinjikwe pa Nyumba nganajitichisa kuti mundu jo ŵaliji ngakulola ja Kupopelela. Nipele paŵansimene ŵambusiseye, chitandilile kundanda ni sambano akulola, mpaka “Ana mmwejo nkunkulupilila Mwana jwa Mundu?” paŵaaŵilasile achaŵelesi ŵakwe. 19 ŵâsisise, 36 Mundu jo ŵajanjile, “Ambuje, ana ŵelewo ali “Ana aju ngati ni mwanagwenu junkuti ŵapagwile ŵâani, musalile kuti nakulupilile.” 37 Che Yesu ngakulola? Ana sambano akombwele chinauli kulola?” ŵansalile, “Sambano mummweni, nombe ni jwelejo 20 Achaŵelesi ŵakwe ŵajanjile, “Tukwimanyilila kuti jwakukunguluka nomwe.” 38 Nipele mundu jo ŵatite, ajuju ni mwanagwetu ni tukwimanyilila kuti ŵapagwile “Ambuje, ngukulupilila!” Ni ŵatindiwele ni kwakotamila. jwangalola. 21 Nambo akombwele chinauli kulola 39 Che Yesu ŵatite, “Uneji nyiche pachilambo pano ngatukumanyilila, ni jwantesile akombole kulola kukwasapulanya ŵandu, kuti ŵangalola akombole nombejo ngatukwamanyilila. Mumbusye nsyene, kulola, ni ŵakulola aŵeje ŵangalola.” 40 Mafalisayo jwelejo ali jwankule, chaliŵalanje.” 22 Achaŵelesi ŵane ŵâwaliji pamni Che Yesu ŵagapilikenemalowé ŵakwe ŵâwechete yeleyo ligongo ŵâajogwepe go, ni ŵambusiseye, “Uli, nowe ŵakwe tulio ŵangalola?” achakulu wa ŵayahudi, pakuâwa ŵelewo ŵalangene 41 Che Yesu ŵajanjile, “Nkaliji ŵangalola, ngankâwe chile kuti, mundu jwaliжose ajitichisyaga kuti Che Yesu ni sambibi, nambo sambano ŵanyamwe nkulitenda, ali Kilisito Jwakuwombola châwînjikwe mu nyumba ja kupopelela. 23 Lyeleyo ni ligongo achaŵelesi ŵakwe ŵatite, “Jwelejo ali jwankule, mumbusye nsyene.” 24 Nipele ŵambilasile kaaŵili juŵapagwile ali ngakulola jula ni kunsalila, “Nnumbile kwa Akunnungu iŵaga

10 Che Yesu ŵâasalile, “Ngunsalila isyene, mundu jwaliжose jwakwinjila mu lichinga lya ngondolo pangajinjilila pa nnango, nambo akwinjilila kwine,

jwelejo ali jwawayi ni jwakusumula. 2 Nambo Nyuumba kwa ligongo lya Ambuje. Ni katema ko jwakwinjilila pa nnango, jwelejo ali jwakuchinga kaliji katema ka mbepo. 23 Nombe Che Yesu wâlili ngondolo. 3 Jwakulindilila akumbugulila nnango nkwendajenda pa Nyuumba ja Akunnungu pansana mundu jo, ni ngondolo sikupilikana liloŵe lya pa mwenye Che Selemani. 24 Nipele Wâyahudi jwakuchinga, nombejo akusiŵilanga ngondolo syakwe wâaasyungwile, ni wâmbusisyé, “Ana chintuleche jwalijose kwa liina lyakwe ni kusikoposa paasa. 4 tuli nkuganisa mpaka chakachi? Iwaga mmwe ndi Amalaga kusikoposa paasa akusilongolela, nombe Kilisito Jwakuwombola, ntusalile uchenene.” 25 Che ngondolo syo sikunkuya, pakuwa sikulimanyilila Yesu wâajanjile, “Nansalile, nambo nganimungulupilila. liloŵe lyakwe. 5 Ngondolo syo ngasikombola Masengo gingugapanganya kwa ulamusi wa Atati kunkuya jwannendo, nambo sisimmututche pakuwa wângu gakulosya kuti une ndili jwelejo. 26 Nambo ngasikumanyilila liloŵe lyakwe.” 6 Che Yesu wâasalile wânyamwe ngankukulupilila pakuwa wânyamwe chitagu cho, nambo wându wo nganaimanyilila nganimma ngondolo syangu. 27 Ngondolo syangu chasachile kwasalila. 7 Nipele Che Yesu wâvèchete sikupilikana liloŵe lyangu. Uneji ngusimanyilila, sooni, “Ngunsalila isyene, uneji ndili nnango wa nombesyo sikuunguya. 28 Uneji ngusipa umi wa kwinjilila ngondolo. 8 Wâne wose wâwanongolele moŵa gose pangali mbesi, nombesyo ngasiwa kwika wâlili wâwayi ni wâkusumula, nombe ngondolo ng'o. Ngapagwa mundu jwalijose juchakombole syo nganisyapilikani. 9 Uneji ndili nnango, mundu kuumbokonya. (aiôn g165, aiôniôs g166) 29 Atati wângu jwalijose jwakwinjila mu lichinga kwa kwinjilila juwâmbele ngondolo syo ali jwankulu kupunda wose, kukwangu chakulupuswe, chajinjile ni kukopoka, nombe ngapagwa mundu jwalijose juchakombole ni kupata yakulya. 10 Jwawayi akwika achisakaga kusipokonya mmakono mwa Atati wângu. 30 Uneji kwiwa ni kuulaga ni kujonanga. Uneji iiche kuti ni Atati wângu tuli wâmo.” 31 Nipele Wâyahudi akole umi wa usyene, wangaukupungula.” 11 “Uneji wâlokwete sooni maganga kuti wâaulaje Che Yesu. 32 ndili jwakuchinga jwambone. Jwakuchinga jwambone Che Yesu wâasalile, “Nannosisye masengo gambone akuutyosya umi wakwe kwa ligongo lya ngondolo gamajinji gaŵambele Atati wângu kuti nagapanganye. syakwe. 12 Jwamasengo jwanganâwa jwakuchinga, Ana masengo chi gambone mwa gelego gankusaka namose nganaâwa nsyene ngondolo. Pakugawona kumulajila?” 33 Wayahudi wâajanjile, “Ngatukumponya masogo gali nkwiwa, akusileka ngondolo ni kuutuka. maganga kwa ligongo lya masengo gambone, Nipele masogo gakusikamula ni kusipwilinganya. 13 nambo kwa ligongo lya kwatukana Akunnungu! Mundu jo akuutuka pakuwa ali mundu jwamasengo jwa. Pakuwa mmwejo ndi mundu pe, nambo nkultenda malipilo ni ngondolo ngâwa chindu kukwakwe. 14 Uneji Akunnungu.” 34 Che Yesu wâajanjile, “Ilebekwe ndili jwakuchinga jwambone. Ngusimanyilila ngondolo Mmalajisyo genu kuti, Akunnungu wâtite, ‘Wânyamwe syangu ni ngondolo syangu sikuumanyilila une, 15 ndi achiminungu?’ 35 Akunnungu wâaâwilasile mpela ila Atati yakuti pakuumanyilila, ni uneji inguti achiminungu âwala wose wâwasalilwe liloŵe lyao, pakwamanyilila Atati. Uneji nguutyosya umi wangu ni uweji tuimanyi kuti Malembelo ga Akunnungu kwa ligongo lya ngondolo. 16 Sooni ngwete ngondolo gakuâcheta usyene moŵa gose. 36 Sambano Atati sine syangaâwa sya lichinga li. Nombesyo ngusachilwa asagwile ni kunduma pachilambo pa. Kwachichi kusiichisya, nombesyo sisipilikane liloŵe lyangu ni wânyamwe kuusalila, ngwatukana Akunnungu, chikuûve mpingo umo ni jwakuchinga jumo.” 17 “Atati panguti, uneji ndili Mwana jwa Akunnungu. 37 akuunonyela une ligongo nguutyosya umi wangu kuti Iwaga ngangupanganya masengo gaasachile Atati mbochele sooni. 18 Ngapagwa mundu jwakuusumula wângu nagapanganye, nkangulupilila une. 38 Nambo umi wangu, uneji nguutyosya nansyene. Ngwete iwaga ngugapanganya masengo gao, natamuno ukombole wa kuutysa ni ukombole wa kuutola. munaangulupilile uneji, ngakulupilile masengo gangu. Yelei ni yatite pakulajisya Atati wângu mbanganye.” Pelepo chimmanyilile kusyene kuti Atati ali mwangu 19 Kwa ligongo lya malowé ga Che Yesu, Wâyahudi une ni uneji ndili mwa Atati.” 39 Nipele wâlinjile wâtindene sooni. 20 Wâjinji mwa wêlewo wâtite, sooni kwakamula Che Yesu, nambo wâlikulupwisye ni “Akwete lisoka, ni sooni jwampugwe! Kwachichi kutyoka. 40 Che Yesu wâajawile sooni pesi lusulo lwa nkumpilikana?” 21 Wându wâne wâtite, “Mundu Yolodani, kwiuto kuwâbatisyaga che Yohana wându jwakamwilwe ni lisoka ngakukombola kuâcheta kula ni kutama kweleko. 41 Wându wâjinji wânjaulile yelei. Ana lisoka likukombola kugaugula meeso ni kuti, “Che Yohana nganaapanganya chimanyisyo ga wându wângalola?” 22 Ku Yelusalemu ko chachili chose. Nambo yose yaasisile che Yohana kwaliji ni chindimba chakukumbuchila kujîwîka pajika

nkati mundu ju ili isyene." 42 Kweleko wāndu wājinji "Ambuje, nkaliji papapa pepa mpwangu ngakajasiche. wāakulupilile Che Yesu.

11 Mundu jumo jwakuŵilanjikwa che Lasalo juŵatamaga nsinda wa ku Besania wāliji jwakulwala. Che Maliamu ni nlumbugwe che Masa wātamaga nsinda ulaula. 2 Che Maliamu ju ni jwejula juŵampakesye mauta ga kununjila Ambuje Che Yesu mmakongolo ni kwasyula ni umbo syakwe. Che Lasalo mpwakwe che Maliamu ni juŵalwalaga. 3 Nipele achalumbugwe wālajisyé utenga ku Che Yesu achitiji, "Ambuje, mbusanga gwenu junkunnonyle akulwala!" 4 Che Yesu paŵapilikene yeleyo wātite, "Ulwele wo ngaummulaga che Lasalo, nambo ulwele wo ukopochele kwaligongo lya ukulu wa Akunnungu, kuti Mwana jwa Akunnungu apochele ukulu kwa litala lya ulwele wo." 5 Che Yesu wāaanonyele che Masa ni che Maliamu pamo ni che Lasalo. 6 Che Yesu paŵapilikene kuti che Lasalo akulwala, wājonjchesye moŵa gane gawīlī ga kutama paŵalijī pala. 7 Nipele wāasalile wākulijiganya wāo, "Tuujile sooni ku Yudeal!" 8 Wākulijiganya wāo wāasalile, "Jwakwiganya, nganagapite moŵa gamajinji Wāyahudi wāsachile kummulaga ni maganga, kwachichi nkusaka tuujile sooni kweleko?" 9 Che Yesu wājanjile, "Ana ngati gapali masaa likumi ni gawīlī ga muusi? Mundu ajendaga muusi ngaakombola kulikuŵala pakuwā akuliwona lilanguka lya pachilambo chi. 10 Nambo mundu ajendaga chilo chalikuŵale pakuwā lilanguka nganilipagwa." 11 Che Yesu paŵamasile kuŵecheta yeleyo wāasalile, "Mbusanga jwetu che Lasalo agonile, nambo unejī chinyaule kukunjimusya." 12 Wākulijiganya wāo wānsalile, "Ambuje iŵaga agonile chalame." 13 Che Yesu wāŵechetaga nkati chiwa chi che Lasalo, nambo wākulijiganya wāo wāganisaya kuti che Lasalo agonile. 14 Nipele Che Yesu wāasalile pangasisa kuti, "Che Lasalo ajasiche, 15 nambo kwa ligongo lyenu ngusengwa, pakuwā nganima kweleko, kuti wānyamwe nkulupilile. Sambano tujaule kwa jwelejo." 16 Che Tomasi jwakuŵilanjikwa Māwila, wāasalile achinjakwe, "Ni uwejī tujaule pamo ni Jwakwiganya kuti tukawe pamo nawo!" 17 Nipele, Che Yesu paŵaiche kweleko, wāchisimene chiilu chi che Lasalo chili mwilembe kwa moŵa ncheche. 18 Nsinda wa ku Besania wāwandichile ku Yelusalemu mpela maili siŵili. 19 Wāyahudi wājinji wāiche kukwatusya ntima che Masa ni che Maliamu kwa ligongo lya chiwa cha mpwao. 20 Nipele che Masa paŵapilikene kuti Che Yesu akwika, wājawile kukwachingamila, nambo che Maliamu wāsigele pamusi. 21 Che Masa wāasalile Che Yesu,

"Ambuje, nkaliji papapa pepa mpwangu ngakajasiche. 22 Nambo, namuno sambano ngumanyilila kuti chachili chose chichimwāwende Akunnungu champe." 23 Che Yesu wānsalile, "Mpwenu chasyuche." 24 Che Masa wājanjile, "Ngumanyilila kuti chachisyuka pa lyuŵa lya mbesi Akunnungu pachiŵasyusye wāndu." 25 Che Yesu wānsalile, "Uneji ndili usyusyo ni jungwapa wāndu umi. Mundu jwakungulupilila uneji atamuno ajasikaga, chakole umi, 26 ni mundu jwalijose jwakutama ni kungulupilila une ngajasika sooni. Uli nkugakulupilila gelego?" (aiōn g165) 27 Che Masa wānsalile Che Yesu, "Elo Ambuje! Ngukulupilila kuti wālakwe ni Kilisito, Mwana jwa Akunnungu, wākwika pa chilambo pano." 28 Che Masa paŵaŵechete yeleyo wājinjile nkati ni kwāwilanga che Maliamu mlumbugwe ni kwasalila chipasipasi, "Jwakwiganya aiche ni sooni akumbilanga." 29 Nombe che Maliamu paŵapilikene yeleyo wājimwiche kwakwanguya ni kwajaulila Che Yesu. 30 Che Yesu wāliji nganajinjile mu nsinda, nambo wāliji kulakula kuŵachingamilwe ni che Masa. 31 Nipele, Wāyahudi wāwālaji nkati ali nkwtulasya ntima che Maliamu, paŵambweni che Maliamu ajimwiche ni pangakāwā akopweche paasa, wāakuīye. Wāganisaye kuti akwaula kumalembe kukulila. 32 Nipele, che Maliamu paŵaiche paŵalijī Che Yesu pala ni paŵambweni Che Yesu, wātindīwēle ni kwasalila, "Ambuje, nkaliji papapa pepa mpwangu ngakajasiche!" 33 Che Yesu paŵambweni che Maliamu ali nkulila, ni Wāyahudi wāwālongene ni che Maliamu nombe akulila, Che Yesu wāsupwiche nnope ni kupwa ntima. 34 Nipele wāusise, "Aha mummisile kwapi?" Ni wānsalile, "Ambuje, njise kunnole." 35 Che Yesu wālisile. 36 Nipele Wāyahudi wātite, "Nnole yatite pakunnonyela!" 37 Nambo wāndu wāne wātite, "Iŵaga wāgalamisye meeso ga jwanganola jula, kwachichi nganakombola kuntenda che Lasalo anajasiche?" 38 Nipele Che Yesu akuno ali nkusupuka sooni mu ntima mwao, wāiche pa lilembe. Lilembe lyene lyaliji mbugu lyaliuinichikwe ni liganga. 39 Che Yesu wāsalile, "Ngalambule liganga lyo!" Che Masa alumbugwe jwajasiche jo, wāasalile, "Ambuje, atandite kununga, pakuwā atemi mwilembe moŵa ncheche!" 40 Che Yesu wānsalile che Masa, "Ana nganinansalila kuti mwakulupililaga chimuuwone ukulu wa Akunnungu?" 41 Nipele wāgalambwile liganga lila. Che Yesu wāolite kwinani ni wātite, "Atati nguntogolela pakuwā mmwejo nkumbilikaniila. 42 None ngumanyilila kuti nkumbilikaniila moŵa gose. Nambo wēchete yelei ligongo lyao wāndu wāsongangene pelepa wā kuti akulupilile kuti mmwejo mundumile une!" 43 Paŵamasile kuŵecheta yeleyo, wāwālisile kwalilowē

lyekulungwa, "Che Lasalo! Nkopoche paasa!" 44 jwao jwa wêwala wâwâtemi pa chakulya pamo ni Che Juwâjasiche jo âwakopweche paasa akuno ali atâwîkwe Yesu. 3 Nipele, che Maliamu wâjigele chuupa cha saanda mmakongolo ni makono ni ku meeso. Che mauta gambone gakununjila ga ntengo wekulungwa Yesu waasalile wându, "Mummugule, munneche gagakolochekwe ni chitela chachikuwâlanjikwa nado, ajaule." 45 Nipele Wayahudi wâjinji wâwaiche ku ni kwapakasya Che Yesu mmakongolo mwao ni che Maliamu paâwaiweni yaitesile Che Yesu yo, wâgasyusile makongolo ni umbo syakwe. Nyumba wâkulupilile. 46 Nambo wându wâne mwa wêlewo jose janunjile chambone. 4 Nambo che Yuda Isikaliote, wâjawile kwa Mafalisayo ni kwasalila aila yaitesile jumo jwa wâkulijiganya wao juchiwagalache Che Che Yesu. 47 Achakulu wâmbopesi ni Mafalisayo Yesu wâtate, 5 "Ana ligongo chi pangagasmusya wâusimanisyé Nkungulu wekulu wa Wayahudi, mauta go kwa ipaande selasini ya feza, ni feza syo wâliusisye, "Tutende chichi? Pakuâa mundu ju kwapa wâkulaga?" 6 Wâwêchete yeleyo, ngâwa kuti akupanganya imanyisyo yejinji. 48 Twannekaga wâakolelaga chanasa wâkulaga, nambo wâwêchete ajendelechele, wându wose chankulupilile, ni achakulu yeleyo kwa ligongo wâlijji jwakugosa mbiko. Pakuâa wâ Chiloma chaiche kukujonanga Nyumba jetu wâlijji jwawiyi wâjîwaga kutyochela mu mbiko jo. 7 ja Akunnungu ni wându wâtu ni chilambo chetu." Nambo Che Yesu wâtate, "Munansausye jwankongwe 49 Pelepo jumo jwao jwakuwâlanjikwa che Kayafa, ju! Munneche, atesile yelei kwa ligongo lya lyuâa chele chaka cho wâlijji Jwambopesi Jwankulu, lya masiko gangu. 8 Wâkulaga châvâ pamo wâasalile, "Wânyamwe ngankumanyilila kose! 50 ni wânyamwe moâa gose, nambo uneji nguâa Ana ngankuganisyá kuti ikuwâjilwa mundu jumo ni wânyamwe moâa gose." 9 Wayahudi wâjinji wâwile wându wose, kupunda chijonanjikwe chilambo wâpilikene kuti Che Yesu wâlijji ku Besania. Nipele, chose?" 51 Wêlewo nganaâwêcheta yeleyo kwa kusaka wâaiche kweleko ngâwa kuti kwa ligongo lya kwawona kwakwe nsyene, nambo ligongo wâlijji Jwambopesi Che Yesu pe, nambo wâsachile kwawona che Lasalo Jwankulu chele chaka cho, wâlondwele kuti Che nombe, mundu juwâsyusikwe ni Che Yesu. 10 Yesu chawe kwa ligongo lya wându wâ chilambo Nipele, achakulu wâmbopesi wâjilene kwaaulaga che cha Wayahudi, 52 sooni ngâwa kwa Wayahudi Lasalo nombe, 11 ni kwaligongo lya iyankopochele pe nambo kuti wâsoranganganye pamo wându wâ che Lasalo, Wayahudi wâjinji wâakanile ilongola Akunnungu wâwâpwingene mwinemwine kuti aâwe wâo, ni kunkulupilila Che Yesu. 12 Malaŵi jakwe, chindu chimo. 53 Nipele kutandilila lyuâa lyo achakulu mpingo wekulungwa wa wându uwaiche kuchindimba wâ Wayahudi wâjilene kwaaulaga Che Yesu. 54 cha Pasaka wâpilikene kuti Che Yesu ali mwitala Kwa yele, Che Yesu nganajendajendaga sooni kwa kwika ku Yelusalemu. 13 Nipele, wâjigele nyambi kulilosya pasikati ja Wayahudi, nambo wâtyosile sya itela ya mitende ni wâjawile kukwachingamila, pelepo, wâjawile kwiuto kwakuwândikene ni lipululu, wânyanyisye achitiji, "Alapikwe Akunnungu! Akole musi waukuwâlanjikwa Eflaimu. Wâtemi kweleko pamo upile wêlewo wâkwika mu liina lya Ambuje. Akole ni wâkulijiganya wâo. 55 Lyuâa lyekulungwa lya upile mwenye jwa ku Isilaeli." 14 Che Yesu wâmpatilie Pasaka ja Wayahudi lyaâwandichile, ni wându wâjinji mwanambunda, wâkxesile mpela iyalembekwe wâkxesile kwaula ku Yelusalemu kuti aliswejesye Mmalembelo Gamaswela, 15 "Munajogope wându kwaligongo lya kwapopelela Akunnungu, likanaâwe wâankutama ku Sayuni! Nhole, Mwenye jwenu lyuâa lyekulungwa lya Pasaka. 56 Nipele wâlijji akwika, akwesile mwanambunda!" 16 Kundanda nkwasosa Che Yesu. Nombewo paâwasorangangene wâkulijiganya wâo nganairmaryillaga indu iyatyochele, pamo pa Nyumba ja Akunnungu, wâusyene, "Ana nambo paâwasyuchile Che Yesu ni kukuswa, nkuganisyá uli? Nkuti ngaaika ku chindimba chi?" pelepo wâkulijiganya wâgakumbuchile Malembelo 57 Achakulu wâmbopesi ni Mafalisayo wâlajisyé kuti ga Akunnungu apala pagasasile yankati wêlewo, ni iâwaga kwana mundu jwakumanyi kwali Che Yesu, asale kuti wâakamule.

12 Moâa nsano ni limo likanaâwe lyuâa lya chindimba cha Pasaka, Che Yesu wâaiche ku Besania, paâwatamaga che Lasalo, mundu juwâsyuchikwe ni Che Yesu jula. 2 Kweleko wânkolochesye Che Yesu chakulya cha ligulo ni che Masa wâlijji nkatumichila. Che Lasalo wâlijji jumo

akunkuya.” 20 Kwaliji ni Ḥagilili ḥampepe mwa gaῶāchete jwakulondola jwa Akunnungu che Isaya ḫandu ḫāwaiche ku Yelusalemu kukupopela katema ka chindimba cha Pasaka chila. 21 Ḫanyawo ḫajaulile utenga wetu? Ni machili ga Ambuje gawoneche che Filipo, juῶātyochele musi wa ku Besesaida kwa ḫāani?” 39 Nambo nganakombola kukulupilila, chilambo cha ku Galilaya ni kwasalila, “Achimwene, pakuwa che Isaya ḫasasile sooni kuti, 40 “Akunnungu tukusaka twawone Che Yesu.” 22 Che Filipo ḫajawile ḫaatatesye meeso gao, kuti akalola ni meeso gao, kukwasalila che Andulea, ni wose ḫanawāwīlī ḫajawile sooni nalyungesye lunda lwao kuti akaimanyilila ni kukwasalila Che Yesu. 23 Nambo Che Yesu ḫaajanjile, “Saa jiiche ja Mwana jwa Mundu kukuswa! 24 Ngunsalila isyene lusongolo lwa ngano chilusigale kuwa lusongolo lwa ngano pe, iŵaga nganilugwa paasi ni kuwa. Nambo Iwaga, lukumela ni kusogosya songolo sine syejinji. 25 Mundu jwakuunonyela umi wakwe, jwelejo chausoyasye, nambo jwakusaka kuutyosya umi wakwe kwa Kilisito mu chilambo chi, jwelejo chaugose mpaka pachapegwe umi wa mōwa gose pangali mbesi. (aiônos g166) 26 Mundu jwakusaka kuundumichila, anguye, kuti papalipose pachime une ni katumetume jwangu ni pachaaûe. Mundu jwalijose jwakuundumichila uneji, Atati ḫangu chamchimbichisy. 27 “Sambano Mbamu jangu jikusupuka, none ana mechete chichi? Ana mechete kuti, ‘Atati ḫangu mungulupusye ni ichitendekwe pa katema ka?’ Ngwamba, chelecho ni chinaichile, mbite pa katema ka masausyo. 28 Atati, nlikusye liina lyenu.” Pelepo lyapikaniche liloƿe kutyochela kwinani lichitiji, “Nalikusise, ni chinalikusye sooni.” 29 Mpingo wa ḫandu ḫāwajimi pelepo ḫapilkene liloƿe lio ni ḫane mwa ḫelewo ḫatite kwaliji ni kulindima ni ḫane ḫatite, “Katumetume jwa kwinani ḫāchete nawo!” 30 Nambo Che Yesu ḫaasalile, “Liloƿe limwalipikene nganiliwā kwa ligongo lyangu une, nambo kwa ligongo lyenu. 31 Keleka kali katema ka kwalamula ḫandu ḫa chilambo chi, sambano Shetani jwakutawala pa chilambo chi chaŵinjkwe. 32 Nambo une pachinyakulikwe pachilambo, wose chinautile kukwangu.” 33 Kwa kuƿecheta yeleyo ḫalosilye chiwa chachi chichawe. 34 Mpingo wa ḫandu ula wajanjile, “Uwejī tupilikene Mmalajisyo getu kuti Kilisito chatame mōwa gose pangali mbesi. Mmwe nkuti uli, Mwana jwa Mundu aŵajilwe kunyakulwa? Ana aju Mwana jwa Mundu ju ali ḫāani?” (aiôn g165) 35 Che Yesu ḫaajanjile, “Lilanguka lili pamō ni ḫanyamwe kwa mōwa kanandi. Njendeje katema lilanguka lio lili lipali kuti chinansimane chipi, pakuwa jwakwenda mu chipi ngakukumanyilila kwakwaula. 36 Katema nli nkwete lilanguka lio nkulupilile lilanguka lio mmeje ḫandu ḫa lilanguka.” Paŵamasile kuƿecheta yeleyo Che Yesu ḫatysile ni kulisisa. 37 Namuno Che Yesu waitendekenyi imanyisyo yo mmbujo mwao, nambo ḫanyawo nganikulupilila. 38 Nipele maloƿe gaῶāchete jwakulondola jwa Akunnungu che Isaya gamaliile paƿatite, “Ambuje, ana ḫāani ḫaukulupilila, pakuwā che Isaya ḫasasile sooni kuti, 40 “Akunnungu tukusaka twawone Che Yesu.” 22 Che Filipo ḫajawile ḫaatatesye meeso gao, kuti akalola ni meeso gao, sooni nalyungesye lunda lwao kuti akaimanyilila ni lunda lwao, akapitkwiye mitima jao kuti nalameye.” 41 Che Isaya ḫāchete yeleyo pakuwa ḫauweni ukulu u Che Yesu ni kunkunguluchila ngani syao. 42 Natamuno yeleyo, achakulu ḫajinji ḫa ḫayahudi ḫaakulupilile Che Yesu. Nambo kwa ligongo lya kwajogopa Mafalisayo, nganajitichisy kwakulilosya kuti acaaŵinga mu nyumba jakupopelela. 43 Pakuwā yanonyele kulapikwa ni ḫandu kupunda kulapikwa ni Akunnungu. 44 Nipele, Che Yesu ḫanyanyisye achitiji, “Mundu jwakungulupilila une, ngakungulupilila une pe, nambo akwakulupilila iyoyo ḫewāla ḫandumile une. 45 Jwakumona une akawawona iyoyo ḫewāla ḫandumile une. 46 Uneji iiche pachilambo meje lilanguka kuti ḫanawose ḫakungulupilila une akatama mu chipi. 47 Mundu jwakugapilikana maloƿe gangu nambo ngakugakamulisy, uneji ngāwa juchinanlamule. Nguniika kukwalamula ḫandu ḫa pachilambo nambo iiche kukwakulupusya. 48 Jwakungana une ni kugakana maloƿe gangu jwelejo akwete kwinani lichitiji. Lilowē limechete lila chilyalamule pa lyuwa lya mbesi. 49 Nganiƿecheta kwa malamulo gangu nansyene, nambo Atati ḫangu ḫandumile ḫelewo ni ḫanajisye chakuƿecheta ni chakwasalila ḫandu. 50 Ni uneji ngumanyilila kuti malamulo gakwe gakwikanawo umi wa mōwa gose pangali mbesi. Nipele uneji nguƿecheta agala pe gaŵanajisye Atati ḫangu kuti nagāchete.” (aiônos g166)

13 Lyaliji likanawē lyuwa lyekulungwa lya Pasaka.
Oba Yagyu zahimayiliwa. Inti Intama. Ika-

- Che Yesu achimanyililaga kuti katema kao kakutyoka pachilambo chino ni kwaula kwa Atati wao kaiche. Mowa gose wanonyele wandu wao waali pachilambo, elo, wanonyele kwa unonyelo wangali mbesi! 2 Nipele Che Yesu ni wakulijiganya wao watemti achilyaga chakulya cha ligulo. Jwakulinga wamasile kwajinjila che Yuda, mwana ju che Simoni Isikaliote ni kwapa nganiso sya kwagalauka Che Yesu. 3 Che Yesu waimanyi kuti Atati wao awisile indu yose paasi pa ulamusi wakwe, ni kuti nsyene watusole kwa Akunnungu ni akuuja kwa Akunnungu. 4 Nipele, watusole pachakulya pala, watusile likoti lyakwe ni kuwika pambali, wajigele chitambaa ni kilitawaa mchiunu. 5 Nipele watusole mooci mu nkambo wa mwana ni kutanda

kwakunda makongolo wakulijiganya wao ni kwasyula Jwakulijiganya jo wammandichile nnope Che Yesu ni ni chitambaa chiwalitawile mchiunu chila. 6 Paâwaiche kwausya, "Ambuje ana waani nkwegamba?" 26 Che ku che Simoni Petulo, jwelejo wammusisyé Che Yesu, Yesu wajanjile, "Jwelejo ni ajula juchinampamble "Ambuje, ana mmwe nkusaka kuungunda makongolo chipande cha nkate ni kwapa." Nipele wajigele gangu?" 7 Che Yesu wajanjile, "Ngankuchimanya chipande cha nkate, ni kupamba mu mbaale, wampele chingupanganya sambano, nambo chinchimanye che Yuda mwana ju che Simoni Isikaliote. 27 kanyuma." 8 Che Petulo wansalile Che Yesu, Che Yuda napochelape chipande cho, wajinjlwe ni "Mmwe ngamungunda makongolo gangu kose." Che Shetani. Nipele Che Yesu wansalile, "Chinkusaka Yesu wajanjile, "Iwaga ngangugakunda makongolo kuchipanganya, nchipanganye chitema pe!" 28 genu, mmwejo ngamma jwakulijiganya jwangu." (aiôñ) 29 Nambo ngapagwa mundu jwalijose mwa awala g165 9 Che Simoni Petulo wjanjanjile, "Ambuje, wâvâtemi pachakulya pala juwaimanyilile ligongo mungunde, ngâwa makongolo pe, nambo ni makono lya kwasalila yeleyo. 30 Pakuwa che Yuda wâlili gangu ni ntwe wangu nombe nawo." 10 Che Yesu jwakugosa mbiko, wakulijiganya wane waganisisye wansalile, "Jwanjoje amasile kusalala, akusachilwa kuti Che Yesu waasalile che Yuda kuti ajaule akasume kulikunda mmakongolo pe. Wanyamwe nsalele, ikaâwe indu yaikusachilwa ku chindimba cha Pasaka, mundu jumo pe." 11 Che Yesu wammanyilile ajula pane waasalile kuti akapeleganye chachili chose juchiwagalache, kwa ligongo lyo wâtite, "Wanyamwe kwa wâkulaga. 31 Nipele, che Yuda napochelape nsalele, ikaâwe mundu jumo pe." 12 Pâwamalisise chipande cha nkate chila, wakopweche paasa. Ni kele kwakunda makongolo gao, wawasile likoti lyakwe, katema ko kaliji chilo. 32 Che Yuda paâwakopweche, wâtemi sooni ni kwausya, "Ana nchimanyi chele Che Yesu wâtite, "Sambano Mwana jwa Mundu chidesile kukwenu cho? 13 Wanyamwe nkuumilanga apatile ukulu, ni Akunnungu nombe apatile ukulu une Jwakwiganya ni Ambuje, nkuwêcheta uchenene, mwa jwelejo. 33 Iwaga ukulu wa Akunnungu pakuwa yeleyo ni indite pakuwa. 14 Nipele iwaga uwunukwiche kwa litala lya Mwana jwa Mundu, nipele uneji jundi Ambuje ni Jwakwiganya, nankundile Akunnungu asyene chauunukule ukulu wa Mwana makongolo genu ni wanyamwe nkuwâjila nkundane jwa Mundu, nombewo chiwakusye chitema pe." 33 makongolo jwine ni jwine. 15 Nampele chitag "Achiwanangu, ndili ni wanyamwe kwa mówa kanandi chi, kuti ni wanyamwe mpanganyeje iyoyo mpela pe. Chimuisose, nambo sambano ngunsalila aila inampanganyichisye wanyamwe. 16 Ngunsalila inaasalile achakulu wa Wayahudi kuti, 'Kungaula isyene, ngapagwa kapolo jwakumpunda mmbujegwe, wanyamwe ngankombolanga kwika!' 34 Malajisyo atamuno ngapagwa jwakutumichila jwakumpunda ga sambano ngumpanga gati nnonyelane jwine jwatumile. 17 Nipele iwaga ngamanyi gelego, chinkole ni jwine. Mpela indite pakunnonyela wanyamwe, upile iwaga chingatende." 18 "Ginguwêcheta ga ngâwa kwanti iyoyo peyo nnonyelane jwine ni jwine. 35 kwa wanyamwe wânawose. Uneji ngwamanyilila Mwanonyelanaga jwine ni jwine, wându wânawose yatite pakuwa wânawose unasagwile wala. Nambo chachimanyilila kuti wanyamwe ndi wakulijiganya gakusachilwa gamalile Malembelo ga Akunnungu wangu." 36 Che Simoni Petulo wambusise Che Yesu, gagakuti, 'Mundu jwakulya chakulya pamo ni uneji "Ana Ambuje nkwendwa kwapi?" Ni Che Yesu wajanjile, amujilile nkusa.' 19 Uneji nansalile gelega sambano "Kungaula sambano ngankombola kuunguya, nambo gakanâwe kopochela, kuti pachigakopochele po chimuunguye kanyuma." 37 Che Petulo wansalile, nkulupilile kuti, 'Uneji ndili jwelejo.' 20 Ngunsalila "Ambuje, ligongo chi lichilepele kunkuya sambano? isyene, mundu jwalijose juchampochele junguntuma, Ndili chile kuwa kwa ligongo lyenu!" 38 Che Yesu jwelejo akumbochela ni une, ni mundu jwakumbochela wajanjile, "Ana isyene ndi chile kuwa kwa ligongo uneji akumpochela jwele jwandumile une." 21 Che lyangu une? Isyene ngunsalila, jikanâwe kutongola Yesu paâmasile kuwêcheta yeleyo wâsupwiche tambala chimuungane katatu!"

14 Che Yesu waasalile, "Nkapotekwa mmitima jenu. Mwakulupilile Akunnungu ni mungulupilile une wakwe. 2 Ku nyuumba ja Atati kwana yuumba yejinji, ngaikâwe yeleyo, ngansalile. Sambano ngwaula kukunkolochesa liuto. 3 Najaulaga ni kunkolochesa liuto, chingauje ni kunjigala, kuti pandili une, ni wanyamwe mbe pelepo. 4 Kungaula ko nkulimanyilila

litala lyakwe.” 5 Che Tomasi wambusise, “Ambuje, nlimanyisye kukwetu pe ni ngâwa kwa wându wâ ngatukumanyilila kunkwaula ko, ana tutukombole chilambo chose?” 23 Che Yesu wânanjile, “Mundu chinauli kulimanyilila litala lyakwe?” 6 Che Yesu jwalijose anonyelaga une chagakamulisye majiganyo wânanjile, “Uneji ndili litala ni usyene ni umi usyene. gangu, ni Atati wângu chanonyelwe ni mundu jo, une Ngapagwa mundu jwakwaula kwa Atati pangapitila ni Atati wângu chituiche kukuwika ndamo kukwakwe. kwa uneji. 7 Iwaga nkumanyilila uneji, Atati wângu 24 Mundu jwangakuunonyela une ngakugajitichisyâ nombe mwamanyi. Chitandile sambano, mwamanyi, majiganyo gangu. Majiganyo ginkugapiikiana go ni sooni mwaweni.” 8 Che Filipo wânsalile, “Ambuje, ngâwa gangu, nambo gakutyochela kwa Atati ntulosye Atati, chelecho ni chitukuchisaka.” 9 Che wândumile. 25 “Aiyi nansalile ndili chiwela pamo ni Yesu wânsalile, “Che Filipo, ndemi ni wânyamwe wânyamwe, 26 nambo nkamusi jo, jwelejo Mbumu mowâ gose ga, ngunnawê kuumanyilila? Mundu jwa Akunnungu juchalajiswe ni Atati wângu kwa liina jwalijose jwamweni une, wâweni Atati. Ana kwachichi lyangu, chachinjiganya indu yose ni kunkumbusya nkuti, ‘Ntulosye Atati?’ 10 Ana ngankukulupilila kuti yose inansalile.” 27 “Ngunlechelanga chitendeweles, uneji ndili mwa Atati, nombe Atati ali mwa uneji? chitendeweles changu ngumpanga. Ngangumpanga Gelega malowâ gingunsalila ga nganguwêcheta kwa wânyamwe mpela ila wându wâ pachilambo iyakuti ulamusi wangu nansyene, nambo Atati wâkutama pakupanganya. Nkapotekwa mmitima jenu, natamuno mwangu une akupanganya masengo gao. 11 nkajogopa. 28 Ana ngati mwapilikene njinsalilaga Nkusachilwa kukulupilila pinguti, uneji ndili mwa kuti, ‘Ngwaula, nipele chinjimmujilila.’ Nkaanonyele Atati nombe Atati ali mwa uneji. Naga ngâwa yele, nkasangalele ligongo ngwaula kwa Atati wângu, nkulupilile kwa ligongo lya masengo gingugapanganya pakuwâ wêlewo ali wâkulungwa kumbunda une. 29 go. 12 Ngunsalila isyene, jwakungulupilila uneji Nansalile gelega sambano gakanawê kopochele, kuti chagapanganye masengo gingugapanganya une. Elo, pachigakopochele po nkulupilile. 30 Nguuûcheta chagapanganye namose masengo gamakulungwa sooni malowâ gamajinji ni wânyamwe, pakuwâ kupunda agaga, ligongo uneji ngwaula kwa Atati. 13 Shetani, chilongola jwa chilambo chi akwika. Nambo Ni wânyamwe mwâwendaga chachilichose mu liina lyangu chinampanganyichisyâ, kuti Atati apate ukulu kwa litala lya Mwana. 14 Mwamendaga chachilichose kwa ukombole wa liina lyangu, chinampanganyichisyâ. 15 “Mwanonyelaga uneji, chingajitichisyâ malajisyo gangu. 16 Uneji chinaachondelele Atati nombewo chachimpanga Nkamusi jwine, jwelejo chatame ni wânyamwe mowâ gose pangali mbesi. (aiôñ g165) 17 Jwelejo ni Mbumu jwa Akunnungu jwakutusalila ngani sya usyene nkati Akunnungu. Wându wâ pachilambo pano ngaakombola kumpochela jwelejo pakuwâ ngakukombola kumbona atamuno kummanyilila. Nambo wânyamwe nkumanyilila ligongo akutama ni wânyamwe ni sooni ali nkati mwenu. 18 “Pachindyoche nginanneka jika mpela wându wâkulekwa, nambo chinjiika sooni kukwenu. 19 Gasigele mowâ kanandi wându wâ pachilambo pano ngaawona uneji sooni, nambo wânyamwe chimuuwone. Pakuwâ uneji ngwete umi, nombe wânyamwe chinkole umi. 20 Lyuâwa lyo pachiliiche chinchipanyilila kuti uneji ndili mwa Atati wângu, nombe wânyamwe ndi mwangu une, ni uneji ndili mwa wânyamwe. 21 Jwapochele malajisyo gangu ni kugatendekanya, jwelejo ni jwakuunonyela une. Nombe jwakuunonyela une chanonyelwe ni Atati wângu ni uneji chinjinnonyela ni kulimanyukusya kwa jwelejo.” 22 Che Yuda, jwanganaâwa Isikaliote, wâusise, “Ambuje, ana chiikomboleche chinauli

15 “Uneji ndili chitela chisyenenesyene cha msabibu, ni Atati wângu ali jwakulima. 2 Lujambi lwaluli lose lwaluli mwangu une lwangalukusogola akulutyosya ni lujambi lwaluli lose lwalukusogola akulupogolela kuti lupunde kusogola. 3 Wânyamwe mmasile kuwâ wâsalele kwa ligongo lya majiganyo gangu ginansalile. 4 Ntame nkati mwangu, ni uneji chindame nkati mwenu. Mpela ila lujambi ngalukombola kusogola isogosi iwâga nganilusigala pa msabibu usyene, iyoyo peyo ni wânyamwe iwâga ngankutama munkati mwangu chinnepele kusogola isogosi. 5 “Uneji ndili mpela chitela cha msabibu ni wânyamwe ndi nyambi. Jwakutama mwa uneji, ni uneji mwa jwelejo, jwelejo chasogole isogosi yejinji, pakuwâ wânyamwe jikape ngankukombola kupanganya chachili chose. 6 Mundu jwalijose iwâga ngakutama mwa uneji akulandana ni lujambi lwalujasikwe kwakutalichila ni kuumula. Syele nyambi sikukumbikwa ni kutinisa pa mooto ni kutinika. 7 Mwatamaga mwa uneji ni malowâ gangu gatamaga nkati mwenu, mmende chachili chose chinkuchisaka ni wânyamwe chimpegwe. 8 Mwasogolaga isogosi

yejinji, Atati wangu chakuswe ni wanyamwe chimme pangali ligongo.' 26 "Chinantume nkamusi kutyochela wakulijiganya wangu. 9 Uneji nannonyele wanyamwe kwa Atati wangu, jwele ali Mbumu jwa Akunnungu, mpela ila Atati wangu iwanonyele une. Ntameje mu juchasale usyene nkati Akunnungu. Chinantume unonyelo wangu. 10 Mwagakamulichisyaga malajisyo kukwenu kutyochela kwa Atati kuti ansalile usyene gangu chintame mu unonyelo wangu, mpela ila indite nkati uneji. 27 Ni wanyamwe nombe chimwasalile pakugakamulichisyaga malajisyo ga Atati wangu ni wandum kiatu une pakuwa ntemi pamo ni une chitandile kutama mu unonyelo wao. 11 "Nansalile yelei yose kuti kundanda.

16 "Nansalile yelei kuti nkaleka kukulupilila kwenu. 2 Wandum chamminje wanyamwe mmajumba gao gakupopelela. Sooni chikaiche katema kanti jwalijose juchambulaje pasikati ja wanyamwe chaganisye kuti akwatyosyesya Akunnungu mbopesi. 3 Chantende yeleyo pakuwa ngakumanyilila Atati natamuno ngakuumanyilila uneji. 4 Nambo, nansalile yelei kuti pachikaiche katema ka kukopochela nkumbuchile kuti nansalile. "Nganinansalila yelei kutyochela kundanda pakuwa naliji pamo ni wanyamwe. 5 Nambo sambano ngwaula kwa wandumile une wala, ni ngapagwa namuno jumo jwenu jwakumusya kuti, 'Nkwaula kwapi?' 6 Pakuwa nansalile yelei nsupwiche mmitima jenu. 7 Nambo ngunsalila isyene, kwa liwamba lyenu mmbaya uneji nyaule, pakuwa iwaga ngunyaula, nkamusi jo ngaika kukwenu. Nambo najaulaga, chingantume kukwenu. 8 Nombewo pachaiche, chachamanyisa wandum wa pachilambo chi kuti ngakuumanyilila usyene nkati sambi ni nkati kupanganya yambone paujo pa Akunnungu ni nkati wandum kulamulikwa ni Akunnungu. 9 Ngakuumanyilila usyene nkati sambi ligongo nganangulipilila une. 10 Ngakuumanyilila usyene nkati kupanganya yambone paujo pa Akunnungu, ligongo ngwaula kwa Atati wangu ni wanyamwe ngamuuwona sooni. 11 Ngakuumanyilila usyene nkati wandum kulamulikwa ni Akunnungu, ligongo Shetani jwakutawala chilambo chi amasile kulamulikwa. 12 "Ngwete yejinji yakunsalila, nambo sambano chinnepele kwipililila. 13 Nambo pachaiche Mbumu jwa Akunnungu juchansalile usyene nkati Akunnungu, chachinlongosya mu usyene wose. Ngaasala kwa ulamusi wakwe nsyene nambo chachisala ichaipilikan kutyochela kwa Atati ni kummanyisa ichiiche. 14 Welewo changusye une ligongo chachinsalila yeila ichinansalile une. 15 Yose yalinyayo Atati wangu ili yangu une, kwa ligongo lio sasile kuti Mbumu jo chachinsalila ichinaasalile une. 16 "Gasigele mowa kanandi ni wanyamwe ngamuuwona sooni, ni pakumala mowa kanandi, chimuuwone sooni!" 17 Pelepo wakulijiganya wao wampepe wausyene, "Malumbo gakwe chichi pakutusalila, 'Gasigele mowa kanandi ni wanyamwe ngamuuwona sooni, ni pakumala mowa kanandi, chimuuwone

soon?' Ni sooni wātite, 'Pakuwa ngwaula kwa Atati wāngu!' **18** Nipele, wājendelechele kuusyana, "Ana malumbo gakwe chichi pakuwēcheta, 'Gasigele moŵa kanandi?' Ngatukuchimanyilila chakuchigamba cho." **19** Che Yesu wāimanyi kuti wākulijiganya wāo wāasachile kwausya yankati yeleyo, nipele wāasalile, "Ana nkusuysana nkati yeila imechete kuti, 'Gasigele moŵa kanandi ni wānyamwe ngamuuwona sooni, ni pakumala moŵa kanandi, chimuuuwone sooni?' **20** Ngunsaila isyene, wānyamwe chinlile ni kulila kwa malumbo, nambo wāndu wā pachilambo pano chasangalale. Wānyamwe chinsupuche nambo jwammale kumalisya pano masengo gamwambele kuti nagapanganye. **5** kusupuka kwenu chikugalauche kusangalala. **21** Atati wāngu, sambano mumbe ukulu paujo penu, Katema ka kuligopola jwankongwe chikwasimana chilungusi ligongo katema kakwe ka kuperetaka kaiche, nambo aligopolaga mwanache ngakukumbuchilila jwammale kumalisya pano wāndu umwambele pachilambo wāla. Wānyawo wālijji kuperetaka kula, nambo akusangalala pakuwa apagwile wānu ni mwambele uneji kuti aŵe wāngu, nombewo mwanache mchilambo. **22** Nombe wānyamwe alijitichisyé liloŵe lyenu. **7** Sambano wānyawo sambano nkusupuka, nambo pachinambone sooni chinsangalale mmitimia jenu ni sangalala jo ngapagwa kukwenu. **8** Pakuwa maloŵe gamwambele uneji jwalijose juchakombole kujityosya kukwenu. **23** "Lyele napele wānyawo, ni wānyawo akugakulupilila maloŵe lyuŵa lio ngamuusya chachili chose. Ngunsaila go. Akumanyilila kwa isyene kuti natyochele kukwenu, isyene, chachili chose chachimwāwende Atati ni sooni ajitichisyé kuti mmwe ni jumwandumile une. champe kwa liina lyangu. **24** Natamuno sambano **9** "Ngwapopelela wānyawo. Ngangwapopelela wāndu nganimmende chachili chose kwa liina lyangu. wose wā pachilambo, nambo wēle umwambele wo Mmende ni wānyamwe chinchipata kuti sangalale pakuwa ali wānu. **10** Wose ungwete ali wānu, ni jenu jimalile. **25** "Nansalile gelega kwa itagu. wānu ali wāngu, ni ukulu wāngu uwoneche kwa litala Nambo chijiche ndāwī jati ngamecheta ni wānyamwe lya wēle umwambele wo. **11** Ni sambano ngwika sooni kwa itagu, nambo chinansalile pangasisa kukwenu, uneji nguūwā sooni pachilambo, nambo yankati Atati. **26** Lyuŵa lio chinchiŵenda kwa aŵāwā alinji pachilambo. Atati wāngu Wāswela liina lyangu, ni ngangunsaila kuti chisachilwe mwagose kwa machili ga liina lyenu limumbele, kuti kummendela kwa Atati, **27** pakuwa Atati asyene aŵe wāmo mpela une ni mmwe ituli wāmo. **12** akunnonyela wānyamwe. Akunnonyela wānyamwe Panaliji pamo nawo, une naagosile kwa machili ga ligongo wānyamwe muunonyele uneji, ni kukulupilila liina lyenu limumbele, naagosile ni ngapagwa mundu kuti uneji natyochele kwa Akunnungu. **28** Uneji jwalijose jwasochele ikaŵe ajula juŵasagulikwe natyochele kwa Atati, ni kwika pachilambo, ni kujonasika, kuti Malembelo ga Akunnungu gamalile. sambano nguchileka chilambo ni kuuja kwa Atati." **29** **13** Nambo sambano ngwika kukwenu, nguŵecheta Nipele wākulijiganya wāo wāasalile, "Nhole sambano gelega pachilambo kuti wānyawo agumbale kusengwa nkūwēcheta pangasisa, ngankuŵecheta kwa itagu. kwangu mmitimia jao. **14** Une napele liloŵe lyenu, ni **30** Sambano tuimanyi kuti mmwe nkui manyilila wāndu wā pachilambo wāachimile wānyawo pakuwa yose ni ngapagwa ligongo lya mundu jwalijose wānyawo nganaŵā wā pachilambo, mpela ila uneji kummusya, chelecho ni chachikutenda tukulupilile nganima jwa pachilambo. **15** Nganguŵenda kuti mmwe kuti nkopochete kwa Akunnungu." **31** Che Yesu mwatisyose mchilambo, nambo ngupopela mwagose wājanjile, "Ana sambano nkukulupilila? **32** Nhole lyuŵa ni Shetani jwaali jwangalumbana. **16** Wānyawo likwika, sooni liiche lyati chimpwilingane jwalijose nganaŵā wā pachilambo pano, uneji nombe nganiŵa kumangwakwe, ni kuuneka jika. Nambo uneji nguūwā jwa pachilambo. **17** Mwatende aŵe wāndu wānu jika, pakuwa Atati ali pamo ni une. **33** Nansalile gelega wāswela kwa litala lya usyene, liloŵe lyenu lili usyene. kuti nlumbikane ni uneji ni kukola chitendewe. **18** Mpela ila imwatiite pakunduma une mchilambo, Mchilambo chinsauche, nambo muusimane ntima! ni une nombe natumile wēlewo mchilambo. **19** Une nguityosya nansyene kwaligongo lyao, kuti nombewo alityosye kusyene kukwenu. **20** "Ngangwapopelela

17 Che Yesu paŵamasile kuŵecheta yeleyo, wālolite kwinani ni kuti, "Atati, katema kaiche. Mwape ukulu Mwana gwenu kuti Mwana gwenu nombe ampe ukulu. **2** Pakuwa mwapele Mwana gwenu ulamusi pa wāndu wose kuti wāndu wose umwapele wāpe umi wa moŵa gose pangali mbesi. **(aiōnios g166)** **3** Ni umi wa moŵa gose pangali mbesi wo ni au, wāndu ammanyilile mmwe wāndi Akunnungu wāmope wā usyene, ni kwamanya Che Yesu Kilisito umwatumile. **(aiōnios g166)** **4** Uneji kulila jwammale kunkusya pachilambo kwa kumalisya masengo gamwambele kuti nagapanganye. **5** **21** Atati wāngu, sambano mumbe ukulu paujo penu, Katema ukulu ulaula unakwete pamo nomwe, chikanaŵe gumbikwa chilambo. **6** "Nantesile mmanyiche ni nambo wāndu umwambele pachilambo wāla. Wānyawo wālijji wāndu umwambele pachilambo. **7** Sambano wānyawo sambano nkusupuka, nambo pachinambone sooni chinsangalale mmitimia jenu ni sangalala jo ngapagwa kukwenu. **8** Pakuwa maloŵe gamwambele uneji jwalijose juchakombole kujityosya kukwenu. **9** "Ngwapopelela wānyawo. Ngangwapopelela wāndu nganimmende chachili chose kwa liina lyangu. wānu ali wāngu, ni ukulu wāngu uwoneche kwa litala Nambo chijiche ndāwī jati ngamecheta ni wānyamwe lya wēle umwambele wo. **11** Ni sambano ngwika sooni kwa itagu, nambo chinansalile pangasisa kukwenu, uneji nguūwā sooni pachilambo, nambo yankati Atati. **12** Akunnonyela wānyamwe. Akunnonyela wānyamwe Panaliji pamo nawo, une naagosile kwa machili ga ligongo wānyamwe muunonyele uneji, ni kukulupilila liina lyenu limumbele, naagosile ni ngapagwa mundu kuti uneji natyochele kwa Akunnungu. **13** Uneji jwalijose jwasochele ikaŵe ajula juŵasagulikwe natyochele kwa Atati, ni kwika pachilambo, ni kujonasika, kuti Malembelo ga Akunnungu gamalile. sambano nguchileka chilambo ni kuuja kwa Atati." **14** **13** Nambo sambano ngwika kukwenu, nguŵecheta Nipele wākulijiganya wāo wāasalile, "Nhole sambano gelega pachilambo kuti wānyawo agumbale kusengwa nkūwēcheta pangasisa, ngankuŵecheta kwa itagu. kwangu mmitimia jao. **15** Une napele liloŵe lyenu, ni **16** Wānyawo likwika, sooni liiche lyati chimpwilingane jwalijose nganaŵā wā pachilambo pano, uneji nombe nganiŵa kumangwakwe, ni kuuneka jika. Nambo uneji nguūwā jwa pachilambo. **17** Mwatende aŵe wāndu wānu jika, pakuwa Atati ali pamo ni une. **18** Mpela ila imwatiite pakunduma une mchilambo, Mchilambo chinsauche, nambo muusimane ntima! ni une nombe natumile wēlewo mchilambo. **19** Une nguityosya nansyene kwaligongo lyao, kuti nombewo alityosye kusyene kukwenu. **20** "Ngangwapopelela

ŵanyawo pe, nambo ngwapopelela nombe ūandu lipanga lyenu mwigonelo mwakwe. Ana nkuganisa wose ūachangulupilile kwaligongo lya majiganyo gao. kuti nganguŵajilwa kugapata masausyo gaasachile 21 Ngupopela kuti wose aŵe chindu chimo. Atati, Atati ūangu kuti nagapate?" 22 Wele mpingo wa ngupopela kuti atame nkati mwetu mpela ila mmwe ūwangondo ūa Chiloma ni jwankulu jwao pamo ni inkuti kutama nkati mwangu, noneji inguti kutama nkati ūakulindilila ūa Chiyahudi ūankamwile Che Yesu mwenu. Ngupopela aŵe chindu chimo kuti ūandu ūa ni kuntawā. 23 Ūanjigele ni kunjausya kaje ku che pachilambo akulupilile kuti mmwe ni jumundumile une. Anasi. Che Anasi ūaliji akwegwao che Kayafa juŵaliji 22 Noneji naapele ukulu ulaula umwambele uneji, kuti Jwambopesi Jwankulu chele chaka cho. 24 Che aŵeje ūamo mpela ila uweji itili ūamo. 25 Uneji ndame Kayafa ju ni jwejula juŵaasalile achakulu ūa ūayahudi mwa ūanyawo nombe mmwe mwa uneji. Atendekwe kuti, ikuŵajilwa mundu jumo aweje kwaligongo kuŵa ūamo, ni ūandu wose ūa pachilambo amanyilile lya ūandu wose. 26 Che Simoni Petulo pamo ni kuti mmwe ni jumwandumile ni kuti nkwanonyela jwakulijiganya jwine ūakuysi Che Yesu. Jwakulijiganya ūelewo mpela inkuti pakunonyela uneji. 27 "Atati, jwine jo ūamanyiche ku Jwambopesi Jwankulu, wose umumbele ngusaka aŵeje pamo ni uneji pepala nipele ūajinjile pamo ni Che Yesu pansana pao pandili une kuti aulele ukulu wangu, ukulu umumbele Jwambopesi Jwankulu. 28 Nambo che Petulo ūajimi ligongo mwanonyele uneji chilambo chikanigumbikwe. paasa, kuŵandikana ni nnango. Nipele, jwakulijiganya 25 Atati ūambone, namuno ūandu ūa pachilambo jwine juŵamanyiche kwa Jwambopesi Jwankulu jula ngakummanyia nambo uneji nammanyi. Ūelewo ūakopweche ni kuŵecheta nawo mwali jwakulindilila nombe akumanyilila kuti mmwe mwandumile une. 29 pannango, ni ūansalile che Petulo ajinjile nkati. Nantesile mmanyiche kukwao, nombe chimbundisyé 26 Mwali jwakulindilila pannango jula ūambusise che Petulo, "Ana mmwejo nganimma jumo jwa ūakulijiganya ūa mundu jo?" Che Petulo ūajanjile, "Ngaŵa une!" 27 Pakuŵa kaliji katema ka mbepo, achikapolo ni ūakulindilila ūakolessisye mooto ni ūaliji ūkuotanga. Che Petulo nombejo ūajimi pamo nawo achijotelaga mooto. 28 Nipele Jwambopesi Jwankulu ūambusise Che Yesu nkati ūakulijiganya ūao ni sooni nkati majiganyo gao. 29 Che Yesu ūajanjile, "Mechete yose pelanga ni ūandu wose. Moŵa gose najiganisyé mmajumba ga kupopelela ni pa Nyuumba ja Akunnungu, mwakusimanilana ūayahudi wose, ni nganimecheta chachili chose kwakulisisa. 30 Ligongo chi nkumusya une? Mwausye ūandu ūaŵapilikene indu inaasalile. Ūelewo akwimanyilila inaŵechete." 31 Pawamasile kuŵecheta yeleyo jumo jwao ūakulindilila juŵajimi pelepo ūamputile Che Yesu lijanda achitiji, "Uli, ana yelei ni inkuti pakunjanga Jwambopesi Jwankulu?" 32 Che Yesu ūaasalile, "Iŵaga mechete yangalumbana, nlosye changalumbana cho nambo iŵaga mechete yambone ana nkuumbutila ichichi?" 33 Nipele che Anasi ūanjigele Che Yesu ali atawikwe ni kunjausya ku che Kayafa Jwambopesi Jwankulu. 34 Nambo che Simoni Petulo ūaliji pelepo alinkujotela mooto. Nipele ūambusise, "Ana mmwejo nombe nganimma jumo jwa ūakulijiganya ūao?" Che Petulo ūakanile ni kuti, "Ngaŵa une!" 35 Jumo jwao achikapolo ūa Jwambopesi Jwankulu ūaliji pelepo. Jweleju ni nlongo njakwe mundu jula juŵankatille liwi ni che Petulo, ūambusise, "Ana uneji nganiammona mmwejo mungunda wa mwana pamo ni Che Yesu?" 36 Nambo che Petulo ūakanile sooni, ni papopo tambilala

18 Che Yesu paŵamasile kupopela, ūajombweche kasulo ka Keduloni pamo ni ūakulijiganya ūao. Pelepo paliji ni ngunda wa mwana, nombe Che Yesu ūajinjile mwelemo pamo ni ūakulijiganya ūao. 2 Che Yuda, ajula juŵangalawiche Che Yesu, ūapamanyilile pelepo ligongo kawili kawili Che Yesu ūasimene ni ūakulijiganya ūao kweleko. 3 Nipele che Yuda ūjawile ku wele ngunda wo, ūajawile pamo ni mpingo wa ūwangondo ūa Chiloma ni ūakulindilila Nyuumba ja Akunnungu ūaŵalajiswe ni achakulu ūambopesi ni Mafalisayo, ali ajigele ibatali ni mimuli ni yakumenyanila. 4 Che Yesu, akuno achimanyililaga ichiyasimane yose, ūajaulile ni ūaŵasise, "Ana nkwasosa ūaani?" 5 Nombewo ūajanjile, "Che Yesu jwa ku Nasaleti!" Che Yesu ūaasalile, "Ndili une." Che Yuda juŵangalawiche jula ūajimi pelepo pamo ni ūanyawo. 6 Nipele Che Yesu paŵaasalile, "Ndili une," ūanyawo ūaujile panyuma ni kugwa. 7 Che Yesu ūaŵasise sooni, "Ana nkwasosa ūaani?" Ni ūajanjile, "Che Yesu jwa ku Nasaleti!" 8 Che Yesu ūaasalile, "Nansalile kuti ndili une. Iŵaga nkuusosa une, mwaleche ūanyaŵa ajaule." 9 Ūaŵechete yeleyo kuti gamalile malowé gagatite, "Atati, nganinanjasu mundu jwalijose mwa ūewala umwambele." 10 Che Simoni Petulo ūakwete lipanga, nipele, ūalisolomwele ni kwakata liwi lyao lya kundyo kapolo jwa Jwambopesi Jwankulu. Kapolo jo liina lyakwe che Maliko. 11 Nipele Che Yesu ūansalile che Petulo, "Mmusye

jatongwele. 28 Kundawî pe wâkulindilila wanjigele paasa, mmanyilile kuti uneji nganinansimana ni Che Yesu kopoka mu nyumba ji Che Kayafa, ni magambo gagaligose ga kunlamula mundu ju." 5 kunjausya mu nyumba ja mwenye jwa Chiloma. Nipele Che Yesu wâkopweche paasa ali awasile Nambo achakulu wâ Wayahudi nganajinjila nkati mwa chindu mpela singwa ja miîwa mu ntwe mwao ni nyumba ja mwenye jwa Chiloma kuti aîe wâswejele mwinjilo wa chimwenye. Che Pilato wâsalile Wayahudi, paujo pa Akunnungu kuti akombole kulya chakulya "Nnole mundu nsyene ni aju." 6 Achakulu wâmbopesi cha Pasaka. 29 Che Pilato wâkopweche paasa ni ni wâkulindilila Nyumba ja Akunnungu paâwambweni kwausya, "Ana kwana magambo chi kwa mundu Che Yesu wânyanyisyé, "Mwaâwambe pansalaba! ju?" 30 Nombewo wâjanjile, "Mundu ju ngakaâne ni Mwaâwambe pansalaba!" Che Pilato wâasalile, magambo ngatukannyichenawo kukwenu." 31 Che "Munjigale mwachinsyene nkaâwambe pansalaba, Pilato wâasalile, "Ayaga, munjigale mwachinsyene, pakuâa uneji ngangugawona magambo gagaligose nkanlamule ni malajisyo genu." Wayahudi wâjanjile, gakunlamula mundu ju." 7 Wayahudi wâjanjile, "Uweji "Uweji ngatukuwâjilwa kunlamula mundu jwalijose tukwete malajisyo ni kwa malajisyo go ikusachilwa chiwa." 32 Yatendekwe yeleyo kuti gamalile malowé awei, ligongo alitesile kuâa Mwana jwa Akunnungu." ga Che Yesu gaâwasasile achilosyaga chachiwa 8 Che Pilato paâwagapilikene malowé go wapundile chiwa chanti uli. 33 Che Pilato wâjinjile sooni mu kogopa. 9 Nipele wâjinjile sooni mu nyumba jakwe, nyumba jakwe, wâmmilasile Che Yesu ni kwausya, wâmbusise Che Yesu, "Ana mmweji nkutyochela "Ana mmwejo ni Mwenye jwa Wayahudi?" 34 Che kwapi?" Nambo Che Yesu ngananjanga chachili Yesu wâjanjile, "Ana gele malowé go genu, pane chose. 10 Che Pilato wânsalile, "Ana ngankusaka wându wâne ansalile ngani jangu?" 35 Che Pilato kuâecheta ni une? Ana ngankumanyilila kuti ngwete wâjanjile, "Ana nkuganisa uneji ndili Myahudi? ulamusi wa kungopola pane kummamba pansalaba?" Wându wânu ni achakulu wâmbopesi annychisye 11 Che Yesu wâjanjile, "Ngankakole ulamusi wauli mmwejo kukwangu. Ana ntesile ichichi?" 36 Che wose kwa uneji ngankaapegwe ni Akunnungu. Kwa Yesu wâjanjile, "Umwene wangu nganiuâa wa ligongo lio mundu jwambeleche uneji kukwenu jwelejo pachilambo pano. Ikaâwe umwenye wangu uli wa apundile kuâa ni sambi syejini." 12 Chitandile pelepo, pachilambo pano, wâkunguya akatesile ngondo che Pilato wâsosile litala lya kwalechelela Che Yesu, kuti achakulu wâ Wayahudi anaangamule. Nambo Nambo Wayahudi wânyanyisyé, "Mwannechelelaga sambano umwenye wangu nganiuâa wa pachilambo mundu ju, mmwejo nganimma mbusanga jwa mwenye pa." 37 Pelepo che Pilato wâmmusise, "Ana mmwejo jwa ku Loma, pakuâa mundu jwalijose jwakulitenda ndi Mwenye?" Che Yesu wâjanjile, "Mmwe nkuti mwenye akunkanila mwenye jwankulu jwa ku Loma!" uneji ndili Mwenye. Kwa ligongo lio uneji mbagwile 13 Nipele che Pilato paâwagapilikene malowé go ni kwika pachilambo kukwasalila wându usyene. wânyichenawo Che Yesu paasa, ni nsyene wâtemi Mundu jwalijose jwakununyela usyene akumbilikanwa." pa chitengu cha kulamula, pelepo pakuâwilanjikwa, 38 Che Pilato wâmbusise, "Usyene ni chichi?" "Luwâala lwa Maganga." Mchiebulania, Gabata. 14 Nipele che Pilato wâkopweche paasa ni kwasalila Lyuâa lyalij pamtwe, lyuâa lyakuâwichila chile Pasaka. Wayahudi, "Ngangugawona magambo gagaligose ga 15 Wanyawo wânyanyisyé, "Mwaâwambe pansalaba!" Che Pilato wâasalile Wayahudi, "Mwenye jwenu aju!" kunlamula mundu ju. 39 Nambo nkwete chisyoâelo chakuti uneji ngungopolela jwantawe jumo katema ka Pasaka. Nipele ana nkusaka nangopolele Mwenye jwa Wayahudi?" 40 Pelepo wânyanyisyé, "Ngaâwa, ngââwa ajuu! Tukwasaka che Balaba!" Nombe che Balaba wâliji jwachiswamba.

19 Nipele, che Pilato wâalamwile kuti Che Yesu ajigalkwe, aputikwe mbokola. 2 Wângondo nombe wâkolosisye chindu mpela singwa ja miîwa, wâmbasisye Che Yesu mu ntwe wao ni kuntakusa mwinjilo wa chimwenye. 3 Wâliji nkwaichilila ni kuti, "Tukunkomasya, Mwenye jwa Wayahudi!" Nipele wâmputile majanda. 4 Che Pilato wâkopweche sooni paasa ni kwasalila Wayahudi, "Nnole, ngunyikanawo

yelei, "Che Yesu jwa ku Nasaleti, Mwenye jwa mpaamba pa luŵalati, ni papopo jakopweche miasi ni Wayahudi." 20 Nipele Wayahudi wajinji wâchisymile meesi. 25 Nombe juŵaiweni yeleyo ilinkutendekwa chimanyiso cho pakuŵa paŵawambile Che Yesu aŵalasile umboni melepe ni wanyamwe nkombole pala paliji chiŵandi ni musi. Sooni chimanyiso kukulupiila. Ni umboni wasasile uli usyene, sooni cho chalembekwe Mchiebulania ni Chilatini ni jwelejo akumanyiliila kuti akusala usyene. 26 Yelei Chigiliki. 21 Nipele achakulu wâmbopesi ū Wayahudi yatendekwe kuti gamalile Malembelo ga Akunnungu waasalile che Pilato kuti, "Nkalembo, 'Mwenye jwa gagakuti, "Ngapagwa liupa lyao lichilipokoswe." 27 Wayahudi,' nambo mundu ju wâtite, 'Uneji ndili Nipele Malembelo ga Akunnungu gakusala sooni, Mwenye jwa Wayahudi.'" 22 Che Pilato waasalile, "Chiŵalole wêwâla wâwansomile." 28 Payamasile "Chilembile, nemble!" 23 Wângondo paŵamasile yeleyo che Yusufu jwa ku Alimataya, wâwendile kwâwamba Che Yesu pansalaba, wajigele iwalo che Pilato kuti achitulusye chiilu chi Che Yesu pa yao ni wagaŵenye maunjili ncheche, jwangondo nsalaba. Che Yusufu wâlaji jwakulijiganya jwao Che jwali喬se liunjili limo. Sooni wajigele mwinjilo wakwe, Yesu, nambo nganalilosyaga, pakuŵa wâjogopaga wanganikuola papatotekwe, waliji chipande chimo achakulu ū Wayahudi. Nipele che Pilato wâjitchise. chachiluchikwe kutyochela mwinani mpaka paasi. 24 Che Yusufu wâjawile ni kuchijigala chiilu chi Che Nipele wângondo wo wâsalilene, "Tunapapulanye Yesu. 29 Che Yusufu wâlongene ni che Nikodemu, nambo tutende gudugudu kuti uwe wachenî." Yeleyo che Nikodemu ju ni jwejula juwâjaulile Che Yesu chilo yatendekwe kuti gamalile Malembelo ga Akunnungu kundanda ko, wâiche ali ajigele mauta gakununjila gagakuti, "Wagaŵene iwalo yangu, ni mwinjilo wangu yambone ga manemane kuwanganya ni ubani, mpela wâtendele gudugudu." Yeleyo ni yatite pakupanganya mbiisi saba ni ibaba iñili. 40 Nipele wâchijigele wângondo wo. 25 Pachiŵandi ni nsalaba u Che chiilu chi Che Yesu ni kuchiŵijilila mu nguo jeswela Yesu wâjimi achikulugwe Che Yesu ni apwao pamo ni yakununjila mpela chisyoŵelo cha Wayahudi achikulugwe ni che Maliamu wânkawalo che Kileopa katema ka kusika. 41 Nambo peuto paŵâwâmbikwe ni che Maliamu jwa musi wa ku Magidala. 26 Che Che Yesu pala wapali ngunda wa mwana, ni mu Yesu paŵambweni achikulugwe ni jwakulijiganya ngunda mo mwâlaji mwana lilembe lya sambano juŵannonyele nnope jula ajimi kuŵandikana ni mwakanaŵichikwa mundu jwali喬se. 42 Nipele ligongo pepala, wâasalile achikulugwe, "Amao, jwelejo ni lyaliji lyuŵa lya Wayahudi kuliŵika chile kupumulila, mwângwenu." 27 Sooni wânsalile jwakulijiganya jula ni sooni pakuŵa lilembe lyo lyaliji pachiŵandi, kuti, "Nnole, jwelejo ni achikulu wênu." Ni kutandila wâchiŵisile chiilu chi Che Yesu mwelemo. lyuŵa lyo jwakulijiganya jo wânjigele che Maliamu kuti akatame nawo kumangwakwe. 28 Che Yesu waimanyilile kuti yose yaliji imalile, ni Malembelo ga Akunnungu kuti gamalile, wâtite, "Jingwete njota." 29 Chapali kweleko chiŵiga chigumbele divai jakuipa. Nipele, wajigele chindu mpela lidodoki ni wâtoŵe mu divai mo ni kutaŵilla pachitelâ chachikuŵilanjkwa esopo ni kuchiŵika pakang'wa pa Che Yesu. 30 Che Yesu paŵamasile kupegwa divai jo, wâtite, "Yose imalile!" Ni wâkotamisye ntwe wao ni kwasika. 31 Lyaliji lyuŵa lya kuŵichila chile kwa kupumulila likanaŵe Lyuŵa lya Pasaka. Nipele achakulu ū Wayahudi nganasaka iilu itaame pa nsalaba pa Lyuŵa lya Kupumulila ligongo Lyuŵa lya Kupumulila lyaliji lyuŵa lyajikape. Kwapele wâwendile che Pilato apokosole makongolo ga wêle wâwâwâmbikwe pa nsalaba ni kuitulusya iilu yao. 32 Nipele wângondo wâjawile ni kugapokosola makongolo ga mundu jwaandanda ni jwaaŵili wâwâlaji wâwâmbikwe pansalaba pamo ni Che Yesu. 33 Nambo paŵaichilile Che Yesu, waiwени kuti awile, kwapele nganagapokosola makongolo gao. 34 Nambo jwangondo jumo wânsomile Che Yesu

20 Kundaŵi pe kukanâwe kucha, lyuŵa lyaandanda lya chijuma pakumala Lyuŵa lya kupumulila, che Maliamu jwa ku Magidala wâjawile ku lilembe, ni wâliŵeni liganga lila lili lyegalambule pambali kutyochela pakwinjilila mwilembe. 2 Nipele, wâutuchile ku che Simoni Petulo ni ajula jwakulijiganya jwine juŵanonyelwe nnope ni Che Yesu ni kwasalila, "Achikopwesye chiilu cha Ambuje mwilembe mula, ni sooni ngatukukumanyiliila kwapi ambisile." 3 Che Petulo pamo ni jwakulijiganya jwine jula wâjawile ku lilembe. 4 Wose wânaŵâwâlî wâutwiche nambo jwakulijiganya jwine jula jwampundile che Petulo, jwâlaji jwaandanda kwika ku lilembe. 5 Pawâkoteme ni kulingulila, wâsiwéni nguo syeswela pe, nambo nganajinjila. 6 Nipele, che Simoni Petulo nombejo wâiche achakuyaga, wâjinjile mwilembe ni wâsiwéni nguo syeswela sisyawâjilile chiilu chi Che Yesu, 7 ni chiguo chiwâmmijilile Che Yesu mu ntwe. Chiguo chila nganichîwa pamo ni nguo syeswela sila, nambo chaliji chepinde ni chaliji pajika. 8 Pelepo jwakulijiganya jwine juŵalongolele kwika ku lilembe jula, nombejo

ŵajinjile nkati, ni ŵaiwени ni kukulupilila. 9 ŵaliji "Chingulupilile pachinagawone mawasi ga misumali nganaŵe kugamanya Malembelo ga Akunnungu ni kuchiŵika chala changu pa mawasi go ni gagakuti Che Yesu akusachilwa asyuche. 10 kuuŵika nkono wangu pa luŵalati Iwao." 26 Nipele Nipele ŵakulijiganya wo ŵausile kumangwao. 11 pagapite moŵa nsano ni gatatu ŵakulijiganya wo Che Maliamu ŵajimi paasa lilembe, achililaga. ŵasongangene sooni nkati mula ni che Tomasi ŵaliji Paŵallaga, ŵakoteme achilinguilaga mwilembe mula, pamo nawo. Minango jalji jeugale, ni Che Yesu 12 ni ŵaweni achikatumetume ŷa kwinani ŷawili ŷaiche ni kwima pasikati jao ni kuti, "Chitendeweles ŷawâwasile iwalo yeswela, atemi paŵachigoneche kukwenu!" 27 Nipele Che Yesu ŵansalile che Tomasi, chiilu chi Che Yesu pala jumo kuntwe ni jwine ku "Mbiche chala chenu pelepa mnole magasa gangu ni makongolo. 13 Ni achikatumetume ŷa kwinani wo njisenawo nkono wenu mbiche pa luŵalati Iwangu. ŷambusise, "Amao, nkulila ichichi?" Ni ŷajanjile, Nkakola lipamba nambo nkulupilile!" 28 Che Tomasi "Achikopwesye chiilu cha Ambuje ŷangu, ni sooni ŷajanjile, "Mmwe ndi Ambuje ŷangu ni mmwe ngangukumanyilila kwapi achiŵisile!" 14 Nipele che ndi Akunnungu ŷangu!" 29 Che Yesu ŷansalile, Maliamu paŵamasile kuŵecheta yeleyo, ŷagalawiche panyuma ni kwaona Che Yesu ali ajimi pelepo, nambo ŷapanganyise imanyisyo ine yejinji paŵaliji ni Yesu ŷambusise, "Amao, ana nkulilila ichichi? Ana ŷakulijiganya ŷao yanganiilembekwe mchitabu chi. nkwasosa ŷaan?" Che Maliamu akuno achiganisyaga 31 Nambo ayiyi ilembekwe nkole kukulupilila kuti kuti akukunguluka ni jwakuugosa ngunda wa mwana, Che Yesu ali Kilisito Jwakuwombola, Mwana jwa ŷajanjile, "Achimwene, iŵaga mmwejo nchijigele Akunnungu ni kwa kunkulupilila nkole umi wausyene chiilu chi Che Yesu, musalile kunchiŵisile ni uneji kwa machili ga liina lyao.

chingachijigale." 16 Che Yesu ŷansalile, "Che Maliamu!" Ni che Maliamu ŷagalawiche panyuma, ni kwasalila Mchiebulania, "Laboni!" Malumbo gakwe "Jwakwiganya." 17 Che Yesu ŷansalile, "Nkangamula, pakuŵa ngunaŵe kwaula kwa Atati. Nambo njaule kwa achalongo achinjangu nkaasalile kuti, ngwaula kwa Atati ŷangu ŷaali Atati ŷenu, Akunnungu ŷangu ŷaali Akunnungu ŷenu." 18 Nipele che Maliamu jwa ku Magidala ŷajawile kukwasalila ŷakulijiganya kuti, ŷaweni Ambuje ni ŷaasalile achila chiŵasalilwe ni Che Yesu. 19 Lyaliji ligulo lya lyuŵa lyaandanda lya chijuma pakumala Lyuŵa lya Kupumulila. ŷakulijiganya ŷao ŷasongangene pamo mu nyuumba ni minango jalji jeugale ligongo lya kwajogopa achakulu ŷa Wayahudi. Pelepo ŷaiche Che Yesu ni kwima pasikati jao ni kwasalila, "Chitendeweles kukwenu!" 20 Paŵamasile kuŵecheta yeleyo, Che Yesu ŷalosisye makono gao ni luŵalati Iwao. Nipele ŷakulijiganya wo ŷasengwile nnope kwawona Ambuje. 21 Che Yesu ŷaasalile sooni, "Chitendeweles kukwenu! Mpela ila Atati iŵandumile une, ni uneji nguntuma ŷanyamwe." 22 Paŵamasile kuŵecheta yeleyo ŷapepelele ni kwasalila, "Mumpochele Mbamu jwa Akunnungu. 23 Mwalechelesyaga ŷandu sambi syao, ŷele ŷandu chalecheleswe, ni aŵala ŷangankwalechelesya, ŷele ŷandu ngalecheleswa." 24 Che Tomasi jumo jwa ŷakulijiganya likumi ni ŷawili ŷala, jwakuŵilanjkwa maŵila, nganaŵa pamo ni achinjakwe paŵaiche Che Yesu. 25 Nipele ŷakulijiganya ŷane ŷala ŷansalile, "Twaweni Ambuje." Che Tomasi ŷaasalile,

21 Payamasile yeleyo, Che Yesu ŷakopochele sooni ŷakulijiganya ŷao mungulugulu litanda lya Tibelia. Ni ŷalilosise kwanti yelei, 2 Che Simoni Petulo ni che Tomasi jwakuŵilanjkwa maŵila ni che Nasanieli jwa ku Kana ja ku Galilaya ni ŷanache ŷa che Sebedayo ni ŷakulijiganya ŷao ŷane ŷawili, wose ŷaliji pamo. 3 Che Simoni Petulo ŷaasalile achinjakwe, "Ngwaula kukukoka somba." Ni ŷanyawo nombe ŷansalile, "Noweji tutulongane nomwe." Nipele ŷat�osile ni ŷakwesile ngalawâa nambo chilo chila chose nganapatanga chachili chose. 4 Kundaŵi pe, Che Yesu ŷajimi mungulugulu litanda nambo ŷakulijiganya nganamanyililaga kuti ŷaliji ŷelewo. 5 Nipele Che Yesu ŷausisye, "Achachanda, ana nganimpate somba syasilisyose?" ŷanyawo ŷajanjile, "Elo, nganitupate somba." 6 Che Yesu ŷaasalile, "Mponye Iwau kundyo kwa ngalawâa chimpate somba." Nipele ŷaponyisye Iwau ni sambano nganakombolanga kulukwekelemya ligongo somba syaliji syesijinji nnope. 7 Pelepo jwakulijiganya juŵanonyelwe nnope ni Che Yesu jula ŷansalile che Petulo, "Ambuje ŷelewo!" Palapala che Simoni Petulo paŵapilikene kuti Ambuje, ŷatakwile mwinjilo wao ligongo ŷaliji ausile ni kuliponyela mmeesi. 8 Nambo ŷakulijiganya ŷane ŷala ŷaiche ku mbwanî ni ngalawâa ali nkulukwekelemya Iwau Iwalugumbelle somba pakuŵa nganatalichila kunsanga, mpela makongolo mia moja. 9 Paŵaiche kunsanga ŷauweni mooto wa makala ni pachanya pakwe paŵichikwe somba

ni nkate. **10** Che Yesu ñwaasalile, "Muumbe somba chichi?" **24** Jwakulijiganya ju ni jwejula jwâwalasile simpepe simpatile sampano." **11** Nipele che Simoni umboni wa indu yi ni kulemba. Uweji tukumanyilila Petulo ñakwesile mu ngalaŵa, ñaluwutile kunsanga kuti yasasile ili isyene. **25** Ipali indu ine yejinji lwaú lwalugumbele somba syekulungwa mia moja na iwaitendekenyé Che Yesu. Yeleyo ikalembebekwe yose hansini na tatu. Namuno somba syo syaliji syesijinji chimo chimo nguganisa kuti namose chilambo chose kwanti yele, lwaú nganilupapuka. **12** Che Yesu ngachikajenele kuŵika itabu yaikalembebekwe. ñwaasalile, "Njisangane kunlye." Nganapagwa namose jumo jwa ñakulijiganya ñwao juâwalinjile kumbusya, "Ana mmwe ndi ñwaani," pakuwa ñamanyilile kuti ali Ambuje. **13** Che Yesu ñwaiche, ñwajigele nkate ni kwapa. ñwatesile iyoyo peyo ni somba sila. **14** Keleka kaliji kaatatu Che Yesu kwakopochela ñakulijiganya ñwao paâamasile kusyuka. **15** Paâamasile kulya, Che Yesu ñambusise che Simoni Petulo, "Che Simoni mwanagwao che Yohana! Ana nkuunonyela une kwapunda ñwane wa?" Nombejo ñwajanjile, "Elo, Ambuje, nnyimanyi kuti uneji ngunnonyela." Che Yesu ñwansalile, "Nsigose ngondolo syangu sya mwana." **16** Nipele ñambusise sooni kaâwili, "Che Simoni mwanagwao che Yohana! Ana nkuunonyela une?" Che Petulo wajanjile, "Elo, Ambuje, nnyimanyi kuti ngunnonyela." Che Yesu ñwansalile, "Nsigose ngondolo syangu." **17** Nipele ñambusise sooni kaatatu kuti, "Che Simoni mwanagwao che Yohana! Ana nkuunonyela une?" Pelepo che Petulo ñâlilasiche muntima pakuwa ñausisyé kaatatu, "Nkuunonyela?" Ni ñwajanjile, "Ambuje, mmwe nnyimanyi yose, mmwe nnyimanyi kuti uneji ngunnonyela." Che Yesu ñwansalile, "Nsigose ngondolo syangu!" **18** Ngunsalila isyene, pamwaliji jwanchanda, mwasyowelele kulitâwa mpumbulu mwasyene ni kwaula kwakulikose kumwasachile kwaula. Nambo pachinchekulupe, chinchipongola makono genu ni mundu jwine chachintaâwa ni kunjausya kungankukusaka kwaula." **19** Kwakuñecheta yeleyo, Che Yesu ñâlosisye chiwa chichawe che Petulo ni kwapa ukulu Akunnungu. Paâamasile kuñecheta yeleyo ñwansalile, "Munguye." **20** Pelepo che Petulo ñagalawiche ni kumbona jwakulijiganya juâwanonyelwe nnope ni Che Yesu achakuyaga. Jwakulijiganya ju ni jwejula juâwatemí kuândikana nnope ni Che Yesu katema ka chakulya cha Pasaka ni kwausya Che Yesu, "Ambuje ana nduni juchangalauche?" **21** Che Petulo paâambweni jwelejo ñambusise Che Yesu, "Ambuje, nambi jwelejo chiyasimane ichichi?" **22** Che Yesu ñwajanjile, "Nasakaga asigale mpaka pachimuje ana mmwe ikumbandichila chichi? Mmwejo munguye une." **23** Nipele ngani jo jajenele kwa ñwando ñakunkulupiilila Kilisito kuti jwakulijiganya jo ngaawa. Nambo Che Yesu nganasala kuti ngaawa, nambo ñwatite, "Nasakaga asigale mpaka pachimuje ana mmwe ikumbandichila

Masengo

1 Alakwe che Teofilo, mu chitabu chachilongolele nailembile yankati indu yanayose iwaitesile Che Yesu ni iwaitijenye chitandile kundanda kwa masengo gakwe, 2 mpaka lyuwa lila paŵajigalikwe kwinani. Nambo akanaŵe kwagalikwa kwinani wapele malajisyo ga ulamusi wa Mbumu jwa Akunnungu achinduna ūwaasagwile ūala. 3 Kwa moŵa alobaini pakumala chiwa chao, Che Yesu ūaakopochele ūanyawo sooni ni sooni achilosyaga kuti waliji ūajumi. Ūanyawo ūammweni nomeboj ūaŵechete nawo yankati Umwenye wa Akunnungu. 4 Katema kampepe paŵalyaga nawo wapele chilanga chi, "Nkasatyoka ku Yelusalemu, nambo ndindilile ntuuka walanjile Atati umwambilikene njisalaga ngani syakte. 5 Pakuwa che Yohana ūabatisye ni meesi, nambo pangakawa moŵa ūnyamwe chinchibatiswa ni Mbumu jwa Akunnungu." 6 Nipele, achinduna paŵasongangene ni Che Yesu pamo ūaisisy, "Ambuje, ana katema kano ni pachimwauchisy sooni ūaisilaeli Umwenye? 7 Nambo Che Yesu ūaasalile, "Katema ni lyuwa lya indu yo ili paasi pa ulamusi wa Atati ūangu, ni ngawa masengo genu kumanyilila chiiŵe chakachi. 8 Nambo pachantuluchile Mbumu jwa Akunnungu chinchipochela machili ni sooni chinchiwa ūaumboni ūangu musi wa Yelusalemu ni mu ilambo ya Yudea yose ni Samalia natamuno kumbesi kwa chilambo." 9 Paŵamasile kuŵecheta yeleyo, Che Yesu ūajigalikwe kwinani akuno ūanawose achinnolechesyaga, liunde lyaunichile ni ūanyawo nganiŵaona sooni. 10 Achinduna ūala paŵaliji nkulolechesya kwiunde Che Yesu ali nkwaula, papopo ūandu ūawili ūawawasile iwalo yeswela, ūajimi nkuŵandikana nawo, 11 ni ūatite, "Ūanyamwe ūandu ūa ku Galilaya, ana ligongo lyachi nkrima pelepa ndi nkulolechesya kwinani? Ūele Che Yesu ūajigalikwe kwinani kutyochela kukwenu chachiika sooni chisau intite pakwawona ali nkwaula kwinani." 12 Nipele achinduna ūala ūaujile ku Yelusalemu kutyochela ku chikwesya cha Miseituni, chichaliji pachiŵandi ni musi wo chisau ni lwendo lwa kilomita jimo. 13 Paŵaiche mmusi ūajinjile mu chuumba cha penani chiŵatamaga, nombewo waliji che Petulo ni che Yohana ni che Yakobo ni che Andulea ni che Filipo ni che Tomasi ni che Batolomayo ni che Matayo ni che Yakobo mwanagwao che Alufayo ni che Simoni jwakuŵilanjikwa Selote, ligongo waliji jwakumenyanila chilambo chakwe ni che Yuda mwanagwao che Yakobo. 14 Ūanawose wo pamo ni achakongwe ūampepe pamo ni che

Maliamu achikulugwe Che Yesu ni achapwakwe, waliji nkusongangana pamo kupopela kwa ntima umo. 15 Pa moŵa go ūajimi che Petulo pasikati ja ūakukulupilia achinjakwe ūaŵasongangene, waliji mpingo wa ūandu mia moja ni ishilini. 16 Che Petulo ūatite, "Ūakukulupilia achinjangu, ūajilwe Malembelo ga Akunnungu gamalile. Kalakala Mbumu jwa Akunnungu ūaŵechete kwa kang'wa ji che Daudi, che Daudi walondwele nkati che Yuda, juŵaalongwesye aŵala ūandu ūaŵankamwile Che Yesu. 17 Che Yuda waliji jumo jwetu pakuwa ūasagulikwe ni Che Yesu tupanganye masengo pamo nawo." 18 Ngunda wasumichikwe kwa mbiya siŵasipatile che Yuda kwa ligongo lya kusinonyela mbiya sya chigongomalo. Ni ūagwile mwelemo, ūapapwiche ni matuumbo gakwe gose gakopweche. 19 Ni ngani ja chiwa chi che Yuda jamanyiche kwa ūanawose ūaŵatemri ku Yelusalemu, nipele ngunda wo ūaŵilanjikwe mchiŵecheto chao Akelidama, malumbo gakwe, "Ngunda wa Miasi." 20 Che Petulo ūatite, "Pakuwa ilembekwe mu chitabu cha Sabuli kuti, 'Pakutama pakwe paŵe masame ni anapagwe mundu juchatame mwelemo.' Sooni ilembekwe kuti, 'Masengo gakwe ga kwimilila atole jwine.' 21 'Kwapele, ikuŵajilwa asagulikwe mundu jumo mwa ūandu ūaŵajesile noweji katema kose Ambuje Che Yesu paŵajendagajendaga pamo noweji, 22 kutandila katema che Yohana paŵabatisyaga mpaka lyuwa lila paŵajigalikwe Che Yesu kwinani kutyochela kukwet. Jwelejo aŵe jwa umboni pamo ni uweji nkati kusyuka ku Che Yesu." 23 Pelepo ūakolasile meena ga ūandu ūawili, che Yusufu jwakuŵilanjikwa che Balisaba pane akuŵilanjikwa che Yusto ni jwine che Matia. 24 Nipele ūapopesile achitiji, "Ambuje, alakwe ūakujimayilila mitima ja ūandu wose, sambano ntulanjile jwapi mwa ūawili ūa jumunsagwile alakwe, 25 kuti ajigale lipesa lya masengo ga unduna uŵaulesile che Yuda ni kwaula kuŵaŵajilwe." 26 Ni ūatesile gudugudu ni gudugudu jila jangwilile che Matia, nipele che Matia ūaŵalanjikwe pamo ni achinduna kumi na moja ūala.

2 Palyaiche lyuwa lya Pentekosite ūakukulupilia wose ūasongangene peuto pamo. 2 Chisisimuchile, lyapikaniche liôwê mpela mbungo ja machili kutyochela kwinani ni lyagumbele mu nyuumba mose muŵatemi ūandu. 3 Nipele, yakopochele indu iyaoneche mpela malamba ga mooto, yajenele ni yatusile pachanya pa kila jumo jwao. 4 Wose ūagumbele Mbumu jwa Akunnungu ni ūatandite kuŵecheta iŵecheto ineine mpela Mbumu iŵatite pakwakombolesya. 5 Ku Yelusalemu

kula kwaliji ni Ḧayahudi, ḷandu ᷀akwajitichisa kwa litala lyakwe mpela inkuti pakwimanyilila Akunnungu ᷀āwākopochele mu misi jinejine pa mwachinsyene. 23 Pakuŵa kutyochela kundanda chilambo pano. 6 ḷandu paŵapilikene lilöwe lyo, Akunnungu asyene ᷀āsachile kuti ᷀anyamwe mpingo wekulungwa wa ḷandu wasongangene. Ni mummulaje Che Yesu, ni ᷀anyamwe mwammuleje wose ᷀āsimosile nnope pakuŵa mundu jwalijose kwa kwalechela ḷandu ᷀angalumbana ᷀āwāmbe ᷀āapikanaga ᷀anyawo achiwēchetaga chiwēcheto pansalaba. 24 Nambo Akunnungu ᷀ānsusyisye, chakwe nsyene. 7 Ni wose ᷀āsimosile akuno achitiji, ni ᷀ānkulupwisye mu ipwetesi ya chiwa pakuŵa "Ana wose utukwapilikana achiwēchetaga yelei nginkomboleka kuti chiwa chaugalile. 25 Pakuŵa che nganaŵa ḷandu ᷀ā ku Galilaya? 8 Ana iŵeles uli Daudi ᷀ākunguluchile Che Yesu yeleyi, 'Naaweni ᷀anyaŵa pakuŵecheta uweji tukupilikana jwalijose Ambuje mmbujo mwangu moŵa gose, pakuŵa ali mchiwēcheto chetu twachinsyene? 9 Ḩampepe kundyo kwangu ngandinganyika. 26 Kwa ligongo mwa uweji ali ᷀āpalisi ni ᷀āmedi ni ᷀āelami, ḷane lyo ntima wangu wasangalele, sooni nagombile akutamanga ku Mesopotamia ni ku Yudea ni ku ilulu yakusengwa. Chiilu changu chichitame mu Kapadokia ni ku Ponto ni ku Asia ni 10 ku Filigia ni ku chilolelo, 27 pakuŵa, alakwe Akunnungu nganjileka Pamfilia ni ku Misili ni llambo ya ku Libia kuândikana mbumu jāngu kwiuto kwa ḷandu ᷀āwile, natamuno ni ku Kulene, ḷane mwa uweji ali achalendo kwitichisyia Jwanswela jwenu asigale ali awile kutyochela ku Loma. 11 Ḩayahudi ni ḷandu mwilembe. (Hadēs g86) 28 Muunosisye matala ga umi, ᷀āwājinjile mu dini ja Chiyahudi, ḷane ᷀ākopochela chimung'umbasye kusengwa kwa upagwe wenu! 29 ku Kilete ni ku Alabia. Uweji wose tukwapikana ḷandu "Achalongo achinjangu, ngusaka nansalile pangasisa wo ali nkuŵecheta mu iŵecheto yetu twachinsyene yankati indu iyaasimene atati ᷀̄etu che Daudi. yankati masengo gamakulungwa ga Akunnungu." 12 Ḩelewo ᷀ājasiche ni kusichikwa, ni sooni lilembe Wose ᷀āsimosile ni kukangana akuno achiusyanaga lyakwe lili papapa pamangwetu mpaka lelo jino. 30 kuti, "Chelechi malumbo gakwe chichi?" 13 Nambo Nambo pakuŵa che Daudi ᷀ālij jwakulondola jwa ḷane ᷀ānyelwisyse achitiji, "ḷandu ᷀ā akolelwe." Akunnungu, ᷀āimanyi kuti Akunnungu ᷀āalumbilile ni 14 Nambo che Petulo ᷀ājimi pamo ni achinduna likumi ni jumo ᷀āla ni ᷀ātandite kwasalila ḷandu kwa kuniyisyia, "᷀ānyamwe Ḩayahudi achinjangu ni ḷandu wose ᷀ānkutama pa Yelusalemu pano nninde nansalile ni ᷀ānyamwe mumbilikanile chenene malōwe gangu. 15 ḷandu ᷀ā nganakolelwa mpela inkuti pakuganisa, pakuŵa sambano jino jili saa tatu ja kundaŵi. 16 Usyene uli awu, chachikopochela chi ni chechila chasasile che Yoeli jwakulondola jwa Akunnungu paŵatite, 17 'Akunnungu akuti, pa gele mōwa ga mbesi, chinaape ḷandu wose Mbamu Mbamu jwa Akunnungu kutyochela kwa Atati jwangu. Achiŵana ᷀̄enu ᷀āchilume ni ᷀āchikongwe ᷀āo mpela iŵatite pakulanga. Atupele mbamu chaachilondola, ni achachanda ᷀̄enu chaachilola jo, chelecho ni chinkuchiwona ni kuchipilikana yakulola, ni achachekulu ᷀̄enu chachisagamilia. sambano. 34 Pakuŵa che Daudi nsyene nganakwela 18 Elo, iyoyi achikapolo ᷀āngu achalume ni mpaka kwinani, nambo ᷀ātite, 'Ambuje ᷀āasalile achakongwe, mōwa go chinaape Mbamu jwangu, Ambuje ᷀āngu, ntame apano kundyo kwangu, 35 nombewo chaachilondola. 19 Chinjitetendekanya mpaka pachinaatende ᷀āmmagongo ᷀̄enu kuŵa yakusimonjeka kwiunde, ni imanyisyo pa chilambo, chitengu cha kuŵichila makongolo genu.'" 36 kuchiwe ni miasi ni mooto ni lyosi lyakutopela, 20 "ḷandu wose ᷀ā ku Isilaeli akusachilwa amanyilile Lyuŵa chilichigalauka kuŵa chipi, ni Iwesi chiluwē kwa isyene kuti jwejula Che Yesu jumwāwambile Iwechejeu mpela miasi, likaniiche lyelila lyuŵa lya pansalaba, Akunnungu antesile kuŵa Ambuje ni Ambuje lyekulungwa ni lya ukulu. 21 Pelepo, jwalijose Kilisito Chiwombosyo." 37 Ni ḷandu paŵapilikene juchapopele kwa liina lya Ambuje chakulupuswe.' 22 yeleyo, yaapeteche mmitima ni ᷀āusisye Che Petulo "᷀ānyamwe ᷀āisilaeli, mpilikanicisyie malōwe ga! ni achinduna ḷane ᷀āla kuti, "Achalongo achinjetu, Akunnungu ᷀āmmanyisyse kukwenu Che Yesu jwa ku ana tutende chichi?" 38 Che Petulo ᷀āajanjile, Nasaleti kwa ilosyo ni yakusimonjeka ni imanyisyo "Mundu jwalijose aleche sambi syakwe ni kubatiswa iŵāipanganyisye Akunnungu mwa ᷀ānyamwe kwa ulamusi u Che Yesu Kilisito ni Akunnungu

channechelesye sambi syenu ni kupochela chilanga Nnango Wakusalala wa Nyuumba ja Akunnungu ni cha Akunnungu chachili Mbumu jwa Akunnungu. **39** kuŵendaŵenda, ñwatojime ni kusimonga kwa chele Pakuŵa chilanga chila chaliji kwa ligongo lyenu ni kwa chichasimene. **40** Kwa Nyuumba ja Akunnungu wose ñwakutama kwakatalika, ni mundu jwali jose nnope ni kutanda kuutuchila pa nsana wauli pa juchaŵilanjikwe ni Ambuje Akunnungu ñwetu.” **40** Kwa Nyuumba ja Akunnungu waukuŵilanjikwa, “Nsana malowé gamajinji che Petulo ñwaajamwiche ñwandum ni u che Selemani.” **41** Nipele, che Petulo paŵaiwени kwachondelela achitiji, “Nlikulupuse mwachinskyene yeleyi ñwaasalile, “Wanyamwe ñwaasilaeli, ana ligongo mu uwelesi wangalumbana wu.” **41** Ñwandum ñwajinji lyachi nkuchisimonga chachikopochele chi? Ana ñwajitichisyé malowé gakwe ni kubatiswa. Pa lyuŵa ligongo chi nkutulolechesya mpela uweji ni utentesile lio ñwandum elufu tatu ñwajonjesyeche. **42** Ñvelewo mundu ju ajende kwa machili getu pane nkuganisyá wose ñwapundile kujiganyikwa ni achinduna ñwa Che kuti uweji tuli ñwambone paujo pa Akunnungu? Yesu, ñwatemí pamo chiulongo, ñwáile chakulya cha **13** Akunnungu ñwa achatati ñwetu che Iblahimu ni Ambuje pamo ni kupoçela. **43** Yakusimonjeka ni che Isaka ni che Yakobo, ñwaakusisyé Che Yesu imanyiso yejinji yatendekwe ni achinduna ñwala ni katumetume jwao. Nambo ñwanyamwe mwankamwile jwalijose ñwakamwilwe ni woga. **44** Ñwakukulupilila kuti aulajikwe ni ñwanyamwe mwankanile paujo pa che wose ñwatemí pamo ni ñwakwete yose ñwagavene. Pilato, nachiŵamuno che Pilato ñwasachile kungopola. **45** Ni ñwasumisyé indu ni ipanje yao ni kugaŵilana **14** Jwelejo ñwáliji Jwanswela ni jwambone, nambo mbiya mundu jwalijose yaikuti pakunsoŵa. **46** ñwanyamwe mwankanile, mwaŵendile che Pilato Lyuŵa ni lyuŵa ñwachinganganaga pa Nyuumba ja Akunnungu. Ñwalyaga chakulya pamo mmajumba gao kwa kusangalala ni kwa ntima weswela. **47** Ñvaalapile Akunnungu ni ñwandum wose ñvaanonyele ñwandum wo. Ni lyuŵa ni lyuŵa Ambuje ñwaajonjechesyé ñwandum ñwâlaji nkukulupuswa.

3 Lyuŵa limo, che Petulo ni che Yohana ñwáliji nkwaula pa Nyuumba ja Akunnungu katema ka kupoçela, saa tisa ja muusi. **2** Katema ko ñwandum ñwanjigalaga mundu jumo jwangañjenda chipagwile. Ñwandum wo ñwambikaga mundu jo lyuŵa ni lyuŵa pannango wa Nyuumba ja Akunnungu waukuŵilanjikwa “Nnango Wakusalala,” kuti aŵende chachilichose kwa ñwâlajiñilaga pa Nyuumba ja Akunnungu. **3** Pañaweni che Petulo ni che Yohana achisaga kwinjila pa Nyuumba ja Akunnungu, ñwâwendile kuti ñwaape chachilichose. **4** Che Petulo ni che Yohana ñwankolondolele, nombe che Petulo wo ñwansalile, “Ntulolechesye uwe.” **5** Nombejo ñwaalolechesye achilolelagá kuti chapoçele chindu kutyochela kwa ñwanyawo. **6** Nambo che Petulo ñwansalile, “Nganingola mbiya namuno sahabu, nambo chingwete cho chinampe. Kwa ulamusi u Che Yesu Kilisito jwa ku Nasaleti, njime njende.” **7** Nipele ñwankamwile nkono wa kundyo ni kunjimika. Papopo makongolo ni malungo gakwe galimbile. **8** Ñwagulwiche ni kwima ni kutanda kwenda. Ni ñwajinjile pamo nawo pa Nyuumba ja Akunnungu, achendaga ni gulukaguluka akuno achalapaga Akunnungu. **9** Ñwandum wose paŵammweni achendaga ni kwalapa Akunnungu, **10** ñwaamanyilile kuti ali jwejula juñwatamaga pa chichasimene. **11** Jwejula mundu paŵaliji nkulongana ni che Petulo ni che Yohana, ñwandum wose ñwasimosele u che Selemani.” **12** Nipele, che Petulo paŵaiweni kwachondelela achitiji, “Nlikulupuse mwachinskyene yeleyi ñwaasalile, “Wanyamwe ñwaasilaeli, ana ligongo mu uwelesi wangalumbana wu.” **13** Akunnungu ñwa achatati ñwetu che Iblahimu ni che Isaka ni che Yakobo, ñwaakusisyé Che Yesu imanyiso yejinji yatendekwe ni achinduna ñwala ni katumetume jwao. Nambo ñwanyamwe mwankamwile jwalijose ñwakamwilwe ni woga. **14** Ñwakukulupilila kuti aulajikwe ni ñwanyamwe mwankanile paujo pa che wose ñwatemí pamo ni ñwakwete yose ñwagavene. Pilato, nachiŵamuno che Pilato ñwasachile kungopola. **15** Nipele, mwambuleje jwelejo ñwâlaji ndandililo ja umi. Nambo Akunnungu ñwansysisye ni uweji tuli ñwambone, nambo mbiya mundu jwine ñwâlaji ñwakuulaga. **16** Kwa litala lya kulikulupilila liina li Che Yesu, liina li Che Yesu limpele machili mundu ju junkummona ni kummanyilila. Kwa kulikulupilila liina li Che Yesu kuntasile mundu ju alame mpela inkuti pakumbona. **17** “Sambano achalongo achinjangu, naimanyi kuti ñwanyamwe ni achakulu ñwenu mwatesile yelei kwaligongo lya ungamanyilila wenu. **18** Nambo kwanti yeleyo Akunnungu ñwamalichisyé yeila yaisasile kalakala kwa kang’wa sysa ñwakulondola wose kuti Kilisito chalagaswe. **19** Nipele, nleche sambi syenu, mwaujilile Akunnungu kuti annechelesye sambi syenu. **20** Mwatendaga yeleyo chinjonjechekwe machili ga Mbumu kutyochela kwa Ambuje, nombewo chantume Che Yesu Kilisito aŵe Chiwombosyo kwa ligongo lyenu. **21** Ikusachilwa ñvelewo asigale kwinani ko mpaka pichikaiche katema ka Akunnungu patatende indu yose kuwa yasambano, mpela iŵatite pakusala kalakala kwa kang’wa sysa ñwakulondola ñwakwé ñwaswela. (*aión g165*) **22** Pakuŵa che Musa ñwátit, ‘Ambuje Akunnungu ñwenu channyichisyé ñwakulondola jwa Akunnungu mpela uneji, jwelejo chakopochele pasikati jenu ni ñwanyamwe nkusachilwa kumpilikianichisyá yose ichansalile. **23** Ni mundu jwalijose jwangakumpilikilanila ñwakulondola jo chaŵichikwe pajika kutyochela mu ñwandum ñwa Akunnungu ni kuulajikwa.’ **24** Elo, ñwakulondola ñwa Akunnungu wose, chitandile che Samwelí ni ñwéwala ñwâvakuiye, ñwâlalichile ngani sysa yeleyi yaikukopochela mmoŵa gano. **25** Chilanga

cha Akunnungu chatesile kwa litala lyâkulondola pangali lipamba, waimanyilile kuti wâlili pamo ni Che chili kwa ligongo lyenu ni wanyamwe ndi mu gele Yesu. **14** Nambo paŵambweni mundu juŵalamiswe malangano gaatesile Akunnungu ni achambuje wênu, jula ali ajimi pamo nawo, nganakola chakuŵecheta. mpela iwatite pakwasalila che Iblahimu kuti, 'Kwa **15** Nipele, wâlamwile che Petulo ni che Yohana litala lyâ uâvelesi wenu wându wose wâ pachilambo ajaulangane paasa pa Nkungulu ni achakulu wâ chapegwe upile.' **26** Nipele, Akunnungu wânsusisyé Nkungulu wâsigalile nkati achiusyanaga achinskyene katumetume jwao ni kundanda, wântumile kukwenu pe. **16** Ni wâusyene, "Twatende ichichi wându wâ? kuti ampe upile wanyamwe kwa kuntenda jwalijose Pakuŵa wose wâkutama mu Yelusalemu akumanyilila alekangane ni yangalumbana yakwe."

4 Che Petulo ni che Yohana paŵaliji nkukunguluka ni wându, wâiche wâmbopesi ni jwankulu jwa wâkulindilila Nyumba ja Akunnungu pamo ni Masadukayo. **2** Wâtumbile nnope pakuŵa achinduna wâla wâajiganyaga wându kuti Che Yesu wâsyuchile, chindu chachikulosya pangasisa kuti wându wâwile chachiskyuka. **3** Nipele wâkamwile che Petulo ni che Yohana, wâvisile mu nyumba jakutâwila mpaka malawî jakwe, pakuŵa chaŵandichile chilo. **4** Nambo wâjinji mwa wêlewo wâwâpilikaniile utenga u che Petulo ni che Yohana wâkulupilile, ni wându wâwâkulupilile wâjonesyeche wâliji mpela achalume elufu tano. **5** Malawî jakwe, achakulu wâ Wayahudi ni achachekulu ni wâkwiganya Malajiso ga Akunnungu gâwapele che Musa wâsongangene pamo ku Yelusalemu. **6** Wâchingangene nawo che Anasi Jwambopesi Jwankulu ni che Kayafa ni che Yohana ni che Alekisanda ni wâneŵane wâwâliji wâ lukosyo Iwao Jwambopesi Jwankulu. **7** Wâajimiche che Petulo ni che Yohana paujo pao, wâausisye, "Ana wânyamwe ntesile chelechi kwa machili chi ni kwa ulamusi wa acheni?" **8** Pelepo che Petulo ali aguumbele Mbamu jwa Akunnungu, wâjanjile, "Mwanya llongola wâ wându ni achachekulu! **9** lâwaga lelo jino nkutuusya yankati chindu chambone chachitendekwe kwa mundu juŵaliji ngakwenda ni iyatite pakulama, **10** nipele, wânyamwe ni wându wose wâ ku Isilaeli nkusachilwa kumanyilila kuti mundu ju akwima paujo penu lelo jino, alamiswe kwa machili ga liina li Che Yesu Kilisito jwa ku Nasaleti jumwâwbile pansalaba, nambo Akunnungu wânsusisyé. **11** Che Yesu ni jwakungamba Mmalembelo Gamaswela gagakuti, 'Liganga limwalikanile wânyamwe wâkutâwâ, sambano lilyolyo litendekwe kuâla liganga lyekulungwa lya nsingi wa nyumba.' **12** Jwelejo jikape ni jwakukombola kwakulupusya wându, pakuŵa pachilambo pose ngapagwa liina litupegwilwe lyalitukombola kukulupuswa nalyo.' **13** Achakulu wâ Nkungulu wo waimanyilile kuti che Petulo ni che Yohana wâlili wându wândupe ni wându wângasyoma, nipele wâsimosile nnope kuwona iwatite pakwanga

pangali lipamba, waimanyilile kuti wâlili pamo ni Che chili kwa ligongo lyenu ni wanyamwe ndi mu gele Yesu. **14** Nambo paŵambweni mundu juŵalamiswe malangano gaatesile Akunnungu ni achambuje wênu, jula ali ajimi pamo nawo, nganakola chakuŵecheta. mpela iwatite pakwasalila che Iblahimu kuti, 'Kwa **15** Nipele, wâlamwile che Petulo ni che Yohana litala lyâ uâvelesi wenu wându wose wâ pachilambo ajaulangane paasa pa Nkungulu ni achakulu wâ chapegwe upile.' **26** Nipele, Akunnungu wânsusisyé Nkungulu wâsigalile nkati achiusyanaga achinskyene katumetume jwao ni kundanda, wântumile kukwenu pe. **16** Ni wâusyene, "Twatende ichichi wându wâ? kuti ampe upile wanyamwe kwa kuntenda jwalijose Pakuŵa wose wâkutama mu Yelusalemu akumanyilila chenene kuti atesile chimanyisyo chachikulungwa ni uwéji ngatukombola kukanila. **17** Nambo pakuti tusiwile ikajenela nnope kwa wându twajamuche kuti akâwêcheta ni mundu jwalijose kwa liina li Che Yesu." **18** Nipele ilongola wââwâlisile sooni nkati ni kwakanya kuti anaŵechete sooni pelanga, atamuno kwiganya mu liina li Che Yesu. **19** Nambo che Petulo ni che Yohana wâajanjile wânyawo, "lâwaga ili yambone paujo pa Akunnungu kunchimbichisyanga wânyamwe kupunda Akunnungu, nlamule mwachinskyene. **20** Pakuŵa ngatukombola kuleka kusala yeila itwiweni ni kuipilikana." **21** Nipele achakulu wâ Nkungulu wo wâakanyisye sooni che Petulo ni che Yohana kwa kalipa nnope ni kwagopola. Nganakombolanga kwajamuka pakuŵa wându wose wâlili nkwasuya Akunnungu kwaligongo lya chichatendekwe cho. **22** Ni ajula mundu juŵalamiswe kwa litala lya chimanyisyo chi, wâlili jwampunde yaka alobaini. **23** Papopo che Petulo ni che Yohana paŵâagopwele wâiche kwa achirjao ni kwaŵâlanjila yose iwasailwe ni wâmbopesi ni achachekulu. **24** Wânyawo paŵâjipilikene ngani jo, kwa ntima umo wâapopelele Akunnungu achitiji, "Ambuje, alakwe ni jumwagumbile kwinani ni chilambo ni bahali ni indu yose yaili mwelemo! **25** Mwaŵechete kwa litala lya Mbamu jwa Akunnungu kwa kang'wa ja katumetume jwenu che Daudi atati wâtu, 'Ana kwachichi wându wâ ilambo ine atumbile? Ana kwachichi wându akuganisa yangalimate?' **26** Mamwenye wâ ilambo aliŵichile chile, ni achakulu asongangene pamo, kuti wâkanile Ambuje, ni Kilisito jwao juŵansagwile.' **27** "Pakuŵa, kusyene che Helode ni che Pontio Pilato ni wându wâ ku Isilaeli pamo ni wându wângâwâ Wayahudi, wâsongangene papapa pa musi, kunkanila Che Yesu katumetume jwenu jwanswela jumunsagwile aâwe Kilisito. **28** Elo, wâsongangene kukutendekanya yeila imwaisachile chitandile kundanda ikopochele kwa ulamusi wenu. **29** Nambo, alakwe Ambuje, nnole sambano kutujogoya kwao. Ntukombolesyesi uwéji achikapolo wênu kulalichila liloŵe lyenu pangajogopa. **30** Ngolosye nkono wenu mwalamye wându ni kutendekanya imanyisyo ni yakusimonjeka kwa ulamusi u Che Yesu Katumetume jwenu Jwanswela."

31 Paŵamalisisye kupopela, peuto paŵasongangene nomweji wakwe.” 10 Papopo che Safila wâgwile paasi, pala patenganiche, ni wose wâgumbele Mbamu jwa mmbujo mwa che Petulo ni kuwa. Achachanda wâla Akunnungu ni wâjendelechele kulalichila lilöwé lya paŵajinjile wânsimene ali awile, nipele wânkopwesye Akunnungu pangali lipamba. 32 Ni mpingo wa wêlewo paasa ni kunsika chiwândika ni wânkawakwe. 11 Mpingo wâkukulupilila waliji ni ntima umo ni nningwa umo. wa wându wâkukulupilila Kilisito wose ni wându Ni nganapagwa mundu juwâtite kuti iŵakwete yo wose wâwâpilikene ngani jo wâkamwilwe ni lipamba yakwe nsyene, nambo wâgaŵene yose iŵakwete. lyelikulungwa. 12 Achinduna wâla wâpançanyisye 33 Kwa machili gamajinji achinduna wâla wâvalasile imanyisyo yejinji ni yakusimonjeka pasikati ja wându umboni wa kusyuka kwa Ambuje Che Yesu, nombe wâla. Wâkukulupilila wâla wâchinganganaga pamo Akunnungu wâpele upile weujinji. 34 Nganapagwa pansana u che Selemani wauli pa Nyumba ja mundu jwalirose juwâsôwilwe ni chachilichose, pakuwa Akunnungu. 13 Ni nganapagwa mundu jwalirose mwa juwâkwtete ngunda atamuno majumba wâsumisaga wângakunkulupilila Kilisito juwâlinjile kuwanganyikanâ ni kwikanasyo mbiya, 35 ni kwapa achinduna, nawo. Nambo wându wâne mwa wângakunkulupilila nombewo wâgaŵenye kwa jwalirose mpela yaikuti Kilisito wo wâlapile wâkukulupilila wâla. 14 Winji wa pakunsoâ. 36 Ni kwaliji ni Mlawi, juwâpagwile ku wându wâkukulupilile Ambuje wapundaga konjecheka Kupulo, liina lyakwe che Yusufu, ni achinduna wâla nnope achalume ni achakongwe, 15 namose wându wâmmilasile che Banaba, malumbo gakwe, “Mundu wâjausyaga wâkulwala mwitala ni kwagoneka mu ngunda wakwe, ni wâsumisye, wâjigele mbiya syo indanda ni mu igono kuti apitaga che Petulo atamuno chiwili chao chaichilile wâmpepe wâo. 16 Wându ni kwapa achinduna.

5 Jwapali mundu jumo jwakuŵilanjkwa che Anania pamo ni wânkawakwe che Safila, nombewo iyoyo peyo wâsumisye ngunda wao. 2 Nambo che Anania wâsapwile mbiya siŵapatile ni kusisa akuno wânkawakwe ali nkumanyilila yeleyo ni sine wapelechele achinduna wâla. 3 Nipele che Petulo wâmmusise, “Che Anania, kwaligongo chi nkunneka Shetani ajinjile mu ntima mwenu ni kuntenda munnambusye Mbamu jwa Akunnungu kwa kusisa mbiya simwapatile pamwasumisye ngunda ula? 4 Pamwâlîji ngannasumisye, ngunda wo waliji wenu ni pamwasumisye ngunda wo, mbiya simwapatile syo syaliji syenu, nkakombwele kupanganyichisya kwa yaili yose imwaisachile. Ana kwachichi mwasachile mu ntima mwenu kuchitendekanya chelechi? Ngarimunlambusa mundu nambo mwalambwisyé Akunnungu!” 5 Che Anania nkupilikana pe yeleyo, wâgwile paasi ni kuwa. Wându wose wâwâpilikene ngani jo wâkamwilwe ni lipamba kwanno. 6 Achachanda wâjimi ni kuchiŵilijila saanda chilu chakwe, wânkopwesye paasa ni kwaula kukunsika. 7 Nti masaa gatatu wânkawakwe wâjinjile nkati pangaimanyilila indu iyatyochele. 8 Nipele che Petulo wâmbusise, “Musâlile! Ana syelesi ni mbiya syose simwapatile kwa kusumisya ngunda wenu mmwe ni wânkwenu?” Che Safila wâjanjile, “Elo, kwa syele mbiya syo.” 9 Che Petulo wânsalile, “Ligongo chi mmwe ni wânkwenu mwajilene kunlinga Mbamu jwa Ambuje? Nhole! Awâla wându wâwâjawile kukunsika wânkwenu, sambano ali pannango, ni sooni chanjigale

nomweji wakwe.” 10 Papopo che Safila wâgwile paasi, pala patenganiche, ni wose wâgumbele Mbamu jwa mmbujo mwa che Petulo ni kuwa. Achachanda wâla Akunnungu ni wâjendelechele kulalichila lilöwé lya paŵajinjile wânsimene ali awile, nipele wânkopwesye Akunnungu pangali lipamba. 32 Ni mpingo wa wêlewo paasa ni kunsika chiwândika ni wânkawakwe. 11 Mpingo wâkukulupilila waliji ni ntima umo ni nningwa umo. wa wându wâkukulupilila Kilisito wose ni wându Ni nganapagwa mundu juwâtite kuti iŵakwete yo wose wâwâpilikene ngani jo wâkamwilwe ni lipamba yakwe nsyene, nambo wâgaŵene yose iŵakwete. lyelikulungwa. 12 Achinduna wâla wâpançanyisye 33 Kwa machili gamajinji achinduna wâla wâvalasile imanyisyo yejinji ni yakusimonjeka pasikati ja wându umboni wa kusyuka kwa Ambuje Che Yesu, nombe wâla. Wâkukulupilila wâla wâchinganganaga pamo Akunnungu wâpele upile weujinji. 34 Nganapagwa pansana u che Selemani wauli pa Nyumba ja mundu jwalirose juwâsôwilwe ni chachilichose, pakuwa Akunnungu. 13 Ni nganapagwa mundu jwalirose mwa juwâkwtete ngunda atamuno majumba wâsumisaga wângakunkulupilila Kilisito juwâlinjile kuwanganyikanâ ni kwikanasyo mbiya, 35 ni kwapa achinduna, nawo. Nambo wându wâne mwa wângakunkulupilila nnope achalume ni achakongwe, 15 namose wându chiwili chao chaichilile wâmpepe wâo. 16 Wându ni kwapa achinduna.

17 Nipele Jwambopesi Jwankulu ni achinjakwe wâvaliji wâmpingo wa Masadukayo wâwatemi pelepo, wâakolele wiu achinduna wâla. 18 Nipele, wâkamwile achinduna ni kwaŵika mu nyumba jakutâwilwa ja wându achajinji. 19 Nambo chilo katumetume jwa kwinani jwa Ambuje wâjieuwile minango ja nyumba jakutâwilwa ni wâkopwesye paasa ni kwasalila, 20 “Njaulanje nkajime pa Nyumba ja Akunnungu nkaasalile wându malowé gose ga umi wa sambano wu.” 21 Achinduna wâla wâjitchisye, kundâwi pe wâjinjilenje pa Nyumba ja Akunnungu ni kutanda kwiganya. Jwambopesi Jwankulu ni achinjakwe paâwaiche, wâaŵilasile achachekulu wâ Waisilaeli ni kutama nawo Nkungulu wekulungwa. Ni wâlajisye wându ku nyumba jakutâwilwa kuti akaajigale achinduna wâla. 22 Nipele wâusile pa Nkungulu ni kwasalila ngani jo 23 achitiji, “Tujisimene nyumba jakutâwilwa jajigale mbande syose ni wâkulindilila achilindililaga mminango. Nambo patwaugwile nganitunsimana mundu jwalirose nkati.” 24 Jwankulu jwa wâkulindilila Nyumba ja Akunnungu ni Achakulu Wâmbopese paŵapilikene ngani jo wâjinjilwe ni lipamba, nganaimanyilila iyasimene achinduna wâ Che Yesu. 25 Nipele waiche mundu ni kwasalila, “Wându umwaŵisile mu nyumba jakutâwilwa wâla, sambano ali pa Nyumba ja Akunnungu achajiganyaga wându.” 26 Nipele jwankulu jwa wâkulindilila Nyumba ja

Akunnungu pamo ni achinjakwe wajawile ku Nyuumba waalesile ajaulangane. 41 Nipele achinduna wala ja Akunnungu ni kwajigala achinduna ni kwaikanawo wakopweche paasa Nkungulu ula ali nkusangalala pa Nkungulu. Nambo nganiwakamula kwa machili nnope, pakuwa Akunnungu waiweni kuti awajilwe pakuvwa wajogopaga kuti wandum chachaponya kujaluswa ligongo li Che Yesu. 42 Ni mowa gose maganga. 27 Nipele waajigele achinduna ni kwajimika wapundile kwiganya ni kulalichila Ngani Jambone pa paujo pa Nkungulu. Jwambopesi Jwankulu wasalile Nyuumba ja Akunnungu ni mmajumba ga wandum kuti wanyawo, 28 "Twannekasisye kwamachili kuti

nkajiganya sooni kwa liina lya mundu ju, ni sambano nnole chintesile, njenesy majiganyo genu mu Yelusalemu mose ni sooni nkusaka kutulatalila nkati chiwa cha mundu ju." 29 Pelepo che Petulo pamo ni achinduna achinjakwe wajanjile, "Ikutuwajila kwapilikianichisa Akunnungu, ngawa wandum. 30 Akunnungu wa achambuje wetu wansusisye Che Yesu ajula jumwammuleje kwa kwaawamba pansalaba. 31 Jweleju ni jwejula jwakwesiswe ni Akunnungu mpaka kundyo kwoao aye Chilongola ni Nkulupusyo kuti wakamuchisyse Waisilaeli aleche sambi syao nombejo walechesye sambi syao. 32 Noweji tuli waumboni wa yeleyo pamo ni Mbumu jwa Akunnungu waapele awala wakwajitichisa Akunnungu." 33 Mpingo wose wa Nkungulu paawapilikene yeleyo, yachimile nnope ni wasachile kwalaga achinduna wala. 34 Nambo Mfalisayo jumo jwakuwilanjikwa che Gamaliel juwaliji jwakwiganya jwa Malajisyo ga Akunnungu gaawapele che Musa juwachimbichikwe nnope ni wandum wose, wajimi paujo pa Nkungulu wa Wayahudi ni kulamula kwakposya paasa achinduna wala kwa katema kakajipi. 35 Ni kuusalila mpingo wa Nkungulu ula, "Wanyamwe Waisilaeli achinjangu, nlilechesye mwachinsyene nkanaawe kupanganya inkisaka kwapanganyichisa wandum wa! 36 Kalakala kanandi kwakopochele mundu jumo liina lyakwe che Seuda, achilitendaga jwankulu ni wandum mpela mia nne wankuiye. Nambo jwelejo waualajikwe ni waawankulupililaga wose wapwilingene ni ngani jakwe jamalile. 37 Ni sooni kanyuma mundu jo, pa mowa ga kuwalanga wandum gala watyochele che Yuda jwa ku Galilaya. Nombe ju waachisisye wandum wajinji ni wankuiye, nambo jwelejo nombe waualajikwe ni wanawose waawankulupililaga wapwilingene. 38 Ni sambano ngunsalila wanyamwe, nkaatenda chachili chose wandum wa, mwaleche! Pakuwa iwaga lilowe li atamuno masengo ga gali ga wandum, chigaweseche. 39 Nambo iwaga masengo ga gakutyochele kwa Akunnungu nsyene, ngawa kuti chinnepele pe, nambo chimmoneche nti nkwananila Akunnungu." Nipele wandum wose wa Nkungulu wanxitichisyse jwelejo. 40 Nipele waawilasile achinduna wala munkati, walamwile kuti aputikwe mbokola ni kwajamuka kuti ngasawecheta sooni kwa liina li Che Yesu, ni

6 Kanyuma, winji wa wakulijiganya pawaliji nkonjecheka, kwatyochele kunyinyita mwa wakukulupilila waawawechetaga Chigiliki ni awala waawawechetaga Chiebulania. Awala waawawechetaga Chigiliki wanyintagya kuti achakongwe wa Chigiliki waawawililwe ni achiwankwawo, waliwalikwe kwagawila yakulya mowa gose. 2 Nipele, achinduna likumi ni waawili wala waawilasile mpingo wose wa wakulijiganya nikuti, "Ngaikuwajilwa kuti tuleche kulalichila lilo we lya Akunnungu kuti tuveje wagawanya yakulya.

3 Nipele achalongo achinjetu, mwasagule wandum nsano ni waawili wakumanyika kuti ali ni umboni wambone, waagumbale Mbumu jwa Akunnungu ni lunda ni uweji chitwape masengo go. 4 Nambo uweji tutulimbichile nkupopela ni kulalichila lilo we lya Akunnungu." 5 Ngani jo jaanonyelesye mpingo wose wa wakukulupilila wala. Ni waasagwile che Stefano jwagumbele chikulupi ni Mbumu jwa Akunnungu ni che Filipo ni che Plokolo ni che Nikanoli ni che Timona ni che Pamena ni che Nikolau jwa ku Antioquia juwajinjile dini ja Chiyahudi. 6 Waajimiche mmbujo pa achinduna, nombewo wapopele ni kwasajichila makono gao. 7 Ni lilo we lya Akunnungu lyapundile kwenela, ni ku Yelusalemu ko winji wa wakukulupilila wajonjesyeche nnope, ni mpingo wekulungwa wa wambopesi waakulupilile Che Yesu. 8 Akunnungu wapele che Stefano upile weujinji ni ukombole ni wapanganyaga imanyisyo ni yakusimonjeka yejinji pasikati ja wandum. 9 Nambo wakopochele wandum achisakaga kutenda makani ni che Stefano. Wampepe mwa wandum wo walihi wa nyumba jimo ja kupopelela jajikuwilanjikwa, "Nyuumba ja kupopelela wandum Hulu," ni wandum wo watyochelelagu Kulene ni ku Alekisandilia ni wane kutyochela ku Kilikia ni ku Asia. 10 Nambo Mbumu jwa Akunnungu wampepe che Stefano lunda, kwa yele nganakombolanga kumpunda paawawechetaga. 11 Nipele waonjile wandum wampepe awechete kuti, "Twampiliken che Stefano achiwechetaga malowé ga kwatukana che Musa ni Akunnungu." 12 Kwanti yeleyi, waachisisye wandum ni achacheleku ni wakwiganya Malajisyo ga Akunnungu gaawapele che Musa. Nipele, wankamwile che Stefano ni kunnyikanawo paujo pa Nkungulu

wekulu. 13 Ni wajimiche waumboni wa unami wawatite, walasile kwannope ligongo lya sala. Achambuje wetu "Mundu ju ngaakuleka ng'o kujichembulusya Nyumba nganakombola kuchipata chakulya chachilichose. ja Akunnungu jajiswela ji ni kugachembulusya 12 Nipele, che Yakobo pañapilikene kuti kwana Malajisyo. 14 Pakuwâ twampilikene achiwéchetaga yakulya ku Misili ko, waalajisyé achiwanagwe, yaani kuti jwele Che Yesu jwa ku Nasaleti chajijonanje achatati wetu, ajaulangane kaandanda ku Misili Nyumba ja Akunnungu ji ni kuchigalausya chisoyewelo ko. 13 Ni pa ulendo wao wawili, che Yusufu chiwátupele che Musa." 15 Wose wawaliyi pa Nkungulu wankolondolele che Stefano, wambweni ku meeso kwakwe kuli mpela ku meeso kwa katumetume jwa kwinani.

7 Nipele, Jwambopesi Jwankulu wambusise che Stefano, "Ana yelei ni iyoyo?" 2 Che Stefano nombe waaajanji, "Achalongo achinjangu ni achatati, mumbilikani! Akunnungu Wakulu waakopochele atati wetu che Iblahimu pañaliji ku Mesopotamia akanañwe kwaula kukutama ku Halani. 3 Akunnungu wansalile che Iblahimu, 'Ntyoche mchilambo chenu, mwaleche wändu wa lukosyo lwenu, njaule kuchilambo chatinganlanjile cho.' 4 Nipele, che Iblahimu wåsamile chilambo cha Wakalidayo, wajawile kukutama ku Halani. Pañawile atatigwe, Akunnungu wåsamisye sooni ku Halani ni kwika kukutama ku chilambo chino munkutamanga wanyamwe sambano jino. 5 Akunnungu nganiwapa che Iblahimu namose chipande cha chilambo chi kuti chiwé chao, nambo wånnanjile kwapa chilambo chi chiwé chakwe nsyene ni cha uñelesi wakwe, namuno katema ko wålaji akanañwe kola mwanache. 6 Akunnungu wansalile yeleyi, 'Uñelesi wenu chiutame mu chilambo cha chilendo, ni kweleko chachatenda achikapolo ni kwasausya yaka mia nne. 7 Nambo Akunnungu akuti, uneji chinjalumula wändu wa chilambo uchachatenda achikapolo. Nipele chinjakoposa mchilambo cho ni kwaikanawo apano kuti ambole.' 8 Ni Akunnungu wåtesile malangano ni che Iblahimu ga kuumbala gawé chimanyisyo cha kugakunda malangano gao. Nipele che Iblahimu wambumbesye che Isaka mwanagwe pa luywa lya ncheche ni ncheche pakumala kupagwa. Ni che Isaka nombe wambumbesye che Yakobo mwanagwe, ni che Yakobo nombe wåatesile iyoyo peyo achambuje wetu likumi ni wawili wala. 9 "Awala achambuje wetu wankolele wiu che Yusufu, ni wånsymisye avê kapolo ku chilambo cha Misili. Nambo Akunnungu wålaji pamo nawo, 10 ni kunkulupusa mmasausyo gakwe gose. Akunnungu wampele che Yusufu upile ni lunda paujo pa Falao, mwenye jwa ku Misili, ni mwenye Falao wammisile che Yusufu kuwa jwankulu jwa chilambo ni jwa wose wåali mu nyumba jao ja chimwenye. 11 Nipele kwatyochele sala jajikulungwa pa chilambo cha ku Misili ni ku Kanaani, ni wändu

yakulya ku Misili ko, waalajisyé achiwanagwe, yaani kuti jwele Che Yesu jwa ku Nasaleti chajijonanje achatati wetu, ajaulangane kaandanda ku Misili Misili wålumanyilile lukosyo lu che Yusufu. 14 Ni che Yusufu waalajisyé wändu kukwåñilanga che Yakobo atatigwe ni achalongo achinjakwe wose, wändu sabini na mbili aicanje ku Misili. 15 Che Yakobo wajawile ku Misili, kweleko ni kuwåwille pamo ni achambuje wetu. 16 Ni malilo gao gajigalikwe mpaka ku Shekemu, ni kusikwa mwilembe liwasumile che Iblahimu kutyochela ku lukosyo lwa Hamoli kwa mbiya simpepe." 17 "Nambo pikaike katema ka chilanga chiwålumbile Akunnungu ku che Iblahimu, wändu wåla wåtupile ni konjecheka kwa nnope ku Misili kula. 18 Nipele wajimwiche mwenye jwine ku Misili jwanganammanyilila che Yusufu. 19 Mwenye jwa wåatesile yangalumbana ni kwaonela achambuje wetu kwa kwakanganichisa akaajase achiwana wao achanandi kuti nganasaka akole umi. 20 Katema ko che Musa wåpagwile, nombejo wålaji jwambone paujo pa Akunnungu. Walelitwe pa musi pa atatigwe kwa miesi jitatu, 21 ni pañalepele kungosa mwakupunda mu nyumba wankopwesye paasa, mwali jwa mwenye jwa ku Misili wånjigele ni kunlela mpela mwanagwe nsyene. 22 Che Musa wajigenye indu ya lunda lwa Wamisili nombejo wålaji jwakulimbangana kwa malowé ni masengo. 23 "Pañaliji ni yaka alobaini, ntima wakwe wasachile kwajimajimila achinjakwe Waisilaeli kukulola indu iwapanganyichiswaga. 24 Kweleko wambweni Mmisili jumo achiimpanganyichisaga yangalumbana jumo jwa achalongo achinjakwe, wåpokasisye, ni che Musa kwakwauchisya wambuleje Mmisili jula. 25 Waganisisye kuti achalongo achinjakwe Waisilaeli akaimanyilile kuti Akunnungu akuntuma jwelejo kwakulupusa, nambo nganaimanyilila. 26 Malawi jakwe, wåweni Waisilaeli wåwili ali nkuputana achinsyene pe, ni wålaji kwajilanya achitiji; 'Wanyamwe ndi wa lukosyo lumo, ligongo chi nkusaka kuulasyana achinsyene pe?' 27 Nambo jwejula juwamputaga njakwe jula wåntutile pambali che Musa ni kunsalila, 'Ana wåani wambisile mmwejo kuwa chilongola ni jwakulamula pa uweji? 28 Ana nkusaka kumulaga mpela imwatite pakummulaga Mmisili jula liiso?' 29 Che Musa pañapilikene malowé go wåtisile, wåtemi ku chilambo cha ku Midiani nti jwannendo, ni kweleko wåvelechèle wånache wåwili wachilume. 30 "Payaichile yaka alobaini, katumetume

jwa kwinani jwa Ambuje jwankopochele che Musa imwaipopele. Kwa ligongo lyo chinansamichisye pa chisukutu chichakoleлага mootho kwipululu kula ku ukapolo kwakutalika kupita ku Babeli! 44 pachiwandi ni Litumbi lya Sinai. 31 Che Musa Achambuje wenu wakwete lisakasa lya umboni wachisimonjile nnope chichaoneche cho, wasejelele lyalikulosya kuti Akunnungu ali mwele mwipululu. pachiwandi kukulolechesya uchenene, nambo Lisakasa lila lyakolochekwe mpela Akunnungu wapilikene liloewe lya Ambuje liilinkuti, 32 'Uneji ndili iwaitite pakwasalila che Musa akolosye, chisau ni Akunnungu wa achambuje wenu, Akunnungu wa che achila chiwachiweni. 45 Nipele achambuje wetu Iblahim ni wa che Isaka ni wa che Yakobo!' Che Musa wapochelangene achinsyene pe mpaka katema ka watetemele kwa lipamba ni nganapunda kulolechesya che Yoshua, pawichipatile chilambo chi kutyochela sooni. 33 Ambuje wansalile, 'Mmuule italawanda kwa wandu wawañinjkwe ni Akunnungu paujo pao. yenu pakuwa pelepo panjimi pali papaswela. 34 Lyatemi pelepo mpaka katema ka che Daudi. 46 Naiweni yangalumbana yakwapanganyichisya wando Che Daudi wanonyelwe ni Akunnungu nombe che wangu wakutama ku Misili. Mbilikene kulilasika Daudi wawendile Akunnungu waatawile nyuumba kwao none ndulwiche kukwakulupusya, ni sambano wele waali Akunnungu wa che Yakobo. 47 Nambo che chinantume ku Misili.' 35 "Che Musa aju ni jwejula Selemani ni juwantawile Akunnungu nyumba." 48 juwankanile Waisilaeli pañasalile, 'Ana waani "Namatuno yeleyo, Akumanani ngakutama mmajumba wambisile mmwejo kuwa chilongola ni jwakulamula gagatawikkwe ni wando, mpela yakuti jwakulondola pa uweji?' Kwa litala lya julajula katumetume jwa jwa Akunnungu, 49 Ambuje akuti, 'Kwinani kuli kwinani juwankopochele che Musa mu chisukutu chitengu changu cha umwenye ni chilambo chili chichakoleлага mootho, Akunnungu wwantumile che pakuwchila makongolo gangu. Nyumba jati uli Musa wo awe chilongola ni nkulupusyo. 50 Jwelejo jichimundaile une, ni liuto chi pachibumulile? 51 ni juwaalongwesye wando akopoche ku Misili kwa Ana ngaña uneji jumbanganyisye yeleyo yose?" 51 kupanganya imanyisyo ni yakusimonjeka mu chilambo Che Stefano wapundile kuwécheta, "Wakanila cha ku Misili ni mu bahali ja Shamu ni mwipululu, achakulungwa wanyamwe! Mitima ni mawiwi genu kwa yaka alobaini. 52 Che Musa ni juwaasalile gali mpela ga wando wangkanamanyilila Akunnungu. Waisilaeli, 'Akunnungu chanjimuchisye jwakulondola Wanyamwe nli mpela achambuje wenu, moña gose mpela uneji kutyochela mwa achalongo achinjenu nkukanilana ni Mbumu jwa Akunnungu. 53 Ana jwapi mwachinsyene.' 54 Waisilaeli pañasongangene mwa wakulondola jwangananlagasya achambuje mwipululu mula, che Musa wali ji kweleko pamo wenu? Waauleje welewo wávalajiswe kalakala ni ni achambuje wetu ni katumetume jwa kwinani Akunnungu asale kwika kwa ajula jwakupanganya yaili juwávechete najo mu Litumbi lya Sinai. Jweleju ni yambone. Ni sambano wanyamwe mungalawiche ni juwagapochele maloewe gagakwikanawo umi kutupa kumbulaga. 55 Wanyamwe mwagapochele Malajisyo uweji. 56 "Nambo achambuje wetu nganasakanga ga Akunnungu gagaiche kukwenu ni achikatumetume kumpilikanila che Musa, wwantutile pambali ni wa kwinani, nambo nganiningakamulichisya." 57 Wáaschile mmitima jao kuujila ku Misili. 58 Wansalile Achakulu wa Nkungulu pañagapilikene maloewe go, che Haluni, 'Ntupanganyichisye achiminungu jati yachimile nnope ni kuchilimya meeno. 59 Nambo tujipopele ni jitulongsye mwitala, pakuwa che Musa che Stefano ali aguumbele Mbumu jwa Akunnungu, juwatulongsyes kopoka ku Misili ngatukuchimanyilila wávalite kwinani, wauweni ukulu wa Akunnungu ni chichasimene!' 60 Katema ko wapanganyisye Che Yesu ali ajimi kundyo kwa Akunnungu. 61 Ni chinyago cha ng'ombe ja mwana, ni watasile wáatite, "Nnole! Ngukuwona kwinani kwakuugule ni mbopesi kwa chinyago ni kuchijangalila chindu Mwana jwa Mundu ajimi kundyo kwa Akunnungu." chichaliji masengo ga makono gao achinsyene. 62 Pelepo wando wose wávaliji pa Nkungulu ula 63 Nambo Akunnungu wátyosile pa wanyawo, wáagumisile kwa liloewe lyekulungwa ni kusiwila mawiwi wáalesile asipopele ndondwa sya kwiunde, mpela ni makono gao. Nipele wánguluchile wáanawose kwana yaitite pakulebekwa mchitabu cha wakulondola kamo, 64 Ni wankopwesye mmusi ni kumponya wa Akunnungu, 'Wanyamwe wando wa chilambo maganga. Wáumboni wáala wávisile yakuwala yao cha ku Isilaeli! Ana wanyamwe mwambelechele kwa jwanchanda jumo liina lyakwe che Sauli kuti inyama yesinje ni sadaka kwa yaka alobaini mwipululu aigose. 65 Pañapundile kwaponya maganga, che mula? 66 Wanyamwe mwaliijigele lisakasa lya nnungu Stefano wapopele achitiji, "Alakwe Ambuje Che jwenu Moleki, ni chinyago cha ndondwa ja nnungu Yesu, mpochele mbumu jangu!" 67 Wáatindiwele ni jwenu Lefani. Inyago imwaipanganyisye ni iyoyo wanyanyisye achitiji, "Ambuje nkaawalanjila sambi

si." Paŵaŵechete yeleyo ūajasiche. Ni che Sauli ūakundile kuti che Stefano akuwajilwa kuulajikwa.

8 Lyuňa lilyolyo gatandite malagasyo gannope kwa mpingo wa ūandu ūakunkulupiila Kilisito ūa ku Yelusalemu. ūandu ūakunkulupiila Kilisito wose ūapwilingene mu ilambo ya ku Yudea ni ku Samalia, akawē achinduna pe. **2** ūandu ūakwajogopa Akunnungu ūansichile che Stefano ni kwalilīa kwa malumbo gamakulungwa. **3** Nambo che Sauli ūalinjile kuuwesesa mpingo wa ūandu ūakunkulupiila Kilisito. ūajawile mu nyuumba jajili jose ni kwakoposa paasa ūandu ūakunkulupiila Che Yesu wose achalume ni achakongwe ni kwaŵika mu nyuumba jakutauilwa. **4** Aŵala ūandu ūakunkulupiila Che Yesu ūaŵapwilingene ūajesilejesile mosemose achilalichilaga Ngani Jambone. **5** Che Filipo nombe ūajinjile mu mmusi wauli ku chilambo cha ku Samalia achilalichilaga ngani ja Kilisito ni Akunnungu kwa ūandu ūakutama pelepo. **6** Mpingo wa ūandu paŵagapilikene malowē gaŵaŵechete che Filipo ni kwiwona imanyiso iwaŵatesile, wose ūaapilikanichisy e kwa uchenene. **7** Pakuŵa ūandu ūajinji ūaŵakwete masoka, gakopweche gachigumilaga kwa liloŵe lyekulungwa. Ni sooni ūandu ūajinji ūaŵatatele iŵalo ni ūaŵalememe ūalamiswe. **8** Nipele kwaliji ni kusengwa kwakukulungwa mmusi wo. **9** Jwapani mundu jumo liina lyakwe che Simoni juŵatendaga usaŵi mmusi mo kwa moŵa gamajinji ni kwasimosya ūandu ūa ku Samalia, achilitendaga kuti jwelejo ali jwankulu. **10** ūandu wose chitandile jwannandi kwichila jwankulungwa ūampilikene jwelejo ni kuti, "Mundu ju akwete ukombole wa Akunnungu waukuŵilanjikwa 'Ukombole Weukulungwa.'" **11** Ūampilikanicisy e jwelejo pakuŵa ūasimosisy e kwa moŵa gamajinji kwa usaŵi wakwe. **12** Nambo paŵaukulupiile utenga u che Filipo nkati Ngani Jambone ja Umwenye wa Akunnungu ni ngani ji Che Yesu Kilisito, ūabatiswe achalume ni achakongwe. **13** Che Simoni nombejo ūakulupiile, ni paŵabatiswe, ūajesile ni che Filipo, ūasimosile paŵaiweneri imanyiso ni yakusimonjeka iyatendekwe. **14** Achinduna ūalijii ku Yelusalemu paŵapilikene kuti ūandu ūa ku Samalia nombewo ajitichisy e Liloŵe lya Akunnungu, ūatumile che Petulo ni che Yohana kukwao. **15** Che Petulo ni che Yohana paŵaiche kweleko ūapopele ūakunkulupiila ūala kuti ampochele Mbumu jwa Akunnungu, **16** pakuŵa Mbumu jwa Akunnungu ūalijii akanantuluchile mundu jwalijose mwa ūanyawo, nambo ūagambilé kubatiswa pe kwa liina lya Ambuje Che Yesu. **17** Nipele, che Petulo ni che Yohana

ŵaasajichile makono gao ūakukulupiila wala, ni ūapochele Mbumu jwa Akunnungu. **18** Pelepo che Simoni paŵaimanyi kuti ūandu akupegwa Mbumu jwa Akunnungu kwa kusajichilwa makono ga achinduna, ūasachile kwapa mbiya che Petulo ni che Yohana **19** achitiji, "Mumbeje none jwakwe ukombole wo kuti mundu jwalijose juchingansajichile makono ampochele Mbumu jwa Akunnungu." **20** Nambo che Petulo ūansalile, "Njonasiche mwasyene pamo ni mbiya syenu, pakuŵa nkuganisa kuti nkukombola kusuma ukombole wa Akunnungu kwa mbiya! **21** Nganinkola chachili chose atamuno lipesa pamasengo go pakuŵa ntima wenu nganiuŵa wambone paujo pa Akunnungu. **22** Kwaapele nleche ungalumbana wenu wu, ni kwapopela Ambuje nombewo panepa channechelesye sambi sya kuganisa yeleyo. **23** Pakuŵa ngummona ūgumbele ligogo ni sooni ūtawikwe ni sambi!" **24** Che Simoni ūajanjile, "Ngummenda mwanya mumbopelele kwa Ambuje ganaiche kuumbata gagaligose mwa gelego gansasile go." **25** Che Petulo ni che Yohana paŵamalisisye ūkŵalanga umboni ni kulalichila Liloŵe lya Ambuje, ūajule kua Yelusalemu. Paŵaujaga ūaalalichile ūandu Ngani Jambone mmisinda jejini ja ku Samalia. **26** Katumetume jwa kwinani jwa Ambuje ūansalile che Filipo, "Nliŵiche chile njaule kulujenda ku litala ūyalikupitila mwipululu ūyalikululuchila ku Yelusalemu kwaula ku Gaza." **27** Nipele, che Filipo ūaliwisiše chile ni kutanda ulendo. Katema ko kwaliji ni mundu jwa ku Esiopia jwakugosa mbiya mu umwenye wa Kandake mwenye jwankongwe jwa ku Esiopia, mundu jo ūatamaga liuli. Jwelejo ūajawile ku Yelusalemu kukwapopela Akunnungu, ni katema ko ūalijii nkukuja ali akwesile mutuka ja kukwekwelemya. **28** Paŵaujaga, ūatemi mmutuka akuno ali nkusyoma chitabu chi che Isaya jwakulondola jwa Akunnungu. **29** Nipele, Mbumu jwa Akunnungu ūansalile che Filipo, "Mmandichile mutuka jo ni kulongana najo." **30** Che Filipo ūautwiche ni kuijūāndichila mutuka jila, ūampilikene mundu jila ali nkusyoma chitabu chi che Isaya jwakulondola jwa Akunnungu. Pelepo che Filipo ūammusisy e, "Ana nkuijanyilia uchenene inkusyoma yo?" **31** Mundu jo ūjanjile, "Ana chingombole uli kuijanyilia pangali mundu jwakundagulila?" Pelepo ūanchondelele che Filipo kuti akwele mu mutuka ni kutama pamo nawo. **32** Ni liunjili lya Malembelo ga Akunnungu ūalijii nkusyoma ni ali, "Ūalijii mpela ngondolo ūajaujasyaga kukujisinga, ūamyalele mpela mwanangondolo pakunkata manyunya, Nombewo nganawecheta chachili chose. **33** Ūachembulwisy e ni kwaonela. Ngapagwa juchakombole kuwecheta yankati ūwelesi wakwe, pakuŵa umi wakwe ujigalikwe

kutyochela pachilambo." 34 Mundu jwa ku Esiopia jo njaule ku litala lyalikuŵilanjikwa Litala Lyagoloka, wansalile che Filipo, "Choonde musalile, jwakulondola nkauchilichisyé mu nyumba ji che Yuda mundu jwa Akunnungu ju akuŵecheta yankati waani? Ana liina lyakwe che Sauli jwa ku Taso. Ni sambano ali akuŵecheta yankati nsyene pane mundu jwine?" 35 nkupopela, 12 nombewo mu yakwiwona ambweni Nipele, che Filipo wātandilile pelepo pa Malembelo ga mundu liina lyakwe che Anania achijinjilaga nkati Akunnungu wānsalile Ngani Jambone ji Che Yesu. 36 ni kunsajichila makono gakwe kuti akombole kulola Paŵaliji chiwela ni ulendo wo, wāiche pagali meesi, sooni." 13 Nambo che Anania wājanjile, "Ambuje, ni juŵatamaga liuli jula wātite, "Peuto pa kwana mbilikene ngani sya mundu ju kutyochela kwa wāndu meesi, ana kwana chachili chose chakuunekasya une wājinji, mbilikene yangalumbana iŵāapanganychisyé ninabatiswe?" 37 Che Filipo wātite, "Mwakulupililaga wāswela wānu ku Yelusalemu kula. 14 Ni apano ni ntima wenu wose nkukombola kubatiswa." Nombejo aiche ali ni ulamusí kutyochela kwa achakulu wātite, "Elo ngukulupilila kuti Che Yesu Kilisito ali wāmbopesi, wākamule wāndu wose wākunkulupilila Mwana jwa Akunnungu." 38 Mundu jula wālamwile mmwe Che Yesu." 15 Nambo Ambuje wānsalile mutuka jijime, ni wānawose wāwili wātulwiche ni che Anania, "Njauleje pe, pakuŵa naasagwile kuti kwinjila mmeesi, che Filipo wāmbatisye mundu jula. 39 andumichile, ajenesye ngani syangú kwa wāndu Paŵakopweche mmeesi papopo Mbamu jwa Ambuje wāngāwā Wāyahudi ni kwa mamwenye ni kwa wānjigele che Filipo ni mundu jwa ku Esiopia jula Wāsilaeli nombe. 16 Uneji nansyene chinaalosye indu nganambona sooni che Filipo, nambo wājendelechele yekulungwa ichawājilwe kulagaswa nayo kwaligongo ni ulendo achisengwaga. 40 Nambo che Filipo lyangu." 17 Nipele, che Anania wājawile ni kwinjila wālisimene aiche mmusi wa ku Azoto, ni paŵapitaga mu nyumba jo. Wāasajichile makono che Sauli ni kuti, "Nlongo njangu che Sauli, Ambuje Che Yesu juŵakukopochele pamwaliji mwitala kwika apano, andumile kuti nkombole kulola sooni ni kugumbaswa Mbamu jwa Akunnungu." 18 Papopo yagwile mmeeso mwakwe che Sauli indu mpela ikalawēsyá ni wākombwele kulola sooni. Ni wājimwiche ni kubatiswa. 19 Nipele wālile chakulya ni kukola machili sooni. Che Sauli wātemi pamo ni wākulijiganya wā Che Yesu kwa moŵa kanandi ku Damesiki kula. 20 Papopo wātandite kulalichila mmajumba ga kupopelela ga Wāyahudi kuti Che Yesu ali Mwana jwa Akunnungu. 21 Wāndu wose wāwampiličene wāsimosile ni kuti, "Ana jweleju ngāwā julajula jwaŵauleje awala wāwankulupililaga Che Yesu ku Yelusalemu kula? Ni sooni wāiche akuno kuti wākamule wānyawo ni kwajausya kwa achakulu wāmbopesi!" 22 Che Sauli wāpundile kukola machili, ni kwasimosya Wāyahudi wākutama ku Damesiki iŵatite pakulosya pangasisa kuti, Che Yesu ali Kilisito. 23 Pagapite moŵa gamaijini, Wāyahudi wājilene ni kusosa itajile pakwaulaga che Sauli. 24 Nambo che Sauli wāpilikene ngani jo. Nipele wāndu wālili nkwaŵūlila mminango ja kwinjilila mmusi wo muusi ni chilo, kuti wāaulaje. 25 Nambo chilo chimo wākulijiganya wākwe wānjigele mu chitundu ni kumpelesya pepowo pa likumba lya musi ni kunselelesya mpaka paasi. 26 Che Sauli paŵaiche ku Yelusalemu wāsachile kuliwanganya ni wākulijiganya wāne wāla. Nambo wose wānjogwepe, nganakulupilila kuti che Sauli wālili jwakulijiganya nja. 27 Nipele che Banaba wānjigele che Sauli ni kunjausya kwa achinduna, ni kwasalila yankati che

9 Katema ko che Sauli wāpundile kwajogoya nnope wākwakuya Ambuje kuti chiwaulaje. Wājavile kwa Jwambopesi Jwankulu, 2 kukuŵenda wāape chikalata chakwamanyisya mmajumba ga kupopelela ga ku Damesiki kula kuti, wāasimanaga kweleko wāndu wākulikuya Litala Iya Ambuje, achalume atamuno achakongwe wākamule ni kwaikanawo ku Yelusalemu. 3 Nambo che Sauli paŵaliji mwitala pachiwāndi ni kwika ku Damesiki, chisisimuchile lulanga kutyochela kwinani lwalanguchisyé mbande syose. 4 Wāgvile paasi ni kupilikana liloŵe lichasalilaga, "Che Sauli, che Sauli! Ligongo chi nkuunagasya?" 5 Che Sauli nombe wāusisye, "Ambuje, ana waani alakwe?" Ni liloŵe lyo lyajanjile, "Uneji ndili Che Yesu junkunlagasya. 6 Nambo sambano njime, njinjile mmusi ni kweleko chansalile chachikummajila kuchi panganya." 7 Ni wāndu wāwālili pamo nawo mu ulendo wāla, wājimi ali jii, wāpilikana liloŵe lyo nambo nganammona mundu. 8 Che Sauli wājimi, nambo paŵatatanukwile meeso gakwe nganakombola kuchiwona chachili chose, nipele wāndu wāwālongene nawo wāla wānkamwile nkono ni kunnongosya mpaka ku Damesiki. 9 Che Sauli wātemi moŵa gatatu pangalola, ni nganalya natamuno kung'wa chachili chose. 10 Ku Damesiki ko jwapali jwakulijiganya ju Che Yesu liina lyakwe che Anania. Ambuje wāmmilasile mu yakwiwona, "Che Anania!" Che Anania wājitiche, "Une ndili pelepa Ambuje." 11 Ambuje wānsalile, "Njimuche

Sauli iwatite pakwawona Ambuje Che Yesu mwitala ni kukunguluka nawo, ni iwatite pakwalalichila wando ngani si Che Yesu pangali lipamba ku Damesiki kula. 28 Nipele che Sauli watemti pamo nawo, ni wajesile Jweleju pamo ni waali mu nyumba jao wose mu Yelusalemu mose achilalichilaga wando Lilo'ye wajogopaga Akunnungu, nomejo wakamwisye Ambuje pangali lipamba. 29 Ni sooni wakungulwiche ni wakulaga ni kupopela mowa gose. 30 Mpela saa tisa kukanilana ni Wayahudi waku'vecheta Chigiliki, nambo ja muusi wammweni pangasisika katumetume jwa wanyawo wasachile kummulaga. 31 Waku'kulpilila kwinani jwa Akunnungu mu yakwiwona achaichililaga wala pa'waimanyilile yeleyo, wanjigele che Sauli ni ni kwasalila, "Che Konolio!" 4 Che Konolio kunjausya ku Kaisalia, ni wannesile kweleko kuti wankolondolele katumetume jo ali ni lipamba, ni ajaule ku Taso. 32 Katema ko mpingo wa wando kummusya, "Kwana chichi Ambuje?" Katumetume wakunkulupilila Kilisito wala wakwete chitendewejo jo wanjanjile che Konolio, "Akunnungu apochele ku Yudea kose ni ku Galilaya kose ni ku Samalia mapopelo ni sadaka syenu kwa wakulaga, ni sooni kose. Mbumu jwa Akunnungu wapele machili ni ngasanilialila kose. 5 Sambano, mwalajisy e wando wajonjesyche ni watemti kwa kwajogopa Ambuje. 33 ku Yopa akammilanje mundu liina lyakwe che Che Petulo pa'wali'i nkwendajenda pali pose, waiche Simoni, pane akummilanga che Petulo. 6 Jwelejo sooni kwa wakukulupilila wakutama ku Luda. 34 akutama ku che Simoni jwakukolosya mapende, Wansimene kweleko mundu jwaku'wilanjika che nyumba jakwe jili mungulugulu mbwani." 7 Ajula Ainea, ju'wagonile pa chindanda kwa yaka nsano ni katumetume jwa kwinani jwawechete malow'e go itatu paku'wa wataatele. 35 Nipele, che Petulo wansalile, pa'watyosile, che Konolio waawilasile wakutumichila "Che Ainea, Che Yesu Kilisito akunnamisya. Njimuche, wakwe wa'wili pamo ni jumo jwa wangondo ntandiche chindanda chenu." Papopo che Ainea wakwe ju'wantumichilaga, ju'wali'i jwakwajogopa wajimwiche. 36 Wando wose wa'watemti ku Luda ni ku Akunnungu, 8 Waasalile yose iyakopochele, ni Shaloni wambweni che Ainea, ni wose wankulupilile kwalajisy ku Yopa. 9 Malawi jakwe lyuwa lili pa Ambuje. 37 Ku Yopa ko jwapali jwakulijiganya ntwe, wando wa'watu wo ali chiwela mu ulendo, jwankongwe liina lyakwe che Tabisa, mu Chigiliki achi'wandichilaga ku Yopa che Petulo wakwesile che Doka, malumbo gakwe, ngolombwe. Jweleju penani pa nyumba kukupopela. 10 Ni jakwete sala, wapanganyaga yambone ni kwakamuchisya wakulaga wasachile chakulya. Pa'wankulumichisyaga chakulya, mowa gose. 38 Mo'a gala walwasile ni wajasiche. waiweni yakwiwona. 11 Ni wakuweni kwinani kweugule wando wagajojesye malilo gakwe ni wagawisile mu ni chindu chisau shuka jejikulungwa jili je'wambe chuumba cha mwinani. 39 Ku Yopa nganikutalikangana mmalombo gakwe gancheche chili nkutuluswa. 12 ni ku Luda, nipele wakulijiganya pa'wapi'lilene kuti che Mwelemo mwaliji mwana inyama inayose yana Petulo ali ku Luda, wala'jisy e wando wa'wili kukwao ni makongo gancheche ni inyama yaikukwa'wa ni kwachondelela kuti, "Nnyiche chitema pe kukwetu." ijuni ya kwiunde. 13 Nipele, walipililene lilo'ye 39 Nipele, che Petulo walongene nawo. Pa'waiche, lichasaililaga, "Che Petulo njimuche, nsikite nlye." 14 wanlongwesye ku chuumba cha mwinani. Kweleko Nambo che Petulo wanjanjile, "Ngwamba, Ambuje, wa'wili'we ni achi'wankwawo wose wansungwile che uneji nganilye chindu chachili chose chekanye kuligwa Petulo achililaga ni kwalosya minjilo ni yakuwala ine atamuno chakusakala." 15 Lilo'ye lila lyapikaniche waipanganyisy che Doka akana'we kwasika. 40 sooni lichasaililaga, "Indu ya'swejesye Akunnungu Che Petulo waakopwesye paasa wose, watindi'vele nkai'wilanga yakusakala!" 16 Chelechi chakwasalila ni kupopela. Nipele, wagagalauchile malilo gala ni che Petulo nsikite nlye wasalilwe katatu, ni papopo kuti, "Che Tabisa njimuche." Nombejo wataatanukwile shuka jila janyakulikwe kwinani. 17 Che Petulo meeso gao, ni pawaweni che Petulo wajimwiche pa'wali'i nkusimonga nkati malumbo ga yakwiwona ni kutama. 41 Che Petulo wankamwile nkono ni yaiweni yo, wando wa'wali'jisy we ni che Konolio kunjimika, ni waavilasile wando wakukulupilila ni wala, ali amasile kuuchilichisy, waiche pa nyumba wa'wili'we ni achi'wankwawo wala, wapele ali jwanjumi. ji che Simoni jwakukolosya mapende, ni kwima 42 Ngani jo jajenele papali pose ku Yopa ko, ni pannango, 18 ni wapoposile ni kuusya, "Ana wando wa'jinji waakulupilile Ambuje. 43 Che Petulo mweleku kwana jwannendo jwaku'wilanjika che walonjeli ku Yopa kula mowa gampe, achitamaga Simoni jwaku'wilanjika che Petulo?" 19 Ni che Petulo mu nyumba ja mundu jwaku'wilanjika che Simoni pa'wali'i nkuganisya yankati yakwiwona ila. Papopo jwakukolosya mapende.

10 Ni jwapali mundu ku Kaisalia liina lyakwe che Konolio, chilongola jwa mpingo wa wangondo

mia moja waku'wilanjika "Mpingo wa Italia." 2

28 Nipele che Sauli watemti pamo nawo, ni wajesile Jweleju pamo ni waali mu nyumba jao wose

mu Yelusalemu mose achilalichilaga wando Lilo'ye wajogopaga Akunnungu, nomejo wakamwisye

Ambuje pangali lipamba. 29 Ni sooni wakungulwiche ni wakulaga ni kupopela mowa gose. 3 Mpela saa tisa

kukanilana ni Wayahudi waku'vecheta Chigiliki, nambo ja muusi wammweni pangasisika katumetume jwa

wanyawo wasachile kummulaga. 30 Waku'kulpilila kwinani jwa Akunnungu mu yakwiwona achaichililaga

wala pa'waimanyilile yeleyo, wanjigele che Sauli ni ni kwasalila, "Che Konolio!" 4 Che Konolio

kunjausya ku Kaisalia, ni wannesile kweleko kuti wankolondolele katumetume jo ali ni lipamba, ni

ajaule ku Taso. 31 Katema ko mpingo wa wando kummusya, "Kwana chichi Ambuje?" Katumetume

wakunkulupilila Kilisito wala wakwete chitendewejo jo wanjanjile che Konolio, "Akunnungu apochele

ku Yudea kose ni ku Galilaya kose ni ku Samalia mapopelo ni sadaka syenu kwa wakulaga, ni sooni

kose. Mbumu jwa Akunnungu wapele machili ni ngasanilialila kose. 5 Sambano, mwalajisy e wando

wajonjesyche ni watemti kwa kwajogopa Ambuje. 32 ku Yopa akammilanje mundu liina lyakwe che

Che Petulo pa'wali'i nkwendajenda pali pose, waiche Simoni, pane akummilanga che Petulo. 6 Jwelejo

sooni kwa wakukulupilila wakutama ku Luda. 33 akutama ku che Simoni jwakukolosya mapende,

Wansimene kweleko mundu jwaku'wilanjika che nyumba jakwe jili mungulugulu mbwani." 7 Ajula

Ainea, ju'wagonile pa chindanda kwa yaka nsano ni katumetume jwa kwinani jwawechete malow'e go

itatatu paku'wa wataatele. 34 Nipele, che Petulo wansalile, pa'watyosile, che Konolio waawilasile wakutumichila

"Che Ainea, Che Yesu Kilisito akunnamisya. Njimuche, wakwe wa'wili pamo ni jumo jwa wangondo

ntandiche chindanda chenu." Papopo che Ainea wakwe ju'wantumichilaga, ju'wali'i jwakwajogopa

wajimwiche. 35 Wando wose wa'watemti ku Luda ni ku Akunnungu, 8 Waasalile yose iyakopochele, ni

Shaloni wambweni che Ainea, ni wose wankulupilile kwalajisy ku Yopa. 9 Malawi jakwe lyuwa lili pa

Ambuje. 36 Ku Yopa ko jwapali jwakulijiganya ntwe, wando wa'watu wo ali chiwela mu ulendo,

jwankongwe liina lyakwe che Tabisa, mu Chigiliki achi'wandichilaga ku Yopa che Petulo wakwesile

che Doka, malumbo gakwe, ngolombwe. Jweleju penani pa nyumba kukupopela. 10 Ni jakwete sala,

wapanganyaga yambone ni kwakamuchisya wakulaga wasachile chakulya. Pa'wankulumichisyaga chakulya,

mowa gose. 37 Mo'a gala walwasile ni wajasiche. waiweni yakwiwona. 11 Ni wakuweni kwinani kweugule

wando wagajojesye malilo gakwe ni wagawisile mu ni chindu chisau shuka jejikulungwa jili je'wambe

chuumba cha mwinani. 38 Ku Yopa nganikutalikangana mmalombo gakwe gancheche chili nkutuluswa. 12

ni ku Luda, nipele wakulijiganya pa'wapi'lilene kuti che Mwelemo mwaliji mwana inyama inayose yana

Petulo ali ku Luda, wala'jisy e wando wa'wili kukwao ni makongo gancheche ni inyama yaikukwa'wa ni

kwachondelela kuti, "Nnyiche chitema pe kukwetu." ijuni ya kwiunde. 13 Nipele, walipililene lilo'ye

39 Nipele, che Petulo walongene nawo. Pa'waiche, lichasaililaga, "Che Petulo njimuche, nsikite nlye." 14

wanlongwesye ku chuumba cha mwinani. Kweleko Nambo che Petulo wanjanjile, "Ngwamba, Ambuje,

wa'wili'we ni achi'wankwawo wose wansungwile che uneji nganilye chindu chachili chose chekanye kuligwa

Petulo achililaga ni kwalosya minjilo ni yakuwala ine atamuno chakusakala." 15 Lilo'ye lila lyapikaniche

waipanganyisy che Doka akana'we kwasika. 40 sooni lichasaililaga, "Indu ya'swejesye Akunnungu

Che Petulo waakopwesye paasa wose, watindi'vele nkai'wilanga yakusakala!" 16 Chelechi chakwasalila

ni kupopela. Nipele, wagagalauchile malilo gala ni che Petulo nsikite nlye wasalilwe katatu, ni papopo

kuti, "Che Tabisa njimuche." Nombejo wataatanukwile shuka jila janyakulikwe kwinani. 17 Che Petulo

meeso gao, ni pawaweni che Petulo wajimwiche pa'wali'i nkusimonga nkati malumbo ga yakwiwona ni

kutama. 41 Che Petulo wankamwile nkono ni yaiweni yo, wando wa'wali'jisy we ni che Konolio

kunjimika, ni waavilasile wando wakukulupilila ni wala, ali amasile kuuchilichisy, waiche pa nyumba

wa'wili'we ni achi'wankwawo wala, wapele ali jwanjumi. ji che Simoni jwakukolosya mapende, ni kwima

42 Ngani jo jajenele papali pose ku Yopa ko, ni pannango, 18 ni wapoposile ni kuusya, "Ana

wando wa'jinji waakulupilile Ambuje. 43 Che Petulo mweleku kwana jwannendo jwaku'wilanjika che

walonjeli ku Yopa kula mowa gampe, achitamaga Simoni jwaku'wilanjika che Petulo?" 19 Ni che Petulo

mu nyumba ja mundu jwaku'wilanjika che Simoni pa'wali'i nkuganisya yankati yakwiwona ila. Papopo

Mbumu jwa Akunnungu wasalile, "Che Simoni,

Kwana wāndu wātatu pelepa akunsosa. 20 Ntuluche Akunnungu ni kupanganya yaili yambone paujo pao, chitema pe ni sooni nkaliusyausya kulongana pamo akukundikwa nawo. 36 Wānyamwe nkumanyilila nawo pakuwa une ni junaatumile.” 21 Nipele, che utenga uŵaupeleche Akunnungu kwa wāndu Petulo wātulwiche ni kwasalila wāndu wo, “Uneji ndili wā ku Isilaeli, achijenesyaga Ngani Jambone jwelejo junkunosa. Ana nkusosa chichi pelepa?” jajikwikanawo chitendewelete kwa litala li Che Yesu 22 Wānyawo wānjanjile, “Atutumile che Konolio Kilisito, wāali Ambuje wā wose. 37 Wānyamwe jwankulu jwa wāngondo, mundu jwakuŵalanjikwa nkumanyilila alila lilyatyochele mchilambo chose umboni wambone, jwakwajogopa Akunnungu ni cha Wāyahudi, chitandile ku Galilaya, che Yohana kuchimbichikwa ni Wāyahudi wose. Wāsalilwe ni paŵamasile kulalichila utenga wa ubatiso. 38 katumetume jwa kwinani kuti ambilanje alakwe Nkumanyilila iŵatite Akunnungu pakunsagula Che kumangwakwe kuti apilikani chinkusaka kuŵecheta.” Yesu jwa ku Nasaleti kwa kwatuluchisyia Mbamu 23 Che Petulo wāaŵilasile ajinjilanje nkati, wāpele jwa Akunnungu ni machili. Pakuwa Akunnungu pagona. Malaŵi jakwe, che Petulo wātandite ulendo wāliji pamo nawo, nipele wāliji nkwendajenda akuno pamo ni wānyawo, ni wāndu wāne wākwakulupilia ni akunokuno achitendaga yambone ni kwalamya Che Yesu wā ku Yopa wālongene nawo. 24 wose wāwākamwilwe ni Ibilisi. 39 Noweji tuli Lyuŵa lyaaŵili lyakwe wāiche ku Kaisalia, kweleko wāumboni wa yose iŵatesile mmusi wa Wāyahudi che Konolio wāaalaliche achalongo achinjakwe ni ni mu Yelusalemu. Wāmbuleje kwa kwaŵamba achambusangagwe, ni wāliji nkwalindilila wānyawo. pansalaba, 40 nambo Akunnungu wānsysisye pa 25 Nipele che Petulo paŵajinjilaga nkati, che Konolio lyuŵa lyaatatu ni kwatenda awoneche pangasisika. wākopweche paasa kukwachingamila, wātindīwēle 41 Nganawoneka kwa wāndu wose, nambo kwa paujo pa che Petulo ni kwakotamila. 26 Nambo aŵala wāumboni wāwāsagwile Akunnungu, yaani che Petulo wānjimiche ni kunsalila, “Njime pakuwa uweji utwalile ni kung'wa pamo nawo, paŵamasile none jwakwe ndili mundu mpela alakwe.” 27 kusyuka. 42 Ni wātulajisyte tulalichile Ngani Jambone Che Petulo wāpundile kukunguluka ni che Konolio kwa wāndu wose ni kuŵalanga umboni kuti Che ali nkwinjila nkati ni wāsimene wāndu wājinji Yesu ni wāwāsagulikwe ni Akunnungu kuti wāalamule asongangene. 28 Che Petulo wāasalile, “Wānyamwe wājumi ni wāwe. 43 Wākulondola wā Akunnungu mwachinsyene nkumanyilila kuti malajiso ga dini jetu wose wāsasile umboni nkati wēlewo kuti mu liina ja Chiyahudi gakutukanya kukamulangana atamuno lyao, jwalirose jwakwakulupilia chalecheleswe sambi kwajimajimila wāndu wāngāwā Wāyahudi. Nambo syakwe syose.” 44 Che Petulo paŵāwechetaga Akunnungu aamanyisyne uneji kuti ninanganichisyne malowē go, Mbamu jwa Akunnungu wātuluchile mundu jwalirose kuti ali jwargaswejeswa atamuno wānawose wāwāpilikanilaga utenga wao. 45 Ni jwakusakala. 29 Kwa ligongo lyo pamumilasile Wāyahudi wāwākulupilile wāwāpechesye che Petulo nganiingana kwika. Nipele, ngummusya kwaligongo kutyochela ku Yopa wāla wāsimosile kuwona kuti chi mumilasile?” 30 Che Konolio wājanjile, “Gapite Akunnungu wātuluchisyte ukombole wa Mbamu jwa moŵa gatatu mpela saa jjiji ja saa tisa, naliji nkupopela Akunnungu wāndu wāngāwā Wāyahudi. 46 Pakuwa mu nyumba jangu. Chisisimuchile nammweni wāapilikene achiwéchetaga iŵecheto yakusimosya mundu jwawasile iwalo yeswela mbee ajimi paujo paŵakusyaga Akunnungu. Pelepo che Petulo wātite, pangu, 31 ni wātite, ‘Che Konolio! Akunnungu 47 “Wāndu wā apochele Mbamu jwa Akunnungu akupilikene kupopela kwenu ni akusikumbuchila mpela uweji itutite pakupochela. Ana kwana mundu sadaka simwapele wākulaga. 32 Nipele muntume jwalirose juchakombole kwakanya kuti anabatiswe ni mundu ku Yopa akammilanje mundu liina lyakwe meesi?” 48 Nipele, wālamwile kuti abatiswe kwa liina li che Simoni, pane akummilanga che Petulo, jweleju Che Yesu Kilisito. Nipele wāndu wāla wāachondelele akutama ku che Simoni jwakukolosya mapende, che Petulo kuti atame nawo moŵa gampe. nyumba jakwe jili mungulugulu mbwani.’ 33 Nipele, chitema pe naatumile wāndu kukwenu, nomwe ntesile yambone pa kwika. Sambano uweji wose tuli paujo pa Akunnungu, kupiliknila chachili chose chantumile Ambuje kusalila.” 34 Pelepo che Petulo wātandite kuŵecheta achitiji, “Sambano ngumanyilila kuti isyene Akunnungu nganakola lusagu. 35 Nambo mundu jwa chilambo chachili chose, jwakwajogopa

11 Achinduna ni wāndu wāne wākunkulupilia Che Yesu wāwātemi ku Yudea wāpilikene kuti wāndu wāngāwā Wāyahudi nombe apochele Lilowē lya Akunnungu. 2 Nipele, che Petulo paŵausile ku Yelusalemu, aŵala Wāyahudi wāwākulupilile Che Yesu wāwāumbele, wāaalatilie, 3 achitiji, “Mmwejo mwajawile kukutama ni wāndu wāngauimbala ni

kulya nawo!" 4 Pelepo che Petulo watandite wao, ni wāndu wājini jākulupilile ni kwaajiliila kwagopolela yeleyo chimo chimo kuti. 5 "Lyuā Ambuje. 22 Ni ngani syo syapikaniche kwa mpingo limo naliji nkupopela musi wa ku Yopa, pelepo wa wāndu wākunkulupilila Kilisito ku Yelusalemu. naiweni yakwiwona, nachiweni chindu mpela Nipele wāntumile che Banaba ajaule ku Antioquia. shuka jajikulungwa jili jēwambe mmalombo gakwe 23 Nombejo paŵaiche kweleko ni kwiwona iāvatiat gancheche chilinkutuluswa kutyochela kwinani, ni Akunnungu pakwapa upile wāndu wāla, wāsengwile kwika panaliji une. 6 Nalingulile uchenene nkati, ni kwachisya wāndu apunde kwakulupilila Ambuje naiweni inyama ya kulangwa yana makongolo kwa mitima jao jose. 24 Che Banaba wāliji mundu ncheche ni inyama ya mwikonde ni inyama jwambone ni jwagumbele Mbamu jwa Akunnungu yaikukwāwa ni ijuni. 7 Nipele napilikene lilöve ni chikulupi. Kwa ligongo li che Banaba, mpingo lichisalilaga, 'Che Petulo njime, nsikite ndye.' 8 wekulungwa wa wāndu wajonjesyeché kwa Ambuje. Ni uneji najanjile, 'Ngwamba, Ambuje, pakuwā chindu chachili chose changaswejeswa atamuno chakusakala nganichijinile ng'o pakang'wa pangu.' 9 Nambo lilöve lila lyapikaniche kaawili kutyochela kwinani lichtiji, 'Yaiswejesye Akunnungu, alakwe nkaiwilanga yakusakala.' 10 Chelechi chatendekwe katatu, ni mbesi jakwe indu yose yanyakulikwe sooni Antioquia ko ni kukwaliji kwaandanda wākulijiganya kwinani. 11 Pangakaŵa, wāndu wātatu wāwālajiswe kukwangu kutyochela ku Kaisalia wāiche pa nyumba jinatamaga. 12 Mbamu Jwanswela wāsalile longane kuwālānjika wākilisito. 25 Nipele che Banaba wājajiwle ku Taso kukwasosa che Sauli. 26 Paŵasimene, wālongene nawo ku chakusakala nganichijinile ng'o pakang'wa pangu.' 27 Ni katema kakoko, ku Antioquia ko wāiche wākulondola wā Akunnungu wāmpepe kutyochela ku Yelusalemu. 28 Nipele, jumo jwa wānyawo liina lyakwe che Agabo wājimi ni kwa machili ga Mbamu jwa Akunnungu wālondwele kuti, chijitoyeche sala jajikulungwa mchilambo chose. Sala jo jatyochele katema ka mwenye che Kilaudio. 29 Wākulijiganya wāla, jwalijose malinga ni ukombole wakwe wāakamuchisyé achinjao wākulupilile Che Yesu wāwātamaga ku Yudea. 30 Nipele, wātesile yeleyo ni kwatera che Banaba ni che Sauli kuti apeleche kwa achakulu wā mpingo wa wāndu wākunkulupilila Kilisito.

12 Katema kakoko mwenye che Helode, wātandite kwalagasya wāndu wāmpepe wa mu mpingo wa wāndu wākunkulupilila Kilisito. 2 Ni wāmbleje che Yakobo mpwakwe che Yohana ni lipanga. 3 Paŵaiweni kuti chitendo cho chanonyelesye Wāyahudi, wāpundisye, wāakamwile che Petulo nombe nawo. Yeleyo yatendekwe katema ka chindimba cha mikate jangatajikwa amila. 4 Paŵākamwile che Petulo, wāmissile mu nyumba jakutāŵila ni kwaŵika paasi pa mpingo ncheche ja wāngondo ncheche ncheche kuti wālindilile. Che Helode wāsachile kwakoposya che Petulo kwa wāndu pakumala chindimba cha Wāyahudi cha mikate jangatajikwa amila chachikuwālānjika Pasaka. 5 Nipele, che Petulo paŵaliji mu nyumba jakutāŵila jila, katema kakoko mpingo wa wāndu wākunkulupilila Kilisito wālimbile kwapopelela kwa Akunnungu kwa mitima jao jose. 6 Chilo, likanaŵe kwika luyālīyatiji che Helode ankoposye che Petulo pa wāndu, che Petulo wāgonile pasikati ja wāngondo wāŵili,

ali atawikwe ni minyolo jiwili ni wakulindilila waliji wandu wa ku Tilo ni ku Sidoni. Nambo wanyawo nkulindilila pannango wa nyumba jakutawilwa jila. 7 kwa pamo waajaaulile che Helode. Wakombwele Chisisimuchile, katumetume jwa kwinani jwa Ambuje kusyowekana ni che Blasto juwaliji jwakuchimbichikwa wajimilile ni lilanguka lyalanguchisye mu chuumba mo. ni jwakulindilila nyumba ja mwenye, kuti awé pamo Ni katumetume jo wantingenye che Petulo mu mbalati ni wanyawo. Che Blasto waajaaulile che Helode ni ni kwajimusya achitii, "Njimuche chitema pe!" Papopo kwachondelela kuti kuwe ni chitendewe, pakuwá unyolo wawantawile mmakono wakutwiche ni kugwa chilambo chao chakulupililaga chakulya kutyochela paasi. 8 Katumetume jwa kwinani wansalile, "Nlita we ku chilambo cha mwenye. 21 Pa lyuwa lilyasagulikwe, nkaanda wenu, mmwale ni italawanda yenu." Che che Helode wawete iwalo ya umwenye ni kutama Petulo watesile yeleyo ni katumetume jo wansalile, pa chitengu chao cha umwenye, ni kukunguluka ni "Mmwale likoti lyenu munguye." 9 Che Petulo wandu. 22 Ni wandu wala wanyanyisyse achitii, "Ali lili wankuiye mpaka paasa pa nyumba jakutawilwa, lilo we lya nnungu, nganiliwa lya mundu." 23 Papopo nambo nganamanyililaga kuti yele iyatendekwaga ni katumetume jwa kwinani jwa Ambuje wāngwisiye katumetume jwa kwinani jo yaliji isyene, waganisise che Helode paasi, pakuwá nganiwapa Akunnungu kuti akwiwona yakwiwona. 10 Wapite liuto lyaandanda ukulu wo. Ni jakamwile mbango ni kuwa. 24 Nambo ni lyaawili lya wakulindilila, waiche pannango wa Lilowé lya Akunnungu lyapundile kwenela. 25 Che chisano wakwinijilia mmusi. Nnango wo waugwiche Banaba ni che Sauli paāvamalisise masengo ga usyene, nombewo wākopweche paasa. Ni waliji Akunnungu, wanjigele che Yohana jwakuwilanjikwa nkwendala limo ni papopo katumetume jwa che Maliko ni kuua kutyochela ku Yelusalemu.

kwinani jo wannesile che Petulo jikape. 11

Pelepo che Petulo waimanyi iyakopochele ni wātite, "Sambano ngumanyilila kusyene kuti, Ambuje antumile katumetume jwao jwa kwinani kukungulupusya mu ulamusu u che Helode ni kungoposya mu iwalolelagaa Wayahudi kuti ikopochele." 12 Paāwaimanyilile yeleyo wajawile ku nyumba ji che Maliamu achikulugwe che Yohana jwakuwilanjikwa che Maliko.

Mwelemo wāsōngangene wandu wājinji kupopela.

13 Che Petulo wāpoposile pannango wa paasa ni waiche katumetume mwali liina lyakwe che Loda kukupilikani. 14 Mwali jo paālimanyilile lilo we li che Petulo, nganaugula nnango kwa ligongo lya kusengwa, nambo wātuchile nkati ni kwasalila kuti che Petulo ali pannango. 15 Ni wanyawo wansalile mwali jo, "Ntekupungwana!" Nombejo wālimbile kuti isyene ali wāwōwo. Ni wanyawo wansalile, "Jwelejo ali katumetume jwao jwa kwinani." 16 Ni katema kakoko che Petulo wāpundile kupoposya pannango.

Nipele paāwugwile nnango wāmbweni, ni kusimonga. 17 Che Petulo wāgolwesye nkono kuti amyalale, ni kwasalila iwatite Ambuje pakwakoposya mu nyumba jakutawilwa. Nipele waasalile akaalanjile yelei che

Yakobo ni achalongo wāne wākunkulupiila Kilisito, nombejo wātositole ni kwaula kwine. 18 Pakwachele, wāngondo wala wāpundile kola lipamba lyelikulungwa yankati chichasimene che Petulo. 19 Nipele che Helode wātite asosekwe nambo nganiwāona. Nipele wālamwile kuti wāausye wāngondo wala, ni wātositise lilamulo kuti aulajikwe. Nipele che Helode wātositole ku Yudea, wajawile ku Kaisalia ni kutama kukoko kwa mōwa gampepe. 20 Che Helode wāatumbilile nnope

13 Mu mpingo wa wandu wākunkulupiila Kilisito wāku Antioquia, wāpalí wāne wāwaliji wākulondola wā Akunnungu ni wākwiganya. Mwa wēlewo, wāpalí che Banaba ni che Simeoni jwakuwilanjikwa jwampiliu ni che Lukio jwa ku Kulene ni che Sauli ni che Manaeni wāwalelitwe pamo ni mwenye che Helode. 2 Nipele, paāwaliji nkupopela kwa Ambuje ni kutawā, Mbamu jwa Akunnungu wātite, "Mumichile pajika che Banaba ni che Sauli, kwa ligongo lya masengo ganaāwīasile." 3 Nipele, paāvamasile kuta wāni kupopela, wāasajichile makono gao ni kwaleka ajaulangane. 4 Nipele, che Banaba ni che Sauli ali alajiswe ni Mbamu jwa Akunnungu wātulwiche mpaka ku Seleukia, kutyochela kweleko wākxesile ngala wāmpaka ku chilumba cha Kupulo. 5 Paāwache ku Salami, wāaalichile wāndu Lilo we lya Akunnungu māmajumba ga kupopelela Wayahudi, che Yohana Mallko waliji pamo nawo nti jwakwatumichila. 6 Paāwajesilejesile mchilumba chose mpaka ku Pafo, wānsimene nsawi jumo Myahudi, jwakulondola jwa unami liina lyakwe Baliyesu. 7 Jweleju waliji pamo ni che Seluijio Paolo jwankulu jwa chilumba, mundu juwaliji ni lunda nnope. Che Seluijio Paolo wāawīasile che Banaba ni che Sauli kuti apilikane Lilo we lya Akunnungu. 8 Nambo Elima nsawi jo, Elima Mchigiliki malumbo gakwe Jwakukanila, wāsachile kunsivāla jwankulu jwa chilumba anaukulupilile Ukilisito. 9 Nipele che Sauli jwakuwilanjikwa che Paolo, ali agumbele Mbamu jwa Akunnungu, wānkolondolele Elima, 10 ni kuti, "Mmwe nli mwanache jwa Shetani! Mmwe nli jwammagongo jwa ya usyene yose!

Mmwe nli jwaunami jwankulu ni jwaulamba! Moŵa masengo gakwe, che Yohana waausisyé wāndu, gose ngankuleka kugalyungasya matala ga goloka ‘Ana nkuganisyá kuti uneji ndili Chiwombosyo? Uneji ga Ambuje. 11 Sambano, ulamusi wa Ambuje nganima wēlewo wānkwalindilila. Wēlewo akwika chiunlamule, chimme jwangalola ni nganlwona panyuma pangu, ni uneji nganguwājilwa kugopola lyuŵa kwa katema.’ Papopo pepo lyannyichilile migoji ja italawandia yao.’ 26 ‘Achalongo achinjangu lipundugulu ni chipi, ni wājendajēndaga achinsosaga wānli wānache ū che Iblahimu, ni wānyamwe mundu jwakunkamula nkono kuti wāalongsye. 12 wānganimma Wāyahudi wānkwalamba Akunnungu! Jwankulu jwa chilumba jula paŵaiweni iyatendekwe Au utenga wa ukulupusyo wu uiche kukwetu. 27 yo, wānkulupilile Che Yesu, ni wāgasimosile nnope Pakuŵa wānyawo wākutama ku Yelusalemu pamo majiganyo gaŵagapilikene gankati Ambuje. 13 Nipele, ni achakulu wāo nganiwāmanyilila Che Yesu kuti che Paolo ni mpingo wakwe wākxesile ngalawā ali Nkulupusyo, iyoyo nganagamanyilila malembelo kutyochela ku Pafo ni wāichenje ku Pega mmusi wa ga wākulondola ū Akunnungu gagakusyomekwa Pamfilia, nambo che Yohana Maliko wāalesile ni kuujila pa Lyuŵa lya Kupumulila lyaliloye. Kwa ligongo ku Yelusalemu. 14 Nambo wānyawo wāpelengenyé lyo wāgamalichisyé malowē ga wākulondola ū kutyochela ku Pega mpaka ku Pisidia mmusi wa ku Akunnungu pakwalamula Che Yesu kuwāmbikwa Antioikia. Nipele wājinjile mu nyuumba ja kupopelepa pa nsalaba. 28 Atamuno nganalisisima liwamba pa Lyuŵa lya Kupumulila ni kutama. 15 Paŵamasile lyakuulagwa, nambo wāwendile che Pilato aulajikwe. kusyoma mchitabu cha Malajisyo ni mu itabu ya 29 Paŵamalisisye kupanganya yanayose iyalembekwe Wākulondola, ilongola ū nyuumba ja kupopelepa jila mmalembelo yankati wēlewo, nipele wāatulwisyé wālajisyé utenga kukwao kuti, ‘Achalongo achinjetu, pa nsalaba ni kwasika mu lilembe lya mbugu. 30 iŵaga nkwtete malowē gagali gose gakwalimbisyá Nambo Akunnungu wānsyusisyé. 31 Kwa moŵa mitima wāndu ūa, mmechete.’ 16 Nipele, che gamajinji wāonekanaga kwa aŵala wāwakwesile Paolo wājimi, wājongwele nkono ni kutanda nawo kutyochela ku Galilaya kwaula ku Yelusalemu. kuwēcheta, ‘Wānyamwe Wāsilaeli achinjangu ni Nombewo sambano ali wāumboni wākwe kwa wāndu wose unkwalamba Akunnungu, mpilikanichisyé! ū ku Isilaeli. 32 Ni uweji tuiche pelepa kukwalachila 17 Akunnungu ū wāndu Wāsilaeli wāasagwile Ngani Jambone ja chilanga chīwāchiwīsile Akunnungu achambuje ūtētu, ni kwakusa paŵatamaga kwa achambuje ūtētu. 33 Akunnungu achimalisisye kuchilendo ku Misili kula. Ni kwa ukombole wao chilanga cho sambano kwa ligongo lyetu uweji wātuli wekulungwa wāakopwesye kweleko. 18 Ni wāapililile isukulu yao pakwasyusya Che Yesu. Mpela yaitite mwipululu mula kwa yaka alocabaini. 19 Nipele, pakulembekwa mu Sabuli ja kaŵili, ‘Mmweji nli wāsijonasile ngoso nsano ni siŵili sya mchilambo Mwanangu, uneji lelo jino mele Atati wānu.’ 34 Yankati cha Kanaani ni wapele wānyawo chilambo cho kusyuka ku Che Yesu, kuti ngasawa sooni, Akunnungu kuti ajinjilanje majumba. 20 Yeleyo yatendekwe wātate yelei, ‘Chinampe upile weswela wausyene kwa yaka mia nne na hansini. ‘Payamasile yele unalanjile che Daudi.’ 35 Elo, ni mwine mwine mu Akunnungu wāpele wākulamula kuti wāalongsye Sabuli akuti, ‘Ngamunneka Jwanswela jwenu aweje.’ mpaka katema ka che Samwelí jwakulondola jwa 36 Nambo nginiŵa yele ku che Daudi, pakuŵa che Akunnungu. 21 Ni pelepo wāsachile kuŵa ni mwenye, Daudi nsyene wātendekenyé malinga ni wāsachile ni Akunnungu wāpele che Sauli mwanagwao che Akunnungu kutendekanya katema kao, nipele wāwile Kishi jwa lukoso lu che Benyamini aŵe mwenye ni wāasichile mu lilembe lya mbugu pachiwāndi ni jwao kwa yaka makumi ncheche. 22 Akunnungu achatati wāo, ni chiilu chao chaosile. 37 Nambo, paŵantyosisye che Sauli, wānsagwile che Daudi jwele juwāsyusikwe ni Akunnungu ngasawola. 38 kuŵa mwenye jwao. Wālosisyé kwakunda paŵasasile Nipele, achalongo achinjangu Wāsilaeli, mmanyilile umboni nkati jwelejo paŵatite, ‘Nammweni che Daudi kuti kwa litala li Che Yesu, utenga wa kulecheleswa mwanagwao che Yese, mundu jwakuunonyesya sambi ukulalichilwa kukwenu, nikuti jwalijose ntima wangu, juchagatendekanya gose gingusaka jwakunkulupilila Kilisito akulecheleswa sambi syose, kugatendekanya.’ 23 Kutyochela mu lukoso lu che chindu changachikukboleka kukundiwa kwa Daudi Akunnungu wāapele Wāsilaeli Nkulupusyo, litala lya Malajisyo ga Akunnungu gaŵapele jwelejo ali Che Yesu mpela iŵatite pakulanga. 24 che Musa. 39 Jwalijose juchankulupilile Jwelejo Che Yesu akanaŵe kugatanda masengo, wālongolele chaŵālanjikwe wāmbone paujo pa Akunnungu chindu che Yohana achaalalichilaga wāndu wose ūa ku chati Malajisyo ga che Musa ngagakukombola Isilaeli aleche sambi ni kubatiswa. 25 Nkumalisya kuchipanganya. 40 Nipele, nilolechesye chikansimana

chechila chiwachisasile wakulondola wa Akunnungu, Wawechete pangali lipamba yankati Ambuje, ni 41 'Mpilikichisyé wanyamwe wakulikanganichila, Ambuje wo wälosisye pangasisa usyene wa utenga nsimonje nkawe! Pakuwa chindu chinguchipanganya, waujenesye nkati upile wao, kwa kwakombolechesya mmoŵa ga, chindu cho ngankajitichisyé atamuno kutendekanya imanyisyo ni yakusimonjeka. 4 Nambo mundu akansalile.' 42 Che Paolo ni che Banaba wändu wose wá musi wo wásapulene, wáne pawakopokaga mu nyumba ja kupopelela jila, wändu wálumbikene ni Wayahudi ni wáne wálumbikene wala wáachondelele achanje sooni kukwasalila ni achinduna wala. 5 Nipele, wampepe mwa maloŵe go, Lyuwa lya Kupumulila lyalikwika. 43 wändu wángawa Wayahudi ni Wayahudi pamo Paŵapwilingene mu nyumba ja kupopelela mula, ni ilongola wao, walamwile kwapanganyichisyá Wayahudi wájinji ni wändu wángawa Wayahudi yangalumbana achinduna wala ni kwaulaga kwa wáwajitichisyé dini ja Chiyahudi wáakuysi che Paolo kwaputa maganga. 6 Achinduna nkumanyilila yeleyo ni che Banaba. Wányawo wawechete nawo, ni ni wautuchile kuchilambo cha ku Likaonio mmisi kwalimbisyá mitima kuti atamanje achikulupililaga ja ku Lisita ni ku Debe, ni ilambo yaili mumbali upile wa Akunnungu. 44 Ni Lyuwa lya Kupumulila mwakwe, 7 ni wájendelechele kwalalichila wändu liine, wändu wájinji, chiwandi kwichila musi wose Ngani Jambone mmisi jo. 8 Ku Lisita ko jwapali wásongangene kukupilikanila Liloŵe lya Ambuje. 45 mundu juwálijí jwakulemala, ni jwanganajenda Nambo Wayahudi paŵauweri mpingo wa wändu kose chitandile kupagwa kwakwe. 9 Mundu wo wágumbele wiu, nipele wachikanile chichasalaga jo wampilikanichisyé che Paolo paŵalalichilaga. che Paolo ni kwatukana. 46 Atamuno yeleyo, Nipele che Paolo wánlolechesye uchenene, ni che Paolo ni che Banaba wawechete pangali paŵaimanyilile kuti akwete chikulupi chakombola lipamba, 'Yawájilwe kuti Liloŵe lya Akunnungu kulamwa, 10 wawechete kwa kunyanyisa kuti, litande kusalikwa kaje kwa wanyamwe. Nambo "Njime uchenene ni makongo genu!" Papopo mundu pakuwa nlikanile ni kuganisa mwachinsyene kuti, jo wásumbile ni kutanda kwenda. 11 Mpingo wa ngankuwájilwa kukola umi wa moŵa gose pangali wändu ula paŵachiweni chiwachipanganyisyé che mbesi, nipele tukunneka ni kwagalauchila wändu Paolo, wátandite kunyanyisa Mchilikaonia achitiji, wángawa Wayahudi. (aiōnios g166) 47 Pakuwa Ambuje atulajisyé yelei, 'Nambisile mmweiji kuwa lilanguka kwa wändu wángawa Wayahudi, kuti wändu wose wá pachilambo akulupuswe.' 48 Wändu wángawa 12 Che Banaba wáwilanjikwe Seu ni pakuwa che Paolo wálijí jwakuwécheta jwankulu, wáwilanjikwe Helime. 13 Ni jwambopesi jwa nyumba ja nnungu Seu jijalji paasa pa musi, wájigele ng'ombe ni uluwá paujo pa nnango wekulungwa wa musi, nsyene kukola umi wa moŵa gose pangali mbesi, wáakulupilile pamo ni mpingo wa wändu ula wásachile watajile Che Yesu. (aiōnios g166) 49 Liloŵe lya Ambuje mbopesi che Paolo ni che Banaba. 14 Nambo lyajenele mchilambo chila chose. 50 Nambo Wayahudi che Banaba ni che Paolo paŵajipilikene ngani jo wáachisisye achakongwe wákusichila, wákwapopela wápapwile iwalo yao ni wautuchile kwaulli mpingo wa Akunnungu ni achalume wákumanyika wá mmusi wändu kula achinyanyisyaga, 15 alinkuti, 'Mwanya, wo. Ni wátandite kwalagasya che Paolo ni che ana ligongo chi nkutendekanya yelei? Noweji tuli Banaba, ni kwaŵinga mchilambo chao. 51 Nipele, wändu pe mpela wanyamwe. Ni sooni tuiche pelepa achinduna wala wákung'undile luundu mmakongolo kunkulalichila Ngani Jambone kuti nneche inyago gao kulosya kuti akanikwe, ni wájawile ku Ikonio. 52 pe ni kwagalauchila Akunnungu wáali wájumi, Nambo wákulijiganya wá Che Yesu ku Antioquia kula wáwagumbile kwinani ni chilambo ni mbwani ni yose wásengwile ni kugumbala Mbamu jwa Akunnungu. yaili mwelemo. 16 Kalakala ko Akunnungu wáalesile wändu wose wá pachilambo atendekanye iwasachile.

14 Nipele, ku Ikonio ko che Paolo ni che Banaba wájawile mu nyumba ja kupopelela Wayahudi mpela iwtatite pakusyowelela ni kuwécheta pangali lipamba, mpaka Wayahudi wájinji ni Wágiliiki wákulipilile. 2 Nambo Wayahudi wángakwakulupilila Che Yesu wáachisisye wändu wángawa Wayahudi kuti wáachime che Paolo ni che Banaba. 3 Che Paolo ni che Banaba wátemi kweleko moŵa gamajinji.

17 Natamuno yeleyo Akunnungu nganaleka kulilosya kwakwapanganyichisyá yambone, achanyesyesyaga ula kutyochela kwinani ni kwapa masika gambone kwa katema kakwe, akumpa yakulya ni kungumbasya kusengwa mmitima jenu." 18 Namuno achinduna wala wátatite yeleyo, yalemile kwalekasya wändu wala akasawatajila mbopesi. 19 Nambo wáiche Wayahudi wampepe kutyochela ku Antioquia ni ku Ikonio, ni

ŵanyenjile ūandu ūapanganyichisyé yangalimate pamo nawo. 5 Ni ūandu ūakunkulupilila Kilisito che Paolo ni che Banaba. Ni ūamponyile che Paolo ūane ūa mpingo wa Mafalisayo ūajimi ni kuti, maganga ni kwautila paasa musi achiganisyaga “Iŵajilwe ūandu ūangaŵa ŵayahudi kwaumbasya kuti awile. 20 Nambo ūandu ūakwakulupilila Che ni kwajiganya kugakamulichisyá Malajisyó ga Yesu paŵansungwile, ūajimwiche ni kwinijlá mmusi. Akunnungu gaŵapele che Musa.” 6 Nipele achinduna Malawi jakwe ūatyosile pamo ni che Banaba kwaaula ku ni achachekulu ūasongangene kuti asosesose Debe. 21 Che Paolo ni che Banaba ūaalalichile ūandu yankati liloŵe lyo. 7 Paŵapundaga kuusausyana, Ngani Jambone ku Debe ko ni kwapatá ūakulijiganya che Petulo ūajimi ni kuti, “Achalongo achinjangu, ūajinji, nipele ūaujile ku Antioquia achipitilaga ku Lisita mwachinsyene nkumanyiila kuti moŵa gagapite ni ku Ikonio. 22 Ni ūaalimbisyé ūandu ūakunkulupilila Akunnungu yanonyele kuusagula une pasikati jenu Che Yesu ūa misi jo ni kwatulasya ntima kuti nalichile Ngani Jambone kwa ūandu ūangaŵa atame mchikulupi nkulimbangana. Ni ūaaasalile, ŵayahudi, kuti apilikane ni kukulupilila. 8 Nombe “Tukusachilwa kugapitila masausyo gamajinji kuti Akunnungu ūakujimanyiila mitima ja ūandu wose, tujinjile mu Umwenye wa Akunnungu.” 23 Che Paolo ūalosisye pangasisa kuti ūapochele pakwapa Mbumu ni che Banaba paŵamasile kwasagula achakulu jwa Akunnungu mpela iŵatite pakutupa uweji. mu kila mpingo wa ūandu ūakunkulupilila Kilisito, 9 Nganatenda lusagu pasikati jetu ni ūanyawo, ūapopele ni kutawá nipele ūaapopele kwa Ambuje ūajiswejesye mitima jao ligongo ūakulupilile. 10 ūaŵakulupilile kuti chiŵagose. 24 Che Paolo ni che Sambano, ana ligongo chi nkalinga Akunnungu? Banaba paŵapitaga ku Pisidia ūaiche ku chilambo cha Ana kwa chichi nkulinga kwtwika ūakulijiganya Pamfilia. 25 Paŵamasile kulalichila Ngani Jambone ūala misigo jakutopa janganakombola kutwichila kwa ūandu ūa ku Pega, ūatuluchile ku Atalia. 26 achambuje ūetu natamuno uweji? 11 Ikaŵaga Kutyochela ku Atalia ūajendelechele ni ulendo kwa yeleyo, nambo tukukulupilila kuti tutukulupuswe ngalaŵa jajikulungwa ni kuuja ku Antioquia kuwaŵisilwe ni upile wa Ambuje Che Yesu, mpela ūanyawo mmakono ga Akunnungu ni kupega upile kwa yakuti pakukulupilila.” 12 Mpingo wose wamyalele ligongo lyá masengo gagali gamamale. 27 Che ni kwapilikaniла che Banaba ni che Paolo ūaŵaliji Paolo ni che Banaba paŵaiche ku Antioquia ko, nkwtanjila imanyisyo ni yakusimonjeka yose yaitesile ūasongangenyé mpingo wa ūandu ūakunkulupilila Akunnungu ni makono gao mwa ūandu ūangaŵa Kilisito ūa pelepo, nipele ūaaasalile yanayose iŵaitesile ŵayahudi. 13 Paŵamyalele, ūatandite kuwecheta che Akunnungu pamo nawo, ni iŵatite pakwaugulila litala Yakobo kuti, “Achalongo achinjangu, mumbilikanile, ūandu ūangaŵa ŵayahudi ūakulupilile Che Yesu. 14 Che Simoni jwakuŵilanjkwa che Petulo atusalile 28 Nipele ūatemi kweleko moŵa gamajinji pamo ni iŵatite Akunnungu kundanda pakwalola ūandu ūandu ūakunkulupilila Che Yesu.

15 Ūaiche ūandu ūane ku Antioquia kutyochela ku Yudea ni kutanda kwajiganya achalongo ūala achitiji, “Iŵaga ngammumbala malinga ni chisoyôvelo chiŵalamwile che Musa, ngankombola kukulupuka.” 2 Che Paolo ni che Banaba ūakanilanaga nawo yankati ngani jo, nipele ūaasagwile che Paolo ni che Banaba pamo ni mpingo wa ūandu ūakunkulupilila Kilisito ūampepe ūa ku Antioquia ko ajaulangane kwa achinduna ni achachekulu ku Yelusalemu kukukunguluchila ngani jo. 3 Nipele mpingo wa ūandu ūakunkulupilila Kilisito ūala ūaalanjile, ni ūanyawo ūapite ku Foinike ni ku Samalia achisalaga yankati ūandu ūangaŵa ŵayahudi iŵatite pakwagalaučila Akunnungu. Ni ngani jo jaasengwasisye nnope ūandu ūakunkulupilila Kilisito. 4 Paŵaiche ku Yelusalemu, mpingo wa ūandu ūakunkulupilila Kilisito ni achinduna ni achachekulu ūapochele ūanyawo, nombewo ūaaasalile yanayose iŵaitesile Akunnungu

(aiōn 9165) 19 Che Yakobo ūapundile kuwecheta, “Une ngulamula kuti, tukaasakalisa ūandu ūangaŵa ŵayahudi ūakwagalaučila Akunnungu. 20 Nambo twalembele chikalata ni kwasalila kuti analyse yakulya yaitajikwe mbopesi ku inyago, aleche chikululu ni akalya inyama yakupopotola ni kuleka kulya miasi. 21 Pakuŵa chitandile kalakala Malajisyó ga Akunnungu gaŵapele che Musa galijí nkusyomekwa moŵa gose mmajumba ga kupopelela pa Lyuŵa

lya Kupumulila lyalili lyose ni kulalichilwa mmisi Maliko, ligongo wānlesile ku Pamfilia kundanda ni jajili jose." 22 Nipele, achinduna ni achachekulu nganasaka kukamulangana pa masengo gao. 39 pamo ni mpingo wa wāndu wākunkulupilila Kilisito wose wā ku Yelusalemu wālamwile kwasagula wāndu wāmpepe mwa achinsyene pe ni kwalajisa ku Antioquia pamo ni che Paolo ni che Banaba. Nipele wāasagwile che Yuda pane akummilanga che Balisaba ni che Sila, wānyawo wāliji ilongola mwa Kilisito. 23 Nipele wāapele chikalata chichalembeke yele, "Uweji achinduna ni

Nipele, wākanilene kwannope ni kulekangana matala.

Che Banaba wālongene ni che Maliko, wākxesile

ngalaŵa ni kwaula ku Kupulo. 40 Nome che Paolo

wānsagwile che Sila, ni wāndu wākunkulupilila Che

Ambuje ni kwaula. 41 Ni mu ulendo wo wājesile mu

wā wāndu wāvankulupilila Kilisito. 24 Nipele ilambo ya ku Silia ni ku Kilia achalimbisyaga mipinga ja wāndu wākunkulupilila Kilisito mu ilambo yo.

achachekulu, achalongo achinjenu, tukunkomasya mwanya achalongo achinjetu wāndu wāngawā Wāyahudi wā Ku Antioquia ni ku Silia ni ku Kilia. 24 Tupilikene kuti wāndu wāne wāwātyosile kukwetu uwe wānsakalisye wānyamwe ni kuntaga lipamba mitima jenu kwa malowē gao. Nambo wānyawo nganitwatura kose. 25 Nipele, tujilene kwa pamo kwasagula wāndu wāmpepe ni kwatuma kukwenu pamo ni wākunonyelwa wātu che Banaba ni che Paolo, 26 wāndu wāutyosisye umi wao kwaligongo lya masengo ga Ambuje wātu che Yesu Kilisito. 27 Nipele, twatumile che Yuda ni che Sila kukwenu, wēle wānyawo chansalile itulembile yo kwa kang'wa syao. 28 Pakuŵa Mbumu jwa Akunnungu pamo ni uweji tujitichisyé kuti tukaatwika nsigo wine wakutopela kupunda aysi inkusachilwa kuimanyilila. 29 Nkalya yakulya yaitajikwe mbopesi ku inyago ni nkalya miasi ni nkalya nyama ja inyama yakupopota ni nneche chikululu. Chintende yambone naga chintende yeleyo, ntame kwa chitendewe." 30 Paŵalanjile, wānyawo wātyosile ku Yelusalemu ni kutuluchila ku Antioquia, kwele wāuŵilasile pamo mpingo wa wāndu wākunkulupilila Kilisito wose, ni kwapa chikalata chila. 31 Ni paŵachisyomile chikalata chila, wāsangalele kwannope ligongo malowē gakwe gaatulesye mitima. 32 Che Yuda ni che Sila wāwāliji wākulondola wā Akunnungu, wāajamwiche achalongo kwa malowē gamajinji ni kwalimbisyaya wāndu wākukulupilila. 33 Paŵatemi moŵa gampepe ku Antioquia, wāndu wākunkulupilila Kilisito wāalanjile ajaulangane kwa chitendewe, kuuja kwa wāwātumile wāla. 34 Nambo che Sila wāsachile kusigala. 35 Che Paolo ni che Banaba wāsigele ku Antioquia kwa moŵa, achijiganyaga ni kulalichila Liloŵe lya Ambuje pamo ni wāndu wāne. 36 Pagapite moŵa gampepe, che Paolo wāsaliile che Banaba, "Twende tuuje, tukaalole achinjetu wākunkulupilila Che Yesu wāla ku misi jajili jose kutwalalichile Liloŵe lya Ambuje ni kulola yakuti pakwendelechela." 37 Nipele, che Banaba wāsachile kwajigala che Yohana Maliko kuti alongane nawo. 38 Nambo che Paolo nganasaka kulongana ni che

16 Che Paolo wāiche ku Debe ni ku Lisita, kweleko wātemi mundu jwakunkuya Che Yesu liina lyakwe che Timoseo. Achikulugwe che Timoseo wāliji Myahudi nombejo wāliji mundu jwakwakulupilila Che Yesu, nambo atatigwe wāliji Mgiliki. 2 Che Timoseo wākunguluchilwaga umboni wambone ni wāndu wākunkulupilila Kilisito wā ku Lisita ni ku Ikonio. 3 Che Paolo wāsachile kunjigala che Timoseo mu ulendo wao, nipele wāmbumbesye. Wātesile yeleyo ligongo lya Wāyahudi wāwāliji mu ilambo mo pakuŵa wose wāmanyilile kuti atatigwe che Timoseo wāliji Mgiliki. 4 Paŵapitaga mmisi jila wāpele wāndu malajisyaya gāwakopwesye achinduna ni achachekulu ku Yelusalemu kula ni kwasalila kuti agakamulichisyé. 5 Nipele, mipinga ja wāndu wākunkulupilila Kilisito japundile kulimbangana mu chikulupi, ni winji wa wāndu wākunkulupilila Che Yesu wājonjesyeche lyuŵa ni lyuŵa. 6 Che Paolo ni achinjakwē wāpate mu ilambo ya ku Filigia ni ku Galatia ligongo Mbumu jwa Akunnungu wākanyisyaya akaalalichila wāndu utenga wo mu chilambo cha ku Asia. 7 Paŵaiche mmipika ja ku Misia, wāsachile kwaula ku Bisinia, nambo Mbumu ju Che Yesu wākanyisyé. 8 Nipele wāpelengenyé Misia ni kutuluchila ku Tuloa. 9 Chilo chichocco pecho, che Paolo wāiweni yakuwona yati, mundu jwa ku Makedonia wājimi achachondeleлага achitiji, "Njomboche, mnyiche ku Makedonia kuntu kamusye." 10 Che Paolo paŵagaweni gelego mu yakuwona, papopo twālīchile chile kwaula ku Makedonia pakuŵa twaiweni kuti Akunnungu atuwālisile tukaalalichile wāndu Ngani Jambone. 11 Kutyochela ku Tuloa twajesile ni ngalaŵa mpaka ku Samotalaki, malawī jakwe twaiche ku Neapol. 12 Kutyochela kweleko, twajawile mpaka ku Filipi musi wekulungwa wa chilambo cha ku Makedonia ni sooni musi wo waliji musi wautawikwe ni Wāloma. Twatemi mmusi mo kwa moŵa gampepe. 13 Pa lyuŵa lya Kupumulila twakopweche paasa musi ni twajawile kungulugulu lusulo kutwaganisyaga kuti kwana kwakupopelela. Twatemi ni kukunguluka

ni achakongwe wāwasongangene pelepo. 14 wāmbilasile kwa lilöwe lyekulungwa, "Nkaliulaga Mwa wāwatupikanilaga wāla jwapali jwankongwe pakuwā wose tuli mmumu." 29 Jwakulindilila jwakwapopela Akunnungu liina lyao che Lidia nyuumba jakutawīlwa jula paŵawendile apegwe jwa musi wa ku Siatila, juwāsumisyaga iwalo lumuli, wāguluchile nkati ni kugwa mmbujo pa ya ntengo. Ambuje wāwgwile ntima wakwe kuti makongolo ga che Paolo ni che Sila achitetemelaga akamulisye iŵāwechetaga che Paolo yo. 15 Che kwa lipamba. 30 Nipele wāajigele che Paolo ni che Sila Lidia paŵabatiswe pamo ni wāali mu nyuumba ni kwakoposya paasa ni kwausya, "Achambuje, ana jakwe, wātuchondelle achitiji, "Wāga nkulola kuti ikumajila kupanganya chichi pakuti ngulupuche?" ngwakulupiila Ambuje, njinjilane mu nyuumba jangu 31 Che Paolo ni che Sila wājanjile, "Mwakulupiile ni kutama mwelemo." Ni wātuchisisye tujaule. 16 Ambuje Che Yesu, ni pachinchikulupuswa mmwejo Lyuwa limo patwajaulaga kwiuto kwa mapopelelo kula, ni wāali mu nyuumba jenu." 32 Nipele che Paolo ni twasimene ni kapolo mwali jwana lisoka lya kulondola. che Sila wānlalichile Liloŵe lya Ambuje jwakulindilila Mwali jo wālijji nkwnpa achambujegwe mbiya syesijini jo pamo ni wose wāali mu nyuumba jakwe. 33 kwa ulondole wakwe. 17 Nipele mwali jo wānkuuiye Katema kakoko ka chilo jwakulindilila jwa nyuumba che Paolo noweji achinyokonyaga kuti, "Wāndu wā jakutawīlwa jo wāajigele che Paolo ni che Sila ali achikapolō wā Akunnungu Wākulu. Akunsalila ni kugajosya māwāngā gao. Nipele wābatiswe ichinjile pakukulupuswa." 18 Yeleyo wātendaga mōwā jwakulindilila pamo ni wose wāali mu nyuumba jakwe. gamajinji, mbesi lyuwa limo che Paolo yachimile ni 34 Nipele jwakulindilila jwa nyuumba jakutawīlwa wāngalauchile ni kulisalila lisoka lyo, "Ngunlamula jo wāajigele che Paolo ni che Sila ni kwajausya kwa ulamusi u Che Yesu Kilisito nkopoche mwa ku nyuumba jakwe ni wāpele chakulya. Ni nsyene mwali ju!" Papopo lisoka lyo lyakopweche. 19 Nambo pamo ni wāali mu nyuumba jakwe wāsangale achambujegwe mwali jo paŵaiweni kuti chilolelo kwannope pakuwā sano akwakulupiila Akunnungu. chao chakupata ipanje chimasile, wāakamwile che 35 Pakwachele wāmalamulo wā Chiloma wālajisyē Paolo ni che Sila ni kwakwekelemya mpaka achakulu wā wākulindilila nyuumba jakutawīlwa pakusumichisyā malonda, mmbujo mwa achakulu achitiji, "Mwalechele wāndu wāla ajaulangane." 36 wā musi. 20 Nipele wāapeleche kwa wāmalamulo Jwakulindilila nyuumba jakutawīlwa jula wānsalile che achitiji, "Wāndu wā ali Wāyahudi wākuutindiganya Paolo ngani jo achitiji, "Wāmalamulo alajisyē utenga musi wetu. 21 Akwiganya masyoŵelo gangawājilwa kuti alakwe ni che Sila nlecheleswe. Sambano njaule mmalajisyō getu uweji wātulī Wāloma ngatukukombola kwa chitendewe." 37 Nambo che Paolo wānsalile kwajitichisyā atamuno kuiwanganya." 22 Mpingo wa jwankulu jwa wākulindilila jo, "Nkuti uli? Nachiŵamuno wāndu walumbikene ni kwaputa che Paolo ni che nganitukola magambo, atuputile mbokola pelanga Sila, nipele wāmalamulo wāla wāausile che Paolo ni akuno uweji tuli Wāloma. Sooni wātuŵisile mu che Sila iwalo yao ni kwalamula aputikwe mbokola. nyuumba jakutawīlwa ni sambano ana akutukoposya 23 Paŵamasile kwaputa kwannope wāaŵisile mu kwachisypela? Ngwamba! Akusachilwa aichanje nyuumba jakutawīlwa ni kunlajisyā jwakulindilila achinsyene kukutukoposya." 38 Achakulu wā nyuumba jakutawīlwa kuti wāagose uchenene. 24 wākulindilila wāla wājawile kukwasalila wāmalamulo Nombe paŵagapochele malajisyō gala, wāaŵisile yankati ngani jo, ni wāmalamulo wāla paŵapilikene che Paolo ni che Sila mu chuumba cha munkati kuti che Paolo ni che Sila wālijji Wāloma, wājogwepe. nnope mu nyuumba jakutawīlwa jila ni wāatawīlile 39 Nipele, wāiche ni kwachondellelā wānyawo kuti makongolo gao pa likongwa. 25 Nambo pasikati chilo wālechelesye ni paŵakopwesye wāchondellelā kuti che Paolo ni che Sila wālijji nkwapopela Akunnungu akopoche pa musi wo. 40 Che Paolo ni che Sila ni kwajimbila nyimbo sya kwalapa wāwatawīkwe wākopweche mu nyuumba jakutawīlwa ni kwaalu ku wāne wāla wālijji nkwapikanila. 26 Chisisimuchile nyuumba ji che Lidia. Kweleko wāsimene ni wāndu chakopochele chindendemesi chekulungwa cha lisi wākunkulupiila Che Yesu wākamulisye mitima ni chati misingi ja nyuumba jakutawīlwa jatinganyiche. wātyosile.

Papopo minango jose jaugwiche ni minyolo jijaatawīle wāwatawīkwe wāla jakutwiche. 27 Jwakulindilila nyuumba jakutawīlwa jula paŵajimwiche ni kuijwona minango ja nyuumba jeugule wāganisisye kuti wāwatawīkwe wose wātisile. Nipele wāsolomwele upanga wakwe, wātiji alulaje. 28 Nambo che Paolo

17 Nipele che Paolo ni che Sila wāpelengenyē ku Amfipoli ni ku Apolonia, ni wāiche ku Sesalonike kujaliji nyuumba ja kupopelela ja Wāyahudi. 2 Ni che Paolo malinga ni masyoŵelo gakwe wālumbikene nawo ni kuousyausyana nawo

nkati Malembelo ga Akunnungu kwa moŵa gatatu mwao pakuŵa wauweni musi wo ugumbele inyago ya ga Lyuŵa lya Kupumulila. 3 Waagopole ni achiminungu. 17 Nipele wausyeneusyene ni Wayahudi kwasalila pangasisika kuti yaŵajilwe Kilisito asauche ni ni wāndu wāngawaŵa Wayahudi wāŵaliji nkwalamba kusyuka. Waasalile, "Aŵa Che Yesu wāngwajenesya Akunnungu mu nyumba ja kupopelela, lyuŵa ni lyuŵa kukwenu, wēlewo ali Kilisito." 4 Wane mwa wānyawo wausyeneusyene ni wāndu wāwasimanaga nawo wākulupilile ni wālumbikene ni che Paolo ni che pakusumichisyia malonda. 18 Wāndu wāŵalijigenye Sila. Ni sooni, mpingo wekulungwa wa Wāgiliki lunda lwa Chiepikulo ni Chisitoiki wātesile makani wāŵaliji nkwapopela Akunnungu ni achakongwe ni che Paolo. Wane wātite, "Ana ujinga chi wākuchimbichikwa wājini wākulupilile Akunnungu. wakuusalu mundu ju?" Wane wātite, "Akuwoneka 5 Nambo Wayahudi wāgumbele wiu ni wāajigele mpela akulalichila ngani ja achiminungu achalendo." wāndu wāngalumbana wā pakusumichisyia malonda Wātite yeleyo pakuŵa che Paolo wāliji nkulalichila ni wālumbikene pamo ni kutanda kutindiganya ngani ji Che Yesu ni yatite kusyuka, 19 Nipele pamusi pose. Wājimimuchile nyumba ji che Yasoni wānjigele che Paolo ku Aleopago achitiji, "Tukusaka achiganisyaga kuti chiwāsimane che Paolo ni che tukombole kugamanyiila gele majiganyo gasambano Sila mwelemo kuti wākaposye kwa wāndu. 6 ginkusala ga. 20 Indu ine itwpilikene mmawiwi getu Nambo nganīwāsimana, nipele wāajigele che Yasoni ikuwoneka kuŵa ya chilendo kukwetu. Nipele tukusaka pamo ni wāndu wāne wākunkulupiila Che Yesu ni kugamanyiila malumbo ga yele indu yo." 21 Wāndu kwakwekwelemya mpaka kwa achakulu wā musi wā ku Asene ni achalendo wose wākulonjela kweleko achinyanyisyaga kuti, "Wāndu wā akutindiganya wājigele katema kakajinji kutagula ni kupilikanila chilambo chose ni sano alinji pamusi pano. 7 ngani ja sambano. 22 Nipele che Paolo wājimi Che Yasoni wāapochele mu nyumba jao. Wose paujo pa nkungulu wa Aleopago ni kuti, "Wānyamwe akukananga kugakuya malajisyga Mwenye jwa ku wāndu wā ku Asene, nguwona kuti wānyamwe Loma achitiji, eti, 'Apali mwenye jwine jwakuŵilanjikwa nli wāndu wā dini nnope, 23 pakuŵa panaliji Che Yesu.'" 8 Achakulu wā musi pamo ni mpingo wa nkwendajenda akuno ni akunokuno napaweni peuto wāndu ula paŵagaplikene malowē go yatindigenye pankutyochesyia mbopesi, ni sooni nachisimene mu ntwe. 9 Nipele wāatesile che Yasoni ni achinjakwe chilisa chimo chilembekwe, 'Kwa Akunnungu atyosye chikole ni wālesile ajaulangane. 10 Chilo, wāngamanyika.' Nipele ngunlalichila wānyamwe wāndu wākunkulupiila Che Yesu wā ku Sesalonike chele chindu chinkuchipopelela pangachimanyiila. wāla wāchisisye che Paolo ni njakwe che Sila 24 Akunnungu wāwāchigumbile chilambo ni yose ajaulangane ku Belea. Ni wānyawo paŵaiche kweleko yaili mwelemo, wēlewo ni Ambuje wā kwinani ni wājinjile mu nyumba ja kupopelela ja Wayahudi. 11 chilambo chino, wēlewo ngakutama mmajumba Nambo, wāndu wā ku Belea wāliji wākulipilicanisya ga Akunnungu getawē ni wāndu. 25 Sooni nnope kupunda wā ku Sesalonike. Wālipochele ngakutumichilwa ni makono ga wāndu ni ngakuchisaka Liloŵe lya Akunnungu kwa lung'wanu lwekulungwa chachili chose, pakuŵa asyene akwapa wāndu ni moŵa gose wāliji nkugalolechesya lolechesya wose umi ni kwakombolechesya kupumula ni kwapa Malembelo ga Akunnungu kanga yaŵaiŵechetaga indu yose. 26 Kutyochela mwa mundu jumo che Paolo yo yaliji isyenesyene. 12 Wayahudi wājinji wāpanganyisyse wāndu wose wā pachilambo pano wākulupilile pamo ni achakongwe ni achalume wā ni kwakombolechesya kutama palipose pachilambo Chigiliki wākuchimbichikwa. 13 Nambo Wayahudi pano. Wālamwile kutyochela kundanda katerma chi wā ku Sesalonike paŵaimanyi kuti che Paolo wāliji ni papi pachatame wāndu wo. 27 Wātesile yeleyo nkulalichila Liloŵe lya Akunnungu ku Belea ko, kuti wāndu wā ilambo yo wāsoseje Akunnungu wājawile kweleko nombe ni kutanda kutindiganya namuno kwakwapapasya wāsimane. Natamuno ni kujichisyia mipingo ja wāndu. 14 Papopo wāndu yeleyo Akunnungu ngakutalikangana ni jwalirose. 28 wākunkulupiila Che Yesu wāpechesye che Paolo ku Mpela ila mundu jumo iŵatite pakusala, 'Mwa wēlewo mbwani nambo che Sila ni che Timoseo wāsigele ku uweji tukwete umi, tukwenda ni kutama!' Mpela Belea. 15 Wāndu wāwāmpechesye che Paolo wāla ila wākwimba wānu wāne, wātite, 'Uweji wose tuli wāmpechesye mpaka ku Asene. Nombewo wāusile wānache wāo.' 29 Nipele pakuŵa tuli wānache wāo ku Belea ali ni malajisyga kutyochela ku che Paolo Akunnungu, ngaikuŵajilwa kuganisyia kuti Akunnungu gagakuti che Sila ni che Timoseo wākuye chitema pe. akulandana ni sahabu ni madini ga mbiya atamuno 16 Che Paolo paŵaliji ku Asene nkwalindiliâ wānya liganga lyesepé uchenene kwa lunda lwa wāndu. 30 che Sila ni che Timoseo, yachimile nnope muntima Ndema sya ungamanyiila wāo, Akunnungu wālitesile

nti ngakulola. Nambo sambano akulajisya kuti wāndu pamusi wu ngwete wāndu wājinji.” 11 Nipele, che wose wā palipose aleche sambi. 31 Pakuŵa aŵisile Paolo wātemi kweleko chaka ni miesi nsano ni lyuŵa lichiŵalamule wāndu wā pachilambo kwa umo achajiganyaga wāndu Liloŵe lya Akunnungu. goloka, kwa litala lya mundu jumo jwansagwile. Nombe 12 Nambo katema che Galio paŵaliji jwankulu Akunnungu wāalosisye pangasisa wāndu wose ngani jwa chilambo cha Akaya, Wāyahudi wāsimene, ji, pakunsyusya mundu jo!” 32 Nipele paŵampilikene wānkamwile che Paolo ni kunjausya ku nkungulu. 13 che Paolo achiŵechetaga yankati kusyuka kwa wāwe, Ni wātite, “Mundu ju akwachisya wāndu wāpopelele wāne mwa wānyawo wātesile chanache, nambo wāne Akunnungu pangagakuya Malajisyga ga Akunnungu wātite, “Tukusaka tumpikanile sooni nkati yeleyo.” gaŵapele che Musa.” 14 Che Paolo akanawē 33 Che Paolo wātyosile pankungulu ni kwalekanga. 34 Nambo wāndu wāmpepe wālongene nawo ni kwakulupilila Che Yesu. Mwa wāndu wo wāpali che Dionisio jumo jwa mpingo waukuŵilanjikwa Aleopago ni jwankongwe liina lyakwe che Damali ni wāndu wāne.

18 Payamasile yeleyo, che Paolo wātyosile ku

Asene ni kwaula ku Kolinto. 2 Ku Kolinto ko wānsimene Myahudi jumo jwa ku Ponto liina lyakwe che Akila. Che Akila wāliji pamo ni wānkawalo jwakuŵilanjikwa che Pilisila, ni mmoŵa gagogo pego wāusile kutyochela ku Italia pakuŵa mwenye che Kilaudio wālamwile kuti Wāyahudi wose atyoche ku Loma. Che Paolo ni wājawile kukwalola, 3 ni pakuŵa masengo gao galij gamo, masengo gakutota mahema, che Paolo wātemi nawo ni kupanganya masengo. 4 Lyuŵa lya Kupumulila lili lyose che Paolo wāwechetesyene ni wāndu mu nyuumba ja kupopelela achilingaga kwachisya Wāyahudi ni Wāgiliki. 5 Che Sila ni che Timoseo paŵaiche kutyochela ku Makedonia, che Paolo wālityosisye kwa katema kakajinji kulalichila Liloŵe achalosyaga pangasisa Wāyahudi kuti Che Yesu ali Chiwomboso. 6 Nambo paŵankanile ni kuntukana, che Paolo wākung’undile luundu mu iwalo yao paujo pao ni kuti, “Mwajonasicaga, chinnyimanyilile mwachinsyene, uneji nganiningola magambo. Ni kutandila sambano chinaajaulile wāndu wāngawā Wāyahudi.” 7 Nipele che Paolo wātyosile kweleko ni kwaula kutama mu nyuumba ja mundu jumo jwangaŵa Myahudi, juŵaa jogopaga Akunnungu, mundu jo liina lyakwe che Tito Yusto, nyuumba jao jawāndikene ni nyuumba ja kupopelela. 8 Che Kilispo, juŵaliji jwankulu jwa nyuumba ja kupopelela jila pamo ni wāali mu nyuumba jao wose waakulupilile Ambuje. Wākolinto wājinji wāupilikani utenga wo nipele wākulupilile ni kubatiswa. 9 Chilo chimo Ambuje wānsalile che Paolo mu yakwiwona, “Kasinjogopa, nlimbile kulalichila pe ni nkaleka kupanganya chinkuchipanganya cho, 10 pakuŵa uneji nansyene ndili pamo nomwe. Ngapagwa jwalijose juchalinje kumpoteka pakuŵa

pamu wānchiwala wāndu wājinji.” 11 Nipele, che wāne mwa wānyawo wātesile chanache, nambo wāne Akunnungu pangagakuya Malajisyga ga Akunnungu wātite, “Tukusaka tumpikanile sooni nkati yeleyo.” gaŵapele che Musa.” 14 Che Paolo akanawē 15 kuŵecheta, che Galio wāasalile Wāyahudi, “Mpilikane wānyamwe Wāyahudi! Ikaliji isyene mundu ju alewile pane atesile yangalumbana ngampilikanicisye. 16 Nambo iŵaga makani ga gali gankati malowē ni meena ni malajisyga genu, nlamule mwachinsyene. Uneji ngangusaka kuŵa jwakulamula jwa indu yo!” 17 Nipele wāaŵinjile wānyawo akopoche pa nkungulu. 18 Che Paolo wātemi ni wāndu wākunkulupilila Che Yesu wāla ku Kolinto ko moŵa gamajinji. Nipele wāalanjile, wākxesile ngalawā pamo ni che Pilisila ni che Akila ni kwaula ku Silia. Paŵaiche ku Kenkelea, che Paolo wāmyosile umbo syao mu ntwe ligongo wātawile nasili. 19 Ni wāiche ku Efeso, kweleko che Paolo wālesile che Pilisila ni che Akila, wājinjile mu nyuumba ja kupopelela ni kutanda kuusyausyana ni Wāyahudi. 20 Wāndu wā pelepo wāchondelele che Paolo atame pamo ni wāndu wo moŵa gamajinji gane, nambo che Paolo nganasaka. 21 Nambo paŵalangaga wātite, “Chimuje sooni kukwenu Akunnungu asakaga.” Ni wākxesile mu ngalawā jekulungwa ni kutyoka mu Efeso mula. 22 Che Paolo paŵaiche ku Kaisalia, wājawile ku Yelusalemu kukuukomasya mpingo wa wāndu wākunkulupilila Kilisito wā kweleko, nipele wātaluchile ku Antioquia. 23 Che Paolo wātemi kweleko moŵa kanandipe ni wātandite ulendo achipitilaga ku Galatia ni ku Filigia achalimbisaga mitima wāndu wose wākwakuya Che Yesu. 24 Nipele Myahudi jumo liina lyakwe che Apolo mundu jwa ku Alekisandilia, wāiche ku Efeso. Mundu ju wāliji jwaukuecheta uchenene ni juwāgamanyililaga Malembelo ga Akunnungu. 25 Mundu ju wājiganyikwe litala lya Ambuje ni mu mbumu wāchalilaga kusala ngani si Che Yesu, wājiganyisye chenene ngani si Che Yesu namuno wāumanyilile ubatiso u che Yohana pe. 26 Che Pilisila ni che Akila paŵampilikene mundu jo ali nkuecheta mu nyuumba ja kupopelela pangajogopa, wānjigele kumangwao ni kunjiganya Litala lya Akunnungu kwa uchenene nnope. 27 Che Apolo paŵasachile kwaula ku Akaya, wāndu

ŵakunkulupilila Che Yesu ūa ku Efeso ūanlimbisye nsano ni ūawîili wa che Sikewa Jwambopesi Jwankulu ntima ni kwalembela ūakulijiganya ūa ku Akaya kuti jwa Chiyahudi. 15 Nambo lisoka lila lyaajanjile ampochele. Che Apolo paŵaiche kweleko, Akunnungu ūanyawo, "Che Yesu ngwamanyilila ni che Paolo ūankamuchisye mu upile wao, ni ūakombwele nombejo ngummanyilila, nambo ūanyamwe ndi kwakamusya nnope ūandu ūakunkulupilila Che Yesu, ūaani?" 16 Nipele jwamasoka jo ūasumbile ni 28 kwa ukombole wao wa kuwecheta ūapundile kwagalagasya mpaka ūanache ūa che Sikewa ŵayahudi paujo pa ūandu ahalosyaga Mmalembelo wo ūautwiche mu nyumba jo ali matakope ni ga Akunnungu kuti Che Yesu ali Kilisito.

19 Nipele, yaliji che Apolo paŵaliji ku Kolinto, che Paolo ūapite kuchilambo cha ikwesya ni ūaiche ku Efeso. Kweleko ūaasimene ūakulijiganya ūane ūa Che Yesu, 2 ni ūausisyse, "Ana pamwakulupilile Che Yesu mwapochele Mbamu jwa Akunnungu?" Ni ūanyawo ūajanjile, "Ngwamba! Natamuno kupilikana kose nganitupilikane kuti apali Mbamu jwa Akunnungu." 3 Ni che Paolo ūausisyse, "Nambi mwabatiswe ubatiso chi?" Ni ūanyawo ūajanjile, "Ubatiso u che Yohana." 4 Che Paolo ūatibe, "Ubatiso u che Yohana waliji wakulosya kuti ūandu alesile sambi. Che Yohana ūaasallile ūandu ūakulupilile ūatachiika panyuma pao, ūelewo ali Che Yesu." 5 Paŵapilikene yeleyo ūabatiswe kwa liina lya Ambuje Che Yesu. 6 Nipele, che Paolo ūawisile makono gao pa ūanyawo, ni Mbamu jwa Akunnungu ūaatuluchile ni ūatandite kuwechetanga iŵecheto ineine, iyoyo ūatandite kulalichila utenga wa Akunnungu. 7 Ūandu wose wo ūaliji mpela ūandu likumi ni ūawîili. 8 Che Paolo ūajinjilaga mu nyumba ja kupopelela jila kwa miesi jitatu ni ūaachisyaga kuti akulupilile Umwenye wa Akunnungu. 9 Nambo ūandu ūane ūaliji ūakukakatima mitima ni ūakanile kukulupilila, ūatandite kuwechetanga yangalumbana nkati ūandu ūakulikuya Litala lya Ambuje pasikati ja ūandu. Pelepo che Paolo ūaalesile, ūajigele ūakulijiganya ūa Ambuje ni ūaliji nkukunguluka nawo moŵa gose mu chuumba chakulijiganya chi che Tulona. 10 Yeleyo yatendekwe yaka iŵili mpaka ūandu wose ūawatamaga ku Asia ni ūayahudi pamo ni ūgiliki, ūapilikene Liloŵe lya Ambuje. 11 Akunnungu ūapanganyisye yakusimonjeka yejinji kwa makono ga che Paolo. 12 Ūandu ūajigalaga namose iguo ya mwana ni iwalo ine ūaiwkaiye che Paolo, ūajawisye kwa ūakulwala ni ūakulwala wo ūalamiswe ilwele yao, ni aŵala ūawâkwete masoka gaakopweche. 13 ūayahudi ūampepe ūakugaŵinga masoka mwa ūandu, ūajesilejesile akuno ni akunokuno achilingaga kulikolanga liina lya Ambuje Che Yesu, kwa ūele ūawâkwete masoka achitiji, "Ngunsalila kwa liina lya Ambuje Che Yesu jwakulalichila ni che Paolo, ntyoche." 14 ūawatendaga yeleyo, ūaliji ūanache

maŵângâ gakwe. 17 Ngani ji jamanyiche kwa jwalirose juŵatamaga ku Efeso, kutandila Myahudi kwichila ūgiliki. Wose ūakamwilwe ni lipamba, ni ūalikusise liina lya Ambuje Che Yesu. 18 ūajinji mwa ūele ūavakulupilile Che Yesu ūaiche ni ūajitichisye paujo pa ūandu yangalimate iŵaitesile. 19 ūane ūawatendaga usaŵi ndanda jo, ūajigele itabu yao iŵaitendelaga usaŵi yo ni kwijocha paujo pa ūandu. ūawâlasile ntengo wa itabu yo ni kusimana mbiya syesijinji. 20 Kwanti yeleyo, Liloŵe lya Ambuje ūapundile ni kwenela ni kola machili nnope. 21 Payamasile yeleyo, che Paolo ūasachile kwaula ku Yelusalemu achipitilaga ku Makedonia ni ku Akaya. ūatite, "Pachiiche kweleko, ikuumajila kwaula ku Loma nombe." 22 Ni ūalajisye ūawîili mwa ūakwakamuchisya ūao, che Timoseo ni che Elasto, kuti ūalongolele ku Makedonia ni nsyene ūasigalile mu Asia kwa katema. 23 Katema ko ni katema kakatyochela utinda wekulungwa ku Efeso ko ligongo lya Litala lya Ambuje. 24 Jwapali mundu liina lyakwe che Demetilio jwakusyana madini ga feza. Jweleju ūaliji ni masengo ga kolosya inyago ya nyumba sya mwana sisyaliji mpela nyumba ja nnungu jwankongwe jwakuŵilanjkwa Atemi. Masengo go gaapokasisye kwannope ūamasengo ūao. 25 Che Demetilio ūasongangenye ūamasengo ūao pamo ni ūandu ūane ūawaliji ūamasengo mpela gagogo pego ni kwasalila, "ŵandumwe, nkumanyililanga kuti ipanje yetu itukupata yi iukopoka mmalonda gagaga pega. 26 Sano nkulola ni kulpikanila mwachinsyene che Paolo yakutu pakupanganya, nombe ngaŵa pa Efeso pe nambo pa Asia pose. Che Paolo ju ūachisisye ni kwagalausya ūandu ajitichisye kuti achiminungu ūapanganyiswe ni makono ga ūandu ngâwa achiminungu ūa usyene. 27 Nipele kupikaniche kuti malonda getu ga chigajaluche. Ni ngâwa malonda getu pega, nambo ni nyumba ja nnungu jwankongwe Atemi ngajichimbichikwa kose. Ni mbesi jakwe lumbili ūa ūelewo ūakunlamba ūa Asia wose ni ūandu wose ūa mchilambo chiuchimala." 28 ūandu ūala paŵapilikene yeleyo yaachimile kwannope ni kutanda gumilanga achitiji, "Jwankulu ali Atemi jwa ūaefeso!" 29 Musi wose wagumbele utindiganyo. Ni ūaakamwile che Gayo ni che Alisitako, ūawatamaga ku Makedonia

ŵâwâliji mu ulendo umo ni che Paolo, ni ŵâajawisye ni che Paolo pamo ni che Alisitako ni che Sekundo kwa kwanguya kuluŵala lwa micheso. **30** Che Paolo jwa ku Sesalonike, che Gayo jwa ku Debe ni che nsyene ūwasachile kwinjila mu mpingo wa ūandu mula Timoseo, che Tukiko ni che Tilofimo jwa ku Asia. nambo ūwakwakuya ūala ūwankanyisye. **31** Achakulu **5** Ūandu wo ūatulongolele ni ūaliji nkutulolela ku ūane ūa chilambo cha ku Asia ūaliji achambusanga Tuloa kula. **6** Pagapite moŵa ga mikate jangatajikwa ūao che Paolo, ūapelechele utenga wakwachondelela amila, uweji twakwesile ngalâwa kutyochela ku Filipi kuti akalijausya nsyene ku luŵala lwa micheso ko. **32** Katema ko kila mundu jwagumisile, ūane achi ni kweleko twatemti chijuma chimo. **7** Lyuŵa lyaandanda ūane achila, pakuwâ nkungulu ula waliji jugulijuguli, lya chijuma twachingangene kuti tulye pamo. Ni che ūajinji nganaimanyiliangga ligongo lya kusongangana Paolo pakuŵa ūwasachile kuti atyoche malâwi jakwe, kwao. **33** Pakuwâ ūyahudi ūwantesile che Alekisanda ūakungulwiche ni ūandu, ni sooni ūajendelechele akopoche mmbujo mwa ūandu, ūandu ūwampepe kukunguluka ni ūandu wo mpaka chilo nnope. **8** mu mpingo mula ūaganisisye kuti ali jwelejo. Nipele Mu chuumba cha mwinani kutwasongangene ko che Alekisanda ūajongwele nkono ni kwamyalasya kwaliji ni ibatali yejinji ichikolelag. **9** Ni jwapali achisakaga kuliŵalanga paujo pa mpingo wa ūandu. **10** nchanda liina lyakwe che Eutikio juŵatemi pedilisha. **34** Nambo paŵammanyiliile kuti ūaliji Myahudi, wose Che Paolo paŵajendelechelaga kukunguluka, che ūagumisile kwana kamo kwa masaa gâwili, "Jwankulu Eutikio ūtandite kugwesela kanandikanandi. Kumbesi ali Atemi jwa ūaefeso!" **35** Mbesi, jwakulemba jwa ūagonile ni ūwgwile paasi kutyochela chuumba pamusi po ūakombwele kwamyalasya, ūaasalile, chaatatu cha mwinani. Ni paŵannyakwile ūaliji "Ūanyamwe ūandu ūa ku Efeso, kila mundu pelepa ūamale kuwa. **11** Nambo che Paolo ūatulwiche paasi akumanyiliila kuti ūandu ūa musi wa Efeso wu, ni ūatindîwele ni kwakumbata ni kuti, "Kasinlilanga ni ūakujilindilila nyuumba ja nnungu Atemi, ni pakuŵa ali jwanjumi." **12** Ni ūakwesile sooni ku ūakuligosa liganga lyeswela lilyagwile kutyochela chuumba cha mwinani kula ūgâwênye nkate ni kwinani lila. **36** Ngapagwa jwalijose jwakukombola ūalile. Ūajendelechele kulalichila mpaka kundâwi kukanila yeleyo. Nipele mmyalalanje, nkatenda pe nipele ūatyosile. **13** Ūandu ūala ūanjigele chachili chose kwakwanguya. **37** Mwaŵilasile ūandu nchanda jula kumangwao ali jwanjumi, nipele mitima ūa pelepa namuno nganajinyelusya nyuumba ja jao jatulele. **14** Uweji twalongolele ku Aso ni nnungu pane kuntukana nnungu jwetu jwankongwe. ngalâwa jekulungwa, kweleko twatiji twajigale che **38** Nipele, iŵaga che Demetilio ni ūamasengo ūao Paolo. Yeleyo ni yatite pakulajisa nnigwa wao akwete magambo gao nkati ūandu ūa, mikungulu jipali kuti aiche kweleko wapasi. **15** Nipele che Paolo ni achakulu ūa ilambo nombe nawo apali, akukombola ūatusimene ku Aso kula, ni twakwesile mu ngalâwa kuŵechetelana kweleko. **39** Nambo iŵaga kwana ni twajawile ku Mitulene. **16** Kutyochela kweleko magambo gane njausye ku nkungulu waukunkundikwa. twajendelechele ni ulendo ni malâwi jakwe twaiche **40** Pakuwâ akakombwele kutuŵechetela ligongo lya ku Kio. Pa lyuŵa lyaawili twapelengenyé ku Samo kutindiganya kwatukutesile lelo jino. Kutindiganya ni malâwi jakwe twaiche ku Miletio. **17** Pakuwâ che ku nganilipagwa ligongo ni sooni ngatukombola Paolo ūwasachile kwendelechela ni ulendo wao ni kusala ligongo lya kutenda nkungulu wu." **41** ngalâwa pangasepuchila ku Efeso kuti akasakaŵa nnope ku Asia ko. Ūachelengaga nningwa wao kuti yakombolekaga aiche ku Yelusalemu kwaligongo lya lyuŵa lya Pentekosite. **18** Che Paolo paŵaliji ku Miletio ūalajisyé utenga wa kwaŵilanga achachekulu ūa mipinga ja ūandu ūakunkulupilila Kilisito ja ku Efeso kuti achingangane. **19** Achachekulu ūala paŵaiche, che Paolo ūwasalile, "Mwachinskyene nkumanyiliangga indite pakutama ni ūanyamwe moŵa gose chitandise lyuŵa lyaandanda lila panaiche pachilambo cha ku Asia. **20** Ncumanyiliangga indite pakwatumichila Ambuje nkulitulusya kose ni misosi ni masausyo gagambatile kwaligongo lya malindi ga ūyahudi ūwampepe. **21** Ncumanyiliangga kuti uneji nganiriyogopa namose kanandi kunlalichila pelanga ni mmajumba

20 Pawamasile utinda ku Efeso, che Paolo ūaaŵilasile ūwakwakuya ūala pamo, ni kwalimbisia ntima. Ni ūaalanjile ni kutanda ulendo wa ku Makedonia. **2** Ni ūapite mu ilambo ila ni kwalimbisia ntima kwa malowé gamajinji ūakukulupilila ūa misi jo. Nipele ūaiche ku Ugilik, **3** kweleko ūatemi miesi jitatu. Pawâliji nkuliŵika chile kwa ulendo wa ku Silia kwa litala lya mmeesi, ūaimanyi kuti ūyahudi ūatamilile ntemela wangalimate, nipele ūaamwiwe kuuja achipitilaga ku Makedonia. **4** Che Sopatula mwana ju che Pihon mundu jwa ku Belea ūalongene

genu ni kunjiganya chakunkamuchisia chachili chose. asupuche nnope chaliji liloŵe liŵaŵechete che Paolo 21 Naajamwiche kwakalipa nnope Wayahudi ni paŵatite, "Ngamuuwona sooni." Nipele ŵaaapechesye ŵagiliki aleche sambi syao ni kwauijilla Akunnungu mpaka mu ngalaŵa jekulungwa.

ni kunkulupilia Ambuje ŵetu Che Yesu. 22 Sano, uneji ngumpilikanicisyia Mbamu jwa Akunnungu, ngwaula ku Yelusalemu pangaimanyillila chachili chose chachichiisimane kweleko. 23 Nguchimanyillila chindu chimo kuti mmusi wauliwose Mbamu jwa Akunnungu akusalila kuti kutawikwa ni masausyo gakunindilila. 24 Nambo nganguuŵalanjila umi wangu kuti wana chindu nnope kwa uneji nningwa wangu malichisyе unduna wangu ni masengo gaŵambele Ambuje Che Yesu nagapanganye, yaani naaalachile ŵandu Ngani Jambone ja upile wa Akunnungu. 25 "Mbiite mwa ŵanyamwe wose njilalichilaga Umwenye wa Akunnungu. Nambo sambano ngumaryillila kuti ngapagwa jwalijose mwa ŵanyamwe juchachimona une sooni. 26 Nipele lelo jino ngunsilila kuti yakopochelaga jumo jwenu kujonasika, uneji nganingola magambo. 27 Pakuŵa nganileka kunkalichila yanayose yakusaka kuipanganya Akunnungu. 28 Nlilolechesye mwachinsyene, mwagose ŵandu wose ŵampele Mbamu jwa Akunnungu kuti mwalele ŵanyawo. Nkaachunjie ŵandu ū Akunnungu ūaŵapatile kwa miasi ja Mwanagwe. 29 Nguimanyillila uchenene kuti pingutyoka masogo gakalipa chiganjimuchile ni ngagakola chanasa kwa mpingo wo. 30 Ni sooni mwa mwachinsyene chakopochela ŵandu ūachawéchete ya unami kwasoyasya ūkulijiganya ni kwtenda ūaakuye ŵanyawo. 31 Nipele, nlilolechesye nchikumbuchilaga kuti kwa moŵa ga yaka itatu chilo ni muusi, nganileka kunjamuka kila jumo mwa ŵanyamwe kwa misosi. 32 "Nipele sambano, ŵanyamwe ngummikanga mmakono ga Akunnungu ni pa utenga wa upile wao, waukukombola kunkolosya ni kumpa ntuuka pamo ni ŵandu ūao ūaŵaswejeswe. 33 Uneji nganisaka madini ga feza pane sahabu pane iwalo ya mundu jwalijose. 34 Mwachinsyene nkumanyillanga kuti napanganisye masengo ni makono gangu nansyene kuti mbate yaikunsoŵa ni yaikwasoŵa achinjangu nombewo. 35 Moŵa gose mbanganyisyе masengo nti itagu kukwenu, kunnosya kuti tukusachilwa kwakamuchisia ūkulaga, tuchikumbuchilaga malowé ga Ambuje Che Yesu nsyene gagakuti, 'Mbaya kutyosya kupunda kupočhela.' 36 Che Paolo paŵamasile kuŵecheta yeleyo ūatindiŵele pamo ni ūanyawo wose ni kwapopela Akunnungu. 37 Wose ūaliji nkulilanga ni ūaalanjile che Paolo kwakwakumbata ni kwalosya unonyelo wekulungwa. 38 Chindu chichatesile

21 Pitwalangene nawo, twakwesile mu ngalaŵa jekulungwa ni twajawile mpaka ku Kosi. Malawi jakwe twaiche musi wa ku Lode ni kutyochela kweleko twajawile ku Patala. 2 Ni kweleko twajisimene ngalaŵa jekulungwa jjajombokaga kwaula ku Foinike, twakwesile ni kwendelechela ni ulendo. 3 Pitwaiche pakukombola kujiwona Kupulo, twapite upande wa kunchiji ni kwaula ku Silia. Twajimi musi wa ku Tilo ni kujitulusya misigo kutyochela mu ngalaŵa jekulungwa. 4 Kweleko twaasimene ūandu ūakunkulupilia Che Yesu, ni twatemti pamo ni ūanyawo chijuma chimo. Kwa machili ga Mbamu jwa Akunnungu ūanchondelele che Paolo kuti akajaula ku Yelusalemu. 5 Nambo pikamasile katema ka kutama ni ūanyawo, twajendelechele ni ulendo wetu. ūandu wose pamo ni achiŵankwawo ni achiŵana ūaō ūatupechesye mpaka paasa musi. Pitwaiche ku mbwani twatindiŵele ūanawose ni kwapopela Akunnungu. 6 Nipele twalangene, noweji twakwesile mu ngalaŵa jekulungwa ni ūanyawo ūausile mmangwao. 7 Kutyochela ku Tilo twajendelechele ni ulendo wetu mpaka twaiche ku Tolemaisi, ni kweleko twajawile kukwakomasya ūakukulupilia achinjetu, twatemti nawo kwa lyuŵa limo. 8 Malawi jakwe twajendelechele ni ulendo ni kwika ku Kaisalia. Ni kweleko twajawile ku nyumba ji che Filipo ūakulalichila Ngani Jambone. Jwelejo ūaliji jumo jwa aŵala saba ūaŵasagulikwe ku Yelusalemu kula. 9 Mundu jo ūakwete achiŵaliŵalipe ncheche ūaŵalondolaga utenga wa Akunnungu. 10 Pitwatemti kweleko moŵa gampepe ūaiche jwakulondola jwa Akunnungu jumo kutyochela ku Yudea liina lyakwe che Agabo. 11 Ni ūaiche pitwaliji, ūaujigele nkaanda u che Paolo ni ūalitawile mmakono ni makongolo ni kuti, "Mbamu jwa Akunnungu akuti, 'Wayahudi ūa ku Yelusalemu kula chantaŵe nsyene nkaanda wu kwanti nnyi ni kunjausya mmakono ga ūandu ūangawa ūayahudi.'" 12 Patwapilikene yeleyo, uweji ni ūandu ūane ūaŵaliji pepala twachondelele che Paolo kuti akajaula ku Yelusalemu. 13 Nambo che Paolo nsyene ūajanjile, "Ana nkusaka kupanganya chichi? Nkusaka kuusupusya ntima wangu ni misosi jenu? Ndili chile ngaŵa kutawikwa pe ku Yelusalemu kula, nambo atamuno kuwa kwa ligongo lya Ambuje Che Yesu." 14 Paŵakanile kutupilikanila twannesile nikuti, "Chakusaka Ambuje chitendekwe!" 15 Pitwatemti pepala moŵa gampepe, twataŵile misigo jetu

ni twajendelechele ni ulendo wa ku Yelusalemu. "Wanyamwe Waisilaeli, kuntu kamusye! Mundu ju 16 Wākulijiganya wāmpepe wā ku Kaisalia kula ni jwejula jwakwajiganya achalume wose indu wālongene ni uweji, ni wātupechesye ku nyumba yakukanilana ni Waisilaeli pamo ni Malajisyō ga ji che Mnasoni kutwajile kukutama ni jwelejo mōwā Akunnungu gaŵapele che Musa ni Nyumba ja gampepe. Che Mnasoni wālīji mundu jwa ku Kupulo Akunnungu ji. Ni sooni wājinjisye Wāgilili pa ni juwālīji jwakukulupiila jwa kālakāla. 17 Patwaiche Nyumba ja Akunnungu ni kupasakasya peuto ku Yelusalemu, wāndu wākunkulupiila Che Yesu papaswela pa." 29 Wātite yeleyo ligongo wāmbweni acharjetu wā kweleko wātupochelle uchenene nnope. che Tilofimo mundu jwa ku Efeso, mu musi, ali 18 Malaŵi jakwe che Paolo wālongene ni uweji pamo ni che Paolo ni wāganisise kuti che Paolo kukwakomasya che Yakobo, achachekulu wose wānjinjisye pa Nyumba ja Akunnungu. 30 Nipele wā wāndu wākunkulupiila Che Yesu wā kweleko musi wose wagumbele utindiganyo ni wāiche wāndu wālīji palapala. 19 Patwamasile kwakomasya, che kutyochela mbande syose kuti wāakamule che Paolo wātandite kwasalila yanayose nkati iŵaitesile Paolo, wākwekwelemye ni kwakoposya pa Nyumba Akunnungu kwa masengo ga che Paolo kwa wāndu ja Akunnungu, ni papopo wāugele minango ja wāngāwā Wāyahudi. 20 Wāndu wāla pāwāpilikene Nyumba ja Akunnungu. 31 Wāliwāsile chile kuti yeleyo wāakusise Akunnungu. Nipele wānsalile che wāulaje, nambo ngani jo japikaniche kwa jwankulu Paolo, "Nlongo njetu, nkukombola kuwona kuti kwana jwa wāngondo lichila wā Chiloma kuti Yelusalemu mianda ja Wāyahudi aŵeles wākukulupiila sambano jose jili tametame. 32 Pangakaŵā jwankulu jwa ni wose akulimbila kugakamulichisa Malajisyō ga wāngondo mia moja jula wāajigele wāngondo wākwe Akunnungu gaŵapele che Musa. 21 Apilikene kuti ni achakulu wāo ni wāutuchile ku mpingo wa alakwe nkujiganya Wāyahudi wākutama pasikati wāndu kula. Ni wānyawo pāwāmmwēni jwankulu ja wāndu wāngāwā Wāyahudi anagakamulise jo ni wāngondo wākwe wālesile kumputa che Malajisyō ga Akunnungu gaŵapele che Musa, Paolo. 33 Nipele jwankulu jwa wāngondo jula ni mwāsalile akaumbasya wānache wāo namose wānjaulile che Paolo, wānkamwile ni kulamula kuti kugakamulichisa masyōwelo ga Wāyahudi. 22 atawikwe minyolo jiŵili. Ni wāusise achitiji, "Ana Nambi chiiŵe uli? Isyene wāndu chapilikane kuti ncheni jweleju, nombe atesile chichi?" 34 Wāne nnyiche. 23 Mbaya ntendekanye chitukunsalila uwe. wāali mu mpingo wa wāndu mula wāgumilangaga, Tukwete achalume ncheche pelepa wāwātawile wāne achi ni wāne acho. Ligongo lya wele utinda nasili paujo pa Akunnungu. 24 Nliwanganye ni wo, jwankulu jwa wāngondo jula nganakombola wānyawo mu kupopela kwa kuliswejesya, nipele ntengo kugamanyilila magambo gasyenesyene. Nipele waukusachilwa kwa wānyamwe wose, nipele wāndu wālamwile wāngondo wāla kuti wājigale che Paolo wo amyolekwe umbo. Kwakutenda yeleyo wāndu ni kunjausya mu likome. 35 Che Paolo paŵāiche wose chamanyilile kuti ngani siŵāpisilikene syo pakukwelela kwinijlila nkati, wāngondo wānnyakwile nkati alakwe nganisiŵā sisylene nomwe mwasyene ligongo lya utindiganyo wa wāndu. 36 Mpingo nkugakamulisa Malajisyō ga Akunnungu gaŵapele wekulungwa wa wāndu wākuiye achinyanyisaga, che Musa. 25 Yankati wāndu wāngāwā Wāyahudi "Mwaulaje!" 37 Paŵājinjisaga mu likome, che Paolo wāwākulupiile Che Yesu, uweji twalembele chikalata wāchondelele jwankulu jwa wāngondo mia moja jula ni kwasalila itwilamwile ni kwapelechela, chachikuti, achitiji, "Ana nkukombola kuŵecheta chindu nomwe?" akalya chachili chose chetaje mbopesi sya minungu Jwankulu jula wājanjile, "Ana nkumanyilila kuŵecheta ja unami, ni akalya miasi, ni akalya nyama ja Chigiliki? 38 Ana mmweji ngati Mmisili jumwachisise chinyama chepopotolwe ni aleche chikululu." 26 wāndu atindiganye ni kwalongosya wākuulaga elufu Nipele malaŵi jakwe che Paolo wāajigele wāndu nne wāla mpaka mwipululu?" 39 Che Paolo wājanjile, wāla ni kupopela kwa kuliswejesya pamo nawo. "Ngwamba! Uneji ndili Myahudi, jumbagwilwe ku Taso, Nipele wājinjile pa Nyumba ja Akunnungu kukusala musi wa ku Kilikia, uneji jwa musi waumanyiche nnope. mbesi ja mōwā gakuliswejesya ni yankati mbopesi Choonde, munyitichisise mechete ni wāndu wā." 40 ja malipilo jichijityosyekwe kwaligongo lya jwalilose Jwankulu jula wājitchisise, nipele che Paolo wājimi mwa wānyawo. 27 Moŵā nsano ni gāwili gala pakukwelela pala, wāgolwesye nkono kwamyalasya gachiwāndichilaga kumala, Wāyahudi wāwākopechele wāndu wāla, ni wāndu wāla wāmyalele ni wātandite ku Asia wāmbweni che Paolo ali pa Nyumba ja kuŵecheta nawo Mchiebulania.

Akunnungu. Nipele wāatesile wāndu wose wāachime che Paolo ni wānkamwile, 28 achinyanyisaga,

22 "Achalongo achinjangu ni achatati, mumbilikanile inyiweni ni kwipilikana. **16** Nipele sano nkulindilila uchenene inguti kulichenjela paujo penu!" ichichi, njime mbatiswe ni kutyosyekwa sambi syenu, **2** Wанду wala pañampilikene che Paolo kwakutenda yelei nkuliñilanga liina lya Ambuje.' **17** achikungulukaga nawo Mchiebulania ñamyalele "Nipele, nausile ku Yelusalemu ni panapopelaga pa jii. Ni che Paolo wajendelechele kuñecheta, **3** Nyumba ja Akunnungu pala naiweni yakwiwona. **18** "Uneji ndili Myahudi, napagwilwe ku Taso, musi wa Nammweni Ambuje achiisalila, 'Njanguye! Ntyoche ku Kilia. Nambo ngulile papapa pa Yelusalemu, chitema mu Yelusalemu pakuwâ wändu wâ pelepa naliji jwakulijiganya ju che Gamalieli. Nalijiganyisyé wâ ngaapochela umboni wenu nkati une.' **19** Noneji uchenene kukamula malajiso ga achambuje wétu. najanjile, 'Ambuje, wanyawo akumanyilila kuti uneji Nalityosisye ni ntima wose kwa Akunnungu mpela ni jwejula junajendagajendaga mmajumba gao ga intite wanyamwe lelo jino. **4** Naalagesye wändu kupopelela ni kwatawâ mu nyumba jakutâñilwa ñakwakuya Che Yesu mpaka kwalaga. Naakamwile áwala ñawankulupilile mmweji ni kwaputa. **20** Ni achalume ni achakongwe wakwe ni kwatawâ mu katema pañammuleje che Stefano jwa umboni jwenu, nyumba jakutâñilwa. **5** Jwambopesi jwankulu uneji nansyene naliji palapala ni sooni najtichisyé kuti pamo ni nkungulu wa achachekulu akukombola waulaje ni nalindilile nguo sya ñawambuleje wala.' **21** kuutyosya umboni wa yeleyo. Wanyawo ni ñawambele Ambuje ñaasalile, 'Njaule, chinantume kwakatalika, chikalata chakwapelechela ñayahudi ñakutama ku kwa wändu ñangâwa ñayahudi.' **22** Wändu wala Damesiki. Najawile ku Damesiki kuti ngaakamule wapiñikanilaga mpaka pañawéchete malowé go, wändu wo ni kwajigala kuja nawo ku Yelusalemu ali nipele, wåtandite kunyanyisa achitiji, "Mumbulaje! atawikwe kuti ajamukwe." **6** "Nipele, panaliji mwitala Mundu jwati yelei ngaakuñajilwa kulama." **23** Ni kuñandichila ku Damesiki, muusi mpela lyuña pa wajendelechele kunyanyisa akuno achiulaga iwalo ntwe chisisimuchile kwinani kwakopochele lulanga yao ni kututumya luundu mwinani. **24** Jwankulu lwekulungwa ni lwalanguchisyé une mbande syose. jwa ñangondo lichila jula wåalamwile ñangondo **7** Pelepo nagwile paasi, nipele napilikene liloñwe wao anjigale che Paolo ni kunjinjisya mu likome, lichisalilaga, 'Che Sauli, che Sauli! Ana ligongo chi ni ñaalajisyé ñaaapute mbokola ali nkumbusya kuti nkuunagasya une?' **8** Noneji nausisyé, 'Ana ñaani ñamanyisyé ligongo lya ñayahudi kunyanyisa. alakwe, Ambuje?' Nombewo ñajanjile, 'Uneji ndili Che **25** Nambo pañantañile ngonji kuti wapute, che Yesu jwa ku Nasaleti junkunagasya.' **9** Achinjangu Paolo ñambusisyé jwankulu jumo juñajimi pepala, ñanaliji nawo mu ulendo wala ñaliweni lilanguka lila "Ana malajiso gakutusaka kumputa mbokola Mloma nambo nganalipikana liloñwe lya ajula jwañawécheta ñakanawé kulamulikwa?" **26** Jwankulu jula pañapilikene ni une. **10** Nipele uneji nausisyé, 'Ana ndende chichi yeleyo, wajawile ku jwankulu jwa ñangondo jula ni Ambuje?' Nombe Ambuje wanyanjile, 'Njime, njaule kwasalila, "Ana nkusaka kutenda chichi? Pakuwâ ku Damesiki ni kweleko chansalile yose yaikummajila mundu ju ali Mloma!" **27** Nipele jwankulu jwa ñangondo kuiþanganya.' **11** Kwa ligongo lya kung'alima kwa jula ñanjalile che Paolo ni kummusya, "Musale, lilanguka lila nalepele kulola nipele achinjangu ana mmwe Mloma?" Che Paolo ñajanjile, "Elo." **28** unalongene nawo mu ulendo wala ñangamwile Jwankulu jwa ñangondo jula wåtite, "Uneji none ndili nkono ni kunongosya mpaka naiche ku Damesiki. Mloma kwa kusuma ni ntengo wekulungwa." Che **12** "Ni ku Damesiki ko jwapali mundu jumo liina Paolo wåtite, "Nambo uneji ndili Mloma jwakupagwa." lyakwe che Anania, mundu jwakwalamba Akunnungu **29** Nipele wändu ñawasachile kumbusya ali nkumputa ni jwakugakamulichisyá. Malajiso ga Akunnungu che Paolo wala papopo wåtysile. Ni jwankulu jwa gawapele che Musa ni juñawâñalanjikwe umboni kuti ñangondo jula pañaimanyilile kuti che Paolo wâlaji ali jwambone ni ñayahudi ñakutama ku Damesiki. Mloma ñajogewe pakuwâ ñantawile ni minyolo. **30** **13** Jwelejo ñaiche kukuunola, ni ñajimi pachiñandi Malañi jakwe, jwankulu jwa ñangondo mia moja jula ni uneji ni kuti, 'Mpwanga che Sauli! Nkombole ñasachile kugamanyilila magambo gasyenesyene kulola sooni.' Papopo nakombwele kulola sooni ni gakuñechetelwa che Paolo ni ñayahudi. Nipele nammweni. **14** Nipele che Anania wåtite, 'Akunnungu ñangopwele minyolo jila ni ñalamwile achakulu wâ achambuje wétu ansagwile mmwe kuti mmayilile ñambopesi ni achakulu wâ nkungulu asimane. Nipele yakuísaka, ni kummona jwelejo Jwakupanganya ñanjigele che Paolo ni kuntulusya paasi ni kunjimika yambone paujo pa Akunnungu, ni kumpilikana nsyene paujo pa nkungulu. achiñechetaga. **15** Pakuwâ chimme jwaumboni jwakwe kwa wändu wose nchasañilaga aila yose

23 Che Paolo wârolechesye kwannope wânkungulu "Tulitawîlile twachinsyene kuti ngatupasya chachili wâala ni wâtandite kuwêcheta achitiji, "Achalongo chose mpaka pachitaulaje che Paolo. 15 Nipele sano, achinjangu, naatumichile Akunnungu kwa ntima wanyamwe pamo ni wânkungulu nnajisyé utenga wambone mpaka lelo jino." 2 Pelepo che Anania kwa jwankulu jwa wângondo mia moja kuti antulusye Jwambopesi Jwankulu wâlamwile kuti âwala wâwaliji kukwenu nchinamanilaga kuti nkusakanga kumanyilila kuwândikana ni che Paolo wâpûte lijanda pakangwa uchenene magambo gakwe. Noweji akanâwandichile jao. 3 Nipele, che Paolo wânsalile che Anania, tulîwîchile chile kummulaga." 16 Nambo mwipwagwe "Akunnungu nsyene champute alakwe jwaaulamba! che Paolo wâpilikene ngani jo, nipele wâiche ni kwinjila Ana nomwejo nteemi pelepo kuti mulamule malinga mu likome mula ni kwasalila che Paolo nkati ngani ni malajisyo nomweji mwasyene ngankugakuya jo. 17 Che Paolo wâmmilasile jumo jwa wângondo malajisyo kwa kwasalila wându aambute?" 4 ni kunsalila, "Munjausye nchanda ju kwa jwankulu Wându wâwajimi pepala wâala wânsalile che Paolo jwa wângondo mia moja pakuâ akwete chindu "Mmwejo, nkuntukana Jwambopesi Jwankulu jwa chakwasalila." 18 Jwangondo jula wânjigele nchanda Akunnungu?" 5 Ni che Paolo wâtite, "Achalongo jula ni kulongana nawo mpaka kwa jwankulu jwa achinjangu nganinamanyililaga kuti wêlewo ali wângondo ni kuti, "Che Paolo jwantawé jula wâmilasile Jwambopesi Jwankulu. Pakuâ Malembelo ga ni kuumenda kuti nannyichenawo jwanchanda ju Akunnungu gakuti, 'Ngasimmecheta yangalimate kukwenu pakuâ akwete indu yakwasalila.' 19 nkati jwankulu jwa wându wênu." 6 Nipele che Jwankulu jwa wângondo jula wânkamwile nchanda Paolo wâimanyilile kuti mpingo umo wa wânkungulu jula nkono, wânjigele pachisyebla ni kummusya, "Ana wâla waliji Masadukayo ni wine waliji Mafalisayo. nkusaka kuusalila chichi?" 20 Nchanda jula wâtatite, Nipele wânyanyisye kwannope paujo pa nkungulu ula "Wâyahudi alangene kummenda alakwe malaâi achitiji, "Achalongo achinjangu, uneji ndili Mafalisayo munjausye che Paolo pa Nkungulu, achinamanilaga mwanache jwa Mafalisayo. Uneji ndili pa nkungulu pa kuti akusaka amanyilile uchenene ngani syakwe. 21 kulamulikwa ligongo ngulolela kuti wâwe chasyucé." Nambo alakwe ngasimwjitichisa pakuâ kwana 7 Palapala paâwêchete yeleyo, gakopochela wându kupunda alobaini wâkwajuâlila kwaaulaga. makani gamakulungwa pasikati ja Mafalisayo ni Alitawîlile kuti ngalya natamuno kung'wa chachili Masadukayo ni nkungulu ula wasapulene. 8 Pakuâ chose mpaka wâaulaje che Paolo ni sambano Masadukayo akuti nganikupagwa kusyuka atamuno akulolela ichinjile pakulamula." 22 Nipele jwankulu achikatumetume wâ kwinani, ni mbumu nome jwa wângondo jula wânesile nchanda jula ajaule nasyo nganisipagwa. Nambo Mafalisayo akwîtichisa ni kunjamuka kuti, "Nkasala kwa mundu jwaliyose yanayose itatu. 9 Ngomo sila syapundile ni kuti mumanyisye yeleyo." 23 Nipele jwankulu jwa wâmpepe mwa wâkwiganya Malajisyo ga Akunnungu wângondo mia moja jula wâaâwilasile achakulu wâwîli gaâvapele che Musa wâ mpingo wâ Mafalisayo mwa wângondo wâkwe ni kwalajisya, "Mwâwîche wâjimi ni koposya malowé gao kwamachili achitiji, chile wângondo mia mbili ni wângondo wâkwela "Ngatukugawona magambo gagaligose kwa mundu ju, mu falasi sabini ni wângondo wâ mipamba mia ikukomboleka mbumu pane katumetume jwa kwinani mbili ajaulangane ku Kaisalia saa tatu ja chilo aâechete ni jwelejo." 10 Makani gala gapundile kuâa cha lelo. 24 Mwâwîche chile falasi wâmpepe kuti gamakulungwa nnope, nipele jwankulu jwa wângondo wâkvesye che Paolo aiche uchenene ku che Felikisi jula wâjogopaga kuti wându wâla chankatanye che jwankulu jwa Chiloma mu chilambo cha ku Yudea." Paolo iâvaloiâvalo. Nipele, wâalamwile wângondo 25 Jwankulu jwa wângondo mia moja jula wâalembile wâkwe atuluchile kwâuli mpingo wa wându kula chikalata chanti nyi. 26 "Ngunnamuchila alakwe che ni kunjigala che Paolo kwa machili ni kunjausya Felikisi jwankulu jwa Chiloma mu chilambo cha ku nkati. 11 Chilo cho, Ambuje wâjimi chiwandi ni Yudea, uneji che Kilaudio Lusia ngunlembela. 27 che Paolo ni kuti, "Nkamulisyé ntima! Mumalasile Wâyahudi wânkamwile Mundu ju ni wâtiji ammulage. umboni pa Yelusalemu pano, chintende iyoyo peyo Nambo panaimanyi kuti ali Mloma nipele najawile ni ku Loma." 12 Pikwachele, Wâyahudi wâtesile ni mpingo wa wângondo kukunkulupusa. 28 ntemela. Ni wâlitaâwîlile kuti, "Ngatulya pane kung'wa Nanjawisye ku Nkungulu wao wekulu njisakaga chachili chose mpaka pachitaulaje che Paolo." kuti manyilile magambo gaâwêchetelaga. 29 13 Wându wâwâtesile yeleyo wo wâliji wându Naimanyi kuti wâaâwêchetelaga nkati malajisyo gao, mpela alobaini. 14 Nipele, wându wo wâjawiile nambo uneji naiweni kuti nganakola magambo kwa achakulu wâmbopesi ni achachekulu ni kuti, gagaligose gakuwâjilwa kuulajikwa atamuno kwatâwa

mu nyumba jakutawilwa. 30 Wandu pa'wamanyisye kuti alakwe ndi jwakulamula jwa wandu wetu une kuti Wayahudi akusosa itajile pakumbulaga mundu kwa yaka yejini. 11 Pakuwâ alakwe mwasyene ju, pangakaâwâ nalamwile kwaikanawo kukwenu, nkumanyillila kuti nganigapunde moâa kumi na mbili ni naasalile wâwâwechetelaga wo kuti a'wechete chitandile panajawile kukupopela ku Yelusalemu. magambo gao kukwenu." 31 Nipele wângondo 12 Wayahudi nganasimana une njianganganaga ni wanjigele che Paolo mpela i'watite pakusailiwa mundu jwalirose. Nganasimana une njitindiganyaaga ni chilo chichochi wanjawisy e ku Antipatili. 32 pa Nyumba ja Akunnungu pane mmajumba gao Malawi jakwe wângondo mia mbili wâwâjendaga ga kupopelela atamuno palipose mmusi mo. 13 wamakongolo waujile ku likome, wâalesile wângondo Sooni wânyaâwa ngaakombola kunsalila alakwe wâwâkxesile falasi wâala ajendelechele ni ulendo wa kwapecchesya che Paolo. 33 Wângondo wâwâkxesile falasi pâwaiche ku Kaisalia, wâmpele che Felikisi jwankulu jwa chilambo jo chikalata chila ni kwaâwika che Paolo mu ulamusi wao. 34 Jwankulu jwa chilambo pa'wâchisyomile chikalata chila wâusisye kuti che Paolo wa musi chi. Pâwâpilikene kuti jwa ku Kilikia, 35 i'watite, "Chinagapilikani magambo genu pataiche ngwete chilolelo kwa Akunnungu mpela wânyawo wându wâkumbechetela." Nipele wâlamwile kuti yakuti pakulolela, kuti chikupagwe kusyuka kwa wâagose che Paolo mu nyumba ja chimwenye ji che Helode.

24 Pagapite moâa nsano, che Anania Jwâmbopesi Jwankulu pamo ni achachekulu wâmpele ni mundu jwa malajisyo ga Chiloma liina lyakwe che Telitulo wâtuluchile ku Kaisalia. Ni wâjawile kwa che Felikisi jula ni wânsalile yanayose i'wammechetelaga che Paolo. 2 Che Felikisi wâmmilasile che Paolo ni che Telitulo wâtandite kwa'wechetela achitiji. "Alakwe ambuje che Felikisi, ntulongwesye yambone ni uweji tukutama kwa chitendewe katemba kose ni kulinganya kwa indu kukupanganyika kwa upoche wa wandu wetu. 3 Tukwitichisy yelei mu kusengwa moâa gose ni kuntogolela kwannope alakwe papalipose. 4 Nambo pangansakalisa nnope, ngunchondelela ntupililile ni kutupilikani ituku'wecheta. 5 Tukumanyillila kuti mundu ju ali jwakogoya nnope. Atandisy e utindiganyo mwa Wayahudi papalipose pachilambo pose ni sooni ali jwankulu jwa mpingo wa chidini wa Wanasaleti. 6 Ni sooni wâlingaga kujisakasya Nyumba ja Akunnungu, noweji twankamwile. Twasachile kwallamula ni malajisyo getu twachinsyene. 7 Nambo che Lusia jwankulu jwa wângondo mia moja, wâiche ni kunjigala mmakono mwetu kwa machili. 8 Ni wâlamwile kuti wâkwa'wechetela wo aichanje kukwenu, nomwe mwasyene chinkombole kwauchilichisy ni kwimanyillila uchenene indu itukwâ'wechetela." 9 Wayahudi wose nome wâjitchisy chîwâ'wechete che Telitulo kuti chili chisyene. 10 Nipele jwankulu jwa chilambo jula wângolochesye nkono che Paolo kuti a'wechete. Che Paolo ni i'watite, "Ngusangalala nnope kulichenjela paujo penu pakuâwa ngumanyillila

kuti alakwe ndi jwakulamula jwa wandu wetu usyene wa yakumechetela une sambano yo. 14 Chingwitichisy paujo penu chili chimo, uneji ngwapopelela Akunnungu âa achambuje wetu, njilikuyaga alila litala lyaakuli'wilanga wânyawo kuti lili lya unami. Ngukulupilila yanayose yailembekwe mu itabu ya Malajisyo ga Akunnungu ga'wapele che Musa ni itabu ya wâkulondola âa Akunnungu. 15 Uneji 35 ngwete chilolelo kwa Akunnungu mpela wânyawo wându wâmbone ni wâgalumbana. 16 Nipele moâa gose ngulinga nmingwa wangu uâe wambone paujo pa Akunnungu ni kwa wandu. 17 "Panatemi yaka yejini kwakutalika ko, nausile ku Yelusalemu kuti naaichisyê wându âa chilambo changu yawkwamuchisy kwa ligongo lya wâkulaga ni kukutaga mbopesi. 18 Panaliji nkutenda yeleyo ni pa'wâsimene une pa Nyumba ja Akunnungu ndili masile kuliswejesya. Nganiupagwa mpingo wa wându natamuno utindiganyo. 19 Nambo wâpali Wayahudi wâne wâwâtyochele ku Asia, wânyawo ni wâwâwâjilwe kuâwa paujo penu ni kuumechetela une i'waga akwete chakuumechetela. 20 Pane achinsyene âa asale chilewo chîwâchisimene kukwangu panaliji pa Nkungulu wao wekulu, 21 ika'we yankati liolâe limo peli linâ'wechete panajimi paujo pao kuti, "Ngulamulikwa lelo jino pakuâwa ngukulupilila kuti wâwile chasyuswe." 22 Nambo che Felikisi nsyene wâlaji nkulimanyillila uchenene litala lyo, wâunichile ligambo lila ni kwasalila, "Pataiche che Lusia jwankulu jwa wângondo mia moja jo, chilamule magambo genu." 23 Ni jwankulu jula wâlamwile anjigale che Paolo ni kwalindilila, nambo a'we ni uhulu kanandi ni akasaalekasya achambusangagwe kwapa yaikwasoâa. 24 Pagapite moâa gampe, wâiche che Felikisi pamo ni che Dulusila wânkawalo ju'wâlaji Myahudi. Walamwile kuti a'vâlanjikwe che Paolo ni wâpilikani lagâ achi'wechetaga yankati kwakulupilila Che Yesu Kilisito. 25 Nambo pa'wâtandite che Paolo ku'wecheta yankati indu yaikwatenda wandu a'we wâmbone ni ungapundanganya ni lyuâwa Akunnungu lichi'walamule wandu wose, che Felikisi wâjogwepe ni i'watite, "Sano njauleje, chinammilanje sooni napataga lipesa." 26 Katema ko che Felikisi

ŵalolelaga kuti chapegwe mbiya ni che Paolo. nlumbugwe, ŵaiche ku Kaisalia kukwakomasya Ligongo lyo ŵapundile kwawilanga sooni ni sooni che Festo. 14 Ni ŵatemti kweleko moŵa gampepe kunguluka nawo. 27 Payapite yaka iŵili, che Polikio ni che Festo nombe ŵansalile mwenye ngani ja Festo ūliji chilongola pamalo pa che Felikisi juwaliji magambo ga che Paolo achitiji, "Kwana mundu jumo jwankulu jwa chilambo. Pakuwā che Felikisi ūwasachile pelepa juvannesile che Felikisi ali mu nyuumba kwanonyelesya Wayahudi ūwalesile che Paolo mu nyuumba jakutawilwa. 15 Panajawile ku Yelusalemu achakulu ūambopesi pamo ni achacheleku ūa Wayahudi ūambochetele mundu jo ni kuunjondelela kuti naalamule ni kwajamuka. 16 Nambo uneji naasalile kuti ūloma nganakola masyowelo go ga kuntyosy mundu alamulikwe akanaŵe kuchingangana ni wându ūkumbechetela meeso ni meeso, ni kwapa lipesa ly a kulichenjela kwa iŵambochetele yo. 17 Nipele, paŵasongangene apano, nganigawā, malawi jakwe natemi pachitengu changu cha ulamusi ni kulajisyā annyichenawo mundu jo. 18 Ūkumbechetela ūvakwe paŵajimi, nganakoposya magambo ga yangalumbana mpela inaganisyaga. 19 Nambo ūkanilanaga ine pe yankati dini jao ni yankati mundu jumo jwakuwilanjikwa Che Yesu jwaawile nambo che Paolo akulimbila kuti ali ūajumi. 20 Nganainamiyilila chakutenda nkati magambo ga. Nipele, nambusise che Paolo iŵaga chasache kwaula ku Yelusalemu kukulamulikwa kweleko magambo ga. 21 Nambo che Paolo ūwasachile kulamulikwa ni Mwenye jwa ku Loma, nalamwile kuti angose mu nyuumba jakutawilwa mpaka pachinaapeleche kwa Mwenye jwa ku Loma." 22 Che Agilipa ūane juwaliji mwenye jwa liuto liine ūansalile che Festo, "None ngusaka kumpilikani nansyene mundu jo." Che Festo ūtite, "Chimumpikanile malawi." 23 Malawi jakwe che Agilipa ni che Belinike ūaiche ali nkusangalala pa nkungulu ali alongene ni achakulu ūa ūwangondo ni achakulu ūa musi. Che Festo ūalamwile kuti ūaichenawo che Paolo. 24 Che Festo ūtite, "Mwenye che Agilipa ni ūnawose ūntemti apano pamo ni uwejil! Wayahudi wose ūa pelepa ni ūa ku Yelusalemu akummechetela mundu ju kukwango ni akusaka aulajikwe. 25 Nambo uneji nganinagawona magambo gagaligose gakuwajila kuulajikwa. Ni pakuwā che Paolo nsyene ūwasachile alamulikwe ni Mwenye jwa ku Loma, nonjej najitichisyé kunjausya ku Loma. 26 Kwa uneji nganiningola usyene wankati ūelewo wakunlembela Mwenye jwa ku Loma. Kwa ligongo lyo nannychenawo paujo penu nnopennope kukwenu achimwene mwenye che Agilipa, mwamalaga kumbusausya mbate chakulemba. 27 Pakuwā nguwona chiiŵe yakusekasya kwajauchisyá jwantawé pangasala uchenene yakwawechetela yo."

25 Moŵa gatatu pakumala che Festo kwinjila ku Kaisalia kugatanda masengo gakwe, ūakwesile kwaula ku Yelusalemu. 2 Kweleko achakulu ūambopesi pamo ni ilongola ūa Wayahudi ūansalile che Festo magambo ga che Paolo. 3 ūachondelele che Festo kuti ūwasalaliye ntima kwa kwaikanawo che Paolo ku Yelusalemu kuti ūajauwilile petala ni kwaulaga. 4 Nambo che Festo ūaajanjile, "Che Paolo ali mu nyuumba jakutawilwa ku Kaisalia ni nansyene chinyaule kukoko pangakawā. 5 Mwaleche ilongola ūenu ajaulangane pamo ni une kweleko akaawechetele naga atesile yangalumbana." 6 Che Festo ūatemti nawa kwa moŵa nane pane likumi, nipele ūaujile ku Kaisalia. Malawi jakwe ūajawile ni kutama pa chitengu cha ulamusi, ūalamwile kuti ūaichenawo che Paolo. 7 Paŵaiche che Paolo, Wayahudi ūaŵakopochele ku Yelusalemu ūansyungwile ni kutanda kwaawechetela yejinji yakutopa ni nganakombolanga kuisalichisyā. 8 Nkulichenjela, che Paolo ūtite, "Uneji nganimbanganya magambo gagaligose gankati malajisyō ga Wayahudi pane nkati Nyuumba ja Akunnungu natamuno kwa Mwenye jwa ku Loma." 9 Nambo che Festo ūwasachile kulinonyelesya kwa Wayahudi ni ūambusise che Paolo, "Ana nkusaka kwaula ku Yelusalemu nkalamulikwe kweleko yankati magambo ga paujo pangu?" 10 Nambo che Paolo ūtite, "Ngwima paujo pa nkungulu wa Mwenye jwa ku Loma, pelepa ni panguwajilwa kulamulikwa. Alakwe mwasyene nkumanyilila uchenene, uneji nganinaapanganichisyā Wayahudi changalumbana chachili chose. 11 Nipele iŵaga ngwete magambo pane ndesile yangalumbana yakuwajilwa kuulajikwa, ngangukana kuwa. Nambo iŵaga ngapagwa usyene wa magambo gakumechetela une wându ūa, ngapagwa mundu juchakombole kuundaga mmakono mwa ūanyawo. Ngusaka mumbeleche kwa Mwenye jwa ku Loma." 12 Nipele che Festo paŵamasile kuawecheta ni wându ūa nkungulu ūansalile che Paolo, "Nkusaka kunjausya kwa Mwenye jwa ku Loma, ayaga, chinjaule kwa Mwenye jwa ku Loma." 13 Gali gapite moŵa gampepe, mwenye che Agilipa ni che Belinike

26 Nipele che Agilipa wānsalile che Paolo, nkamusi jwangu. Mmwejo chimmalanje ya uneji, "Nkukombola kulichenjela." Pelepo che Paolo chimwasalile wāndu yanyiweni lelo jino ni ichinannosye wāgolwesye nkono wao ni kulichenjela, achitiji. 2 kanyuma. 17 Chinankulupusye kutyoka mwa wāndu "Mwenye che Agilipa, nguliwona ngwete upile lelo jino wa ku Isilaeli pamo ni wāndu wāngawā Wāyahudi kwima paujo punu ni kulichenjela yankati yanayose kuchinantume une ko. 18 Mwatatanukule meeso yakumechetela une Wāyahudi. 3 Nnopennope pakuwa gao kuti akombole kopoka mu chipi ni kwinjila mu alakwe mwasyene nkumanyiliila uchenene masyowēlo lulanga nombe akopoche mu ulamusi wa Shetani ga Wāyahudi ni umenyani wao, ngunchondelela ni kwagalauchila Akunnungu kuti kwa kungulupilila mumbiliikanile mu upililiu. 4 "Wāyahudi wose une alecheleswe sambi syao ni kwinjila majumba akuumanyiliila une uchenene chitandile uchanda pamo ni wāndu wāsagulikwe ni Akunnungu." 19 wangu. Akumanyiliila inatite pakutama ni wānyawo "Kwapele, alakwe mwenye che Agilipa, uneji nganileka mu chilambo changu ni ku Yelusalemu nombeko kwitichisyaya yakwiwona yaikopochela kwinani. 20 chitandile ndanda jo. 5 Akumanyiliila une chitandile Nipele natandite kulalichila malowē ga Akunnungu kalakala ni asakaga akukombola kuwalanga umboni kwa wākutama ku Damesiki ni ku Yelusalemu ni kuti chitandile ndanda jo naliji jumo jwa mpingo chilambo chose cha ku Yudea pamo ni wāndu wa Mafalisayo wākwapopelela Akunnungu kupunda wāngawā Wāyahudi. Naalalichile aleche sambi ni wāndu wāne wose. 6 Ni sambano nyimi pelepa kwaijiliila Akunnungu ni kulosya kwa isambo yao kulamulikwa ligongo nguchilolela chilanga chīvalanjile kuti alesile sambi. 21 Kwa ligongo lya malowē Akunnungu kwa achambuje wātu chila. 7 Chilanga go Wāyahudi wāngamwile une ndili pa Nyumba cho ni chichocho chaakuchilolela ngoso kumi na ja Akunnungu ni kusaka kumulaga. 22 Nambo mbili sysa wāndu wātu kuti chimalile, achatumichilaga Akunnungu aang'osile, mpaka lelo jino ndili jwansima. Akunnungu nkulimbangana muusi ni chilo. Ni Noneji nguwalanga kwa achanandi ni achakulungwa. kwaligongo lya alakwe mwenye, Wāyahudi wā Ngangusaline ikaŵe yeila yasasile wākulondola akuumechetela une. 8 Wānyamwe wose wāndi wā Akunnungu ni che Musa kuti chiikopochele, apano kwa chichi nkuganisa kuti Akunnungu 23 yakuti yaŵajilwe Kilisito alaje ni kuŵa mundu ngakukombola kwasyusya wāwe? 9 Isyene uneji jwaandanda kusyuka mwa wose wāwile. Nombejo nansyene naliweni kuti ngusachilwa kutendekanya chakombole kwaichisyaya lilanguka Wāyahudi ni wāndu yejinji yakunkanila Che Yesu jwa ku Nasaleti. 10 Yelei wāngawā Wāyahudi." 24 Che Paolo paŵalichenjele ni inaitesile ku Yelusalemu kula. Napochele lilamulo mpaka pelepo, che Festo wāwēchete kwa liloŵe kutyochela kwa achakulu wāmbopesi, naakamwile lyekulungwa, "Mmwe che Paolo ntekupungwana! wāndu wājinji mwa wāndu wā Akunnungu ni kwataŵa Kulijiganya kose kuntesile mpungwane." 25 Che Paolo mu nyumba jakutawilwa. Ni wānyawo paŵalamulikwe wājanjile, "Nganimbungwana, alakwe ambuje che kuulajikwa, uneji nakundile aulajikwe. 11 Naalagesye Festo. Chinguŵecheta cho chili chisyene ni cha lunda. mmajumba gao ga kupopelela ni kwakanganichisyaya 26 Alakwe mwenye che Agilipa nkumanyiliila uchenene atukane. Naatumbilile kwannope namose najawile yose yaikopochele yo. Noneji ngukombola kuŵecheta kukwasosasosa mmisi ja ilambo yakutalichila kuti pangali lipamba paujo punu pakuwa ngumanyiliila naalagasye. 12 "Ligongo lya masengo gagogo isyene kuti ngapagwa chichatendekwe pachisyepele. pego najawile ku Damesiki ndili ni ulamusi ni 27 Mwenye che Agilipa, ana nkugakulupilila malowē malajisyga ga achakulu wāmbopesi. 13 Alakwe gaŵāwēchete wākulondola wā Akunnungu, wā mwenye, panaliji mwitala muusi, lyuŵa lili pa ntwe kalakala? Ngumanyiliila kuti nkugakulupilila!" 28 Ni che naliweni lilanguka lyekulungwa kupunda lilanguka Agilipa wānsalile che Paolo, "Ana nkuganisa kuti kwa lya lyuŵa lichilanguchisyaga kutyochela kwinani. Ni katema kakajipi peka chinkombole kundendekasya lyatusungwile uneji pamo ni achinjangu wānaliji nawo meje Mkilisito?" 29 Che Paolo wājanjile, "Iŵaga mu ulendo mo. 14 Wose twagwile, none napilikene kwa katema kakajipi pane kakajinji, ngwapopelela liloŵe lichisalilaga mchiebulania, 'Che Sauli, che Sauli! Akunnungu, ngāŵa alakwe pe nambo ni wānawose Ligongo chi nkualagasya? Nkuliulasya mwasyene wākumbikanila lelo jino wā aŵanje mpela indite pangali ligongo mpela ng'ombe jajikuchiputa chiboko pakuwa une, nambo anaichile kutawikwa minyolo cha mmbujegwe.' 15 Noneji nausisyé, 'Ana wāani mpela une.' 30 Pelepo mwenye che Agilipa ni jwankulu alakwe, Ambuje?" Ni Ambuje wo wājanjile, 'Uneji che Festo ni che Belinike pamo ni wāne wose ndili Che Yesu junkunlagasya mmwejo. 16 Nambo wāvālijji pamo nawo wājimi. 31 Ni paŵakopokaga Sambano njime, nankopochele kuti nambiche mme wāsalilene, "Mundu ju nganapanganya chachili chose

chakusachilwa kuulajikwa natamuno kwataŵa.” 32 jekulungwa jati mpela chimbunga jajikuŵilanjika Che Agilipa ūwansalile che Festo, “Ikakomboleche “Mbungo ja kaskazi” japusile kutyochela ku chilumba. kungopola mundu ju ngaakaŵende kulamulikwa ni Mwenye jwa ku Loma.”

27 Paŵalamwile kuti tujaule ku Italia ni ngalaŵa

ŵammisile che Paolo pamo ni ūtawate ūwane mmakono ga che Juliasi, juvâliji jwankulu jwa ūwangondo mumpingo waukuŵilanjika “Mpingo wa Agusto.” 2 Twakwesile ngalaŵa jekulungwa jijatyochelaga ku Adiliamiti, jijaliji chile kutanda ulendo kupitila mbwani ja chilambo cha ku Asia ni twatandite ulendo. Che Alisitako mundu jwa ku Makedonia kutyochela ku Sesalonike ūalongene noweji. 3 Lyuŵa lyaaŵili twaiche ku Sidoni ni ngalaŵa. Nipele che Juliasi ūapanganichisy e yambone che Paolo, ūwalesile ajiale kwa achambusangagwe kuti apegwe yaikwasowâ. 4 Kutyochela kweleko twajendelechele ni ulendo, ni twapite mungulugulu chilumba cha Kupulo tuchilisepusyaga ni mbungo jijaliji jininkupuga nnope kutyochela paujo petu. 5 Twajombweche bahali ja Kilikia ni Pamfilia ni twaiche mmusi wa Mila chilambo cha ku Likia. 6 Ni kweleko jwankulu jwa ūwangondo jula ūvâsimene ngalaŵa jekulungwa jichikopochelaga ku Alekisandilia kwaula ku Italia, nombejo ūtatujinjisy e mwelemo. 7 Twajesile mbolembole moŵa gamajinji ni twaiche pachiŵandi ni Nido nkulaga. Pakuŵa mbungo jatusiŵilile kuendelechela ni twapite kusini kwa chilumba cha Kilete kuŵandikana ni Salomone. 8 Twapite mumbwani kwa kulaga ni twaiche peuto papakuŵilanjika “Bandari jambone,” pachiŵandi musi wa Lasea. 9 Gaapite moŵa gamajinji ni moŵa gakutâwa gaapite, ni twaliji mmoŵa ga kogoya kuendelechela ni ulendo wa mu ngalaŵa. Nipele che Paolo ūwajamwiche achitiji, 10 “Achalongo achinjangu, nguwona kuti ulendo wu chiuŵe wa kogoya ni kusoyesa indu, ngâwa kwa ndundu ni ngalaŵa pe, nambo kwa umi wetu nombe.” 11 Nambo jwankulu jwa ūwangondo jula ūgapikanile nnope malowâ ga juŵalongosyaga ngalaŵa ni nsyene ngalaŵa kupunda malowâ gaŵâwechete che Paolo gala. 12 Pakuŵa bandari jo nganijîwa jambone kutama moŵa ga mbepo, ūwânu ūwâtupile ūjiticisye kuendelechela ni ulendo yakombolekaga aichanje ku Finikisi ni kutama kweleko katema ka mbepo ko. Finikisi jili bandari ja Kilete jajilolite kwiŵanda ni kwichela. 13 Mbungo ja kusi jatandite kupuga ni ūganisisye kuti chakombole kutendekanya iŵasachile yo. Nipele ūnyaykwile nanga ni kuŵika mu ngalaŵa, ūjendelechete ni ulendo ūapite mbwani kwa mbwani ni kwika ku mbwani ja Kilete. 14 Nambo pangakaŵa, mbungo

jekulungwa jati mpela chimbunga jajikuŵilanjika 15 Ngalaŵa jila jagombilwe ni mbungo, nombejo nganijikombola kuipunda mbungo, nipele twajilesile jiseleleche ni mbungo. 16 Nkwenda mo twapite upande wa kusini mwa chilumba chachinandi liina lyakwe Kauda, twakombwele kwakulimba nnope kugopola ntumbwi wa kwakulupuchisyâ ūwânu mu ngalaŵa jekulungwa jila. 17 Achikatumetume ūâali mu ngalaŵa wâla paŵanyakulile ntumbwi ula nkati, ūautâwilele mu ngalaŵa jila ni ngonji kuulimbisyâ kuti unajonasiche ni mbungo. Ni pakuŵa ūjagogopa kutitimila munsanga wejinji mu mbwani ja Libia, kwa yele ūagatulwisyê matanga ni ūwagambaga kwenda pe ni mbungo. 18 Mbungo jekulungwa jila jajendelechele kupuga ni malawî jakwe ūtandite kwasila ndundu mu bahali. 19 Ni lyuŵa lyaatatu ūjâsile ni makono gao achinsyene yoombo ya mu ngalaŵa jekulungwa. 20 Moŵa gamajinji nganitukombola kuliwona lyuŵa atamuno ndondwa ni mbungo jekulungwa jila japundile nnope. Chiloolelo chose chati tutulame chamasile. 21 Paŵatemetume pangalya moŵa gamajinji, wajimi che Paolo pasikati pao ni kuti, “Achambusanga ūvângu nkambikanichisy e une kuti kasintyoka ku Kilete ngankalaje kwantinyi ni kuptosesa indu yi. 22 Sambano ngunchondelela, nkamulichisy e ntima pakuŵa ngapagwa jwalijose mwa ūnyamwe juchawe nambo ngalaŵa pe ni jichijijonasiche. 23 Pakuŵa chilo katumetume jwa kwianani jwa Akunnungu, Akunnungu jwandesile une kuŵa jwao ni jungwapopelela ūwangopochelle, 24 ni kuusalila, ‘Kasinjogopa che Paolo! Ikuŵajilwa mmwejo kwima paujo pa Mwenye jwa ku Loma. Kwaligongo lyenu mwe Akunnungu chiŵakulupusye wose ūâali mu ulendo pamo nomwe.’ 25 Nipele nkamulichisy e ntima, pakuŵa ngwakulupilila Akunnungu kuti chitendekwe mpela indite pakusalilwa. 26 Nambo chituponyekwe pa chilumba chimo.” 27 Chilo cha lyuŵa lya kumi na nne twaliji tuninkukwekwelemya akuno ni akunokuno ni meesi mu bahali ja Mediteleniani. Chilo nnope achikatumetume ūâali mu ngalaŵa ūganisisye kuti tuŵandichile munsanga. 28 Nipele ūtulwisy e ngoji wawataŵile chindu chakutopela achisakaga kupima amanyilile ipatite kwendesyâ ni ūapatile makono alobaini. Kanyuma kanandi ūpimile sooni ni ūapatile makono selasini. 29 Ni pakuŵa ūjagogopa kukwama papali ni lwalla, ūtulwisy e nanga ncheche sya kunyuma kwa ngalaŵa ni kupopela kuti kucheje. 30 Ni ūwâwalongosyaga ngalaŵa ūâla ūwasachile kutila kutyochela mu ngalaŵa ni ūautulwisy e ntumbwi ula achinamanilaga akutulusya nanga sya paujo. 31 Nambo che Paolo ūwansalile jwankulu jwa ūwangondo

jula pamo ni wāngondo wāne, “Iwāga wānyawā nnungu jwetu jwankongwe jwakuŵilanjikwa Haki nagaatama mu ngalaŵa ngankulupuswa.” 32 Papopo ngachikunneka alame.” 5 Nambo che Paolo wāngondo wāla ūwakatile migoji jjakamulile ntumbwi ni wālikung’undile lijoka lio pa mooto ni nganilimpetekwa waulesile ujigalikwe ni meesi. 33 Kukanaŵe kucha che namose kanandi. 6 Wāndu wāla wālaji nkulolela Paolo wāchondelele wose kuti alye chakulya achitiji, kuti pane tuimbe nkono, pane chagwe ni kuwa “Lelo jino lyuŵa lya kumi na nne ntemi ni sala nli papopo. Nambo paŵalolele mnope ni nganachiwona nkulolela, pangalya chindu chachili chose. 34 Nipele chindu chakwāwenga chichapatile, ni wāgalawisye ngunchondelela nlye, pakuwā chichinkulupusye kuti ng’aniyso syao ni kuti ali jumo jwa achiminungu. 7 nkawa. Pakuwā ngalusasika namuno luumbo lumo Pachiŵandi ni pepala kwaliji ni migunda ja jwankulu lwa pa mitwe jenu.” 35 Che Paolo paŵamasile jwa chilumba chila jwakuŵilanjikwa che Pabulio. kuŵecheta yeleyo wājigele nkate, nipele wātagogolele Mundu ju wātupochele yambone ni twatemi mu Akunnungu paujo pa wose, wāgaŵenye ni kutanda nyuumba jao ja achalendo kwa moŵa gatatu. 8 Atati kulya. 36 Nipele wose ūwakamulisy ntima, nombewo wāo che Pabulio wālaji agonile ali nkulwala chiilu ni wālile. 37 Wātwaliji mu ngalaŵa twaliji wāndu mmatumbo mwa miasi. Che Paolo wājawile kukwalola mia mbili ni sabini na sita. 38 Patwalile wose ni ni paŵamasile kupopela, wāsajichile makono gao kwikuta, wājjalwisye ngalaŵa jekulungwa kwakwasila ni kunlamya. 9 Payakopochele yeleyo, iyoyo peyo ngano mu bahali. 39 Pakwachele wāwālongosyaga ūwakulwala wājinji wāwātamaga mu chilumba chila ngalaŵa wāla nganachimanyilila chilambo chila, wāiche, nombewo wālamiswe. 10 Wāndu wāla nambo wāuweni nsanga ku mbwani. Nipele wāsachile wātuchimbichisy nnope, ni katema patwatayokaga kujijimika ngalaŵa kweleko naga chakombole. 40 wātupele yose iyatusowile mu ulendo wetu. 11 Wākatile ngonji sya nanga ni kusileka mu bahali Pajapite miesi jitatu, twatandite sooni ulendo wetu kwa ni wāgopwele ngonji sisyatāwīkwe pa usukani ni ngalaŵa jekulungwa jimo iijasigele mu chilumba mula, kwinamukula tanga ja paujo pa ngalaŵa kuti jikamule jichilindililaga gapite kaje moŵa ga mbepo. Ngalaŵa mbungo ni kwajausya ku mbwani. 41 Nambo wāiche jila jakopochele ku Alekisandilia ni jaŵilanjikwe pamalekano pagachingangene matala gaŵili ga meesi “Achiminungu Maŵila.” 12 Twaiche ku Silakusa ni ga bahali ni ngalaŵa jatanjile palapala. Upaande twatemi pelepo moŵa gatatu. 13 Kutyochela pelepo wa paujo pa ngalaŵa watitimile munsanga pangali twasyungwile mumbali ni twaiche ku Legio. Malawi kutinganyika, nambo upaande wa panyuma watandite jakwe jatandite kupuga mbungo kutyochela kulujenda kutemeka kwa ligongo lya machili ga matumbela. ni pagapite moŵa gaŵili twaiche ku Puteoli. 14 42 Wāngondo wāsachile wāulaje wātawīkwe wose Kweleko twasimene wāndu ūwakunkulupilila Che Yesu atakojelela wāne ni kutila. 43 Nambo jwankulu jwa achinjetu ni wātuchondelele tutame pamo nawo wāngondo achisakaga kwakulupusya che Paolo, chijuma chimo. Kwanti nyi ni itwatite pakwika ku wāalekasisye wāngondo akatenda yeleyo. Wālamwile Loma. 15 Wāndu ūwakunkulupilila Che Yesu wā ūaakukombola kojelela ailechelele mmeesi ni kwika ku Loma paŵapilikene ngani syetu wāiche mpaka kunsanga. 44 Ni ūakusigalila wo, wāne akamulile Pakusumichisy Malonda che Apio ni wāne ku mbaio ni wāne ipitingwa iyatemeche mu ngalaŵa. Majumba Gatatu ga Achalendo kukutuchingamila. Iyoyo wāndu wose wāiche kwa chitendewelete ku Che Paolo paŵaweni wēlewo ūaatogolele Akunnungu nsanga.

28 Patwaiche kwa chitendewelete ku nsanga, twaimanyi kuti chilumba chila chikuŵilanjikwa Melita. 2 Ni wāndu wāngali lunda wātutendele yambone nnope. Ula jatandite kunya ni kwaliji ni mbepo, wātukolechesye mooto tujootele ni kutukalibisya. 3 Che Paolo ūalokwete litenje lya sasu ni ūwāsiwīsile pa mooto. Paŵāŵikaga, lijoka lyakopweche ligongo lya ntukuta wa mooto ula lyaliŵilijile pankono wakwe. 4 Wāndu wā kweleko wo paŵaliwene lijoka lili nkuliŵilijila pankono wakwe ūwasalilene, “Kusyene mundu ju ali jwakuulaga, namuno akulupwiche mmeesi nambo chisasi cha

ni wālimbiswe ntima. 16 Patwaiche ku Loma ūkundile kuti che Paolo atame pajikape pamo ni jwangondo juŵanlindililaga. 17 Pagapite moŵa gatatu che Paolo ūaŵilasile achakulu wā Ūyahudi ūwāwātamaga kweleko. Paŵasongangene pamo ni ūwasalile, “Achalongo achinjangu, uneji nataŵikwe ku Yelusalemu kula ni kutagwa mmakono ga Ūloma namuno nganindende magambo gagaligose kwa wāndu wāngu pane kugapwanya masyowelo ga achambuje wetu. 18 Paŵamasile kuusyausya, Ūloma ūasakaga kung’opola pakuwā kwangu une nganagasisima magambo gakuŵajilwa kuulajikwa. 19 Nambo Ūyahudi paŵakanile yeleyo, nasachile kulamulikwa ni Mwenyeh jwa ku Loma, nachiŵamuno

nganingo la chakwāwéchetela wāndu wā musi wāngu.
20 Kwaligongo lyo nanchondelele wānyamwe kuti tuonegane ni kūwécheta nomwe pakūwa ndawikwe kwa nyolo si ligongo lya chilolelo cha Waisilaeli chiwālanjile Akunnungu.” 21 Ni wānyawo wātite “Uweji nganitupochele chikalata kutyochela ku Yudea nkati alakwe atamuno achinjetu wāwāiche akuno kukutusalila pane kūwécheta chindu chakusakala nkati alakwe. 22 Nambo tukusaka kupilikana pakang’wa penu inkuti paaganisa pakūwa tukumanyiliila kuti palipose akusala kuti mpingo wo uli wangalumbana.”
23 Nipele wāsagwile lyūwa lya kuchingangana ni che Paolo ni wāiche wāndu wājinji nnope ku nyumba kūwatamaga. Kutandila kundawī mpaka ligulo che Paolo wāliji nkwasalila yejinji ya Umwenye wa Akunnungu ni kwajiganya ngani sya Che Yesu kutyochela mmalajisyo ga Akunnungu gawāapele che Musa ni itabu ya wākulondola wā Akunnungu achisakaga kwanyenga kuti wāakulupilile Che Yesu.
24 Wāne wājitimisye iwasalilaga yo nambo wāne wākanile. 25 Nipele nganajilana achinskyene pe, ni wātyosile pelepo pakūwa che Paolo wāasalile, “Mbumu jwa Akunnungu wāsasile usyene kwa achambuje wānu kwa kang’wa ja jwakulondola jwa Akunnungu che Isaya, 26 achitiji, ‘Njaule kwa wāndu wā nkaasalile, kupilikana chimpilikane, nambo ngasammanyilila, Kulola chinhole nambo ngasambona. 27 Pakūwa mitima ja wāndu wā jilimbile, asiwīlile mawiwi gao ni meeso gao gasisine. Melepe akasaona kwa meeso gao, akasapilikana kwa mawiwi gao, akasamanyilila kwa mitima jao, akasapitikuchila kwa une, noneji ngalamisye.’” 28 Nombe che Paolo wātite sooni, “Mmanyilile wānyamwe kuti, ukulupusyo wa Akunnungu wu wejausye kwa wāndu wāngāwa Wāyahudi, nombewo chaupilikane!” 29 Che Paolo pāamasile kūwécheta yeleyo Wayahudi wākopweche ali nkukanilana nnope achinskyene pe. 30 Nipele che Paolo wātemi yaka īvili mu nyumba jīwālipilaga jila. Ni wāaapochele wāndu wose wāwāikaga kukwalola. 31 Wālalichilaga wāndu ngani ja Umwenye wa Akunnungu ni kwajiganya wāndu nkati Ambuje Che Yesu Kilisito pangajogopa ni nganapagwa jwannekasisye.

Ŵaloma

1 Une che Paolo, jwakutumichila ju Che Yesu Kilisito, nguchilemba chikalata chi. Akunnungu amilasile me nduna ni asagwile naalalichile wāndu Ngani jao Jambone. 2 Kalakala ko, Akunnungu ūasaalile wāndu ajiji Ngani Jambone kwa litala lya wākulondola wāo mpela itite pakulembekwa Mmalembelo ga Akunnungu. 3 Ngani Jambone ji jikungamba Mwana jwa Akunnungu, Ambuje ūtēt Che Yesu Kilisito. Jwati nkati undu wakwe ūpagwile mu lukoso lwa mwenye che Daudi. 4 Nambo nkati umi wao wa chimbumu, Mbumu jwa Akunnungu ūlosisyē kwa litala lya ukombole wakwe kuti Mwana jwa Akunnungu kwa kusyuka kwakwe yaani Kilisito Ambuje ūtēt. 5 Kwa litala lyakwe mbegwile upile wa kuŵa nduna kuti kwa ligongo lya Kilisito nalongsye wāndu ūngosyo syose, akulupilile ni kuitichisya. 6 Ūnyamwe nli pasikati ja wāndu wo, wānkutama ku Loma mmilanjikwe ni Akunnungu mme wāndu ūkwe Che Yesu Kilisito. 7 Nipele, une che Paolo ngunlembela ūnyamwe wose wānkunonyelwa ni Akunnungu wānkutamanga ku Loma, ummilanjikwe mme wāndu wakwe. Ngunsachila upile ni chitendewelete kutyochela kwa Akunnungu Atati ūtēt ni Ambuje ūtēt Che Yesu Kilisito. 8 Ikanawē yaili yose, ngwatogolela Akunnungu ūngosyo syose, pakuŵa chikulupi chenu chikupikanika ku chilambo kose. 9 Akunnungu ungwatumichila ni ntima wangu wose, nkulalichila Ngani Jambone ja Mwanagwao, ali jwaumboni jwangu kuti ngunkumbuchila ūnyamwe, 10 moŵa gose pangupopela. Ngwapopela Akunnungu yanonyelaga ambe lipesa lyambone lya kunjimajimila. 11 Pakuŵa sachile kwannope kummona ūnyamwe, kuti ngamulangane ni ūnyamwe mu ntuuka ungupegwa ni Mbumu jwa Akunnungu, kuti mme walimbangene. 12 Chingusala, ūnanawose tutusyanje mitima, ūnyamwe mulimbisyē une mu chikulupi changu ni uneji nanlimbisyē ūnyamwe mu chikulupi chenu. 13 Achalongo achinjangu, ngusaka mmanyilile kuti kakajinji nasakaga iche kukwenu, nambo nekasiswe mpaka sambano. Nasachile kwika kuti ngombole kunkamuchisya mwanya nlimbangane mu chikulupi, mpela indite pakwakamuchisya wāndu ūngosyo ūtēt. 14 Pakuŵa ngusachilwa kwalalichila wāndu wose ūtēt, ni ūngosyo ūtēt. 15 Kwaligongo lya ngulajila kwannope kunnalichila Ngani Jambone ūnyamwe nombe

wānkutama ku Loma. 16 Ngangujikolela soni Ngani Jambone, pakuŵa jikwete machili ga Akunnungu gakunkulupusya kila mundu jwakukulupilila, kutandila kwa ūyahudi ni sooni kwa ūngosyo ūtēt. 17 Pakuŵa Ngani Jambone jikulosya yatite Akunnungu pakwatenda wāndu kuŵa ūambone paujo pao. Kwa litala lya chikulupi, chitandile kundanda mpaka kumbesi. Mpela yaitite pakulembekwa mu Malembelo ga Akunnungu, "Mundu jwatendekwe jwambone paujo pa Akunnungu chatame kwa chikulupi." 18 Kutyochela kwinani Akunnungu alosisyē uchimwa wao kwa litala lya sambi syose ni kwa litala lya ugongomalo wose wa awāla wāndu ūkumuliyatila usyene ukamanyika kwa litala lya ugongomalo wao. 19 Pakuŵa yose yaikuntesya Akunnungu amanyiche kukwao, imanyichikwe, ligongo Akunnungu nsyene ailosisyē kwa ūnyawo. 20 Chitandile Akunnungu ūwagumbile chilambo, ukombole wao wa moŵa gose pangali mbesi ni Unungu wao, ikuwoneka pangasisika namuno ngaikuoneka ni meeso. Wāndu akukombola kuumanyilila kwa indu yagumbile. Kwapele wāndu ngakombola kulichenjela kwa yaili yose. (aīdios g126) 21 Namuno akumanyililanga kuti Akunnungu apali, nambo ngakunkusya atamuno kungtoglela yakuti pakuŵajilwa, nambo ng'anisyō syao sili syangalimate ni mitima jao jitajikwe chipi. 22 Akulitendanga ūa lunda, nambo ali ūkukulowela. 23 Alesile kwapopelela Akunnungu ūngakuwa, nambo akwipopela inyago yaikulandana ni mundu ūngosyo ūtēt, chisau inyama pane ijuni pane inyama yaikukwawa. 24 Kwa ligongo lya yeleyo, Akunnungu ūaalesile mu tama jangalumbana ja mitima jao ni kupanganyichisiana indu ya soni mu iilu yao. 25 Akuitindanya usyene wa Akunnungu kwa unami, akupopelela ni kuitumichila indu yepanganyikwe ni Akunnungu ni kwaleka Akunnungu ūaipanganyisye, ūkukulowela kulapikwa moŵa gose pangali mbesi! Elo. (aīdios g165) 26 Kwa ligongo lya Akunnungu ūaalesile akuyanje tama syao sya soni. Namose achakongwe ūalesile kugonana ni achalume yaikuti pakusachilwa, ūagonanaga ni achakongwe achinjao. 27 Achalume nombe iyoyo peyo akulekanga kugonana ni achakongwe yaikuti pakusachilwa, ūkolelere mchesele jwannume ni jwannume. Akupanganyichisiana ipanganyo ya soni achalume kwa achalume, kwayele akulichisya kwamukwa kwa ugongomalo wao wautesile. 28 Pakuŵa wāndu wo ūakanile kuuwika mu ng'anisyō usyene wa kwamanyilila Akunnungu, nombe Akunnungu ūaalesile akuyanje ng'anisyō syao syangalumbana, ūaipanganyisye aila yekanye

kuipanganya. 29 Wāndu wā aguumbele ugongomalo ni Malajisyo go. 13 Pakuŵa, wākugapilikana wose, ungalumbana ni lipamo ni wiu ni uulasi ni Malajisyo ngāwā wākuŵālanjikwa wāmbone paujo unami ni ngomo ni kulambusa. Ni kunong'ona, 30 ni pa Akunnungu, nambo aŵala wākugajitichisa kunamanilana, wākuchima Akunnungu, wākutukana Malajisyo ni wākuŵālanjikwa wāmbone paujo pa ni wākulilapa ni wākulifuna, wākwilana kuitendekanya Akunnungu. 14 Pakuŵa wāndu wāngāwā Wāyahudi yangalimate ni wāngājitchisyā achawēlesi wāo. wāngakugamanyiliila Malajisyo, nambo pakutenda 31 Wākulōwela, wāngakukamula chilanga, wāngali indu kwa Iwendo Iwagawile nawo chisau ni yaitite unonyelo ni nganakola chanasa kwa wāne. 32 pakulamulikwa mmalajisyo, achinsyene wo akulosya Wākumanyiliila kuti malajisyo ga Akunnungu gakuti kuti akumanyiliila chakusachilwa kupanganya namuno wākugapanganya gelego akuŵajilwa kuwa. Natamuno yeleyo akwendelechela ngāwā kugapanganya pe nambo akwilana ni aŵala wākugapanganya gelego.

2 Kwayele, mmwe mwajangu, iŵaga nkwalamula wāne ngankombola kulichenjela natamuno mme ūani. Pakuŵa, pankwalamula wāne akuno nomwe nkwendelechela kuipanganya iyoyo, nkulilamula mwasyene. 2 Nowe tukumanyiliila kuti ulamule wa Akunnungu uli wa usyene kwa aŵala wākuitendekanya indu yanti yeleyo. 3 Nambo alakwe junkwalamula wākuitendekanya yeleyo ni mwasyene nkuitendekanya iyoyo peyo. Ana nkuganisa chinchiuwāmbala ulamule wa Akunnungu? 4 Pane nkuunyelusya umbone wekulu wa Akunnungu ni utulale ni upililiu wao, uli ngankui manyiliila kuti umbone wa Akunnungu ukunnongosa kuti nneche sambi? 5 Nambo mmwe nkakatime ntima ni nkwete ntima wangasaka kuleka sambi, kwa ligongo lyo nkuligosela mwasyene magambo pa lyuŵa lya Akunnungu lya lutumbilo Iwao ni kulamula kwao kwa chigolochelo pachikulolechele. 6 Pakuŵa Akunnungu chachirilipā jwaliжose malinga ni masengo gakwe. 7 Wāndu wākuitendekanya yambone pangali kupela akuno achisosaga ukulu ni kusichila ni umi wangaujuonasi, Akunnungu chachapa wāndu wā, umi wa moŵa gose pangali mbesi. (aiōnios g166) 8 Nambo aŵala wālipamo, aŵala wākuukanila usyene, ni kuikuya yangalumbana, isyene Akunnungu chachalamula kwa lutumbilo ni uchimwa wakwe wekulu. 9 Chigapagwe masauko ni kulaga kwa jwaliжose jwakuitendekanya yangalumbana, kutandila kwa Wāyahudi ni sooni kwa wāndu wāngāwā Wāyahudi. 10 Nambo jwaliжose jwakutendekanya yambone, Akunnungu chachimpa ukulu ni luchimbichimbi ni chitendewe, kutandila kwa Wāyahudi ni sooni kwa wāndu wāngāwā Wāyahudi. 11 Pakuŵa Akunnungu wāngali lisagu. 12 Wāndu wāngāwā Wāyahudi wāngakugamanyiliila Malajisyo ga che Musa chasochele pangagamanyiliila Malajisyo go. Ni Wāyahudi wākugamanyiliila Malajisyo ali nkutenda sambi chalamulikwe

nganagamanyiliila Malajisyo go. 15 Pakuŵa Iwendo Iwao lukulosya kuti Malajisyo galembekwe mu mitima jao. Miningwa jao jikulosya kuti au uli usyene, pakuŵa ng'anisyo syao sikwaŵechetela kuti atesile yangalumbana pane sikhachenjela kuti atesile yambone. 16 Yeleyo ni ichikopochele pa lyuŵa litachilamula Akunnungu yantemela ya wāndu, kwa litala li Che Yesu Kilisito mpela Ngani Jambone jinanlalichile ijikuti pakusala. 17 Ni mmwe junkulīwilanga Myahudi, nkugakulipilila Malajisyo ni kulifunila ndi mundu jwa Akunnungu, 18 nkulitenda kuti nkumanyiliila yaikwanonyela Akunnungu ni kwitichisyā indu yao yambone pakuŵa nyiganichikwe ni Malajisyo. 19 Nkuliganichisyā mwasyene kuti ndi chilongola jwa wāngalola ni lilanguka lyao waali mu chipi, 20 junkwaunda wākulōwela ni njiganyo jwa wānache achanandi. Pakuŵa nkuganisa mu Malajisyo nkwete umanylisi ni usyene. 21 Nipele mmweji junkwajiganya wāne, ana kwa chichi ngankulijiganya mwasyene? Mmweji junkwalalichila wāne nkajīŵa kwachichi mwasyene nkwiŵa? 22 Mmweji junkusala, "Nkatenda chikululu," kwachichi mwasyene nkutenda chikululu? Nkuichima inyago ya achiminungu, kwachichi mwasyene nkwinjila ni kwiŵa indu mu majumba ga achiminungu? 23 Nkulilapa kuti nkugamanyiliila Malajisyo ga Akunnungu nambo nkunjalusya Akunnungu pankuleka kugakamulisyā Malajisyo go! 24 Pakuŵa mpela yagakuti kusala Malembelo ga Akunnungu, "Wāndu wāngāwā Wāyahudi akulitukana liina lya Akunnungu kwa ligongo lya agala gankugatenda wānyamwe Wāyahudi." 25 Kuumbala kwenu chikuŵe ni malumbo iŵaga chingajitichisyā Malajisyo. Nambo iŵaga nkugapwanya Malajisyo, mbaya ngankaumbale. 26 Ni iŵaga wāndu wāngāwā Wāyahudi wānganaumbale akugakamulichisyā Malajisyo, chanlamule wānyamwe Wāyahudi pakuŵa ngankugajitichisyā Malajisyo namose nkugamanyiliila Malajisyo gamalembekwe ni ndi wāumbale. 28 Myahudi jwa usyene ngāwā ajula

jwakuloleka kwa meeso, atamuno mundu ngakuwa masauko ni malagasyo. 17 Ngakukumanyilila kutama Myahudi jwa usyene pakuwa aumbele mu chiiu. 29 kwa chitendewe, 18 Ngakwajogopa Akunnungu Nambo Myahudi jwa usyene ni ajula jwali jwati iyoyo nkati, malumbo gakwe ajula jwaumbele mu ntima. Kuumbala kusyene kuli, Mbumu jwa Akunnungu akukupanganya mu ntima mwa mundu, ni ngawa kwa malembo ga Malajisy. Nambo mundu jwati yeleyi ngaakulapikwa ni wändu nambo akulapikwa ni Akunnungu.

3 Ana Myahudi akwete chichi cha kwapunda wändu wane? Pane kuumbala kukumpokasya ichichi?

2 Elo, kwana upoche wekulungwa mose mose. Kundanda, Akunnungu wäapele Wayahudi Liloë lyao kuti alikamule. 3 Nambo chiiwe uli iwgaga wämpepe mwa welewo nganakulupilila? Ana ungakulupiila wao chiuchityose chikulupichiko cha Akunnungu? 4 Ngaawa! Akunnungu aôe jwausyene namuno kila mundu aôele jwaunami. Mpela Malembelo ga Akunnungu yagakuti pakusala, "Kila pankuwélecheta malowë genu gaâwalanjikwe kuti gali ga usyene ni pachachimmechetela nchipunde." 5 Nambo iwgaga chigongomalo chetu chikulosya kuti Akunnungu akupanganya yambone, ana tujileje uli? Uli, tutujile Akunnungu ali wa chigongomalo pakutujamuka? Pelepa nguwecheta ni ng'anisy sya chiundu. 6 Ngaawa! Ikaliji yeleyo, Akunnungu akakombwele chinauli kwalamula wändu wa pachilambo? 7 Nambo, iwgaga unami wangu chiukamusye kuulosya kwannoce usyene wa Akunnungu ni konjchesya ukulu wakwe, ana kwa chichi noneji ngulamulikwa kuti jwa sambi?

8 Iwgaga yeleyo, tusaleje, "Tutende yangalumbana kuti iiche yambone?" Kusyene kwana wändu wane waakundukana une achitiji mechete yeleyo. Wändu wa chachilamulikwa yaikuti kuwajilwa. 9 Sambano tujileje uli? Tujileje uweli Wayahudi twapundile wändu wane? Ngaawa! Pakuwa masile kulosya kuti Wayahudi ni wändu wangaâwa Wayahudi wose akulongoswa ni sambi. 10 Mpela Malembelo ga Akunnungu yagakuti pakusala, "Ngapagwa namuno jumo jwali jwambone paujo pa Akunnungu,

11 ngapagwa namuno jumo jwali ni umanyilisi, ngapagwa namuno jumo jwakulajila kwamanyilila Akunnungu. 12 Wose walesile Akunnungu, wose wângalimate. Ngapagwa jwakutendekanya yambone, nachiâmuno jumo. 13 Malowë gao gakununga nti lilembe lyangasiâwilwa ni ndimi syao sigumbele ulamba. Mu ngomo syao mukukopoka malowë gagali ni sumu chisau ni sumu ja majoka. 14 Kang'wa syao sigumbele malweso ni malowë gakuâwâwa. 15 Ali wändu wâkuutuchila kukwaulaga wändu, 16 mwakupita mose akwikanago

masauko ni malagasyo. 17 Ngakukumanyilila kutama namose kanandi." 19 Nipele tukumanyilila kuti malowë gose gagakuâwechetekwa ni Malajisy ga che Musa gakwagamba welewo wâali paasi pa Malajisy go kuti kila mundu akakombola kulichenjela, ni wändu wose wâpachilambo alamulikwe ni Akunnungu. 20 Kwayele ngapagwa mundu juchaâalanjikwe kuwa jwambone paujo pa Akunnungu kwa kwitichisa Malajisy, pakuwa Malajisy go gakunkamuchisa mundu kumanyilila kuti atesile sambi. 21 Nambo sambano, litala lya Akunnungu lya kwaâalanjila wändu kuti ali wâmbone paujo pao liwoneche pangagakulupilila malajisy. Malajisy gagalembekwe ni che Musa ni wâkulondola wa Akunnungu gakusala umboni nkati chindu chi. 22 Akunnungu akwaâalanjila wändu ali wâmbone paujo pao kwa litala lya kwakulupiila Che Yesu Kilisito. Akunnungu akutenda yeleyo kwa wânanawose wâkunkulupilila Kilisito, pakuwa nganikupagwa kulekangana pasikati ja Wayahudi ni wändu wângâwa Wayahudi. 23 Pakuwa wändu wose atesile sambi ni atalichile ni ukulu wa Akunnungu. 24 Nambo kwa ntuuka wa bule wa Akunnungu, wändu wose akuâalanjika wâmbone paujo pa Akunnungu kwa litala li Che Yesu Kilisito jwakwawombola. 25 Akunnungu wântyosisye Che Yesu aôe mbopesi, kuti kwa miasi jakwe akombole kwalechelesya wändu sambi syao kwa kunkulupiila Che Yesu. Akunnungu watesile yeleyo kuti alosye umbone wao. Akanaâwe Kilisito kuwa Akunnungu wâgambaga kwalola pe pangaalamula kwa ligongo lya sambi syao,

26 nambo sambano wântyosisye Che Yesu alosye kuti ali wâmbone. Kwa kutenda yele Akunnungu asyene akulosya kuti ali wâmbone ni akukombola kuntenda mundu jwali jwakunkulupiila Che Yesu âwalanjikwe jwambone paujo pao. 27 Sambano chitulifunile chichi? Ngapagwa! Kwachichi! Pakuwa akugajitichisa malajisy? Ngwamba! Nambo kwa litala lya kwakulupiila Che Yesu. 28 Kwayele tukulola kuti mundu akuâalanjika kuwa jwambone paujo pa Akunnungu kwa litala lya chikulupi ni ngawa kwa litala lya kugajitichisa Malajisy. 29 Ana Akunnungu ali Akunnungu wa Wayahudi pe? Ana nganaâwa Akunnungu jwa wändu wângâwa Wayahudi nombe nawo? Elo, ali Akunnungu jwa wändu wângâwa Wayahudi nombe nawo. 30 Akunnungu ali wâmo pewo. Ni wawowo wâchachâalanjila umbone Wayahudi ni wändu wângâwa Wayahudi kwa chikulupi chichocho. 31 Ana ni kuti tukugajasa malajisy kwa ligongo lya chikulupi? Ngwamba! Nambo tukulosya kuti tukugachimbichisa Malajisy.

4 Ana tujileje uli yankati atati w etu w a chiundu che ngakagapagwe Malajisyo, ngakukapagwe kule wa. 16 Iblahimu? W achimanyilile chindu chi? 2 Iw aga che Kwa ligongo lya chilanga chikukuyana ni chikulupi, Iblahimu jwa walanjikwe ku wa jwambone paujo pa kuti chilanga cho chili ntuuka wa Akunnungu ni kuti Akunnungu kwa ligongo lya ipanganyo yao, akwete chili chimanyisyo chachikulosya kuti isyene chilanga chakulifunila, nambo nga wa paujo pa Akunnungu. chili kwa u welesi wose u che Iblahimu, nga wa kwa 3 Paku wa Malembelo ga Akunnungu gakuti, "Che aw ala pe w akugapilikanichisya Malajisyo nambo Iblahimu w aakulupilile Akunnungu, ni kwa ligongo kwa aw ala w akwete chikulupi mpela che Iblahimu, lya chikulupi chao jwa walanjikwe ku wa jwambone jwali atati w etu ueji wose. 17 Mpela Malembelo paujo pa Akunnungu." 4 Jwakupanganya masengo, ga Akunnungu yagakuti pakusala, "Nammisile mme mbote jakwe ngajiku walanjilwa nti ntulilo, nambo atati jwa w andu w a ilambo yejinji." Chilanga cho chili gali malipilo gakwe gaku wajilwa. 5 Nambo mundu chisylene paujo pa Akunnungu ju vakulupililwe ni che jwanganakukulupilila ipanganyo yakwe nsyene, nambo Iblahimu. Akunnungu w akwasyusya w awe, ni kwa akwakulupilila Akunnungu w akwatenda w andu w aali malajisyo gakwe indu yanganiipagwe ikupagwa. 18 ni sambi ku wa w andu w angali ni sambi. Nipele Nachi wamuno nganichipagwa chindu chichantesile Akunnungu akuchi walanjila chikulupi cha mundu jo che Iblahimu akulupilile chilanga. Che Iblahimu ni kuntenda mundu jo ku wa jwambone paujo pao. w aakulupilile Akunnungu ni kuchilolela chilanga ni 6 Ni che Daudi w atite iiyi pa witatite mmbaya kwa w atendekwe "Atati jwa w andu w a ilambo yejinji." mundu jwaku walanjikwa jwambone ni Akunnungu Mpela Malembelo ga Akunnungu yagakuti pakusala, paujo pakwe pangailolechesya ipanganyo yakwe. 7 "U welesi w enu chiu we wejinji nti ndondwa." 19 "Mmbaya kwa w andu w alecheleswe ile wo yao, ni Che Iblahimu w aw andichile yaka mia moja, nambo sambi syao syepukute. 8 Mmbaya kwa mundu jwati chikulupi chao nganichiweseka, namuno w aimanyilile Ambuje ngaakukumbuchila sambi syakwe." 9 Ana kuti ngakombokola ku weleka, paku wa chiiu chao mmbaya ji jili kwa w aumbale pe, pane ni w angaumbala chaliji nti mundu jwammwe, ni che Sala w ankwakwe nombe nawo? Ni kwa w angaumbala nombe nawo. nganakombokola ku weleka. 20 Che Iblahimu nganaleka Paku wa tusasile kuti, "Che Iblahimu w akulupilile kukulupilila pane kuchikolela lipamba chilanga nombe Akunnungu w ammalanjile ku wa jwambone chapegwilwe ni Akunnungu, nambo w apatilie machili paujo pao." 10 Ana che Iblahimu w aw alanjikwe kwa chikulupi chakwe, kwa yele w aakusisyenewi jwambone paujo pa Akunnungu katema chi? Akan w e Akunnungu. 21 W aimanyi kwa usyene kuti Akunnungu kuumbala pane ali aumbele? W aw alanjikwe jwambone akukombokola kuitendekanya aila yalanjile. 22 Kwa paujo pa Akunnunguakan w e kuumbala ni nga wa ali ligongo lya chikulupi chao, Akunnungu w ammalanjile aumbele. 11 Che Iblahimu w aumbele kanyuma, ni che Iblahimu ku wa jwambone paujo pao. 23 Ni kuumbala ko kwaliji chimanyisyo chichalosisye kuti malo   ga, "Akunnungu w ammalanjile che Iblahimu Akunnungu w ammalanjile ku wa jwambone paujo pao ku wa jwambone paujo pao," nganigalembekwa kwa kwa ligongo lya chikulupi chi wakwete akanaumbale. ligongo lyakwe nsyene pe, 24 nambo galembekwe ni Kwapele che Iblahimu a wele atati w a w andu wose kwa ligongo lya ueji utu walanjikwe ku wa w ambone w akwakulupilila Akunnungu namuno nganaumbala paujo pao, u weji w atukwakulupilila Akunnungu kuti Akunnungu w aw alanjile ku wa w ambone paujo w a w ayusisye Che Yesu Ambuje w etu. 25 Che Yesu pao. 12 Iyoyo peyo che Iblahimu ali atati w a w aumbale, nambo nga wa paku wa aumbele pe, w a w ayosyekwe kuwa kwa ligongo lya sambi syetu ni w aumbale, nambo nga wa paku wa aumbele pe, w a w ayosyekwe kuwa kwa ligongo lya malagasy gatukugapata, nambo akukuya litala lilalila lya chikulupi cha atati paujo pa Akunnungu.

w etu che Iblahimu chi wakwete akana w e kuumbala. 13 Akunnungu w apele chilanga che Iblahimu ni u welesi w akwe kuti chachapa chilambo chose. Chachapa chilambo cho nga wa kuti che Iblahimu w agajitichisye Malajisyo nambo ligongo w aakulupilile Akunnungu ni Akunnungu w ammalanjile ku wa jwambone paujo pao. 14 Paku wa iw aga w akugapilikanichisya Malajisyo ni w achapochele chilanga cha Akunnungu, kwayele chikulupi changalimate, iyoyo peyo chilanga cha Akunnungu changali chindu. 15 Paku wa Malajisyo ni gakwikanago lutumbilo lwa Akunnungu, nambo

5 Sambano paku wa tu walanjikwe w ambone paujo pa Akunnungu kwa chikulupi, kwapele tukutama kwa chitendewelee pasikati jetu ni Akunnungu kwa litala lya Ambuje w etu Che Yesu Kilisito. 2 Kwa litala lya chikulupi chetu, Che Yesu atutesile tuumanye umbone wa Akunnungu mwatukutama mu, noweji tukusangalala kwa chilolelo cha kukamulangana mu ukulu wa Akunnungu. 3 Ni nga wa yeleyo pe, nambo tukusengwa kwa ligongo lya malagasy gatukugapata, paku wa tukumanyilila kuti malagasyo gakuichisya

upililiu, 4 ni upililiu ukuichisya kulimbangana ni wambone paujo pa Akunnungu, chatawale mu umi kulimbangana kukuichisya chilolelo. 5 Ni chilolelo kwa litala lya mundu jumo, mundu jo ali Che Yesu cho ngachikunupusya ntima mundu, ligongo Kilisito. 18 Nipele iwgaga kwa chilewo cha mundu Akunnungu awisile unonyelo wao mu mitima jetu jumo wando wose walamulikwe kwamukwa, iyoyo kwa litala lya Mbumu jwakwe jwatuspele. 6 Pakuwa peyo kwa chipanganyo chambone cha mundu jumo, patwaliji tukanawê kola ni machili, pakaichile katema chikwawombola wando wose ni kwapa umi. 19 Kawakasagwile Akunnungu, Kilisito wawile kwa Pakuwa kwa litala lya ungajitichisya wa mundu jumo, ligongo lyetu uweji wachigongomalo. 7 Ili ya kulimba wando wajinji watendekwe ali ni sambi, iyoyo peyo kwa mundu jwaliyose kuwa kwaligongo lya mundu kwitichisya kwa mundu jumo, kukwatenda wando jwambone paujo pa Akunnungu, nambo ikomboleka wajinji awalanjikwe wambone paujo pa Akunnungu. mundu kuwa kwaligongo lya mundu jwambone. 8 20 Malajisyo gaiche kuti wando alimanyilile yatite Nambo Akunnungu akutulosya kuti akutunonyela, kukola sambi, nambo wando pawapundile kutenda pakuvâ patwaliji chiwela wando wa sambi, Kilisito sambi, ntuuka wa umbone wa Akunnungu wapundile wawile kwaligongo lyetu. 9 Pakuwa sambano tuwanlanjikwe wambone paujo pa Akunnungu kwa litala lya miasi ja Kilisito, isyene chitukulupuswe ni welewo kutyochela mu lutumbilo lwa Akunnungu. 10 Pakuwa patwaliji wammagongo wa Akunnungu, Akunnungu watujilene ni nsyene kwa chiwa cha Mwanagwe. Ni sambano pakuvâ tujilanikwe nawo, isyene tutukulupuswe kwa litala lya umi wa Kilisito. 11 Ni ngawa iyoyo pe, nambo tukusengwa kwa ligongo lya aila yaitesile Akunnungu kwa litala lya Ambuje wetu Che Yesu Kilisito jwatujiyene ni Akunnungu. 12 Kwa litala lya mundu jumo sambi syajinjile mu chilambo muno ni kuichisya chiwa. Kwayele chiwa chaichilile wando wose, ligongo wose atesile sambi. 13 Akunnungu akanaawê kwapa che Musa Malajisyo, sambi syajinjile mu chilambo. Nambo sambi ngasikuwanlanjikwa kuti sili sambi pangali Malajisyo. 14 Nambo chitandile katema ka che Adamu kwichila katema ka che Musa, chiwa chaatawele wando wose namose awala wanganatenda sambi chisau sambi siwasitesile che Adamu. Che Adamu ali mpela Kilisito juchache. 15 Nambo chilewo chi che Adamu ngachikomboleka kulandanya ni ntuuka wa Akunnungu. Pakuwa iwgaga sambi sya mundu jumo syaichisye chiwa kwa wose, ikulosya kuti ntuuka wa Akunnungu upundile nnope ni ntulilo wao uli kwa wando wajinji, nombewo ukukopoka kwa mundu jumo, jwele mundu ali Che Yesu Kilisito. 16 Ntuuka wa Akunnungu ngaukulandana ni sambi sya mundu jumo. Akunnungu wanlamwile jwalewile kwa ligongo lya mundu jumo, nambo wando wajinji pawatesile sambi, Akunnungu waichisye ntulilo wa kwaawanjalja awê wando wambone paujo pao. 17 Ili isyene kuti kwa litala lya chilewo cha mundu jumo, chiwa chatawale. Nambo achila chiwachitesile mundu jumo, yaani Che Yesu Kilisito chili chambone mwakupunda. Wando wose chapochele umbone wekulu wa Akunnungu ni ntulilo wekulu wakutendekwa

nnope. 21 Mpela ila sambi syasitite pakutawala ni kwichisya chiwa, iyoyo peyo ntuuka wa umbone wa Akunnungu chiutawale kwa kwatenda wando awê wambone paujo pao ni kwalongosya akole umi wa mowa gose pangali mbesi kwa litala li Che Yesu Kilisito Ambuje wetu. (aiénios g166)

6 Nipele, sambano tujileje uli? Ana tujendelechele kusigala mu sambi kuti umbone wa Akunnungu upunde? 2 Ngwamba! Patukusala nkati machili ga sambi syasili mwetewe, uweji tuli mpela wuatwile, ana tutukombole uli kutama sooni mu sambi? 3 Pakuwa nkumanyilila kuti twabatiswe nkulumbikana ni Kilisito Che Yesu, ni kwa litala lya ubatiso twalumbikene nawo mu chiwa chao. 4 Patwabatisilwe twalumbikene ni chiwa chao ni kusikwa pamo nawo, kuti mpela iwgatite pakususwa Kilisito mu wawe kwa litala lya ukulu wa Atati, iyoyo peyo noweji tukombole kutama mu umi wa sambano. 5 Pakuwa iwgaga uweji twalumbikene ni Kilisito kwa chiwa chao, iyoyo peyo tutulumbikane nawo kwa kususwa mpela welewo. 6 Tukumanyilila kuti wende wetu wa kalakala waawanbikwe pa nsalaba pamo ni Kilisito kuti chiilu cha sambi chijonasiche, tukasitumichila sooni sambi. 7 Pakuwa mundu jwawile ngakuwa sooni paasi pa machili ga sambi syasikupanganya masengo nkati mwoo. 8 Nambo iwgaga tuwile pamo ni Kilisito, tukukulupilila kuti chitutame pamo nawo. 9 Pakuwa tukumanyilila kuti Kilisito asyuchile, nombewo ngaawa sooni, pakua chiwa ngachatawala sooni. 10 Pakuwa wawile kamo pe kwa ligongo lya sambi, ngaawa sooni, nambo kwakutama kwakwe, sambano akutama nkulumbikana ni Akunnungu. 11 Iyoyo peyo ni wanyamwe nombe nliwanje wawe nkati ngani ja machili ga sambi ni kutama pamo ni Akunnungu nkulumbikana ni Kilisito Yesu. 12 Nipele, nkasileka sooni sambi sitawale mu illu yenu ya kuwa, kuti nkasijitichisya tama sya pachilu. 13 Kasinyikoposya iwalo yenu nachiwanmuno chimo

kwa ligongo lya kutenda sambi. Nambo nlityosye ajasikaga wankwakwe, jwankongwe jo nganataŵikwa mwachinsyene kwa Akunnungu nti wandum wāsyuswe, ni malajisyo, ni iŵaga akulombekwa ni jwannume ni nnyitosye iŵalo yenu itumiche kwa kupanganya jwine, jwelejo nganaŵa jwa chikululu. 4 Achalongo yambone paujo pa Akunnungu. 14 Sambi sinantawale achinjangu, iyoyo peyo wānyamwe nganimma sooni, ligongo nganimma paasi pa malajisyo nambo paasi pa Malajisyo, pakuŵa mwalumbikene ni chiilu nkulongoswa ni ntuuka wa Akunnungu. 15 Nipele, cha Kilisito ni malumbo gakwe gali yele, Kilisito tujileje uli? Ana tujendelechele kutenda sambi pakuŵa paŵawile ni wānyamwe mwawile pamo nawo. nganitūŵa paasi pa malajisyo, nambo tukulongoswa Sambano nli wākwe wēlewo wāwāsychile kuti ni ntuuka wa umbone wa Akunnungu? Ngwamba! 16 mwatumichile chambone Akunnungu. 5 Pakuŵa Nkumanyilanga kuti mwalityosaga mwachinsyene patwatemti nkulongoswa ni tama syangalumbana mpela achikapolo kwa kunjitchisa mundu jwine, sitwapagwile nasyo, tama sisyaliji nkuchiswa ni isyene nkuŵa achikapolo wā mundu jo. Mwaŵaga malajisyo, syapanganyisye masengo mu iilu yetu achikapolo wā sambi, mbesi jakwe chiwa ni mwaŵaga ni yose itwatendaga yamatilie mu chiwa. 6 Nambo achikapolo wā kwajitchisa Akunnungu, mbesi sambano tulechelelwé kutyochela mu Malajisyo jakwe nkutendekwa kuŵa wāmbone paujo pao. 17 gagatutawile nti wakutawikwa, pakuŵa twavile pamo Nambo ngwatogolela Akunnungu, namose mwaliji ni Kilisito. Sambano tukwatumichila Akunnungu achikapolo wā sambi kalakala ko, nambo sambano mu umi wa sambano wa Mbumu, ngāŵa nti mpochele kwa ntima wose usyene wauli mmajiganyo kalakala kwa Malajisyo gagalembekwe. 7 Nipele, gimpochele. 18 Mmombochekwe kutyochela mu ana tujileje uli? Malajisyo gali sambi? Ngwamba! ukapolo wa sambi, ni sambano mmele achikapolo Nambo pangali Malajisyo ngangasimanyilile sambi wākupanganya yaili yambone paujo pa Akunnungu. sili chichi. Pakuŵa ngangaimanye kuti kulajila kuli 19 Nguŵecheta kwa malowē ga moŵa gose pakuŵa kuleŵa, iŵaga Malajisyo ngakasale, "Kasinlajila." 8 ngankukombola kumanyilila. Pakuŵa kalakala ko Nambo kutyochela ni makanyo go, sambi syapatile mwalityosise iilu yenu mme achikapolo wā usakwa lipesa lya kwimusya tama jangalumbana jajili ni ugongomalo. Iyoyo peyo sambano nlityosye mwa uneji. Pakuŵa pangali Malajisyo sambi sili mwachinsyene mme achikapolo wākupanganya chindu chewe. 9 Kundanda ko naliji jwanjumi yambone paujo pa Akunnungu kuti nkombole pangagamanyilila Malajisyo, nambo pagaičhe kuswejeswa. 20 Pamwalinji achikapolo wā sambi, makanyo, sambi syajenele mu utame wangu, noneji nganintawikwa kupanganya indu yambone paujo pa naliji mpela jwammwe. 10 Ni naiweni kuti makanyo Akunnungu. 21 Ana mwapochile chichi pa moŵa go gagasachilwe kunyigalila umi, kwaune ganyigalile pamwapangenyne indu yankuiwona kuti ili indu ya soni chiwa. 11 Pakuŵa sambi syapatile lipesa kwa litala sambano jino? Pakuŵa kumbesi kwa indu yo kuli chiwa. 22 Nambo sambano mmasile kuwombolwa mu ukapolo wa sambi ni kutendekwa achikapolo wā Akunnungu. Chinkupoka sambano chili kutama mu kuswejeswa kwakukwikanawo umi wa moŵa gose pangali mbesi. (aiōnios g166) 23 Pakuŵa mbote ja sambi jili chiwa nambo ntuuka waakukoposya Akunnungu uli umi wa moŵa gose pangali mbesi mu kulumbikana ni Kilisito Yesu Ambuje wētu. (aiōnios g166)

7 Achalongo achinjangu, sambano ngukunguluka ni wandum wākugamanyilila Malajisyo. Ngankumanyilila kuti lilajisyo likuntawala mundu aŵaga jwanjumi? 2 Tujile jwankongwe jwalombekwe atawikwe ni lilajisyo mu utame wakwe ni wānkawke, wānkawke aŵaga jwanjumi. Nambo ajasikaga wānkawke, jwankongwe jo chaâwe jwangataŵikwa ni lilajisyo lya ulombela. 3 Nipele, iŵaga chalombekwe ni jwannume jwine wānkawke ali jwanjumi, jwankongwe jo chaŵilanjikwe jwa chikululu. Nambo

ajasikaga wānkawke, jwankongwe jo nganataŵikwa mwachinsyene kwa Akunnungu nti wandum wāsyuswe, ni malajisyo, ni iŵaga akulombekwa ni jwannume ni nnyitosye iŵalo yenu itumiche kwa kupanganya jwine, jwelejo nganaŵa jwa chikululu. 4 Achalongo yambone paujo pa Akunnungu. 14 Sambi sinantawale achinjangu, iyoyo peyo wānyamwe nganimma sooni, ligongo nganimma paasi pa malajisyo nambo paasi pa Malajisyo, pakuŵa mwalumbikene ni chiilu nkulongoswa ni ntuuka wa Akunnungu. 15 Nipele, cha Kilisito ni malumbo gakwe gali yele, Kilisito tujileje uli? Ana tujendelechele kutenda sambi pakuŵa paŵawile ni wānyamwe mwawile pamo nawo. nganitūŵa paasi pa malajisyo, nambo tukulongoswa Sambano nli wākwe wēlewo wāwāsychile kuti ni ntuuka wa umbone wa Akunnungu? Ngwamba! 16 mwatumichile chambone Akunnungu. 5 Pakuŵa Nkumanyilanga kuti mwalityosaga mwachinsyene patwatemti nkulongoswa ni tama syangalumbana mpela achikapolo kwa kunjitchisa mundu jwine, sitwapagwile nasyo, tama sisyaliji nkuchiswa ni isyene nkuŵa achikapolo wā mundu jo. Mwaŵaga malajisyo, syapanganyisye masengo mu iilu yetu achikapolo wā sambi, mbesi jakwe chiwa ni mwaŵaga ni yose itwatendaga yamatilie mu chiwa. 6 Nambo achikapolo wā kwajitchisa Akunnungu, mbesi sambano tulechelelwé kutyochela mu Malajisyo jakwe nkutendekwa kuŵa wāmbone paujo pao. 17 gagatutawile nti wakutawikwa, pakuŵa twavile pamo Nambo ngwatogolela Akunnungu, namose mwaliji ni Kilisito. Sambano tukwatumichila Akunnungu achikapolo wā sambi kalakala ko, nambo sambano wa Mbumu, ngāŵa nti mpochele kwa ntima wose usyene wauli mmajiganyo kalakala kwa Malajisyo gagalembekwe. 7 Nipele, gimpochele. 18 Mmombochekwe kutyochela mu ana tujileje uli? Malajisyo gali sambi? Ngwamba! ukapolo wa sambi, ni sambano mmele achikapolo Nambo pangali Malajisyo ngangasimanyilile sambi wākupanganya yaili yambone paujo pa Akunnungu. sili chichi. Pakuŵa ngangaimanye kuti kulajila kuli 19 Nguŵecheta kwa malowē ga moŵa gose pakuŵa kuleŵa, iŵaga Malajisyo ngakasale, "Kasinlajila." 8 ngankukombola kumanyilila. Pakuŵa kalakala ko Nambo kutyochela ni makanyo go, sambi syapatile mwalityosise iilu yenu mme achikapolo wā usakwa lipesa lya kwimusya tama jangalumbana jajili ni ugongomalo. Iyoyo peyo sambano nlityosye mwa uneji. Pakuŵa pangali Malajisyo sambi sili mwachinsyene mme achikapolo wākupanganya chindu chewe. 9 Kundanda ko naliji jwanjumi yambone paujo pa Akunnungu kuti nkombole pangagamanyilila Malajisyo, nambo pagaičhe kuswejeswa. 20 Pamwalinji achikapolo wā sambi, makanyo, sambi syajenele mu utame wangu, noneji nganintawikwa kupanganya indu yambone paujo pa naliji mpela jwammwe. 10 Ni naiweni kuti makanyo Akunnungu. 21 Ana mwapochile chichi pa moŵa go gagasachilwe kunyigalila umi, kwaune ganyigalile pamwapangenyne indu yankuiwona kuti ili indu ya soni chiwa. 11 Pakuŵa sambi syapatile lipesa kwa litala lya makanyo galagala, syanambwisyne ni kumulaga. 12 Nipele Malajisyo gali gamaswela ni makanyo nombe nago gali gamaswela ni gakwanonyelesya Akunnungu ni gali gambone. 13 Ana ni kuti chelecho chichaliji chambone chinyichisye chiwa? Ngwamba. Nambo sambi, pakuti siwoneche kuti sili sambi sisylene, sitesile achila chambone chinyichisye chiwa. Kwayele sambi kwa litala lya Makanyo syalosisye pangasisika sambi syasitite kuŵa syangalumbana kwannope. 14 Tukumanyilila kuti Malajisyo gali nkati indu ya chimbumu ni une nganiŵa mundu jwachimbamu, jusumichikwe nti kapolo mu sambi. 15 Pakuŵa nganguchimanyilila chinguchitenda, ligongo achila chinguchisaka nganguchitenda nambo achila chinganguchisaka kuchitenda, ngwitichisya kuti Malajisyo gala gali gambone. 16 Nipele, iŵaga nguchitenda achila chinganguchisaka kuchitenda, ngwitichisya nambo asila sambi syasikutama mwangu une. 18

Ngumanyilila kuti nkati mwangu une, malumbo mu Mbumu. 6 Kuipanganya indu yaikusachilwa ni gakwe mu chiilu changu cha sambi ngachikutaama tama syangalumbana sya chiilu kukuichisya chiwa. chindu chambone. Ligongo namuno ngusaka Nambo, kuipanganya indu yaikusachilwa ni Mbumu kuchitenda chambone ngangukombola. 19 Pakuŵa kukuichisya umi ni chitendewelete. 7 Pakuŵa mundu chambone chinguchisaka nganguchitenda, nambo jwakulongoswa ni tama syangalumbana syapagwile changalumbana chinganguchisaka kuchitenda, nasyo pe ali jwammagongo jwa Akunnungu, chelecho ni chinguchitenda. 20 Nipele, iŵaga ngakugapilikianichisya malajisyo ga Akunnungu, nguchitenda achila chinganguchisaka kuchitenda, namose ngakupakombola kugapilikianichisya. 8 Ni nganima une junguchitenda, nambo asila sambi ūelewo ūakulongoswa ni tama syangalumbana sysikutama nkati mwangu ni sysikuchitenda sya chiilu syapagwile nasyo ngakupakombola chelecho. 21 Nipele, nachiweni chindu chi kwanonyelesya Akunnungu. 9 Nambo iŵaga chikupanganya masengo nkati mwangu, pakuŵa Mbumu jwa Akunnungu akutama nkati mwenu, pangusaka kuchitendekanya chambone, kutenda ūnyamwe ngankulongoswa ni tama syangalumbana ungalumbana ni unguusagula. 22 Pakuŵa mu ntima syampagwile nasyo, nambo nkulongoswa ni Mbumu. mwangu ngugasengwela Malajisyo ga Akunnungu. Mundu jwalijose jwanganakola Mbumu jwa Kilisito 23 Nambo ngugaona malajisyo gane mu chiilu changu nganâwa mundu jwa Kilisito. 10 Nambo iŵaga gachimeryanaga ni ng'anisyo syangu. Ni gelego Kilisito akutama nkati mwenu, Mbumu jwa Akunnungu gakundendekasya meje jwantawikwe ni malajisyo ga akumpanga umi pakuŵa mmalanjikwe kuwa ūambone sambi sysikupanganya masengo mu chiilu mwangu. paujo pa Akunnungu, namuno iilu yenu chiiwe 24 Kulaga kwangu une! Ana ūaani ūachangulupusey kwa ligongo lya sambi. 11 Ni iŵaga Mbumu jwa ndyoche mu chiilu chachikunongosa mu chiwa? 25 Akunnungu juŵansyusise Kilisito Yesu akutama Ngwatogolela Akunnungu ūakuitendekanya yeleyo nkati mwenu, jwelejo juŵansyusise Kilisito Yesu, kwa litala lya Ambuje ūtew Che Yesu Kilisito. Yeleyi iyoyo chachiipa umi iilu yenu yaikuwa. Chatende ni yandi une, kwa lunda Iwangu ngugatumichila yeleyo kwa litala lya Mbumu jwao jwakutama malajisyo ga Akunnungu, nambo kwa tama syangu nkati mwenu. 12 Nipele, achalongo achinjangu, syangalumbana sya chiilu simbagwile nasyo, tukwete ligambo, nambo ngâwa lya kusikuya tama ngugatumichila malajisyo ga sambi.

8 Kwa yeleyo, sambano nganikupaga kulamulikwa kwa kwamukwa kwa aŵala ūakutama mu kulumbikana ni Kilisito. 2 Pakuŵa malajisyo ga Mbumu jwa Akunnungu jwakwichisya umi mu kulumbikana ni Kilisito Yesu gaamombwele une kutyochela mu lilajisyo lya sambi ni chiwa. 3 Akunnungu achitesile achila chananichikomboleka kutendekwa ni malajisyo ga che Musa pakuŵa tama syetu syangalumbana syatupagwile nasyo syatesile Malajisyo go gawê gakulepetala. Akunnungu ūwantumile Mwanagwe jwa jika juwalijji ni chiilu chisau ni iilu yetu uweji ūtutli ni sambi, kuti asilamule sambi mu iilu yetu, ni kwa chiilu chakwe cho ūasiuleje sambi. 4 Akunnungu ūtatesile yeleyo kuti aila yaikusachilwa mu Malajisyo ga che Musa gatendekwe kwa uchenene nkati mwetu uwe ūtatukutama ngâwa kwa machili ga tama syangalumbana sya chiilu syatupagwile nasyo, nambo kwa machili ga Mbumu jwa Akunnungu. 5 Pakuŵa ūelewo ūakutama kwa kusikuya tama syangalumbana sya chiilu syapagwile nasyo, nganisyosyao sikulongoswa ni tama syao syangalumbana. Nambo ūelewo ūakulongoswa ni Mbumu jwa Akunnungu, akuiganisya indu ya

syetu syangalumbana sya chiilu syatupagwile nasyo sysikuti pakutusaka. 13 Pakuŵa mwatamaga kwa kusikuya tama syangalumbana syampagwile nasyo, isyene chinjasiche. Nambo kwa litala lya Mbumu jwa Akunnungu chinyulaje isambo yangalumbana iyatendekwe ni chiilu nipele chinchilama. 14 Ūandu wose ūakulongoswa ni Mbumu jwa Akunnungu ūelewo ali ūanache ūa Akunnungu. 15 Pakuŵa nganimpochela Mbumu jwakuntenda ūnyamwe achikapolo ni kwichisya lipamba, nambo mumpochele Mbumu jwakuntenda ūnyamwe ūanache ūa Akunnungu, ni kwa Mbumu jo, uweji tukwaŵilanga Akunnungu, "Aba" malumbo gakwe Atati. 16 Ni Mbumu jwa Akunnungu nsyene akuŵalanga umboni pamo ni mbumu syetu, yakuti uweji tuli ūanache ūa Akunnungu. 17 Pakuŵa uweji tuli ūanache ūa Akunnungu, tutupochele aila yatugosele Akunnungu tutupochele pamo ni Kilisito, pakuŵa iŵaga tulageswe pamo ni ūelewo, iyoyo chitutame pamo ni ūelewo mu ukulu wao. 18 Pakuŵa nguŵalanga kuti masausyo ga mowâ gano ngâwa chindu ni ngagakuŵajilwa kulinganichikwa ni ukulu utichimanyiswa kukwetu. 19 Nombe yepanganyikwe yose ikulindilila kwa lung'wanu lwekulungwa kuunukulikwa kwa ūanache ūa Akunnungu. 20 Pakuŵa yepanganyikwe yose

yagalauchikwe ni kuŵa yangalimate, ngaŵa kwa ūaani ūachachitulamula? Ngaŵa Kilisito Yesu! kusaka yepanganyikwe isyene, nambo yatendekwe Pakuŵa Kilisito Yesu ni juŵawile, ni kupunda yeleyo yeleyo kwa kusaka kwakwe Akunnungu nsyene. ūasyuchile, ni sambano akutama kundyo kwa Namose kwana chilolelo, 21 pakuŵa yepanganyikwe Akunnungu, ni ūelewo ni ūakutupopelela. 35 Ana yo nombe chiilechelesw kutyochela mu ukapolo wa ūaani ūakukombola kutulekanganya ni unonyelo wa konanga ni kwinjila mu kulechelelwa kwekulu kwa Kilisito? Ana kulaga pane kusauka pane ipwetesi ūanache ūa Akunnungu. 22 Pakuŵa tukumanyilila pane sala pane usauchi pane kogoya pane chiwa? 36 kuti mpaka sambano yepanganyikwe yose ikuuwuwa Mpela Malembelo ga Akunnungu yagakuti pakusalala, mpela ila jwankongwe yakuti pakupikana chilungusi “Kwa ligongo lyenu tukutama mu chakogoya cha katema ka kuligopala. 23 Ngaŵa yepenganyikwe yo chiwa moŵa gose, tuŵalanjikwe nti ngondolo sysa pe ni ichiuwuwule, nambo nowe ūakwe ūatutkwete kusinga.” 37 Nambo mwa yele yose uweji tukupunda, mbumu, nti ntuuwa waandanda wa Akunnungu, elo kupunda mwakupunda mwa ūele ūakutunonyela. iyoyo tukuwuwuwa mu mitima jetu, tuchilindililaga kwa 38 Pakuŵa ngumanyilila isyene kuti, ngapagwa chindu lung'wanu lyuŵa lyati Akunnungu litachituunukule chachikukombola kutulekanganya ni unonyelo wa kuti tuli ūanache ūao ūa usyene ni kuigalausya iiul Akunnungu, atamuno chiwa, atamuno umi, atamuno yetu kuŵa ya sambano. 24 Pakuŵa twakulupwiswe, achikatumetume ūa kwinani, atamuno machili gane nomebe tuli mu chilolelo. Nambo mundu achionaga ga kwinani, atamuno indu yaikukopochela sambano chindu chakuchilolela, chelecho ngaŵa chilolelo sooni. Pakuŵa ana ūaani ūakukombola kuendelechela 39 atamuno yaili mwinani, atamuno yaili paasi, kuchilolela chindu chakuchiona? 25 Nambo atamuno yepanganyikwe yaili yose ngaikombola twachiloleлага chindu chingatukuchiona tukuchilindilila kutulekanganya ni unonyelo wa Akunnungu, wauli mu upililiu. 26 Iyoyo peyo, ni Mbumu jwa Akunnungu mwa Kilisito Yesu Ambuje ūtētu.

akutukamuchisya mu kulepetala kwetu. Pakuŵa ngatukumanyilila itukuŵajilwa kupopela, nambo Mbumu nsyene akutupopelela kwa Akunnungu nkuuwuwa kwangatukukombola kukuŵalanga. 27 Ni Akunnungu ūakwiwona yaili mu mitima jetu, iyoyo akuimanyilila chakuchiganisa Mbumu jo, pakuŵa Mbumu akwapopelela ūandu ūa Akunnungu mpela yaikuti kwanonyela Akunnungu. 28 Tukwimanyilila kuti mu indu yose, Akunnungu akupanganya masengo kwa upoche wa aŵala ūakwanonyela, yaani ūeŵala ūaŵalanjikwe kutenda malinga ni lisosa lyao. 29 Pakuŵa aŵala Akunnungu ūaŵamanyilile chitandile kundanda ni ūaŵasagwile kuti alandane ni Mwanagwe, kuti Mwanagwe jo aŵe jwandanda kupagwa pasikati ja achapwakwe ūajinji. 30 Ni aŵala ūaŵasagulikwe chitandile kundanda, ni ūawowo ūaŵaaŵilasile, ni ūele ūaŵaaŵilasile, ūelewo ūaŵalanjile kuŵa ūambone paujo pao, ni ūele ūaŵaŵalanjile kuŵa ūambone paujo pao, ūelewo ni ūaŵaakusise. 31 Kwaapele, Ana tujileje uli nkati yeleyi yose? Iŵaga Akunnungu ali upaande wetu, ūaani ūachakombole kutukanila uwe? 32 Akunnungu nganankolela chanasa Mwanagwe jwa jikape, nambo ūantasyosye kwa ligongo lya uweji wose. Iŵaga atesile yeleyo, ana chalepele chinauli kutupa indu yose pangalipila pamo ni Mwanagwe? 33 Ana ūaani ūachakombole kwaŵechetela magambo ūandu ūasagulikwe ni Akunnungu? Akunnungu nsyene ūaŵalanjile kuŵa ūangali ileŵo. 34 Ana

9 Nguŵecheta isyene kuti une ndili jwa Kilisito, ngangusala unami. Nningwa wangu ukuumalanjila umboni kwakulongoswa ni Mbumu jwa Akunnungu, isyene ngangulambusa. 2 Ngusupuka kwanno ne ni ndili ni ipwetesi yangamala mu ntima mwangu, 3 pakuŵa ngakombwele kupopela nweseche ni kulekanganya ni Kilisito kwa ligongo lya achinjangu Waisilaeli, ūaali lukosyo lomo ni une kwa chiilu. 4 Ūelewo ali Waisilaeli ūaŵasagulikwe ni Akunnungu aŵe ūanache ūao ūaŵalosisye ukulu wao. Ūalangene nawo ni kwapa Malajisy, ūaalosisye yakuti pakwapopelela ni kwapa ilanga yakwe. 5 Ūanyawo ali isukulu ya achambuje ūtētu, ni kutyochela mu uwelesi wao, Kilisito ūapagwile kwa chiilu. Ūelewo ali Akunnungu ūakutawala yose, alapikwe moŵa gose pangali mbesi. Eloo. (aiōn g165) 6 Nganguŵecheta kuti chilanga cha Akunnungu nganichimalila. Pakuŵa nganaŵa Waisilaeli wose ūaali ūandu ūa Akunnungu. 7 Atamuno nganaŵa uwelesi wose u che Iblahimu ūaali ūanache ūa Akunnungu, nambo Akunnungu ūapele chilanga che Iblahimu achitiji, “Uwelesi wenu chiutyochela ni che Isaka.” 8 Malumbo gakwe gali, ngâwa ūanache ūaŵapagwile kwa chiilu ni ūaali ūanache ūa Akunnungu, nambo aŵala ūanache ūaŵapagwile kwa chilanga cha Akunnungu ni ūachaŵilanjikwe uwelesi u che Iblahimu. 9 Pakuŵa chilanga chiŵachilanjile Akunnungu ni chelechi, “Katema kakasagulikwe chingaiche, ni che Sala

chaligopole mwanache jwannume.” 10 Ni ngâwa ‘Wanyamwe nganimma wându wângu,’ chawîlanjikwe yeleyo pe, nambo che Lebeka wâkwete wânanche ‘Wânanche wâ Akunnungu wâjumi.’” 27 Nombe che wâwîlî wachilume wâwâwâlelkwe ni atati wâmo, wâali Isaya jwakulondola jwa Akunnungu akwakalipila che Isaka ambuje wîtu. 11 Pakuâwa akanapagwe Waisilaeli kuti, “Namose winji wa uâwelesi wa Waisilaeli maâwila, namose akanatende indu yambone pane uli mpela nsanga wa kumbwani, nambo nganatupa yangalumbana, pakuti mningwa wa Akunnungu wa wâchachikulupuswa. 28 Pakuâwa, Ambuje ngaakâwa kusagula uwoneche. 12 Akunnungu wânsalile che kwalamula wându wâ pachilambo pa.” 29 Mpela che Lebeka, “Jwankulungwa chachintumichila mpwakwe.” Isaya iâwâlongolele kusala, “Ambuje wâ ukombole Lusagu lwa Akunnungu lukutendekwa malinga ni ngakatulechele uâwelesi wa Waisilaeli, wose tukaawile uâwilanje wakwe ni ngâwa kwa ipanganyo ya wându. 13 mpela wându wâ ku Sodoma, tukalandene ni Mpela Malembelo ga Akunnungu yagakuti pakusala, wându wâ ku Gomola.” 30 Nipele, ana tujileje “Naanonyele a Yakobo nambo a Esau naachimile.” 14 uli? Wându wângâwa Wayahudi wânganatenda Nipele, ana tujileje uli? Ana Akunnungu ngakulamula chindu chachili chose kuti aloleche wâmbone paujo yaikuti pakusachilwa? Namuno kanandi! 15 Pakuâwa pa Akunnungu, wâroleche ali wâmbone paujo pa wâasalile che Musa, “Chinjintendela wema jungunsaka Akunnungu kwa litala lya chikulupi. 31 Nambo kuntendela wema, ni chinjimpililila ajula jungunsaka Waisilaeli wâsosile malajisyo gakatesile aloleche kumpililila.” 16 Nipele, yele yose ikukulupilila chanasa wâmbone paujo pa Akunnungu kwa litala lya malajisyo, cha Akunnungu ni ngâwa kwa kuchalila kwa mundu nganalolecheka wâmbone paujo pa Akunnungu. 32 atamuno kwa usache wa mundu. 17 Pakuâwa Ligongo lyachi nganalolecheka wâmbone paujo pa Malembelo ga Akunnungu gakuti yeleyi kwa mwenye Akunnungu? Pakuâwa wâsosile kutendekwa wâmbone jwa ku Misili, “Nanjimiche mme mwenye melepe, kwa litala lya mmwejo nosye machili gangu ni kuti liina wâlikuwêle pa “Liganga lya kulikuâlila.” 33 Mpela lyangu limanyiche pachilambo pose.” 18 Kwayele, Malembelo ga Akunnungu yagakuti pakusala, “Nhole Akunnungu akunkolela chanasa ajula jwakunsaka chimiche liganga ku Sayuni, lichilyatende wându nsyene, nombe jwakusaka aâwe jwa kulimba ntima, agwanje, misile lwala luchilwagwisye wându. Nambo akunlimbisya. 19 Pane chimuusye, “Iwâga ili yele, juchankulupilile jwelejo, jwelejo ngajaluswa kose.” ana ligongo lyachi Akunnungu akuti wându alewile?

Pakuâwa wâani wâkukombola kukanilana ni aila yakuksaka Akunnungu?” 20 Nambo mmwe mundu, ana mmwe nduni junkwajanga Akunnungu? Ana chiwîga chikukombola kummusya juâwachigumbile, “Kwachichi mung’umbile yeleyi?” 21 Jwakugumba akukombola kugumba iâwîga iâvîli kwa lilongo limo yakuti pakusaka, chiwîga chimo kwa ligongo lya masengo gakuchimbichikwa ni chine kwa ligongo lya masengo gangachimbichikwa. 22 Yeleyo ni iyaliy kwa Akunnungu. Wâsachile kulosya lutumbilo lwao ni kugamanyisya machili gao. Nambo wâaapiililile nnope âwala wându wâwâwâjilwe kulumulikwa ni lutumbilo lwao, wélewo ni wâakuwâjilwa konangwa. 23 Sooni wâsachile aumanyisye winji wa ukulu wao uâapele âwala wâwâwâjilwe kupochela chanasa chao, âwala wâwâwâchikwe chile kalakala apochele ukulu wakwe. 24 Uweji ni wâtuvâilanjikwe ni jwelejo, ngâwa kutyochela kwa Wayahudi pe nambo kwa wându wângâwa Wayahudi nombe nawo. 25 Mpela Malembelo ga Akunnungu yagakuti pakusala mu chitabu chi che Hosea jwakulondola jwa Akunnungu, “âwala wângâwa wându wângu, chinâwilanje, ‘Wându wângu.’ Ni âwala wângangwanonyela, ‘Chinanonyele.’ 26 Ni pamalo paâwâilanjikwe,

10 Achalongo achinjangu, chingulajila kwanno mu ntima mwangu, ni ngwapopelela Akunnungu kwaligongo lya Waisilaeli, kuti akulupuswe. 2 Pakuâwa isyene ngunsalila umboni kuti akuchalila kwatumichila Akunnungu, nambo ngâwa mu umanyilisi wambone. 3 Pakuâwa nganaimanyilila yakuti Akunnungu pakwâalanjila wându kuâwa wâmbone paujo pao, nombewo atandisyé litala lya achinsyene. Ngakulikuya litala lya kuâlanjikwa wâmbone paujo pa Akunnungu. 4 Pakuâwa kwa kwika kwakwe Kilisito, malajisyo gaichile kumbesi kwakwe, pakuâwa mundu jwaliyose jwakunkulupiila Kilisito âwâlanjikwe jwambone paujo pa Akunnungu. 5 Nkati ngani ja kuâlanjikwa wâmbone paujo pa Akunnungu kwa litala lya kukamula Malajisyo, che Musa wâlembile yele, “Mundu jwakugakamulichisya Malajisyo chatame kwa litala lya Malajisyo go.” 6 Nambo nkati ngani ja kuâlanjikwa wâmbone paujo pa Akunnungu kwa litala lya chikulupi, ikuwêchetekwa yele: “Kasinliusya mu ntima mwenu kuti, ana wâani wâchakwele kwinani kuti annyichisye Kilisito paasi kukwetu?” 7 Atamuno kasinliusya kuti, “Wâani juchatuluche mu lisimbo lyangali mbesi kuti annyichisye Kilisito pachanya?” (Abyssos g12) 8 Nambo Malembelo ga

Akunnungu gakuti yeleyi: "Lilôwe lya Akunnungu liwandi kene nomwe, lili mu kang'wa jenu ni mu ntima wenu." Lilôwe lyo lili utenga wa chikulupi ndili Mwisilaeli jwa u'velesi u che Iblahimu ni jwa chachitukwalalichila wându. 9 Mwajitichisyaga ni lukoso lu che Benyamini. 2 Akunnungu nganiwakana ku'vecheta kwa kang'wa jenu kuti Che Yesu ali wându wâkwe wâwasagwile chitandile kundanda. Ambuje ni kukulupilila mu ntima mwenu kuti Nkukumbuchila yagakuti pakusala Malembelo ga Akunnungu wâsyusise mu wâwe, chinchikulupuswa. Akunnungu nkati che Elia, katema pâwâlatatîle 10 Pakuwa kwa ntima mundu akukulupilila ni Waisilaeli paujo pa Akunnungu? 3 Wâtite, "Ambuje, ku'wâlanjikwa ku'wa wâmbone paujo pa Akunnungu, wâuleje wâkulondola wenu ni kugumula ilisa yenu, sooni kwa kang'wa jakwe pakwitichisa ni ku'vecheta, noneji sigalile jika. Ni wanyawo akuusosa amulaje." akukulupuswa. 11 Pakuwa Malembelo ga Akunnungu 4 Nambo Akunnungu wânanjanjile uli? Wansalile, gakuti, "Mundu jwali jwakunkulupilila jwelejo "Nalisigachisye wându elufu saba wâwakanile ngajakola soni." 12 Chindu chi chili kwa wându wose, kuntindiwâlila Baali nnungu jwa unami." 5 Ni iyoyo nganikupagwa kulekangana pasikati ja Wayahudi peyo katema ka sambano kano, apali wându kanandi ni wându wângâwa Wâyahudi, pakuwa Akunnungu wâsigalile wâsagulikwe ni Akunnungu ligongo lya ali Ambuje wâ wându wose, ni sooni ali wâmbone umbone wao. 6 Lusagu lwa Akunnungu lukukulupilila kwa wându wâkwapopela. 13 Pakuwa Malembelo umbone wakwe, ni ngijîwa kwa ipanganyo ya ga Akunnungu gakuti, "Mundu jwali jose jucha'wilanje wându, i'waga Akunnungu akwasagula wându kwa kwa liina lya Ambuje chakulupuswe." 14 Nipele, ana litala lya ipanganyo yao, nipele umbone wakwe champopele chinâuli jwelejo jwanganankulupilila? ngauka'we umbone wa usyene. 7 Nipele, itite uli? Ana chankulupilile uli i'waga nganapilikana utenga Chindu chiwâchisosaga Waisilaeli nganachisimana, wakwe? Sooni chapilikanile chinâuli utenga wakwe nambo a'wala wâwasagulikwe wâchisimene, ni pangali wându wâkwalalichila? 15 Ana chalalichile wâne wâwasigalile wo Akunnungu wâtesile awê chinâuli Ngani Jambone panga'alajisya? Mpela wâkukakatima ntima. 8 Mpela yaitite kulembekwa mu Malembelo gamaswela yagakuti pakusala, "Nlole Malembelo ga Akunnungu, "Akunnungu wâapele lunda ya'kuti kusengwasya kwika kwa a'wala wâkulalichila Iwangamanyilila, wâapele meeso nambo ngakulola ni Ngani Jambone!" 16 Nambo ngâwa wându wose wâapele mawiwi nambo ngakupilikana mpaka lelo wâwakulupilile Ngani Jambone. Pakuwa che Isaya jino." 9 Ni che Daudi akuti, "Chindimba chao chiwê jwakulondola jwa Akunnungu wâtite, "Ambuje, ana chitanje chakwatanjisya, agwanje ni kulagaswa. 10 nduni jwakulupilile utenga wetu?" 17 Kwayele, Meeso gao gatajikwe chipi kuti akalola ni migongo chikulupi chikuwa kwa kupilikana utenga, ni utenga jao jipindiche mo'wa gose." 11 Nipele, nguusya sooni, wo ukwika kwa kualichilwa Lilôwe lya Kilisito. 18 ana Wayahudi aliku'wele kwichila kugwa kusyene? Nambo nguusya, ana nganaupilikana utenga wo? Ngwamba! Nambo kwa chilewô cha Wâyahudi, Elo, kupilikana wâpilikene! Mpela Malembelo ga wându wângâwa Wâyahudi waichilile ukulupusyo, kuti Akunnungu yagakuti, "Lilôwe lyao lyapikaniche mu Wâyahudi wâkolele wiu. 12 Kulewa kwa Wâyahudi chilambo mose ni malowé gao gaichile mpaka kumbesi kuichisy'e upile weujinji pachilambo, ni kupunguchilwa kwa chilambo chose." 19 Nguusya sooni, ana Waisilaeli kwao kwa chikulupi kuichisy'e upile weujinji kwa nganaimanyilila? Akunnungu wâtandite ku'vecheta wându wângâwa Wâyahudi. Ana ngakuiuchisya kwa litala li che Musa, "Chinantende nkole wiu kwa upile wakupunda mnope katema Wâyahudi wose litala lya wându wângâwa chilambo, chinantesye pachiwâjilile Akunnungu? 13 Sambano, ngu'wêcheta ntumbile kwa litala lya wându wâkulowêla." 20 ni mwanya wându wângâwa Wâyahudi. Pakuwa uneji Che Isaya jwakulondola wâvechete pangali woga ndili nduna kwa wându wângâwa Wâyahudi, ngulilapa malowé ga, Akunnungu wâtite, "Mbatikene kwa wându masengo gangu. 14 Pane chingombole kwatenda wânganasosasosa une, naliunukwile kwa wându Wâyahudi akole wiu kuti ngombole kwakulupusyo wânganausya nkati ngani jangu." 21 Nambo nkati wâmpepe mwa wêlewo. 15 Pakuwa i'waga kukanikwa Waisilaeli, che Isaya akutusalila kuti, "Akunnungu kwao ni Akunnungu kuichisy'e kwilana pasikati wâtite yeleyi, 'Lyuwa tetete najongwele makono gangu ja Akunnungu ni wându wose wâ pachilambo, kwa wându kwa'wilanga wându wângakunyitichisy'a ni isyene pachakundikwe ni Akunnungu chikuwe mpela kuichisy'a umi kwa wându wâwile. 16 Naga chipande chandanda cha nkate chityo'chekwe ligongo lya Akunnungu, nkate chiu'we wakwe iyoyo peyo, ni

nchiga watyochekwaga ligongo lya Akunnungu, nipele nyambi syakwe chisîwe syakwe iyoyo peyo. 17 Nyambi simpepe sya msetuni wepande syekate ni ljambì lwa msetuni wa mwitini upandichikwe pachanya chitela cha msetuni wepande. Wanyamwe wangaâwa Wayahudi nkulandana ni msetuni wa mwitini, sambano nkupoka umi wa chimbum wa Wayahudi. 18 Kwayele kasimwajalusya âwala âwakanikwe mpela nyambi. Wanyamwe nganinkola chakulifunila, pakua nganimma wanyamwe wankujikamulila michiga, nambo michiga jo ni jajikunkamulila wanyamwe. 19 Panepa chinjile, "Nyambi syakatikwe melepe kuti une ngapandichikwe pachanya pakwe." 20 Mwambone! Syakatikwe kwaligongo lya ungakulupilila wao ni mmwejo ntemi pamalo pao kwaligongo lya kukulupilila. Sambano nkafuna nambo njogope. 21 Pakuâa iâwaga Akunnungu nganiwalechelela Wayahudi wakulandana ni nyambi sisylene, ana Akunnungu channechelele mmwe? 22 Nipele, nganichisyen yankati umbone wa Akunnungu ni chikali chao nombe nacho. Wélewo ali wachikali kwa âwala wâgwile nambo wélewo ali wâmbone kwa âwala wâkutama mu umbone wao. Naga ngâwa yele, nomwe wâkwe tachintyosya. 23 Ni Wayahudi nombe nawo alekaga ungakulupilila wao chapandichikwe peuto paâwali jundanda, pakuâa Akunnungu akupakombola kwapandichisyasooni. 24 Wanyamwe wându wângâwa Wayahudi nkulandana ni ljambì lwa msetuni wa mwitini lwekate ni kupandichikwa pa msetuni waupandikwe. Nambo chelechi nganichiwa chindu chachipago. Wayahudi akulandana ni msetuni wepande ni chiiwe yangasakalisa kwa Akunnungu kupandichisyasooni nyambi sisyatikwe pa chitela chao cha chipago. 25 Achalongo achinjangu ngusaka mmayilile usyene wausische, nambo ngusaka mmayilile kuti nkafilapa nkewete lunda nnope. Makani ga Waisilaeli galiji ga katema pe mpaka wându wângâwa Wayahudi wose wâkusachilwa pachiwaujilile Akunnungu. 26 Pelepo Waisilaeli wose chakulupuswe mpela yaitite pakulebekwa mu Malembelo ga Akunnungu, "Mu Sayuni chachityochela nkulupusyo chachichityosya chigongomalo pasikati ja uâvelesi u che Yakobo. 27 Lyeleli lili lilangano lyangu lichindende ni wélewo katema pachinaalechelesya sambi syao." 28 Pakuâa akujikana Ngani Jambone, Wayahudi aâwele wâmmagongo wâ Akunnungu nambo kwa kupoka kwenu wanyamwe wângâwa Wayahudi. Nambo pakuâa Akunnungu wâasagwile, chiwela Akunnungu akwanonyela kwa ligongo lya achambuje wâao. 29 Pakuâa Akunnungu ngakugalausya nganisyen syao kwa âwala wâwasagwile ni kwapa upile. 30 Kalakala

ko wânyamwe nganimwajitichisyas Akunnungu nambo sambano ankolele chanasa wânyamwe ligongo lya ungapilikanicisyas wa Wayahudi. 31 Iyoyo peyo mpela wânyamwe yantite pakukolelw chanasa, Wayahudi nombewo ngakujitichisyas Akunnungu melepe kuti nombewo akolelw chanasa. 32 Pakuâa Akunnungu wâaatesile wându wose aâwe wângajitichisyas kuti wâkolele chanasa wâanawose. (elees g165) 33 Ipanje ya Akunnungu ni lunda ni umanyilisi wao ili yekulungwa kupunda! Ngapagwa jwakupakombola kusosasosa ulamus wao natamuno kugamanyilila matala gao. 34 Mpela Malembelo ga Akunnungu yagakuti pakusala, "Ana wâani wâkusimanyilila ng'anisyen sya Ambuje? Ana wâani uchiwâsalile chakupanganya? 35 Ana wâani wâlongolele kwapa Akunnungu chindu kuti ni wélewo wâuchisyen?" 36 Pakuâa indu yose ipanganyikwe ni wélewo, ni ili kwa ukombole wao ni kwa liwamba lyao. Akunnungu akuswe mowâ gose pangali mbesi! Eloo. (aiõn g165)

12 Kwayele, achalongo achinjangu, pakuâa Akunnungu annosisye chanasa chao, ngunchondelela ntyosye ilu yenu mpela mbopesi jejumi ni jeswela ni jajikwanonyelesya Akunnungu. Lyele lili litala lya usyene lya kwapopelela Akunnungu. 2 Nkansyasya indu ya pachilambo pano nambo Akunnungu ajigalausye miningwa jenu kuti mmanyilile unonyelo wa Akunnungu. Nipele chinkombole kulimanyilila lisosa lya Akunnungu lyalili lyambone ni yakuti pakusaka wanyamwe mme. (aiõn g165) 3 Pakuâa kwa umbone waambele Akunnungu, ngunsalila wanyamwe wose, mundu akasaliganichisyas kuti ali jwankulu kupunda yaikuti kwaâwajila. Nambo mmeje wâ lunda pankuganisa, ni kulilamula mwachinsye malinga ni chikulupi chimpegwile ni Akunnungu. 4 Mu chiilu chimo mwana iâwalo yejinji, ni kila chiwâlo chikupanganya masengo gakwe. 5 Uweji wâtuli wâjinji tuli chiilu chimo mu kulumbikana ni Kilisito, noweji wose tulumbikenyewe jumo kwa jwine nti iâwalo ya kupisyangana ya pachiilu. 6 Nipele, pakuâa tuli ni mitulilo jakupisyangana, malinga ni ntuuka watupele Akunnungu. Jwapegwilwe ntulilo wa kuâcheta utenga kutyochela kwa Akunnungu, aâwechete malinga ni chikulupi chakwe. 7 Iâwaga mundu apegwilwe ntulilo wa kutumichila, nneche atumichile. Jwapegwilwe ntulilo wa kwiganya, nneche ajiganye. 8 Jwapegwilwe ntulilo wa kutusya ntima, atendeje yeleyo. Ni jwapegwilwe ntulilo wa kutyosya kwa wane, atyosye kwa lulele. Jwakwimilila, ajimilile kwa kuchalila ni jwa chanasa, atendekanye yeleyo kwa kusangalala. 9 Unonyelo wenu uâwe wangali ulamba. Nchichime

changalumbana chilichose, mnyambatilane ni ligongo lyo ikuŵajilwa kwajitichisyâ wâkwete ulamusi, yambone. 10 Nnonyelane jwine ni jwine mpela ngâwa kwa ligongo lya kogopa kulamulikwa ni achalongo ni kuchimbichisyana jwine ni jwine. 11 Akunnungu, nambo kwa ligongo lya nningwa Npanganye masengo kwa kuchalila, nkâwa âwa ulesi. wenu nkumanyilila chinkusachilwa kuchitenda. 6 Mwatumichile Ambuje, kwa ntima wenu wose. 12 Kwa ligongo li, wânyamwe nkupeleka nsongo, Nsengwanje nli ni chiolelo. Mpililie mu kulagaswa, pakuâwa wâkulongosya wo ali achikatumerume âwa ni kupopela katema kose. 13 Mwakamuchisyâ Akunnungu pakuâwa pakupanganya masengo go wându âwa Akunnungu mu yaikwasoâ yao ni akuntumichila Akunnungu. 7 Mwape wându wose indu kwapochela achalendo kwa unonyelo. 14 Mwape iyaŵajile, jwakupochela nsongo mwape nsongo ni upile wâkunnagasya, mwape upile ngasimwalwesya. jwakupochela ushulu mwape ushulu ni luchimbichimbi 15 Nsengwanje pamo ni wâvakusengwa, nlie kwa jwakuŵajilwa kuchimbichikwa. 8 Nkakola ligambo pamo ni wâkulila. 16 Ntame yambone jwine ni kwa mundu jwaliyose, ikaâwe kunonyelana. Pakuâwa jwine. Kasinlifuna nambo nkunde kutama kwa jwakunnonyela njakwe amalisisye Malajisyo ga che kulitlusya. Kasinliganichisyâ kuti nkwtete lunda Musa. 9 Pakuâwa malajisyo gakuti, "Kasinlenda nnope. 17 Ngasimwauchiya yangalumbana mundu chikululu, ni kasimmulaga ni kasinjîwa ni kasinnajila," jwampanganyichisyâ yangalumbana. Mpanganye ni malajisyo ga ni malajisyo gane gose gatawîkwe mu yambone kwa wându wose. 18 Yaikuti pakukomboleka lilajisyo limo lyalikuti, "Munnonyele njenu mpela inkuti kukwenu nchalile kutama mu chitendewelete ni wându pakulinonyela mwasyene." 10 Jwakunnonyela njakwe wose. 19 Achalongo achinjangu, kasimmuchisyana ngaakombola kumpanganyichisyâ yangalumbana. yangalumbana jwine ni jwine, nambo mwalechele Nipele, unonyelo uli utindimisyô wa Malajisyo gose. Akunnungu atende chindu cho kwa lutumbilo Iwakwe, 11 Ntende yele, nchimanyililaga katema, yakuti ndâwi pakuâwa ilembekwe mu Malembelo ga Akunnungu, ja kwimuka mu lugono jiiche, pakuâwa sambano Ambuje akuti, "Kuuchisyâ chisasi kuli kukwangu, uneji ukulupusyo wetu uli pachiwandi ni uweji kupunda chimuchisyâ." 20 Mpela Malembo ga Akunnungu ialijil patwatandite kukulupilila. 12 Chilo chiwândichile yagakuti, "Jwammagongo jwenu jakolaga sala kumala ni muusi uâwandichile. Nipele tuleche mwape chakulya ni jankamulaga njota mwape meesi ipanganyo ya muchipi ni kuwala yakumenyanilana ang'weje. Pakuâwa kwakutenda yeleyo chimwatende ya lilanguka. 13 Tujende yambone nti wându akole soni jajikulungwa nti mwâwîchile makala ga wâtukutama muusi. Tuleche chindimba chachili ni mooto pantwe pakwe." 21 Nkakunda ungalumbana ipanganyo yangalumbana, kukolelwâ ni chigwagwa umpedunde, nambo nkaupunde ungalumbana kwa ni usakwa ni umenyanî ni wiu. 14 Mwatende wându ammone Ambuje Che Yesu Kilisito mu utame wenu, kasinganisa tama syangalumbana syampagwile nasoy ni kusikuya.

13 Kila mundu wâjiticisyâ wâali ni ulamusi
âwa pachilambo, pakuâwa ngapagwa mundu
jwakukombola kulongosya iŵaga nganawîchikwa
ni Akunnungu kuti alongosye, Akunnungu jika pe
ni wâkwapa wându machili ga kulongosya. 2
Jwakukanilana ni wâkwete ulamusi, akugakana
malajisyo ga Akunnungu, ni wâkuitendekanya
yeleyo akulichisyâ kulamulikwa nsyene. 3
jwelejo jwangakulya indu yose. Ni mundu jwakulya
Pakuâwa wâkutawala ngakogopeka ni wându maponda pe, akasanlamula jwelejo jwakulya indu
wâkuitendekanya yambone, nambo akogopeka yose, pakuâwa Akunnungu ankundile jwelejo. 4
ni wându wâkuitendekanya yangalumbana. Ana Ana mmwejo nduri junkunlamula jwakutumichila
ngankusaka kunjogopa jwali ni ulamusi? Ntendeje jwa jwine? Ajimaga uchenene pa masengo gao
yaili yambone nombejo chanlape, 4 pakuâwa jwelejo pane agwaga, lyele lili pachanya pa mmbujegwe.
ali katumetume jwa Akunnungu jwakupanganya Nombejo chajime mwakulimbila, pakuâwa Ambuje
masengo kwa kupoka kwenu. Nambo iŵaga nkuitenda chakombole kunjimika. 5 Mundu jumo akukombola
yangalumbana munjogope, pakuâwa isyene akwete kuganisa kuti lyuâwa limo lili lyambone kupunda
ulamusi wa kunnagasya. Jwelejo ali jwakutumichila moâwa gane nambo jwine akukombola kuganisa kuti
Akunnungu, akulosya lutumbilo Iwa Akunnungu moâwa gose gali yalumo. Kwapele mundu jwaliyose
wându wâkuitendekanya yangalumbana. 5 Kwa ajitichisyâ yakuti pakuganisa nsyene. 6 Mundu

14 Mumpochele jwelejo jwakulepetala mu chikulupi
nkakanilana nawo nkati ng'anisyo syao. 2 Mundu
jumo akwete chikulupi, akulya indu yose, nambo
jwine jwalepetele mu chikulupi, akulya maponda
pe. 3 Mundu jwakulya indu yose, akasanjalusya
Pakuâwa wâkutawala ngakogopeka ni wându maponda pe, akasanlamula jwelejo jwakulya indu
wâkuitendekanya yambone, nambo akogopeka yose, pakuâwa Akunnungu ankundile jwelejo. 4
ni wându wâkuitendekanya yangalumbana. Ana Ana mmwejo nduri junkunlamula jwakutumichila
ngankusaka kunjogopa jwali ni ulamusi? Ntendeje jwa jwine? Ajimaga uchenene pa masengo gao
yaili yambone nombejo chanlape, 4 pakuâwa jwelejo pane agwaga, lyele lili pachanya pa mmbujegwe.
ali katumetume jwa Akunnungu jwakupanganya Nombejo chajime mwakulimbila, pakuâwa Ambuje
masengo kwa kupoka kwenu. Nambo iŵaga nkuitenda chakombole kunjimika. 5 Mundu jumo akukombola
yangalumbana munjogope, pakuâwa isyene akwete kuganisa kuti lyuâwa limo lili lyambone kupunda
ulamusi wa kunnagasya. Jwelejo ali jwakutumichila moâwa gane nambo jwine akukombola kuganisa kuti
Akunnungu, akulosya lutumbilo Iwa Akunnungu moâwa gose gali yalumo. Kwapele mundu jwaliyose
wându wâkuitendekanya yangalumbana. 5 Kwa ajitichisyâ yakuti pakuganisa nsyene. 6 Mundu

jwaliyose jwakuliwona lyuwa lili lyambone, akutenda kulya chakulya chachikuntendekasya jwine agwilile yeleyo kwakwakusya Ambuje. Ni jwakulya indu yose, mu sambi. 21 Ili yambone kuleka kulya nyama ni akutenda yeleyo kwakwakusya Ambuje, pakuwa kung'wa divai, pane kuleka ineine yaikukombola akwatogolela Akunnungu kwaligongo lya chakulya kuntendekasya mpwenu agwilile mu sambi. 22 chiwapele. Iyoyo ni jwangakulya indu yose, akutenda Chikulupi chinkwete cho chisigalile kukwenu ni yeleyo kwakwakusya Ambuje, ni jwelejo nombe Akunnungu. Jwana upile jwelejo jwangakulilamula akwatogolela Akunnungu. 7 Pakuwa ngapagwa nsyene, pakuwa akukulupila kuti aila yaitesile namose jumo pasikati jetu jwakutama kwa liwamba ikwanonyelesya Akunnungu. 23 Nambo mundu lyakwe nsyene atamuno ngapagwa jwakwasika jwakwete lipamba ni indu yakulya, Akunnungu kwa liwamba lyakwe nsyene. 8 Pakuwa iwaga tukutama, tukutama kwa liwamba lya Ambuje ni iwaga tukwasika, tukwasika kwa liwamba lya Ambuje. Nipele, iwaga tukutama pane tukwasika, uwe tulii wandum wa Ambuje. 9 Pakuwa Kilisito waajasiche ni kusyuka kwa ligongo lyo, melepe awéje Ambuje wao waajasiche ni wajumi nombe nawo. 10 Kwachichi mmwe nkunlamula mpwenu jo? Pane uli alakwe kunjalusya mpwenu jo? Pakuwa uweji wose tutujime paujo pa chitengu cha ulamusi cha Akunnungu. 11 Pakuwa mpela Malembelo ga Akunnungu yagakuti pakusala, Ambuje akuti, "Isyene indite kuwa Akunnungu jwanjumi, kila mundu chachitindiwala paujo pangni kila mundu chachijitichisa kuwécheta nsyene kuti Une ndili Akunnungu jwanjumi." 12 Kwayele, kila jwaliyose pasikati jetu chaliwalanje nsyene kwa aila iyaitesile paujo pa Akunnungu. 13 Nipele, tukasalamulana twachinsyene nambo tulilolechesye, mundu akasammichila njakwe chakukuwasya pane kuntenda agwilile mu sambi. 14 Une jwanumbikene ni Ambuje Che Yesu, ngumanyilila kuti ngapagwa chakulya chachili chakusakala paujo pa Akunnungu. Nambo mundu aganisyaga kuti chakulya chine chili chakusakala paujo pa Akunnungu, chele chakulya cho chili chakusakala kwa jwelejo. 15 Nambo mwansupusyaga mpwenu kwa ligongo lya yakulya inkulya, nlesile kutenda mu unonyelo. Chakulya chinkulya chikawa ligongo lya kunsoyasya mpwenu juwawiliwe ni Kilisito. 16 Iyoyo kasinjitchisa kuti chindu chinkuchiwona wanyamwe chambone chijaluswe. 17 Pakuwa, Umwenye wa Akunnungu nganiwu kulya ni kug'wa, nambo kuli kupanganya yambone paujo pa Akunnungu, ni chitendewe ni sangalala jajikwika ni Mbumu jwa Akunnungu. 18 Pakuwa mundu jwaliyose jwakuntumichila Kilisito kwanti yeleyo, akwanonyelesya Akunnungu, sooni akukundikwa ni wandum. 19 Nipele, iwaga yeleyo, tulimbile nnope kutendekanya indu yaikwikanawo chitendewe ni yaikutukamuchisia kulimbisiana mitima mu chikulupi. 20 Kasingajonanga masengo ga Akunnungu kwa ligongo lya yakulya. Isyene yakulya yose yeswejeswe, nambo ngawa yambone

15 Uweji watulii ni chikulupi chakulimbanga tukuwajilwa kwakamusya waali ni chikulupi chakulepetala, ngaawa kutenda indu yakulinonyelesya twachinsyene pe. 2 Mundu jwaliyose pasikati jetu akusachilwa annonyelesye njakwe, kwa kwapanganyichisa yambone kuti anlimbisye mu chikulupi. 3 Pakuwa, namose Kilisito nganalinonyelesya nsyene, nambo mpela Malembelo ga Akunnungu yagakuti kusala, "Kutukana kose kuwantukene mmwe, kumujilile une." 4 Pakuwa yose iyalembekwe kalakala mu Malembelo ga Akunnungu, yalembekwe kuti itujiganye uwe, kuti kwa upiliili ni kutuswa ntima kwatupatile ni malembelo go, tukole chilolelo. 5 Akunnungu wakwapa wandum machili gakupililila ni kutulasika antende nkole nningwa umo, nchikuyaga chitagu cha Kilisito Yesu. 6 Kuti kwa ntima umo ni lilo'we limo nkcombe kwakusya Akunnungu, Atati wa Ambuje wetu Che Yesu Kilisito. 7 Nipele, mpochelane jwine ni jwine mpela Kilisito iwayitate pakutupochela kwa ligongo lya ukulu wa Akunnungu. 8 Pakuwa, isyene ngunsalila, Kilisito atendekwe katumetume jwa waumbale kuti aloaye usyene wa Akunnungu, kuti amalichisyé ilanga iwayapegwilwe achambuje wetu. 9 Sooni kuti wandum wangawa Wayahudi wakusye Akunnungu ligongo lya chanasa chao. Mpela Malembelo ga Akunnungu yagakuti pakusala, "Kwayele chinamlae pasikati ja wandum wangawa Wayahudi, chinyimbe kunlapa mmwe." 10 Ni sooni Malembelo gakuti, "Nsengwanje wanyamwe wandum wangawa Wayahudi pamoo ni wandum wakwe Akunnungu." 11 Malembelo ga Akunnungu gakuti sooni, "Mwalape Ambuje, wanyamwe wandum wangawa Wayahudi, ngoso syose mwalape!" 12 Ni che Isaya nombe akuti, "Mu uwelesi u che Yese chakopochele mundu, juchiwalongosye wandum wangawa Wayahudi, nombewo chankulupilile." 13 Nipele, Akunnungu jwali ndande ja chilolelo

angumbalichisyé wanyamwe lukondwa lusyene ni Wayahudi mu upile wa chimbumu ni wāndu wāngawā chitendewelete nkukulupilila kwenu namose chilolelo Wayahudi, akuwajilwa kwakamuchisyé Wayahudi mu chenu chipunde kwa machili ga Mbamu jwa indu yaikwasowá ya pachilambo. 28 Pachimalisyé Akunnungu. 14 Achalongo achinjangu, uneji nansyene masengo go ni kwapa Wayahudi ukamuchisyó wo, ngumanyilila kuti wanyamwe mgumbele umbone, ni chisepuchile kukwenu ndi mu ulendo wa ku Isipania. umanyilisi wose ni sooni nkukombola kujiganyana 29 Ngumanyilila kuti patiiche kukwenu tiiche ni upile yambone. 15 Nambo mu chikalata chi, nanlembe weujini nnope wa Kilisito. 30 Achalongo achinjangu, mwakulimbila nkati indu impepe kuti nankumbusye ngunchondelela kwa Ambuje wētu Che Yesu Kilisito sooni indu yo. Ndesile yeleyo kwa ligongo lya umbone ni kwa unonyelo waukwika ni Mbamu jwa Akunnungu, wambele Akunnungu, 16 kuti meje katumetume jwa mungamuchisyé une kwa kumbopelela kwannoce Kilisito Yesu pasikati ja wāndu wāngawā Wayahudi. Kwa Akunnungu. 31 Mumbolele ngulupuche kutyoka Nagapanganye masengo ga chimbopesi ga kulalichila mu makono ga wāndu wāngakunkulupilila Kilisito Ngani Jambone ja Akunnungu kuti wāndu wāngawā wākutama ku Yudea, nombe kutumichila kwangu ku Wayahudi aŵe mbopesi jajikundikwe ni Akunnungu, Yelusalemu ko kukundikwe ni wāndu wā Akunnungu ni mbopesi jajiswejeswe ni Mbamu jwa Akunnungu. Waali kweleko. 32 Kwayele, Akunnungu asakaga 17 Kwayele, nkulumbikana kwangu ni Kilisito Yesu, chiiche kukwenu kwa kusengwa, none sisimiswe ntima ngwete chakulilapa pa masengo gakwatumichila pamo ni wanyamwe. 33 Akunnungu wākwiikanacho Akunnungu. 18 Pakuwa ngangulinga kuwēcheta chitendewelete aŵe pamo ni wanyamwe wose. Elo!

16 Ngusaka kummanyisa kukwenu che Foibe mlumbu gwtetu, jwali katumetume jwa mpingo wa wāndu wākunkulupilila Kilisito waali ku Kenkeleka. 2 Mumpochele kwa ligongo lya Ambuje mpela yakuti kuwajilwa wāndu wā Akunnungu kupochelwa. Munkamuchisyé mu yose yaikwasowá, pakuwa nsyene jo nombe wāakamuchisyé wājinji, ni une jwakwe. 3 Mungomachisyé che Pilisila ni che Akila achikatemetume achinjangu mu masengo ga Kilisito Yesu. 4 Wanyawo wāutysisye umi wao kwa ligongo lyangu. Ngwatogolela, ngawā une jika pe nambo ni mipingo ja wāndu wākunkulupilila Kilisito jose ja wāndu wāngawā Wayahudi, nombewo akwatogolela. 5 Sooni mungomachisyé mpingo wa wāndu wākunkulupilila Kilisito wakusongangana mu nyumba jao. Mungomachisyé mmbusanga jwangu jungunnonyela che Epaineto juwālijī jwandanda kwakulupilila Kilisito ku chilambo cha Asia. 6 Mungomachisyé che Maliamu jwapangenye masengo kwannoce ligongo lya wanyamwe. 7 Mungomachisyé che Andiloniko ni che Yunia, Wayahudi achinjangu wāwātāwīkwe mu nyumba jakutāwīlwa pamo ni une. Wanyawo akumanyika nnope pasikati ja achinduna, nombewo wānongolele une kuwa Wākilisito. 8 Mungomachisyé che Ampuliato, mmbusanga jwangu jungunnonyela nkulumbikana ni Ambuje. 9 Mungomachisyé che Ulubano katumetume njetu pa masengo ga Kilisito ni che Sitakisi mmbusanga jwangu jungunnonyela. 10 Mungomachisyé che Apele pakuwā alosisyé chikulupichiko chakwe kwa Kilisito. Mungomachisyé wāndu wose wākutama mu nyumba ji che Alisitabulo. 11 Mungomachisyé che

Helodiana, myahudi njangu. Mungomachisye mpingo wa wāndu wose wākunkulupilila Ambuje wākutama mu nyumba ji che Nalikisi. 12 Mungomachisye che Tilifena ni che Tilifosa achakongwe wākupanganya masengo ga Ambuje ni che Pelisi mmbusanga jwangu jungunnonyela, jwalimbichile kupanganya masengo ga Ambuje. 13 Mungomachisye che Lufo mundu juwāsagulikwe kwatumichila Ambuje ni achikulugwe jwaali nti achikulu wāngu none. 14 Mungomachisye che Asinkilito ni che Fulego ni che Helime ni che Patuloba ni che Helima ni achinjetu wose wākunkulupilila Kilisito wākutama nawo. 15 Mungomachisye che Filologo ni che Yulia ni che Neleo ni nlumbugwe ni che Olimpa ni wāndu wose wā Akunnungu wākutama nawo. 16 Nkomasyane jwine ni jwine kwa unonyelo wa chikilisito. Mipingo ja wāndu wākunkulupilila Kilisito jose jikunkomasya wānyamwe. 17 Ngunchondelela, achalongo achinjangu, mwalosye pangasisika wākwikanawo utinda ni kwatendekasya wāndu wāne aleche kugakamula majiganyo ga wāpochele. Nlisepusye nawo. 18 Pakuwā wāndu wānti yeleyo ngakuntumichila Kilisito Ambuje wātu, nambo akugatumichila matuumbo gao achinsyene. Sooni kwa malowē gao gakoolowā ni gagakunyenga, akwalambusa wāndu wāmbone. 19 Wandu wose akumanyilila inkuti pakumpilikanichisya Ambuje, ni kwa ligongo li ngusengwa liwamba lyenu. Nambo ngusaka wānyamwe mme wā lunda kwa kupanganya yambone, ni mme wāngali ilewō mu indu yangalumbana. 20 Akunnungu wākwikanawo chitendewelete ngaakaŵa kunliwātila Shetani paasi pa makongolo genu. Umbone wa Ambuje wātu Che Yesu Kilisito uŵe pamo ni wānyamwe. 21 Che Timoseo katumetume njangu akunkomasya. Iyoyo peyo che Lukio ni che Yasoni ni che Sosipateli wāali Wayahudi achinjangu akunkomasya. 22 None che Telitio, jungulemba chikalata chi che Paolo chi, ngunkomasya mu liina lya Ambuje. 23 Che Gayo, juwāmbochele une ni juwāupochele mpingo wa wāndu wākunkulupilila Kilisito wākusongangana kukwakwe akunkomasya. Che Elasto jwakugosa mbiya sya musi wu pamo ni nlongo njetu che Kwalito akunkomasya. 24 Umbone wa Ambuje wātu Che Yesu Kilisito uŵe pamo ni wānyamwe wose. Eloo! 25 Sambano Akunnungu akuswei! Wēlewo akukombola kunlimbisya mu chikulupi malinga ni Ngani Jambone jingulalichila ji yankati Che Yesu Kilisito, ni malinga ni uunukuko wa usyene uwali ji usisikwe chitandile kalakala. (aiōnios g166) 26 Nambo sambano usyene wo uunukulikwe kwa litala lya malembelo ga wākulondola wā Akunnungu. Ni kwa makanyo ga Akunnungu wa moŵa gose

pangali mbesi umanyiche kwa ngoso syose kuti wāndu akombole kwakulupilila ni kwajitichisya. (aiōnios g166) 27 Nipele, kwa Akunnungu jika pe, wākwete lunda lose, upagwe ukulu kukwakwe kwa litala lya Che Yesu Kilisito, moŵa gose pangali mbesi ni moŵa gose pangali mbesi. Eloo! (aiōn g165)

1 Wakolinto

1 Une che Paolo jumilanjikwe kuti meje nduna jwa Kilisito Che Yesu kwa kusaka kwakwe Akunnungu ni alongo ajetu che Sositene 2 tukunnembela mwanya wānli wāndu wā Akunnungu wā ku Kolinto, wānyamwe mmilanjikwe mme wāndu wā Akunnungu mu kulumbikana ni Kilisito Che Yesu, pamo ni wāndu wose wāali papalipose wākwapopele Ambuje wētu Che Yesu Kilisito jwali chilongola jwao ni jwetu. 3 Tukunsachila umbone ni chitendewelete kutyochela kwa Akunnungu Atati wētu ni Ambuje Che Yesu Kilisito. 4 Ngwatogolela Akunnungu kwa ligongo lyenu mōwā gose kwa ligongo lya umbone wa Akunnungu umpatile kwa litala li Che Yesu Kilisito. 5 Pakuŵa mu kulumbikana ni Kilisito mmele wākusichila mu indu yose, mpatile umanyilisi wose ni ukombole wose wa kulalichila. 6 Pakuŵa umboni nkati Kilisito ulimbichikwe mwa wānyamwe, 7 kwayele nganimma wākusōwekwa ni ntuuka wauliwose kutyochela kwa Mbumu jwa Akunnungu, mpela inkuti kuleloka kuunukulikwa kwa Ambuje wētu Che Yesu Kilisito. 8 Wēlewo chanlimbisye mpaka kumbesi kuti mme wāngali chileŵo pa lyuŵa lichauje Ambuje wētu Che Yesu Kilisito. 9 Akunnungu ali wākulupilichika, wēlewo wāmmilasile kuti ntame mu kukamulangana ni Che Yesu Kilisito mwanagawo wāali Ambuje wētu. 10 Achalongo achinjangu, ngunchondelela mlina lya Ambuje wētu Che Yesu Kilisito, njilane wose mu inkuŵecheta kuti kukapagwa kulekangana pasikati jenu, nnopennope nkole nganisyō simo ni nningwa umo. 11 Achalongo achinjangu, wāndu wāne wāali mu mpingo u che Kiloe asalile kuti wānyamwe nkulekangana kwa malōwē. 12 Ngusaka sale chimbilikene kukwenu, mundu jwine akuti, "Une ngwakuya che Paolo," ni jwine akuti, "Une ngwakuya che Apolo," jwine akuti, "Une ngwakuya che Kefa," ni jwine akuti, "Une ngwakuya Kilisito." 13 Ana nkuganisa kuti Kilisito agāwaniche? Ana che Paolo ni juŵāwāmbikwe pa nsalaba kwaligongo lyenu? Pane ana mwabatiswe kuti mme wākulijiganya wā che Paolo? 14 Ngwatogolela Akunnungu pakuŵa nganinambatisya jwalijose pasikati jenu ikawē che Kilispo ni che Gayo pe. 15 Kwayele ngapagwa mundu jwakumbomba kusala kuti abatiswe aŵe jwakulijiganya jwangu. 16 Ngukumbuchila, iyoyo nambatisye che Sitefano ni wāali mu nyuumba jao, nambo ngangukumbuchila kuti nambatisye mundu jwine. 17 Pakuŵa Kilisito ngananajichisya kwabatisya wāndu, nambo naaalalichile wāndu Ngani Jambone,

ni ngāwa kwa malōwē gakwanonyelesya wāndu, kuti chiwa cha Kilisito pa nsalaba chinaŵe cha bule. 18 Pakuŵa utenga nkati chiwa cha Kilisito pa nsalaba ukuwoneka ulōwelo kwa wākusochela, nambo kwetuwe wātukukulupuswa, tukugaona machili ga Akunnungu. 19 Malembelo ga Akunnungu gakusalā, "Chinalujonanje lunda lwa wāndu wāali ni lunda, ni umanyilisi wa wāndu wāali ni umanyilisi chinakane." 20 Alikwapi jwakwete lunda? Alikwapi jwakwiganya malajisyo? Alikwapi jwakumanyilila kutagula indu ya pachilambo? Akunnungu alutesile lunda lwa chilambo chino luŵe ulōwelo. (aiōn g165) 21 Nti yalutite lunda lwa Akunnungu, wāndu wā pachilambo ngakumbomba kwamanyilila Akunnungu kwa lunda lwao achinsyene. Nambo Akunnungu wāsachile kwakulupuswa wāndu wākakulupilila kwa litala lya utenga utukwalalichila, aula waukuoneka uli ulōwelo kwa awāla wāali ni lunda lwa chiundu. 22 Wāyahudi akusaka imanyisyo ni Wāgiliiki akusosa lunda. 23 Nambo uweji tukunlalichila ngani ja Kilisito juŵāwāmbikwe pa nsalaba. Ngani jajikuloleka chakukuŵasya kwa Wāyahudi ni ulōwelo kwa wāndu wāngawa Wāyahudi. 24 Nambo kwa wēle uŵāwālajikwe ni Akunnungu, Wāyahudi pane wāndu wāngawa Wāyahudi, Kilisito ali machili ga Akunnungu ni lunda lwa Akunnungu. 25 Pakuŵa chachikuloleka uli ulōwelo wa Akunnungu chikwete lunda kupunda lunda lwa wāndu, nombe chachikuloleka uli ulepetele wa Akunnungu chikwete machili kugapunda machili ga wāndu. 26 Nipele achalongo achinjangu, nkumbuchile imwaliji paŵāmmilasile Akunnungu. Kwa chipimo cha wāndu nganimma wājinji wāwākwtete lunda, iyoyo nganimma wājinji wāmwaliji ni machili, nombe nganimma wājinji umwamanyiche nnope. 27 Nambo Akunnungu wāisagwile indu yaikuwoneka ili yakulowēla pachilambo kuti wātajē soni wāndu wāali ni lunda, sooni Akunnungu aisagwile yakulepetala ya pachilambo kuti wātajē soni wāndu wāali ni machili. 28 Akunnungu aisagwile indu ya pachilambo yakunyeluswa ni kukanikwa ni yaikuwoneka yangalimate, kuti aijonanje aila yaikuwoneka ni wāndu kuti yanamate mu nganisyō sya wāndu. 29 Akunnungu wātesile yeleyo kuti akapagwa mundu wākulilapa paujo pao. 30 Akunnungu nsyene anlumbikenyē mwanya ni Che Yesu Kilisito. Nombe Akunnungu antesile Kilisito aŵe lunda lwetu. Tukuŵālanjikwa wāmbone paujo pa Akunnungu, ni kuŵa wāndu wātūwāchikwe pa jika kwa ligongo lya Akunnungu ni wāwombweche. 31 Mpela itite kulembekwa Mmalembelo Gamaswela, "Jwalijose jwakulilapa alilape kwa achila chatesile Ambuje."

2 Achalongo achinjangu, uneji panaiche kukwenu Mpela itite pakulembekwa Mmalembelo Gamaswela
kukunnalichila ngani ja ntemela wa Akunnungu, "Nduni jwaaumanyi umanyilisi wa Ambuje? Nduni
nganimecheta malowé ga kunonopa namose jwakukombola kwajiganya?" Nambo uweji tukwete
lunda lwa chiundu. **2** Pakuŵa panaliji kukwenu umanyilisi wa Kilisito.

nawamwiwe ninamanyilile chindu chachili chose
nambo kwamanyilila Che Yesu Kilisito pe, ajula
juwâwambikwe pa nsalaba. **3** Panaiche kukwenu
naliji jwakulepetala, ni natetemele kwa lipamba. **4**
Majiganyo gangu ni kulalichila kwango nganikuŵa
kwa lunda lwa kwanyenga wându, nambo yaliji kwa
machili ga Mbamu jwa Akunnungu. **5** Natesile yele
kuti chikulupi chenu chikakulupiila lunda lwa wându,
nambo chikulupiilo cha machili ga Akunnungu. **6**
Tukulalichila utenga wa lunda kwa aŵala wâkusile
mu chikulupi nambo ngaŵa lunda lwa chilambo
chino, namose ngaŵa lunda lwa aŵala achakulu ūa
chilambo chi ūaali mumpingo wakupotela. (aiōn g165)
7 Tukunlalichila lunda lwa Akunnungu lwalusisiche,
alula lunda luŵalusagwile Akunnungu kwaligongo lya
kulumbikana mu ukulu wao chikanâwe gumbikwa
chilambo. (aiōn g165) **8** Nganijupagwa namose jwankulu
jumo mwa wâkutawala chilambo chi jwalumanyilile
lunda lu. Akalumanyilile ngakammambe pa nsalaba
Ambuje ūa ukulu. (aiōn g165) **9** Nambo mpela
itite pakulembekwa Mmalembelo Gamaswela, "Indu
yanganiwoneche atamuno kupikanika indu yanti
ngapagwa mundu jwawayiye kuganisyia yele ni indu
iŵâwîchile chile Akunnungu aŵala wâkwanonyela."
10 Nambo Akunnungu atunukulile uweji yantemela
yakwe kwalitala lya Mbamu jwakwe. Pakuŵa
Mbamu jo akulolesyalolesya kila chindu natamuno
indu yantemela yaikwagamba Akunnungu. **11**
Ngapagwa mundu jwakwimanyilila nganisyio sya
mundu ikaŵe mundu nsyenene. Iyoyo ni indu ya
Akunnungu ngapagwa jwakwimanyilila ikaŵe Mbamu
jwa Akunnungu. **12** Uwe nganitupochela mbamu
jwa pachilambo pano, nambo twampochela Mbamu
jwatyochele kwa Akunnungu, kuti tumanyilile indu yose
yatupele Akunnungu. **13** Kwapecle ngatukusala malowé
ga kwa lunda lwalukujiganyika ni wându nambo
tukusala malowé ga kwa lunda lwalukujiganyika
ni Mbamu jwa Akunnungu. Tukutagula indu ya
Mbamu jwa usyene kwa aŵala ūaali ni Mbamu jwa
Akunnungu. **14** Nambo mundu jwanganakola Mbamu
jwa Akunnungu ngakukombola kuipochela indu
yaikutyochela kwa Mbamu jwa Akunnungu. Pakuŵa
kukwakwe akuiwona ili ulowélo ni ngakukombola
kuimanyilila pakuŵa ikumanyika kwa ukamusyo wa
Mbamu jwa Akunnungu. **15** Mundu jwali ni Mbamu jwa
Akunnungu akukombola kuipima indu yose nambo
ngapagwa mundu jwakukombola kunlamula. **16**

3 Achalongo achinjangu, uneji nganîweceta nomwe
mpela wându wâkulongoswa ni Mbamu jwa
Akunnungu nambo naŵechete ni wânyamwe mpela
wându ūa pachilambo pa nti twanache mu
kwakulupiila Kilisito. **2** Nang'wesiyé mawele, ngaŵa
yakulya yakulimba, pakuŵa nganinkombola kulya,
namose sambano ngankupakombola kulya. **3** Pakuŵa
wânyamwe chiŵela nkutama mpela wându ūa
pa chilambo yakuti pakutama. Uli pasikati jenu
nganijupagwa wiu ni utinda? Yele yose ikulosya
kuti wânyamwe chiŵela nli wându ūa chilambo
chino, ni wânyamwe nkutama mpela chilambo ichikuti
pakusaka. **4** Jumo jwenu pakuti, "Une ngwakuya che
Paolo," ni jwine asalaga, "Une ngwakuya che Apolo,"
uli ngankutenda mpela wându ūa pa chilambo yakuti
pakutenda? **5** Ana che Apolo ali ūaani? Ni che Paolo
ali ūaani? Uweji tuli achikatumetume ūa Akunnungu
utukunyichisya chikulupi. Jwalijose apanganyisyé
masengo gapegwilwe ni Ambuje. **6** Une napandile
mbeju ni che Apolo ūajitilile meesi nambo Akunnungu
ni ūajimelesye. **7** Nambo wâpandile ngâŵa chindu
sooni ūajitilile meesi ngâŵa chindu nambo Akunnungu
pe ūajimelesye mbeju ali jwankulu. **8** Mundu
juŵapandile ni juŵajitilile meesi wose ali yalumo
ni Akunnungu chachimpa jwalijose mbote jakwe
malinga ni masengo gakwe gapangenyé. **9** Pakuŵa
uve wose tuli achikatumetume ūa Akunnungu,
wânyamwe nli ngunda wa Akunnungu, iyoyo nli
nyumba ja Akunnungu. **10** Kwa ligongo lya umbone
wa Akunnungu ambele masengo, misile nsingi mpela
jwakutâwa jwambone yakuti kuklosya, ni mundu
jwine akutâwa pachanya pakwe. Nambo jwalijose
jwakutâwa alilolechesye yakuti pakutâwa pachanya
pakwe. **11** Pakuŵa ngapagwa mundu jwakupakombola
kuŵika nsingi wine kupunda aula wemale kuŵichikwa,
yaani Che Yesu Kilisito. **12** Pachanya nsingi wo mundu
akukombola kutâwa kwa sahabu pane kwa feza pane
kwa maganga ga ntengo wekulungwa pane kwa itela
pane kwa manyasi pane kwa masamba. **13** Usalale
wa masengo ga mundu jwalijose chiuwoneche ni
kuŵichikwa pangasisika, pa lyuŵa litaiche Kilisito
kukwalamula wându. Pakuŵa pa lyuŵa lyo, mooto
chiuunkule masengo ga kila mundu ni wele mooto
chiulinje umbone wa masengo ga mundu jwalijose ni
kulosa iŵaga gali gakusalala. **14** Iŵaga chataŵile
mundu pachanya pa nsingi wo ngachipyá kwa mooto

wo, mundu jo chapochele ntulilo. 15 Iwaga chatawile kupata yose yaikunswa! Sambano nsichile. Mmele cho chichipye, nipele mundu jo ngaapata ntulilo mamwenye pangali uweji! Mbaya nkaliji mamwenye wao, nambo nsyene jo chakulupuswe mpela ila kuti nowe wakwe tuwe mamwenye pamo nomwe. apokweche pa mooto. 16 Ana ngankumanyilia kuti 9 Ikuloleka kukwangu kuti Akunnungu atuwisile wanyamwe nli Nyumba ja Akunnungu ni kuti Mbamu uweji achinduna nti wambesi wa wosepe, mpela jwa Akunnungu akutama nkati mwenu? 17 Nipele wändu walamulikwe kuulagwa paujo pa wändu, naga mundu akujijonanga Nyumba ja Akunnungu, tuwéle chindu chakusekasya paujo pa chilambo nombe Akunnungu chanjonanje mundu jo. Pakuwa ni mmbujo mwa achikatemetume wa kwinani ni Nyumba ja Akunnungu jili jeswela, ni wanyamwe mmbujo mwa wändu. 18 Tuli wakulowela kwa nli Nyumba jo. 19 Mundu jwalijose akalilambusa nsyene, iwigwa mundu mwa wanyamwe akuliganisa kuti ali ni lunda lwa chilambo chino, mbaya awewe jwakulowela kuti akole ni lunda lusyene. (aión g165)

19 Pakuwa lunda lwa chilambo chino luli ulowelo 11 Namuno sambano tukwete sala ni njota ni usauchi, paujo pa Akunnungu pakuwa ilembekwe Mmalembelo tukuputikwa nnope ni nganitukola pakutama. 12 Gamaswela, "Akunnungu akwatanjisya wändu wáali Tukulaga kupanganya masengo ni makono getu ni lunda mu ukalamuche wao." 20 Ni sooni ilembekwe twachinsyene. Paakutulwesa uweji tukwapa upile, Mmalembelo Gamaswela, "Ambuje akusimanyilia nganisyosa sya wändu wáali ni lunda lwa pachilambo kuti syangali chindu." 21 Pele mundu jwalijose ngasailapila wändu. Pakuwa indu yose ili yenu wanyamwe. 22 Awaga che Paolo pane che Apolo pane che Kefa pane chilambo pane umi pane chiwa pane katema ka sambano pane katema kakawika, yoseyo ili yenu wanyamwe, 23 ni wanyamwe nli wändu wa Kilisito ni Kilisito ali wa Akunnungu.

4 Mundu atuwalanje kuti tuli achikatemetume wa

Kilisito watuspegwilwe masengo ga kwalalichila wändu mitemela ja Akunnungu. 2 Pelepo kwa jwalijose jwapegwilwe masengo go ikusachilwa awewe jwakukulupichika. 3 Nambo kwa une ngawa chindu, nalamulikwaga ni wanyamwe pane ni mundu jwalijose, ni une ngangulilamula nnsyene. 4 Mu ntima mwangu ngangulamulika ni chindu chachilichose, nambo chindu cho ngachikulosya kuti nganingola chilewo, Ambuje ni wakunamula une. 5 Nombe mwanya ngasinlamula liowé kakanaéwe kwika katema kakwe, nneche mpaka pachaiche Ambuje. Wélewo chaiunukule indu yesische mu chipi ni kuwika palulanga nganisyosa sya mitima ja wändu. Nipele kila mundu chapochele ulape wakwe kutyochela kwa Akunnungu. 6 Achalongo achinjangu, mechete yankati che Apolo ni une, kuti kwalitala lya uweji nljiganye chiwécheto chi, "Nkamulichisyé malowé ga." Kuti mwa wanyamwe akapagwa mundu jwalijose jwakullapila mundu ju ni kunnyelusya mundu jwine. 7 Waani wansagwile mmwe mme jwakwapunda wane? Ana ngawa Akunnungu wampele indu yose inkwete? Iwaga mpegwilwe kwachichi nkulifuna mpela ila ngawa yakupegwa? 8 Sambano mmasile

liwamba lya kwatumichila Kilisito, nambo wanyamwe nli wa lunda mu kulumbikana ni Kilisito! Uwe tuli wakulepetala nambo wanyamwe nkwete machili,

wanyamwe nkuchimbichikwa nambo uwe tukwaluka.

11 Namuno sambano tukwete sala ni njota ni usauchi, tukutusausya tukupililila, 13 paakututukana uweji

Tukulaga tukwajanga kwa kwachimbichisyá. Namuno sambano tukuoneka mpela usakwa wa pachilambo, ni kila

mundu akutulola mpela wapugwe. 14 Ngangulemba

yelei kuti nantesye soni nambo ngunjiganya mpela achiwanangu wakunonyelwa. 15 Namose nkwté

wakunnela achajinji nkulumbikana ni Kilisito nambo nganinkola achatati wajinji. Pakuwa mu kulumbikana

ni Kilisito une mele atati wenu kwakunlalichila Ngani Jambone. 16 Nipele ngunchondelela ntende mpela

ingutendaga une. 17 Kwligongo li nguntuma che

Timseo kukwenu, mwanangu jwakunonyelwa ni jwakukulupichika nkulumbikana ni Ambuje. Wélewo

chankumbusye litala lyangukuya une nkulumbikana ni Kilisito. Litala lingwiganya papali pose mmipingó

ja wändu wose wakunkulupilila Kilisito. 18 Wane mwa wanyamwe atandite kulifuna achiganisyaga kuti nganyika sooni kukwenu. 19 Nambo chiiche kukwenu

chitema pe Ambuje asakaga, nipele chinaiwone nnsyene ngaawa malowé gao gakulifuna pe nambo

ni machili galinago wéle wakulifuna. 20 Pakuwa umwenye wa Akunnungu ngaawa kwa kusala pe nambo mu machili. 21 Chichi chachikunnonyela? Iche

kukwenu ndili ni lubokola, pane iche ni ntima wa unonyelo ni wakulimalika?

5 Ipakaniche isyene kuti pasikati jenu chipali chikulu, sooni chikulu cho chili chakogoya, ni nganichipagwe namose kwa wändu wangakwamanyilia Akunnungu. Mundu akugona ni jwankongwe jwa atatigwe. 2 Ni wanyamwe nkukombola chinauli kulilapa? Ikaliji mbaya kukwenu kunkolela chanasa mundu jo ni mundu jwatesile chindu cho awinjikwe pasikati jenu. 3 Uneji ndili

kwakutalichila ni wanyamwe mchiilu, nambo ntima gelego ngawa gamakulungwa kupunda gelega ga wangu uli pamo ni wanyamwe. Jwampagwe mmbumu pachilambo? 4 Pankuwa ni umenyani wa pakang'wa, nansyene masile kunlamulila jwelejo jwatesile chindu kwachichi nkwawilanga wandumu wakunkulupiila Kilisito kwa lina lya Ambuje wetu Che Yesu, noneji ndili anlamule? 5 Nguwecheta yele kuti nanjalusye. pamo ni wanyamwe kwa mbumu, ni machili ga Ana nganapagwa mundu mu mpingo wenu jwali Ambuje Che Yesu gali papopo, 5 muntyosye mundu ni lunda lwa kukombola kwajilanya wakunkulupiila jo kwa Shetani kuti chiilu chao chijonasiche ni achinjakwe? 6 Nambo isyoeweche, jwakukulupiila mbumu jao jikulupuswe pa lyuwa lya kwika kwa akunjausya jwakukulupiila njakwe paujo pa nkungulu Ambuje Che Yesu kukwalamula wandumu. 6 Kulilapa ni kwaleka wandumu wakunkulupiila Kilisito kwenu ngawa kwambone. Ana ngankumanyilila anlamule. 7 Kujausyana mwachinsyene kunkungulu kuti amila kanandi jikuchesula utandi wejinji? 7 kukulosya kuti ntesile chilewo. Ana ngaikawé Nipele, nyosye amila ja kalakala kuti nswejele mbaya kukwenu kulewelwa? Ngaikawé mbaya mbee. Nipele chinlandane ni utandi wasambano kukwenu kusumulwa ipanje yenu? 8 Nambo wa nkate wangataga amila, mpela yaikusachilwa wanyamwe mwachinsyene nkwatendela wandumu ya kuwa. Pakuwa Kilisito waali Mwanangondolo jwa yangalumbana ni kwasumula ipanje yao, nkwatendela Pasaka atyosiekwe kuti aive mbopesi jetu. 8 Nipele gagogo namuno wakukulupiila achinjenu. 9 Ana tutende chindimba cha Pasaka, ngawa kwa amila ja ngakwimanyilila kuti wachigongomalo ngajinjila kalakala, ajila amila ja sambi ni ugongomalo. Nambo mu umwenye wa Akunnungu? Ngasinlilambusa, kwa nkate wangataga amila, wauli ntima weswela ngawa wachigwagwa namose wakwipopelela ni wausyene. 9 Nannembele mu chikalata changu inyago, namose wachikululu atamuno wakugonana chiine kuti nkasyowekana ni wandumu wa chikululu. jwanume ni jwanume, nombe jwankongwe ni 10 Ngangusala kuti nkasyowekana ni wandumu wose jwankongwe, 10 atamuno wa wiyi atamuno wakunyela pachilambo, awala wachikululu, pane wakunyela, atamuno wakolelwaa atamuno wakunong'ona atamuno ni wakusumula ni wakupopelela inyago. Pakuwa wakusumula, wanawose wo ngajinjila mu umwenye kuliwambasya ni wandumu wo ikambajile kutyoka wa Akunnungu. 11 Wane mwa wanyamwe wäliji wanti pachilambo. 11 Nambo sambano ngunlembela iyoyo, nambo sambi syenu silecheleswe, ni mmichikwe wanyamwe kuti ngasinskyowekana ni mundu jwali jwali pajika kwa ligongo lya Akunnungu ni mmoneche jwakuti akunkulupiila Kilisito akuno ali jwa chikululu wambone paujo pao kwa litala lya Ambuje Che pane jwakunyela pane jwakupopelela inyago pane Yesu Kilisito ni kwa litala lya Mbamu jwa Akunnungu jwakwatindanya wandumu pane jwakolelwaa atamuno wakunyela. 12 Mundu akukombola kuti nyi, "Kukwangu jwakusumula. Mundu jwanti yele ngasinkunda nechelelwaa kuipanganya indu yose." Nambo ngawa namose kulya nawo. 12 Nganigawa masengo kila chindu chachikufai. Ngukunda kuti ngukombola gangu kwalamula wandumu wanganawá mu mpingo kupanganya kila chindu nambo nganguchileka chindu wa wandumu wakunkulupiila Kilisito. Wanyamwe chachilichose chindawale. 13 Nkukombola kusala, nkusachilwa kwalamula waali mu mpingo wo. 13 "Yakulya kwa ligongo lya lutumbo ni lutumbo kwa Nambo Akunnungu nsyene chiwalamule wanganawá ligongo lya yakulya." Nambo Akunnungu chajionanje mu mpingo wa wandumu wakunkulupiila Kilisito. Pakuwa yose. Chiilu ngawa kwa chikululu nambo chili kwa ilembekwe Mmalembelo Gamaswela, "Mumminje ligongo lya kwatumichila Ambuje nombe Ambuje mundu jwangalumbana jwali pasikati jenu."

6 Mundu pasikati jenu amenyanaga ni njakwe iwele uli akunjausya kukummechetela pa nkungulu wa wandumu wangkanamayilila Akunnungu badala ja kunjausya paujo pa wandumu wa Akunnungu? 2 Ana ngankwimanyilila kuti wandumu wa Akunnungu chachichilamula chilambo? Iwaga wanyamwe chinchalamula wandumu wose wa pachilambo kwachichi ngankukombola kugalamula magambo gamwana ga? 3 Ana ngankumanyilila kuti chinchalamula achikatumetume wa kwinani? Ana

yao, nambo jwachigwagwa akuchitendela sambi chiilu yeleyo wānache wāo akaliji mpela wānache chakwe nsyene. 19 Ana ngankwimanyilila kuti iilu yenu wā wāndu wāngakwamanyilila Akunnungu nambo ili nyumba ja Mbumu jwa Akunnungu, jwali munkati sambano akundikwe ni Akunnungu. 15 Iwaga mwenu, jumwampochela kutyochela Akunnungu? jwangakunkulupilila Kilisito jula akusaka kunneka Kwapele, wānyamwe umi wenu ngāwā umi wenu njakwe jwali jwakukulupilila, munneche atende yeleyo, mwachinskyene nambo nli wāndu wā Akunnungu. 20 Nsumikwe kwa ntengo wekulungwa. Nipele, sambano pelepo jwankongwe pane jwannume jwakunkulupilila Kilisito ngaakutawīkwa. Akunnungu atuwīlasile uwe mwalape Akunnungu kwa iilu yenu.

7 Sambano tulole imwanembele ila, kwambone wālume atame pangalombela. 2 Nambo kwaligongo lya chikululu, kila jwannume akole wānkakwe nsyene, nombe kila jwankongwe akole wānkakwe nsyene. 3 Ikusachilwa jwannume wāpeje wānkakwe yaikuwājilwa, iyoyopeyo ikusachilwa ni jwankongwe wāpeje wānkakwe yaikuwājilwa. 4 Jwankongwe nganakola ulamusi pa chiilu chakwe nsyene nambo wānkakwe, iyoyopeyo jwannume nganakola ulamusi pa chiilu chakwe nsyene ikawē wānkakwe. 5 Nkajimana, nambo njitichisyane kwa moŵa kanandi kuti nkole katema kambone ka kupopela. Nkakāwā kwonegana sooni, Shetani ngasaika kunlinga kwakulepela kupililila. 6 Malōwē ganansalile nganigāwā malajisyo, nambo nkukombola kusagula. 7 Ngulajila wāndu wose aŵeje mpela indite pakuŵa une, nambo jwali jose akwete ntulilo wakwe nsyene kutyochela kwa Akunnungu, jwine akwete ntulilo wu ni jwine akwete ntulilo aula. 8 Nipele aŵala wāngalombela ni kulombwa ni wāwiliilwe ni achiwānkawo, ngwasalila nyi, mbaya atame mpela mungutamila une. 9 Nambo iŵaga mundu ngakukombola kulisiŵila, alombele. Ili mbaya kulombela ngāwā kukolelwā ni msese. 10 Kwa aŵala wāmasile kulombana ngumpa malajisyo ga, ngāwā gangu une nambo ga Ambuje, jwankongwe ngasalekana ni wānkakwe. 11 Nambo iŵaga alekengene atameje pangalombekwa, pane ajilane ni wānkakwe, iyoyo peyo ni jwannume ngasiwaleka wānkakwe. 12 Nombe kwa wāne uneji nguti nyi, gelega ngāwā malajisyo ga Ambuje, iŵaga jwannume akwete jwankongwe jwangakunkulupilila Kilisito ni jwankongwe jo akundile kutama ni wānkakwe, jwannume jo akasanleka wānkakwe. 13 Jwankongwe jwakwete wānkakwe wāngakunkulupilila Kilisito ni jwannume jo akundile kutama ni wānkakwe, jwankongwe jo akasanleka wānkakwe. 14 Pakuŵa jwele jwannume jwangakunkulupilila Kilisito akukundikwa ni Akunnungu kwa litala lya wānkakwe. Ni jwankongwe jwangakunkulupilila Kilisito akukundikwa ni Akunnungu kwa litala lya wānkakwe. Ikaŵaga yeleyo wānache wāo akaliji mpela wānache chakwe nsyene. 19 Ana ngankwimanyilila kuti iilu yenu wā wāndu wāngakwamanyilila Akunnungu nambo ili nyumba ja Mbumu jwa Akunnungu, jwali munkati sambano akundikwe ni Akunnungu. 15 Iwaga mwenu, jumwampochela kutyochela Akunnungu? jwangakunkulupilila Kilisito jula akusaka kunneka Kwapele, wānyamwe umi wenu ngāwā umi wenu njakwe jwali jwakukulupilila, munneche atende yeleyo, mwachinskyene nambo nli wāndu wā Akunnungu. 20 Nsumikwe kwa ntengo wekulungwa. Nipele, sambano pelepo jwankongwe pane jwannume jwakunkulupilila Kilisito ngaakutawīkwa. Akunnungu atuwīlasile uwe tutame mu chitendewelete. 16 Pakuŵa nkwmayilila uli mwe jwankongwe junkwakulupilila Kilisito panjipa chinkombole kwakulupusya wānkwenū? Pane nkwmayilila uli mwe jwannume junkwakulupilila Kilisito panjipa chimpakombole kwakulupusya wānkwenū? 17 Mundu jwali Jose ajendelechele kutama mu utame wapegwilwe ni Ambuje, atame mpela yatite kutama paŵāwīlanjikwe ni Akunnungu. Gelega ni gangwasalila wāndu wose mu mipingo jose ja wāndu wākunkulupilila Kilisito. 18 Iwaga mundu wāwīlanjikwe ni Akunnungu ali aumbele, ngasalitesya mpela nganaumbala. Ni iŵaga mundu wāwīlanjikwe ni Akunnungu akanaŵe kuumbala, ngasaumbala. 19 Kuumbala ngāwā chindu niungaumbala ngāwā chindu, nambo chindu chachikusachilwa chili kugakamulisa makanyo ga Akunnungu. 20 Jwali Jose asigalile iyoyo mpela iŵalijji paŵāwīlanjikwe ni Akunnungu. 21 Ana mwaŵālanjikwe nli kapolo? Nkakosya, nachiŵamuno nkewte lipesa lya kuŵa mundu jwanganintawīkwa nambo ntumiye lye lipesa kupanganya yambone. 22 Pakuŵa jwele jwāwīlanjikwe ni Ambuje ali kapolo, jwelejo chaŵe jwalechelele ni Ambuje. Iyoyo peyo jwelejo jwāwīlanjikwe ali alechelele, jwelejo akuŵa kapolo jwa Kilisito. 23 Akunnungu ansumile kwa ntengo wekulungwa, ngasimma achikapolo wā wāndu. 24 Achalongo achinjangu, mundu jwali Jose ajendelechele kutama mu utame ulaula mpela iŵalijji paŵāwīlanjikwe, pakuŵa Akunnungu ali pamo ni wānyamwe. 25 Sambano, nkati aila innembile kukwangu nkati wālīvali pe ni wāngalombela, une nganingola malajisyo kutyochela kwa Ambuje nambo nguŵecheta yeleyo mpela mundu jwakukulupilchika ni jumbochele chanasa cha Ambuje. 26 Kwaligongo lya kulaga kunkulaga, une nguganisya kuti, ili yambone mundu atameje iyoyo yaali. 27 Ana nnombele? Nkasaka kulekangana ni wānkwenū. Ana nganinnombele? Nkasaka kulombela. 28 Nambo iŵaga chinnombele, ngankola sambi, ni mwali wālombwagwa, ngakola sambi, wāndu wanti yele talaje mu umi wa pachilambo pa, nambo une ngusaka ganansimane gelego. 29 Achalongo achinjangu, ngusaka sale nyi: Katema kakasigalile kali kakajipi, kutandilila sambano aŵala wālombelē aŵeje mpela ila nganalombela. 30 Aŵala wākulila aŵeje

mpela ngakulila. Awala wakusengwa aweje mpela 4 Nipele, kwa ngani ja yakulya yetaje mbopesi kwa ngakusengwa. Awala wakusuma aweje mpela wāngali inyago tukwimanyilila kuti inyago ngawa chindu chindu. 31 Wakulichenjeusa ni indu ya pa chilambo pachilambo, ni kuti ngapagwa Akunnungu wane ika we pano aweje mpela ngaakulichenjeusa ni indu yo. Akunnungu wamo pe. 5 Namuno ipali indu yejinji Pakuwā indu ya pa chilambo pano ikuwandichila yati wāndu akuiwilanga minnungu, pachilambo pano kupita. 32 Ngusaka wānyamwe nkaawa ni lipamba. ni kwianani, namuno kwana minnungu ni achambuje Mundu jwangalombela akulichenjeusa ni masengo wājinji, 6 nambo kukwetuwé Akunnungu ali wamo pe ga Ambuje, pakuwa akusosa itajile pakwanonyelesya waali Atati jwagumbile yose, ni uweji tukutama kwa Ambuje. 33 Nambo jwannume jwalombe ligongo lya welewo. Sooni tukwete Ambuje wamo pe akulichenjeusa ni masengo ga pachilambo chi, welewo ali Che Yesu Kilisito, kwalitala lya welewo pakuwa akusosa itajile pakwanonyelesya wānkakwe, indu yose yagumbikwe, noweji tukutama kwalitala lya 34 nombejo asigalile pamalekano. Jwankongwe welewo. 7 Nambo ngaawa kila mundu jwakwimanyilila jwangalombekwa pane mwali akulichenjeusa yose yi, wāndu wāne wāsyōwelele kutaga mbopesi ni masengo ga Ambuje kuti aliiwiche pa jika kwa inyago, mpaka sambano alyaga chakulya cho kwa chiilu ni mbumu kwa ligongo lya Ambuje. akuganisa chili cha inyago. Pakuwa miningwa Nambo jwankongwe jwalombekwe akulichenjeusa jao jili jakulepetala akuliganisa kuti akulisakasya ni indu ya pachilambo chi, pakuwa akusosa itajile kwakulya chakulya cho. 8 Chakulya ngachikukombola pakwanonyelesya wānkakwe. 35 Ngusala yele kuti kutujausya chivāndi ni Akunnungu, twalekaga kulya nankamusye, ngangusaka kummichila chakusiwila, ngapagwa chachikutusowa, ni twalyaga ngapagwa nambo ngusaka ntendekanye yaikusachilwa kuti chachikonjecheka kukwetu. 9 Nambo nilolechesye ni nkobole kwatumichila Ambuje, kwa ntima umo ni kulechelelwa kwenu, nkaika kwatendekasya waali ni nningwa umo. 36 Nambo mundu jwalijose iwaga chikulupi cha kulepetala kwinjila mu sambi. 10 Pakuwā akuganisa kuti ngakumpanganyichisa yambone mundu jwaali ni chikulupi chakulepetala, ammonaga mwali jwantomele kwa kuleka kwalombela, ni mmwe junkwimanyilila nkulya mu nyumba ja aiwonaga kuti yaka ikupita, ni misese jakwe inyago, ana ngasanyengeta nombejo kulya yakulya jikwatesya alepele kulisiwila, atende yakuti pakusaka, yetaje mbopesi kwa inyago? 11 Kwayele, mundu alombane. Kwa kutenda yeleyo ngakutenda jwaali ni chikulupi chakulepetala chasocheye kwa sambi. 37 Nambo jwannume jo asakaga nsyene ligongo lya umanyilisi wenu, ni Kilisito wāwile pangakanganichisa kuti ngaalombela, ni iwaga kwa liwamba lya jwelejo! 12 Iwaga nkwasoyasya ngaakwakolela misese achakongwe, jwelejo akutenda achinjenu wākunkulupilila Kilisito kwanti yeleyo, ni yambone pangannombela mwali jwantomele jo. 38 Kujilasya miningwa jao jakulepetala, nkialewela Nipele jwele jwakulombela akupanganya yambone ni jwele jwankulombela akupanganya yambone nnope. 39 Jwankongwe jwalombekwe akutawīkwa ni wānkakwe kwa katema kose wānkakwe ali wājumi. Nambo wānkakwe ajasikaga, akukombola kulombwa sooni ni mundu jwakunsaka, nambo jwannume jo aweje jwakunkulupilila Kilisito. 40 Nambo inguti pakuganisa une, jwankongwe jo chasangalale kwannope iwaga chatame iyoy pangalombekwa. Syele sili nganisyo syangu, none nguganisa yakuti ngwete Mbumu jwa Akunnungu.

8 Sambano kwa ngani ja yakulya yetaje mbopesi kwa inyago tukumanyilila kuti wose tukwete umanyilisi. Umanyilisi ukututendekasya tulilape twachinsyene nambo unonyelo ukutugumba. 2 Mundu aganisyaga kuti akuchimanyilila chindu, nganawe kuchimanyilila chachili chose mpela yakuti pakusachilwa kwimanyilila. 3 Nambo iwaga mundu akunnonyle Akunnungu, akumanyika ni Akunnungu.

9 Ana une ngawa mundu junechelelwe? Ana une ngawa nduna? Ana une nganinawona Ambuje wētu Che Yesu? Ana wānyamwe nganintyochela ni masengo gangu ga kwatumichila Ambuje? 2 Natamuno une nganiwa nduna kwa wāndu wāne nambo isyene ndili nduna kukwenu mwanyamwe. Wānyamwe nli wāmboni wā unduna wāngu pakuwa nlumbikene ni Ambuje. 3 Yele ni inguti pakulichenjela kwa wāndu wākuusya une. 4 Ana ngatukusachilwa kulya ni kung'wa kwaligongo lya masengo getu? 5 Ana ngatukusachilwa kulonganawo ulendo umo achiwānkwetu wākunkulupilila Kilisito mpela yakuti kupanganya achinduna wāne ni achapwakwe Ambuje ni che Kefa? 6 Pane uweji jikape, uneji ni che Banaba ni wātukusachilwa kupanganya masengo kuti

tukole yatukuisaka? 7 Ana jwangondo chi jwakwaula che Musa, nambo naliji mpela ndili paasi pa Malajisyo ku ngondo ni kulilipila nsyene? Ana jwakulima chi go kuti napate awala waali paasi pa Malajisyo ga che jwa ngunda wa misabibu jwangalya isogosi ya Musa. 21 Panaliji nkupanganya masengo ni wändu itela yakwe? Ana jwakuchinga chi jwangakug'wa wängawa Wayahudi, natamaga mpela wanyawo, kuti mawele ga ilango yakwe? 8 Ana nguwecheta gelego napate welewo wakulupilile Kilisito. Pakusalas yeleyo chiundu? Ana Malajisyo ga Che Musa ngagakusala ngawa kuti une ngangugakamula malajisyo paujo pa malowé gagogo pego? 9 Pakuwá ilembekwe Akunnungu, kusyene une ngugajitichisa malajisyo ga Mmalajisyo ga che Musa, "Ngasimwatawa ng'ombe Kilisito. 22 Panaliji nkutama ni wändu wakulepetala, kang'wa pakujiliwata ngano." Ana pele Akunnungu natemi mpela jwakulepetala kuti napate wele waali akukunguluchila nkati ng'ombe? 10 Ana paŵa wechete wakulepetala. Nalitesile yailiyose kwa wändu wose kuti yeleyo nganatugambaga uwe? Elo, yele yalembeke natesye akulupuswe kwa litala lyalili lyose. 23 Noneji kwa liwamba lyetu kuti jwakulima ni jwakugowola wose ngutenda yele yose kwaligongo lya Ngani Jambone akusachilwa apanganye masengo go kwa kulelela kuti mbate ntuuwa wakwe. 24 Ana ngankwimanyilila kukola mmagowolo. 11 Uweji twapandile mbeju kuti awala wakulepetala. Nalitesile yailiyose kwa wändu wose, nambo ja mmibumu mwa wanyamwe. Ana ngawa chindu jwakalongolela achinjakwe ni jwakupochela ntulilo? chachikulungwa uweji kupata yaikutusoŵa kutyochela Mbutuche iyoyopeyo kuti ni wanyamwe mpochele kulkwenu? 12 Iwaga wändu wane akusachilwa kupata ntulilo. 25 Mundu jwalijose jwakusaka kwapunda indu kutyochela kulkwenu, ana uwe ngatukusachilwa achinjakwe mu ung'asi wa kuutuka, akulekaga kwannope kupata kwapunda welewo? Nambo uweji yose kaje, akutenda yele kuti apochele chindu nganittumia lipesa lyo, nambo twapililile kila chindu chachili mpela singwa chakwonasika nambo uweji kuti tukajisiwila Ngani Jambone ja Kilisito kualichilwa tutupochele chindu mpela singwa changajonasika. 26 kwa wändu. 13 Ngankwimanyilila kuti wakupanganya Noneji nguutuka iyoyopeyo mpela mundu jungusaka masengo pa Nyumba ja Akunnungu, akupata kupunda. Nganguputana mpela mundu jwakujiputa chakulya chao pa Nyumba ja Akunnungu, ni awala mbungo lingumi. 27 Nambo nguchilagasya chiilu wakutumichila pakutyochesa mbopesi akupata liunjili changu kuti ngombole kuchitawala, ngutenda yeleyo mu mbopesi jo? 14 Ambuje iyoyopeyo wälajisyé kuti pangumalisyá kwalalichila wändu wane, une kuti awala wakwalalichila wändu Ngani Jambone nansyene ngasaika kukanikwa.

10 Achinjangu ngusaka mmanyilile yakuti, achatati apate yaikwasowá kila lyuwa kutyochela mmasengo go. 15 Nambo une nganindumia namose lipesa limo mwa gelego. Namose ngangulemba gelega kuti iweje yeleyo kukwangu, mmbaya une nyasiche kupunda kuilechelela yeleyi inguipanganya, ni mundu amone kuti ngulilapa pangali chindu. 16 Naga une ngwalalichila wändu Ngani Jambone, chelecho ngawa chindu chakulilapila, gele gali masengo gangu gambegwilwe ni Ambuje kugapanganya, ulaje kukwangu naga ngangwalalichila wändu Ngani Jambone! 17 Ikaliji ngwalalichila wändu Ngani Jambone kwa lisosa lyangu, ngalolele mbote, nambo pakuwa ngusachilwa mbanganye masengo go, yeleyo ikulosya kuti Akunnungu angulupilile kuti mbanganye. 18 Sambano ngupochela mbote chi? Mbote jangu jili lipesa lindinalyo lya kwalalichila wändu Ngani Jambone pangali malipilo, pangaŵenda indu yaikusachilwa kupegwa kwaligongo lya masengo ga kualichila Ngani Jambone. 19 Uneji nechelelwé kwa wändu wose, nambo nalitesile kapolo jwa wose kuti naichisyé Kilisito wändu achajinji. 20 Panaliji nkupanganya masengo ni Wayahudi naliji mpela Myahudi, kuti napate Wayahudi wakulupilile Kilisito. Namose une nansyene nganima paasi pa Malajisyo ga

ŵaulajikwe ni katumetume jwa kwinani jwakuichisya chiwa. **11** Yeleyo yose yaagwilile ŵanyawo kuti uŵe tujiganyikwe, yalembekwe kutujamuka uweji ūatuli mmoŵa gaambesi. (aiōn g165) **12** Kwapele mundu jwakuliganisa kuti ajimi kwakulimbila alilolechesye anaiche kugwa. **13** Kulinjikwa kunkulinjikwa kuli chingulya, kwa chichi mundu alalatile une kwa kwa kawaida kwapata ūandu. Akunnungu ali ligongo lya chakulya chinaatogolele Akunnungu?" **31** ūakukulupilichika, nombewo ngasanneka nljinjikwe Nipele, pankutenda chachilchoso iŵeje kulya namuno kupunda ukombole wenu. Nambo pankulinjikwa, kung'wa mwitendekanye yose kwaligongo lya ukulu ūelewo champe machili ga kupililila ni litala lya wa Akunnungu. **32** Nkasawakuŵasya Ŵayahudi kukopochela. **14** Kwaligongo lyo achalongo achinjangu ūakunonyelwa ntame kwakatalichila kuipopelela inyago. **15** Nguŵecheta ni ūanyamwe ūandu ūali ni umanyilisi, muiganisyeye ingunsalila yi. **16** yose inguipanganya. Pakuŵa ngangulisosela kupoka Chikombe chitukuchitumia pa chakulya cha Ambuje ni chitukwatogolela Ambuje, tukulumbikana ni miasi ja Kilisito. Patukulya nkate, tukulumbikana ni chiiu cha Kilisito. **17** Pakuŵa nkate uli umo, namuno tuli ūajinji, tuli chiiu chimo, pakutipala wose tukugâwana nkate umo pewo. **18** Nchilole achila chakuchipanganya ūandu ūa ku Isilaeli, ūelewo ūakulya mbopesi sya pa chilisa, akukamulangana pamo kutyosya mbopesi syo kwa Akunnungu. **19** Ana nyile uli? Chakulya chachitajikwe mbopesi kwa inyago, chikwete malumbo? Pane chinyago chikwete malumbo? **20** Ngwamba! Chingsaka kusala chili chelechi: Mbopesi sya ūandu ūangakwamanyilila Akunnungu akusityosya kwa masoka ni ngâwa kwa Akunnungu. Noneji ngangusaka ūanyamwe nlumbikane ni masoka. **21** Ngankombola kuching'welela chikombe cha Ambuje akuno nkung'welela chikombe cha masoka. Ngankombola kulya chakulya cha Ambuje ni papopo nkulya chakulya cha masoka. **22** Ana tukusaka kwatendekasya Ambuje akole wiu? Ana tukuganisa tukwete machili nnope kwapunda ūelewo? **23** Ūandu ūane akuti, "Indu yose ngaikukanywa," nambo une nguti, ngâwa yose pe yaikuŵajila. Ni ūandu ūane akuti, "Indu yose ngaikukanywa," nambo une nguti, ngâwa yose pe yaikukamuchisya. **24** Mundu jwalirose mwa ūanyamwe akalisosela kupoka kwakwe nsyene pe, nambo asoseje ni kupoka kwa achinjakwe. **25** Yose yaikusumikwa pakusumichisya malonda nlyeye pangausya, kwa liwamba lya miningwa jenu. **26** Pakuŵa Malembelo ga Akunnungu gakuti, "Chilambo chili chao Ambuje ni yose yaili mwelemo ili yakwe." **27** Naga mundu jwangakunkulupilila Kilisito annaliche pa chakulya, ni ūanyamwe nkusaka kwaula, nlyeye yaili yose ichammichile pangausyausya kwa liwamba lya miningwa jenu. **28** Nambo ansalilaga mundu, "Chakulya chi chetaje mbopesi kwa inyago," nkalya, kwaligongo lya mundu jwammanyisye ni kwa liwamba

lya miningwa, **29** nguti, kwa liwamba lya miningwa, nambo ngâwa miningwa jenu nambo nningwa wa ajula tjammanyisye. "Kwa chichi kulechelewa kwangu une kulamulikwe ni nningwa wa mundu jwine? **30** ūaga une ngwatogolela Akunnungu kwa chakulya wa Akunnungu. **31** Nkasawakuŵasya Ŵayahudi atamuno Ŵagiliiki atamuno mpingo wa Akunnungu, ūakukulupilila Kilisito. **32** Mmeje mpela une, ngusaka kwanonyelesta ūandu wose mu indu kwangu nansyene, nambo ngwasosela ūandu kupoka kuti akulupuswe.

11 Muusasye une mpela une inguti pakwasyasya Kilisito. **2** Ngunlapa ūanyamwe pakuŵa nkungumbuchila mu indu yose, mwanya nkamulisyе majganyo ilaila mpela inatite pakumpa. **3** Nambo ngusaka mmanyilile kuti Kilisito ali ntwe wa jwannume jwalirose, ni jwannume ali ntwe wa ūankwakwe, ni Akunnungu ali ntwe wa Kilisito. **4** Jwannume jwali Jose jwakuunichila ntwe katema pakupopela pane ūakulalichila utenga wa Akunnungu, akuujalusya ntwe wakwe ūali Kilisito. **5** Nambo jwankongwe jwalirose jwakupopela pane ūakulalichila utenga wa Akunnungu jwangaunichila ntwe akunjalusya ūankwakwe jwali ntwe wakwe, jwankongwe jo ali chisau ni jwankongwe jwammyole umbo sya ntwe wakwe. **6** ūaga jwankongwe ngakulunichila ntwe wakwe mbaya amyole umbo syakwe, nambo ūaga ili soni jwankongwe kuutula umbo syakwe pane kumyola mbaya auniche ntwe wakwe. **7** Jwannume ngakusachilwa kuunichila ntwe wakwe pakuŵa ūelewo ali chisau ni Akunnungu ni ukulu wa Akunnungu. Nambo jwankongwe ali ukulu wa jwannume. **8** Pakuŵa jwannume nganagumbikwa kutyochela kwa jwankongwe nambo jwankongwe ni juŵagumbikwe kutyochela kwa jwannume. **9** Sooni jwannume nganagumbikwa kwaligongo lya jwankongwe nambo jwankongwe ni juŵagumbikwe kwaligongo lya jwannume. **10** Kwa ligongo li ni kwa ligongo lya achikatumetume ūa Kwinani, jwankongwe auniche ntwe ūakwe, kuti chiŵe chimanyisyo cha ulamusi wauli pachanya pao. **11** Natamuno yeleyo, nkulumbikana ni Ambuje, jwankongwe pangali jwannume ngâwa chindu, ni jwannume pangali jwankongwe ngâwa chindu, wose akukulupililana. **12** Pakuŵa, ūaga jwankongwe

ŵagumbikwe kutyochela kwa jwannume, iyoyo jwakulya ni kung'wa pangaimanyilila malumbo ga jwannume nombe akupagwa ni jwankongwe, ni indu chiili cha Ambuje, jwelejo akulilamula nsyene. **30** yose yo ikutyochela kwa Akunnungu. **13** Nlamule Kwa ligongo lyo, ūandu achajinji mŵa ūnyamwe mwachinsyene. Ana ikuŵajilwa jwankongwe ūapopele ali ūakulepetala ni ūakulwala, ni ūane ūakwe Akunnungu pangauchila ntwe? **14** Ana upagwe ajasiche. **31** Nambo tukalilolechesye yambone usyene ngaukujiganya kuti jwannume aŵaga ni twachinsyene, ngatukalamulikwe ni Akunnungu. **32** umbo syasileu akulitesya soni nsyene? **15** Nambo Nambo patukulamulikwa ni Ambuje akutujamuka kuti jwankongwe akolaga umbo syasileu, chili chindu tukasalamulwa pamo ni ūandu ūa pachilambo. **33** chakuchimbichikwa kukwakwe, pakuwā atekupegwa Kwayele achalongo achinjangu pankusimana pamo umbo syasileu kuti syaunichile. **16** Iŵaga mundu akukola makani kwa yeleyo, kukwetu uwe atamuno mu mpingo ja ūandu ūakunkulupilila Kilisito, uweji nganitukola masyowelo ga makani. **17** Nambo mmalajsyo ga gangumpa ngangunlapa, pakuwā pankusimana kwapopela Akunnungu, nkutendekanya indu yangalumbana kwipunda indu yambone. **18** Kundanda napiilkene kuti, pankusimana pamo nti mpingo wa ūandu ūakunkulupilila Kilisito, kukutyochela kulekangana, ni une ngukulupilila kanandi kuti pane ili isyene. **19** Pakuwā iŵele yambone kupagwe kulekangana pasikati jenu kuti aŵala ūakukundikwa ni Akunnungu amanyiche pangasisika. **20** Nipele pankusimana, nkuganisyu kuti nkulya nkate kwa kuchikumbuchila chiwa cha Ambuje nambo ngauŵa, **21** pakuwā pankulya, kila mundu akulya chakulya pangaalindilila achinjakwe, ni kwatenda ūane asigalile ni sala ni ūane akolelwé. **22** Ana ngankukombola kulya ni kung'wa mmajumba genu? Pane ana nkuunyelusa mpingo wa ūandu ūakunkulupilila Kilisito ni kwachembulusya ūandu ūangali ni chindu? Ana sambano nansalile ichichi? Ana nanlape kwa yeleyo? Ngwamba, ngangunlapa kwaligongo lya chindu cho. **23** Pakuwā une napochele kutyochela kwa Ambuje majiganyo ganampele ūnyamwe, yakuti, Ambuje Che Yesu, chilo chila paŵangalawiche, ūaujigile nkate, **24** ni paŵatogolele Akunnungu ūaugawenye nkate ni kuti, "Achi ni chiili changu chachityochekwe kwaliwamba lyenu. Ntendeje nyi kwakungumbuchila une." **25** Iyoyo paŵamasile kulya ūachinyakwile chikombe ni kuti, "Achi chikombe chi chili lilangano lya sambano lyalikulimbichikwa kwa miasi jangu. Ntendeje nyi kila pankung'wa, kwakungumbuchila une." **26** Pakuwā kila pankulya nkate wu, ni kuching'welela chikombe chi, nkwenesyu chiwa cha Ambuje mpaka pachaiche sooni. **27** Kwapele kila mundu juchalye nkate wu ni kuching'welela chikombe chi kwa litala lyangasachilwa, jwelejo chakole magambo mchiillu ni mmiiasi ja Ambuje. **28** Kwapele kila mundu alilolechesye kaje nsyene nipele akukombola kulya nkate wo ni kuching'welela chikombe cho. **29** Pakuwā jwalirose kulya nkate kwa kuchikumbuchila chiwa cha Ambuje ndindililane. **34** Naga mundu jakwete sala alye kaje kumusi, melepe pankusimana pamo Akunnungu akasanlamula. Indu ine yo chinjinjiganya pachiiche.

12 Sambano achalongo achinjangu ngusaka mmayilile yambone yankati mituuka jajikutyochela kwa Mbumu jwa Akunnungu. **2** Nkumanyilila kuti pamwaliji ngankwamanyilila Akunnungu, mwatawalikwe ni kulongsowa mpopele minungu jangali ni umi yaani inyago. **3** Kwaligongo lyo ngusaka mmayilile kuti, ngapagwa mundu jwakulongsowa ni Mbumu jwa Akunnungu jwakukombola kuŵecheta, "Che Yesu alweseche." Ni sooni ngapagwa mundu jwakukombola kuŵecheta kuti, "Che Yesu ali Ambuje," pangalongsowa ni Mbumu jwa Akunnungu. **4** Jipali mituuka jakupisyangana, nambo Mbumu jwakupeleganya ali jumope. **5** Sooni kutumichila kuli kwa kupisyangana nambo Ambuje ūakutumichilwa ali ūamope. **6** Ni sooni kupali kupisyangana kwa masengo, nambo Akunnungu ali ūalawâla ūakupanganya masengo gose kwa ūandu wose. **7** Mbumu jwa Akunnungu akuliuunkula kwa kila mundu kwa uŵele wakupisyangana kwaligongo lya upoche wa ūandu wose. **8** Mbumu jwa Akunnungu akumpa mundu jwine li洛we lya lunda, ni Mbumu jwa Akunnungu jujojo akumpa mundu jwine li洛we lya umanylisi yakuti pakusaka. **9** Mbumu jujojo akumpa mundu jwine chikulupi, Mbumu jujojo akumpa mundu jwine ntuuka wa kwalamya ūandu. **10** Mbumu jwa Akunnungu akumpa mundu jwine ntuuka wa kupanganya yakusimonjeka. Mbumu jujojo akumpa mundu jwine ntuuka wa kulondola, ni Mbumu jujojo akumpa mundu jwine ntuuka wa kujimanyilila mbumu ja unami ni Mbumu ja usyene. Ni mundu jwine akupegwa ntuuka wa kuŵecheta iŵecheto ineine ni mundu jwine akupegwa ntuuka wa kugopolela. **11** Nambo masengo goe go akugapanganya Mbumu jwa Akunnungu jumo pejo, achingawilaga kila mundu ntuuka wakupisyangana mpela yakuti pakusaka nsyene. **12** Mpela ila chiili yachitite kuŵa chimo chachili ni iŵalo yeijinji, ni iŵalo yo namuno ili

yejinji, ikuchigumba chiilu chimo, ni yaitite kuwa jekulungwa. Nambo sambano chinannosye litala kwa Kilisito. 13 Pakuwa uweji wose twabatiswe lyambone kupunda matale gose.

kwa Mbamu jumo tuwe chiilu chimo, iwaga tuli Wayahudi pane wandum wa Wangawwa Wayahudi, iwaga tuli achikapolo pane wandum walechelelwe, wose twang'wechekwe Mbamu julajula jumo. 14 Pakuwa chiilu nganichigumbikwa kwa chiwalo chimo pe, nambo kwa iwalo yejinji. 15 Lukongolo Iyatiji, "Une nganima nkono, kwapele une ngaawa wa chiilu," Ana lukongolo ngaluwa lwa chiilu kwa ligongo lyo? 16 Ni liwiwi Iyatiji, "Pakuwa une ngaawa liso, une ngaawa lya chiilu," Ana liwiwi ngaliwa lya chiilu kwa ligongo lyo? 17 Naga chiilu chose chikaliji liso kupikana kukaliji kwapi? Ni chiilu chose chikaliji liwiwi, mundu akakombwele chinauli kunusya? 18 Nambo Akunnungu aiwisisle iwalo yose mu chiilu cha kila mundu mpela iwatite pakusaka. 19 Nambo iwalo yose ikaliji chiwalo chimo, chiilu chikaliji kwapi? 20 Mpela yachitite kuwa, chikwete iwalo yejinji nambo chiilu chili chimo pe. 21 Liso ngalikombokola kuusalila nkono, "Ngangunsaka!" Namose ntwe nawo ngaukukombokola kugasalila makongolo kuti, "Ngangunsaka!" 22 Kupunda pele chiiwoneche kuti iwalo ya chiilu yaili yakulepetala ni yaili yakusachilwa nnope. 23 Sooni aila iwalo yatukwiganisa kuti yangali uchimbichisyu ni yatukuichimbichisyu, ni iwalo ya chiilu yaikuwoneka ili ya soni ni itukuiuchilwa nnope. 24 Nambo iwalo yaikuwoneka pa meeso pa wandum,ngaikusaka kuunichikwa. Akunnungu nsyene achiwisisle chiilu mu chikotopasyo chanti yele ni kuipa uchimbichisyu aila iwalo yaili yakulepetala. 25 Kwapele kukaawa ni kulekangana muchiilu, nambo iwalo inayose igosane. 26 Chiwalo chimo chapotekaga iwalo ine ikupoteka pamo nacho. Chiwalo chimo chalapikwaga iwalo ine ikusengwa pamo nacho. 27 Nipele wanyamwe wose ndi chiilu cha Kilisito, kila jumo jwenu ali chiwalo cha chiilu cho. 28 Mu mpingo wa wandum wakunkulupilia Kilisito, Akunnungu wawisisle wandum achinduna ni waawili wakulondola wa Akunnungu ni wataatu wakwiganya, sooni wakupanganya yakusimonjeka ni sooni waali ni mituuka jakulamya wakulwala, ni wakukombokola kwakamusya wandum, ni wakukombokola kwimili masengo ni wakukombokola kuwecheta iwecheto ineine. 29 Ana wose ali achinduna? Ana wose ali wakulondola? Ana wose ali wakwiganya? Ana wose ali wakupanganya yakusimonjeka? 30

Ana wose akwete mituuka jakulamya wakulwala? Ana wose akuwécheta iwecheto ineine? Ana wose akwete ntuuka wa kugopolela iwecheto ineine? 31 Nipele nlajile kwannoce kupata mituuka jaaji

13 Namose nga'wechete iwecheto ya wandum ni iwecheto ya achikatumetume wa kwinani, naga nganingola unonyelo, ngulandana ni chikungu chachikusona pane njuga. 2 Namose nakolaga ntuuka wa kulalichila utenga wa Akunnungu ni kwimanyiliila yantemela yose ni kumanyiliila kila chindu, namose ngakwete chikulupi chakomboleka kuchityosya chitumbi, naga nganingola unonyelo, une ngaawa chindu. 3 Namose natyosyaga ipanje yangu yose ni kwalisya wakulaga, namuno nachityosyaga chiili changu chitiniche pa mooto, naga nganingola unonyelo ngamboka kwakulikose. 4 Mundu jwaali ni unonyelo akupilili, ni akusalala ntima, ni ngakukola wiu, ni ngakulifuna, ni ngakulikwesya. 5 Mundu jwaali ni unonyelo akwachimbichisyu wandum wane, ni ngakulisosa kupoka kwakwe nsyene, ni ngakutumbila kwachitema, ni ngakukumbuchila yangalumbana. 6 Mundu jwaali ni unonyelo ngakuchiniliila chigongomalo nambo akuuchiniliila usyene. 7 Mundu jwaali ni unonyelo mowa gose ngakupwa ntima, ni mowa gose akukulupila, ni mowa gose akulolela pangali kupela ni akupilili, indu yose. 8 Unonyelo wangali mbesi. Iwaga kwana ntuuka wa kulondola tiuiche mbesi, iwaga kwana ntuuka wa iwecheto ineine, yeleyo chiimale, pane iwaga kwana kulijiganya ni kumanyiliila indu chikupite. 9 Pakuwa kulijiganya kwetu ni kwimanyiliila indu kuli kwangamalilwa, iyoyo kulalichila kwetu utenga kutyochela kwa Akunnungu kuli kwangamalilwa. 10 Nambo Akunnungu chaitende yose iwe yemalilwe, ni indu yangamalilwa yose chiityochekwe. 11 Panaliji mwanache jwannandi, nawechete chiwanache, naimanyi chiwanache, ni naganisisye chiwanache, nambo pangusile indu yachanache yose nesile. 12 Pakuwa sambano tukulola mpela usyo wangaloleka yambone mlindala, nambo katema ko chitulolegane usyo kwa usyo. Sambano nguimanyiliila panondi, nambo katema ko tinainanye yose kwauchenene mpela Akunnungu yakuti pakumanyiliila une kwauchenene. 13 Nipele, sambano indu itatu yi ni ichitame, chikulupi ni chilolelo ni unonyelo, nambo chindu chachili chechikulungwa kupunda yose, uli unonyelo.

14 Nlimble kukola unonyelo, iyoyo ni kusaka kwannoce mituuka jine ja Mbamu jwa Akunnungu, nambo nnopennope, mpate ntuuka wa kwalalichila wandum utenga kutyochela kwa Akunnungu. 2 Mundu jwaku'wecheta chi'wecheto

changamanyika jwelejo ngakuwécheta ni wāndu kwa umanyilisi wangu, chinyimbe kwa mbumu nambo akuwécheta ni Akunnungu, pakuwa ngapagwa jangu, nombe chinyimbe kwa umanyilisi wangu. 16 mundu jwakumanyilila, jwelejo akuwécheta kwa Mwalapaga Akunnungu kwa mbumu jenu pe, Iwaga machili ga Mbamu jwa Akunnungu indu yesisiche. kwana mundu jwine jwangamanyilila chinkuwécheta 3 Nambo mundu jwakulalichila utenga kutyochela cho, chajitichisyé chinauli "Eloo," kwa kwatogolela kwa Akunnungu akuwécheta ni wāndu malowē ga Akunnungu iŵaga ngaimanya chinkuwécheta? 17 kwalimbisa mu chikulupi ni kwakamulisyá ntima Namuno nkukombola kwatogolela Akunnungu kwa ni kwatulasya ntima. 4 Jwakuwécheta chiwécheto usyene, nambo ngaikwakamuchisyá mundu jwine. changamanyika akulilimbisa nsyene, nambo ajula 18 Ngwatogolela Akunnungu kuti uneji nguwécheta jwakulalichila utenga kutyochela kwa Akunnungu iŵecheto yangamanyika kumpunda wānyamwe wose. akuulimbisa mpingo wa wāndu wākunkulupilila 19 Nambo naŵaga pasikati ja mpingo wa wāndu Kilisito. 5 Uneji ngusaka wānyamwe wose mmechete wākunkulupilila Kilisito, mbaya mechete malowē iŵecheto yangamanyika, nambo nnopennope ngusaka nsano gagakumanyika kuti najiganye wāne kupunda wānyamwe nlalichile utenga kutyochela kwa kuwécheta malowē gamajinji nnope kwa iŵecheto Akunnungu. Pakuwa mundu jwaali ni ntuuka wa kusala yangamanyika. 20 Achalongo achinjangu, nkaganisyá utenga kutyochela kwa Akunnungu akutenda yambone mpela wānache achanandi, nambo mme mpela kumpunda jwakuwécheta iŵecheto yangamanyika, wānache achanandi mu igongomalo. Pankuganisyá iŵaga apali mundu jwine jwakukombola kwagopolela mmeje mpela wāndu wākule. 21 Malajisyo ga wāndu wāne chawéchete cho, kuti mpingo wa Akunnungu gakuti: "Ambuje akuti, 'Chimechete wāndu wākunkulupilila Kilisito ukombole kugumbikwa. ni wāndu wā kwa chiwécheto cha chilendo. Ni 6 Sambano achalongo achinjangu, iŵaga ngwika chimechete ni wāndu wā kwa ngomo sya achalendo, kukwenu ni kuwécheta iŵecheto yangamanyika, namose yeleyo wāndu wā ngasambiliakanila." 22 ana chinkole ichichi? Kusyene ngampoka ikaŵe Nipele kuwécheta iŵecheto yangamanyika kuli nguntagulila kwalitala lya chiunukuko kutyochela chimanyisyó kwa wāndu wāngakukulupilila, ni kwa Akunnungu pane kwa umanyilisi pane kwa ngāwā kwa wāndu wākukulupilila. Nambo kusala liłowē lya Akunnungu pane kwa majiganyo? 7 utenga kutyochela kwa Akunnungu kuli kwa ligongo Namose indu yangali umi ikwete liłowē lyakwe, chindu lya wāndu wākukulupilila ni ngāwā kwa wāndu mpela chitolito pane chityatyā, iŵaga ngaikutyosya wāngakukulupilila. 23 Nipele iŵaga mpingo wa wāndu liłowē lya kulekangana, mundu chalumaniilie wākunkulupilila Kilisito ukuchingangana pamo, ni chinauli lujimbo lwalukung'andikwa? 8 Lipenga kila mundu kuwécheta chiwécheto changamanyika, lyasonaga pangamanyika usone wakwe, wāani ni awāla wāndu wāngamanyilila ni wāngakukulupila wāchaliwiche chile kwaula kungondo? 9 Wānyamwe ajinjilaga mwelemo ngasasala kuti wānyamwe nli iyoyo, mwaŵechetaga chiwécheto changamanyika, wāmpugwe? 24 Nambo iŵaga wāndu wose nkulalichila wāndu chaimanye chinauli inkuwécheta yo? Pelepo utenga kutyochela kwa Akunnungu, ajinjilaga nkuwa mpela wāndu wākuwécheta ni mbungo. mundu jwangamanyilila pane jwangakulupilila yose 10 Ipali iŵecheto yejinji pachilambo pano nombe ichapilikane chiyalosye ungalumbana wakwe nsyene iŵecheto yose ikwete mate. 11 Iwaga ngangombola ni aila yaipilikene chiyalamule. 25 Yasisiche mu ntima kugamanyilila mate gakwe chiwécheto chakuwécheta wakwe chiwē yeunukukwe, nombejo chatindiwale ni mundu, chime jwannendo kwa mundu jwakuwécheta, kwalamba Akunnungu achitiji, "Isyene Akunnungu ni jwelejo kukwangu chaŵe jwannendo. 12 Iyoyo ali pasikati jenu mwanya pelepal!" 26 Ana tujile uli peyo ni wānyamwe, pakuwa nkulajila kwannope achalongo achinjangu? Pankuchingangana pamo kupochele mituuka ja Mbamu jwa Akunnungu, kwappopelela Akunnungu, jwine ajimbe lujimbo nlimbile kwannope kukola mituuka jajikukamusya ni jwine ajiganyisyé, ni jwine akole uunukuko kuugumba mpingo wa wāndu wākunkulupilila waukutyochela kwa Akunnungu ni jwine aŵechete Kilisito. 13 Nipele wākuwécheta chiwécheto kwa chiwécheto changamanyika ni jwine wāgopolele changamanyika, apopele kuti akombole kwagopolela wāndu chachiwéchete kwe cho. Indu yose ifendekwe wāndu chaŵechete cho. 14 Pakuwa pangupopela kwa kwagumba wāndu wākunkulupilila Che Yesu. 27 mchiwécheto changamanyika, mbamu jangu ni Iwaga wāndu akuwécheta iŵecheto yangamanyika, jajikupopela, nambo lunda lwangu ngalukupanganya aŵecheteje wāwili pane wātatatu, ngasapunda, chachili chose. 15 Ana sambano ndende uli? nambo aŵecheteje jumoju ni kuwéje ni mundu Chimbopele kwa mbamu jangu, nombe chimbopele jwakugopolela. 28 Nambo iŵaga ngapagwa mundu

jwakwagopolela wāndu chachiwēchetekwe cho, mpela Malembelo ga Akunnungu yagakuti pakusala, jwele jwakuwēcheta chiwēcheto changamanyika 5 kundanda wāakopochele che Petulo, ni kanyuma atame jii mu mpingo wa wāndu wākunkulupiila wāakopochele aŵala likumi ni wāñili. 6 Sooni Kilisito, aŵechete ni nganisyo syakwe nsyene ni wāakopochele achalongo achinjetu kupunda mia tano Akunnungu. 29 Wāndu wākusala utenga kutyochela kwa pamo ni wāne mwa wānyawo ali chiwela ni kwa Akunnungu, asaleje wāñili pane wātatu ni umi ni wāne ajasiche. 7 Kanyuma wākopochele che wāne agapime agala gakugasala. 30 Nambo Yakobo ni sooni wāakopochele achinduna wose. 8 iŵaga apali mundu panchingangene po apochele Mbesi wāngopochele une jundi mpela jumbagwile utenga kutyochela kwa Akunnungu, juwātandite ngaŵa katema kao. 9 Pakuŵa une ndili nduna kuwēcheta jula amyalale. 31 Pakuŵa wānyamwe jwammwana kupunda achinduna wose, nganguŵajilwa wose nkukombola kulalichila jumo jumo utenga kuŵilanjikwa nduna, ligongo nalagasisye mpingo umpegwilwe ni Akunnungu kuti kila mundu alijiganye wa wāndu wākunkulupiila Kilisito wāali wāni kutulaswa ntima. 32 Ntuuka wa kusala utenga Akunnungu. 10 Nambo, kwa upile wa Akunnungu kutyochela kwa Akunnungu ukusachilwa kulongoswa mele yele indi, ni upile wambele, nganamba kwa ni ajula jwaali ni ntuuka wo, 33 pakuŵa Akunnungu iiyiy peyi. Ngaŵa kuti napanganyisyé masengo ngaŵa Akunnungu wākuwatanganya nambo ali kwakuchalila kwapunda achinduna wose, nganiŵa Akunnungu wā chitendewelete. Mpela yaikuti pakuŵa une, nambo umbone wa Akunnungu wāliji pamo kwa mpingo jose ja wāndu wākunkulupiila Kilisito none. 11 Nipele yaŵaga une ni jungulalichila pane wāali wāndu wā Akunnungu, 34 achakongwe amyalale wēlewo, chelecho ni chatukulalichila, ni chelecho mmpingo jose ja wāndu wākunkulupiila Kilisito ni chinkuchikulupiila. 12 Iŵaga yatalichikwe kuti pakusongangana. Wēlewo ngakusachilwa kuwēcheta. Kilisito wāsyuchile, wāmpepe mwa wānyamwe Nambo akusachilwa ajitichisyé, mpela igakuti kusala akukombola chinauli kusala, ngapagwa kusyuka? Malajisyó ga Wāyahudi. 35 Iŵaga akwete mausyo ga 13 Nambo iŵaga kwangali kusyuka, nipele Kilisito kuuysa, akaausye achiwānkawo kumusi, pakuŵa jili nganasyuka. 14 Iŵaga Kilisito nganasyuka, kulalichila soni kwa achakongwe kuwēcheta chachilichose pa kwetu kuli kwangali chindu, ni kukulupiila kwenu kuli nsongangano wa wāndu wākunkulupiila Kilisito. 36 kwangali chindu. 15 Kupunda yeleyo, tukuloleka kuŵa Ana liloŵe lya Akunnungu lyatoyisole kukwenu? Pane wāumboni wā unami paujo pa Akunnungu, pakuŵa ana lyannychilile mwanya pe? 37 Mundu jwaliijose twasasile kuti Akunnungu wāsyusise Kilisito, nambo aliganisyaga kuti akwete ntuuka wa kusala utenga nganiŵasyusya, iŵaga ili isyene, wāwile ngaasyuka. kutyochela kwa Akunnungu pane akwete Mbumu jwa 16 Pakuŵa naga wāwile ngakusyuswa nipele Kilisito Akunnungu, aimanyilile kuti ingulemba yi, ngulemba nombe nganasyuka. 17 Iŵaga Kilisito nganasyuka, makanyo ga Ambuje. 38 Nambo mundu agajalusaga chikulupi chenu changali chindu ni wānyamwe ndi agaga, nombejo ajaluswe. 39 Kwayele, achalongo chiwēla mu sambi. 18 Sooni wākunkulupiila wose achinjangu, nlajile kwannope kwalalichila wāndu wāvāwile achakulupiila Kilisito asoije. 19 Ni utenga kutyochela kwa Akunnungu ni ngasimwakanya iŵaga tukwalolela Kilisito mu umi awuwupewu, wāndu kuwēcheta chiwēcheto changamanyika. 40 uweji tukusachilwa tukolelwé chanasa kwapunda Nambo indu yose ipanganyikwe mwambone ni wāndu wose. 20 Nambo isyene, Kilisito asyuchile, mwaukotopasyo.

15 Sambano achalongo achinjangu, ngusaka nankumbusye yankati Ngani Jambone jinanlalichile, jimwajipochele jajili nsingi wa chikulupi chenu. Ni wānyamwe nkwiwa chilimbile pa wele nsingi wo. 2 Utenga unanlalichile wo uli Ngani Jambone, wānyamwe nkukulupuswa mwaikamulisyaga yambone yeila inannalichile, ikaŵaga yeleyo chikulupi chenu ngaŵa chindu. 3 Pakuŵa kundanda nampele wānyamwe indu yaili ni mate nnope inapochele une nansyene. Kuti Kilisito wāwilile sambi syetu mpela yagakuti pakusala Malembelo ga Akunnungu, 4 ni wāñichikwe mwilembe ni kusyuka pa lyuŵa lyaatatu

Jwelejo ali jwaandanda ni chimanyisyó chisyene kwa aŵala wāndu wāvāwile kuti chasyuchikwe. 21 Pakuŵa mpela ila chiwa chaichiswe ni mundu jumo, iyoyopeyo, kusyuka kwaichiswe ni mundu jumo. 22 Mpela ila wāndu wose iyakuti pakuwa kwaligongo lya kulumbikana ni che Adamu, iyoyopeyo wāndu wose akutendekwa wājumi kwaligongo lya kulumbikana ni Kilisito. 23 Nambo kila mundu chasyuche kwa katema kakwe, Kilisito wāsyuchile kundanda nipele aŵala wāali wāndu wākwe Kilisito chasyusikwe, apala Kilisito pachaiche. 24 Pele mbesi chijiiche katema Kilisito pachachapa Akunnungu Atati umwenye, pachamale kwonanga mbumu sya ulamusi ni mbumu sya ukulu ni mbumu sya machili. 25 Pakuŵa Kilisito tachitawala

mpaka Akunnungu pachachawika wāmmagongo lumbili, chiilu chikusikwa mwakulepetala chikusyuka wāo paasi pa makongolo gao. 26 Jwammagongo mu machili. 44 Chiilu pachikusikwa, chikusikwa kwa jwambesi kwonasika ali chiwa. 27 Pakuŵa Malembelo chiilu chatupagwile nacho, nambo pachikusyuswa, ga Akunnungu gakuti, "Akunnungu aŵisile yose chikusyuswa kwa chimbumu, iŵaga kwana chiilu paasi pa makongolo gakwe." Nambo Malembelo chatupagwile nacho nipele chipali nombe chiilu pagakusala, "Indu yose iŵichikwe paasi pa makongolo cha chimbumu. 45 Illembekwe Mmalembelo ga gakwe aitawale," ikuwoneka pangasisika yakuti Akunnungu, "Mundu jwaandanda, che Adamu, Akunnungu nganapagwa mu indu yo, pakuŵa welewo īaliji mundu jwanjumi," nambo Adamu jwambesi ali ni īāivisile indu yose paasi pa makongolo ga Kilisito. Mbumu jwakwapa ūandu umi. 46 Ngaŵa chiilu cha 28 Indu yose yaŵichikwaga paasi pa ulamusi wa chimbumu chichalongolele, nambo chiilu chitupagwile Kilisito nombe Mwana chaliwiche nsyene paasi pa nacho, ni mbesi achila chiilu cha chimbumu. 47 Akunnungu, kuti Akunnungu aitawale indu yose ni Che Adamu jwaandanda ūagumbikwe kutyochela papali pose. 29 Sambano, iŵaga nganikupagwa mu litaka, nambo che Adamu jwaawâlî jwatyochele kusyuka, chatendeuli īāala ūawabatiswe kwaligongo kwinani. 48 Wose īali pachilambo ali mpela ajula lya ūawe? Iŵaga ūawe ngaasyusikwa, kwachichi juŵagumbikwe mu litaka, nambo īāala ūaa kwinani ūandu akubatiswa kwaligongo lyao? 30 Ni kwetu ali mpela ajula juŵatyochele kwinani. 49 Ni mpela uwe, kwachichi tukilitaga mu yakogoya katema itutie kulandana ni mundu juŵagumbikwe kwa kose? 31 Achalongo achinjangu, une nguutiosya litaka, iyoyo chitulandane ni mundu juŵatyochele umi wangu moŵa gose! Isyene ngusalila! Ngulilapa kwinani. 50 Ngunsalila achinjangu, chiilu cha mundu kwaligongo lyenu kwa kulumbikana kwetu ni Che ngachikombola kwinjila mu umwenye wa Akunnungu, Yesu Kilisito Ambuje ūetu. 32 Kumenyana kwangu atamuno chiilu chachikuwola ngachikombola ni ūandu ūawaliji mpela inyama yakalipa ku Efeso kwinjila peuto paikwinjila illu yangaikuwola. 51 kula, namenyene kwa usache wa ūandu, ana Mpilikanile, ngunsalila yantemela, ngatuwa wose, napatile ichichi? Iŵaga ūawe ngaasyusikwa sambano nambo wose chitungalauswe, 52 indu yi chiikopochele nneche, "Tulye ni kung'wa, pakuŵa malawî chituwe." Katema lipenga lya mbesi pachilisone, chisisimuchile. 33 Ngasinlambuchikwa: "Umbusanga ūakusakala Pakuŵa lipenga pachilisone, ūawe chachisyuswa ukonanga wende wambone." 34 Mpitikusye ng'anisyø akawa sooni, noweji chitungalauswe. 53 Pakuŵa chiilu syenu, mpanganye yambone, pakuŵa ūampepe chakonasika chikusachilwa chigalauswe ni kuŵa mwa ūanyamwe ngakwamanyilila Akunnungu changajonasika, ni chiilu chakuwa chikusachilwa ng'oo. Nguŵecheta yeleyi kuti nantesye soni. 35 chigalauswe chiŵe changawa. 54 Nipele chiilu Nambo mundu akukombola kuusya, "Ana ūawe chakonasika cho pachichigalauswe ni kuwa akusyuswa chinauli? Ana chachiŵa ni illu yantiuli?" changajonasika, ni chiilu chakuwa pachichigalauswe 36 ūakuloŵela mmwe! Chinkuchipanda ngachimela kuŵa changawa, nipele alila liloŵe lyalilembekwe mpaka chiwe kaje. 37 Pankupanda, nkupanda patiliŵe isyene, "Chiwa chijonasikwe ni kupunda lusongolo pe, Iwaŵaga lusongolo lwa ngano pane kumalile!" 55 "Ana ugwe chiwa, kupunda kwenu kuli mbeju jine, ngawa mmela wansima waukutyochela kwapi? Ana ugwe chiwa machili genu gagakwika kanyuma. 38 Nambo Akunnungu akujipa mbeju nako kupoteka galikwapi?" (Hadës g86) 56 Chiwa jo uloleche mpela yakuti kusaka nsyene, ni kila chikukola machili gakuulasya kutyochela mu sambi, ni lusongolo lukwete uloleche wakwe. 39 illu ya sambi sikukola machili kutyochela mmalajisyø ga che yepanganyikwe yose ngaikulandana. ūandu akwete Musa. 57 Nambo twatogolele Akunnungu, ūelewo illu yao ni inyama ikwete illu yao, ijuni ikwete illu akututenda tupunde kwa litala lya Ambuje ūetu yao ni somba sikhete illu yao. 40 Sooni ipali illu Che Yesu Kilisito. 58 Nipele achalongo achinjangu, ya kwinani ni illu ya pachilambo, nambo usalale njimanje kwakulimbila, nkatinganyika. Moŵa gose wa illu ya kwinani ngaukulandana ni usalale wa illu mpunde kultyosya mmasengo ga Ambuje pakuŵa ya pachilambo. 41 Lyuŵa likwete usalale wakwe ni nkuimanyilila kuti masengo gankugapanganya kwa lwesti likwete usalale wakwe, ni ndondwa sikhete ligongo lya Ambuje nganigaŵa ga iiyi peyi. usalale wakwe. Namose ndondwa nasyo silekangene kwa usalale. 42 Ni ichiiŵe katema ka kusyuswa kwa ūawe. Mpela ila mbeju, chiilu chikusikwa akuno chili chiosile nambo chikusyuka akuno chili chejumi. 43 Chiilu chikusikwa mwa kwaluka chikusyuka mu

16 Sambano ngusalila yankati mbiya kwa ligongo lya kwakamuchisya ūandu ūa Akunnungu: Mpanganye achila chinalajisyø mmipingø ja ūandu ūakunkulupilila Kilisito ūa ku Galatia. 2 Kila

chijuma, kila mundu mwa ñanyamwe asapule mu nyumba jao, akunkomasya kwa lina lya mbiya syasikutyoche mu yakupata yakwe, nipele Ambuje. 20 Ni achalongo wose ñaali pelepa agose kuti pachicche ngasindenda nanjenunanjenu akunkomasya. Nkomasyane kwakulosya unonyelo sooni. 3 Namalaga kwika kukwenu, âwala ñandu wa Kilisito. 21 Uneji, che Paolo ngunkomasya, uchimwasagule pasikati jenu, chinaatume ni chikalata ngulemba kwa nkono wangu nansyene. 22 Mundu chakwamanyisa, ni ajausye mbote syenu ku jwalijose jwangasaka kwanonyela Ambuje, jwelejo Yelusalemu. 4 Iwaga chiwoneche ili yambone alwesechekwe! Maranatha malumbo gakwe njise noneji nyaule, nipele ñeles ñanduwo chalongane Ambuje ñetu. 23 Ngunsachila umbone kutyoche la none. 5 Chiiche kweleko namalaga kupita ku kwa Ambuje Che Yesu. 24 Unonyelo wangune uwe Makedonia, pakuâ ngusaka kwaula ku Makedonia. pamo ni mwanyamwe wose ñanlumbikene ni Kilisito 6 Panjipa chindame ni ñanyamwe kwa moâ Che Yesu.

kanandi pane chindame katema kose kambeo
kuti mpakombole kungamusya mu ulendo wangu
kulikose kuchinyaule. 7 Pakuâ ngangusaka
kuonegana ni ñanyamwe ni kupelenganya. Ngulolela
kutama ni ñanyamwe kwa katema kakajinji Ambuje
asakaga. 8 Chindame ku Efeso mpaka lyuâ lya
Pentekosite, 9 pakuâ Ambuje amugulile nnango
kupanganya masengo gamakulungwa, namuno
kweleko kwana ñandu achajinji ñakunganila. 10 Che
Timoseo aikaga kukwenu, nkantendekasya akole
lipamba pachatame ni ñanyamwe, pakuâ ñelewo
akugapanganya masengo ga Ambuje mpela une.
11 Nipele mundu jwalijose akasannyesya jwelejo,
nambo munkamusye ajendelechele ni ulendo kwa
chitendewe kuti apakombole kumujila. Pakuâ
ngwalolela auje pamo ni achalongo ñane. 12
Sambano ngusalà yankati ngani ja nlongo njetu
che Apolo: Nachondelele kwanno aiche kukwenu
pamo ni achalongo ñane. Nambo ngakusaka kwika
kweleko katema kano, nambo chaiche pachachikola
lipesa. 13 Nchesye, njime uchenene mu chikulipi,
mmeje ñakulimbila ni mmeje ñamachili. 14 Kila
chindu chinkupanganya mpanganyeje kwa unonyelo.
15 Sambano achalongo achinjangu, nkwanayilila
che Sitefano ni ñandu ñaali mu nyumba jakwe,
ñelewo ñalongolele kuâ ñakilisito ku Akaya ko,
nipele ñalityosisye achinsyene kwatumichila ñandu
â Akunnungu. Kwapele achalongo achinjangu
ngunchondelela, 16 mwajitichisy e ñandu mpela
ñelewo ni kila mundu jwakupanganya masengo
ni kutumichila pamo nawo. 17 Ngusengwa nnope
paikangene che Sitefano ni che Futunata ni che
Akaiko, pakuâ ñelewo ñangamuchisy kupanganya
masengo agala gamwapanganya ñanyamwe
katema kanganimpagwa. 18 Ñelewo angonjile ntima
wangu mpela ñitatite pakujikonga mitima jenu, ñandu
mpela ñelewo ili yambone kwakumbuchila. 19 Mipingo
jose ja ñandu ñakunkulupilila Kilisito â ku Asia
jikunkomasya. Che Akila ni che Pilisila pamo ni mpingo
wa ñandu ñakunkulupilila Kilisito waukusongangana

2 Wakolinto

1 Uneji che Paolo nduna ju Che Yesu Kilisito kwa usache wa Akunnungu, ndili pamo ni nlongo njetu che Timoseo. Ngunnembela wanyamwe wāndu wā Akunnungu unkakulupilila Kilisito wānli ku Kolinto pamo ni wāndu wose wā Akunnungu wāali ku Akaya kose. **2** Tukwāwenda Akunnungu Atati wētu ni Ambuje Che Yesu Kilisito ampe ntuuka ni chitendewelete. **3** Alapikwe Akunnungu wāali Atati wā Ambuje wētu Che Yesu Kilisito ni Atati wāali ni chanasa ni Akunnungu wā utulasyo wose. **4** Akunnungu akututulasya mitima mmalagasyo gose kuti noweji tukombole kwatulasya mitima awāla wāali mmalagasyo gagaligose. Tukwatulasya mitima mpela wēlewo iātate pakututulasya uwe. **5** Mpela ila igakuti kupunda kukwetu malagasyo kwaligongo lya kwatumichila Kilisito, iyoyopeyo ni itukuti kutulaswa kwannope ni Kilisito. **6** Iwaga uwe tukulagaswa, tukulagaswa kuti wanyamwe ntulaswe mitima ni kukulupuswa. Pane iwaga tukutulaswa mitima, wanyamwe nkutulaswa mitima iyoyopeyo ni kupata machili gakunkombolesya kugapililia malagasyo galagala gatukugapililia. **7** Kwayele chilolelo chatulinacho kukwenu chili chakulimba, pakuwa tukui manyilila kuti mwawaga noweji mmalagasyo chinchiwā pamo noweji mu kutulaswa kwetu. **8** Achalongo achinjetu tukusaka kummanyisyā kulaga kwatwalasile ku chilambo cha Asia, pakuwa kulaga ko kwagapundile machili getu ni kwichila mwakupwa mitima ja kupunda kukola umi. **9** Isyene mmitima jetu twaganisiseyé kuti tuli mpela wālamulikwe kuulagwa. Yakopochéle yeleyo kuti tukagakulupilila machili getu twachinsyene nambo twakulupilile Akunnungu wākwasusya wāndu wāwile. **10** Wēlewo wātakulupwisye mmalagasyo gala gagasachile kutuulaga ni chapunde kutukulupusya. Noweji tukwalolela wēlewo kuti chatukulupusya sooni. **11** Wanyamwe nkutukamusya uwe kwakutupopelela. Nipele Akunnungu chagajanje mapopelo genu ni chatupe upile, ni wāndu achajinji chīvatogolele Akunnungu kwaligongo lyetu. **12** Uweji tukulifunila chindu chimo, miningwa jetu jikutuwālanjila kuti utame wetu pachilambo pano nnopennope ni wanyamwe kutama kwauswela ni ntima wambone utupegwilwe ni Akunnungu. Nganitenda yeleyo kwa lunda lwa chiundu nambo kwa ntuuka wa Akunnungu. **13** Tukunnembela wanyamwe indu yankukombola kusyoma ni kuimanyilila. Ngulolela chinnyimanyilile yambone, **14** nachi wāmuno sambano nkutumanyilila

kanandi, nipele pa lyuwa lichauje Ambuje chinlifune kwaligongo lyetu ni uweji yachitujile pa kulifuna kwaligongo lyenu. **15** Isyene naliji ni chele chilolelo, nasachile kaje kwika kukwenu kuti nkole upile kwa kumona une kaawīli. **16** Ngulapilila kuptila kukwenu ndili ngwaula kuchilambo cha ku Makedonia ni pakuuja, kuti mungamusye mu ulendo wangu wa kwaula ku Yudea. **17** Ana panasachile kutenda yeleyo nkuganisyā naliji jwagalaukagalauka? Pane inguganisyā nguganisyā kwa nganisyō sya chiundu pinguti, "Elo," ni "Ngwamba," kwakatema kamo? **18** Akunnungu ali wākulupilichika, utenga wetu kukwenu ngāwā li洛ōe lyakuti "Elo," ni "Ngwamba" kwakatema kamo. **19** Pakuwa Mwana jwa Akunnungu, Che Yesu Kilisito, jutwanlalichilaga kukwenu une ni che Siluwano ni che Timoseo, nganawā mundu jwa "Elo" ni "Ngwamba," kwakatema kamo, nambo moŵā gose ali "Elo" ja Akunnungu. **20** Pakuwa ilanga yose ya Akunnungu kwa litala li Che Yesu Kilisito ikuwa "Elo". Kwa ligongo lyo tukuti "Elo" kwa litala lya wēlewo kwa kwakusya Akunnungu. **21** Akunnungu nsyene ni wākululimbisa uwe ni wānyamwe mkulumbikana ni Kilisito. Ni uwātusagwile, **22** atupele Mbamu jwakwe mmitima jetu aŵe chimanyisyā chachikulosya kuti tuli wāndu wākwe, nombewo aŵele poni kwa indu yose yaatugosele. **23** Akunnungu ali jwaumboni jwangu, wēlewo akuumanyilila mtima wangu. Uneji naamwiwe ninaiche sooni ku Kolinto kukunsupusya kwakunsalila malowē gakalipa. **24** Ngatukusaka kunkanganichisyā nkatī aila inkuikulupilila, pakuwa tukwimanyilila kuti nli wākulimba mu chikulipi chenu, nambo tukupanganya masengō pamo ni wānyamwe ligongo lya kusengwa kwenu.

2 Nambo, nalilapilile kuti nganyika sooni kukwenu kukunsupusya. **2** Pakuwa nansupusuya wānyamwe, ana wāani chachisengwasya une? Ali wāndu wālawāala unaasupwisye. **3** Noneji nanlembele lyle li洛ōe kuti naikaga kukwenu ninasupuswe ni awāla wākusachilwa kundenda sangalale. Nguimanyilila isyene, nasangalalaga une ni wānyamwe wose nkusangalala. **4** Pananlembelelagā ndili ngusongoneka akuno ndili ngulilasika ni misosi, ngāwā kuti nansupusye wānyamwe nambo kuntenda mmanyilile kuti ngunnonyela kwannope. **5** Ni sambano apali mundu jwansupwisye, mundu jo nganasupusya une nambo ni wānyamwe wose ni ngangusaka meje jwakalipa nnope. **6** Kwamukwa kwajamwikwe mundu jo ni wāndu achajinji kwakwanile. **7** Ikusachilwa kunnechelesya mundu jo ni kuntulasya ntima kuti akapunda kusupuka nnope ni kupwa

ntima. 8 Nipele ngunchondelela mwalosye kuti kwa Akunnungu. 6 Nombewo ni wakututenda uwe nkwanonyela kwanno. 9 Pakuwa naibile tukombole kulitumichila Lilangano lya Sambano, chikalata chila kuti naimanyilile iwgwa nkukombola ni ngawa lilangano lya malajisyo gagalembekwe, kwitichisya mu yosepe. 10 Mwannechelesyaga mundu nambo kwa lilangano lya Mbamu jwa Akunnungu. jwaliyose chilewo chakwe noneji ngunnechelesyaga Pakuwa malajisyo gagalembekwe gakwikanawo chilewo chakwe. Pakuwa pangulechelesyaga, ni iwgwa chiwa, nambo Mbamu jwa Akunnungu akwikanawo isyene ngwete chakulechelesyaga, ngulechelesyaga umi. 7 Malajisyo gagalembekwe mu ipande ya paujo pa Kilisito kwaligongo lyen, 11 kuti Shetani maganga gagasepekwe, ni ukulu wa Akunnungu ngasatulambusa pakuwa tukumanyilila ukalamuche wakopochele pajatiosyekwe. Namuno ukulu wa ku wakwe. 12 Panaiche ku Tuloa kukulalichila Ngani meeso ku Che Musa waliji wa katema pe, waliji ni Jambone ja Kilisito, nakusimene kuli kuwachikwe machili gati Waisilaeli nganakombola kukulolechesya chile ni Ambuje kwaligongo lya masengo gao. 13 ku meeso ku Che Musa ligongo lya kung'alima Nambo nganingombola kutulala muntima pakuwa kwakwe. Iwgwa malajisyo gagakwikanawo chiwa nganinasimana nlongo njangu che Tito kweleko. pagakupanganya masengo gaiche ni ukulu wo, 8 Nipele nalangene nawo wändu wa kweleko ni uli ana utumichile wa Mbamu ngaupunda kuwa ni kwaula ku Makedonia. 14 Nambo tukwatogolela ukulu wakupunda nnope? 9 Iwgwa kwaliji ni ukulu Akunnungu pakuwa mowa gose akutulongosya tul mu aula utumichile uwaichenawo ulamusy, isyene mu mpingo wa kulosya kupunda mu kulumbikana utumichile waukwatenda wändu awei wambone paujo pamo ni Kilisito. Nombewo akututenda uwe tujenesye pa Akunnungu chiupunde kukola ukulu nnope. 10 umanyilisi wa kwamanyilila walewo, papali pose Kwaapele, achila chichaliji ni ukulu kalakala chisoyesye patukumpanganyichisya masengo mpela nnunji ukulu wakwe, pakuwa chiiche chachili ni ukulu nnope. wambone. 15 Pakuwa kwa Akunnungu uweji tul 11 Pakuwa, iwgwa achila chichaliji cha kupita chaliji mpela nnunji wambone wa Kilisito utupegwilwe ni ni ukulu nipele achila chakulama chichikole ni ukulu Akunnungu, waukwenela pasikati ja wakukulupuswa wakupunda nnope. 12 Nipele pakuwa tukwete chilolelo ni wakusochela. 16 Kwa awala wakusochela nnunji chati nyi tukuwetcheta pangali lipamba. 13 Uweji wo uli chiwa nambo kwa wakukulupuswa nnunji ngatukutenda mpela Che Musa juwaunichele ku meeso wo ukwikanawo umi. Ana waani wakukombola kwao ni chiguo cha mwana kuti Waisilaeli akakulola kuijanganya yeleyo? 17 Uweji nganituuwa mpela kumbesi kwa kung'alima kwakukusisina. 14 Nambo wane wakulismisya lielowi lya Akunnungu, nambo nganisyo syao syalepele kumanyilila, pakuwa mpaka kwakulumbikana ni Kilisito tukulalichila mu usyene lelo jino, palikusyomekwa lilangano lya kalakala paujo pa Akunnungu mpela wändu watumikwe ni chitambaa cho chipali, chiunichele nganisyo syao. Akunnungu.

3 Uli, tukutanda sooni kulilapa twachinsyene?

Pane tukusaka chikalata cha kutumanyisa kukwenu pane chikalata kutyochela kukwenu kutumanyisa uwe mpela wändu wane yakuti pakupanganya? 2 Wanyamwe nli chikalata chetu, chikalata chachilembekwe mmitima jetu chikumanyika ni kusyomekwa ni jwaliyose. 3 Isyene kuti wanyamwe nli chikalata chachilembekwe ni Kilisito, chachikulosya isogosi ya masengo getu pasikati jenu. Chele chikalata cho nganichilembekwa ni wino, nambo kwa Mbamu jwa Akunnungu wajumi ni nganichilembekwa pachanya chipande cha liganga chachisepekwe nambo mmitima ja wändu. 4

Tukukombola kusala yeleyo pangali woga kwaligongo lya chikulupi chatulinacho paujo pa Akunnungu kwa aila Yatesile Kilisito. 5 Ngawa kuti uweji tukukombola

4 Nipele kwa chanasa cha Akunnungu atupele masengo ga, kwaligongo lyo ngatukupwa ntima. 2 Tuilesile indu yose ya mitemela ni ya soni, ngatukunlambusa mundu jwaliyose namuno twachinsyene nambo ukombole wetu ukutyochela kulyingasya lielowi lya Akunnungu, nambo kwakusala

usyene pelanga chikwatende wāndu amanyilile mmitima jao yatutite kuŵa paujo pa Akunnungu. 3 Nambo iwaga Ngani Jambone jitukujilalichila uwe jiunichikwe, jele jiunichikwe kwa wāndu wākonasika pe. 4 Ni wēlewo ngakukulupiliла pakuŵa nganisyo syao syetaje chipi ni achisoka, wāali nnungu wā pachilambo pano, kuti akakombola kuliwona lilanguka lya Ngani Jambone ja ukulu wa Kilisito, wāali chisau ni Akunnungu yatite kuŵa. (aiōnios g165) 5 Pakuŵa ngatukulalichila ngani syetu twachinsyene nambo tukunlalichila Che Yesu Kilisito wāali Ambuje, noweji tuli achikapolo wānu kwaligongo li Che Yesu Kilisito. 6 Akunnungu wālaŵāla uŵasasile kuti, "Lilanguka lilanguchisyé mu chipi," wāwawo ni wālanguchisyé mitima jetu, atupele lilanguka lya umanyilisi wa ukulu wa Akunnungu waukung'alima ku meeso kwa Kilisito. 7 Nambo uwe wātukwete mbiko ji tuli mpela yombo ya litaka yaiŵichikwe indu ya mmbumu nkati mwakwe, pakuti gawoneche machili gamakulungwa go, gakutyochela kwa Akunnungu ngāŵa kutyochela kukwetu twachinsyene. 8 Uweji tukupata masausyo gakupisyangana nambo ngatukulepela. Tukukola lipamba nambo ngatukupwa mitima. 9 Tukulagaswa nambo ngatukulekwa pangali ukamuchisy. Namuno tugwisiswe nambo ngatukujonasika. 10 Moŵa gose tukwenda ni chiwa chi Che Yesu pa iilu yetu, kuti umi u Che Yesu uwoneche iyoyo mu iilu yetu. 11 Pakuŵa uwejî wātuli wājumi tukulajikwa moŵa gose kwaligongo lyakwatumichila Che Yesu, kuti umi wao uwoneche mu iilu yetu yaikuwa. 12 Kwapele uwe tuli chile namose kuwa kwaligongo lyakunlalichila wānyamwe kuti wānyamwe mpate umi wa moŵa gose pangali mbesi. 13 Malembelo ga Akunnungu gakuti, "Nakulupiliile ni kwa ligongo lyo nāŵechete." Uwe nowe tukwete ntima uwowo wa chikulipi, tukukulupiliла kwayele tukuŵecheta, 14 pakuŵa tukuimanyilila kwaisyene kuti Akunnungu ni uŵansyusisy Ambuje Che Yesu, chatususye noweji pamo ni Ambuje Che Yesu ni kutuwika paujo pao pamo ni wānyamwe. 15 Yele yose itendekwe kwa liwamba lyenu kuti ntuuka wa Akunnungu paukwaichilila wāndu achajinji, chīŵatende wātogolele kwanope Akunnungu, ni kwakusya Akunnungu. 16 Kwapele ngatukupwa mitima, namuno iilu yetu ikuwisala nambo mbumu syetu munkati mwetu sikutendekwa syasambano moŵa gose. 17 Kulaga kwetu kuli kwamwana sooni kuli kwa katema kakajipi nambo kukutupa ukulu waukupunda nnope, ukulu wa moŵa gose pangali mbesi wauli wambone kupunda kulaga kwatuli nako. (aiōnios g166) 18 Tukailolela yaikuwoneka nambo tuilolele yaikuwoneka. Pakuŵa aila yaikuwoneka ili ya katema kakajipi nambo yangaikuwoneka ili ya moŵa gose pangali mbesi. (aiōnios g166)

5 Pakuŵa tuimanyi yakuti chiiu chetu cha paasi pano chili mpela lisakasa lyalikomboleka konasikwa, ni chajonasicwaga, Akunnungu chachitupa chiiu chachili mpela nyumba kwinani, nyumba jangataŵikwa ni makono ga wāndu nambo jitaŵikwe ni Akunnungu nsyene ni jichijitame moŵa gose pangali mbesi. (aiōnios g166) 2 Ni sambano mutukutama mu tukuwuwula akuno tuchiloleлага kwakulajila kwannope kupata chiiu chetu cha kwinani. 3 Pakuŵa twamalaga kupegwa chiiu cha kwinani ngatulolechela sooni nganitukola chiiu. 4 Twāwaga chīŵela mu chiiu chi chachili mpela lisakasa lya pachilambo tukuwuwula ni kutopelwa pakuŵa ngatukusaka kuchileka chiiu chi chachikuwa, nambo tukusaka kupegwa chiiu cha kwinani kuti chiiu chachikuwa chigalauswe ni umi wa moŵa gose pangali mbesi. 5 Akunnungu nsyene ni wātukolochesyé indu yi, nombewo ni wātupele Mbumu jwakwe aŵeje poni ja indu yose yatugosele. 6 Nipele katema kose tukulimbisa mitima, sooni tukumanyilila kuti katema katukuŵa mchiilu chi, tukutama kwakutalika ni Ambuje. 7 Pakuŵa tukutama kwa chikulipi ngāŵa kwa yatukuiwona pe. 8 Nambo tukulimba mitima ni ikaliji mbaya tuchileche chiiu chi ni kwaula kukutama pamo ni Ambuje. 9 Nambo chindu chachili chambone kupunda yose, chili kwanonyelesya Ambuje tuli mu iilu ya pachilambo pano pane tuli mu iilu ya kwinani. 10 Kwayele uweji wose tukusachilwa tujime paujo pa Kilisito ni kulumulikwa kuti mundu jwalijose apochele nti iŵatite pa kupanganya pāwaliji pachilambo, iŵaga yambone pane yangali mate. 11 Nipele, tukugamanyilila malumbo ga kwajogopa Ambuje kwayele tukuchalila kwachisywa wāndu. Akunnungu akutumanyilila uchenene, noneji ngwete chilolelo chakuti ni wānyamwe wākwe nkutumanyilila uchenene. 12 Uweji ngatukulilapa sooni twachinsyene paujo penu nambo tukusaka kumpa wānyamwe ligongo lya kulinlapa kwaligongo lyetuwe kuti mpakombole kwajanga wākulilapa kwa indu yaikuwoneka ni ngāŵa kwa indu ya muntima. 13 Iŵaga tukulolechela wāapugwe, tuli wāapugwe kwaligongo lya kwanonyelesya Akunnungu, ni iŵaga tukwete umanyilisi wambone, yeleyo ili kwa liwamba lyenu. 14 Pakuŵa unonyelo wa Kilisito ukutulongsosa, sambano tukumanyilila kuti mundu jumo pe ni juŵawile ligongo lya wāndu wose, nipele wāndu wose tuwile pamo nawo. 15 Nombewo wāwile ligongo lya wāndu wose, kuti wāndu wāali wājumi anaŵe wājumi sooni kwa kulinonyelesya achinsyene, nambo

kwakwanonyelesya ûlelewo uwawile ni kusyuka mpela wangatukumanyika nambo tukumanyika kwa liwamba lyâ wanyawo. 16 Kwayele chitandilile nnope, twaputikwe nambo nganituwa, mpela inkuti sambano ni kwendelechela ngatukumpima mundu pakulola uweji tuli wajumi. 10 Nachiâamuno jwalijose kwa lunda lwa chiundu. Namuno twampimile tukuwoneka mpela wâkusupuka nambo tukusengwa Kilisito kwa lunda lwa chiundu, nambo sambano mowâ gose. Nachiâamuno tukuwoneka mpela ngatukutenda yeleyo sooni. 17 Iwêle kuti mundu wâkulaga nambo tukwasichisa wâjinji. Nachiâamuno aâwaga munkati mwa Kilisito apanganikwe mundu tukuwoneka mpela wângali chindu nambo tukwete jwasambano ni yakalakala ipiite, nbole, itendekwe indu yose. 11 Achalongo achinjangu wâ ku yasambano. 18 Aiyi yose ikutyochela kwa Akunnungu Kolinto, tukungulwiche ni wanyamwe pangasisika, wâtujilene ni nsyene kwalitala lyâ chiwa cha Kilisito, ni tukunnonyela wanyamwe kwa mitima jetu jose. ni wâtupele masengo ga kwajilanya wându wâne ni 12 Nganitulisiwila kunnonyela wanyamwe, nambo Akunnungu. 19 Welewu uli utenga wetu, Akunnungu wanyamwe mpungwisye kutunonyela. 13 Sambano wâajilene wându wâ chilambo chino ni asyene ngûwecheta ni wanyamwe mpela achiâwanangu nipele kwalitala lyâ chiwa cha Kilisito pangaâwalanjila sambî wanyamwe ntunonyele uweji mpela itutesile. 14 syao. Nombe atupele uweji utenga wa kwilanya. 20 Nkakamulana ni wându wângakwakulupilia Kilisito Nipele, uwe tukuâwecheta pamalo pakwe Kilisito, mpela pakuâwa kwana uganja chi pasikati ja umbone ni ila Akunnungu asyene akunchondelela wanyamwe ungalumbana? Ana lulanga ni chipi komboleka kwa kang'wa syetu. Tukunchondelela wanyamwe kutama pamo? 15 Ana kwana kwilana pasikati pamalo pakwe Kilisito njilanikwe ni Akunnungu. ja Kilisito ni Shetani? Ana wându wâkukulupilia 21 Kilisito nganakola sambî nambo kwa liwamba ni wângakukulupilia akukombola kutama pamo ni lyetu Akunnungu wântesile ajigale sambî syetu kuti kwakulumbikana ni ûlelewo tukombole kuâ wambone ja Nyuumba ja Akunnungu ni kuiopolela inyago? paujo pa Akunnungu.

6 Nipele uweji wâtukupanganya masengo pamo ni

Akunnungu, tukunchondelela nkautenda ntuuka wa Akunnungu mpela nganiukola masengo kukwenu. 2 Pakuâwa Mmalembelo Gamaswela Akunnungu akuti, "Pa katema kangu ka chanasa nampikene, ni pa lyuâwa lyâ ukulupusyo nankamuchisy." Nbole, sambano kali katema ka chanasa cha Akunnungu ni lelo lili lyuâwa lyâ ukulupusyo! 3 Uweji ngatukusaka kuâ chakukuwâsyâ chakwatenda wându akasankulupilia Kilisito, kuti masengo getu ganalatalilwe. 4 Nambo mu indu yose itukupanganya tukulosya kuti, uweji tuli achikatumetume wâ Akunnungu, kwa upililiu katema ka masausyo ni katema ka kusôwekwa ni indu ni katema ka kulaga. 5 Twaputikwe kwa kutama chambone ni kwa umanyilisi ni kwa upililiu ni kwa umbone. Tukunkulupilia Mbamu jwa Akunnungu ni tukwanonyela wându kwausyene. 7 Twalalichile utenga wa usyene kwa machili

ga Akunnungu. Yakuputilana yetu yakulichenjela ni yakwaputila ili kupanganya yambone paujo pa Akunnungu. 8 Tuli chile kuchimbilichikwa ni kujaluswa, kutukanwa ni kulapiika. Tukuwoneka nti

Pakuâwa uweji tuli Nyuumba ja Akunnungu, Akunnungu wâali wajumi mpela iwatite asyene, "Chindame mwa ûlelewo, ni chinijienda pasikati jao. Chinjiâwa Akunnungu wâo, nombewo chaâwe wându wângu." 17 Kwapele Ambuje akuti, "Ntyoche pasikati jao, nkalisepusye nawo. Nkakwaya chachili cha usakwa, noneji chinampochele. 18 Ambuje jwali ni ukombole akuti yele, Chinjiâwa Atati wânu, wanyamwe chinchiâwa achiâwanangu."

7 Nipele, achambusanga wângu pakuti tukwete

ilanga yose yi menema tuliswejesye iilu ni mbumu ni tuâweje wâswela mbee tuchitamaga nkwalamba Akunnungu. 2 Ntupochele mmítima jenu. Nganitunnewâla jwalijose atamuno kummulasya mundu jwalijose. 3 Ngangusala yeleyi kwakunlamulila twapangenyâ masengo gakulimba, ni katema kakajinji twachesisyâ ni twatemi pangalya. 6 Tukulosya kuti uweji tuli achikatumetume wâ Akunnungu kwa kutama chambone ni kwa umanyilisi ni kwa upililiu ni kwa umbone. Tukunkulupilia Mbamu jwa Akunnungu ni tukwanonyela wângu kwausyene. 5 Pakuâwa namose patwaiche ku Makedonia nganitukombola kupumulila mu iilu kwetu une nansyene ndusiswe ntima, ni lukondwa lwangu lwangali chiwani. 5 Pakuâwa namose patwaiche ku Makedonia nganitukombola kupumulila mu iilu umenyanî ni muntima mwaliji ni lipamba. 6 Nambo pa Akunnungu. 7 Ni ngaâwa wâunami nambo tukuâwecheta usyene. 9 Tukuwoneka kwa kwika Che Tito. 7 Ni ngaâwa

pakuntulasya ntima. Atusalile inkuti pakulajila kumona kupeleganya kupunda ukombole wao ni nganapagwa ni inkuti pakusupuka kwa aila iyangopochele ni inkuti mundu juŵaakanganyichisyenambo kwa kusaka pakusaka kunjenjela une, chelecho chikusengwasya kwao achinsyene. 4 Watuchondelele kwannope kwannope une. 8 Nipele, namose nansupwisye tukamulangane nawo kwatumichila wāndu wā kwa chikalata chila une ngangulilasika. Namuno Akunnungu wāaal ku Yudea. 5 Nganapanganya nalilasiche kwa katema pe, ngangulilasika sooni, mpela itutite kulolela, nambo wālityosisye achinsyene pakuŵa naimanyi kuti chikalata changu chansupwisye kaje kwa Ambuje ni kwetuwe, malinga ni yaikuti kwakatema pe. 9 Sambano ngusengwa, ngāŵa pakwanonyela Akunnungu. 6 Ni twanchondelele ligongo mwasupwiche, nambo ligongo kusupuka che Tito juŵagatandite masengo go ankamusye kwenu kwantesile ngalauche ni kuleka sambi. wānyamwe mmalichisyemasego gakupeleganya Pakuŵa mwasupwiswe mpela yakuti pakusaka kwa ntima wa unonyelo. 7 Wānyamwe nkupanganya Akunnungu, kwapele nganitumpanganyichisyayambone mu yaili yose, mchikulupi ni ukombole wa chachili chose changalumbana. 10 Pakuŵa kusupuka kuŵecheta ni umanyilisi ni kuchalila kose ni unonyelo kwakukuchiswani Akunnungukukwaptikusya wāndu wenu kukwetu. Kwayele tukunchondelela nkole mitima jao ni kuuleka sambi, ni kupochela ukulupusyo unonyelo wakupunda mmasengo gakupeleganya wangali kulilasika, nambo pachilambo kusupuka kwa ga. 8 Nganguŵecheta kwa kunkanganyichisyachiundi kukunnyichisyamunduchiwa. 11 Sambano nambo ngusaka kuulola unonyelo wenu iŵaga nnole yaikopochele nkati mwenu kwaligongo lyali uli wausyene kwa kuulandanya ni unonyelo wa kusupuka kwenu mpela Akunnunguyakutipakusaka. wāndu wāne. 9 Pakuŵa wānyamwe muumanyi Kuntestile mme wākuchalila kwannope kwakulosya ntuuka wa Ambuje wāetu Che Yesu Kilisito, namuno kuti nganimpanganye chileŵo chachili chose. wālijii wākusichila nambo wālitesile wākulaga kwa Mwapotekwemuntima ni kutojima, nkewete lung'waniliwamba lyenu kuti kwa kulaga kwao wānyamwe lwa kumona, ni nkunonyelana ni nkunlechela ntendekwe wākusichila. 10 None pa liloŵe li Akunnungualamule. Kwa yailiyose nlilosisyekuti ngunshauliyelei, ili yambone kukwenu kumalichisyenganinkola chileŵo mu yele yose. 12 Kwapele aila imwaitandisyemwacheso. Wānyamwe mwalijinamose nanlembel, nganananlembelaligongo lyawāndanda kupeleganya ni mwalijiwāndanda kuŵajwaleŵile atamuno jwaleŵelwe. Nambo nasachile ni lung'wanilwakutenda yeleyo. 11 Sambano iloleche paujo pa Akunnungu inkuti pakutukamusya mmalichisyemasego gakupeleganya go mpela ila uweji. 13 Kwapele twatusiswe mitima jetu. Ngāŵa imwatite pakuŵa ni lung'wanilwa kumamusya. Ni kwa kutuswa ntima pe nambo Che Tito wātusengwasisye lung'wanilulalulalumwakwete larakumamusya, iyoyokwannope kwaligongo lyakusangalala kwakwe peyo mmalichisyemasego go kwa kupeleganyapakuŵamwaukonjisyenatima wao. 14 Uneji nalilapile malinga ni ukombole wenu. 12 Iŵaga mundu akwetepaujo pa Che Tito kwaligongo lyenu ni wānyamwe ntima wa kupeleganya, Akunnungu akupochela chindungananimundaga soni. Nambo kila chinduchitunsalile chakutyosyacho kwakuchilola achila chakwete, ngāŵachaliji usyene nikunlapawānyamwe paujo pa kwakuchilola achila changanakola. 13 Nningwa wangu Che Tito chaliji chinducha usyene. 15 Unonyelo ngāŵakuti wānyamwe nlajeje kuti wāne apochejewakwe kukwenu ukupunda nnope paakukumbuchila ngwamba nambo iŵeje imo. 14 Aka katemakawānyamwe wose imwatite pakwitichisyenimwatite wānyamwe nkewete indu yaijinji nnope, nipele pakumpochela kwa ntima nikwa kunchimbichisyenmwakamuchisyewāvala wāikwasōwa. Ni wānyawopatachipata indu yejinji akombole kunkamuchisyewānyamwe yaikunsoŵa. Ni pelepo chiiŵe imo. 15 Mpela Malembelo ga Akunnungu igakutipakusala, "Juŵakumbikenye yejinji nganakola yakupunda, ni ajula juŵakumbikenye kanondi nganakola litika." 16 Ngwatogolela Akunnungu wāwapele che Tito ntima wa kunkamusya wānyamwe mpela indite kunkamusya une. 17 Ngāŵakuti ajitichisyetitawāwendile penambo wālijii ni lung'wanilwalukulungwa lwa kunkamusya mpaka wāsachile nsyene kwika kukwenu. 18 Pamo nawotukunlajisyenjetu, jwakulapikwa nri mipingo jose ja wānduwākunkulupilila Kilisito kwa kulačilicha

8 Achalongo achinjetu tukusaka kummanyisyayatite Akunnungukwapa ntuuka mipingo ja wānduwākunkulupilila Kilisito ja chilambo cha kumakedonia. 2 Wākunkulupilila wā kweleko wālinjikwennope kwa kulagaswa nambo kusangalala kwao kwaliji kwakukulungwa mpaka wāpundile kupeleganya mwakupunda kwa ntima wa unonyelo namuno wālijii wākulaga nnope. 3 Isyene ngunsalila umboni, wāpelegenye kwa ukombole wao ni wāpundile

Ngani Jambone. 19 Kupunda gelego asagulikwe yaikunsoŵa kuti katema kose nkole indu yejinji ni mpingo wa wându âwakunkulupilila Kilisito kuti yakupanganyichisyas masengo gagali gambone. 9 alongane ni uweji patukuijausya indu yetyosekwe, Mpelâ Malembelo ga Akunnungu igakuti kusala, masengo gatukugapanganya kwa ligongo lya ukulu “Jwele jwakwapa âwakunkulaga kwa kusangalala. Umbone wa Ambuje ni kulosya kuti tukusaka kwakamusya wakwe ukutama mowâ gose pangali mbesi.” (aiōn wându. 20 Tuchilisepusyaga ni liloŵe li kuti mundu **g165**) 10 Akunnungu ni âwakwapa jwakupanda jwalijose ngasakola ni chachili chose chakutulalatila mbeju ni chakulya. Iyoyo champe wânyamwe yankati itukuti kuutumichila ntuuka wu. 21 Tukusaka mbeju syasikunsoŵa ni kusimelesya nombewo kupanganya yambone ngââwa kwa Ambuje pe nambo chachinjonjechesya magungulo kwa upeleganyo ni kwa wându nombe. 22 Kwayele tukunnajisa wenu wambone. 11 Wânyamwe chimme âwakusichila nlongo njetu jwine pamo ni wânyawo jwatunlinjile kuti mme âwakupeleganya kwa kusangalala mowâ ni kunkulupilila, nombejo akusaka kwannope gose ni wându chiwâtogole Akunnungu kwa ligongo kunkamusya, ni sambano akulajila kwannope pakuwâ lya mitulilo japochele kwa litala lyetu uwe. 12 Pakuwâ akwete chikulupi chachikulungwa ni wânyamwe. 23 masengo gakupeleganya gankugapanganya ga, Che Tito jwele ali njangu, jwatukutumichila pamo ngââwa kwakwakamuchisyâ wându wâ Akunnungu kwaligongo lyenu. Nambo kwagamba achalongo indu yaikwasoŵa pe, nambo chigakamusye wându achinjetu wâne wâvîli âwakulongana nawo wo wêlewo achajinji kwatogolela Akunnungu. 13 Malinga ni ali wântenga kutyochela mu mpingo wa wându kupeleganya kwenu kwaunonyelo, wându chiwâkusye âwakunkulupilila Kilisito nombewo akunchimbichisyâ Akunnungu kwaligongo lya kwitichisyâ kwenu ni Kilisito. 24 Sambano mwalosye wându wo unonyelo kujikamulisa Ngani Jambone ja Kilisito pamo ni wenu kuti mipinga jao ja wându âwakunkulupilila Kilisito ntima wa kupeleganya kunkwapa wêle ni wându jiâwatumile amanyilile kuti patukulilapa kwaligongo wose. 14 Nombewo chachimpopelela wânyamwe lyenu kuli kwakusyene.

9 Kwa ngani jankati kwajauchisyâ indu yetyosekwe kwa wându wâ Akunnungu âvakutama ku Yudea, nganingola ligongo lya kunnembela sooni. 2 Pakuwâ ngumanyilila intite pakukola ntima wa kupeleganya, noneji ngulilapa nkati ngani jo kwa wându wâ ku Makedonia, njasalilaga kuti wându wâ ku Akaya aliwâsile chile kupeleganya chitandilile mwacheso. Nipele ntima wenu wakupeleganya wachisisye wându achajinji, akole ntima wakupeleganya. 3 Nambo sambano ngwatura ahalongo achinjetu wâ kuti kulilapa kwetu nkati wânyamwe kunâwe kwa iyiyipeyi, mpela indite pakusala nliwiche chile kwakamusya. 4 Iwâga akwika wâ ku Makedonia pamo ni une ni kunsimana nganinlîwiche chile, tutujaluche pakuwâ twallilapile kwaligongo lyenu, ni wânyamwe âwakwe chinchikola soni. 5 Kwayele, naiweni yambone naâwende ahalongo wâ alongolele kwika kweleko kuti aâwiche chile mitulilo jimwalanjile kupeleganya. Mitulilo jo chijilosye kuti nkupuleganya kwa usache wenu ni ngââwa kwa kukanganichiswa. 6 Nkumbuchile yakuti, jwakupanda kanondi chagungule kanondi, nombe jwakupanda yeijinji chagungule yeijinji. 7 Mundu jwalijose apeleganye chasachile muntima mwakwe kupeleganya, ngââwa kwa kukanganichiswa namose kwakusupuka, pakuwâ Akunnungu akunnonylea jwakupuleganya kwa kusangalala. 8 Ni Akunnungu akukombola kumpa wânyamwe kupunda aila

ntima wa kupeleganya kunkwapa wêle ni wându kwa ntima wa unonyelo, kwaligongo lya indu yekulungwa yampanganyichisyâ Akunnungu. 15 Twatogolele Akunnungu kwa ntulilo wao wejinji wangaukuâwananjika.

10 Nipele une che Paolo nansyene junguwoneka jwakulitimalika pinguwâ ni wânyamwe nambo natalichilaga ni wânyamwe nguââwa jwachikali mpela wâne yakuti kusala. Ngunchondelela kwa chanasa ni umbone wakwe Kilisito. 2 Ngunchondelela ngasimundendekasya meje jwakalipa pachinjiika kukwenu pakuwâ ikomboleka chinjîwâ jwa chikali kwa wându âwakutaganichisyâ kuti tukutama mpela wându wâ pachilambo chi. 3 Isyene tukutama pachilambo, nambo ngatukumenyana mpela wându wâ pachilambo yakuti pakumenyana. 4 Pakuwâ, yakumenyanilana yetuwe ngââwa ya pachilambo, nambo gali machili ga Akunnungu gagakukombola kugumula maboma gose ga wâmmagongo, tukusijonanga nganisyo syosye sya unami, 5 ni kugwisya nganisyo ni indu yose yaikilitutumula kuukanila umanyilisi wa Akunnungu, ni kusikamula nganisyo syosye kuti sinjitichisyâ Kilisito. 6 Mwâwâga wâ utindimisyo mu kwitichisyâ pelepo ni pachitûwe chile kunjamuka mundu jwalijose jwakukana kwitichisyâ. 7 Wânyamwe nkulolesya indu chapasa pe. Ana kwana mundu jwakuliganichisya kuti jwelejo ali jwa Kilisito? Ili yambone, nambo aganichisyeye iyoyo kuti noweji tulî wâ Kilisito mpela jwelejo yatite kuwâ jwa Kilisito. 8 Namose iwâga

mbundile kulilapa ligongo lya ukombole watupele wakuliwanga, "Achinduna wakulu." 6 Nachivamuno Ambuje nganiningola soni pakuwa ukombole wo uli nganiningola umanyilisi wakuwecheta yambone nambo kwaligongo lya kunlimbisya mchikulupi ni ngawa ngwete umanyilisi. Noweji tulosisye yelei paujo penu kungwisya wanyamwe. 9 Ngangusaka nganisyse kuti papali pose ni katema kose. 7 Uli, natesile sambi ngusaka kunjogoya ni ikalata yangu. 10 Pakuwa panalitulwisyse nansyene ni kunkusya wanyamwe, wando wane akuti, "Ikalata i che Paolo ili yachikali yaili pananalichile Ngani Jambone ja Akunnungu pangali ni malow gakutopela, nambo nsyene jo pakuwaga malipilo?" 8 Panatumikaga pasikati jenu, napochele noweji akuwa mundu jwakulepetala, ni pakukunguluka, ukamus kutyochela kwa mipingo jine ja wando malow gao gakuwa gangali chindu." 11 Mundu wakunkulupilila Kilisito. Ni kwa yele naliji mpela jwakuwecheta yeleyo aimanyilieje kuti, pangali utinda ngwapokola welewo kuti ngombole kuntumichila wa yaili mu ikalata tuli totalichile ni yachituitendekanye wanyamwe. 9 Panaliji ni wanyamwe, nganinanlagasya twawaga pamo ni wanyamwe. 12 Ngatukuliwika mu jwalirose panasakaga chindu chachili chose. Pakuwa mpingo umo namuno kulilandanya ni wele wakulilapa achinjetu wawaumile ku Makedonia wambalechele achinsyene. Welewo ali wakulowela, akulipima yose iyasoaga. Nganisaka kummenda wanyamwe malinga ni chipimo chao achinsyene ni kulilandanya chachili chose ni napundile kutenda yeleyo. 10 Mpela achinsyene kwa achinsyene. 13 Uweji ngatukulilapa ila usyene wa Kilisito yautite kuwa nkati mwangu, mwakupelenganya, nambo kulilapa kwetu chikusigalile ngapagwa mundu jwali jose mu chilambo chose mu chipimo cha masengo gaatupele Akunnungu, cha ku Akaya juchakombole kusiwila une kulilapila masengo gatukugapanganya kukwenu nombe. chelecho. 11 Kwa chichi nguwecheta ye? Ana 14 Kulilapa kwetu nganitupelenganya, pakuwa ligongo ngangunnonya wanyamwe? Ngwamba! patwannyichisyse Ngani Jambone ja Kilisito twaliji Akunnungu akumanyilila kuti ngunnonyela. 12 Nambo mmipiha jetu. 15 Nipele ngatukulilapa masengo indu inguipanganya chimbunde kuipanganya, kuti gapangenyne wando wane nambo tukulolela kuti, naajime lipesa awala wakuliwanga "Achinduna chikulupi chenu chichipunde konjecheka, masengo wakulu," awala wakusosa lipesa lya kulilapa kuti getu kukwenu chigapunde kwenela malinga ni akupanganya masengo mpela uwe. 13 Wando mipika jatupele Akunnungu. 16 Pelepo chitukombole wanti yeleyo ali achinduna wa unami, akupanganya kulalichila Ngani Jambone mu ilambo ine, kwapele masengo gao kwakulambusa achilitendaga kuti chitulilapilile masengo gatupangenyne twachinskyene ni ali achinduna wa Kilisito. 14 Ngaawa chindu ngawa masengo gapangenyne wando wane. 17 Nambo, chakusimonga, pakuwa namose Shetani nsyene mpela Malembelo ga Akunnungu igakuti pakusala, akukombola kulitenda kuti, ali katumetume jwa "Jwakulilapa ailapse kwa achila chapangenyne Ambuje." kwinani jwa lilanguka. 15 Kwapele ngawa chindu cha kuchisimonga, yaiva nombewo achikatumerume wa Shetani akulitenda ali wakutumichila wambone paujo pa Akunnungu. Nambo mbesi jao chalamulikwe malinga ni ipanganyo yao. 16 Nguti sooni, mundu jwalirose ngasang'anichisyja jwakulowela une, nambo mwang'anichisyaga yeleyo, mumalanjile mpela jwakulowela, kuti none nalilape kanandi. 17 Chinguwecheta sambano ngawa chanajisyse Ambuje mechete, nambo yankati chindu chakulilapa chi, uneji nguwecheta mpela jwakulowela. 18 Wando wajinji akulilapa mpela wando wa pachilambo yakuti pakulilapa. Kwaligongo lyo, noneji chinalilape iyoyopeyo. 19 Wanyamwe nkuliganichisyra kuti nkwtete lunda, kwayele nkwapililila wakulowela nkusengwa. 20 Pakuwa nkumpililila mundu jwakuntenda wanyamwe achikapolo, ni jwakunjiwila ipanje yenu ni jwakunjigala pangankusaka, achinnyelusyaga ni kumputa majanda ku meeso. 21 Ngwete soni pangwitichisyra kuti twaliji wakulepetala mkupanganya yeleyo. Iwaje yanti yose, iwaga kwana mundu jwalirose akukombola

11 Ikaliji mbaya nkaambililile kanondi mu kuloewa kwangu, ngummenda, mumbillilile kanondi. 2 Ngunkolela wiu mpela ila Akunnungu yakuti kunkolela wiu, pakuwa wanyamwe nli mpela mwalimwalipe junantomele kwaligongo lya jwannume jumo pe, jwele jwannume jo ali Kilisito. 3 Nambo ngogopa kuti, mpela ila lijoka ilyatite pakunlambusa che Hawa kwa ukalamuche wakwe, iyoyopeyo nganisyse syenu sikalyungaswa mpaka kuleka kultyosya kwenu kwa ntima wambone kwa Kilisito. 4 Pakuwa aikaga mundu jwalirose kukulalichila Che Yesu jwine jwanganitunlalichila uwe, ngunsimonga pakuwa wanyamwe nkupililila. Ni wanyamwe nkumpochela mbumu jwine jwanga Mbamu jwa Akunnungu, ajula jumwampachele. Ni nkujipochela ngani jambone jiine ni ngawa Ngani Jambone jimwalalichilwe jila! 5 Ngangunganisyra kuti chiisowile chindu chalinacho

kulilapila chindu, none jwakwe ngulinga kulilapa, kanga wātemi kweleko mchiilu pane ngāwā mchiilu, sambano nguwecheta mpela jwakuloŵela. 22 Ana Akunnungu nsyene akwimanyilila. 4 Kweleko wēlewo ali Wāebulania? None jwakwe ndili Mueblania. kumbepo ko, wāipilikene indu yanti, indu yo Ana wēlewo ali Waisilaeli? None jwakwe ndili ngaikusachilwa mundu kuiŵalanga. 5 Nipele mu Isilaeli. Ana wēlewo ali wā lukoso lu che chinalilape kwaligongo lya mundu jwanti yele nambo Iblahimu? None jwakwe ndili jwa lukoso lu che ngangulilapa nansyene, ikaŵe chinalilape kwaligongo Iblahimu. 23 Ana ali wākutumichila wā Kilisito? lya kulepetala kwangu. 6 Ngasachile kulilapa Une ndili jwakwapunda wēlewo, none nguwecheta ngangaŵe jwakuloŵela, pakuŵa ngasasile isyene pe. mpela jwampugwe kuti uneji ndili jwakutumichila Nambo ngulisiŵila, kuti jwalijsone atakung'anichisyā jwambone. Une nagapangenye masengo gakulimba une mbundle nnope kwipunda yakwiwona njitendaga kwapunda wēlewo ni nataŵikwe kwapunda wēlewo ni ni kwipilikana kutyochela kwangune. 7 Nambo naputikwe kwapunda wēlewo ni kakajinji naŵandichile kuti aasiŵile une kulilapa kwannope kwa winji wa kuwa kwapunda wēlewo. 24 Kasano Wāyahudi iunukuko, napotekwe mchiilu changu mpela ila wāmbutile iboko selasini ni tisa. 25 Katatu Wāloma ngusomwa ni miiŵa, jijaliji mpela jwantenga jwa wāmbutile iboko ni kamo naponyekwe maganga. Shetani kwa kunagasya ni kusiŵila kuti ngasililapa Ni katatu jangasichile ngalawā jajikulungwa mu kwakupunda. 8 Nachondelele Ambuje katatu kuti bahali ni nalonjele mu bahali chilo ni musi. 26 kupeteka ko kundyochē. 9 Nombewo wāasalile, Najesile kakajinji, naliji mchakogoya chakukumbwa "Ntuuka wangu ukunjene, pakuŵa ukombole wangu ni meesi, naliji mchakogoya ni wāchiswamba ni ukumalichika mu kulepetala." Kwayele chinalilape naliji mchakogoya ni Wāyahudi achinjangu ni wāndu kwa kwangala mu kulepetala kwangu kuti machili wāngawa Wāyahudi. Naliji mchakogoya mu mmisi ni ga Kilisito gatame pachanya pangu. 10 Kwa naliji mchakogoya mwipululu ni naliji mchakogoya yele ngusengwa pangulepetala ni pangutukanwa mu bahali ni naliji mchakogoya kwa achambusanga ni pangusowekwa ni indu ni pangulagaswa ni wāngu wā unami. 27 Ndesile masengo gakulimba ni pangusauka ligongo lya Kilisito. Pakuŵa naŵaga kulaga ni njesisey kakajinji. Kakajinji jangwete sala jwakulepetala, katema ko ni pingukola machili. 11 Ndili ni njota ni kakajinji nganingola chakulya ni kakajinji mpela jwakuloŵela, nambo wānyamwe ni munesisyē naliji mu mbepo ni nganingola nguo. 28 Kupunda meje jwanti nyi. Wānyamwe mwaŵajilwe kunapa une, yeleyo yose, lyuŵa ni lyuŵa ngujiganisa mipingo jose pakuŵa naŵajilwe kulapikwa ni wānyamwe, ligongo ja wāndu wākunkulupilila Kilisito. 29 Iwāga mundu atamuno nganima chindu nambo ngakunyichilila jwalijsone ali jwa kulepetala ni une nguŵa jwakulepetala wēle wākulūŵilanga, "Achinduna achakulu." 12 iyoyo, iwāga mundu akwatendekasya wāndu atende Imanyiso ni yakusimonjeka yaikumanyisya kuti une sambi une ikumbeteka muntima. 30 Lalilapaga, ndili nduna yapanganyikwe kukwenu kwa upililiu chinalilape kwa indu yaikulosya kulepetala kwangu. wose. 13 Ana chindu chi changanimbanganya 31 Akunnungu, Atati wā Ambuje Che Yesu akuswe kukwenu chinachipangenye mu mipingo jine ja mōwa gose pangali mbesi. Wēlewo akuimanyilila kuti wāndu wākunkulupilila Kilisito? Nganinansausya ngangulambusya. (aiōn g165) 32 Katema kanaliji ku kwakusaka mungamuchisye. Munechelesye chileŵo Damesiki, nkamusí jwa mwenye che Aleta wāwisle chi. 14 Nnole, sambano nalīwichele chile kunjimajimila wākulindilila mminango ja musi wa ku Damesiki kaatatu ni ngasinantopela. Ngangusaka ipanje kuti angamule. 33 Nambo wāmisile mu chitundu ni yenu nambo ngunsaka mwachinskyene. Pakuŵa kundulusya kwakupitila palidilisha lyalili pa lipupa achaŵelesi akwāwîchila mbiko achiŵana wāo lya musi. Noneji nakombwele kwapeleta mmakono nambo wānache ngakwāwîchila mbiko achaŵelesi mwao. 15 Chinjisengwa nnope kupeleganya yose ingwete ni namose kultyosya nansyene kwaligongo lya kunkamusya wānyamwe. Ana chimunonyele kanandi pakuŵa nannonyele kwannnope? 16 Nipele chinjitchisye kuti nganinantopela. Nambo wāne akuganisya kuti, "Pakuŵa che Paolo ali jwakalamuka, antanjisye kwakunlambusya." 17 Ana panamtumile jwantenga kukwenu nampokwele chachili chose kwa litala lya jwantenga jula? 18 Nanchisise che Tito ni kwatuma pamo ni nlongo njetu jwine. Uli

12 Chinalilape namose ngaikuŵajilwa, nambo chisale yankati yakwiwona ni uunukuko umbatile kutyochela kwa Ambuje. 2 Ngummanyilila mundu jumo mwa Kilisito, ni sambano ipitile yaka likumi ni ncheche, mundu jo wājigalikwe kwinani. Ngangwimanyilila kanga mchiilu pane mu mbumu nambo Akunnungu akwimanyilila. 3 Une nguimanyilila yakuti mundu jo wājigalikwe kwinani, nambo nganguimanyilila

che Tito wānjiwile? Ana ngankui manyilila kuti uwe Kwayele tukwapopela Akunnungu kuti mmeje twapanganyisyé masengo kwa nningwa umo, ni wāmalile. 10 Kwaligongo lyo, ngulemba aga ndili tukupanganya chindu kwa litala lilalila? 11 Ana ndalchile ni wānyamwe, melepe kuti katema kachiiche nkuganisyá kuti mpaka sambano tukulichenjela kweleko, ngasima jwachikali malinga ni ukombole twachinsyene kukwenu? Uweji tukuwēcheta paujo pa wambele Ambuje wa kunlimbisya wānyamwe ngāwā Akunnungu tuli tulumbikene ni Kilisito. Achambusanga kunlepetesyá. 12 Pambesi achalongo achinjangu nguti wāngu yele yose tukwipanganya kwa kunlimbisya nne mwājanja. Mmeje wāmalilwe, mpembesyeanye wānyamwe. 13 Ngogopa, apala pachinjiika kukwenu jwine ni jwine, mmeje ni nningwa umo, ntame mu ndakunsimana nganimma inguti pakusaka une, chitendewelete. Nombe Akunnungu wā unonyelo ni mbesi chimoneche kukwenu ingangusaka moneche. chitendewelete chachiwāni wānyamwe. 14 Nkomasyane Ngogopa kunsimana nli ni umani ni wiū ni ugongomalo kwakulosana unonyelo wa Kilisito. 15 Ntuuka wa ni makani ni kulambuchisyana ni kunong'ónana ni Ambuje Che Yesu Kilisito, ni unonyelo wa Akunnungu kulifuna ni utindiganyo pasikati jenu. 16 Ngogopa ni ukamulangano wa Mbamu jwa Akunnungu utame kuti pachicche sooni, Akunnungu wāngu chanyalusye ni wānyamwe wose. 17 Ntuuka wa Ambuje Che Yesu mmibjuo mwenu, noneji chinjilasika kwaligongo Kilisito ni unonyelo wa Akunnungu ni ukamulangano lya awāla wāndu wātesile sambi kalakala nambo wa Mbamu jwa Akunnungu utame ni wānyamwe nganaleka usakwa wao ni chigwagwa ni chikululu wose.

13 Au ulo ulendo wāngu waatatu uchiiche kukwenu.

Mpela Malembelo ga Akunnungu igakuti kusalá, "Magambo gose chigakaluche kwa kang'wa sya wāndu wāwili pane kupunda" 1 Natandite kunjamuka panaiche kukwenu pa ulendo wāngu wāwili, ni sambano ngunjamuka sooni pandi kwakutalichila, yakuti pachinjiika ngaangola chanasa kwa awāla wose wālongolele kutenda sambi ni akwendelechela kutenda sambi, ni wāne wose. 2 Chimuumanyilile usyene wose, kuti Kilisito akuwēcheta ni wānyamwe kwalitala lya kang'wa jangu. Kukwenu Kilisito nganawā wākulepetala paakulichenjesya ni indu yenu, nambo akugalosya machili gao pasikati jenu. 3 Atamuno wālili wākulepetala paŵāwāmbikwe pansalaba, nambo sambano akutama kwa machili ga Akunnungu. Iyoyopeyo noweji tuli wākulepetala kwakulumbikana nawo, nambo patukulilagasya kwa ligongo lyenu chitutame nawo kwa machili ga Akunnungu. 4 Nlipime mwachinskyene, nnyimanyilile kanga nlimbilichile mu chikulupi. Ana, ngankwimanyilila kuti Che Yesu Kilisito akutama munkati mwenu? Naga ngakutama nkati mwenu, nlepele. 5 Nambo ngwete chilolelo chakuti wānyamwe nkumanyilila kuti uweji nganitulepela. 6 Noweji tukwapopelela Akunnungu, nkantenda chachili chose changalumbana, ni uwe ngatukusaka tulolechela ni wāndu kuti wākombole. Nambo, nkombole kuipanganya yaili yambone, namose yalolechelaga mpela wālepele. 7 Pakuwā ngatukukombola kupanganya chachili chose chachikukanilana ni usyene. Nambo kuujimilila usyenepé. 8 Tukusengwa patukuwā wākulepetala, wānyamwe nli wākulimbangana.

Ŵagalatia

1 Une che Paolo, jundi nduna ngaŵa kwa kusagulikwa ni wāndu atamuno ngaŵa kwa ukombole wa wāndu, nambo sagulikwe ni Che Yesu Kilisito ni Akunnungu Atati, wāwansyusisyé Che Yesu, 2 ni achapwetu wose wāali pamo ni une tukunkomasya mwanya mipingo ja wāndu wākunkulupilila Kilisito jajili ku chilambo cha ku Galatia. 3 Tukummendela upile ni chitendeweble kutyochela kwa Akunnungu Atati wētu ni kwa Ambuje Che Yesu Kilisito. 4 Kilisito wālityosisye asyene kuŵa mbopesi kwa ligongo lya sambi syetu kuti atukulupusye pachilambo changalumbana cha sambano chi, kwa usache wa Akunnungu wētu ni Atati. (aiōn g165) 5 Twakusye Akunnungu moŵa gose pangali mbesi! Elooo. (aiōn g165) 6 Nkusimosya inkuti pakwaleka chitemape Akunnungu wāmmilasile kwa upile wa Kilisito ni nkujikuya ngani jambone jine jine. 7 Isyene ngapagwa Ngani Jambone jine. Nambo apali wāndu wākuntindanya wānyamwe, wāndu wākusaka kujigalausya Ngani Jambone ja Kilisito. 8 Nambo, iŵaga jumo jwetu pane achikatumetume ūa kwinani, channalichile ngani jine jine jangajikulandana ni ajila jitwannalichile uweji, alwesechekwe ni Akunnungu! 9 Twamasile kuŵecheta, ni sambano nguujila nguŵecheta, iŵaga chachinnalichila mundu jwine Ngani Jambone jine, jangajikulandana ni jejila jimwasasile kupochela, alwesechekwe ni Akunnungu! 10 Sambano ngusaka nanonyesye wāani! Nanonyesye wāndu, pane Akunnungu? Ngasachile kwanonyesya wāndu, ngangaŵe kose jwakutumichila jwa Kilisito. 11 Achalongo achinjangu, ngusaka mmanyilile kuti Ngani Jambone jinalalichile jila nganijjŵa ngani ja kutyochela kwa mundu. 12 Nipele une nganinajpochela kutyochela kwa mundu jwalijose atamuno nganapagwa mundu juŵanyigenye. Che Yesu Kilisito asyene ni jwamunukulile une. 13 Usyene mwamasile kupilikana indite pakutama kalakala kwa kulikuya litala lya Chiyahudi lya kwapopelela Akunnungu ni indite pakwalagasya kwa nnope mpingo wa wāndu wākunkulupilila Kilisito ni kusaka kwajonanga pangali chanasa. 14 Elo, une naapundile Wāyahudi achinjangu achajinji ūa lisusa limo ni une kwa kulikuya litala lya Chiyahudi lya kwapopelela Akunnungu, ni nachalile kuchikamulisa chisyowelo cha achambuje wētu. 15 Nambo Akunnungu, kwa upile wao wāsagwile une namose ngunaŵe kupagwa, wāmilasile naatumichile. 16 Pawāsachile kuumunukulila Mwanagwe munkati mwangu kuti nalichile Ngani Jambone nkati Che Yesu

Kilisito kwa wāndu wāngawā Wāyahudi, nganinyaula kukwausya wāndu wāne yakuti kuganisyá, 17 namose nganinyaula ku Yelusalemu kukuwonegana ni awāla wāwaliji achinduna kabula nganime nduna nambo najawile kaje ku Alabia, nipele nausile sooni ku Damesiki. 18 Payapite yaka itatu pe, nipele nakwesile kwaula ku Yelusalemu kukuwonegana ni che Kefa jwakumanyika kwa liina lya che Petulo, nalonjele nawo kwa moŵa likumi ni nsano. 19 Nambo nganinaawona achinduna wāne ikaŵe che Yakobo, apwao Ambuje. 20 Gelega gingunnembela gali ga isyene, Akunnungu akumanyillila kuti nganguŵecheta ya unami. 21 Kanyuma najawile ku chilambo cha Silia ni Kilikia. 22 Nambo katema ko, mipingo ja wāndu wākunkukulupilila Kilisito ūa chilambo cha ku Yudea wāliji nganamone une. 23 Chiŵachimanyaga ni chechila pe chiŵachipilikene, “Jwejula mundu juŵatusawise uwe kalakala, sambano akulalichila chikulipi chilachila cha Ngani Jambone chiŵalingaga kuchijonanga kalakala chila.” 24 Nipele, wāakusisyé Akunnungu kwa ligongo lyangu une.

2 Payamasile yaka likumi ni ncheche, une ni che Banaba twajawile sooni ku Yelusalemu, twalongene ni che Tito. 2 Najawile kweleko pakuŵa Akunnungu wāmunukulile kuti nyaule. Patwatemi nkungulu pamo ni achakulu pe, naasalile nkati Ngani Jambone jinalalichile wāndu wāngawā Wāyahudi. Natesile yele kuti masengo gangu ganatesile, ni gangugapanganya sambano, ganaŵe gangalimate. 3 Nambo, namose ajangu che Tito, jwali Mgiliki, nganakanganichisa kuumbala, 4 atamuno kwalijji ni wāndu wāwalitendaga wākukulupilila achinjetu wāwasachile aumbale. Wāndu wāwalijinisyé kwa chisyepela ni kuuchilichisa kulecheleswa kwetu kutuli nako kwakulumbikana ni Kilisito Che Yesu, kuti atutende achikapolo. 5 Nambo nganitusaka kwajitichisa namose kanandi, kuti usyene wa Ngani Jambone usigale ni wānyamwe katema kose. 6 Nambo wāndu wākutinji ali ilongola, iŵaga isyene wālijji ilongola pane ngāŵa ilongola, ngāŵa chindu kukwangu, pakuŵa Akunnungu ngakulamula kwa kulolechesya indu ya paasa, wāndu wo nganakola indu yasambano yakunyonjchesya une. 7 Kwayele, wāmianyilile kuti Akunnungu wāngulupilile kuti nalalichile Ngani Jambone kwa wāndu wāngawā Wāyahudi mpela iŵatite pakwakulupilila che Petulo kwalalichila Wāyahudi. 8 Pakuŵa Akunnungu wāntesile che Petulo kuwa nduna kwa Wāyahudi, ni jujojo jwandesile une nombe kuŵa nduna kwa wāndu wāngawā Wāyahudi. 9 Nipele, che Yakobo,

che Petulo ni che Yohana, wāwālīji ilongola achakulu, paŵaimanyilile kuti Akunnungu wāmbele upile wa masengo ga jikajikape ga, wātukamwile uwe makono, une ni che Banaba, chiŵe chimanyisyo cha kuti tuli wāmo. Uwe twajawile kupanganya masengo kwa wāndu wāngāwā Wāyahudi ni wānyawo kwa Kuti, tukaaliŵalila wākulaga wāali mu mpingo wa wāndu wākwakulupilila Che Yesu, chelecho none nachikamulichisyе kuchitendekanya. 11 Nambo che Petulo paŵaiche ku Antiokia naakanile paujo pa wāndu pakuŵa wālīji alewile. 12 Kundanda, akaanaiche wāndu wāmpepe kutyochela ku che Yakobo, che Petulo wālyaga pamo ni wāndu wāngāwā Wāyahudi. Nambo paŵaiche pe, wālesile kulya ni wāndu wāngāwā Wāyahudi, ni kulisepusya nawo kwa ligongo lya kwajogopa wāndu wāwakanganichisyе wāndu wāngāwā Wāyahudi aumbale. 13 Nombe achingangu Wāyahudi wāne wāliunjile pamo ni che Petulo kutendekanya ya ulamba, nombe che Banaba wājinjilwe ni ulamba wao. 14 Nipele, panaiweni kuti indu yakupanganya ngaikwilana ni usyene wa Ngani Jambone, nansalile che Petulo paujo pa wāndu wose kuti, "Namuno mmwe nli Myahudi, nkutama mpela wāndu wāngāwā Wāyahudi ni ngaŵa mpela Myahudi! Nipele nkukombola chinali kulinga kwakanganichisyе wāndu wāngāwā Wāyahudi kutama mpela Wāyahudi?" 15 Isyene, uwe tuli Wāyahudi chipagwile, ni ngaŵa wāndu wāngāwā Wāyahudi wāali ni sambi! 16 Isyene tukwimanyilila kuti ngaikukboleka mundu kutendekwa jwambone paujo pa Akunnungu kwa kugajitichisyе Malajisyо ga Akunnungu, nambo kwa kwakulupilila Che Yesu Kilisito. Nowei wākwe tumasile kwakulupilila Che Yesu Kilisito. Tutendekwe wāmbone paujo pa Akunnungu kwa litala lya chikulipi chetu kwa Kilisito, ni ngaŵa kwa kugajitichisyе Malajisyо. Pakuŵa ngapagwa mundu jwakutendekwa jwambone paujo pa Akunnungu kwa kugakuya Malajisyо. 17 Sambano, iŵaga tukusosa kutendekwa wāmbone paujo pa Akunnungu kwa litala lya kulumbikana ni Kilisito, uwēji tukuŵālanjikwa kuti tuli wā sambi, uli, achi chitendo chikulosya kuti Kilisito akwatenda wāndu apanganye sambi? Ngwamba! 18 Nambo iŵaga ngugumba sooni Malajisyо gunagagumwile, nipele nguti une ndili jwakulewā. 19 Malajisyо gandesile naimanyilile kuti ngusachilwa kuwa. Kwayele nawile kuti ndyoche mu ulamusi wa malajisyо go kuti ndame kwa ligongo lya kwatuminchila Akunnungu. None wāmbikwe pamo ni Kilisito pansalaba. 20 Sambano ngaŵa une sooni jungutama, nambo Kilisito ni wākutama nkati mwango.

Umi ungewete sambano mu chiilu, ngwete pakuŵa ngunkulupilila Mwana jwa Akunnungu, juŵanonyele une mpaka wātutosisye umi wao kwa ligongo lyangu. 21 Ngangusaka kuukana upile wa Akunnungu. Iŵaga mundu akutendekwa jwambone paujo pa Akunnungu kwa kugajitichisyе Malajisyо ga Akunnungu, nipele, chiwa cha Kilisito changalimate!

3 Wānyamwe Wāgalatia wākulōwela! Ana ūaani annosile wānyamwe? Ntekusalilwa pangasisika nkati chiwa chi Che Yesu Kilisito, kuti wāwāmbikwe pansalaba mpela ila mwachinsyene intite pakulola kwa meeso genu. 2 Ngusaka kuchimanyilila chindu chimo kutyochela kukwenu, ana mwampachele Mbūmu jwa Akunnungu kwa ligongo lya kutendekanya yaikusachilwa ni Malajisyо pane kwa ligongo lya kujipilikila ni kujikulupilila Ngani Jambone? 3 Ana wānyamwe ndi wākulōwela kwanti yelei? Wānyamwe mwatandite yose kwa ukamuchisyо wa Mbūmu jwa Akunnungu, sambano nkusaka kumalichisyе kwa machili genu mwachinsyene? 4 Ana, malagasyo gamwalasile wānyamwe galiji gangalimate? Ngaikomboleka! 5 Ana, Akunnungu akumpanga Mbūmu jwakwe ni kupanganya yakusimonjeka kukwenu kwa ligongo nkupanganya yaikusachilwa ni Malajisyо, pane kwa ligongo nkujipilikila Ngani Jambone ni kujikulupilila? 6 Munnole che Iblahimu, mpela Malembelo ga Akunnungu yagakuti pakusala "Che Iblahimu wākulupilile Akunnungu, ni kwachikulupi cho watendekwe kuŵa wāmbone paujo pa Akunnungu." 7 Nipele sambano, mmanyilile kuti wāndu wose wākwakulupilila Akunnungu, wēlewo ali wānache wā usyene wā che Iblahimu. 8 Malembelo ga Akunnungu galongolele kulosya kuti, Akunnungu chiwātende wāmbone paujo pao wāndu wāngāwā Wāyahudi kwa litala lya chikulipi. Pakuŵa Akunnungu wānsalile kaje che Iblahimu Ngani Jambone ji achitiji, "Kwalitala lyenu, ngoso syose chisikole upile." 9 Nipele, wākwete chikulipi akukola upile pamo ni che Iblahimu wākulupilile. 10 Nambo wānawose wākulupilila pe kupanganya yaikusachilwa ni Malajisyо alweseche. Pakuŵa, Malembelo ga Akunnungu gakuti, "Jwalijose jwangakumulisyе ni kupanganya yose yailembekwe mchitabu cha Malajisyо, jwele jwanlweseche." 11 Sambano ikulosya kuti Malajisyо ngagakuntenda mundu aŵe jwambone paujo pa Akunnungu, pakuŵa Malembelo ga Akunnungu gakuti, "Mundu jwambone paujo pa Akunnungu chatame kwa chikulipi." 12 Nambo Malajisyо ngagakukulupilila chikulipi, nambo Malembelo ga Akunnungu gakuti, "Mundu

jwakupanganya yaikusachilwa ni Malajisyo chatame **25** Nambo pakuŵa chikulupi chiiche, malajisyo kwa Malajisyo go.” **13** Kilisito wātuwombwele nganigakola ulamusi pachanya petu. **26** Kwa litala lyu kuytchela pa malweso ga Malajisyo kwa kulijigalila chikulupi, wānawose ndi wānache wā Akunnungu mu malweso go kwa ligongo lyetu, pakuŵa Malembelo kulumbikana ni Kilisito. **27** Pakuŵa wānyamwe wose ga Akunnungu gakuti, “Alweseche mundu jwalijose umwabatiswe ni kulumbikana ni Kilisito, ntame mpela jwāvichikwe pa chitela.” **14** Chiwombosyo cho yakuti pakusaka Kilisito. **28** Kwayele ngapagwa sooni chatendekwe kuti upile wapecwilwe che Iblahimu kutindana pasikati ja Myahudi ni jwāngāwa Myahudi, watuluchile wāndu wāngāwa Wāyahudi kwa litala kapolo ni jwalechelelwē, jwankongwe ni jwannume. lyu Kilisito Yesu, ni kuti kwa litala lyu chikulupi Wānawose ndi chindhū chimo kwa kulumbikana ni tumpochele Mbamu juwātulanjile Akunnungu. **15** Che Yesu Kilisito. **29** Iwāga wānyamwe ndi wāndu Achalongo achinjangu, chinampe chitagu kuytchela wākwe Kilisito, sambano ndi uwelesi u che Iblahimu, mu umi wetu wa lyuŵa ni lyuŵa. Iwāga wāndu chimpochela achila chalanjile Akunnungu.

wāwīlī aŵichilene malangano kwa kulumbilila, ni ngapagwa mundu jwakukombola kupungusya pane kujonjechesya chindhū mu gele malangano. **16** Nipele, Akunnungu wāmpele che Iblahimu chilanga ni uwelesi wao. Malembelo ga Akunnungu ngagakusala, “Ni iwelesi yao” nambo gakuti, “Ni uwelesi wao”, yaani jumo pe, ni jwelejo ali Kilisito. **17** Chingusaka kuwēcheta ni achi, Akunnungu wātesile lilangano lyakwe, wāwēchete isyene. Malajisyo gaiche payapite yaka machila ncheche ni makumi gatatu. Malajisyo go ngagakukombola kultyosya lilangano lyu Akunnungu namose kuchitema chilanga. **18** Pakuŵa, chilanga cha Akunnungu chikakulupile kugajitichisa Malajisyo, nipele, ntuuka wo ngaukakombole kukulupilila chilanga cha Akunnungu. Nambo Akunnungu kwa ligongo lyu wema wakwe, wāpele ntuuka che Iblahimu, kwa ligongo lyu lilangano lyo. **19** Sambano Malajisyo gana masengo gachi? Malajisyo gajonjechekwe pelepo ligongo lyu kulosya sambi sili chindhū chachi, mpaka pataiche ajula uwelesi u che Iblahimu juwāpele chilanga chila. Malajisyo gaiche ni achikatumetume wā kwinani kwa litala lyu che Musa juwālijj jwakwilanya. **20** Nambo jwakwilanya ngakusachilwa kwa ligongo lyu chindhū chachikungamba mundu jumo, ni Akunnungu ali wāmo pe. **21** Uli, Malajisyo gakukanilana ni chilanga cha Akunnungu? Ngwamba! Pakuŵa, naga gakakopweswe malajisyo gagakukombola kwapa wāndu umi, nipele, tukakombwele kutendekwa wāmbone paujo pa Akunnungu kwa litala lyu kugajitichisa malajisyo. **22** Nambo, Malembelo ga Akunnungu gamasile kuwēcheta kuti chilambo chose chili paasi pa ulamusi wa sambi, kwayele, awāla wāakukulupilila apegwe ntuuka waulanjile Akunnungu, kwa kwakulupilila Che Yesu Kilisito. **23** Nambo chikanaiche chikulupi, twatawīkwe ni Malajisyo nti wātawīkwe, mpaka chikulupi cho pachichiunukulikwe. **24** Nipele, Malajisyo galiji ni ulamusi pachanya uwe mpaka paŵaiche Kilisito, kuti kwa litala lyu chikulupi tukundikwe kuŵa wāmbone paujo pa Akunnungu.

4 **2** Nambo une nguti yeleyi, juchajigale indu iŵagosele, wāaga mwanache akuŵa mpela kapolo namuno ali nsyene ipanje. **2** Katema kose ko jwelejo ali paasi pa ulamusi wa wāndu wākunlela ni wākajimilila ipanje yakwe mpaka katema kakaŵichikwe ni atatigwe. **3** Iyoye noweji patwaliyi ngatukuumanyilila usyene twaliji achikapolo wā masoka gagakutawala pachilambo. **4** Nambo pakaichile katema kakawichikwe, Akunnungu wānnajisyē Mwanagwe, wāwāpagwile ni jwankongwe ni kulongoswa ni Malajisyo, **5** kuti wāwombole awāla wākulongsowa ni Malajisyo kuti uwe tukombole kutendekwa wānache wā Akunnungu. **6** Ni pakuŵa ndi achiwānagwe, Akunnungu wānnajisyē Mbamu jwa Mwanagwe mmītimā jetu, Mbamu jwakuŵilanga, “Aba”, malumbo gakwe “Atati!” **7** Nipele mmwe nganimma kapolo sooni, nambo mwana ni pakuŵa mmwe ndi mwana, Akunnungu champe indu yose yaŵisile chilanga kwa achiwānagwe. **8** Kalakala pamwaliyi ngakwamanyilila Akunnungu, mwaliji achikapolo wā minungu jangalimate. **9** Nambo sambano nkwanmanyilila Akunnungu pane nkumanyika ni Akunnungu, kwa chichi nkugaujilila sooni majiganyo gandanda gagali gakulepetela ni gamapunguchilwe? Nkusaka kugatumichila sooni? **10** Kwa chichi nkuchenjeuka ni kukamulisa masyōwelelo genu ga mōwā ni miesi ni katema ni yaka? **11** Ngwete lipamba nkati wānyamwe, pakuŵa ikukomboleka kuti nalisawisye pangali chindhū kwa ligongo lyenu. **12** Achalongo achinjangu, ngunchondelela mmeje mpela une, pakuŵa namose une naliji mpela wānyamwe. Nganimumbanganyichisa ungalimate wauli wose. **13** Nkumanyilila kuti ulwele uwasimene wambele lipesa lyu kunlalichila Ngani Jambone kaandanda. **14** Namuno ulwele wangu waliji mpela malagasyo gamakulungwa kukwenu, nganimunyelusya namose kuunganā, nambo mwambochela mpela katumetume jwa kwinani jwa Akunnungu ni mwambochela mpela nkumpochela Kilisito Yesu nsyene. **15** Wānyamwe

mwaliji wakusengwa! Sambano chinsimene chichi? pamo ni mwanache jwa jwankongwe jwalechelelw." Pakuŵa ngunsalila umboni usyene kuti pa moŵa 31 Nipele achapwanga, uwe nganituŵa wānache ūa gala ikakomboleche, nkatyosise meeso genu ni jwankongwe kapolo jula, nambo tuli wānache ūa kuumba une. 16 Ana, une mele jwammagongo jwenu ligongo ngunsalila yaili ya usyene? 17 Wéle wāndu akulosya kuti akunchenjeuchila wānyamwe, nambo nningwa wao nganiuŵa wambone. Wānyawo akusaka wānyamwe ni une tutindane kuti nkombole kwachenjeuchila. 18 Ili yambone kukola lung'wanu kupanganya indu yambone moŵa gose, ngāŵa katema pangutama ni wānyamwe pe. 19 Achiŵanangu wāngunnonyela, mpela jwankongwe yakuti pakukola chilungusi pakuligopola, none iyoyo, ngunkolela chilungusi sooni mpaka pachimme ni uwele wa Kilisito nkati mwenu. 20 Ngasachile kuŵa nomwe sambano, kuti mechete ni wānyamwe kwa kulitimalika. Pakuŵa ngwete lipamba kwa ligongo lyenu. 21 Musalile wānyamwe wānkusaka kulongoswa ni Malajisy, ana ngankumanyillila igakuti kusala Malajisy? 22 Illembekwe muitabu ya Malajisy kuti che Iblahimu wakwete achiŵanagwe ūawili, jumo wāpagwile ni jwankongwe kapolo ni jwine wāpagwile ni wānkakwe juŵalombele. 23 Juŵapagwile ni jwankongwe kapolo jula wāpagwile mpela yakuti pakupagwa wāndu wāne ni juŵapagwile ni wānkakwe jula wāpagwile kwa chilanga cha Akunnungu. 24 Malowé ga gali mpela chitagü, wéle achakongwe ūawili ali chitagü cha malangano gaŵili. Lilangano lyaandanda lili lyelila lilyatendekwe pa chitumbi cha Sinai lyalikungamba che Hajili ni achiŵanagwe ūawapagwile mu ukapolo. 25 Che Hajili akulandanya ni chitumbi cha Sinai chachili mu chilambo cha Alabia, nombe chili chitagü cha musi wa Yelusalemu ja sambano, pakuŵa weleu uli musi wauli mu ukapolo pamo ni wākutama mwelemo. 26 Nambo Yelusalemu ja kwinani uli musi waulechelelw, ni musi wo uli achikulu wētu. 27 Pakuŵa Malembelo ga Akunnungu gakuti, "Nsengwe, mmwe wāngankuwéleka, nlulute mmwe wānganimmeleche mwanache, Pakuŵa wānache ūa jwankongwe jwalekangene ni wānkawo ali achajinji, kupunda wānache ūa jwankongwe jwakwete ūalume." 28 Nipele achalongo achinjangu, ndi wānache ūa Akunnungu ūampagwile kutyochela mu chilanga chao mpela yaili ku che Isaka. 29 Nambo mpela ila moŵa gala, ajula mwanache juŵapagwile mpela yakuti pakupagwa wāndu wāne wānlagesye ajula juŵapagwile kwa machili ga Mbamu jwa Akunnungu, iyoyo ni yaili mpaka sambano. 30 Nambo ana Malembelo ga Akunnungu gakuti uli? Gakuti, "Mummirije jwankongwe kapolo jo ni mwanagwe, ligongo mwanagwe kapolo ngaapochela yaigosekwe

pamo ni mwanache jwa jwankongwe jwalechelelw." 31 Nipele achapwanga, uwe nganituŵa wānache ūa jwankongwe kapolo jula, nambo tuli wānache ūa jwankongwe jwalechelelw.

5 Pakuŵa Kilisito atulechelele kutyochela mu ukapolo. Nipele njimanje mpela wāndu wālechelelw, ni kasinjitchisyá kuŵa mu itaŵiko ya ukapolo sooni. 2 Mpilikane! Une che Paolo ngunsalila wānyamwe kuti mwajitichisyaga kuimbala, Kilisito chawoneche ngāŵa chhindu kukwenu. 3 Uheji ngusala pangasisa, mundu jwakwitzisyá kuimbala akusachilwa akamulisye Malajisy gose ga Akunnungu gawâapele che Musa. 4 Iŵaga nkusosanga tuŵalanjikwe wāndu wāmbone paujo pa Akunnungu kwa litala lya kugakamulisa malajisy, nisapwile kwakatalichila ni Kilisito ni nkanièle wema wa Akunnungu. 5 Nambo uweji tukulolela kutendekwa wāndu wāmbone paujo pa Akunnungu kwa litala lya chikulupi ni kwa litala lya machili ga Mbamu jwa Akunnungu, tukulindilila chele chhindu. 6 Pakuŵa twalumbikanaga ni Che Yesu Kilisito, kuimbala pane ungaumbala ngakukutenda chhindu. Nambo chachili chambone chili chikulupi chachikuloswa kwa kunonyelana. 7 Mwaliji nkupanganya yambone mu utame wenu! Ana wāani annekasise kuti nkaupilianichisyá usyene? 8 Jwatesile chelechi nganāŵa Akunnungu ūakumbilanga wānyamwe. 9 Majiganyo ga unami ga, gali mpela amila kanandi jajikututumusya utandi wantundu. 10 Nkulumbikana kwetu ni Ambuje ngukulupilila kuti chituwé ni ntima umo. Jwelejo jwakunsupusyanga chalamulikwe ni Akunnungu, namose aŵe ncheni. 11 Achalongo achinjangu, iŵaga ngwendelechela kwalalichila wāndu aumbale, ligongo chi ngusauswa? Ikaliji yeleyo, wāndu ngakachimwe ni kualichila kwangu yankati nsalaba wa Kilisito. 12 Mmbaya wéle ūakunsausya wānyamwe kwa kunkanganichisyá mmumbale akalikatile iŵalo yao ya uŵelesi. 13 Wānyamwe achalongo achinjangu mwaŵilanjikwe ni Akunnungu nlechelelw kutyochela mu ukapolo. Nambo kulecheleswa kwenu kunaŵe ligongo lya kujikuya tama simpagwilwe nasyo, nambo ntumichilane kwa unonyelo. 14 Pakuŵa Malajisy gose gakumalila kwakukamula lilajisy limo, nombelyo, "Munnonyele njenu mpela inkuti pakulinonyela mwasyene." 15 Nambo mwalumanaga ni kulyangana mpela inyama ya chikali ya mwikonde, nlilolechesye kuti ngasinjonangana. 16 Nipele nguti yelei: Utame wenu ulongoswe ni Mbamu jwa Akunnungu, ni wānyamwe ngasankuya sooni tama sya chiilu syangalumbana simpagwilwe nasyo. 17

Pakuŵa tama simpagwilwe nasyo sikukanilana ni gose pangali mbesi. (aiōnios g166) 9 Sooni tukapela yakuisaka Mbumu jwa Akunnungu ni yakuisaka kutendekanya yambone, pakuŵa naga ngatukupwa Mbumu jwa Akunnungu ikukanilana ni tama sya chiilu ntima chitugungule kwa katema kakwe. 10 Nipele, syangalumbana simpagwilwe nasyo. Yeleyo indu kila patukukola lipesa, twatendele wāndu wose indu iŵili ikukanilana, kwa ligongo lya ngankombolanga yambone, nnopennope kwa achinjetu wākunkulupilila kupanganya inkusaka mwachinsyene. 18 Nambo Che Yesu. 11 Nlole inguti pakunnembela malembo iŵaga nkulongoswa ni Mbumu jwa Akunnungu, gamakulungwa kwa nkono wangu nansyene! 12 nganimma sooni paasi pa ulamusi wa Malajisyo. 19 Aŵala wose wākusaka kuloleka wākusala kwa Nipele masengo gagakutyochelela ni tama sya chiilu indu ya mchiilu ni wākunkanganichisa wānyamwe syangalumbana simpagwile nasyo ni, chigwaga ni mmumbale. Akupanganya yeleyo kuti anasauche chikululu ni lipamo, 20 kupopelea inyago ni usâwi ni kwa ligongo lya kujiganya pe nkati nsalaba wa umagongo ni uwanga ni wiu ni lutumbilo ni chilema ni Kilisito. 13 Pakuŵa namose wāumbele wāla makani ni kujitindarya mipingo ja wāndu, 21 kuchimwa ngakugapilikianichisa Malajisyo, nambo akusaka ni kukolelwa ni chindimba changalumbana ni indu ine wānyamwe mmumbaswe akombole kulifuna kuti yaikulandana ni yeleyo, ngunjamuka mpela inatite ntekwajitichisa ligongo lya kuumbala kwa iilu yenu. pakulongolela kunjamuka, wāndu wākupanganya 14 Nambo une ngangulifuna kwa chachili chose, ikaŵe yeleyo ngaajinjila mu Urmwenye wa Akunnungu. ngulifunila kuwāmbikwa pansalaba Ambuje wētu Che 22 Nambo mundu jwakulongoswa ni Mbumu jwa Yesu Kilisito, pakuŵa kwa litala lya nsalaba wo, Akunnungu akuŵa ni unonyelo ni lukondwa ni indu yose ya pachilambo ili yangalimate kukwangu chitendewelete ni upiliu ni ntima wa kutyosya ni umbone ligongo ndili nti mundu juwile kwa indu yo. 15 ni chikulupilichiko, 23 kulitimalika ni kulisiŵila kutenda Pakuŵa kuumbala atamuno unaumbala ngaŵa sambi. Ngapagwa malajisyo gagakukombola kuikanila chindu, nambo chindu chachikulungwa chili mundu indu yi. 24 Nombe wāndu wāali wākwe Kilisito Yesu, kutendekwa jwasambano. 16 Ni wose wākukulupilila asiŵamble tama syao syangalumbana syapagwile yeleyo, ngwasachila chitendewelete ni chanasa, wāndu nasyo ni kuleka kuipanganya indu yangalumbana wā ku Isilaeli, ni wāndu wose wā Akunnungu. 17 iŵanonyelaga kuipanganya. 25 Twatamaga kwa Chitandile sambano anaasausye mundu sooni nkati kulongoswa ni Mbumu jwa Akunnungu, nipele tukuye indu yi, pakuŵa ngwete chimanyisyo pa chiilu pangu yakuti kusaka Mbumu jwa Akunnungu. 26 Tukalilapa, chachikulosya kuti une ndili jwakwe Che Yesu Kilisito. ni tunatandane atamuno kukolelana wiui.

18 Achalongo achinjangu, upile wa Ambuje wētu Che Yesu Kilisito utame ni wānyamwe wose. Elooo.

6 Achalongo achinjangu, iŵaga mundu chapanganye sambi, wānyamwe wānkulongoswa ni Mbumu jwa Akunnungu munjamuche mundu jo kwa kulitimalika. Nambo nlilolechesye mwachinsyene kuti nkalinjikwa. 2 Njigalilane misigo, kwakupanganya yeleyo chingamalichisyenye malajisyo ga Kilisito. 3 Pakuŵa mundu aliganisyaga kuti ūelewo ali chindu, namuno ūelewo nganawâ chindu, akulilambusa asyene. 4 Nambo jwalijose arolechesye yakuti pakutama. Iŵaga akutama yambone, chakombole kusangalalila nsyene pangalilandanya ni utame wa mundu jwine. 5 Pakuŵa jwalijose chalamulikwe kwa ipanganyo yakwe nsyene. 6 Mundu jwalijose jwakujiganywa Ngani Jambone akusachilwa angawîle jwakunjiganya indu yambone yakwete. 7 Nkalambusiana, Akunnungu ngakutendelwa chipongwe, pakuŵa chachili chose chakupanda mundu, chelecho ni chaagungule. 8 Pakuŵa mundu jwakupanda kwakusikuya tama syangalumbana syapagwile nasyo, chaagungule uwonasi nambo jwakupanda kwa kulongoswa ni Mbumu jwa Akunnungu, chagungule umi wa mowâ

Ŵaefeso

1 Une che Paolo, nduna jwa Kilisito Yesu kwa unonyelo wa Akunnungu. Ngunnembela wānyamwe wāndu wā Akunnungu wānkutama ku Efeso, wānkukulupilichika nkulumbikana ni Kilisito Yesu. **2** Ngummendela upile ni chitendewelete kuyochela kwa Akunnungu Atati wētu ni kwa Ambuje Che Yesu Kilisito. **3** Twakusye Akunnungu wāali Atati wā Ambuje wētu Che Yesu Kilisito. Pakuwā nkulumbikana ni Kilisito, atupele uwe upile wose waukutyochela kwinani kwa litala lya Mbamu jwa Akunnungu. **4** Namose chilambo chikanawē gumbikwa, Akunnungu wātusagwile uwe kuti tuwē wāndu wākwe nkulumbikana ni Kilisito, kuti tuwē wāswela ni wāngali sambi paujo pao. Kwa ligongo lya unonyelo wao, **5** Akunnungu wāsachile chitandile kundanda, ni wātusagwile uwe, kuti tutendekwe wānache wāo kwa litala lya Che Yesu Kilisito. Yeleyi ni iwatite pakunonyelwa ni kusaka. **6** Nipele twalape Akunnungu kwa ligongo lya umbone wao wekulu, pakuwā wātupele Mwanagwao juwanhonyele nti ntuuka. **7** Kwa kulumbikana ni Kilisito uwe tukuwombolwa kwa miasi jao, yaani tukulecheleswa sambi syetu. Yele ni wautite ukulu wa upile wao, **8** uwatujitilile kwakuchuluka kwa lunda lose ni umanyilisi wakwe wose. **9** Akunnungu atesile achila chiwāsakaga kuchipanganya. Atumanyisyé yantemela yaisachile amalichisyé kwa litala lya Kilisito. **10** Yeleyo chitendekwe pa katema kakawīchikwe ni Akunnungu, pachasonganganye indu yose pamo yaili kwinani ni yaili mu chilambo ni yose ilongoswe ni Kilisito. **11** Kwa kulumbikana ni Kilisito, uwe twasagulikwe tuwē wāndu wākwe mpela iwatite pakusaka Akunnungu chitandile kalakala. Akunnungu akupanganya indu yose mpela yakuti pakusaka ni kulamula nsyene. **12** Kwa yeleyo, uweji wātulongolele kwakulupilila Kilisito, tuulape ukulu wa Akunnungu. **13** Ni wānyamwe wāndu wāngawā Wāyahudi nombe, mwapilikene utenga wa usyene, yaani Ngani Jambone jajikunnyichisyá ukulupusyo. Mwakulupilile Kilisito, nombe Akunnungu kwakulosya kuti wānyamwe ndi wāndu wākwe, kwakulumbikana ni Kilisito annembile chimanyisyó kwakumpa Mbamu jwa Akunnungu mpela iwatite pakulanga kalakala. **14** Mbamu jo ni jwakwimilila indu yose yalanjile Akunnungu kwa wāndu wākwe. Chindu chi chikutumanyisyá kuti Akunnungu chiwāwombole wāndu wākwe. Tuulape ukulu wakwe. **15** Kwa ligongo lya, chitandile panapilikene inkuti pakwakulupilila Ambuje Che Yesu ni inkuti pakwanonyela wāndu

wose wā Akunnungu, **16** une nganguleka k watogolela Akunnungu kwa ligongo lyenu. Ngunkumbuchila mmapopelo gangu. **17** Ngwendelechela kwapopela Atati wāali ni ukulu, Akunnungu wā Ambuje wētu Che Yesu Kilisito, ampe wānyamwe Mbamu jwakwe kuti nkole lunda ni chiunukuko kuti nkombole kwamanyilila wēlewo uchenene. **18** Ngwāwenda Akunnungu ambunukule mitima jenu kuti nkombole kulola lilanguka lyakwe kuti mmayilile chilolelo chammilasile ni ukulu wekulungwa wa upile wāuaagosele wāndu wākwe, **19** ni kugamanyilila machili gakwe gamakulungwa nnope kwetu uwe wātukwakulupilila. Machili gagakupanganya masengo mwa uweji ni gakulandana ni machili gamakulungwa gala, **20** gaŵatumie paŵansyusisyé Kilisito ni kuntamika kunkono wakwe wa kundyo wa machili kwinani. **21** Kweleko Kilisito ali jwankulu pachanya pa achakulu wose ni wāali ni ulamusí wose ni machili ni mamwenye. Ni liina lyakwe lili lyekulu pachanya meena gaakupegwa wāndu pa chilambo chi ni chilambo chachikwi. (aiōn g165) **22** Akunnungu wāpele Kilisito ulamusí pa indu yose. Nombe Akunnungu ammisile aŵe ntwe wa mpingo wa wāndu wākunkulupilila Kilisito kuti alongosye indu yose. **23** Wāndu wākunkulupilila Kilisito ali chiili cha Kilisito, nombewo ali utindimisyó wa Kilisito wākutimisyá indu yose.

2 Wānyamwe kalakala mwaliji wāwe mu utame wa mmbumu kwa ligongo lya ungaajitichisyá Akunnungu ni sambi syenu. **2** Katema ko mwatemi malinga ni wende wangalimate wa wāndu wā chilambo chino. Mwampilikanicisyé jwankulu jwa masoka ga machili jwa kwiunde, lisoka lyalikwatawala sambano wāndu wāngakwajitichisyá Akunnungu. (aiōn g165) **3** Kalakala, nowejí twaliji mpela wēlewo. Twatemi kwakukuya tama syangalumbana sitwapagwile nasyo ni kutendekanya yeila pe yakuinonyelesyá ilu ni lunda lwetu. Kwa ligongo lya kulandana kwetu nkupagwa, twāwajilwe kulamulikwa ni Akunnungu mpela wāndu wāne. **4** Nambo Akunnungu ali wā chanasa chachijini, wātunonyele uweji kwa unonyelo wao wekulungwa, **5** namose patwaliji mpela tuwile mu utame wetu wa chimbumu, kwa ligongo lya sambi syetu, Akunnungu wātutesile wājumi pamo ni Kilisito. Kwayele tukulupwiswe kwa upile wa Akunnungu. **6** Kwa kulumbikana kwetu ni Che Yesu Kilisito, Akunnungu atusyusisyé pamo nawo kuti tukatawale pamo nawo kwinani. **7** Wātesile yeleyo kuti alosye umbone wao wekulungwa wangakupimika kwa iŵelesi yose ichiiche kwa litala lya unonyelo wakwe nkulumbikana kwetu ni Che Yesu Kilisito. (aiōn g165) **8**

Pakuwa, kwa umbone wa Akunnungu, nkulupwiche jose ni kujikusya mpaka jiwe Nyumba ja Akunnungu kwa litala lya chikulupi. Chelecho ngachikutyoche la jajiswela jaityosyekwe kwa ligongo lya Ambuje. 22 kukwenu mwachinsyene nambo uli ntuuka wa Nkulumbikana ni Kilisito, nomwe wakwe nkutawikwa Akunnungu. 9 Ngawa kwa ipanganyo yenu, kwayele pamo ni wändu wane wose, mme pakutama pao mundu jwalijose akalikusya kwa chachili chose. 10 Akunnungu kwa litala lya Mbamu jwakwe.

Akunnungu atugumbile ni kuwa wasambano, ni kwa kulumbikana kwetu ni Che Yesu Kilisito, watugumbile kuti tutame ni kupanganya yambone yaiwichikwe chile ni Akunnungu tui panganye. 11 Nipele nkumbuchile imwatite pakuwa kalakala wanyamwe wändu wangaŵa Wayahudi wankulilangka wangaumbala ni Wayahudi wakulilangka waumbele, kwa ligongo lya chindu chachitendewe ni wändu mu iilu yao. 12 Kele katema ko mwaliji ngankwamanyili Kilisito, wanyamwe mwasapulikwe kutochela mu Waisilaeli wawasagulikwe ni Akunnungu. Mwaliji achalendo pasikati jao. Nganirkola chachili chose pa chilanga cha Akunnungu chiwachilanjile kwa wändu wakwe ni mwatemti pachilambo pangali chilolelo ni kwamanyili Akunnungu. 13 Nambo sambano, nkulumbikana ni Kilisito Yesu, wanyamwe umwaliji kwakutalika kalakala, nli pachiwandi kwa litala lya miasi ja Kilisito. 14 Pakuwa Kilisito nsyene atujigalile chitendewe chakwatenda Wayahudi ni wändu wangaŵa Wayahudi kuwa wamo. Kwa litala lya kuchityosa chiiu chao mpela sadaka, wautyosisyemagongo uwaliji nkialekanganya mpela likumba pasikati jao. 15 Wélewo wagatysisye Malajisyo ga Chiyahudi pamo ni majiganyo gakwe kuti waaatende Wayahudi ni wändu wangaŵa Wayahudi kuwa wamo nkulumbikana nawo, ni kwa kutenda yele wachichenawo chitendewe. 16 Kwa kuchityosa chiiu chakwe mpela sadaka pa nsalaba, Kilisito aujonasile umagongo wao. Kwa nsalaba ajitesile mipingo jiwili jo kuwa wamo ni kwajilanya ni Akunnungu. 17 Nipele, Kilisito waiche kukulalichila Ngani Jambone ja chitendewe kukwenu wanyamwe wändu wangaŵa Wayahudi, wändi kwakutalikangana ni Akunnungu ni kwa Wayahudi waali chiwandi ni Akunnungu. 18 Pakuwa kutochela ni aila yaitesile Kilisito, uweji wose, Wayahudi ni wändu wangaŵa Wayahudi, tukukombola kwajaulila Atati kwa litala lya Mbamu jwa Akunnungu jumo. 19 Nipele chitandile sambano, wanyamwe wändu wangaŵa Wayahudi nganimma achalendo sooni namose nganimma wakupita. Sambano ndi wändu wa nnango umo pamo ni wändu wa Akunnungu, ni sooni waali mu nyumba ja Akunnungu. 20 Iyoyo wanyamwe ntawikwe pa nsingi wauwichikwe ni achinduna ni wakulondola wa Akunnungu ni Che Yesu Kilisito asyene lili luchanamilia lwekulungwa Iwakwimichila nyumba. 21 Wélewo ni wakulumbikanya nyumba

3 Kwa ligongo li, une che Paolo, ndili jwantawe kwa ligongo lya kwatumichila Che Yesu Kilisito ni kwa ligongo ngunnalichila wanyamwe wändu wangaŵa Wayahudi. 2 Isyene mpilikene kuti, kwa upile wao, Akunnungu ambele masengo ga kwa ligongo lyenu. 3 Akunnungu amunukulile nachimanye chindu chantemela chachisisiche, mpela inalongolele kunnembela kwa wipi. 4 Ni wanyamwe mwasyomaga yeleyi, chinkombole kumanyili inguti kumanyili ntemela wa Kilisito. 5 Kalakala wändu nganamanyiswa chantemela cho, nambo sambano Akunnungu waunukulile achinduna ni wakulondola wa wawswela achimanyili chantemela cho kwa litala lya Mbamu jwa Akunnungu. 6 Ntemela wene ni weleu, kwa litala lya Ngani Jambone wändu wangaŵa Wayahudi akupegwa ni Akunnungu upile wao yalumo ni Wayahudi. Wändu wo ali iwalo ya chiiu chimo, nombewo akupochela iyoyo liuto lya indu ya chilanga cha Akunnungu kwa litala lya Kilisito Yesu. 7 Natendekwe katumetume jwa Ngani Jambone kwa litala lya ntuuka wa umbone wambele Akunnungu kwa litala lya machili gao. 8 Uneji ndili mundu jwannandi kupunda wändu wose wa Akunnungu, nambo Akunnungu ambele ntuuka wa kwalalichila wändu wangaŵa Wayahudi Ngani Jambone ja upile wa Kilisito wangaukomboleka kuwalanjikwa. 9 Nasagulikwe kuti naalosye wändu wose chantemela cha Akunnungu yachikuti pakupanganya masengo. Akunnungu wawagumbile indu yose, wasisile chantemela cho kwa iwelesi yose chitandile kalakala. (aiōn g165) 10 Nambo sambano, kwa litala lya mpingo wa wändu wakunkulupiili Kilisito ni wakutawala ni waali ni machili kwinani alumanyili lunda lwa Akunnungu mu indu yose. 11 Akunnungu watesile yele kwa litala lya Ambuje wetu Kilisito Yesu mpela iwasachile moŵa gose pangali mbesi. (aiōn g165) 12 Kwa kulumbikana ni Che Yesu Kilisito ni kwa kwakulupiili wélewo tukukombola kwajaulila Akunnungu nkulimbila ni pangali lipamba. 13 Nipele ngunchondelela kuti kasintenguka ntima kwa kulaga kungulaga kwa ligongo lyenu, pakuwa ayi yose ili kwa ligongo lya ukulu wenu. 14 Kwa ligongo li ngutindiwala kwapopela Atati, 15 kutochela kukwao ngosyo syose kwinani ni pachilambo tutupochele meena ga usyene. 16 Ngwaŵenda Akunnungu, waali winji wa ukulu,

anlimbisyé mitima jenu kwa machili ga Mbamu jwakwe. jwa Akunnungu, tuwé wátkusile mu chikulupi ni 17 Ni Kilisito atame mmitima jenu kwa chikulupi. kuuichila utindimisyo wa Kilisito. 14 Nipele, ngatuwá Ngumpopelela kuti nkole michiga ni kwima nkulimbila sooni mpela wánache, tuchijigalikwaga akuno ni mu unonyelo wa Akunnungu, 18 kuti wányamwe pamo akuno mpela matumbela gagakuutwa ni mbungo ni wándu wose wá Akunnungu nkombole kuumanyilila jajilijose ja majiganyo gagakutyosekwa ni wándu unonyelo wa Kilisito, yauli chitando ni uleu ni mu wákwalambusa wáne ni kwasoyasya wándu kwa chikwesya ni mu kwendesa. 19 Isyene, nkombole kwalyungasya. 20 Nambo twávechetaga yankati kuumanyilila unonyelo wa Kilisito, waukupunda usyene kwa unonyelo, tutukule mu chikulupi ni umanyilisi wose ni kwayele ngumbaswe ni ujenelo kwaichiila Kilisito, wáali ntwe wa mpingo wa wándu wose wa Akunnungu. 20 Twakusye Akunnungu wákunkulupilila. 21 Kwa kulongoswa ni Kilisito, iŵalo wákukombola kutendekanya gamakulungwa nnope yose ya chiilu ikulumbikana pamo kwa ntasi ni kupunda itukuiŵenda ni kuiganisa, kwa litala lyá chiilu chose chikukamulangana kwa ukamuchisyo machili gao gagakupanganya masengo nkati mwetu. wa iŵalo yakwe. Nipele chiŵalo chachili chose chapanganya masengo uchenene, chiilu chose chikukula ni kuligumba mu unonyelo. 22 Nipele, kwa liina lyá Ambuje ngunjamuka yeleyi, kasinjenda sooni mpela wándu wángakwamanyilila Akunnungu, wákusikuya ng'anisyo syao syangalimate. 23 Wándu wo lunda lwao luli mu chipi, ni alekangenyewe ni umi wa Akunnungu kwa ligongo lyá kuloŵela kwo ni kukakatima kwa mitima jao. 24 Wányawo nganakola soni ni ajinjile mu chigongomalo ni akusaka kupanganya indu ya soni pangaleka. 25 Nambo wányamwe nganinlijiganya yeleyo nkati Kilisito. 26 Isyene mwapilikene uchenene nkati Che Yesu ni wányamwe ndi wákulijiganya wákwe, mwajiganyikwe mwa welewo ni usyene wauli nkati mwao. 27 Mwajiganyikwe kuula utame wenu wa kalakala, yaani undu wenu wa kalakala uwali nkonsakwa kwa ligongo lyá misese ja kulambusa. 28 Mpanganyikwe wá sambano mmitima ni ng'anisyo syenu. 29 Mmwale undu wa sambano waupanganyichikwe chisau ni Akunnungu, waukuloleka kwakutama yambone ni uswela wa usyene. 30 Kwa yeleyo, nneche unami. Jwaliyose aŵechete usyene ni njakwe, pakuwá uwe wose tuli iŵalo ya chiilu cha Kilisito. 31 Mwatumbilaga, ni lutumbilo lwenu lukantendekasya kupanganya sambi, ni lutumbilo lwenu lukalonjela muusi wose. 32 Kasimwapa lipesa Shetani. 33 Juŵajiwága akajíwa sooni, nambo apanganye masengo gambone kwa makono gakwe kuti akole chhindu chakwakamuchisya wákulaga. 34 Nkawecheta malowé gangalimate, nambo mmechete malowé gambone gagakwalimbichisya wándu kuti malowé gunkuŵecheta gakamuchisya wándu wákugapilikana. 35 Ngasimunsupusya Mbamu jwa Akunnungu pakuwá welewo ali chimanyisyo cha Akunnungu kukwenu chakulosya kuti wányamwe ndi wándu wákwe, nombe mbamu akulosya lyuâa lichaiche Akunnungu kukwawombola wándu wákwe. 36 Ngasimma ni ligogo mu ntima mwe ni ngasimwatumbilila wándu

4 Nipele, uneji jundi jwantawe kwa ligongo lyá kwatumichila Ambuje, ngunchondelela ntame mpela yatite kunsalila Akunnungu ntame paŵammilasile. 2 Mmeje wákulitimalika ni chitungato ni wákupililila, mpiililane jwine ni jwine kwa unonyelo. 3 Nlimbile nnope kuugosa umo wauichiswe ni Mbamu jwa Akunnungu kwa litala lyá chitendewelee chachikunlumbikanya. 4 Chipali chiilu chimo cha Kilisito ni Mbamu jwa Akunnungu jumo, nti chillolelo chimwaŵilanjkwe ni Akunnungu chachitite kuwá chimo. 5 Apali Ambuje wámo ni chikulupi chimo ni ubatiso umo. 6 Akunnungu wámo, wáali Atati wá wose, wélewo ali pachanya pa wose ni akupanganya masengo kupunda wose ni ali nkati mwa wándu wákwe wose. 7 Kila mundu pasikati jetu apochele ntuuka kutyochela kwa Akunnungu mpela yatite pakupegwa ni Kilisito. 8 Mpela ila igakuti pakusala Malembelo ga Akunnungu, "Pawákwesile kwinani, wáulongwesye mpingo wa wándu wátaŵikwe, ni wapele wándu mituuka." 9 Nipele, pakuwécheta, "Wákwesile kwinani," ana malumbo gakwe chichi? Malumbo gakwe ni kuti wáatulwiche kaje mpaka paasi chilambo. 10 Wélewo wáatulwiche ali wáwawo wáwákwesile kwinani nnope kupunda kwiunde kose kuti aitende indu yose yaigumbile imalile. 11 Jwelejo ni juŵasagwile wándu wáne kuwá achinduna ni wáne kuwá wákulondola wá Akunnungu ni wáne kuwá wákulalichila Ngani Jambone ni wáne kuwá wákuchinga ni wákwiganya. 12 Wátesile yeleyo kuti akombole kwaŵika chile wándu wose wá Akunnungu kwa ligongo lyá masengo ga Chikilisito, kuti achigumbe chiilu cha Kilisito. 13 Kwayele uweji wose tulumbikane kwapamo mu chikulupi ni kummanyilila Mwana

ŵane ni ngasimma ni uchimwa ni ngasimmenyana ni nyimbo sya kulapa ni nyimbo sya kupopelela. ni kutukana ni kuleka chigongomalo chachili chose. Mwajimbile Ambuje ni kwajangalalila kwa mitima 32 Nambo mme ni mitima jambone ja kukolelana jenu. 20 Mwatogole Akunnungu Atati, moŵa gose chanasa jwine ni jwine, nnechelesyane mpela yatite kwa indu yose, mu liina lya Ambuje ūtē Che Yesu Kilisito. 21 Kila mundu annochesye njakwe kwa kultulusya kwa ligongo lya kwachimbichisyə Kilisito.

5 Mwasyasye Akunnungu pakuŵa ūnyamwe ndi ūnache ūao ūkunonyelwa. 2 Ntameje kwa

kunonyelana, mpela Kilisito iŵatite pakutunonyela ni kuutyosya umi wakwa kwaligongo lyetu ntí mbopesi jakununjila ni sadaka jajikwanonyela Akunnungu. 3 Nambo pakuŵa ūnyamwe ndi ūandu ūa Akunnungu, nipele chikululu ni usakwa wauli wose pane chilema chikakolanjkwā pasikati jenu. 4 Ngasimecheta malowē ga soni ni gangalimate pane ga makani ngagakuwajilwa kose kukwenu, nambo mmbaya kuŵecheta malowē gakwatogolela Akunnungu. 5 Mmanyilile isyene kuti jwachikululu jwalijose ni jwausakwa ni jwalipamo, mundu jwanti yele ali chisau mundu jwakuchipopelela chinyago ni mundu jwalijose jwanti yele ngaapata chindu mu Umwenye wa Kilisito ni wa Akunnungu. 6 Akanlambusa mundu kwa malowē gangalimate, kwa ligongo lya gelego Akunnungu akwalamula ūwele ūngakwapiłikanichisyə. 7 Nipele ūnyamwe nkakamulangana nawo. 8 Ūnyamwe kalakala mwaliji pa chipi, sambano ūnyamwe ndi ūandu ūa Ambuje, nkutamanga palulanga. Kwayele ntamanje mpela ūandu ūaali mu lulanga, 9 pakuŵa kutama palulanga kukuntenda mpanganye indu yambone ni kupanganya indu yokusaka Akunnungu ni kuŵecheta ya usyene. 10 Nchalile kuimanyilila yaikwanonyelesya Ambuje. 11 Nipele nkaliwanganya nkupanganya ipanganyo yangalimate ya mu chipi, nambo mwaichisyə ūandu palulanga. 12 Ligongo indu yakuipanganya kwachisyepela ikutesya soni namose kuiŵalanga. 13 Nambo yose yaikwichiswa palulanga, ikuloleka pangasisika, 14 pakuŵa lulanga ni lwalukulosya indu yose pangasisika. Kwa ligongo lyo Malembelo gakuti, "Njimuche mmweji ungonile, nsyuche, nombe Kilisito chanlanguchisyə." 15 Nipele nlilolechesye inkuti kutama. Nkatama mpela ūandu ūakulowēla nambo ntame mpela ūandu ūandi ni lunda. 16 Ntumie uchenene katema kandi nako kwa kupanganya indu yambone, pakuŵa moŵa ga gali gakusakala. 17 Kwa ligongo lyo nkawâ ūakulowēla, nambo nsose kuimanyilila aila yokusaka Ambuje mpanganye. 18 Kasinkolelwa divai pakuŵa kukolelwa kukentesya mundu apanganye indu yangalumbana pangaganisa ichikopochele. Nambo ngumbaswe Mbumu jwa Akunnungu. 19 Pankukunguluka, mmechete kwa malowē ga Sabuli

ni nyimbo sya kulapa ni nyimbo sya kupopelela. kwa indu yose, mu liina lya Ambuje ūtē Che Yesu Kilisito. 20 Kila mundu annochesye njakwe kwa kultulusya kwa ligongo lya kwachimbichisyə Kilisito. 21 Ūnyamwe achimbumba, mwapilikanicisyə achiŵankwenu mpela inkuti kwapilikanicisyə Ambuje. 22 Ūnyamwe achimbumba, mwapilikanicisyə achiŵankwenu mpela inkuti kwapilikanicisyə Ambuje. 23 Pakuŵa jwannume akunlongosya ūankwakwe, mpela Kilisito nombe ali jwakuulongsya mpingo wa ūandu ūakunkulupilila Kilisito. Nombe Kilisito nsyene ali ūakunkulupusya ūandu ūakunkulupilila, ūaali chiilu chao. 24 Mpela ila mpingo wa ūandu ūakunkulupilila Kilisito yakuti pakwapilikanicisyə Kilisito, iyoyo achimbumba nombe ūapilikanicisyə achiŵankwawo mu yose. 25 Ni ūnyamwe achalume, mwanyele achiŵankwenu mpela Kilisito yatite pakwanonyela mpingo wa ūandu ūakunkulupilila Kilisito kwa kuutyosya umi wao kwa ligongo lyao. 26 Ūtēsile yeleyo kuti auwiche pajika mpingo wa ūandu ūakunkulupilila Kilisito kwa ligongo lya Akunnungu, ni kwajosya kwa liloŵe lyao mpela akwajosya ni meesi, 27 kuti akombole kuliichisyə mpingo wa ūandu ūakunkulupilila Kilisito ūaali ūaswela ni ūambone, ūangali chileŵo, atamuno ngwinyata, atamuno chachili chose chatti iyoyo. 28 Iyoyo peyo achalume akusachilwa ūanonyele achiŵankwawo mpela yakuti kuinonyela ilu yao achinsyene. Jwannume jwakunnonyela ūankwakwe akulinonyela nsyene. 29 Pakuŵa ngapagwa mundu jwaakuchichima chiilu chakwe nsyene, nambo akuchilisyə ni kuchigosa mpela Kilisito yakuti pakuugosa mpingo wa ūandu ūakunkulupilila Kilisito, 30 ligongo uwe wose tuli iŵalo ya chiilu chao. 31 Mpela igakuti pakusala Malembelo ga Akunnungu, "Kwa ligongo li, jwannume chiwaaleche atatigwe ni achikulugwe ni chalumbikane ni ūankwakwe, nombe ūaŵili wo chaŵe ūamo." 32 Kwâ usyene wausisiche waunukulikwe kukwangu mmalembelo nkati Kilisito ni mpingo wa ūandu ūakwewe ūakunkulupilila. 33 Nambo ukungamba ni ūnyamwe ūakwewe: Jwannume jwalijose annonyele ūankwakwe mpela yakuti kulinonyela nsyene, ni ūambumba nombe amplikanichisyə ūankwakwe.

6 Ūnyamwe ūnache mwapilikanicisyə achaŵelesi ūenu ligongo nkunkulupilila Ambuje,

pakuŵa chelecho chili chambone kuchipanganya. 2 Mpela igakuti pakusala Malembelo ga Akunnungu, "Mwachimbichisyə atati ūenu ni achikulu ūenu." 3 Lyeleli lili lilajisyō lyaandanda lyalili ni chilanga, ni "Pachinkole upile ni kutama yaka yejinji pa chilambo."

4 Ni wanyamwe achatati kasimwatanda wananche gakuwécheta ni ngombole kwamanyisya wándu wenu, nambo mwalele mpela yakuti pakusaka yantemela ya Ngani Jambone pangali lipamba. Ambuje kwakwalosya yakuti pakusachilwa kutama 20 Une ndili jwantenga kwa ligongo lya Ngani ni kwajiganya yele indu. 5 Wanyamwe achikapolo Jambone namuno sambano ndili mu chitawiko. mwapilikanichisyé achambuje wenu wa pachilambo Mumbolele, kuti ngombole kujilalichila Ngani pano kwa kwachimbichisyá ni kwapilikanichisyá ni Jambone pangali lipamba mpela inguti pakusachilwa. kwa ntima wambone mpela nkatumichila Kilisito. 21 Che Tukiko, njetu jwakunonyewa ni jwakutumichila 6 Ntendeje yeleyo ngáwa pe katema pakumbona jwakukulupilichika nkulumbikana ni Ambuje chansalile wándu kuti mmoneche wambone, nambo mpanganye ngani syangu syose ni inguti pakwendelechela yaili unonyelo wa Akunnungu ni kwa ntima wose ni mmanyilile inguti pakupanganya masengo. 22 pakuwa wanyamwe ndi achikapolo wa Kilisito. 7 Nguntuma kukwenu kwa ligongo lya chindu chi, Mpanganye masengo genu kwakusangalala mpela ansalile ngani sya nkati uweji ni kuntulasya mitima nkatumichila Ambuje ni ngáwa mpela nkatumichila jenu. 23 Achalongo achinjangu, ngummendela wándu. 8 Mmanyilile kuti mundu jwalijose jwakutenda chitendeweles ni unonyelo ni chikulupi kutyochela kwa yambone, atamuno ali kapolo pane jwalechelelewé Akunnungu Atati ni kwa Ambuje Che Yesu Kilisito. 24 chapochele mbote jakwe kutyochela kwa Ambuje. Ngwáwendela umbone kwa Akunnungu awála wose 9 Ni wanyamwe achakulu wa pachilambo ntende wakwanonyela Ambuje wéetu Che Yesu Kilisito kwa iyoyo kwa achikapolo wenu, nneche kwajogoya. unonyelo wangali mbesi.

Mmanyilile kuti wanyamwe ni wélewo, nkwtenerje Ambuje wamo pe kwinani, nombewo nganakola lusagu. 10 Nipele kwakumalichisyá, njime nkulimbila nkulumbikana ni Ambuje ni kwakukamuswa ni machili gao gamakulungwa. 11 Njigale yakumenyanila yose yampegwilwe ni Akunnungu kuti nkombole kugakanila malindi ga Shetani. 12 Ligongo ngondo jetu ngatukumenyaná ni wándu, nambo tukumenyaná ni masoka gagakutama mu chilambo cha mbumu yaani achakulu ni wakwete ulamusi ni wakwete machili, wakuchilongosya chilambo cha chipi cha chigongomalo. (aión g165) 13 Kwa ligongo lyo njigale yakumenyanila yose yampegwilwe ni Akunnungu kuti pachijiiche ngondo nkombole kugapunda machili ga jwachigongomalo jula, pachimmale kumenyaná chinkombole kwima nkulimbila. 14 Nipele, njime nkulimbila, usyene uwéje mpela nkanda mchiunu mwenu, ni kuwoneka kwenu wambone paujo pa Akunnungu kuwéje mpela chiwalo cha chisyano chakulichenjela pa ntima, 15 ni kukola lungwanu lwa kwalalichila wándu Ngani Jambone ja chitendeweles luwéje mpela inkuti pakuwala ilatu ya ngondo. 16 Kupunda yeleyo yose, chikulupi chenu chichiwé mpela ngao mmakono genu kuti nkombole kujisima mipamba jose ja mooto ja Jwachigongomalo. 17 Mpochele ukulupusyo mpela chisoti cha chisyano, ni liloé lya Akunnungu mpela lipanga lyankupegwá ni Mbamu jwa Akunnungu. 18 Mpopelele katema kose, nchiwéndaga ukamuchisyó wa Akunnungu. Mpopelele katema kose mpela inkuti pakulongoswa ni Mbamu jwa Akunnungu. Nchesyanje pangapela nkwapopelela wándu wose wa Akunnungu. 19 Iyoyo mumbolele, kuti Akunnungu ambe malowé

Ŵafilipi

1 Une che Paolo pamo ni che Timoseo, wakutumichila wa Kilisito Yesu, tukunnembela wanyamwe, wāndu wa Akunnungu wose wānkutama ku Filipi wānlumbikene ni Kilisito Yesu, pamo ni achakulu ni achikamusi wa mpingo wa wāndu wākunkulupili Kilisito. **2** Tukummendela umbone ni chitendewelete kuyochela kwa Akunnungu Atati wētu ni kwa Ambuje wētu Kilisito Yesu. **3** Ngwatogolela Akunnungu wāngu katema kose pangunkumbuchila. **4** Katema kose pangumpopelela wanyamwe wose, ngupopela njisengwaga, **5** kwa yankuti kamulangana ni une, pa masengo ga kwalalichila wāndu Ngani Jambone, chitandile lyuwa lyaandanda lila mpaka lelo jino. **6** Isyene ngumanyilila kuti Akunnungu juwagatandisyé masengo gambone ga mmitima mwenu, chagajendelechesye mpaka pachigamalile pa lyuwa lya kuuja Kilisito Yesu lila. **7** Nguwājilwa kuganisya kwanti nyi nkati wanyamwe, ligongo ngunkumbuchila katema kose. Pakuwa mwakamulene none pa umbone ula umbegwilwe ni Akunnungu wa kujichenjela ni kujilimbisyá Ngani Jambone katema panaliji mu chitawiko ni panaliji nechelelwe. **8** Akunnungu ali jwaumboni jwangu kuti ngusala isyene kuti ngunnonyela wanyamwe kwa ntima wangu wose, kwa unonyelo ulaula wa Kilisito Yesu. **9** Ngwapopelela Akunnungu kuti unonyelo wenu ujonjecheke kukula nnopennope ni nkole lunda ni umanylisi, **10** kuti nkcombele kusagula indu yaili yambone. Sooni mitima jenu jiwoneche jeswela, wāngali magambo mpaka lyuwa lya kuuja Kilisito lila. **11** Utame wenu tiugumbaswe ipanganyo yambone paujo pa Akunnungu yaikutyochela kwa Kilisito Yesu pe, kwa ligongo lya ukulu ni ulape wa Akunnungu. **12** Achalongo achinjangu ngusaka mmanyilile kuti, iyasimene yangamwisyé kwannope kwenyesya Ngani Jambone. **13** Kwa ligongo lya wākulindilila wose wa nyumba ja mwenye, pamo ni wāne wose, akumanyilila kuti ndili mchitawiko, ligongo ngwatumichila Kilisito. **14** Kutawikwa wāngu kwatesile achalongo wājinji wākunkulupili Ambuje kuchalila kwannope mu kualichila Liloŵe lya Akunnungu pangali lipamba. **15** Isyene, wāmpepe mwa wāndu wo akulalichila Ngani Jambone ja Kilisito kwa wiu ni umenyani, nambo wāndu wāne akulalichila Ngani Jambone ja Kilisito kwa ntima wambone wa kwakamuchisyá wāndu. **16** Wāndu wā ntima wambone akulalichila Ngani Jambone kwa ntima wa unonyelo, akumanyilila kuti Akunnungu ambele masengo ga,

gakujichenjela Ngani Jambone. **17** Wāndu wāne wo akulalichila Ngani Jambone ja Kilisito kwa ntima wangalumbana ni ngaŵa kwa ntima wambone. Wānyawo akuganichisyá kuti tanyonjechesye kulaga nkutawikwa kwangu. **18** Ngaŵa chindu kwangu une! Une ngusengwa iŵaga wāndu akulalichila Ngani Jambone ja Kilisito mwamulimose, atamuno kwa ntima wambone pane kwa ntima wangalumbana. Sooni tinyendelechele kusengwa, **19** pakuwā ngumanyilila kuti kwakupopela kwenu ni kwa ukamuchisyó wa Mbumu jwa Che Yesu Kilisito chingulupuswe kuyochela nkutawikwa. **20** Chingusaka ni chingulolela, ninajaluche kwa kuleka kupanganya ingusachilwa kupanganya. Nambo ngamuliswe ntima moŵa gose nnopennope sambano, kuti nankusye Kilisito mu utame mu chiiil changu, iŵaga ndili jwanjumi pane ndili wile. **21** Pakuwā kwa uneji kutama kuli kwatumichila Kilisito ni kuwa kuli kwambone nnope. **22** Nambo iŵaga kwendelechela kutama chingombole kupanganya masengo kwa kwakamuchisyá wāndu wāne, pelepo nganguchimanyilila chakusagula. **23** Ndili pamalekano, ngusaka kutyoka mu chilambo chino nyaule kutama ni Kilisito pakuwā chelecho chili chindu chambone kupunda, **24** nambo chili chindu chambone nnope kwa ligongo lya wanyamwe najendelechelaga kutama. **25** None ngumanyilila kuti chindame. Ni chinyendelechele kutama ni wanyamwe wose kuti nyendelechele kunkamuchisyá mchikulupi ni kukola lukondwa. **26** Nipele pachinjīwa sooni ni wanyamwe chinkole ligongo lya kupunda kulifunila nkati une mu utame wenu nkulumbikana ni Kilisito Yesu. **27** Nipele, chachikusachilwa utame wenu uŵe wakuwājilana ni Ngani Jambone ja Kilisito, kuti atamuno naikaga pane iŵaga ngangwiķa, mbilikane kuti nkwima chiimile ni kwa ntima umo, ni wose kwa pamo nchichichenjelaga chikulupi chachikwika ni Ngani Jambone. **28** Ngasimwajogopa kose wāmmagongo wenu, katema kose muukamulisyé ntima. Chelechi chichiwiē chimanyisyó chisylene kwa wānyawo kuti chajonasiche, nambo wānyamwe chimpunde pakuwā ukulupusyo ukutyochela kwa Akunnungu. **29** Pakuwā Akunnungu ampele wānyamwe lipesa lya kwatumichila Kilisito, ngaŵa kwa kukulupili pe, nambo ni kwakulagaswa kwa ligongo lyao. **30** Sambano nkukamulana none pa ngondo. Ngondo jijojo jimawenii njimenyanaga kalakala mpaka sambano ndili kungondo mpela inkuti pakupilikana.

2 Ana umi wenu nkulumbikana ni Kilisito ukuntaga machili? Ana unonyelo wao ukuntulasya? Ana nkwete umo ni Mbumu jwa Akunnungu ni kukolelana

chanasa ni kukosyana jwine ni jwine? 2 Nipele ngulolela kuntuma che Timoseo kukwenu pangakâwa, ngummenda nlugumbasye lukondwa lwangu kwa kuti ngamuliswe ntima pachachimba ngani syenu. nganiso simo ni kwa unonyelo umo ni kwa 20 Nganiningola mundu jwine jwali ni nningwa mpela ntima umo ni nningwa umo. 3 Kasintenda chindu wangu jutachichenjeuchila utame wenu. 21 Wandu chachili chose kwa kukangana atamuno kwa wampepe akusosasosa kupoka kwao achinsyene kulikanganichila nambo nlitlusye jwine kwa jwine, pe, ngakuchenjeuka ni Ngani sya Che Yesu jwalijose ammalanjile njakwe jwambone kumpunda Kilisito. 22 Nkumanyilila mwachinskyene che Timoseo nsyene. 4 Mundu jwalijose akasosa kutenda indu yatite kulosya kuti akuwajilwa, pakuwa wêlewo yaikunsangalalisya nsyene nambo asose kutenda indu atumichile pamo ni une nti mwanache ni atatigwe yaikwasangalalisya wandu wane. 5 Nkolanje ntima kunlalichila Ngani Jambone. 23 Ngulolela chinjintuma uwovo waalinawo Kilisito Yesu. 6 Namose Kilisito kukwenu chitema patinjiimayilila ittingopochela waliji chisau Akunnungu, nambo nganaganichisy ka kuti apano. 24 None ngwakulupilila Ambuje kuti kuwa chisau Akunnungu, chili chindu chakukamulana tiiche kukunnola pangakâwa. 25 Nambo yamajile nacho. 7 Nambo walesile indu yose yaili yakwe, waliji kumusya kukwenu nlongo njetu che Epafloodito mpela jwakutumichila, wapagwile ni kuwa mundu katumetume njangu pa masengo ga kujichenjela Ngani mpela wandu wane. 8 Walitulwisyne ni kwajitchisy Jambone. Iyoyo ali jwantenga jwenu jumwantumile Akunnungu mpaka kwasika, elo, kwasika pa nsalaba. achenjeuchile yaikuusôwa. 26 Jwelejo akunnajila 9 Kwa ligongo lio Akunnungu wannyakwile mwinani kwannope kwawona wanyamwe wose, wâsongoneche nnope, wapele liina lyekulu kugapunda meena nnope pakuwa mwapilikene kuti alwasileje. 27 gose, 10 kuti kwakuchimbichikwa kwa liina lya Kusyene, alwasileje mwa kuwandichila kuwa. Che Yesu, yepanganyikwe yose yaili kwinani, Nambo Akunnungu wankolele chanasa, nganankolela ni yaili pachilambo, ni indu yaili paasi chilambo chanasa jwelejo pe, nambo ni une jwakwe kuti chitindivale paujo pao, 11 ni mundu jwalijose ninapunde kusongoneka. 28 Kwayele, nguntuma asale kwa kang'wa jakwe kuti, Che Yesu Kilisito kukwenu chitema pe kuti pachimwaone sooni ali Ambuje kwa ukulu wa Akunnungu Atati. 12 nsangalale ni une kulisika kwangu kumale. 29 Nipele Nipele, achambusanga wangu wakunonyelwa, mpela mumpochela kwa lukondwa lose nti nlongo njenu, imwatite kwitichisy moâa gose panaliji kukwenu, nkulumikana ni Ambuje. Mwachimbichisyse wandu chiwe yambone mwajendelechelaga kunyitichisy pa wâali mpela jwelejo. 30 Pakuwa waliji mchakogoya moâa gano pandalichile ni wanyamwe. Njendelechelate kuipanganya yambone yaikuilana ni ukulupusyo wenu kwa kutetemela ni kwa lipamba mpaka ukulupusyo wenu pachiumalile. 13 Pakuwa Akunnungu akupanganya masengo munkati mwenu ni kumpa ntima wakusaka ni ukombole wa kupanganya aila yakuisaka asyene. 14 Mpanganye yaili yose panganyinya atamuno pangakangana, 15 kuti mme wâna yâ Akunnungu ni wângali ni sambi, wânkutama pasikati ja chilambo changalumbana ni chelyungasiche. Mmoneche pasikati jao nti ndondwa, sysikulanguchisy kwiunde, 16 akuno nli nkamulile uchenene lilöwe lyalikwichisy umi. Mwapanganya yeleyo chingole chindu chakulunila kukwenu pa lyuwa lya kuuja kwa Kilisito, pakuwa chichiwe chimanyiso chakulosya kuti, kulimbila kwangu, ni masengo gangu, nganigâwa ga bule. 17 Namose naulajikwaga ni miasi jangu jajitikaga kuwa mbopesi pamo ni chikulupi chenu ni masengo genu paujo pa Akunnungu, ngusengwa ni kusangalala pamo ni wanyamwe wose. 18 Ni wanyamwe iyoyo nsangalale, sooni nsangalaleje pamo ni une. 19 Nambo asakaga Ambuje Che Yesu,

3 Mbesi, achalongo achinjangu, nsengweje kwa ligongo lya kulumbikana ni Ambuje. Ngangupela kunlembela sooni indu ilaila inalongolele kunnembela, pakuwa yeleyo chiinfai wanyamwe. 2 Nlilochesye ni âwala wakuitendekanya ya chigongomalo, wâali mpela mbwa, wandu wâkukanganyichisy kuumbala. 3 Uweji tuli wandu wâumbale isyene, ngâwa wânyawo, pakuwa tukwapelela Akunnungu kwa kulongsowa ni Mbumu jwao ni tukulilapa kwakulumbikana ni Kilisito Yesu. Ngatukuikulupilila indu yaikutendekwa mu chiilu. 4 Nambo uneji ngakombwele kuikulupilila indu yaikutendekwa mu chiilu. Iwaga kwana mundu jwakuganisa kuti akukombola kulunila chisoyôwelo cha kuumbala, une naapundile. 5 Naumbele panaliji ni moâa nane pakumala kupagwa. Uneji ndili Mwisilaeli jwa lukosyo lwa Benyamini ni Mwebulania kwa chipago. Nkati kugakamulisy malajisyo, naliji Mfalisayo, 6 nachalile nnope kwalagasya mpingo wa wandu wâkunkulupilila Kilisito. Nkati kutendekwa

ŵambone paujo pa Akunnungu kwa kwitichisa ni ŵanli lukondwa lwangu ni chindu changu Malajisyo, naliji jwangali chileŵo. 7 Aila indu yose chachili mpela singwa. ŵakunonyelwa ŵangu inaiwени ili yakupoka kwaune, sambano nguiwona ngummenda njime kwakulimbangana nkulumbikana yangali chindu kwa ligongo lya Kilisito. 8 Elo, ngâwa ni Ambuje. 2 Ngunchondelela che Euodia ni che yeleyo pe, indu yose nguiwona yangali chindu kwa Sintike mme ni nningwa umo nti achalongo kwa ligongo lya chindu chachikulungwa chambone cha kulumbikana ni Ambuje. 3 Nomwe katumetume njangu kwamanyilila Kilisito Yesu, Ambuje ŵangu. Kwa jwakukulupichika, ngummenda mwakamuchisye ligongo lyao nyasile indu yose ni kwiŵalanjila usakwa achakongwe ŵa, pakuŵa ŵalasile kwannope pamo kuti naapate Kilisito 9 ni kulumbikana nawo kuli noneji, pamasengo ga kwenesy Ngani Jambone kusyene. None nganguŵalanjila sooni jwambone pamo ni che Kelementi ni achinjangu ŵane paujo pa Akunnungu kwakujitichisa malajisyo, nambo ŵawapanganyisye masengo pamo noneji, wosewo nguŵalanjila jwambone paujo pa Akunnungu kwa meena gao galembechekwe mchitabu cha umi. 4 kwakulupilila Kilisito. Kwele kutendekwa jwambone Nsengweje moŵa gose nkulumbikana ni Ambuje. paujo pa Akunnungu kukutyochela kwa Akunnungu Ngusala sooni nsengweje! 5 Kulitimalika kwenu kwa litala lya chikulupi. 10 Ngusaka namanyilile kumanyiche kwa ŵandu wose, Ambuje ali chiŵandi Kilisito ni machili ga kusyuka kwakwe, ngusaka kuja. 6 Kasinlisausya nkati chindu chachili chose, laje mpela iŵatite kulaga ni kuwa kwa ligongo nambo kwa chachili chose mwasalile Akunnungu lyao mpela iŵatite kuwa kwa ligongo lyangu, 11 kwa kupopela ni kwachondelela ni kwatogolela. akuno njilolelaga kuti Akunnungu chasyusye. 12 7 Ni chitendewelete kutyochela kwa Akunnungu Ngangusaka kusala kuti masile kwika kumbesi pane chachikupunda umanyilisi wauli wose wa ŵandu, ndili jwamalilwe. Nambo nguchalila kuti mbate ntulilo, tichigose mitima jenu ni miningwa jenu uchenene kwa litala lya wele ntulilo wo Kilisito Yesu asyene mu kulumbikana kwenu ni Kilisito Yesu. 8 Mbesi, ambatile une meje jwao. 13 Achalongo achinjangu, achalongo achinjangu nganisyeje nkati yose yambone nganguliganichisa kuti masile kupochele ntulilo, ni yaikuŵajilwa kulpikwa ni indu yose ya usyene ni nambo nguchitenda chindu chimo pe, nguliuŵalila indu yambone ni indu yaikwanonyesya Akunnungu indu yepite ni nguchalila kuti ngole indu yaikwika. 14 ni yose yaili yambone, ni yakuŵajilwa kwilapa, ni Nguutuka kuti nyiche kumbesi luwilo, kuti mbochele yose yakusalala ni yakuchimbichikwa. 9 Ntendeje ntulilo wa Akunnungu wa moŵa gose pangali mbesi, indu yose imwalijigenye ni imwaipochele kutyochela aula uŵilanje watuwilasile Akunnungu kwa litala lya kwangune, ni yanayose imwaipilikene ni imwaiwени Kilisito Yesu. 15 Uwe wose ŵatukusile mmbumu, kwangune. Ni Akunnungu ŵakwatenda ŵandu atame tuganisyeje yimo. Naga nkewete maganisyo gane, kwa chitendewelete chaŵe pamo ni ŵanyamwe. 10 Akunnungu tambunukulile chindu cho. 16 Nambo, Nasengwile nnope nkulumbikana ni Ambuje, pakuŵa kwa yailiyose tujendelechele mmbujo mu litala lilyolyo nkungumbuchila sooni. Isyene nguti, ngangusala kuti lyatukuiye mpaka sambano. 17 Achalongo achinjangu, mwandiŵalile nambo lyansowile lipesa lya kulosya kuti musyasye une. Mwaloleje yambone ŵakuchikuya nkuungumbuchila. 11 Nganguŵecheta yelei pakuŵa chisyaso cha majende gatumpel ŵanyamwe. 18 ngwete yaikuusowâ, ligongo nalijigenye kulisinga Nansalile kakajinji chindu chi, ni sambano ngunsalila mu indu indi nayo. 12 Nakumanyi kutama ndili sooni akuno njililaga, ŵandu ŵajinji akutama nti jwangali chindu ni sooni ngumanyilila kutama ndili ŵammagongo ŵa nsalaba wa Kilisito. 19 Mbesi ngwete ipanje. Nalijigenye indu yose, kola sala pane jao jili wonasi, pakuŵa nnungu wao ali misese ja kwikuta, kukola yachuluka ni kusoŵekwa nombe. chiilu. Akulilapila indu ya soni, ni ng'anisyo syao sili 13 Ngukombola kupanganya indu yose kwa litala pachanya pa indu ya pachilambo pa. 20 Nambo lya Kilisito ŵakuumba machili. 14 Nambo mwatesile uweji kumangwetu kwinani, ni kutyochela kweleko yambone kukamulangana none nkulaga kwangu. tukwalolela Nkulupusyo jwetu kwa lungwanu Ambuje 15 ŵanyamwe ŵafilipi nkumanyilila yambone kuti, ŵetu Che Yesu Kilisito aiche kutyochela kwinani. panatyosile ku Makedonia, chitandilile kundanda 21 ŵelewo chaigalausye ilu yetu ya kuwola, ni pananalichilaga Ngani Jambone, nganiupagwa mpingo kuilandanya iŵe mpela ni chilu chao cha ukulu. Kwa wa ŵandu ŵakunkulupilila Kilisito ŵakamulene ukombole wo akukombola kui longosya indu yose. noneji kwa ngani jakausya ni kupochele, ikaŵe ŵanyamwe pe. 16 Pakuŵa, namose panaliji ku Sesalonike mwambelechele indu yakungamuchisya kakajinji. 17 Ngâwa kuti ngusaka mbochele mbote

4 Kwayele, achalongo achinjangu ŵakunonyelwa, ngulajila kwannope kwaona sooni. ŵanyamwe

pe nambo ngusaka upile ujonjekwe kukwenu. 18 Ngwete indu yose ni yakupunda, sooni igumbele, pakuŵa che Epaflodito ambelechele yose yaityosile kukwenu. Mitulilo ji jili nti sadaka jajikunjila yambone ni mpela mbopesi jakukundikwa ni jajikwanonyesya Akunnungu. 19 Nipele Akunnungu ūangu tangumbalichisyé kwa ukombole wao wekulu yaikunsoŵa kwa litala lya Kilisito Yesu malinga ni ipanje yakwe ni ukulu wakwe. 20 Ukulu uŵe kwa Akunnungu Atati ūetu moŵa gose pangali mbesi ni moŵa gose pangali mbesi. Eloo. (aiōn g165) 21 Mungomachisyé ūandu wose ūa Akunnungu ūakwakulupilila Kilisito Yesu. Achalongo achinjetu ūali pamo ni une akunkomasya. 22 Ūandu wose ūa Akunnungu ūakutama pelepa akunkomasya, nnopennope ūandu ūali mu nyumba ja Mwenye jwa ku Loma. 23 Umbone wa Ambuje Che Yesu Kilisito utame pamo ni ūanyamwe.

Ŵakolosai

1 Une che Paolo, Nduna jwa Kilisito Yesu kwa unonyelo wa Akunnungu ndili ni mpwanga jwetu che Timoseo, 2 tukunnembela wanyamwe wāndu wā Akunnungu wānkutama ku Kolosai, achinjetu wākukulupilichika mu kulumbikana ni Kilisito. Tukumpopelela umbone ni chitendewelete kuyochela kwa Akunnungu Atati wātu. 3 Mowā gose patukumpopelela wanyamwe, tukwatogolela Akunnungu, Atati wā Ambuje wātu Che Yesu Kilisito. 4 Pakuŵa tupilikene inkuti pakwakulupilila Kilisito Yesu ni inkuti pakwanonyela wāndu wose wā Akunnungu. 5 Chikulupi chenu ni unonyelo wenu ikukulupilila chilolelo chammichile chile kwinani. Mwapiilikene kaandanda nkati chilolelo cho, katema pamwalalichilwe Ngani Jambone ja usyene. 6 Ngani Jambone jo jannyichilile wanyamwe ni kwenela mu chilambo chose ni kumpelechela umbone, ni kukula mpela ijite kula pasikati jenu chitandile lyele lyuŵa pamwapilikene ni kuumanyilila umbone wa Akunnungu wautite kuŵa. 7 Che Epafula kapolo njetu jwakunonyelwa, jwelejo ni juŵanjigenye wanyamwe jele ngani jo. Jwelejo ali jwakutumichila jwakukulupilichika jwa Kilisito pamalo petu kwa ligongo lyenu. 8 Jwelejo ni jwatusalile ngani ja unonyelo wenu umpegwilwe ni Mbamu jwa Akunnungu. 9 Kwa ligongo li nowe wākwe chitandilile lyuŵa litwapilikene nkati wanyamwe, ngatukuleka kumpopelela. Tukwachondelela Akunnungu antende mmanyilile aila yakwisaka mpanganye mu lunda lose ni umanyilisi wose umpegwilwe ni Mbamu jwa Akunnungu. 10 Tukupopelela yeleyi kuti nkombole kutama mpela yakuti pakusaka Ambuje, njendelechele kupanganya yaikwanonyela wēlewo mowā gose. Kwa litala lio chinkombole kupanganya masengo gagali gose gambone ni kupunda kwamanyilila Akunnungu. 11 Akunnungu amlimbisyē kwa litala lya ukombole wose ni ukulu wao, kuti nkombole kupililila indu yose pangapela, 12 ni kwakusengwa mwatogolele Atati, wāntesile wākuŵajilwa kupočhela indu yose iŵagosele wāndu wākwe mu umwenye wa lilanguka. 13 Pakuŵa wēlewo atukulupwisyē kuyochela mmachili ga chipi ni kutujinjisa mu umwenye wa Mwanagwe jwakunnonyela. 14 Kwa litala lya jwelejo tuwombolechekwe ni kulecheleswa sambi syetu. 15 Kilisito akulandana kwa usyene ni Akunnungu wāngakuwoneka. Jwelejo wāpalī ikanaŵe yepanganyikwe yose kugumbikwa. 16 Pakuŵa kwa litala lya jwelejo, Akunnungu wāigumbile indu yose ya

kwinani ni indu yose ya pachilambo ni yaikuwoneka ni yangaikuwoneka pamo ni wāali ni machili pane achakulu pane ilongola pane wāali ni ulamusi. Akunnungu wāigumbile indu yose kwa litala lyakwe ni kwa liwamba lyakwe. 17 Kilisito wāpalī ikanaŵe indu yose kugumbikwa ni kwakulumbikana ni wēlewo indu yose ilumbikene pamo. 18 Kilisito ali ntwe wa chiilu chakwe ni chiilu cho chili mpingo wa wāndu wākunkulupilila Kilisito, nombejo ali ndande ja umi wa chiilu cho nombe ali ndande. Jwelejo ali jwaandanda kusyuka kuti aŵe jwaandanda mu indu yose. 19 Pakuŵa yanonyesye Akunnungu asyene kuti utindimisyō wakwe wose uŵe mu nkati mwa Kilisito. 20 Akunnungu wājilenye indu yose kwa litala lya Kilisito, ni kwa miasi jakwe jijamwasiche pa nsalaba jatesile chitendewelete ni indu yose yaili pachilambo ni kwinani. 21 Ni wanyamwe kalakala mwaliji ntalikangene ni Akunnungu, nombe mwaliji wāmmagongo wāo pakuŵa mwaganisisye yachigongomalo ni mwatesile yachigongomalo. 22 Nambo sambano, Akunnungu wāntesile mwanya mme achambusangagwe kwa litala lya chiwa cha chiilu cha Kilisito kuti anjausye paujo pao akuno ndi wāswela, wāngali sambi namose chileŵo. 23 Nambo wanyamwe nkusachilwa kwendelechela kutama mu chikulupi, namose nkakunda kutinganyikwa ni kusaama mu chilolelo chila chimwachipatile katema pamwapilikene Ngani Jambone. Une che Paolo natendekwe kuŵa jwakutumichila jwa Ngani Jambone jila jijalalichile kwa wāndu wose pachilambo pose. 24 Sambano ngusengwa kwa masausyo gangupata kwa ligongo lyenu. Kwa litala lya kulaga kwangu kwa chiilu, ngugumbalichisyā aila yaipungwiche mu kulaga kwa chiilu cha Kilisito, yaani mpingo wa wāndu wākunkulupilila Kilisito. 25 Ni une natendekwe ni Akunnungu kuŵa katumetume jwa wāndu wākunkulupilila Kilisito. Masengo gasyene gali, kualichila Liloŵe lyao kwa utindimisyō, 26 ni liloŵe lio lili chantemela chichasisiche kwa wāndu wose chitandile kalakala, nambo sambano chimanyichikwe kwa wāndu wākwe. (aiōn g165) 27 Pakuŵa Akunnungu asachile kwamanyisya wāndu chantemela cho yachitite pakuŵa chachikulungwa ni cha ukulu chichajene kwa wāndu wāngawā Wāyahudi wose. Chantemela cho chili achi, Kilisito ali nkati mwenu, ni wanyamwe wakwe chinkole liunjili lya ukulu wa Akunnungu. 28 Kwa ligongo lio, tukunlalichila Kilisito kwa wāndu wose. Tukunjamuka ni kunjiganya kila mundu kwa lunda lose, kuti tukombole kunyikanawo kila mundu paujo pa Akunnungu ali jwautindimisyō mu nkulumbikana ni

Kilisito. 29 Kuti ndende yeleyo ngupanganya masengo magambo getu pamo ni malajisyo gakwe chati ni kuchalila kwa machili gamakulungwa ga Kilisito Akunnungu akatalumulile uwe, wâchipukwite kusyene gagakupanganya masengo nkati mwangu.

2 Ngusaka mmanyilile inguti pakupanganya masengo kwa kuchalila kwa ligongo lyenu ni kwa ligongo lya wându wâ ku Laodikia ni kwa ligongo lya wose wânganamone une. 2 Ngupanganya yelei kuti atulaswe mitima ni kulumbikana pamo mu unonyelo ni pakupunda yeleyo akombole kugumbalichisa upile kwa winji ni kumanyilila kwa kusyene. Pele chakombole kuchimanyilila chantemela cha Akunnungu, malumbo gakwe kwamanyilila Kilisito asyene. 3 Welewo pe ni wâkukombola kwatenda wându alumanyilile lunda lose ni umanyilisi wose wa Akunnungu. 4 Ngunsalila wânyamwe malowé ga kuti mundu akanlambusa kwa malowé gakunnyenga namuno gakuwoneka gambone. 5 Pakuâwa atamuno ndalichile kwa chiilu, nambo ndili pamo ni wânyamwe mu mbumu, none ngusengwa kwiwona ipanganyo yenu ikwendelechela kwa ukotopasyo ni inkuti pakwima chimile nkwalupilila Kilisito. 6 Nipele pakuâwa mwapochele Kilisito Yesu kuâwa Ambuje wânu, iyoyo njendeje nkulumbikana ni wâlewo. 7 Njendelechela kukamulangana nawo mpela ila nkuâwika michiga nkati mwakwe ni umi wenu utawâkwe pachanya pakwe ni kwima nkulimbangana mu chikulupi mpela imwatite kujiganyika. Pakupunda yeleyo mmeje wâkutogolela nnope. 8 Nlilolechesye akaika mundu kukunnambusa kwa malowé ga majiganyo gaunami, ndande jakwe jili mapochelo ga wându ni ga masoka gagakulamula pachilambo nambo ngagakutyochela kwa Kilisito asyene. 9 Pakuâwa chinungu chose cha Akunnungu chili mu nkati mwa chiilu cha Kilisito. 10 Ni nkulumbikana nawo, wânyamwe nkwtete umi wautindimiso. Welewo akwete ulamus pa masoka gagakutawala ni achakulu wose. 11 Nkulumbikana ni Kilisito wânyamwe mwaumbele ni kusileka tama syangalumbana simpagwile nasyo nambo kuumbala kwangatendekwa kwa makono ga wându nambo mmumbeswe ni Kilisito 4 Kilisito ali umi wenu wa usyene, nombewo nsyene. 12 Pakuâwa pamwabatisilwe mwasichikwe pachawoneche sooni nipele wânyamwe chimmoneche pamo ni Kilisito, ni mu ubatiso wo iyoyo wânyamwe pamo nawo mu ukulu wao. 5 Nipele, nsilaje kila tama mwasyuchile pamo nawo ligongo mwakulupilile machili yaani chikululu ni usakwa ni tama ni nganisyo ga Akunnungu, juwansyusise Che Yesu. 13 Kalakala syangalumbana simpagwile nasyo sya pachilambo mwaliji wâwe ligongo lya sambi syenu ni tama sya Kwa ligongo lya sambi si, lutumbilo iwa Akunnungu kupanganya sambi syaliji syangatyocheckwa. Nambo lukwaichilila wâlewo wâkukana kupilikichisya. 7 sambano Akunnungu ampele umi pamo ni Kilisito. Kalakala, wânyamwe mwatamaga nkusikuya tama Nombe Akunnungu atulechelesye sambi syetu syangalumbana simpagwile nasyo. 8 Nambo sambano syose, 14 paŵachipukwite chikalata chachilembekwe nneche yeleyi, lutumbilo ni tama ni chigongomalo

ni kwatukana Akunnungu. Malōwe gangalimate yangalumbana, chapochele malipilo ga yangalumbana ganakopoche nkang'wa mwenu. 9 Kasinnambusyana, yapangenye, ligongo Akunnungu nganakola lusagu pakuwa ntyosisye tama syangalumbana simpagwile kose.

nasyo pamo ni isambo yakwe yose, 10 ni kuuwala umi wa sambano, aula umi waukwendelechela kutendekwa wa sambano ni Akunnungu âwakugumba. Ni kwa kwamanyilila uchenene chikuntende mme mpela wâlewo. 11 Kwa ligongo lyo, ngapagwa sooni utinda pasikati ja âWyahudi ni Wâgiliki, âwambele ni âwangaumbala, jwasyomile ni jwangasyoma, kapolo ni jwalechelelwe. Nambo Kilisito ali yose nombe ali mu yose. 12 âWanyamwe ndi âwandu âw Akunnungu, jwelejo âwannonyele ni kunsagula kuti mme âwandu âwakwe. Kwa yele mmanje ni ntima wa chanasa ni ntima wambone ni wa kulitulusya ni kulitimilika ni upililiu. 13 Mpilililane jwine ni jwine ni kulechelesyana katema kakalikose mundu akolaga ni malōwe gakummechetela jwine. Nnechelesyane mpela Ambuje yatite pakunnechelesya âWanyamwe. 14 Pakupunda indu yose, njonjchesye unonyelo pakuwa unonyelo ukutawikanya indu yose mu umo uuli utindimisylo. 15 Chitendewelete cha Kilisito chitawale mmitima jenu, pakuwa Akunnungu ammilasile âWanyamwe kuti chipagwe chele chitendewelete mu chiilu chimo, ni mme âwakutogolela. 16 Utenga wa Kilisito ugumbale nkati mwenu. Njiganyane ni kujamukana kwa lunda lose. Njiimbe sabuli ni nyimbo syakwalapa Akunnungu ni nyimbo sya kwapopela akuno nchajimbilaga Akunnungu kwa kutogolela mmitima jenu. 17 Chichintende chose pane kuâcheta, mpanganye yose kwa liina lya Ambuje Che Yesu ni kwatogolela Akunnungu Atati kwa litala lyao Che Yesu. 18 âWanyamwe achakongwe, mwapilikanicisy eachiwankwenu, yeleyi ni yakuti pakwanonyelesya Ambuje. 19 Ni âWanyamwe achalume, mwanonyele achiwankwenu, ni kasimma âwakalipa kukwao. 20 Ni âWanyamwe âwanache mwapilikanicisy echaâwelesi wenu mu yose, pakuwa chelechi chikwanonyelesya Ambuje. 21 Ni âWanyamwe achâwelesi kasimwaliipula âwanache wenu, kuti akapwa ntima. 22 Ni âWanyamwe achikapolo mwapilikanicisy awâali âwâali achakulu wenu kwa chiilu mu indu yose, nkapilikanicisy pe katema pakummona kuti mmoneche âwambone kukwao nambo ntendeje yeleyo ni ntima wenu wose ligongo lya kwachimbichisa Ambuje Che Yesu. 23 Chinkutenda chachilichose, ntende ni ntima wenu wose, mpela nkwatendela Ambuje ni ngââwa nkwatendela âwandu. 24 Nkumbuchile kuti Ambuje chachimpa âWanyamwe mbote jakwagosela âwandu âwao. Pakuwa Kilisito ali Ambuje âwa usyene unkatumichila. 25 Pakuwa Kilisito wa ku

4 Ni âWanyamwe achakulu mpanganye yaili yambone kwa achikapolo âvenu mpela yakuti pakusaka Akunnungu, nchimanyililaga kuti nomwe âwakwe nkwete Ambuje kwinani. 2 Mwapopele Akunnungu pangapela ni pankupopela mmeje meeso ni kwatogolela Akunnungu. 3 lyoyo ntupopele nowe, kuti Akunnungu atupe lipesa lya kulalichila nttemela nkati Kilisito. Kwa ligongo lya utenga wo, une ndili mu chitâwiko. 4 Nipele mumbopelele kuti ngombole kuâcheta yaikuti kuâwajila kwa litala lyalikukombola kuchiâwika chantemela cho pangasisika. 5 Njendeje kwa lunda pankutama ni âwandu âwakunkulupilila Kilisito, nchitumiyaga yambone lipesa linkwete. 6 Môwa gose aila yose inkusala yakamuchisye âwandu, ni nkusachilwa kunjanga chambone mundu jwalirose. 7 Nguntuma che Tukiko kukwenu, jwelejo ali nlongo njetu jwakunonyelwa, jwakutumichila jwakukulupilichika ni kapolo njetu mmasengo ga Ambuje, chammanyisy e âWanyamwe ngani syangu syose. 8 Kwa ligongo lyo nguntuma kukwenu kuti ajitusye mitima jenu kwakunsalila ngani syetu. 9 Akwika pamo ni che Onesimo nlongo njetu jwakunonyelwa ni jwakukulupilichika, jwelejo ali mundu jwa kukwenu. âWanyawo ni uchansalile yose yaikutendekwa apano. 10 Jwantawé njangu che Alisitako akunkomasya. Nombe che Maliko mwipwagwao che Banaba iyoyo akunkomasya. Malajisy gakwe mmasile kugapochela, aikaga kukwenu mwapochele chambone. 11 Nombe che Joshua, jwakuâwilanjikwa Yusto iyoyo akunkomasya. Mwa âWyahudi âwâkulupilile ni âwatatu pewo âwakupanganya masengo pamo ni une kwa ligongo lya Umwenye wa Akunnungu, âWanyawo ni âwakungamusya une. 12 Che Epafula, njenu, kapolo jwa Kilisito Yesu akunkomasya. Môwa gose ngaakupela kumpopelela kuti nlimbangane ni kwima chiimile ni kwendelechela kukulupilila ni kupanganya yakuisaka Akunnungu. 13 Ngukombola kusala umboni nkati wâlewo kuti akupanganya nnope masengo kwa ligongo lyenu ni kwa ligongo lya âwandu âwa ku Laodikia ni kwa ligongo lya âwandu âwa ku Hielapolî. 14 Che Luka jwantela jwetu jwaunonyelo ni che Dema akunkomasya. 15 Mwakomasye achalongo achinjetu âwa ku Laodikia pamo ni che Nimfa ni mpingo wa âwandu âwakunkulupilila Kilisito âwakusimana mu nyuumba jao. 16 Mwamalaga kusyoma chikalata chi mwape mpingo wa âwandu âwakunkulupilila Kilisito wa ku

Laodikia achisyome. Nombe chikalata chinalembe
ŵandu ūa ku Laodikia ampanje ŵanyamwe nsyome.
17 Mwasalile che Alikipo kuti masengo gapegwile
ni Ambuje kupanganya amalichisye. **18** Uneji che
Paolo ngulemba yeleyi ni nkono wangu nansyene
kunkomasya. Kasindiŵallila kuti une ndili muchitaŵiko.
Ngummendela umbone kutyochela kwa Akunnungu.

1 Wasesalonike

1 Une che Paolo ni che Siluwano ni che Timoseo, tukunnembela wanyamwe mpingo wa wāndu wākunkulupilila Kilisito wa kwele ku Sesalonike wāndi wāndu wākwe Akunnungu Atati ni Ambuje wētu che Yesu Kilisito. Tukummendela ntuuka ni chitendewelete kutyochela kwa Akunnungu. **2** Tukwatogolela Akunnungu moŵā gose kwa ligongo lyenu wose ni kunkumbuchilanga mmapopelo getu pangapela. **3** Pakuŵā paujo pa Akunnungu Atati wētu tukukumbuchila inkuti pakutumichila kwa chikulipi ni inkuti pakulisausya ni masengo ligongo lya unonyelo wenu. Iyoyo tukukumbuchila ichitite kulimbichika chilolelo chenu kwa Ambuje wētu Che Yesu Kilisito. **4** Achalongo achinjetu wākunonyelwa ni Akunnungu, tukumanyilila kuti wēlewo ansagwile mme wāndu wākwe. **5** Pakuŵā patwalalichile Ngani Jambone kukwenu nganitulalichila kwa malōwē pe, nambo kwa machili ni ukamuchisywa Mbamu jwa Akunnungu tuchimanyililaga kuti utenga wo uli wa usyene. Nkumanyilila itwatite kutama pamo ni wānyamwe, twatemi yambone kwa kunkamuchisywa wānyamwe. **6** Wānyamwe mwatusyasisye uweji ni mwasyasisye Ambuje. Namuno mwalageswe kwannope mwalipochele Liloŵe lya Akunnungu kwa lukondwa lwalukutyochela mu Mbamu jwa Akunnungu. **7** Kwa litala li wānyamwe mwatendekwe chisyaso kwa wākukulupilila wose wā ku Makedonia ni ku Akaya nombe nako. **8** Pakuŵā kutyochela kukwenu lisonile liloŵe lya Ambuje, ngāŵā pa Makedonia ni pa Akaya pe, nambo posepose ngani ja chikulipi chenu kwa Akunnungu chijenele. Kwa pele uweji nganitukola chindu chakusala. **9** Achinsyene wo akuŵalanga ngani ja ulendo wetu patwanjimajimile, intite pakutupochela ni intite kuileka inyago ni intite pakwagalauchila Akunnungu. Mwatesile yeleyo kuti mwatumichile Akunnungu wājumi ni wāusyene. **10** Sambano nkunlindilila Mwanagwe juchatuluche kutyochela kwinani, yaani Che Yesu juwānsyisisye mu wāwe, nombewo ni wākutukulupusya mlutumbilo lwa Akunnungu lwalukwika.

2 Achalongo achinjetu, mwanya mwachinskyene nkumanyilila kuti kunjimajimila kwetu nganikuŵā kwa iyiyi peyi. **2** Mpela inkuti kumanyilila, wā ku Yudea, ni wānyamwe wākwe inkopochele tukanaŵe kwika kukwenu twalageswe kaje ni iyoyo peyo. Pakuŵā mwanya mwalageswe ni wāndu kutukanwa ku Filipi ko. Namose kwaliji ni kutukanila wā mu chilambo chenu ilaila mpela iŵalageswe kwannope, Akunnungu wētu wātukamuchisywa wānyawo ni Wayahudi achinjao. **15** Aŵala Wayahudi kunlalichila Ngani Jambone jakwe pangajogopa. **3** wāngakukulupilila ni uwāmmuleje Ambuje Che Yesu Utenga watkuualalichila kukwenu ngaukulupilila ni wākulondola wā Akunnungu ni kutulagasya nowe

unami atamuno nningwa wangalumbana atamuno ngatukusaka kunlambusya mundu jwalijose. **4** Nambo moŵā gose tukusala mpela yakuti kutukulupilila Akunnungu pakuŵā wēlewo paŵatukundile kuti tukuŵajilwa, wātupele masengo ga kulalichila Ngani Jambone ji kwa wāndu. Nningwa wetu ngāŵā kwanonyesya wāndu nambo tukusaka kwanonyesya Akunnungu, wākusimanyilila nganisyosa mitima jetu. **5** Akunnungu ali jwaumboni jwetu, ni wānyamwe mwachinskyene nkumanyilila kuti namose lyūwa limo nganitūwa ni malōwē ga kulikombakomba kwa wāndu atamuno malōwē ga kunyaenga, namose kukola ipanje yenu kwa kalamuka. **6** Nganitusaka kulapikwa ni wāndu atamuno ni wānyamwe atamuno ni wāndu wāne, **7** namuno uweji tuli achinduna wā Kilisito, tukakombwele kunkanganichisa kuti ntujitichisy ewe. Nambo uweji twalitimaliche pasikati jenu mpela achikulu yakuti kwalela achiŵanagwe. **8** Uweji twannonyele nnope mwanya namose kuŵā chile ngāŵā kwa kunnalichila Ngani Jambone ja Akunnungu pe, nambo ni kukoposya umi wetu iyoyo kwa ligongo lyenu, pakuŵā kusyene mwanya ndi wākunonyelwa wētu. **9** Achalongo achinjangu, nkukumbuchila itwatite kulaga ni kugapanganya masengo ga kulimba. Patwalalichilaga Ngani Jambone ja Akunnungu, twapanganyisyse masengo muusi ni chilo kuti tukantopela atamuno jumo jwa wānyamwe. **10** Wānyamwe ndi wāumboni wētu, ni Akunnungu nombe ali jwaumboni jwetu itwatite pakutama pasikati jenu mwanya wānkukulupilila, twatemi yaikuti pakuŵajilwa kwa uswela ni pangali kulalatilwa. **11** Nkumanyilila kuti twanjawiche jwalijose nti atati yakuti kwapanganyichisa achiŵanagwe. **12** Twanlimbisye ni kwatusya mitima ni kwajamuka kuti nkcombele kutama kwa kwaŵajila Akunnungu wākumilanga kwinjila mu Umwenye ni ukulu wao. **13** Sooni tukwete ligongo liine lya kwatogolela Akunnungu pangaleka pakuŵā patwannyichisy Ngani Jambone ja Akunnungu, mwajipilikene ni kujipochela. Mwajipochela ngāŵā nti liloŵe lya wāndu nambo nti liloŵe lya Akunnungu, ni isyene ni ilitite pakuŵā. Pakuŵā Akunnungu ni wākupanganya masengo mmitima jenu mwanya wānkukulupilila. **14** Achalongo achinjangu, indu iyaakopochele mipingo ja wāndu wākunkulupilila Kilisito wāali wāndu wā Akunnungu kwa iyiyi peyi. **2** Mpela inkuti kumanyilila, wā ku Yudea, ni wānyamwe wākwe inkopochele tukanaŵe kwika kukwenu twalageswe kaje ni iyoyo peyo. Pakuŵā mwanya mwalageswe ni wāndu kutukanwa ku Filipi ko. Namose kwaliji ni kutukanila wā mu chilambo chenu ilaila mpela iŵalageswe kwannope, Akunnungu wētu wātukamuchisywa wānyawo ni Wayahudi achinjao. **15** Aŵala Wayahudi kunlalichila Ngani Jambone jakwe pangajogopa. **3** wāngakukulupilila ni uwāmmuleje Ambuje Che Yesu Utenga watkuualalichila kukwenu ngaukulupilila ni wākulondola wā Akunnungu ni kutulagasya nowe

ŵakwe. Wāndu wā ngakwanonyesya Akunnungu, kwa ligongo lyenu, malinga ni lukondwa lwatukwete sooni ali wāmmagongo wā wāndu wose! 16 paujo pao kwa ligongo lyenu. 10 Muusi ni chilo Namose wālinjile kutukanya kulalichila Ngani Jambone tukwapopelela Akunnungu kwa kuchalila nnope kwa wāndu wāngawā Wāyahudi kuti akakombola kuti tukole lipesa lya kuonegana sooni kuti tumpe kukulupuswa. Kwa kutenda yeleyo wājonjchesye chachilichose chachipungwiche mu chikulupi chenu. sambi ni kugumbalichisa ngoo pachanya sambi 11 Nipele tukwapopelela Akunnungu wāali Atati wētu ni syatesile mōwā gose. Nambo mbesi jakwe lutumbilo Ambuje wētu Che Yesu atukolochesye litala lya kwika lwa Akunnungu lwaichilile. 17 Achalongo achinjetu, kukwenu. 12 Ambuje anjonjchesye ni kunchuluchisa uwe twalekangene nomwe kwa mōwā pe, sooni kwaliji unonyelo wa jwine ni jwine ni kwanonyela wāndu wose kwa ungawonegana nambo ngaŵā kwa nganisyō mpela itukuti kunnonyela wānyamwe. 13 Kwayele syetu. Kanyuma kanandi twasachile kummona sooni. Akunnungu anlimbisye mitima jenu ni wānyamwe 18 Kwa yele twasachile kunjimajimila sooni, uneji ngamma ni chilewō ni chimme wāswela paujo pa che Paolo, nalinjile kaŵilikaŵili kuti iche kukwenu, Akunnungu wāali Atati wētu pachauje Ambuje wētu nambo Shetani wātulekasisye. 19 Uli, patutujime paujo pa Ambuje wētu Che Yesu pataiche tutulilapile chichi nkati kupunda kwetu? Chitulilapilile wānyamwe mwachinskyene. Wānyamwe ni wāndi chholelo chetu, ni lukondwa lwetu ni wāndi chindu mpela singwa. 20 Kusyene kwaligongo lyenu, uwe tukulilapa ni kusengwa.

3 Mbesi nganitukombola kupililila kwakupunda, nipele, twaiweni yambone kusigalila uwe pe ku Asene. 2 Twantumile kukwenu nlongo njetu che Timoseo, jwakwatumichila Akunnungu pamo ni uwe mmasengo ga kulalichila Ngani Jambone ja Kilisito. Twantumile kukwenu kuti anlimbisye mwanya ni kuntusya ntima nkati chikulupi chenu, 3 kuti chikulupi cha jwalirose pasikati jenu chinatinganyiche kwaligongo lya malagasyo getu ga. Mwachinskyene nkumanyilila kuti chitupate malagasyo go pakuŵa uli usache wa Akunnungu kulagaswa. 4 Pakuwā, patwalihi pamo ni wānyamwe twansalile chile kuti tutulagaswe, ni mpela inkuti pakumanyilila ni iyoyō yaitite pakuŵa. 5 Kwa ligongo lyo panalepele kwendelechela kupililila, nantumile che Timoseo kuti manyilile ngani sya chikulupi chenu. Najogwepe kuti pane jwachigongomalo jula anaiche kunnnyenga ni masengo gose gatupanganyisye kukwenu gaŵe gangali chindu. 6 Nambo sambano che Timoseo ausile kukwetu kutyochela kukwenu, nombejo atusalile ngani sya kusengwasya sya chikulupi ni unonyelo wenu. Atusalile kuti nkutukumbuchilanga mōwā gose, ni kuti nkulajila kutuwona mpela ila nowe wākwe itukuti kulajila kumbona. 7 Kwa yeleyo achalongo achinjetu, mkusauka kwetu ni kwa kupilikana nkati chikulupi chenu. 8 Pakuwā sambano tukwete umi, kwa kummona wānyamwe ndi 9 Sambano tukukombola kwatogolela Akunnungu mōwā gose. Nambo mbesi jakwe lutumbilo Ambuje tukwapopelela Akunnungu wāali Atati wētu ni syatesile mōwā gose. Ni sambano tukchonchelila ni kunchisya mu liina lya Ambuje Che Yesu njendelechele kwannope mu utame wo.

4 Mbesi achalongo achinjetu uweji tunjiganyisye yakuti pakutama kuti nkombole kwanonyesya Akunnungu. Kusyene ntameje yeleyo. Ni sambano tukchonchelila ni kunchisya mu liina lya Ambuje Che Yesu njendelechele kwannope mu utame wo.

2 Pakuwā nkugamanyilila malajisyo gatumpelie kwa ukombole wa Ambuje Che Yesu. 3 Akunnungu akusaka wānyamwe mme wāswela ni ngasimma wāndu wā chikululu. 4 Jwannume jwalirose pasikati jenu akuwājilwa kumanyilila yakuti pakutama yambone ni wānkawo mu uswela ni kuchimbichikwa, 5 ngāwā kwa tama jangalimate mpelaga wāndu wā ilambo ine wāngakwamanyilila Akunnungu. 6 Kwa chindu chikulupi cho, mundu jwalirose akasannewēla jwakunkulupilila Kilisito njakwe namuno kunnnyenga, pakuŵa Ambuje ni wākwalamula wose, mpela ila itwamasile kunsalila ni kunjamuka kwachikali. 7 Pakuwā Akunnungu nganatuŵilanga kuti tutame mu usakwa nambo tutame mu uswela. 8 Kwayele, mundu jwalirose jwakugakanā majiganyo ga, ngakunkana mundu, nambo akwakana Akunnungu wākumpa wānyamwe Mbumu jwao.

9 Nambo yankati unonyelo wa wākukulupilila achinjetu, ngatukusaka kunlembela chachili chose, pakuŵa Akunnungu nsyene anjigenye mwanya inkuti kwannope kupanganya yeleyo. 10 Wānyamwe kusyene pakusachilwa kunonyelana. 11 Nchalie nnope nkwanonyela achinjenu wose wā pa Makedonia pose. Ni sambano tukchonchelila achinjetu mpundisyē Kwanti yeleyo utame wenu chiwē wa kuchimbichikwa kwa kupilikana nkati chikulupi chenu. 12 malagasyo gatukugapata tukutulaswa ntima nomwe Kwanti yeleyo utame wenu chiwē wa kuchimbichikwa sambano tukwete umi, kwa kummona wānyamwe ndi mmbujo mwa wāndu wāngakwakulupilila Kilisito, nombe ngannajila kukamuswa ni mundu jwalirose mu chiimilile nkutama kwa kulumbikana kwenu ni Ambuje. yaikunsoŵa. 13 Achalongo achinjetu ngatukusaka 9 Sambano tukukombola kwatogolela Akunnungu mme wāngamanyilila yankati ngani sya wāndu

ŵajasiche, kuti nkasupuka mpela ŵandu ŵane sambano. 12 Achalongo achinjetu, tukunchondelela, ŵanganakola chilolelo. 14 Tukukulupilila kuti Che Yesu mwachimbichisyé ſe lewo ŵakupanganya masengo ŵajasiche ni ŵasyuchile, iyoyo peyo tukukulupillila kuti pasikati jenu ni ŵakunnongosya ni ŵakunjiganya mu Akunnungu chiŵaichenawo kukwakwe pamø ni Che utame wa kunkulupilila Kilisito. 13 Mwachimbichisyé Yesu, wose ŵawile achakulupililaga Che Yesu. 15 nnope ni kwanonyela kwa liwamba lya masengo Pakuŵa malinga ni majiganyo ga Ambuje, tukunsalila gaakupanganya. Ntameje mu chitendewelete pasikati yeleyi, uweji ŵatuli chiŵela ŵajumi, ŵachitusigale jenu. 14 Achalongo achinjetu, tukunchondelela, mpaka pa lyuŵa lya kuuja kwa Ambuje, isyene mwajamuche ŵandu ŵaali ni ulesi, mwakamulisye ngatwalongolela ſe lewo ŵajasiche. 16 Pakuŵa ntima ŵaali ni lipamba, mwakamuchsye ŵakulepetala, lilamulo chilityosykwe kaje ni liloŵe lya katumetume mwapiiliile ŵandu wose. 15 Nlilolechesye jwankulu jwa kwinani ni lipenga lya Akunnungu, mwachinsyene kuti akasauchisyá mundu chakusakala nombe Ambuje nsyene chatuluche kutyochela ku chakusakala, nambo moŵa gose ntendelane kwinani. Nipele ſe lewo ŵajasiche achakulupililaga yaili yambone kwa jwine ni jwine ni kwa ŵandu Kilisito chasyuche kaje. 17 Pakumala yeleyo uweji wose. 16 Nsangalale moŵa gose, 17 mwapopelele ŵatuli ŵajumi, ŵatusigele, chitunyakulikwe pamø Akunnungu pangapela, 18 mwatogolele Akunnungu ni ſe lewo mmaunde kuti tukasimane ni Ambuje mu yose yaikutyochela pakuŵa yeleyo ni yakuti kwiunde. Kwayele chitutame pamø ni Ambuje moŵa pakusaka Akunnungu kukwenu ŵanlumbikene ni Che gose pangali mbesi. 18 Nipele, ntusyane mitima jenu Yesu Kilisito. 19 Nkausima mooto wa Mbamu jwa Akunnungu, 20 nkaupwanya utenga waukutyochela kwa Akunnungu. 21 Nsosesose yose ni kukamulisya chachili chambone, 22 nchiŵambale chachilichoše chachikuwoneka changalumbana. 23 Akunnungu asyene ŵakutupa chitendewelete answejesye mose, mu mbumu syenu ni mitima jenu ni mu iilu yenu, yele yose ikasimanikwa ni ileŵo kukwenu katema kakwika Ambuje ŵetu Che Yesu Kilisito. 24 Akunnungu ŵammilasile ŵanyamwe chaitendekanye yeleyo pakuŵa ſe lewo ali ŵakulupilichika. 25 Achalongo achinjetu, ntupopeleleje. 26 Mwakomasye achalongo wose kwa kwalosya kuti nkwanonyela. 27 Ngunnajisa mu liina lya Ambuje kuti mwasyomele chikalata chi ŵandu wose ŵakunkulupilila Kilisito. 28 Tukunsachilanga umbone wa Ambuje ŵetu Che Yesu Kilisito.

5 Nambo achalongo achinjangu, ngapagwa ligongo lya kunnembela ngani jankati saa ni ndema pachiikopochele yeleyo. 2 Pakuŵa mwachinsyene nkumanyilila kuti lyuŵa lya kuuja Ambuje likwika chisisimuchile mpela jwawiyi yakuti pakwika chilo. 3 ŵandu pachaŵechete, "Indu yose itulele ni kwana chitendewelete," papopo wonasi ukwaichilila mpela chilungusi cha kuligopola chachikunsimana jwankongwe jwakwete chitumbo, namose ŵandu wose ngaakombola kuŵambala. 4 Nambo ŵanyamwe, achalongo achinjangu nganimmma mchipi, namose lyuŵa lyo linnyichilile chisisimuchile mpela yakuti pakwika jwawiyi. 5 ŵanyamwe wose ndi ŵandu ŵankutamanga mu lilanguka, ni ŵandu ŵa muusi. Uweji nganituŵa ŵandu ŵa chilo atamuno ŵa chipi. 6 Nipele tukagona mpela ŵane wo, nambo tuchesye ni kulilongosya twachinsyene. 7 Pakuŵa ŵandu ŵakugona ŵala, akugona chilo ni ŵandu ŵakukolelwa, akukolelwa chilo. 8 Nambo uwe tulî ŵandu ŵa muusi, tukusachilwa kukamulangana ni chikulupi ni unonyelo mpela chakuwala cha chisyano cha kulichinga pantima, ni chilolelo chetu cha ukulupusyo nti chisoti cha chisyano chakulichinga mu ntwe. 9 Pakuŵa Akunnungu nganatuŵika tujonasiche kwa lutumbilo lwo, nambo kuti tukulupuswe kwa litala lya Ambuje ŵetu Che Yesu Kilisito, 10 juŵawile kwa ligongo lyetu kuti namose twaŵaga ŵajumi pane tujasiche tukombole kutama nawo pachauje. 11 Nipele ntusyane ntima jwine ni jwine ni kulimbisyana jwine ni jwine mpela inkutenda

2 Wasesalonike

1 Une che Paolo pamo ni che Siluwano ni che Timoseo, tukunnembela chikalata wanyamwe mpingo wa wāndu wākunkulupilila Kilisito wa ku Sesalonike, wānlumbikene ni Akunnungu Atati wētu ni Ambuje Che Yesu Kilisito. **2** Tukummendela umbone ni chitendewelete kutyochela kwa Akunnungu Atati wētu ni Ambuje Che Yesu Kilisito. **3** Achalongo, ikutuwajila kwatogolela Akunnungu mōwā gose kwa ligongo lyenu. Ili yambone kutendekanya yeleyo ligongo chikulupi chenu chikukula nnope ni kunonyelana kwenu kukuchuluka. **4** Kwa ligongo lyo, uweji tukulilapa kwa ligongo lyenu, mu mipingo ja wāndu wākunkulupilila Kilisito wāali wāndu wā Akunnungu. Tukulilapa pankwendelechela kwakulupilila Ambuje ni kupililila malagasyo ni masauko gagakunsima. **5** Yeleyo yose ikulosya isyene kuti Akunnungu akulamula kwa umbone kuti mmalanjikwe wākuwajilwa kwinjila mu umwenye wa Akunnungu waunkulajila. **6** Akunnungu chachitendekanya yaili yambone, chiwāchisye malagasyo wāala wose wākunlagasya wānyamwe, **7** ni kumpumusya mwanya wānkulagaswa pamo nowe. Chelecho chichitendekwe pachaoneche Ambuje Che Yesu achityochelaga kwinani pamo ni achikatumetume wākwe wā kwinani wāali ni machili. **8** Akunnungu chiwājamuche kwa malamba ga mōoto wekolele wāala wāndu wākunkana ni wāngakujitichisa Ngani Jambone jankati Ambuje wētu Che Yesu. **9** Kwamukwa kwawo chikuwē konangwa kwa mōwā gose pangali mbesi ni kutalikanganywa ni Ambuje ni kutalikanganywa ni ukulu wa ukombole wao, (aīōnios g166) **10** patachiika lyuwā lyo kuti akuswe pasikati ja wāswela wākwe ni kusimonjekwa ni wāndu wose wākwakulupilila. Mwanya iyoyo peyo chimme pamo ni wānyawo pakuwā nkulupilile umboni utwansalile ula. **11** Kwa ligongo lyo tukumpopelelanga mōwā gose kuti Akunnungu wētu ankombolesye kutama malinga ni inkuti pakusachilwa kutama. Tukupopelela kuti kwa ukombole wao amalichisye yose yambone inkusaka kupanganya ni kila masengo ga chikulupi. **12** Tukupopelela yeleye kuti liina lya Ambuje wētu Che Yesu likuswe nkati mwenu, ni wānyamwe nkuswe kwa litala lya umbone wa Akunnungu wētu ni kwa Ambuje Che Yesu Kilisito.

2 Achalongo achinjangu wākunonyelwa, aji jili ngani ja kwika kwa Ambuje wētu Che Yesu Kilisito ni kusongangana kwetu pamo paujo pao. Kwayele tukunchondelela nnope, **2** kasimpweleswa chitema namuno unantojimye utenga, namose ni

lilowē, namose ni chikalata chachikuganichikwa kuti chityochele kukwetu, chachikusala kuti lyuwā lya kuuja kwa Ambuje limasile kwika. **3** Nkakunda kulambuchikwa ni mundu jwalirose kwa litala lyalili lyose. Pakuwā lyuwā lyo ngaliika mpaka uiche kaje utindiganyo wekulungwa ni Jwachigongomalo awoneche, mundu jo mbesi jakwe jili kujonangwa titikitika pa mōoto wangali mbesi. **4** Jwelejo akulikwesya pachanya pa kila chindu chakuchiwālanga wāndu kuti achiminungu pane kuchipopelela. Kwayele chajinjile mu Nyumba ja Akunnungu ni kutama mwelemo achiliwālangaga nsyene kuti ali Akunnungu. **5** Ana ngankukumbuchila kuti panaliji pamo ni wānyamwe nansallie indu yose yi? **6** Nambo kwana chindu chachikulekasya kopochela yeleyo sambano, ni wānyamwe nkuchimanyilila chelecho. Kwayele lyuwā pachiliiche Jwachigongomalo chawoneche pa katema kambone. **7** Pakuwā machili gagasisiche ga chigongomalo cho gakupanganya masengo, nambo Jwachigongomalo jula yaani Shetani ngawoneka kose mpaka jwele jwakunlekasya jo pachatyosyekwe. **8** Pelepo ni pachakopochele Mundu Jwachigongomalo, nambo Ambuje Che Yesu pachaiche chambulaje kwa mbumu ja pakang'wa pao ni kunjonanga kwa ung'alime wa ukulu pachaiche. **9** Mundu Jwachigongomalo chachiika ni machili ga Shetani ni kutendekanya imanyisyo yaili yose ni yakusimonjeka ya unami, **10** ni kutumia chigongomalo chachili chose kwalambusya wose wākusochela. Wānyawo chasochele ligongo nganaunonyela usyene kuti akulupuswe. **11** Kwa ligongo lyo Akunnungu wāpelechele machili ga kusoyasya kuti aukulupilile unami. **12** Kwayele wāndu wose uwākanile kuukulupilila usyene nambo akusisangalalila sambi, chalamulikwe. **13** Nambo ikutuwajila kwatogolela Akunnungu mōwā gose kwa ligongo lyenu, achalongo wānkunonyelwa ni Ambuje, pakuwā Akunnungu ansagwile wānyamwe chitandile kundanda kuti nkulupuswe kwa machili ga Mbamu jwa Akunnungu kuti intendekwe wāndu wāo wāswela kwa chikulupi chenu mu usyene. **14** Akunnungu annaliche mwanya kwa litala lya Ngani Jambone jitwalalichile uwe kuti mpochele liuto lya ukulu wa Ambuje wētu Che Yesu Kilisito. **15** Nipele, achalongo achinjetu, njimeje chilimbile ni kukamulisyia majiganyo gamwalijiganyisye kukwetu kwa ulalichile wetu pane chikalata chitwannembele. **16** Tukwāwenda asyene Ambuje wētu Che Yesu Kilisito ni Akunnungu Atati wētu juwātunonyele ni kwa umbone wao, wātupele utulasyo wa mōwā gose pangali mbesi ni chilolelo chambone, (aīōnios g166) **17** ajitusye mitima jenu ni kunlimbisa mmasengo ni kuwetcheta gambone.

3 Mbesi, achalongo achinjetu, ntupopeleleje kuti utenga wa Ambuje ujenele kwa chitema ni kupocheleta kwa kuchimbichikwa mpela ilitite kuwa kukwenu. **2** Iyoyo mpopelele kwa Akunnungu kuti atukulupusye ni wändu wachigongomalo ni wängalumbana, pakuwâ nganawâ wose wakukunda kujikulupilila Ngani Jambone. **3** Nambo Ambuje ali wakukulupichika, nombe chanlimbisye ni kungosa ni Jwachigongomalo jula yaani Shetani. **4** Tukumanyilila isyene mwa Ambuje yakuti nkuitenda ni chinjendelechele kuitenda aila itukunlajisya. **5** Ambuje anlongosye mu kuumanyilila kwannope unonyelo wa Akunnungu ni upililiu umpegwile ni Kilisito. **6** Kwa liina lya Ambuje wétu Che Yesu Kilisito tukunnajisya achalongo achinjetu, nlisepusye ni achalongo achinjetu wose wáali wá ulesi ni wängakugakuya majiganyo gatwanijganyisye. **7** Wányamwe mwachinskyene nkumanyilila inkuti pakusachilwa kutusyasya. Pakuwâ patwaliji pasikati jenu, uwe nganituwa wá ulesi. **8** Uweji nganitulya chakulya cha mundu jwalijose panganlipa. Nambo twapanganyisye masengo kwa kuchalila ni nkulaga muusi ni chilo, kuti tukampa mundu jwalijose masengo ga kutulela. **9** Tukakombwele kutumia ulamusi wetu kuti ntukamuchisye, nambo nganitutenda yeleyo ligongo twasachile tunnosye inkuti pakusachilwa kutenda. **10** Pakuwâ, namose patwaliji nomwe twannajisye yeleyi, "Mundu jwalijose jwangasaka kupanganya masengo, akasalya iyoyo peyo." **11** Tukuwecheta yeleyi ligongo tupilikene kuti wampepe pasikati jenu ali wá ulesi, wängakupanganya masengo kose, nambo akwamba kulijinjsya mu indu ya wändu wane. **12** Kwa liina lya Ambuje Che Yesu Kilisito tukwalajisya ni kwajamuka wéle wändu kuti atulale ni kupanganya masengo kwa ligongo lya kulikolela chakulya chao achinskyene. **13** Nambo wányamwe, achalongo achinjangu, kasimpela kutendekanya yambone. **14** Naga apali mundu jwangasaka kugakamulichisya malajisyo gatukunlembela nchikalata chi, munlochesye kwannope mundu jo, nkasyowékana najo melepe akole soni. **15** Ngasimummalanjila jwelejo nti jwammagongo, nambo munjamuche chisau nlongo njenu. **16** Ambuje wachitendeweles asyene ampe chitendeweles mówa gose ni mulimose. Ambuje atame ni wányamwe wose. **17** Chelechi ni chikomasyo chingulemba ni makono gangu une che Paolo nansyene. Chelechi ni chimanyisyo changu cha ikalata yangu yose, yeleyi ni inguti pakulemba. **18** Ngummendela umbone wa Ambuje wétu Che Yesu Kilisito utame ni wányamwe wose.

1 Timoseo

1 Une che Paolo nduna jwa Che Yesu Kilisito kwa kulajiswa ni Akunnungu Nkulupusyo jwetu pamo ni Che Yesu Kilisito chilolelo chetu. 2 Ngunnembela che Timoseo mwanangu jwa usyenesyene mu chikulupi. Ngummendela umbone ni chanasa ni chitendewelete kutyochela kwa Akunnungu Atati w̄etu ni kwa Che Yesu Kilisito Ambuje w̄etu. 3 Ngusaka nnonjele ku Efeso mpela ila inatite pakunchondelela katema panaliji nkwaula ku Makedonia. Kweleko kwana w̄andu wakujiganya majiganyo ga unami nkaakanye. 4 Mwasalile alekangane ngano sya unami ni moŵa gose kugatanga meena ga achambuje wāo pangali mbesi. Yele yose ikutandisya makani. Ngaikwalimbisa w̄andu mmasengo ga Akunnungu gagakutendeka kwa litala lya chikulupi. 5 Nningwa wa lyele lilajisyō uli unonyelo waukutyochela mu ntima weswela ni nkuimanyilila kuitenda yaili yambone ni chikulupi cha usyene. 6 Nambo w̄andu wāne gasowile gelego ni kugalauchila kuusyanausyana indu yangalimate. 7 Wēlewo akusaka aîveje wakwiganya Malajisyō nambo achinsyene ngaakugamanyilila malowē gaakugaŵecheta atamuno indu yaakulimbila kuisala. 8 Tukumanyilila kuti Malajisyō ga Akunnungu gali gambone, iŵaga mundu chagawone kwa litala lyalikusachilwa kugawona. 9 Tukumanyilila kuti Malajisyō nganigaŵichikwa kwa ligongo lya w̄andu wānbone, nambo gaŵichikwe kwa ligongo lya w̄andu wāngalumbana ni wāngakugajitichisa Malajisyō, ni w̄andu wāngakwpopela Akunnungu ni wāali ni sambi, ni w̄andu wāngakwamanyilila Akunnungu ni wākutukana ni w̄andu wākulaulaga atati ni achikulu wāo ni kwaaulaga w̄andu wāne. 10 Malajisyō gaŵichikwe kwa ligongo lya wāchigwagwa ni kwa achalume wākugonana achinsyene pe ni kwa wākwasumisya w̄andu kuwa achikapolo ni kwa waunami ni kwa wākulumbilila unami ni kwa wākupanganya ipanganyo yangaikundana ni majiganyo gausyene. 11 Majiganyo ga gakutyochela mu Ngani Jambone jambele Akunnungu jwangułupiile lalichile Ngani Jambone jajikutyochela kwa Akunnungu wāali ni ukulu ni wākulapikwa moŵa gose. 12 Ngwatogolela Ambuje w̄etu Che Yesu Kilisito wāndasile machili pa masengo gangu, pakuŵa amweni ndili jwakukulupilichika nipele wāsagwile kuti natumichile. 13 Namuno kalakala naliji ngwatukana Akunnungu ni kwalagasya w̄andu ni naliji mundu jwaumenyani, Akunnungu wāangolele chanasa, ligongo natesile yeleyo nkulowela kwangu ni kwa

ungamanyilila wangu ni pakuŵa nganiningola chikulupi. 14 Ambuje w̄etu wāmbele umbone wao wejinji ni chikulupi ni unonyelo watulinawo nkulumbikana ni Che Yesu Kilisito. 15 Liloŵe li lili lyakukulupilichika ni kukundikwa, yakuti Che Yesu Kilisito wāiche pachilambo kukwakulupusya wāali ni sambi. None ndili jwa sambi kwapunda wose, 16 nambo kwa lye ligongo lyo Akunnungu wāngolele chanasa. Watesile yele kuti kwa litala lyangune jwa sambi kwapunda wāndu wose, Che Yesu Kilisito akombole kulosya upiliilu wao. None mme chisyaso kwa wose uchakulupilile ni kupochela umi wa moŵa gose pangali mbesi. (aiōnios g166) 17 Sambano kwa Mwenye wā moŵa gose pangali mbesi, nombe wāngakuwa namose wāngakuwoneka, ni wāali Akunnungu wājika, wāndu wose wāape luchimbichimbi ni ukulu mmoŵa gose pangali mbesi! Eloō. (aiōn g165) 18 Mwanangu che Timoseo, ngumpa ali lilajisyō li malinga ni malowē gakulondola gagaŵechetekwe kalakala gankati mwe. Malowē go ni gachigantende nkombole kumenyana ngondo jambone, 19 mpunde kukamulisa chikulupi chenu ni majiganyo ga usyene ga chikulupi ni kuitenda yaili yambone pe. Wāndu wāne akanile kugajitichisa majiganyo ga usyene, kwayele achijonasile chikulupi chao. 20 Mwa wēlewo apali che Himeneyo ni che Alekisanda unajamwiche kwa kwalechela mmakono mwa Shetani kuti ajiganyikwe anaatukane Akunnungu.

2 Nipele, chikanaŵe chachili chose mwasalile Akunnungu yankwisaka ni mwapopele Akunnungu ni mwapopelele wāndu wāne ni mwatogolele Akunnungu kwa ligongo lya wāndu wose. 2 Mwapopelele mamwenye ni wāndu wāali ni ulamusi kuti tutame kwa kutulala ni chitendewelete pamo ni kwachimbichisa Akunnungu ni lwendo lwambone. 3 Chindu chi chili chambone ni chakukundikwa paujo pa Akunnungu Nkulupusyo jwetu, 4 jwakusaka wāndu wose akulupuswe ni akombole kuumanyilila usyene. 5 Pakuwā Akunnungu ali wāmo pe, nombe kwana jwakwilanya jumo pe pasikati ja Akunnungu ni wāndu, ni mundu jo ali Che Yesu Kilisito, 6 wāalityosisye nsyene kwawombola wāndu wose. Ayiyi ikulosya kuti kele kaliji katema kakasachikwe kanti Akunnungu akusaka kwawombola wāndu wākwe. 7 Kwayele naŵichikwe me jwantenga ni jwakwajiganya wāndu wāngawa Wāyahudi ni nalichile ngani ja chikulupi ni usyene. Une nguŵecheta yausyene nganguŵecheta ya unami. 8 Nipele papali pose pankusimana kwapopelela Akunnungu, ngusaka achalume wākulytosya kwaligongo lya Akunnungu anyakule makono gao gakusalala apopele

pangali lutumbilo atamuno makani. 9 Iyoyopeyo awonekaga kuti akufai nipele apanganye masengo ngusaka achakongwe alitulusye ni kuwala minjilo ga ukamus. 11 Achakongwe wāo iyoyo aŵe wāndu yaikuchimbichikwa ni kulikwatula kwao kukaŵa wā mbili jambone, akaŵa wākulambusa, ni aŵeje kwa kutiŵa utiŵe wakusimosya pane kulilemba ni ukombole wakulitawala ni wākulupilichika mu kwa indu yekolocheckwe kwa sahabu atamuno yose. 12 Jwakupanganya masengo ga kuukamusya igogo ya lulu pane minjilo ja ndalama jekulungwa. mpingo wa wāndu wākulupilila Kilisito, aŵe 10 Nambo kulikwatula kwao kuweje kwa isambo mundu jwa wānkawalo wāmo pe ni kwalongosya yambone ikuŵajilwa kutendekwa ni achakongwe achiŵanagwe uchenene pamo ni wāndu wāali mu wākwapopelela Akunnungu. 11 Achakongwe atameje nyumba jao. 13 Pakuwā wākamusi wākupanganya jii ni mklulitusya katema ka kulijiganya Liloŵe lya masengo uchenene akulapikwa ni wāndu, nombewo Akunnungu. 12 Une ngangumpa jwankongwe lipesa akupakombola kwasalila wāndu chikulupi chakwete lya kwiganya, atamuno kwatawala wānkawake, nkulumbikana ni Che Yesu Kilisito pangajogopa. 14 nambo atame jii. 13 Pakuwā che Adamu ali Ngunnembela chikalata chi, akuno ndi ngulolela kwika jwaandanda kugumbikwa ni kwikaga che Hawa. kukwenu pangakawa. 15 Nambo naga chingawé 14 Ni che Adamu ngawā juŵanyenjekwe, nambo kwika, chikalata chi chichimmanyisye lwendo lwa jwankongwe ni juŵanyenjekwe ni kulipwanya Lilamulo wāndu yalukuti kusachilwa kuŵa mu nyumba ja lya Akunnungu. 15 Nambo jwankongwe chakulupuswe Akunnungu, yaani mpingo wa wāndu wākulupilila ni chaligopole uchenene, naga chalonjele mu chikulupi Kilisito. Wāndu wo ali chimila ni nsingi wa usyene ni ni unonyelo ni uswejelo pamo ni kuligosa.

3 Ali liloŵe li lili lya usyene lyati, naga mundu asakaga aŵe chilongola jwa mpingo wa wāndu wākulupilila Kilisito, akulajila masengo gambone. 2 Nipele chilongola akusachilwa aŵeje mundu jwangali chileŵo, akusachilwa aŵeje ni wānkawake wāmope ni jwangakutolwa ni jwalunda ni jwakulichimbichisa ni jwapochele achalendo ni jwakukombola kwiganya. 3 Ngakusachilwa aŵe jwakolelwa ni jwaumenyani, nambo aŵeje jwakulitimalika ni jwakusaka chitendewelete, atamuno jwangakunonyela mnope mbiya. 4 Akusachilwa aŵeje mundu jwakwajimilia uchenene wāndu wāali mu nyumba jakwe ni kwajiganya achiŵanagwe aŵe wā kupilikanicisyia kwa luchimbichimi lose. 5 Pakuwa iŵaga mundu ngakukombola kwajimilia uchenene jwakukulupilila jwasambano, atakulifuna ni kugwa ni kulamulikwa mpela ila iyalji kwa Shetani. 7 Sooni ikummajila aŵe mundu jwaali ni umboni wambone pasikati ja wāndu wā paasa pa mpingo wa wāndu wākulupilila Kilisito, kuti atakunyeluswa ni kugwa pa chitanje cha Shetani. 8 Iyoyopeyo wākupanganya masengo ga kwakamusya wāndu wāne wāali mu mpingo wa wāndu wākulupilila Kilisito aŵeje wāali ni lwendu lwbone ni wāndu wākusala chindu chimo ni wāngakung'wa nkologo kwannope ni wāndu wāngali ni lipamo. 9 Akusachilwa kukamulangana nningwa wambone. 10 Ikuŵajilwa alinjikwe kaje ni

nganitukola lipamba nkati usyene wa chikulupi chekulu chachiunikulikwe, usyene wo ni kuti, Welewo wāwonechekwe mu chiiu cha chiundu, wāvālanjikwe ni Mbumu jwa Akunnungu kuti ali wākupanganya yakusaka Akunnungu, wāloleche ni katumetume jwa kwinani. Wālalichikwe pasikati ja wāndu wā ilambo, wākulupilichikwe papali pose mu chilambo, wānyakulikwe kwinani mu ukulu.

4 Mbumu jwa Akunnungu akusala pangasisa kuti moŵa ga mbesi wāndu wāne chaleche chikulupi chao ni kusipilikachisya mbumu syasikulambusa ni majiganyo ga masoka. 2 Majiganyo ganti yele gakujenechekwa ni wāndu wā unami, wāati mitima jakukumbuchila kupanganya yambone jiwile mpela ila jijocheckwe ni chisyano cha mooto. 3 Wele wāndu wākulupilila jwasambano, atakulifuna ni kugwa ni kulamulikwa mpela ila iyalji kwa Shetani. 7 Sooni Akunnungu. 4 Pakuwā chili chose chachipanganyikwe ikummajila aŵe mundu jwaali ni umboni wambone ni Akunnungu chili chambone ni nganichipagwa pasikati ja wāndu wā paasa pa mpingo wa wāndu chakukanila, nambo ipochelwe kwa kwatogolela wākulupilila Kilisito, kuti atakunyeluswa ni kugwa Akunnungu. 5 Pakuwā kwa litala lya Liloŵe lya pa chitanje cha Shetani. 8 Iyoyopeyo wākupanganya Akunnungu ni kwa kupopelela, kukuchitenda chindu masengo ga kwakamusya wāndu wāne wāali mu cho chikundikwe ni Akunnungu. 6 Iŵaga chimwasalile mpela ila iyalji kwa Shetani. 7 Nambo nnekangane kwannope ni usyene wausisikwe wa chikulupi kwa ni ngano syakalakala sya unami syanganisiŵa nningwa wambone. 10 Ikuŵajilwa alinjikwe kaje ni

achalongo achinjetu wose malajisyga, chimme jwakutumichila jwambone jwa Kilisito Yesu, chinkule mu chikulupi kwa malowē ga chikulupi ni majiganyo ga usyene gankugakuya. 7 Nambo nnekangane kwannope ni usyene wausisikwe wa chikulupi kwa ni ngano syakalakala sya unami syanganisiŵa sya Akunnungu ni syangalumbana. Nchalile nkole

mbili ja kwanonyelesya Akunnungu. 8 Pakuŵa kulinonyelesya nnope jwelejo jwammwe, namuno ali kulijongola kukuchikamusya chiilu nambo kupanganya jwansima chiŵela. 7 Mwape ūandu malajisyga, aila yakuisaka Akunnungu kwana ukamuchisygo kuti ūandu ūane akasaona ūana ileŵo. 8 Nambo mu indu yose, pakuŵa ikutulanjila umi mu utame iŵaga mundu ngakwakamuchisygo achapwakwe wa sambano ni waukwika wo. 9 Ali liloŵe li lili nnopennope awala ūandu ūaali mu nyuumba lyakukulupilichika, sooni lyalikuŵajilwa kukundikwa ni jakwe asyene, jwelejo achiikanile chikulupi chakwe kukulupilichika. 10 Uwe tukusauka ni kupanganya nombe ali jwangalumbana nnope kumpunda mundu masengo kwa kuchalila pakuŵa tukwete chilolelo chetu jwangakukulupilila. 9 Kasimwalemba mu chitabu kwa Akunnungu ūaali ūajumi, ni ūaali Nkulupusyo cha meena ga achakongwe ūawililwe, jwawililwe jwa ūandu wose nnopennope jwa v̄ele ūakukulupilila. jwalirose jwanganamalila yaka sitini. Sooni aŵeve 11 Gele ni malowē gagakuwajilwa kugalajisa ni jwalmbekwe kamo pe. 10 Sooni aŵeve jwana umboni kugajiganya. 12 Nkajitichisygo kuti mundu jwalirose wa ipanganyo yambone, jwalelite achiŵanagwe anyosye pakuŵa ndi jwanchanda, nambo mme uchenene, jwaŵapochela achalendo mu nyuumba chisayso cha ūandu ūakukulupilila, mu uŵechete jakwe, ūakundile sajo sya ūandu ūa Akunnungu, wenu ni mu lwendo lwenu ni mu unonyelo wenu ni ūakamuchisygo ūakulaga ni ūakupanganya indu mu chikulupi chenu ni mu utame waukwanyelesya yambone yailiyose. 11 Nambo mu chitabu cho Akunnungu. 13 Moŵa gose nlimbile kwāwalanjila nkagalemba meena ga ūawililwe ali achiŵali, pakuŵa ūandu Malembelo ga Akunnungu pangalisisa, ni ūajinjilwaga tama ja kusaka kulombekwa sooni, kulalichila Ngani Jambone ni kwiganya mpaka chaleche kwatumichila Kilisito. 12 Kwayele chaawē patiiche. 14 Nkaleka kuupanganyichisygo masengo ni chileŵo kwa kuleka chikulupi cha kwatumichila ntuuka kutyochela kwa Mbumu jwa Akunnungu Akunnungu chiŵachiŵisile kundanda. 13 Nkpunda umpochele kwa litala lya utenga wa ūakulondola yeleyo, akuŵa ūa ulesi, achendajenda mu nyuumba ūa Akunnungu ni apala nkungulu wa achachekulu jimo mpaka jine, ni akuŵa ūandu ūakwasongona paŵansajichile makono. 15 Nganichisygo nkati ūandu ūane ni kulijinjisa mu indu ya ūandu gelego ni kuityosya mwasyene nkupanganya indu ūane ni kusala indu yangawajilwa kuisala. 14 Kwa yose. 16 Nlilolechesye inkuti pakutama ni inkuti ligongo lio ngusaka v̄ele ūawililwe ni achiŵankwawo pakwiganya. Njendelechele kutenda yeleyo kuti ali achiŵali alombekwe, aŵeleche ūanache ni nkombole kulikulupusya mwasyene ni v̄elewo kusigosa nyuumba syao kuti ūammagongo ūetu anakombole kukola lipesa lya kuŵecheta indu yangalumbana yaikutugamba uwe. 15 Pakuŵa ūane ūawililwe ni achiŵankwawo, amasile kulyungasika ni kunkuya Shetani. 16 Iŵaga jwankongwe jwalirose jwakunkulupilila Kilisito, akwete ūawililwe ni achiŵankwawo mwa achalongo achinjakwe, jwelejo akusachilwa kwagosa ni ngawâa kuulechela masengo go mpingo wa ūandu ūakunkulupilila Kilisito, kuti mpingo wo ukombole kwagosa ūawililwe ni achiŵankwawo ūanganakola ukamuchisygo wauli wose. 17 Achachekulu ilongola ūakuulongosya uchenene mpingo wa ūandu ūakunkulupilila Kilisito akuŵajilwa kuchimbichikwa ni kupegwa malipilo gambone, nnope nnope ūakuchalila kulalichila Ngani Jambone ni kujiganya. 18 Pakuŵa Malembelo ga Akunnungu gakuti, "Nkantavâ kang'wa ng'ombe pakupanganya masengo ga kuputukula magowolo," ni "Jwa masengo akuŵajilwa malipilo gakwe." 19 Ngasimpochela magambo gagakungamba jwanchekulu chilongola jwa mpingo wa ūandu ūakunkulupilila Kilisito ikaŵe kwa umboni wa ūandu ūawililwe pane ūatatu. 20 Ūele ūakutenda ya sambi mwajamuche paujo pa ūandu kuti ūandu

5 Nkankalipila jwannume jwanchekeku, nambo mmechete nawo nti atati ūenu. Mwapanganyichisygo achachanda nti achapwenu, 2 mwapanganyichisygo achakongwe achachekulu nti achikulu ūenu ni achiŵali nti achalumbu ūenu, pangaganichisygo yangalumbana. 3 Mwakamuchisygo achakongwe ūawililwe ni achiŵankwawo, ūanganakola mundu jwakwakamuchisygo. 4 Nambo iŵaga jwawililwe akwete ūanache pane isukulu, ūanyawo akusachilwa alijiganye kupanganya indu yaikusachilwa kupanganyikwa ni ūandu ūakwapopelela Akunnungu kwa ūandu ūaali mu nyuumba jao. Ni kwa kutenda yeleyo akwachisygo kwalela achaŵelesi ni achachekulu ūao mpela yatite kulelekwa ūanyawo paŵaliji achanandi. Pakuŵa achichi chili chakunonyelesya paujo pa Akunnungu. 5 Jwele jwankongwe jwawililwe kusyene jwanganakola mundu jwakunnela, achiŵisile chilolelo chakwe kwa Akunnungu ni kutama nkwapopelela Akunnungu muusi ni chilo kuti akole ukamuchisygo. 6 Nambo jwankongwe jwawililwe jwakutama kwa kusaka

ŵane wo ajogope. 21 Ngunlajisya mmbujo pa ŵandu ŵajinji asachile kwannope akole mbiya, Akunnungu ni mmbujo pa Kilisito ni mmbujo mwa kwayele achilesile chikulupi ni kulipoteka mitima achikatatumetume ŵa kwinani ŵaswela ŵasagulikwe, jao kwa kupeteka kwakukulungwa. 11 Nambo nkamulisyse malajisyo ga pangaleka nachiŵamuno mmwe mundu jwa Akunnungu nlisepusye ni yeleyo, limo ni kutenda yaikusachilwa pangali lusagu. 22 nsose kuwa ŵambone paujo pa Akunnungu ni Kasintenda chitema kunsajichila makono mundu kutama mu utame wa kwatumichila ni iyoyo nkole pakusagulikwa kuwa chilongola nkupanganya chikulupi ni unonyelo ni upililiu ni kulitimalika. masengo ga Ambuje. Sooni nkalijinjisyu mu sambi sya 12 Mmeje jwakupunda mu kumenyanila liloŵe ŵandu ŵane, nambo nligose mwasyene, mpanganye lyambone lya chikulupi, nkakole umi wa moŵa gose pangali mbesi, uwammilanjile katema pamwijitichisyemwasyene kwakuchitanga chikulupi chenu paujo pa ŵandu ŵa umboni ŵajinji. (aiōnios g166) 13

Ngunnajisya paujo pa Akunnungu ŵakuitenda indu yose iŵe yejumi ni paujo pa Yesu Kilisito uŵawâlasile usyene paujo pa Pontio Pilato, 14 kuti nlikamulichisyelilajisyo li kwa kulupilichikapangaleŵa mpaka lyuwa litachiua Ambuje wetu Che Yesu Kilisito. 15 Kuuja kwakwe chikutendekwe pa katema kakakusachilwa kakawichikwe ni Akunnungu. Akunnungu jwakulapikwa ni jwakulongsosa ni Mwenye jwa mamwenye ni Ambuje ŵa achambuje. 16 Welewo pe ni ŵakukombola kutama moŵa gose pangali mbesi nombe akutama palilanguka kwanti mundu jwalijose ngapakombola kuwandichila ni ngapagwa mundu jwawayi kwaona ni jwakukombola kwaona. ŵandu wose ŵachimbichisyewe lewo nombewo alongosye moŵa gose pangali mbesi! Eloo. (aiōnios g166) 17 Mwasalile ūaali ŵachipanje mu chilambo chasambano chino kuti akalifuna, atamuno akasachiŵika chilolelo chao mu ipanje yangaikukulupilichika. Nambo ŵakulupilile Akunnungu ŵakutupa indu yose mkuchuluya kuti tukole lukondwa mu yele. (aiōn g165) 18 Mwasalile atende yambone, atende isambo yejinji yambone, aŵe ŵandu ŵakwakamusya ŵandu ŵane kwa ntima wambone ni atame chile kwagawila ŵandu ŵane ipanje yao. 19 Kwa kutenda yele chikunkamusye kukola chipanje mu umi waukwika yaani umi usyene mpela ila mundu jwakulikumbila indu yejinji kuti yakamusye mmoŵa gagakwika. 20 Che Timoseo, choonde ngose aila imwapegwilwe. Nlisepusye ni iŵecheto ya wamba ni ukangani wangalumbana yaikuŵilanjikwa ni ŵandu ŵane, "Umanyilisi." 21 Pakuwa ŵandu ŵane akuliwona akwete umanyilisi wo, ni kwakutenda yeleyo alesile kutenda yaikuŵajilwa kutendekwa mu chikulupi chao. Umbone wa Akunnungu uŵe kukwenu.

6 Achikapolo wose akuŵajilwa kwachimbichisyekwannope achakulu ūao kuti akapagwa mundu jwa kwatukana Akunnungu ni kugatukana majiganyo getu. 2 Nombe achikapolo ūaali ni achakulu ūao ŵakukulupilila akasaŵanyosa pakuwa ali achalongo achinjao mwa Kilisito. Nambo akuŵajilwa kwatumichila uchenene, pakuwa nombewo akupochela indu yambone kutyochelela mmasengo ga ŵakilisito ŵakwanonyela. Gelego ni maloŵe gankusachilwa kujiganyika ni kulalichika. 3 Mundu jwalijose ajiganyaga majiganyo gagakupisyangana ni aga ni ngakugakunda maloŵe ga usyene ga Ambuje wetu Che Yesu Kilisito, atamuno majiganyo ga kutama nkwanonyesya Akunnungu, 4 jwelejo agumbele kuligamba ni jwangachimanyilila chachili chose. Jwele ali mundu jwakusaka makani ni umenyania wa maloŵe gangalimate gagakwikanawo wiu ni ngondo ni kutukana pane tama syangalumbana, 5 ni ukangani wangali mbesi kutyochela kwa ŵandu ŵasakele mmitima jao ni ŵangali usyenesyene. ŵakuganichisya kuti kwatumichila Akunnungu lili litala lya kulipatila chipanje. 6 Isyene kwatumichila Akunnungu ngakukuntenda mundu aŵe jwachipanje, iŵaga mundu inkwanile indu yalinayo. 7 Pakuwa nganituika ni chindu chachili chose mchilambo muno, namuno ngatutuysa ni chindu mu chilambo muno. 8 Nipele iŵaga tukwete yakulya ni yakuwala, yeleyo ikutukwana. 9 Nambo ūele ŵakusaka kusichila wo akugwa mu yakulinjikwa ni kutanjila mu chitanji cha tama syasijinji syangalumbana, syasikwautila ŵandu mu kukongoloka ni chiwa. 10 Pakuwa kujinonyela kwannope mbiya jili ndande ja ungalumbana wose.

2 Timoseo

1 Une che Paolo nduna jwa Kilisito Yesu, kwa kusaka Akunnungu uwâasagwile une kuti nyenesye chilanga cha umi watulinawo nkulumbikana ni Kilisito Yesu. 2 Ngunnembela mmwe che Timoseo mwanangu jwaunonyelo. Ngunsachila umbone ni chanasa ni chitendewelete kutyochela kwa Akunnungu Atati ni kwa Ambuje wîtu Kilisito Yesu. 3 Ngwatogolela Akunnungu ungwatumichila kwa ntima waukuunosa kuti jwangali chilewô mpela iîwatile achambuje wîtu, ngwatogolela Akunnungu kila pangunkumbuchila mmapopelo gangu muusi ni chilo. 4 Ngijkumbuchila misosi jenu, ngulajila kwannope kummona kuti ng'umbaswe lukondwa. 5 Ngukumbuchila chikulupi chisyenesyene chachili mwenumwe, chikulupi chakwete anganga wenu che Loisi ni iyoyopeyo achikulu wenu che Eunike. Isyene nguimanyilila kuti nomwe nkwtete. 6 Kwa ligongo lyo ngunkumbusya kuti nkwisile ntuuka wa Akunnungu wauli nkati mwenu umwapochele panansajichile makono gangu. 7 Pakuwa Mbamu jwatupele Akunnungu ngaâwa jwakututenda tuwe wâkogopa, ngwamba, nambo ali Mbamu jwao jwakutupa machili ni unonyelo ni ntima wa kulisiwila. 8 Ngasinkola soni nkwasalila wându wâne umboni wa ngani sya Ambuje wîtu atamuno nkakola soni kwanguune jwandaŵikwe kwa ligongo lyao. Nambo mme pamo none nkulaga kwa ligongo lya Ngani Jambone malinga ni machili gampegwilwe ni Akunnungu. 9 Wêlewo wâtukulupwisyen ikuwâlenga kuti tuwe wându wâkwe, ngaâwa kwa isambo yetu yambone itwatesile, nambo kwa ligongo lya kusaka kwao asyene ni kwa umbone wao. Ni wâtupele umbone wao kwa litala lya Kilisito Yesu chitandilile moâwa gose pangali mbesi. (aiônios g166) 10 Nambo sambano umbone wa Akunnungu uwunukulikwe kwa kwika kwakwe Nkulupusyo jwetu, Kilisito Yesu. Wêlewo agapundile machili ga chiwa ni kwa litala lya Ngani Jambone atuwunukulile umi wa moâwa gose pangali mbesi. 11 Kwayele une nasagulikwe ni Akunnungu kuti me nduna ni jwakwiganya kwa ligongo lya kwalalichila wându Ngani Jambone. 12 Kwa ligongo lya yele ngusauka ni indu yi. Nambo ngangujogopa kwa ligongo lya yele pakuwa ngwamanyilila wêlewo unakulupilile ni ngumanyilila kusyene kuti akukombola kuchigosa achila chiwambele mpaka lyuwa lichauje. 13 Mgakamulichisyen majiganyo ga usyenesyene gananjiganyisyen, mu chikulupi ni unonyelo wauli nkulumbikana ni Kilisito Yesu. 14 Mchigose yambone chimpegwile kwa ukamuchisyen wa Mbamu jwa

Akunnungu jwakutama mwetue. 15 Mpela inkuti pakuimanyilila kuti wându achajinji wa kuchilambo cha Asia anesile, mwa wêle apali che Fugelo ni che Helimogene. 16 Ambuje wâtendele chanasa wându wâpannango u che Onesifolo, pakuwa wausengwasisyen tima wangu katema kakajinji kwa kwika kukumona. Ni nganijatenda soni kwa chitaŵiko changu. 17 Katema paâwaiche ku Loma wâtandite kusosasosa kwannope mpaka wâsimene. 18 Ngwachondelela Ambuje wâtendele chanasa che Onesifolo pa lyuwa lya kulamulikwa! Nomwe nkuimanyilila yambone iâwändendele une ku Efeso kula.

2 Nipele mmwe mwanangu nlimbichikwe mu umbone wa Akunnungu utukupochela nkulumbikana ni Kilisito Yesu. 2 Ngajigale majiganyo gimpiken kwanguune ginagasasile mmbujo mwa wâumboni wâjinji, ilaila mwape wându wâkukulupichika uchakombole kwajiganya wane. 3 Mpililile mmalagasyo pamo nowe nti jwangondo jwambone jwa Kilisito Yesu. 4 Jwangondo jwakumenyana ngondo akuliwâmbasya ni indu ya umi wa moâwa gose nambo akupanganya indu yaikunnonyelesya jwankulu jwakwe. 5 Iyoyo mundu jwakupunda mu luwilo lwa kuutuka ngakupata chindu mpela singwa iâwâga nganakuya malajisyen ga luwilo lo. 6 Jwakulima jwalmile kwa kuchalila akusachilwa aîwe jwaandanda kupata milimbu. 7 Mganisyen ingusala yi, pakuwa Ambuje champe lunda lwa kuimanyilila yose. 8 Mwakumbuchile Che Yesu Kilisito wâsychile, wâlukoso lu che Daudi mpela ijikuti kusala Ngani Jambone jingulalichila. 9 Une ngusauka ni kutâwâlka ni minyolo nti mundu jwachigongomalo kwa ligongo lya kualalichila Ngani Jambone ji. Nambo Liloâwe lya Akunnungu ngalikutaŵikwa ni minyolo. 10 Kwa ligongo li ngupililila yose kwa ligongo lya wându wâwâsagulikwe ni Akunnungu kuti wêlewo nombe akulupuswe kwa litala lya Kilisito Yesu ni kwichisyen ukulu wa moâwa gose pangali mbesi. (aiônios g166) 11 Au uâechete u uli wausyene wati, "Iâwâga twawile pamo nawo, iyoyo tutulame pamo nawo. 12 Iâwâga tutupunde kupililila, sooni tutulongosye pamo nawo. Iâwâga tutwakane, nombewo chatukane uweji. 13 Iâwâga ngatukukulupilichika, wêlechapunde kukulupilichika, pakuwa ngakukombola kugagalauka gaâechete nsyene." 14 Yele indu yi mwakumbusye wându wenu ni kwajamuka paujo pa Akunnungu kuti aleche kukanilana nkati malowâ. Kukanilana kwangali malumbo pakuwa kukwalyungasya wându wâkugapilikana. 15 Nchalile kwannope kuti nkombole kukundikwa ni Akunnungu

nti jwa masengo jwangaikuntesya soni pa masengo chaoneche mpela wāndu wākwapopelela Akunnungu gakwe, ni jwakwiganya uchenene ntenga wa nambo akugakana machili gakwe. Nliwāmbasye ni usyenesyene wa Akunnungu. 16 Nliwāmbasye mu wāndu wo. 6 Mwa wēlewo akwaula mmajumba ga iŵecheto ya wamba ni yangalumbana, pakuwa yele wāndu ni kwalambusya achakongwe wākulōwela ikwatenda wāndu akaanonyelesya Akunnungu. 17 ni kwatenda wāpikanile wānyawo pe. Achakongwe Majiganyo ganti yele gali mpela liwāngā ndonde wo aguumbele sambi ni kulongoswa ni tama ja lyalikutauna chiilu. Mwa wēle wājiganyisyé yele kupisyangana. 7 Achakongwe wo akusaka kulijiganya apali che Himeneyo ni che Fileto. 18 Wēle wāndu mōwa gose nambo ngakukombola kwika mwa alilesile litala lya usyene ni kuchiwīka chikulupi cha kuumanyilila usyene. 8 Wākwiganya wo akuukanila wāndu wāne mu lipamba achitiji kusyuka kwa wāndu usyene mpela ila che Yane ni che Yambule iŵatite wose kumasile kutendekwa. 19 Nambo usyene kwakanila che Musa. Nganisyo sya wēle wāndu wa Akunnungu ujimi kwa kulimba nti liganga lya syejonasiche ni chikulupi chao chili chaunami. 9 nsingi ni pachanya pakwe galembechekwe, "Ambuje Nambo wēlewo ngasajendechela kose pakuwa akwamanyilila wāndu wākwe," ni "Jwalijose jwakuti kuloŵela kwao chikuwoneche pakulanguka kwa aŵele jwa Ambuje, aleche sambi." 20 Mu nyuumba wāndu wose. Yele ni iyatite kwa che Yane ni che jajikulungwa kwana yoombo yaikolocheckwe kwa Yambule. 10 Nambo mmwejo ngakuyiye majiganyo sahabu ni kwa mbiya, ni yoombo ine ikolocheckwe kwa gangu ni lwendo lwangu ni aila inasakaga kuitenda ni itela ni kwa litaka, nombeyo ikutumikwa kwa masengo chikulupi changu ni upiliuwā wangu ni unonyelo wangu katema kose. 21 Nipele iŵāga mundu chaliswejesye ni kulindilila kwangu nkupililila, 11 masausyo gangu ni kwa kulitalikanganya ni sambi, chaaŵe jwasagulikwe kulaga kwangu. Nkumanyilila indu yose iyangopochele ni kuwichikwa pajikajika pe kwa kwatumichila Ambuje une ku Antioquia ni ku ikiono ni ku Lisita. Nagapililile wāo. Nombewo ali chile kwa masengo gambone. masausyo gamakulungwa nnope! Nambo Ambuje 22 Nliwāmbasye ni tama ja uchanda ni nsose wāngulupwisye mu yose. 12 Elo, ni wose wākusaka kupanganya yakusaka Akunnungu ni nkole chikulupi kutama ni kwapopelela Akunnungu nkulumbikana ni ni unonyelo ni chitendewelete pamo ni wāndu wose Kilisito Yesu alindilile kulagaswa. 13 Nambo wāndu wākwapopelela Ambuje kwa ntima wambone. 23 wāngalumbana ni wākulambusya chapunde kuŵa Ngakane makani ga kuloŵela gangalimate pakuwa wāngalumbana, chiŵalambusye wāndu wāne ni nkumanyilila kuti gelego gakutandisa umenyani. 24 welewo chachilambuswa ni wāndu wāne. 14 Nambo Jwakwatumichila Ambuje akakanilana. Akusachilwa mmwejo nlimbile kutama mu usyene umwajiganyikwe aŵeje jwakulitimalika kwa wāndu wose ni jwakwiganya ni kuukunda. Pakuwa nkwamanyilila wāani wānjigenye jwambone ni jwakupililila, 25 jwakwajamuka kwa ni wānkwakulupilila. 15 Nkumbuchile kuti chitandile kulitimalika aŵala wākwanila pakuwa panepa uwanache wenu mkugamanyilila Malembelo ga Akunnungu akukombola kwapa lipesa lya kuleka Akunnungu yagakuti kumpa lunda Iwalukuikanawo sambi syao ni kuumanyilila usyene. 26 Kwa litala ukulupusyo kwa litala lya kwakulupilila Kilisito. 16 lyo lunda lwao chilwaujile, kwayele chakulupuche Malembelo ga Akunnungu gose galembekwe kwa pa chitanji cha Shetani chiŵatanjisye ni kwatenda kulongswa ni Akunnungu nombe gana masengo ajitichisyé kupanganya yakusaka.

3 Mmanyilile kuti mōwa ga mbesi chikuŵe ni
ndaŵi sya malagasyo gamakulungwa. 2 Pakuwa
wāndu chachiwā wākulinyelesya achinsyene ni
wākusinonyela mbiya ni wākulilapa ni wāchibuli ni
wākwatukana Akunnungu ni wāngakwāpilikanichisa
achaŵelesi ni wāngali ni kutogolela ni wāndu
wāchigongomalo. 3 Chapagwe wāndu wāngali
ni unonyelo muntima ni wāngakusaka kwilana lya
Akunnungu katema pakusaka wāndu pane
ni wākulambusya ni wākulolwa ni wāchikali ni
wāngakuonyela indu yambone. 4 Chachiwā ni
wākulalaukana jwine ni jwine ni wāndu wāngakukosya
ni wāchibuli ni wākusaka kulinonyelesya kwa indu
majiganyo ga usyene, nambo chasache kugakuya
kupunda kwanonyela Akunnungu. 5 Kwa paasa agala gakugasaka achinsyene kugapilikana ni

gakwiganya usyene ni gakwamuka ni gakulinganya
ileŵo ni kwajiganya wāndu atame mu utame wambone
paujo pa Akunnungu, 17 kuti mundu jwakuntumichila

Akunnungu aŵe jwakomboleswe mu indu yose kuti
aŵe chile kupanganya masengo gagali gambone.

4 Ngunnajisa mmbujo mwa Akunnungu ni Kilisito
Yesu uchiwālamule wājumi ni wāwe, pakuwa
akwika kulongosya ali Mwenye, 2 nnalichile Liloŵe
ni unonyelo muntima ni wāngakusaka kwilana lya
Akunnungu katema pakusaka wāndu pane
ni wākulambusya ni wākulolwa ni wāchikali ni
ngakusaka, njamuche ni kukalipila kwa upiliuwā wose
wāngakuonyela indu yambone. 4 Chachiwā ni
kwajiganya majiganyo gambone. 3 Pakuwa
wākulalaukana jwine ni jwine ni wāndu wāngakukosya
ni wāchikache katema wāndu pachagakane kugapilikana
ni wāchibuli ni wākusaka kulinonyelesya kwa indu
majiganyo ga usyene, nambo chasache kugakuya

kulisonganyichisa wakwiganya wajinji kuti wajiganye aŵe pamo nomwe. Umbone wa Akunnungu uŵe ni indu yakuisaka nnope kuipilikana. 4 Chakane wanyamwe wose.

kuupilikana usyene ni chapilikani ngano sya unami. 5 Nambo mmwe, nligose mu yose, ngapililile malagasyo, mpanganye masengo genu ga kulalichila Ngani Jambone ni kupanganya masengo genu ga kwatumichila Akunnungu. 6 Pakuŵa katema kangu ka kuwa kaŵandichile ni chajijite miasi jangu mpela ila wāmbopesi yakuti kupungula sadaka ja divai paujo pa Akunnungu. 7 Menyene ngondo jambone, utwiche mpaka kumbesi kwa luwilo lwangu ni nachigosile chikulupi. 8 Ni sambano isigalile kupegwa chindu mpela singwa wauli ntuuka uŵagosele wāndu ūaali wāmbone paujo pa Akunnungu. Ambuje wākwalamula wāndu yaikusachilwa chachimba une pa lyuŵa lyo, ngaŵa une pe, nambo wāndu wose wākulolela kwa unonyelo kuuja kwao. 9 Nchaliile kwika kukwangu chitema. 10 Pakuŵa che Dema wāinonyele indu ya pachilambo chino, wānesile ni kwaula ku Sesalonike. Che Kilesike ajawile ku Galatia ni che Tito ajawile ku Dalimatia. (aiōn g165) 11 Che Luka jika pe ni ūaali none. Muntole che Maliko njise pamo nawo, kuti akombole kungamuchisa mu masengo gangu. 12 Nambo che Tukiko nantumile ku Efeso. 13 Pachinchiika munyigalile likoti lyangu linalesile ku che Kalipo ku Tuloa, nombe pankwika po munyigalile itabu, nnope nnope yeila yekolocheckwe kwa mapende. 14 Che Alekisanda jwakusyana isyano ambanganyichisyé yakusakala yejinji, Ambuje chiŵauchisyé kwa agala gagapanganyisyé. 15 Nomwe nlilolechesye ni jwelejo pakuŵa wāgakanile kwachikali malowé getu. 16 Katema panaliji nkulichenjela pa nkungulu kandanda nganapagwa namose jumo juŵangamwisye, nambo wose wālesile. Ngwachondelela Akunnungu kasiŵaŵalanjila gele magambo go. 17 Nambo Ambuje ūaliji pamo ni une wāmbele machili none nakombwele kulalichila utenga wose kwa utindimisyó kuti aupikane wāndu wāngawā Wayahudi wose. None nakulupwiswe kutyochela nkulamulikwa chiwa mpela ila mu nkang'wa mwa lisimba. 18 Ambuje changulupusye ni indu yose yangalumbana ni kung'osa mpaka ichile ku umwenye wao wa kwinani. Uku uŵe kwa ūele moŵa gose pangali mbesi! Elooo. (aiōn g165) 19 Mwakomasye che Pilisila ni che Akila, pamo ni wāndu wose wā pannango u che Onesifolo. 20 Che Elasto ūatemí ku Kolinto nombe che Tilofimo naalesile ku Mileto ligongo ūaliji nkulwala. 21 Njanguye kwika kakanaŵe kwika katema ka mbepo. Che Eubulo ni che Pude ni che Lino ni che Kilaudia akunkomasya iyoyopeyo achalongo wānu wāne wose akunkomasya. 22 Ambuje

Tito

1 Une che Paolo, jundi jwakutumichila jwa Akunnungu ni nduna jwa Che Yesu Kilisito, ngunnembela chikalata chi mwe che Tito. Uneji najichikwe kwalongosya wändu wásagulikwe ni Akunnungu kuti wákulupilile ni kuumanyilila usyenesyene ni kutama yaikuti pakwanonyelesya Akunnungu. **2** Chikulupi ni umanylisi wa usyene wu ikutupa chilolelo cha umi wa moŵa gose pangali mbesi. Akunnungu wángakombola kusala ya unami, wátupele chilanga cho chikanawé kugumbikwa chilambo. (aiónios g166) **3** Wálunkwile liloŵe lyakwe pa katema kakwe. Une napegwilwe utenga wo kwa lilajisyo lya Akunnungu Nkulupusyo jwetu juwángulupilile kuti haulalichile kwa wändu. **4** Chikalata chi ngunnembela mmwe che Tito, mwanangu jwa usyenesyene jutukukamulangana mu chikulupi chimo. Ngunsachila umbone ni chitendewelete kutyochela kwa Akunnungu Atati ni Che Yesu Kilisito nkulupusyo jwetu. **5** Nanlesile ku Kilete kuti nkobole kuikolosya yanayose yaisigalile ni kwaŵika achakulu wá mipingo ja wändu wákunkulupilila Kilisito mu musi wauli wose mpela indite kunnajisa, **6** chilongola jwa mpingo wa wändu wákunkulupilila Kilisito akusachilwa kuŵa mundu jwangali magambo gagali gose, ni jwali ni jwankongwe jumo, ni wánache wákunkulupilila Kilisito ni wângawéchetelwa nkati wende wangalumbana atamuno ungapilikianchisya. **7** Pakuwá jwakuuijimilia mpingo wa wändu wákunkulupilila Kilisito akusachilwa kuŵa mundu jwangali magambo gagali gose, ligongo jwelejo ali jwakwimilila masengo ga Akunnungu. Ngakusachilwa kuŵa mundu jwa chibuli atamuno jwakalipa atamuno jwakolelwa atamuno jwakuputa atamuno kuŵa mundu jwakunonyelwa nnope mbiya. **8** Nambo ikuŵajilwa aŵe jwakunonyelwa kwapochela achalendo ni jwakunonyelwa ni indu yambone ni jwakulitusya ni jwakupanganya yaikwanonyelesya Akunnungu ni jwanswela ni jwakukombola kulilongosya nsyene. **9** Akusachilwa kulikamulisia liloŵe lyakukulupilichika mpela yaitite kujiganikwa, kuti akombole kwalimbisa mitima wändu wáne kwa majiganyo ga usyene ni kwalosya ileŵo yao wändu wákugakana majiganyo go. **10** Pakuwá kwana wändu wájinji nnopennope wáali mu mpingo wa Wáyahudi wáwagalawiche ni kunkulupilila Kilisito, wéle wákukanila kupilikana, akyúwécheta wamba ni akwalyungasya wändu wáne. **11** Wele wändu akanyichikwe kuwécheta, pakuŵa akwatindiganya wändu wá majumba gamajinji kwa

kwiganya indu yangawájilwa kwiganya, akutenda yele kwa nningwa wangalumbana wa kupatila mbiya. **12**

Namose jumo jwa wákulondola wáo achinsyene jwali Mkilete wátite, "Wákilete ali wá unami moŵa gose, ali mpela ijama yakusakala, wáuleti ni wákunyela."

13 Umboni wu uli wausyenesyene. Kwa ligongo lyo, mwajamuche kwa kalipa kuti akole chikulupi chisyene. **14** Mwajiganye aleche kupilikanila ngano sya unami sya Wáyahudi namose malajisyo ga wändu wákukanila usyene. **15** Kila chindu chili cheswejele kwa wändu wáswejele paujo pa Akunnungu, nambo ngapagwa chindu chachili cheswela kwa wändu wángakombola ni wângakwakulupilila Akunnungu, pakuba nganisyo syao ni ntima wa kukumbuchila kuitenda indu yambone ijonasiche. **16** Wändu wá akwitichisya kuti akwamanyilila Akunnungu, nambo mu ipanganyo yao akwakana. Wändu wo ali wákuchima ni wákutindiganya tindiganya, namose ngakukombola kupanganya masengo gagali gose gambone.

2 Nambo mmwejo njiganye majiganyo ga usyene. **2** Mwasalile achalume wáchekulwipé aŵe wákukombola kulilongosya achinsyene ni wákuchimbichikwa, ni wákulitusya, ni wáutindimisyó mu chikulupi ni mu unonyelo ni mu upililiu. **3** Ni achakongwe wáchekulwipé iyoyo peyo mwasalile atameje mu utame wa kwajogopa Akunnungu. Analambusye atamuno akaŵa achikapolo wákukolelwa divai, nambo wákugagosa yaili yambone pe, **4** kuti wájiganye achiwáli kwanonyela achiwánkawo ni kwanonyela wánache wáo, **5** ni wákukombola kulilongosya achinsyene ni wáswejele, wákugagosa yambone majumba gao ni wá ntima wambone ni wâkwpilikianchisya achiwánkawo kuti Liloŵe lya Akunnungu likasatukanwa ni wändu. **6** Ni iyoyo achachanda mwalimbisyé kuti akombole kulilongosya achinsyene. **7** Mu indu yose mwasyene mme chisyasyo cha kupanganya yambone nchilosyaga usyene ni mmajiganyo genu nlosye kuti mmwe mwasyene nkugakulupilila ni kugakuya. **8** Maloŵe gankuŵecheta ganaŵe ni chileŵo chachilichose kuti wámmagongo wánu jatende soni, pakuŵa nganakola chachilichose changalumbana chakusalá nkati ngani syetu. **9** Achikapolo wâpilikianchisye achakulu wáo wá pachilambo ni kwanonyelesya mu yanayose. Alisepusye kwangangana nawo, **10** pane kwajiwá indu yao. Nambo alosye katema kose kuti ali wá ntima wambone ni wákukulupichika, kuti majiganyo ga Akunnungu Nkulupusyo jwetu galoleche yambone mu yose. **11** Pakuwá umbone wa Akunnungu

waukwikanawo ukulupusyo kwa wāndu wose kukola sambi, ni sambi syakwe sikunlamula nsyene. uwunukulikwe. 12 Nombewo ukutujiganya kuti 12 Pachinannajisyé che Atema pane che Tukiko tuleche chigongomalo ni tama syangalumbana sya pachilambo pano, tutameje kwa kulilongsya achinsyene ni kuwā wāmbone paujo pa Akunnungu ni kutama kwa kwanonyelesya Akunnungu mu chilambo chino, (aiōn g165) 13 tuchilindililaga lyuwa lya upile lyatukulilolela, pelepo chiutyochele ukulu wa Akunnungu Wākululu ni Nkulupusyo jwetu Che Yesu Kilisito. 14 Jwelejo wālityosisye nsyene kwa liwamba lyetu uwe kuti atuwombole mu ileŵo yose ni kutuswejesya kuti tuwē wākwe asyene, wāndu wāali ni lung'wanu Iwakupanganya ipanganyo yambone. 15 Sambano mwajiganye indu yi kwa ulamusi wose, mwalimbisyé mitima ni kwajamuka. Mundu jwalijose anannyosye.

13 Ntende inkuti pakukombola munkamuchisyé che Sena, mundu jwakugamanyiliila malajisyó pamo ni nipele nnole kuti anasowékwe ni chindu chachilichose chakusaka mu ulendo wao. 14 Ikusachilwa wāndu Yesu Kilisito. 15 Wāndu wose wāali utame wangaukwapokasya. 16 Wāndu wose wāali Umbone wa Akunnungu utame ni wānyamwe wose.

3 Mwakumbusye wāndu kulitulusya paujo pa ilongola ni wākutawala ni ulamusi, wāpilikanicisyé ni kuwā chile kupanganya ipanganyo yambone. 2 Mwasalile akasantukana mundu jwalijose, anaŵe wāumanı, aŵeje wāmbone achilosyaga kulitulusya katema kose kwa wāndu wose. 3 Pakuwa nowe wākwe kalakala ko twaliji wākulowela, wākukanila ni wākulyungasika. Twaliji achikapolo wā tama syangalumbana ni kulinonyelesya kwa pachilambo. Twatemi mu chigongomalo ni kukolelana wiu, wāndu wātuchimile ni uweji twachimile wānyawo. 4 Nambo pawawoneche umbone ni unonyelo wa Akunnungu Nkulupusyo jwetu, 5 wātukulupwisye uweji, ngawā kwa ligongo lya chindu chachilichose chambone chitutesile uwe, nambo kwa ligongo lya chanasa chao. wātujosisye sambi syetu ni kwa litala lya Mbamu jwa Akunnungu jwatutesile tupagwe kaaŵili ni kuwā ni utame wa sambano. 6 Pakuwa Akunnungu wātujitilile kwa winji Mbamu jwa Akunnungu kwa litala li Che Yesu Kilisito Nkulupusyo jwetu, 7 kuti kwa umbone wao tukombole kuwālanjikwa wāmbone ni kuukola umi wa moŵa gose pangali mbesi utukuulolela. (aiōnios g166) 8 Liloŵe li lili lya usyene. Ngusaka nsale chindu chi kwakulimbila, kuti wāndu wākulupilile Akunnungu, akumbuchile kulimbila mu ipanganyo yambone. Chelecho chili chambone ni chakwakamuchisyá wāndu. 9 Nambo nlisepusye ni mausyano ga kuloŵela, ni kugamanya meena ga ngosyo ngano ni kulipulana pamo ni makani gankati Malajisyó, pakuwa indu yo ngawā chindu kwa Akunnungu ni yangalimate. 10 Mundu jwakwikanawo kulekangana, pakumala kunjamuka kaandanda ni kaaŵili, munnecheje. 11 Nipele nkumanyiliila kuti mundu jwati iyoyo alyungasiche, ni

Filimoni

1 Une che Paolo jundaŵikwe kwa ligongo lya kwatumichila Che Yesu Kilisito. Une pamo ni che Timoseo nlongo njetu, tukunnembela alakwe che Filimoni jwakunonyelwa jwetu, ni junkupanganya masengo pamo nowe, **2** ni kwa mpingo wa ūandu ūakunkulupilila Kilisito wose waukusongangana mu nyumba jenu, ni kwa alumbu ūetu che Afia ni kwa che Alikipo jwangondo njetu. **3** Tukunsachilanga umbone ni chitendewelete kutyochela kwa Akunnungu Atati ūetu, ni Ambuje ūetu Che Yesu Kilisito. **4** Nlongo njangu che Filimoni, katema kose pangupopela, ngunkumbuchila mmwe, ni kwatogolela Akunnungu ūangu, **5** pakuŵa ngupilikana inkuti pakwakulupilila Ambuje Che Yesu ni inkuti pakwanonyela ūandu wose ūa Akunnungu. **6** Ngumpopelela kwa Akunnungu kuti mme ni machili ga kwasalila ūandu ūane chikulupi chenu, kuti akombole kumanyilila indu yambone itukwete uwe ūatulumbikene ni Kilisito. **7** Nlongo njangu, unonyelo wenu usengwasisye kwannope ni kulimbisyse ntima. Pakuŵa njisengwasisye mitima ja ūandu ūa Akunnungu. **8** Kwa ligongo lyo, naŵaga nlongo njenu nkulumbikana ni Kilisito, ngakombwele kunnajisa pangali lipamba mpanganye chinkusachilwa kuchipanganya, **9** nambo kwa ligongo lya unonyelo, mmbaya nammende. Ngutenda yeleyi namuno uneji che Paolo jundi jwanchekulwi, ni sambano ndaŵikwe kwa liwamba lya Che Yesu Kilisito. **10** Kwayele ngunchondelela munkamuchisyse che Onesimo jwali mwanangu nkulumbikana ni Kilisito. Pakuŵa ndili atatigwe chimbumu kutyochela patwaliji pamo mu nyumba jakutawilwa ūandu. **11** Jwelejo kalakala nganakola masengo kukwenu, nambo sambano akwete masengo kukwenu ni kukwangu. **12** Sambano ngummusya kukwenu, namuno ngwanonyela kwannope. **13** Ngasachile atame none papapa kuti angamuchisyse pamalo penu pandili jwantawé ligongo naliji nkulalichila Ngani Jambone. **14** Ngangusaka kunkanganichisyse mungamuchisyse, nambo ngusaka mpanganye inkuti pakusaka mwasyene. Kwayele ngangupanganya chachilichoese mpaka pachinsache. **15** Panepa lyeleti lili ligongo, che Onesimo ūalekangene ni mmwe kwa katema, kuti auje sooni kukwenu ni kutama ni jwelejo moŵa gose pangali mbesi. (aiōnios g166) **16** Sambano jwelejo nganawâ kapolo sooni nambo jwambone kumpunda kapolo, sambano jwelejo ali nlongo nkulumbikana ni Kilisito. Jwelejo ali jwambone nnope kwangune, nombe kukwenu chaŵe ūambone

mwakupunda, pakuŵa jwelejo ali njetu ni nlongo njenu kwa chiilu ni nkulumbikana ni Ambuje. **17** Nipele, iŵaga nkumona ndili jwamasengo njenu, mumpochele che Onesmo mpela inkatite pakuumbochela une nansyene. **18** Iŵaga anneŵele chachili chose, pane akwete ligambo, chinanlipe. **19** Une che Paolo ngulemba kwa nkono wangu nansyene kuti chilipe. Ngangusachilwa kunkumbusya kuti nkwtete magambo kukwangu lyalili umi wenu. **20** Kwayele, nlongo njangu, ngunchondelela mungamuchisyse kwa litala li kwa liwamba lya Ambuje, sambano nti nlongo njangu nkulumbikana ni Kilisito, muunonyesye ntima wangu. **21** Ngunnembela njimanyililaga kuti chimumbilikani, sooni ngumanyilila isyene kuti chimumpanganyichisyse yakupunda ni ingusala yi. **22** Pamo ni yose yi, mumichile chile chuumba chakugona, pakuŵa ngulolela kuti Akunnungu chajanje mapopelo genu ni une chinechelelwé ni chinanjimajimile. **23** Che Epafula jwantawé pamo ni une kwa ligongo lya kwatumichila Kilisito Yesu akunkomasya. **24** Iyoyo che Maliko ni che Alisitako ni che Dema ni che Luka ūakutumichila achinjangu akunkomasya. **25** Umbone wa Ambuje ūetu Che Yesu Kilisito uŵe pamo ni ūnyamwe wose.

Ŵaebulania

1 Kalakala ko Akunnungu ūakungulwiche ni achambuje ūetu kakajinji ni matala gamajinji kwa litala lya ūakulondola ūakwe. **2** Nambo moŵa ga mbesi gano aŵechete nowe kwa litala lya Mwanagwe, jwapegwilwe ni Akunnungu indu yose iŵe yakwe, nombe kwa litala lya jwelejo ūachigumbile chilambo chose. (aiōn g165) **3** Ŧelewō ali ung'alice wa ukulu wa Akunnungu ni chisau chisyenesyene nti yaali Akunnungu nsyene, indu yose ikwendelechela kupagwa mpela yaitite kuŵa pachilambo malinga ni ukombole wa liloŵe lyao lyalili ni machili. Nombewo paŵamasile kwaswejesya ūandu mu sambi syao, ūatemi peuto pakuchimbichikwa kunyo kwa Akunnungu ūakulu. **4** Mwana ali jwankulu kwapunda achikatumetume ūa kwinani mpela ila ilitite liina lyapegwile ni Akunnungu lili liina lyekulu kugapunda meena gao. **5** Pakuŵa Akunnungu nganansalila namose jumo jwa achikatumetume ūakwe ūa kwinani katema kakali kose kuti, "Mmwejo ndi Mwanangu lelo une ndili Atati ūenu." Ni sooni nganansalila katumetume jwa kwinani jwalijose kuti, "Une chime Atati kwa jwelejo nomejo chaŵe Mwanangu." **6** Ni sooni Akunnungu paŵantumile mu chilambo mwanache jwannume jwakwitiwo ūatite, "Achikatumetume ūa kwinani ūa Akunnungu wose akuvâjilwa kwapopelela." **7** Nambo nkati achikatumetume ūa kwinani wo ūatite, "Akunnungu akwatenda achikatumetume ūakwe ūa kwinani kuŵa nti mbungo ni ūakutumichila ūakwe ūa kwinani nti malamba ga mooto." **8** Nambo nkati Mwana, Akunnungu akuti, "Umwene yenu, alakwe Akunnungu chiutame moŵa gose pangali mbesi ni moŵa gose pangali mbesi. Nkwalongosya ūandu ūenu kwa kwanonyesya Akunnungu. (aiōn g165) **9** Mwainonyele aila yaili yambone paujo pa Akunnungu ni mwachichimile chigongomalo. Lyeleli lili ligongo Akunnungu, Akunnungu ūenu ansagwile mmwe ni kumpakasya mauta ga sangalala ni kunchimbichisa kwapunda achinjenu wose." **10** Sooni Akunnungu ūatite, "Alakwe Ambuje, kuundanda mwachigumbile chilambo, ni kwinani gali masengo ga makono genu. **11** Yeleyo chiipite, nambo alakwe chinsigale moŵa gose. Nombe yose chiichiwisala mpela nguо. **12** Chimpindanye mpela mwinjilo, nombe chiigalauchikwe nti nguо. Nambo alakwe nli julajula ni umi wenu ngaumala." **13** Akunnungu nganansalila namose jumo jwa achikatumetume ūakwe ūa kwinani pa katema kakalikose kuti, "Ntameje kundyo kwangu,

mpaka pachinaaŵiche ūammagongo ūenu paasi pa sajo syenu." **14** Ana achikatumetume ūa kwinani ali ūani? Ŧeles ali mbumu ūakwatumichila Akunnungu, akulajiswa kwakamuchisya ūandu ūachachipochela ukulupusyo.

2 Nipele, tukuwâjilwa kuukamulichisya nnope usyene utaupilitkene kuti tukaupelela. **2** Pakuŵa aula utenga uwatangeswe ni achikatumetume ūa kwinani kalakala waliji wa usyene, ni mundu jwalijose jwanganajitichisya ūalamulikwe yaikuti pakusachilwa. **3** Nipele, ana uwe chitulame chinauli natukuunyosya ukulupusyo wekulu wati nyi? Kundanda waŵechetekwe ni Ambuje nsyene, ni aŵala ūâwapiilikene wâla ūatusallie kuti uli usyene. **4** Iyoyo Akunnungu akulosya kuti ili isyene, kwa kutenda imanyisyo ni yakusimonjeka, ni kwapa ūandu mituuka ja Mbamu jwa Akunnungu malinga ni iŵasachile nsyene. **5** Akunnungu nganiŵapa achikatumetume ūa kwinani ulamusí wa kuchilongosya chilambo chachikwika, achila chitukuchisala. **6** Nambo kwana liuto line Mmalembo ga Akunnungu likusala, "Ana mundu ali chindu chachi, chati mwakumbuchile, atamuno Mwana jwa mundu ali chindu chachi, chati mwagose?" **7** Nganimumpa mundu ukombole nti aula wa achikatumetume ūa kwinani. Munchimbichisye kwannope mpela mwenye yakuti pakuchimbichikwa kwa kuwasikwa chindu mpela singwa. **8** Mwaiŵisile yose paasi pa sajo syakwe." Paikusalikwa kuti Akunnungu ūambisile mundu jwakulongosya indu yose pangasigasya namuno chimo. Namose yeleyo mpaka sambano ngatukuwona achilongosyaga indu yose. **9** Nambo chitwawone Che Yesu ūati kwa katema kakajipi nganapegwa ukombole nti wa achikatumetume ūa kwinani kuti kwa umbone wa Akunnungu awe kwa liwamba lya ūandu wose. Ni kwa ligongo lya masauko mpaka chiwa chao, sambano tukwawona ūawasisye chindu mpela singwa ja ukulu ni luchimbichimbi. **10** Yawoneche yambone kuti Akunnungu ūaigumbile indu yose ni kuiŵika mpela yaitite kuwa. Ŧantesile Che Yesu aŵe jwamalilwe kwa litala lya masauko, kuti ūaichisye ūandu ūajinji mu ukulu wakwe, pakuŵa Che Yesu ni jwakwalongosya ūandu mu ukulupusyo. **11** Ŧelewō akwaswejesya ūandu sambi syao, ni ūelewo pamó ni aŵala ūâwaswejekwe, wose Atati ūao ūamope. Kwa ligongo lyo ngasikwatenda soni kwaŵilanga ūandu wo achalongo achinjakwe. **12** Ŧaasalile Akunnungu, "Chingaasalile ūandu ūangu aila intesile, chinanlape pakusongangana kunlamba." **13** Sooni akuti, "Chinaaŵichile Akunnungu chilolelo changu."

Ni sooni akuti, "Une ndili apano pamo ni wānache lyo nalumbilile mu lutumbilo lwangu kuti, 'Ngaajinjila wāmbele Akunnungu kuti aŵe achiwānangu.' " 14 ng'o mu chipumulilo changu." 12 Nipele, nliolechesye Nipele, pakuwa wānache wa mpela ila inkuti achalongo achinjangu, akapagwa mundu jwalijose pakwāwilanga ali wāndu wāali ni chiilu ni miasi, Che mwa wānyamwe jwali ni ntima wangalumbana Yesu asyene wāiche ni wālji mpela wānyawo ni wāngaukulupiila, ni kwakana Akunnungu wājumi. kulumbikana nawo mu undu wao. Wātesile yeleyo 13 Nambo pankupunda kupilikana liloŵe lyo "Lelo" lili kuti kwa litala lya chiwa chao, ampunde Jwaulamba nkusomekwa Mmalembo ga Akunnungu, ntusyane jwāali ni machili nkati chiwa, 15 kuti wākulupusye mitima moŵa gose kuti jwalijose mwa wānyamwe aŵala wāwālji mpela achikapolo mu utame wao akasalambuchikwa ni sambi ni kuwa jwamakan. 14 wose kwa kuchijogopa chiwa. 16 Pakuwa isyene Pakuwa uweji tukukamulangana ni Kilisito iŵaga nganaika kukwakamuchisyia achikatemetume wā tukukamulisyia mwakulimbila chilolelo chitwakwete kwinani, nambo wāiche kukwakamuchisyia uŵelesi u kutandilila kundanda cho mpaka kumbesi. 15 che Iblahimu. 17 Ligongo lyo, wālji mpela wāndu yaali Malembelo ga Akunnungu gakuti, "Lelo mwapiilikana ga Akunnungu ali nkuwecheta, nkajilimbisyia mitima jenu mpela achambuje wenu iŵatite kupanganya Akunnungu, kuti sambi sya wāndu silecheleswe. paŵakanile kunyitichisyia." 16 Ana wāani wāwāpilikene 18 Ni pakuwa asyene wo wālageswe paŵālinjikwe, akukombola kwakamuchisyia aŵala wākulinkwa.

3 Achalongo achinjangu, wāndu wa Akunnungu, wāmmilanjikwe ni Akunnungu, mwaganichisyie Che Yesu kwannoje jwatumikwe ni Akunnungu aŵe Jwambopesi Jwankulu jwa chikulupi chitukusala kwa kang'wa syetu kuti tukuchikulupiila. 2 Jwelejo jwālji jwakukulupichika paujo pa Akunnungu juwāmmisile kupanganya masengo gao, mpela ila che Musa iŵatite kukulupilichika mu kwatumichila wāndu wa Akunnungu wāwāwilanjikwe nyumba ja Akunnungu. 3 Mundu jwakutawa nyumba akuchimbichikwa kujipunda nyumba jisyene. Iyoyo Che Yesu akuwājilwa kuchimbichikwa kwapunda che Musa. 4 Pakuwa nyumba jajilirose jikutawīkwa ni mundu, nambo Akunnungu ni wāipangenyē indu yose. 5 Che Musa jwālji katumetume jwakukulupilichika mu kwatumichila wāndu wa Isilaeli wāwāwilanjikwe nyumba ja Akunnungu. Kuti aŵalanje umboni wa aila indu yakaisasile Akunnungu kanyuma. 6 Nambo Kilisito ali jwakukulupilichika nti Mwana, jwakwimilila nyumba ja Akunnungu, nyumba ja Akunnungu jo jili uweji, iŵaga chitujendechele kwima pangali woga ni pangali kupwa ntima mu chilolelo chitukuchilolela. 7 Kwa yeleyo, mpela yakuti kusala Mbamu jwa Akunnungu, "Lelo mwapiilikana ga Akunnungu achiwēcheta, 8 nkajilimbisyia mitima jenu mpela achambuje wenu, paŵakanile kunyitichisyia, katema paŵāningaga mwipululu. 9 Kweleko achambuje wenu wāninjile ni kumbima, namuno wāgaweni masengo gangu yaka alobaini. 10 Kwa liwamba "Lelo." Yaka yejinji yapite nombewo wāasasile kwa nganagamanyiila kose matala gangu." 11 Kwa liwamba

Pakuwa uweji tukukamulangana ni Kilisito iŵaga Akunnungu ali nkuwecheta, nkajilimbisyia mitima jenu mpela achambuje wenu iŵatite kupanganya paŵakanile kunyitichisyia." 16 Ana wāani wāwāpilikene Akunnungu ali nkuwecheta ni kukana kunyitichisyia? Ngāwa aŵala wose wāwālongweswe ni che Musa kutyochela ku Misili? 17 Sooni ana wāani wāwantumbilisyie Akunnungu yaka alobaini? Ali wāndu wāwātesile sambi, ni mitembo jao jajenele mwipululu. 18 Sooni Akunnungu paŵālumbile ni kuti, "Ngaajinjila mu chilambo changu ni kupata chipumulilo changu," wāasalilaga wāa? Ali wēlewo wānganajitichisyia. 19 Nipele tukuwona kuti wēlewo nganapakombola kwinjila mu chilambo cho, ligongo nganakulupiila.

4 Pakuwa Akunnungu atupele chilanga cha kupočhela chipumulilo, nipele tulilolechesye kuti jwāljirose mwa wānyamwe akalepela kuchipata chipumulilo cho. 2 Pakuwa nowe wākwe twalalichilwe Ngani Jambone kwa litala lilalila mpela iyatite pakulalichilwa kwa wānyawo. Nambo utenga wo nganiwakamuchisyia chachili chose pakuwa aŵala wāwāpilikene nganaupochela mu chikulupi. 3 Nambo uweji wātukulupiile tutujinjile mu chipumulilo cho mpela iŵatite kusala, "Natumbile ni nalumbile kuti 'Ngaajinjila peuto pakupumulila pangu,'" Akunnungu wātate yeleyo namuno masengo go gamasile chitandile paŵagumbile chilambo. 4 Pakuwa, mu liuto line Mmalembo Gamaswela gakuti, "Akunnungu wālesile kupanganya masengo gao gose pa lyuwa lya saba, wāpumulile" 5 Ni mu ngani jo liuto lio likusala, "Ngaajinjila ng'o mu chilambo chachinjapa kuti apumulile." 6 Wāndu wāwālalichilwe Ngani Jambone kundanda nganapochela chipumulilo ligongo chivela kwa wāne kupočhela. 7 Kwa ligongo lyo, lito saba, "Lelo." Yaka yejinji yapite nombewo wāasasile kwa nganagamanyiila kose matala gangu." 11 Kwa liwamba

yagakuti kusala, "Lelo mwapijikanaga Akunnungu ali nkuwécheta kasinjilimbisa mitima jenu." 8 Pakuwâ ikaliji che Yoshua wapele wându liuto lya kupumulila, Akunnungu ngaakawéchete sooni nkati yeleyo lyuwa line. 9 Kwayele, kupali kupumulila kwa wându wâ Akunnungu mpela iwatite pakupumulila Akunnungu pa Lyuwa lya Kupumulila. 10 Pakuwâ wându wose wâkwinjila peuto pakupumulila paakupakungulchila Akunnungu, chaleche masengo gao ni kupumulila mpela Akunnungu iwatite pakuleka masengo gao ni kupumulila. 11 Nipele, tulimbichile kuchipochela chipumulilo cho, kuti akapagwa mundu mwa wanyamwe juchakose kwijinjila mpela ila awâla wâwakanile kwitichisa. 12 Pakuwâ Liloë lya Akunnungu lili lyejumi ni likwete machili. Likutema kupunda lipanga lyalikutema kuwîli. Sooni likupeleta mpaka munkati mwaukusimana ntima ni mbumu, iyoyo likutema ni kupeleta mpaka papakulumbikana iwalo ni wongo wa mmaupa. Nombelyo likukombola kulamula kwa chitema maganisyo ni miningwa ja mitima ja wându. 13 Ngapagwa chindu chachikusisikwa paujo pa Akunnungu nambo indu yose ili yeunukukwe paujo pao, wélewo ni wâkulamula indu yose itutesile. 14 Nipele, pakuwâ tukwete Jwambopesi Jwankulu jwakwinjila kwinani kwa Akunnungu, yaani Che Yesu Mwana jwa Akunnungu, tukamulise kwannoce chikulipi chitukuchisala. 15 Jwambopesi Jwankulu ni jwakutukolela chanasa kwa kulepetala kwetu. Wélewo wâlinjikwe mose yalumo ni uewi nambo nganatenda sambi. 16 Kwa ligongo lyo, tuchiwândichile pangali woga chitengu cha ulamusi cha Akunnungu papali ni umbone, kuti tupochele chanasa ni umbone wakwe wa kutukamuchisya pa katema ka kulaga.

ni juwânsagwile ni kunsalila kuti, "Mmwejo ndi Mwanangu, lelo mechete une ndili atati wênu." 6 Iyoyo wâtite sooni peuto pane Mmalembo ga Akunnungu kuti, "Mmwejo ni Jwambopesi kwa moâa gose pangali mbesi mpela uwatite kuwâ umbopesi wa Melikisedeki." (aiôñ g165) 7 Che Yesu paŵatamaga pa chilambo pano wâpopele kwannoce ni kunlilila ajula juwâkombwele kunkulupusya mu chiwa, ni kwa ligongo lya kunchimbichisa Akunnungu, Akunnungu wâmpiliken. 8 Namose wâlijji Mwana jwa Akunnungu, mmasauko gao wâimanyi kunjitchisya Akunnungu. 9 Ni paŵamasile kuwâ wâ utindimisyo mu yose, wâlijji ndande ja ukulupusyo wa moâa gose pangali mbesi kwa wându wose wâkwajtichisa. (aiôñios g166) 10 Nipele, Akunnungu wânsagwile aîwé Jwambopesi Jwankulu mpela uwatite kuwâ umbopesi wa Melikisedeki. 11 Tukwete indu yejinji yakusala nkati ngani ji, nambo ikulimba kunsalila wanyamwe pakuwâ wanyamwe ngankumanyilila kwa chitema. 12 Isyene pa katema kano ikâwajile mme wâkwiganya nambo ikunsoâa chiwela kuti mundu jwine anjiganyo majiganyo gandanda nkati malowé ga Akunnungu. Badala ja kulya chakulya chakulimba nkwendelechela kung'wa maâwéle mpela mwanache. 13 Pakuwâ mundu jwalirose jwakutama kwa kung'wa maâwéle pe ali mpela mwanache jwannandi ngakukombola kugamanyilila majiganyo gankati kuitenda indu yambone paujo pa Akunnungu. 14 Nambo chakulya chakulimba chili kwa wându wâwâkusile, wâlijigenye kwendelechela kupanganya yeleyo kuti akombole kulekanganya indu yambone ni yangalumbana.

6 Nipele tugaleche panyuma agala majiganyo

5 Jwambopesi Jwankulu jwaliyose jwasagulikwe pasikati ja wāndu, awīchikwe kwatumichila Akunnungu kwa liwamba lya wāndu kuti apeleche sadaka ni kutyosya mbopesi kwa ligongo lya sambi sya wāndu. 2 Pakuwā asyene wo nombe alepetele mu matala gamajinji, kuti akombole kwatendela chanasa wāndu wose wākutenda sambi ni ngakuchimanyilila chindu. 3 Kwa ligongo lya akuwājilwa kutyosya mbopesi ngāwā kwa liwamba lya sambi sya wāndu pe, nambo ni kwa liwamba lya sambi syakwe nsyene. 4 Ngapagwa mundu jwakulivika nsyene jwakuchimbichikwa kwa kulitenda aŵe Jwambopesi Jwankulu, nambo akusachilwa aŵe jwaŵilanjkwe ni Akunnungu mpela ila che Haluni iŵatite pakuŵilanjkwa. 5 lyoyo Kilisito nombe nganalitenda nsyene jwakuchimbichikwa kwa kuliwika aŵe Jwambopesi Jwankulu, nambo Akunnunqu ganandua gankati Kilisito, nambo tujchuelechile mmbujo mmajiganyo gagakomele ga chimbumu, ni ngāwā kwendelechela kukunguluchila nkati kuleka sambi ni ipanganyo yaikwikanawo chiwa, ni kwachichi twakulupilile Akunnungu. 2 Ni indu yankati majiganyo ga ubatiso ni yakwasajichila wāndu makono, ni majiganyo nkati kusyuka kwa wāwe ni majiganyo nkati kulamula kwa moŵa gose pangali mbesi. (aiōnios g166) 3 Yeleyo chitutende Akunnungu asakaga. 4 Pakuwā wāndu wāunukulikwe usyene wa Akunnungu, ni wāupasisye ntuuwa wa kwinani ni wāmpochele Mbumu jwa Akunnungu nti wāndu wāne, 5 ni wāupasisye umbone wa Liloŵe lya Akunnungu ni machili ga chilambo chachikwika cho, (aiōn g165) 6 wāgwiwilaga sooni mu sambi, ngaikomboleka kwatenda wēlewo aleche sambi, ligongo wāmmambile pansalaba Mwana jwa Akunnungu kaaŵili kwa mele ni kuntasya soni pauio pa wāndu. 7 Nqunda waukunyelewa ula kaŵili

6 Nipere lugaleche panyuma agaia majiganyo gandanda gankati Kilisito, nambo tujendelechele kahit ilang-iliang ang pagtutulungan nito.

kawili ni kumesya mimela jambone jajikwakamuchisya kula, wāsimene ni Melikisedeki ni Melikisedeki wēlewo wālimile, ngunda wo upatile upile wa wāmpele upile che Iblahimu. 2 Che Iblahimu Akunnungu. 8 Nambo ngunda wo wamesyaga itela nombe wāmpele liunjili lya kakumi lya indu ya miīwa ni masindi, ngunda wo wangali ukamuchisyo iŵaijigele kungondo. Malumbo ga liina Melikisedeki kwa jwakulima, nombewo ukuŵandichila kulwesekwa gali "Mwenye jwakupanganya yambone paujo pa ni Akunnungu, ni mbesi jakwe kuli kujochekwa Akunnungu", ni sooni mwenye jwa ku Salemu mootho. 9 Nambo wākunonyelwa wāngu, namose malumbo gakwe "Mwenye jwa chitendewe." 3 tukuŵecheta yeleyi inkunjumuka, nganitukola lipamba Ngapagwa papalembeke Mmalembo ga Akunnungu ni wānyamwe, tukwete usyene kuti wānyamwe nkwtē liina lya atatigwe Melikisedeki atamuno liina lya indu yambone nnope yaikutyochela mu ukulupusyo. 10 achikulugwe, ngapagwa jwakwimanyilila wāpagwile Pakuwā Akunnungu akulamula yaikuti pakusachilwa, chakachi atamuno wāwile chakachi. Nombewo ni ngakuliŵalila masengo genu ni unonyelo unlosisyē akulandana ni Mwana jwa Akunnungu, jwelejo kukwakwe kwa kwakamusya wāndu wākwe ni chapunde kuwa Jwambopesi kwa moŵa gose pangali mpunde kwakamusya. 11 Nambo tukulajila nnope mbesi. 4 Nipele, nnoleje yatite kuwa jwankulu mundu kuti jwalijose mwa wānyamwe akulosye kuchalila jo. Ambuje wētu che Iblahimu wāmpele liunjili lya kulakula mpaka kumbesi kuti chinkulolela cho kakumi lya indu iŵaijigele kungondo. 5 Tukumanyilila chiwē isyene. 12 Ngatusaka mme ūa ulesi, nambo kuti malajisyo gakuti wānache ūa che Lawi wāwālijii mwasyasye wēlewo wākulukulipila ni ūaali ni upililiu ni wāmbopesi ni wākusachilwa kupochela liunjili lya wāchapochele aila yalanjile Akunnungu. 13 Akunnungu kakumi kutyochela kwa wāndu ūa Isilaeli, ūaali paŵampele che Iblahimu chilanga wālumbile kwa achalongo achinjao, nachiŵamuno ni wānyawo ali liina lya asyene ligongo nganapagwa jwankulu uŵelesi u che Iblahimu. 6 Melikisedeki nganaŵa jwine jwakumpunda jwele Akunnungu jwakakombwele mundu jwa lukoso lu che Lawi nambo wājigele kulumbila kwa jwelejo. 14 Ni wālanjile, "Isyene liunjili lya kakumi kutyochela ku che Iblahimu ni sooni chinampe upile wakupunda ni chinampe wānache wāmpele upile che Iblahimu juŵapegwilwe chilanga wājinji." 15 Che Iblahimu wālindilile kwa upililiu, ni Akunnungu. 7 Nambo pangapangwa makani nipele wāchipatile achila chalanjile Akunnungu. 16 gati jwankulungwa ni jwakumpa upile jwannandi. Pakuwā wāndu pakulumbila kwa liina lya jwaali 8 Wāmbopesi wākwigala liunjili lya kumi ūala ali jwankulu kwapunda achinsyene, ni chilumbilo wāndu wāchawé lyuŵa limo, nambo che Melikisedeki chikumalichisya makani gao gose. 17 Ni Akunnungu juŵapochele liunjili lya kakumiakuŵalanjilwa umboni wāchitesile chilanga chijime nkulimbila kwa kulumbilila. kuti ali jwanjumi mpela yagakuti Malembelo ga Ni kwakutenda yeleyo ūaalosisye pangasisika Akunnungu 9 Nipele, tukukombola kusala kuti che aŵala ūālangene nawo kuti ngakukombola Iblahimu paŵatysisye liunjili lya kakumi, namose kugalauka ng'o. 18 Nipele kwana indu iŵili che Lawi juŵālijii jwa uŵelesi u che Iblahimu pamo ni yangaikombola kugalauka, chilanga ni chilumbilo, uŵelesi wao, ūatysisye liunjili lya kakumi. 10 Pakuwā mu yeleyo Akunnungu ngakukombola kulambusya. ikuŵecheteka kuti Melikisedeki paŵasimene ni che Nipele, uwe ūtumbutuchile tukulimbichikwa ntima Iblahimu, che Lawi ūaliji akanaŵe kupagwa, ūaliji nnope, ni tukuchikamulisa kwannope chilolelo mmiasi ja ambujejwe che Iblahimu. 11 Kopochela chatuŵichile paujo petu. 19 Chilolelo cho chijimi mu umbopesi wa ūlalawi wāndu ūa ku Isilaeli mkulimbangana ni kujigosa mitima jetu nti chitawililo wāpegwilwe lilajisyo. Sambano ūwaga masengo ga chachikwimika ngalaŵa. Ni chilolelo cho chili salama umbopesi u che Lawi gamalile ngakukasachilwe ni chisyenesyene, chikupelenganya pa nguo ja kutyochela umbopesi wine waukuyiye umbopesi lusasa mpaka papaswela nnope mu Nyumba ja wa Melikisedeki ni ngaŵa umbopesi u che Haluni. Akunnungu jajili kwinani. 20 Che Yesu ūalongolele 12 Pakuwā pakukutyochela kupyisangana kwa chimbopesi, ikuŵajila kugagalausya malajisyo. 13 Ni Ambuje wētu jwakuŵechetwa mu yeleyo ali jwa lukoso lwine, nganapagwa namose jumo jwa lukoso lwa ūatutumichile pa chilisa nti jwambopesi. 14 Pakuwā ikumanyika kuti Ambuje wētu ūatyochele mu lukoso lwa Yuda ni yankati lukoso lo che Musa nganaŵecheta chindu chachili chose yankati umbopesi. 15 Sooni achi chikumanyika

7 Melikisedeki ūaliji mwenye jwa musi wa Salemu ni jwambopesi jwa Akunnungu ūakulu. Che Iblahimu paŵaujaga kungondo kuŵauleje mamwenye

mwakupunda, kuti jwambopesi jwine jwakulandana ni kunyo kwa chitengu cha umwenye cha Akunnungu Melikisedeki akopochele. **16** Jwele nganatendekwa kwinani. **2** Wélewo akupanganya masengo ga aîve jwambopesi kwa malajisyo ga wându, nambo kwa machili ga umi wa mowâ gose pangali mbesi. **17** Pakuwa Malembelo ga Akunnungu gawâlanjile pakuwa umbopesi wa Melikisedeki.” (aiôn g165) **18** Kutyosya mbopesi ni sadaka. Kwayele, ni jwambopesi Kwayele, alila lilajisyo lya kalakala lyawâchikwe jwankulu jwetu nomejo akusachila akole chindu pambali, pakuwa lyaliji lyakulepetala nombelyo lyaliji chakwatyochesya Akunnungu. **4** Nambo akaapali lyangali chindu, **19** pakuwa malajisyo ga Akunnungu pachilambo pano, ngakatendekwe Jwambopesi gaâvapele che Musa ngagakukombola kupanganya ng'o, ligongo apali wâmbopesi wâne wâkutiosya chindu chiwê chakumalilwa. Nambo sambano peuto mbopesi malinga ni yaikutu kulajiswa mu Malajisyo pakwe, kuichisyie chilolelo chambone nnope ni kwa ga che Musa. **5** Masengo gao ga umbopesi gali litala lya chilolelo cho, tukukombola kwaâwandichila chisayso ni mbwilili wa aila yaili kwinani. Pakuwa Akunnungu. **20** Kupunda yeleyo, apano chipali che Musa paâwandichile kulitaâwa lisakasa lya chilumbilo cha Akunnungu. Nambo wându wâne wo Akunnungu lila, Akunnungu wânsalile kuti, “Nole, wâtendekwe kuâwa wâmbopesi pangali chilumbilo. **21** Nambo Che Yesu atendekwe Jwambopesi nkulumbila, katema Akunnungu paânsalile, “Ambuje alumbile ni ngasagalausya ‘Mmwejo ni jwambopesi kwa mowâ gose pangali mbesi.’” (aiôn g165) **22** Kwa ligongo lya chilumbilo chi, Che Yesu atendekwe chimanyisyo chachikulosya kuti isyene tukwete lilangano lyalili lyambone mwakupunda. **23** Sooni wâmbopesi wâne wâjinji wâ lilangano lya kalakala, chiwa chalekasisye kwendelechela kupanganya masengo. **24** Nambo Che Yesu nganaâwa mpela wânyawo ni akutama mowâ gose pangali mbesi, ni umbopesi wakwe ngaukukombola kupegewa mundu jwine. (aiôn g165) **25** Ligongo li akupakombola kwakulupusya kusyene wâlewo wâkawândichila Akunnungu kwa litala lyaopakuwa akutama mowâ gose kuti wâpopeleje kwa Akunnungu. **26** Pakuwa twasachilwe uweji tukole Jwambopesi Jwankulu jwanti nyi, yaani jwali jwanswela, jwangali chilewô namose sambi ni jwalekangenyewe ni wându wâ sambi, ni kunyakulikwa mwinani kupunda kwinani. **27** Jwelejo ngakulandana ni wâmbopesi achakulu wâne wâkusachila kutyosya mbopesi kila lyuâwa, kaje akutaga mbopesi kwa sambi syakwe nsyene, ni sooni kwa sambi sya wându. Pakuwa jwelejo wâtesile kamo pe kwakatema kose paâwalityosisye nsyene kuwa. **28** Malajisyo ga che Musa gakwasagula wându wâkulepetala kuâwa wâmbopesi achakulu, nambo lilangano lya Akunnungu liwâvisile kwa kulumbila ni sooni lilyaiche mu nyuma mwa malajisyo lyambisile Mwana, jwatemdekwewa jwamalilwe kwa mowâ gose pangali mbesi. (aiôn g165)

8 Nipele, chindu chachili chekulungwa mu indu itukusala yi chili achi, tukwete Jwambopesi Jwankulu jwati nnyi, jwatemti peuto pakuchimbichikwa

9 Lilangano lyaandanda lyakwete masyowâelelo gakwe ga kupopelela ni peuto pakweswala pakupopelela papatawâkwe ni wându. **2** Pakolochekwe

lisakasa lya yuumba iŵili, ni chuumba chakwe chandanda paŵilanjikwe papaswela nnope. Mwelemo mwaliji ni chindu chakuŵichila lumuli ni mesa ni mikate jijatyocheke paujo pa Akunnungu. 3 Munkati mwa chuumba chandanda cho paliji ni nguo ja lusasa jijalekangeny e yuumba iŵili ni panyuma pakwe paliji ni lisakasa lyalikuŵilanjikwa Papaswela nnope. 4 Ni mwelemo mwaliji ni chilisa cha sahabu chakututumisy ubani ni lisanduku lya lilangano, lyeuniche posepose kwa sahabu, munkati mwakwe mwana chiwiga cha sahabu chichaliji ni mana ni nkongojo u che Haluni uwasisipwiche ula ni maganga gagasepkwe ntí ibao gagalembekwe Malajisyo likumi. 5 Ni penani pa lisanduku lyo kwaliji ni inyago iŵili yesepékwe yaikuŵilanjikwa makelubi yaikulosya ukulu wa Akunnungu, yana mapapiko ni mapapiko gao go gasamabalukuchile kuunichilo cha lisanduku lya lilangano peuto paakulechelesya Akunnungu sambi. Nambo sano ngatukukombola kwiwecheta yeleyo yose kwanno. 6 Nipele, yeleyo ni yaitite kuŵichikwa indu yose. Ni wambopesi wajinjile mu lisakasa, mu chuumba chandanda chachikuŵilanjikwa peuto Papaswela chila lyuwa ni lyuwa kupanganya masengo ga umbopesi. 7 Nambo Jwambopesi Jwankulu jikape ni jwakinjila mu chuumba chaŵili chachikuŵilanjikwa peuto Papaswela nnope chila, nombejo akupanganya yeleyo kamo pe pa chaka ali ajigele mias i jakwatyochesya Akunnungu kwa liwamba chachikuŵilanjikwa esopo likanawé kuugulikwa katema kose palyajimi lisakasa lyaandanda. 9 Chindu chi chili chitagú cha sambano, iyoyopeyo sadaka ni mbopesi sikutyosyekwa ni wando kwa Akunnungu, nambo ngasikukombola kwatenda aŵe wamalilwe mmitima jao. 10 Pakuwá yele indu yose yo ya chiilu, yaliji nkati yakulya ni yakung'wa kwa Akunnungu, nambo nganajinjila Peuto Papaswela nnope papakolochekwe masengo gao mu lisakasa lyalili lyambone nnope ni lya utindimisy, lyanganilipanganyichikwe ni wando malumbo gakwe nganiliwa lya pachilambo pano. 12 Wélewo wajinjile peuto Papaswela nnope kamo pe. Nombewo nganajinjila mwelemo ali ajigele miasi ja mbusi atamuno ja ng'ombe jamwana kwa ligongo lya kutyosya mbopesi, nambo wajinjile ali ajigele

miasi jakwe nsyene. Ni kwa litala lyo wátupele chiwomboso cha moŵa gose pangali mbesi. (aiōnios g166) 13 Lwaga miasi ja mbusi ja mikambaku ni ng'ombe sya mikambaku ni liu lya ng'ombe ja mwana, yaimisikwe pachanya pa wándu wáwaliji wakusakala paujo pa Akunnungu kuti aswejekwe kwa kwyatyochesya usakwa wao. 14 Ana miasi ja Kilisito ngajitenda kugapunda gelego? Kwa machili ga Mbamu jwakutama moŵa gose pangali mbesi, Kilisito wályositysyne kwa Akunnungu kuŵa mbopesi jemalilwe. Ni miasi jao jo jikuswejesya miningwa jetu kuytchela mu masengo gagakwichisya chiwa kuti twatumichile Akunnungu wájumi. (aiōnios g166) 15 Kwa ligongo lyo, Kilisito ali jwakwilanya jwaichenalyo lilangano lyasambano. Kwa litala lya chiwa chao wáwombwele wándu mu ileŵo yaitesile katema ka lilangano lyaandanda kuti awala uwáwanjikwe ni Akunnungu apochele chilanga cha indu iŵagosele moŵa gose pangali mbesi. (aiōnios g166) 16 Kwa ngani ja lilangano lyalilembekwe nkati kupochela indu yailesile mundu jwajasiche, ikusachilwa imanyiche kuti ili isyene jwelejo jwachilembile chikalata cho awile. 17 Lilangano lyalilembekwe nkati kupochela indu yailesile mundu jwawile chichikole machili pachichityochele chiwa. Ni ngachichiwa ni machili iŵaga nsyene chachikuŵilanjikwa jo ali jwanjumi. 18 Kwayele lilangano lyaandanda nganiliŵichikwa pangali kwitika miasi. 19 Kundanda aijigéle miasi jakwatyochesya Akunnungu kwa liwamba che Musa paŵasalile wándu wose makanyo gagali lya samby syakte nsyene jo ni kwa liwamba lya samby mmalajisyo, ni wajigéle miasi ja ng'ombe jamwana sysa wándu siwásitesile pangamanyiila. 8 Mbamu jwa Akunnungu akwiganya pangasisika indu yi, kuti litala pamo ni mbusi nombejo wámisile pachanya pa chitabu cha malajisyo ni pachanya pa wándu wose liyakinjiliila peuto Papaswela nnope lyaliji chiwela kwa nyambi sya chitela chachikuŵilanjikwa esopo likanawé kuugulikwa katema kose palyajimi lisakasa ni pamba jechejeu. 20 Ni wáitaté, "Ajjii ni miasi lyaandanda. 9 Chindu chi chili chitagú cha sambano, jajikulilimbisy lilangano lya Akunnungu lyannajichisyé iyoyopeyo sadaka ni mbopesi sikutyosyekwa ni wando nlitjichisyé." 21 lyoyo peyo che Musa wáyulwisyé kwa Akunnungu, nambo ngasikukombola kwatenda miasi pachanya lisakasa lya Akunnungu ni pachanya aŵe wamalilwe mmitima jao. 10 Pakuwá yele indu yose ikuswejeswa ni miasi, nombe pangali kwita miasi, yose yo ya chiilu, yaliji nkati yakulya ni yakung'wa mmalajisyo ga Akunnungu gawapele che Musa, indu ni masyowélo ganegane ga kunaŵa ni kosya. Indu yose ikuswejeswa ni miasi, nombe pangali kwita miasi, yose yo ili malajisyo ga paasa pe, ni machili gakwe sambhi ngasikukomboleka kulecheleswa. 23 Nipele, indu chigamale katema Akunnungu pachaipanganye sooni yaili chisau ni indu ya kwinani yaŵajilwe iswejekwe indu yose iŵe yasambano. 11 Nambo Kilisito amasile kwa litala lyo. Nambo indu ya kwinani ikusaka kwika, ali Jwambopesi Jwankulu jwa indu yose mbopesi jajili jambone kupunda. 24 Pakuwá Kilisito yambone yaimasile kwika. Wélewo akupanganya nganajinjila Peuto Papaswela nnope papakolochekwe masengo gao mu lisakasa lyalili lyambone nnope ni ni makono ga wándu papali chisau ni Peuto Papaswela lya utindimisy, lyanganilipanganyichikwe ni wando pasyene, nambo wajinjile kwinani kusyene, pakwima malumbo gakwe nganiliwa lya pachilambo pano. 12 sambano paujo pa Akunnungu kwa liwamba lyetu. Wélewo wajinjile peuto Papaswela nnope kamo pe. 25 Jwambopesi Jwankulu akwinjila kamo pe kila chaka Peuto Papaswela Nnope achijigalaga miasi mbusi atamuno ja ng'ombe jamwana kwa ligongo ja inyama. Nambo Kilisito nganajinjila kwinani kwa lya kutyosya mbopesi, nambo wajinjile ali ajigele Akunnungu kuti alityosye mbopesi nsyene kakajinji.

26 Ikaliji yeleyo, Kilisito akaŵajilwe kulagaswa kakajinji kutandila gumbikwa chilambo. Nambo katema kano pakakuŵandichila kumala, ūlelewako pochele kamo pe, kulechelesya sambi sya ūandu kwa kultyosya nsyene mbopesi. (aiōn g165) 27 Mundu jwalijose chawe kamo pe, ni kulumulika ni Akunnungu. 28 lyoyo peyo Kilisito nombejo ūalityosisye mbopesi kwa ūwile kamo pe kwa ligongo lya kusityosya sambi sya ūandu ūajinji. Nombejo chauje sooni ngawa kwa ligongo lya kusichenjeuchila sambi, nambo kukwakulupusya awala ūkunnindilila.

10 Nti ila Malajisyo igatite chiwilili pe, cha indu yambone yaikwika, ni ngawa indu isyene yaitite kuwa. Yeleyo usyene ikulosya kwa kanandi pe yakuti, indu yaikwika ngaikukombola kwakulupusya ūandu mu sambi syao, kwa litala lya kutyosya mbopesi chaka ni chaka ni kwtenda aŵe ūmalilile. 2 Ikaliji apali ūandu ūakwapopelela Akunnungu ni sambi syao kuswejekwa kusyene, ngakaliwone sooni akwete sambi, ni mbopesi syo syose sikalesikwe kutyochekwa. 3 Nambo pamalo pakwe kwa litala lya mbopesi syo sikwakumbusya ūandu sambi syao chaka ni chaka. 4 Ligongo miasi ja mikambaku ja ng'ombe ni mbusi ngajikombola kusityosya sambi. 5 Kwa ligongo lyo Kilisito pawaiche pachilambo ūwasalile Akunnungu, "Alakwe nganinsaka mbopesi namose sadaka. Nambo mwambanganichisy echiilu. 6 Mbopesi sya kocha namose mbopesi sya kulechelesya sambi nganinnonyelwa nasyo. 7 Pelepo natite, 'Ndili pelepa, Alakwe Akunnungu, iiche kukulitenda lisosa lyenu mpela yaitite pakulembekwa nkati une mu chitabu cha Malajisyo.'" 8 Kundanda Kilisito ūatite, "Mbopesi ni sadaka ni mbopesi sya kocha namose mbopesi sya kulechelesya sambi nganinsaka atamuno nganinnonyelwa nasyo." Ūatite yeleyo namuno mbopesi syo syosye sikutyochekwa malinga ni Malajisyo. 9 Sooni ūatite "Uneji Ndili pelepa, Alakwe Akunnungu iiche kukulitenda lisosa lyenu." Kwaapele Akunnungu atyosisye mbopesi syakalakala, pamalo pakwe ūammisile Kilisito aŵe mbopesi jimo pe. 10 Pakuwa Che Yesu Kilisito achitesile achila chasachile Akunnungu, uweji tupatile uswejelo kwa litala lya chiilu chao chaachityosisye mbopesi kamo pe kwa liwamba lya ūandu wose. 11 Jwambopesi jwalijose akwima paujo pa Akunnungu lyuwa ni lyuwa achitumichilaga ni kutyosya kawili kawili mbopesi silasila, syangasikumbola kose kusityosya sambi. 12 Nambo Kilisito ūatyosisye mbopesi jimo pe kwa kusityosya sambi, mbopesi jajili ni machili moŵa gose pangali mbesi, nipele ūatemi peuto pakuchimbichikwa

kundyo kwa Akunnungu. 13 Chitandilile katema ko akulindilila ūammagongo ūakwe wose aŵichikwe ni Akunnungu paasi pa sajo syao. 14 Pakuwa kwa mbopesi jimo pe akwataenda aŵe ūamalilwe kwa moŵa gose pangali mbesi ūlele wose ūakuswejekwa sambi syao. 15 Nombe Mbumu jwa Akunnungu akuŵalanga umboni nkati yeleyo. Kundanda akuti, "Alli ni lilangano lichindawé nawo pa moŵa gagakwika, akuti Ambuje chimiche malajisyo gangu mmitima jao ni kugalemba mu nganisy syao." 17 Nombejo akupunda kusalia, "Ni une ngangumbuchila sooni sambi syao, namose yangalumbana yao yatesile." 18 Nipele, sambi syamalaga kulecheleswa, ngapagwa sooni kutyosya mbopesi kwa ligongo lya kusityosya sambi. 19 Nipele, achalongo achinjangu, kwa miasi ji Che Yesu tukwete ntima wangali woga wa kupajinjila Peuto Papaswela Nnope. 20 Jwelejo atugopolele litala lyasambano, lyalikupitila pa ajila nguo ja lusasa, malumbo gakwe chiilu chakwe nsyene. 21 Nipele, tukwete Jwambopesi Jwankulu jwakwete ulamusi pa nyumba jose ja Akunnungu. 22 Kwayele twaŵandichile Akunnungu kwa ntima wa usyene ni chikulupi chemalilwe, kwa mitima jeswejekwe, jangajikunlamula kuti nkwtewe sambi kwa iilu yejosyekwe kwa meesi gakusalala. 23 Tuchikamulisy e chilolelo chetu chitukuchisala kwa kang'wa syetu, pakuwa Akunnungu juŵatupele chilanga ali jwakulupichika. 24 Tukamuchisyane jwine ni jwine kuti tuchisyane mu unonyelo ni masengo gambone. 25 Tukaleka kusongangana pamo mpela yaitite pakuwa masyoŵelelo ga ūane. Nambo tujamukangane ni kupunda nnope pankuliwona lyuwa lya Ambuje lilinkuŵandichila. 26 Pakuwa twajendelechelaga kutendekanya sambi melepe tuli tuumanyilile usyene, ngajipagwa mbopesi jiine jajikumbola kutyosyekwa sooni kwa ligongo lya kusityosya sambi syetu. 27 Chachikusigalila kuli kulindilila mu woga kulamulika ni Akunnungu, kwa mooto wakalipa uchiwajonanje wose ūakwakanila Akunnungu. 28 Mundu jwalijose jwanyosisye Malajisyo, akuulajikwa pangali chanasa, kwaŵaga ni umboni wa ūandu ūawili pane ūatatu. 29 Ana mundu jwakunnyosya Mwana jwa Akunnungu ni kuijwona miasi ja lilangano lya Akunnungu jiŵaswejekwe najo kuwa ngawa chindu, ni kuntukana Mbumu jwa Akunnungu jwakwikanawo umbone, nganisy ana ngakusachilwa kupegwa lijamuko lyalikulungwa? 30 Pakuwa tukumanyilila jwelejo juŵatite, "Kuuchisy magambo kuli kwangune, uneji chiuchisy." Sooni ūatite, "Ambuje chachalamula ūandu ūakwe." 31 Kugwilila mmakono mwa Akunnungu ūajumi chili chindu chakogoya nnope! 32

Nkumbuchilanje iyakopochele mmoŵa gandanda go, wâwâlanjikwe jwambone paujo pa Akunnungu. 8 Kwa pamwatandite kuumanyilila usyene wa Akunnungu. chikulupi, che Iblahimu wâanjitichisyé Akunnungu apala Namuno mwapatile masausyo gamakulungwa, nambo paŵâwanjikwe ajaule ku chilambo chiwâlanjikwe ni mwajimi mwakulimbila nganinlepela. 33 Katema Akunnungu kuti chiwê chao. Wâtyosile pa chilambo kane mwatukenwe ni kunyeluswa pelanga, ni chao ni kwaula kwiuto kwanganakumanyilila. 9 katema kane mwakundile kwakamuchisyá awâla Kwa chikulupi, wâtemi mu chele chilambo cha wâwatendelwe yeleyo. 34 Mwaatendele chanasa chilanga mpela jwannendo. Wâtemi kweleko mu welewo watawîkwe, sooni mwakundile kunsumulanga masakasa mpela iâwatesile che Isaka pamo ni che ipanje yenu, ni mwapililile kwa lukondwa, pakuâwa Yakobo, wâti nombewo wâpochele chilanga chila chila mwaimanyi kuti nkweste indu yejinji yambone nnope kutyochela kwa Akunnungu. 10 Pakuâwa che Iblahimu yaikulonjela. 35 Kwayele nkakujasa kulimbangana wâaulolele musi wauli ni misingi jakulimbangana, kwenu pakuâwa chikumpe ntulilo weukulungwa. 36 musi wati Akunnungu nsyene ni uwaganisisye Nkusachilwa kupililila kuti nkombole kulitendekanya ni kuutâwa. 11 lyoyo peyo kwa chikulupi che lisosa lya Akunnungu ni sooni chimpegwe aila Sala, namuno wâchekulwipe kwannope, wâpochele iâwalanjile. 37 Pakuâwa mpela yagakuti kusala ukombole wa kukola chitumbo, pakuâwa wâkulupilile Malembelo ga Akunnungu, "Pasigalile kanandi pe kuti Akunnungu chatindimisyé chilanga chakwe. 12 jwakwika jo, chaiche, nombejo ngasakâwa. 38 Kwa ligongo li, kutyochela kwa mundu jumo che Mundu jwali jwambone paujo pangu, chakulupilile ni kutama kwa chikulupi, nambo alekaga kungulupilila nganonyelwa najo." 39 Uweji nganituâwa wându wâkuchileka chikulupi ni kusôwa, nambo uwe tulî wându wâkulupilila ni kukulupuswa.

11 Chikulupi chili kukola usyene wa indu itukuilela

ni kuitichisyá kusyene kuti indu yangaikuwoneka ipali. 2 Pakuâwa, kwa chikulupi chao, achachekulî wetu wâkundikwe ni Akunnungu. 3 Kwa chikulupi tukumanyilila kuti chilambo chagumbikwe kwa lîlôwe lya Akunnungu, namose indu yaikuwoneka yagumbikwe mu indu yangaikuwoneka. (aiôn g165) 4 Kwa chikulupi che Habilî watajile Akunnungu mbopesi jambone kupunda ni ji che Kaini. Kwapele wâkundikwe ni Akunnungu pakuâwa Akunnungu nsyene wâjigundile mbopesi jakwe. Namuno che Habilî awile, ipanganyo yao ikutujiganya mpaka sambano. 5 Kwa chikulupi, che Enoki wânyakulikwe ni Akunnungu kuti akasachiona chiwa. Nganaoneka sooni pakuâwa wâjigalikwe ni Akunnungu. Malembelo ga Akunnungu gakusala kuti akanaâwe kwigalikwa che Enoki wâaanonyesye Akunnungu. 6 Nambo, pangali chikulupi ngapagwa mundu jwakukombola kwanonyesya Akunnungu. Pakuâwa mundu jwakusaka kwajaulila Akunnungu akusachilwa akulupilile kuti Akunnungu apali, sooni kuti akwapa ntulilo wâlewo wâkwasosa. 7 Kwa chikulupi, che Nuhu wâjamwikwe ni Akunnungu nkati indu ichikopochele, yakaniwoneche chiwela, wânjitichisyé Akunnungu ni kukolosa ngalawâ jajikulungwa jajikuâlanjikwa safina. Mwelemo nsyene pamo ni wându wâ pannango wakwe chakulupuswe. Kwa chikulupi chakwe wându wâ pa chilambo wose wâlamulikwe kuti akwete sambi nombejo

11 lyoyo peyo kwa chikulupi che Iblahimu juâlili mpela jwammwe, wâpagwile wându wâjinji wângâwanjikwa mpela ndondwa sya kwinani ni mpela nsanga wa mungulugulu bahali. 13 Aŵa wose wâwile ali nkwalupilila Akunnungu nganapochela aila iâwalanjile, nambo wâiweni kwakutalichila ni kuisangalalila, wâjitchisyé kuti wâlili achalendo ni wându wâganakola pakutama pa chilambo nti pao. 14 Pakuâwa wându wâkuâwecheta malowé gati iyyiyi akulosya kuti ali nkuchisosasosa chilambo chiwê chao achinsyene. 15 Ikaliji akuganisyá ku chilambo kuwakopochele kula, akawete lipesa lyakuujila kukoko. 16 Nambo sambano akusakanga chilambo chachili chambone kupunda, chachili chilambo cha kwinani. Kwa ligongo lya Akunnungu ngasikwatenda soni wându wo pakwâwanlanga kuti ali Akunnungu wâao pakuâwa wâwâchile chile musi. 17 Kwa chikulupi, che Iblahimu pawâlinjikwe chikulupi chao ni Akunnungu, wântyosisye a Isaka nti mbopesi. Che Iblahimu wâpochele chilanga cho, ni wâkundile kunteyosya mbopesi mwanagwe jwa jikajika pe. 18 Namuno Akunnungu wâasalile, "Uâwelesi wenu chiutyochèle ni che Isaka." 19 Che Iblahimu wâkulupilile kuti Akunnungu akukombola kwasyusya wându wâwile, ni tukukombola kusala nti chitagú kuti isyene che Iblahimu wâkombwele kumpata sooni mwanagwe juâlili mpela jwammwe. 20 Kwa chikulupi che Isaka wâpele upile che Yakobo ni che Esau kuti akole upile kwa indu yaikwika mmbujo. 21 Kwa chikulupi che Yakobo pawâlili kuwândichila kuwa, wâmpele upile kila jumo jwa wâanche wâ che Yusufu, ni kwapoolela Akunnungu achijegamilaga nkongojo wakwe. 22 Kwa chikulupi, che Yusufu pawâwandichile kuwa, wâwâchete yankati kutyoka kwa Wâsilaeli mu chilambo cha Misili, ni wâlajichisyé

agajigale maupa gao pachachityoka ku Misili. 23 Kwa yangalumbana. 38 Chilambo nganichiwajilwa kuwa ni chikulupi che Musa paŵapagwilwe wāsisikwe miesi wāndu mpela wānyawo. Wājendajendaga mwikonde jitatu ni achaŵelesi wākwe, pakuwa wāiweni kuti ali ni mmatumbi achitamaga mu mbugu ni mmasimbo. mwanache jwakusalala, ni nganagajogopa makanyo 39 Wāndu wā wose wāwoneche ni Akunnungu ga mwenye jwa ku Misili. 24 Kwa chikulupi che Musa kuti atesile yambone mu chikulupi chao nambo paŵakusile, wākanile kuwālanjikwa mwanache jwa nganachipochela chiwālanjile Akunnungu cho, 40 mwali jwa mwenye jwa ku Misili. 25 Wāiweni mbaya pakuwa Akunnungu wālongolele kutuŵichila chindu kusauswa pamo ni wāndu wā Akunnungu kupunda chachili chambone mwakupunda kwa liwamba lyetu. kukola lukondwa mu sambi kwa katema kakajipi. 26 Akunnungu wāsachile kuti wānyawo awāga ni uwe pe tutendekwe wāmalile.

12 Nipele, uweji tukwete mpingo wekulungwa wa wāumboni wanti nyi waukutusungula, kwayele tutyosye indu yose yaikutusiyilila, ni sambi syasikutukamulila kwa chitema. Tuutuche pangapwa ntima mu luwilo lwaluli paujo petu. 2 Twalole Che Yesu jwachitandisyé chikulupi chetu, jwelejo ni juchachimalichisyé. Kwa liwamba lya lukondwa lulwali jwapi pao, jwelejo jwapi lile kuwa pa nsalaba, namose chaliji chindu cha soni. Ni sambano akutama kunylo kwa chitengu cha umwenye cha Akunnungu.

3 Mwaganichisyé kwannope Che Yesu, juŵapililile nkukanilwa kwekulungwa kuyochela kwa wāndu wā sambi. Nipele nkapela namose kupwa ntima. 4 Pakuwa, mkulimbana ni sambi nganimme kuputana mpaka kuwa. 5 Sooni ana nliwālile agala malōwē ga kuntusya ntima gakusal Akunnungu? "Mwanangu nkanyelusya Ambuje pakunjamuka, namuno nkapwa ntima pakunkalipila. 6 Pakuwa Ambuje akunjamuka jwaliyose jwakunnonyela, ni kumputa jwaliyose jwakunkunda kuwa mwanagwe." 7 Mpililile kujamukwa pakuwa gali majiganyo. Akunnungu akuntendela wānyamwe nti wānache wākwe, pakuwa ana mwanache jwapi jwangakujamukwa ni atatigwe? 8 Iwāga ngankwamukwa ni Akunnungu chisau achiwānagwe wose yakuti pakwamukwa, wānyamwe nganimma wānache wāusyene wā Akunnungu, mmele wānache wā kuichila. 9 Sooni, iwāga achatati wētu wā chiilu wāwātūwēleche, paŵatujamwiche uwe twaachimbichisyé, ana ngati tukusachilwa kultulusya nnope kwa Atati wētu wā kwinani kuti tutame? 10 Achatati wāwātūwēleche wātujamwiche mmoŵā kanandi mpela iŵatite kuwona ili yambone achinsyene. Nambo Akunnungu akutujamuka kwa ligongo lya kutukamusya, akutenda yeleyo kuti tutendekwe wāsvela mpela asyene. 11 Pakukutyochela kwamukwa ngakukuwa kwakusengwasya, nambo kukusupusya. Nambo kumbesi kwa awāla wāwājiganyikwe ni kwamukwa ko, kukwapa ukombole wa kupanganya yambone paujo pa Akunnungu ni utame wa chitendeweles.

12 Kwayele ngalimbisyé makono genu ni malungo chitumbi cha Sinai wachitenganyisye chilambo, genu gagapesile. **13** Njendechele kwenda mmatala nambo sambano alanjile kuti, "Chinachitenganyé gagoloka kuti chindu chachilemele chikatiningu ka chilambo ni ngáwa chilambo pe nambo kwinani nambo chilame. **14** Nlimbile kutama kwa chitendewe nombe nako." **27** Liloŵe li "Sooni" likutulosya ni wándu wose, sooni ntame kwa uswela pakuŵa kuti indu yose yepanganyikwe chitienganikwe ngapagwa mundu juchiŵawone Ambuje iŵaga ni kutyosyekwa, kuti indu yangaikukomboleka mundu jo nganaŵá jwanswela. **15** Nlilolechesye kutenganyikwa isigalile. **28** Kwayele, pakuŵa chenene, kuti jwalijose akasausoyasya upile wa tukupochela umwenye wangatenganyika, twatogolele Akunnungu, nlilolechesye kuti mundu akaŵá kwa woga ni kwa kwapopelela Akunnungu, kwa litala mpela chitela chakuŵáwa pasikati jenu ni kwika nago malagasyo, ni kuujonanga umi wa wándu wájinji. **16** Akapagwa jwachigwagwa, pane mundu jwangaajogopa Akunnungu mpela a Esau, jwakujasile kupagwa kwakwe kwaandanda kwa chakulya chimo. **17** Pakuŵa nkumanyiliangá kuti namuno kanyuma paŵasosile sooni kuupochela upile wakwe kutochela kwa atatigwe wakanilwe. Pakuŵa nganapata lipesa ly a kuleka sambi ni kugagalausya gáwatesile, namuno wáwasosile nnope kwa misosi. **18** Wanyamwe ngininniyika ku chitumbi cha Sinai mpela iŵatite kuchiichiilila wándu wá ku Isilaeli. Chitumbi chikukomboleka kuchikwaya chili nkukolela mootho, pa chipi, ni kusona kwakukulungwa kwa chimbunga, **19** ni lisegwe lya lipenga, ni liloŵe lininkuŵecheta malowé. Áwala wáwápiilikené usone wo wachondelele Akunnungu kuti akakunguluka nawo sooni, **20** pakuŵa nganakombola kupililila lilajiso lilyatyochekwe lyalikuti, "Juchakwaye chitumbi chi namose chiwé chinyama, chaponyekwe maganga." **21** Ni indu iyaoneche yo yaliji yakogoya nnope, namose che Musa wátite, "Ngogopa ni kutetemela." **22** Nambo wanyamwe nkuichilile ku chikwesya cha Sayuni, ni ku musi wa Akunnungu wajumi, nnyiche Yelusalemu wa kwinani kwakusongangene achikatumetume wá kwinani wángakuŵalanjikwa, wákusangalala. **23** Nnyiche ku mpingo wekulungwa wa wándu wákunkulupiilila Kilisito wáali wándanda kupagwa wa Akunnungu ni meena gao galembekwe kwinani. Nnyiche paujo pa Akunnungu jwali jwakulamula jwa wándu wose, ni paujo pa mbumu sya wándu wámbone paujo pa Akunnungu wátentekwe wámalilwe. **24** Nnyiche ku Che Yesu jwakwilanya jwa lilangano lya sambano ni ku miasi jakwe jaijijitiche jajikuŵecheta yambone kupunda miasi ji che Habilí. **25** Nipele, nlilolechesye kuti nkakana kumpilikaniila jwelejo jwakuŵecheta nomwe. Mpela áwala Waisilaeli wáwakanile kumpilikaniila che Musa, juwáasalilaga utenga kutyoka kwa Akunnungu paŵaliji pachilambo pano nganakulupuka. Isyene, uweji ngatukombola kukulupuka iŵaga tukukana kumpilikaniila jwelejo jwakutusalila utenga kutochela kwinani. **26** Katema Akunnungu paŵáwechete pa

13 Njendechele kunonyelana chiuongo. **2** Kasinliŵalila kwapochela achalendo, pakuŵa kwa kutenda yeleyo wándu wáne wáapochele achikatumetume wá kwinani pangamanyiliila. **3** Mwakumbuchile wándu wátaŵikwe mpela ila ntaŵikwe pamo nawo, ni mwakumbuchile wákulagaswa nti nomwe nkulagaswa mpela wányawo. **4** Ulombela uchimbichikwe ni wándu wose, achalume ni achakongwe áwé wákukulupiilchika kila mundu kwa njakwe, pakuŵa Akunnungu chiwálamule wáchigwagwa ni wáchikululu. **5** Nkáwa wándu wákunonyela nnope mbiya, nlisinje ni indu inkwete yo pakuŵa Akunnungu nsyene atite, "Ngangunneka ng'o atamuno ngangunjasa ng'o." **6** Kwa ligongo lyo kwa ntima wakulimba tutuki, "Ambuje ali wakungamuchisya une, ngasinyogopa. Mundu chandende chichi?" **7** Mwakumbuchile ilongola wénu wáwánsalile liloŵe lya Akunnungu. Nganichisyé Iwendo Iwao mpaka kumbesi kwa umi wao, ni kuchisyasya chikulupi chao. **8** Che Yesu Kilisito ali julajula, liiso ni lelojino ni mówa gose pangali mbesi. (aiōn g165) **9** Nkjigalikwa akuno ni akuno kwa majiganyo gane ga chilendo. Umbone wa Akunnungu ukujilimbisa mitima jenu, ni ngáwa makanyo nkati ja yakulya, pakuŵa makanyo go nganigankamuchisya mundu jwali jose juwágakuiye. **10** Tukwete chilisa, chakuti wándu wákutumichila mu lisakasa lya Wayahudi lyakupopelela nganasachilwa kulya indu yaikutyoche kwa mbopesi pa chilisa pala. **11** Jwambopesi Jwankulu jwa Wayahudi akwausya miasi ja inyama Peuto Papaswela Nnope, kukutaga mbopesi kwa sambi nambo mitembo ja inyama yo ikocheckwa paasa pa chigono. **12** Kwa ligongo lyo Che Yesu nombewo wálageswe ni kuwa paasa musi kuti wáswesyesyé wándu kwa miasi jao asyene. **13** Nipele, tukopoché twajaulile paasa pa chigono tuchikundaga kunyeluswa mpela wélewo yatite kunyeluswa. **14** Pakuŵa pachilambo pano nginitukola musi waukutamilisya, nambo tukuusosa aula musi waukwika. **15** Nipele, kwa litala li Che Yesu, twatajile

Akunnungu mbopesi jakwalapa moŵa gose, mbopesi ja kwalapa jo ili ipanganyo yetu apala patukujitichisya kuti, wélewo ali Ambuje. **16** Nambo kasinliŵalila kutenda yambone ni kukamusana pakuŵa syelesi ni mbopesi syasikwanonyesya Akunnungu. **17** Mwajitichisye wakunlongosya ni kugakamulisya malajisyo gao, pakuŵa wanyawo akuchesyanga kwa ligongo lya umi wenu ni chasale ya masengo gao paujo pa Akunnungu. Mwapilikanichisya chapanganye masengo gao kwa lukondwa, ngâŵa kwa kudandaula pakuŵa atumichilaga nkudandaula ngainkamusya mwanya. **18** Ntupopelele ni uwe, pakuŵa tukwimanyilila kuti mitima jetu ngajikutusalila kuti tukwete chileŵo. Ni tukusaka kutenda yaili yambone moŵa gose. **19** Choonde none ngunchisia kwannope kuti mumbopelele kwa Akunnungu kwa kuchailila, kuti ngombole kuuja kukwenu chitema. **20** Akunnungu wâ chitendewele wâwansyusisyne Ambuje wêtu Che Yesu, Jwakuchinga Jwankulu jwa ngondolo kwa miasi jajikulosya kuti lilangano lya moŵa gose pangali mbesi lili lya usyene. (aiōnios g166) **21** Antende wanyamwe wâmalilwe mu indu yose kuti nkombole kupanganya lisosa lyao, nombewo atende mwenumwe yaikwanonyesya, kwa litala lya Che Yesu Kilisito. Ukulu uŵe ni wélewo moŵa gose pangali mbesi ni moŵa gose pangali mbesi. Eloo. (aiōn g165) **22** Achalongo, ngunchisia mpochele malowê gangu gangunjamuka ga kuntusya ntima, gangunnembela mu chikalata chachijipi chi. **23** Ngummanyisya kuti nlongo njetu che Timoseo agopolekwe mu nyumba jakutawîlwa. Aikaga mwachitema, chiiche pamo nawo pachiiče kukwenu. **24** Mwakomasye wose wakunlongosya, pamo ni wându wâ Akunnungu wose. Achalongo achinjetu kutyochela ku Italia akunkomasya. **25** Umbone wa Akunnungu utame ni wanyamwe wose.

Yakobo

1 Une che Yakobo, jwakutumichila jwa Akunnungu ni jwa Ambuje Che Yesu Kilisito, ngunnembela mwanya wāndu wā Akunnungu wose wāmpwilingene ku chilambo kose, ngunkomasya. 2 Achalongo achinjangu, nnyiwone ili yakusengwa pe, pankukola masauko gagali gose. 3 Nchimanyililaga kuti kulinjikwa kwa chikulupi chenu kukunnyichisyu upililiu. 4 Nkole usyene wakuti kupililila kwenu kukupanganya masengo mu nkati mwenu mpaka kumbesi, kuti nkule ni kuwa wāmalilwe mpela yakuti pakusaka Akunnungu, pangapunguchilwa ni chindu chachili chose. 5 Nambo mundu jwalijose mu mpingo wenu, Iwansowaga lunda wāpopelele Akunnungu wākwapa wāndu wose mwamujini ni kwa ntima wambone nombejo chachipegwa. 6 Nambo apopeleje ali akwete chikulupi pangali lipamba lyalili lyose. Pakuwa mundu jwali ni lipamba ali mpela litumbela lyu mu bahali lyalukijigalika ni mbungo ni kwauswa akuno ni akunokuno. 7 Mundu jwati yeleyo akaganisa kuti chapochele chachili chose kutyochela kwa Ambuje. 8 Jwelejo ali mundu jwagalaugagalauka ni ngakukombola kulamula chindu chakupanganya. 9 Nambo nlongo jwakulupilile jwaali jwakulaga akusachilwa asengwe, katema Akunnungu pakunkwesya. 10 Nlongo jwakulupilile jwaali jwachipanje akusachilwa asengwe, katema Akunnungu paakuntulusya. Pakuwa jwachipanje chasowe mpela uluwā lwa mwikonde. 11 Lyuwa likukopochela ni kuwāla nnope ni kuumusa masamba, uluwā wakwe ukugwa ni usalale wakwe ukusowā.

Iyoyo peyo jwachipanje nombejo chawé mmasengo gakwe. 12 Jwana upile mundu jwakupililila nkulinjikwa, pakuwa amalaga kupunda kulinjikwa chaegwe ukulu, nkakola lusagu kwa wāndu kwa kwalola chindu mpela singwa ja umi, Ambuje jiwanjalile ku meeso. 13 Tujileje, mundu jumo awete pete wākwanonyela. 13 Mundu alinjikwaga akajila, jajikolochekwe kwa sahabu ni iwalo yakusalala, "Ngulinjikwa ni Akunnungu." Pakuwa Akunnungu akwinjila mu nyuumba jenu ja kupopelela, nombe ngakunlinga mundu kwa kutenda yangalumbana, akwinjila mundu jwa usauchi jwana iwalo yakuwisala. nombe Akunnungu ngakulinjikwa kwa kutendelwa 3 Iwāga wānyamwe nkunchimbichisyu jwelejo jwawete yangalumbana. 14 Nambo mundu akulinjikwa iwalo yakusalala ni kunsalila "Ntameje apano pa pakukwekwelema ni kutanjikwa ni tamajakwe atende chitengu chambone," nambo ajula jwa usauchi yangalumbana. 15 Mwajilechelelaga tama jintawale nkunsalila, "Mwe, njimeje pelepo, pane ntameje jikwichisyu sambi ni sambi syapundaga sikwichisyu paasi," 4 ana Iwele ngawa lusagu ni kulamula chiwa. 16 Achalongo achinjangu wākunonyelwa ko ngakukuika ni nganisyu syangalumbana? 5 nkalambuchikwa. 17 Kila ntuuka wambone ni Mpilikanile achalongo achinjangu wākunonyelwa! Ana waumalilwe ukuyiochela kwinani kwa Atati Akunnungu Akunnungu nganiwasagula wākulaga wā pachilambo wāwāgumbile lulanga, jwangakalaukagalauka, kuti aŵe wāchipanje mu chikulupi ni kupocheda nombewo ngakulosya chimanyisyo chachili chose umwenye uŵalanjile aŵala wākwanonyela? 6 Nambo kuti chagalauche. 18 Kwa unonyelo wakwe nsyene wānyamwe nkunnyosya jwausuchi. Ana ngawa

ŵatuŵeleche kwa litala lyu liloŵe lyu usyene, kuti tuŵeje mpela milimbu mu yepanganyikwe yakwe yose. 19 Achalongo achinjangu wākunonyelwa, mmanyilile chindu chi, yakuti mundu jwalijose aŵe jwachitema kupilikana, nambo ngasaŵa jwachitema kuwecheta namose kutumbila. 20 Pakuwa wāndu wāali ni lutumbilo ngakukombola kupanganya yambone paujo pa Akunnungu. 21 Kwayele, nneche masyowēlo genu gangalumbana ni ipanganyo yenu yangalumbana. Mpochele kwa kulitulusya liloŵe lyalipandikwe mmitima jenu lyalikombola kunkulupusya. 22 Nkalilambusa mwachinsyene, nambo mmeje wāndu wākupanganyichisyu masengo Liloŵe lyu Akunnungu, ngawa wākupilikanila pe. 23 Pakuwa naga mundu ali jwakupilikanila pe Liloŵe lyu Akunnungu nombe ngawa wākupanganya lyalipikene, chalandane ni mundu jwakulilola ku meeso mu lindala. 24 Ni paakumalisya kulilola yatite ni kutyoka, kwakamo akuliwālila yatite pakuwa. 25 Nambo mundu jwakugalolechesya uchenene malajisyu ga usyene gagakwalechesya wāndu, ni akwendelechela kugapanganyichisyu masengo, pangapikanila pe ni kugaliwālila, jwele mundu jo chaegwe upile mu indu yose yakupanganya. 26 Mundu aganisyaga kuti akwajogopa ni kwapopelela Akunnungu, nambo ngakusiŵila lulimi Iwakwe, kwapopelela kwo Akunnungu nganikukola mate ni akulilambusa nsyene. 27 Litala lyu kwapopelela Akunnungu lyalili lyambone lyangali chilewō paujo pao lili ali: Kwakamuchisyu wāmalekwa ni wāwālilwe ni achiwānkawo ni nkalisakasya kwa indu yangalumbana ya pachilambo.

2 Achalongo achinjangu, iŵaga nkakulupilila Ambuje wātu Che Yesu Kilisito, Ambuje wā amalaga kupunda kulinjikwa chaegwe ukulu, nkakola lusagu kwa wāndu kwa kwalola chindu singwa ja umi, Ambuje jiwanjalile ku meeso. 2 Tujileje, mundu jumo awete pete wākwanonyela. 2 Mundu alinjikwaga akajila, jajikolochekwe kwa sahabu ni iwalo yakusalala, "Ntameje apano pa pakukwekwelema ni kutanjikwa ni tamajakwe atende chitengu chambone," nambo ajula jwa usauchi yangalumbana. 3 Iwāga wānyamwe nkunchimbichisyu jwelejo jwawete yangalumbana. 3 Iwāga wānyamwe nkunchimbichisyu jwelejo jwawete yangalumbana. 4 ana Iwele ngawa lusagu ni kulamula chiwa. 4 ana Iwele ngawa lusagu ni kulamula chiwa. 5 Mwajilechelelaga tama jintawale nkunsalila, "Mwe, njimeje pelepo, pane ntameje jikwichisyu sambi ni sambi syapundaga sikwichisyu paasi," 5 Mwajilechelelaga tama jintawale nkunsalila, "Mwe, njimeje pelepo, pane ntameje jikwichisyu sambi ni sambi syapundaga sikwichisyu paasi," 6 ana Iwele ngawa lusagu ni kulamula chiwa. 6 ana Iwele ngawa lusagu ni kulamula chiwa. 7 Kila ntuuka wambone ni Mpilikanile achalongo achinjangu wākunonyelwa! Ana waumalilwe ukuyiochela kwinani kwa Atati Akunnungu Akunnungu nganiwasagula wākulaga wā pachilambo wāwāgumbile lulanga, jwangakalaukagalauka, kuti aŵe wāchipanje mu chikulupi ni kupocheda nombewo ngakulosya chimanyisyo chachili chose umwenye uŵalanjile aŵala wākwanonyela? 7 Kila ntuuka wambone ni Mpilikanile achalongo achinjangu wākunonyelwa! Ana waumalilwe ukuyiochela kwinani kwa Atati Akunnungu Akunnungu nganiwasagula wākulaga wā pachilambo wāwāgumbile lulanga, jwangakalaukagalauka, kuti aŵe wāchipanje mu chikulupi ni kupocheda nombewo ngakulosya chimanyisyo chachili chose umwenye uŵalanjile aŵala wākwanonyela? 8 Nambo kuti chagalauche. 8 Nambo kuti chagalauche. 9 Kwa unonyelo wakwe nsyene wānyamwe nkunnyosya jwausuchi. Ana ngawa

ŵachipanje ūakunliŵatilanga ni kunjausyanga pa nkungulu? 7 Ana ngâwa ūanyawo ni ūakulitukana alila liina lyambone lya Ambuje, jwati ūnyamwe nli ūandu ūakwe? 8 Naga isyene nkugajitichisa malajisyo gamakulu mu umwenye wa Akunnungu, gagali mu Malembelo ga Akunnungu gagakuti, "Munnonyele njenu jwammandichile mpela inkuti pakulinonyela mwasyene," nkutendekanya yambone. 9 Nambo iŵaga nkutenda lusagu kwa ūandu kwa kwalola ku meeso nkutenda sambi ni malajisyo ga Akunnungu gakulosya kuti nganingesitichisa. 10 Pakuwa mundu jwangakujitichisa likanyo limo mmalajisyo gose ga Akunnungu, chaaŵe ngakugajitichisa malajisyo gose. 11 Pakuwa jwelejo juŵatite, "Nkatenda chikululu," ni jujojo juŵatite, "Nkaulaga." Iŵaga ngankutenda chigwagwa nambo nkualaga, nkutema malajisyo. 12 Nipele mmecheteje ni kupanganya mpela ūandu ūachalamulikwe malinga ni malajisyo gagakutuwika ūalechelelw. 13 Pakuwa Akunnungu ngaalosya chanasa pachiŵalamule ūandu ūangalosya chanasa. Nambo ūaali ni chanasa ngasajogopa kulamulikwa ko. 14 Achalongo achinjangu, ana mundu akukola chichi asalaga kuti ngwete chikulupi nambo ngakuchilosya kwa ipanganya yambone? Ana chikulupi cho chichikombole kwakulupusya? 15 Tujileje, jwakukulupilila njetu jwannume pane jwankongwe nganakola chakuwala pane yakulya. 16 Mundu jumo jwennu ūaasailaga, "Njaulanje kwa chitendewelete nkajotele moothi ni kwikuta," pangaapa iyasoŵile mu kutama ana chakole chichi? 17 lyoyo peyo chikulupi pe iŵaga changali ipanganya chiwile. 18 Nambo mundu akombolaga kusala, "Mmwe nkewete chikulupi noneji ngwete ipanganya." Uneji chinyanje, "Munosye chikulupi chenu pangali ipanganya noneji chinannosye chikulupi changu kwa ipanganya yangu." 19 Mmwejo nkukulupilila kuti Akunnungu ali ūamo, yambone. Nambo masoka nombego gakukulupilila iyoyo, nombego gakutetemela. 20 Mmwe jwakuloŵela! Ana nkusaka kuloswa kuti chikulupi changali chipanganyo chiwile? 21 Ana Atati ūetu che Iblahimu ūakundikwe uli ali ūambone paujo pa Akunnungu? Ūakundikwe kwa chipanganyo pâwântyosisye a Isaka mwanagwao pa chilisa. 22 Nkulola yakuti chikulupi chatesile masengo pamo ni chipanganyo chakwe ni chikulupi chatindimiswe kwa litala lya chipanganyo yakwe. 23 Malembelo ga Akunnungu gala gamalile gagatite, "Che Iblahimu ūankulupilile Akunnungu ni kwayele ūakundikwe kuwa ūambone paujo pao." Nombejo ūawîlanjikwe ambusanga jwa Akunnungu. 24 Nkulola kuti mundu akukundikwa kuwa ūambone paujo

pa Akunnungu kwa ipanganya nambo ngâwa kwa chikulupi pe. 25 lyoyo peyo che Lahabu jwakulaŵalaŵa jula, ūakundikwe jwambone paujo pa Akunnungu kwa ipanganya yakwe paŵapochele ūakusosasosa ni kwakoposya paasa kwa litala line. 26 Mpela ila chiiu pangali mbumu cheewe, iyoyo peyo chikulupi pangali ipanganya chiwile.

3 Achalongo achinjangu, nkâwa ūakwiganya ūajinji pakuwa nkumanyillila kuti uweji utukwiganya tutulamulikwe kwa chikali nnope kwapunda ūandu ūane. 2 Uweji wose tukuleŵa mwamujinji. Nambo iŵaga mundu ngakuleŵa mu nkuŵecheta kwakwe, jwelejo ali jwamalilwe, nombejo akupakombola kuchilongosya chiiu chakwe chose. 3 Uwe tukuŵika chipaande chamwana cha chisano chachitâŵikwe kwa migoi nkang'wa sya falasi kuti tukombole kuiilongosya ilu yao kwaula kwakuli kose kwatukusaka uweji. 4 lyoyo ngalaŵa namose jili jekulungwa nnope jikujigalika ni mbungo jakalipa nambo jikugalauswa ni chipande cha mwana cha chibao, ni jikwaula kwakusaka jwakujilongosya. 5 lyoyo peyo lulimi luli chiwalo cha mwana nnope pa chiiu nambo lukulilapilila indu yekulungwa nnope. Nganisee moothi kanandi yaukuti pakolesya litinu lyekulungwa nnope. 6 Nombe lulimi luli mpela moothi. Lugumbele igongomalo ya pachilambo. Lulimi luli chiwalo cha mwana nambo lukukombola kuchinyakasya chiiu chose. Lukutinisya umi wetu chitandile kupagwa mpaka kuwa, kwa moothi waukutyochela ku jehanamu. (Geenna g1067)

7 Mundu akukombola kulanga inyama yailiyose nome amasile kukombola kulanga, inyama ya mwitinji ni ijuni yailiyose ni inyama yaikukwaŵa yailiyose ni yaikutama mmeesi. 8 Nambo ngapagwa mundu jwakukombola kululanga lulimi. Lulimi luli ūwangalumbana ni ngalukukomboleka kululanga, ni lugumbele sumu jajikuulaga. 9 Kwa lulimi tukwalapa Ambuje ni Atati ūetu, ni kwa lulimi lulolo tukwalwesa ūandu ūagumbikwe chisau cha Akunnungu. 10 Mu kang'wa jimo mukukopochela maloŵe ga upile ni maloŵe ga kulwesya. Achalongo achinjangu ngaikuŵajilwa indu iŵeje yeleyo. 11 Ana chisima chikukombola kukoposya kwanakamo meesi gambone ni meesi ga njete? 12 Ana achalongo achinjangu chitela cha ntini chikukombola kusogosya isogosi ya seituni pane chitela cha msabibu chikukombola kusogosya isogosi ya tini? Ngwamba, chisima cha meesi ga njete ngachikukombola kukoposya meesi gambone. 13 Ana nduni jwali ni lunda ni umanyilisi pasikati ja ūanyamwe? Nipele aloSYE yeleyo kwa lwendo ūakwe ūambone kwa litala lya ipanganyo

yaikupanganyika kwa kulitulusya ni lunda. **14** Nambo **12** Akunnungu jikape ni wakugatyosya Malajisyo ni iwaga mmitima jenu mugumbele wiu ni uchimwa kulamula. Ni welewo pe ni wakukombola kukulupusya ni lipamo, nkasisa usyene kwa kulilapa ni kusala ni kuulaga. Ana mmwe nli waani junkwalamula wāndu unami. **15** Lunda lwati yeleyo ngalukutuluka kutyochela wāne? **13** Sambano mpilikaniile mwanya wānkuti, kwinani nambo luli lunda lwa pa chilambo, lwele "Lelo pane malawī tutujaule lisi limo, tukatame chaka lunda luli lwa chiundi ni lukutyochela kwa Shetani. **16** chansima kweleko, ni kusumisya malonda ni kupata Pakuwā papali ni wiu ni lipamo, pana utindiganyo ni mbiya." **14** Mwanya ngankwimanyili lichiikopochele ipanganyo yose yangalimate. **17** Nambo lwele lunda malawī mu umi wenu. Mwanya ndi mpela lipundugulu lwalukutyochela kwinani, luli lwakusalala, lukusaka lyalikuwoneka katema kakajipi ni kusowā. **15** chitendewelete ni kulitimalika, luli chile kupilikanila Wānyamwe mwasachilwe kuwēcheta yeleyi: "Ambuje malowē ga wāndu. Lugumbele chanasa ni ipanganyo asakaga chitutame ni kuchipanganya achi ni yambone, nganilukola lusagu, namuno kulambusa. chelechi." **16** Nambo sambano, nkulilapa ni kulgamba. **18** Wāndu wākuchinonyela chitendewelete akupanganya Kulilapa kwati yeleyo kuli chigongomalo. **17** Nipele, indu yaikwikanawo chitendewelete kwa wāndu wāne, mundu jwaliyose jwakumanyili chachili chambone mbesi jakwe wāndu akutendekwa wāmbone paujo pa chakusachilwa kuchitenda, nambo ngakuchitenda, Akunnungu. mundu jo akupanganya sambi.

4 Ngondo ni kututana mwa wānyamwe ikupopochela **5** Sambano mpilikane wānyamwe wāipanje! Nlile kwapi? Ana ngāwā ikutyochela mu tama syenu ni kulila kwa malumbo kwa ligongo lya kulaga syasikukanilana mu nkati mwenu? **2** Nkulajila kwakukunnyichili. **2** Ipanje yenu iwosile ni minjilo indu, ni pakuwā ngankwpata, nkukombola kuulaga. jenu jililikwe ni chimbulukku. **3** Sahabu jenu ni Nkulajila kwannope kukola indu yejinji nambo mbiya syenu sikamwile ukutu ni ukutu wakwe chiuwē ngankukombola kwipata, kwayele nkutandana ni umboni pasikati jenu pakuwā chijionanje iilu yenu kututana. Ngankupata indu inkwisaka pakuwā mpela mootho yaukuti kutinisya. Wānyamwe nlunjichile ngankwāwenda Akunnungu. **3** Namose pankuwenda, ipanje kwa moŵa ga mbesi. **4** Nganimwalipa ngankupata pakuwā nkuwenda ni nningwa wangāwā awāla wāwāpangenyē masengo mmigunda mwenu. wambone, kuti nkombole kukwanisyā tama syenu. **4** Mpilikaniile yakuti kulalatila, kulila kwa wāndu Mwanya wāndu wāngakulupilichika! Ngankwimanyili wākugowola mmigunda jenu kuiche mmapikanilo kuti kutenda uganja ni chilambo uli umagongo ni ga Ambuje wāali ni ukombole. **5** Ntemi mchilambo Akunnungu? Kwapele jwaliyose jwakusaka kutenda kwa utame wakulisengwasya kwannope. Nlijimbesye uganja ni chilambo akulitesya jwammagongo jwa mwachinsyene mpela ng'ombe jajili chile kwa lyuwā Akunnungu. **5** Nkaganichisya kuti Malembelo ga lya kusingwa. **6** Mwalamwile ni kwaaulaga wāndu Akunnungu gakuti malowē gangali chindu pagakuti, wāmbone paujo pa Akunnungu, wānganankanila "Mbumu jwa Akunnungu jwāwīchikwe mwetuwe wānyamwe. **7** Kwayele achalongo achinjangu, akwete wiui ligongo lyetu." **6** Nambo umbone wa mpiilileje mpaka pataiche Ambuje. Nlole jwakulima Akunnungu ukwete machili gamakulungwa nnope yakuti pakulindili kwa kupililili aila yaipandile, mpela yagakuti pakusala Malembelo ga Akunnungu, isogosye magungulo gambone ni yakuti pakujilindili "Akunnungu akwakanila wāali ni chibuli nambo akwapa ula jandanda ni jambesi. **8** Iyoyo peyo ni wānyamwe upile wākulitulusya." **7** Kwayele nkunde kulongoswa wākwe mpiilile, nkole mitima jakulimba ligongo kwika ni Akunnungu. Mwakanile Shetani nombewō kwa Ambuje kuwāndichile. **9** Achalongo achinjangu, chambutuche. **8** Mwāwandichile Akunnungu nombewo nkanyinyitilana mwachinsyene pe ntakulamulikwa chambandichile. Njosye makono genu mwanya wāndi ni Akunnungu. Jwakulamula wāwandichile kwika. **10** wā sambi. Nswejesye mitima jenu mwanya wāulamba. Achalongo achinjangu, mwasakiaga kulola chisyasyo **9** Nsupuche, nlile ni kulila kwamalumbo. Lukondwa cha kulindili kwa kupililili mmasausyo, mwakumbuchile lwenu luwē kusupuka ni kuseka kwenu kuwē wākulondola wāwāsalaga utenga wa kutyochela kulila kwamalumbo. **10** Nlitulusye paujo pa Ambuje kwa Ambuje ni wānyamwe nsyasye chitagū chao. nombewo chankwesye. **11** Achinjangu nkatalatilana **11** Tukwāwīlanga wēlewo akwete upile pakuwā mwachinsyene. Mundu jwakunlatila njakwe ni wāpililile. Mpilikene ngani sya kupililili ku che kunlamula, jwelejo akugalatila ni kugalamula Ayubu, ni nkumanyili Ambuje iwantendele kumbesi. malajisyo. Naga nkugalamula malajisyo mmwe Pakuwā Ambuje aguumbele chanasa ni umbone. **12** ngankugajitichisya malajisyo nambo nkugalamula. Kupunda yeleyo yose achinjangu nkalumbila kwa

kwinani atamuno kwa chilambo atamuno kwa chindu chachili chose. Njileje, "Elo" iŵaga nkusaka kuti elo ni "Ngwamba" iŵaga nkusaka kuti ngwamba, pelepo nganlamulikwa ni Akunnungu. **13** Ana apali mundu jwalijose mu mpingo wenu jwakusauka? Apopeleje. Jwakusangalala ajimbe nyimbo sya kulapa. **14** Ana apali mundu mu mpingo wenu jwakulwala? Ŵaŵilanje achakulu ilongola ŵa mpingo wa ŵandu ŵakunkulupilila Kilisito ŵapopelele ni kwapakasya mauta mu liina lya Ambuje. **15** Ni akula kupopelela kwa chikulupi chikunnamisyé jwakulwala jo, nombe Ambuje chanlamye. Naga ŵatesile sambi, chalecheleswe. **16** Nsalilane sambi syenu kwa jwine ni jwine ni kupopelelana kuti nlamiswe. Mapopelo gakwe mundu jwambone paujo pa Akunnungu gana machili gakupanganya gamajinji. **17** Che Elia ŵaliji mundu mpela uwe, ŵapopelele kwa kuchalila kuti jikanya ula ni nganijinya ula pachilambo yaka itatu ni miesi sita. **18** Nipele ŵapopelele sooni ni ula janyele kutyochela kumaunde ni chilambo chasogwesye magungulo. **19** Achalongo achinjangu, iŵaga mundu jwalijose mwa ŵanyamwe asochelaga ni kuuleka usyene, ni mundu jwine ammusyaga, **20** nipele mmayilile kuti mundu jwalijose jwakummusya jwa sambi kutyochela nkusoya kwakwe, jwelejo chankulupusye mundu jo kutyochela mchiwa ni kwatenda Akunnungu ŵatyochesye sambi syao syejinji.

1 Petulo

1 Une che Petulo, nduna ju Che Yesu Kilisito, ngunnembela wanyamwe wandu wansagulikwe ni Akunnungu, ni wampwilingene ni wankutama nti achalendo ku Ponto ni ku Galatia ni ku Kapadokia ni ku Asia ni ku Bisinia. **2** Akunnungu Atati wansagwile wanyamwe malinga ni iwasachile ni kuntenda mme waswejekwe kwa litala lya Mbamu, kuti nkombole kunjitichisa Che Yesu Kilisito ni kujosekwa ni miasi jao. Ngunsachila umbone wa Akunnungu ni chitendewelete chachijinji. **3** Twalape Akunnungu, Atati wa Ambuje wetu Che Yesu Kilisito! Kwa chanasa chao chachikulungwa watuseleche sooni kwa kunsysusa Che Yesu. Atupele chilolelo cha umi, **4** nipele tukulolela kupocheela indu yambone yejinji, yati Akunnungu wawichile wandu wao kwinani kwangaikuwola atamuno kujonasika atamuno kusisina. **5** Chiuvé wenu wanyamwe wankugosekwa ni machili ga Akunnungu kwa litala lya chikulipi, kwa ukulupusyo wauli chile kuunukukwa pa lyuwa lya mbesi. **6** Msengwanje nkati yeleyo, namuno sambano, kwa katema kakajipi, chinsachilwe kulaga kwa ligongo lya malinjilo gamajinji. **7** Kulinkjika kwenu ko kuli kwa liwamba lya kuchipima chikulipi chenu iwgaga chili cha usyene. Pakuwá namose sahabu jili chindu cha konasika, jikulinjikwa ni mootho. Iyoyo peyo chikulipi chenu chachili cha ndalamu kupunda sahabu chichilinkjwe kuti chimanyiche iwgaga chili chisyene. Ni kwa ligongo lyo chimpachele lumbili ni ukulu ni luchimbichimbi katema Che Yesu Kilisito pachakopachele. **8** Wanyamwe nkwanonyela welewo namuno nganimwawone ni nkwalukulipila namuno ngankwawona kwa sambano. Nipele nkusengwa nnope kwa lukondwa lwekululu wandalukuwetchetekwa, **9** pakuwá mkupochela mbote ja kukulupilila kwenu, jelejo jili chiwombosyo chenu. **10** Wakulondola wa Akunnungu wasosilesosile ni walolitelote yankati ukulupusyo wo, wanyawo wasagamukwile yankati ntuuka wati Akunnungu chachimpa wanyamwe. **11** Wasosile kumanyilila chiiwe katema chi ni chiweuli. Chindu chachivwecheteke we ni Mbamu jwa Kilisito waali nkati mwao, juwalongolele kusala nkati masauko gachigaasimane Kilisito ni ukulu uchiukopachele pakumala yeleyo. **12** Akunnungu waunukulile wakulondola kuti utenga uwajenesye ula nganiwagamba wele achinsyene, nambo wangambaga wanyamwe. Ni sambano utenga wo ulalichikwe kukwenu ni wele waawanlalichile wanyamwe Ngani Jambone kwa litala lya Mbamu jwa Akunnungu juwatumikwe kuyochela kwinani.

Indu yo, namuno achikatumetume wa kwinani akulajila kwimanya. **13** Kwa ligongo lyo, mmeje chile ni kuchesya. Mmichanje chilolelo chenu chose mu umbone wa Akunnungu uchimpegwe katema Che Yesu Kilisito pachaunukulikwe. **14** Mmeje mpela wanache wa Akunnungu wakujitichisa, nkataka kwa kujikuya misese jenu jangalumbana jimwaliji najo katema pamwaliji ngankuumanyilila usyene wa Akunnungu. **15** Nambo mpela jwele jwammilasile yatite kuwa jwanswela, nomwe wakwe mme waswela mu lwendo lwenu lose. **16** Pakuwá Malembelo ga Akunnungu gakuti, "Mme wawela, pakuwá none ndili jwanswela." **17** Pankwakolanga Akunnungu, wanyamwe nkwawilanga Atati. Nipele, mmayililanje kuti welewo akunlamula jwalijose malinga ni aila yaitesile pangali lusagu. Kwayele njendelechele kutama yambone pa katema kakasigalile pachilambo pano nkachimbichisa Akunnungu kwanno. **18** Pakuwá ngumanyilila kuti wanyamwe wammombwelwe mu wende wenu wangalimate, umwapochele kuyochela kwa achachekulu wenu. Nambo nganammombola kwa indu yakuwola, pane kwa maganga ga mbiya pane sahabu. **19** Nambo mwakulupwiswe kwa miasi ja ndalamu jajikulungwa ja Kilisito. Jwali mpela mwanangondolo jwangali chilema namose lidoa. **20** Welewo wagsagulikwe ni Akunnungu chikana we kugumbikwa chilambo, waunukulikwe mimo wa ga mbesi gano kwa ligongo lyetu. **21** Kwa litala li Che Yesu Kilisito, nkwalukulipila Akunnungu juwansyusise ni kwapa ukulu, ni mwa yeleyo chikulipi ni chilolelo chenu ili kwa Akunnungu. **22** Pakuwá sambano, kwa kuujitichisa usyene, wanyamwe nswejeswe mbumu syenu ni kwanonyela achinjenu pangali ulamba. Nipele nnonyelane jwine ni jwine kwa ntima wenu wose. **23** Pakuwá mpagwile kaañili ngawa kwa mundu jwakuwa nambo kwa mundu jwangakuwa, lisene lili Lilo we lya Akunnungu lyalili lyalijumi, ni lyalikulama moña gose pangali mbesi. (aión g165)

24 Mpela Malembelo ga Akunnungu igakuti kusala, "Wandu wose ali mpela masamba, ni ukulu wao wose uli mpela uluwá wa masamba. Masamba gakuumula ni uluwá ukupatuka. **25** Nambo, lilo we lya Ambuje likulama moña gose pangali mbesi." Lilo we lili Ngani Jambone jajilalichilwe kukwenu. (aión g165)

2 Nipele, nnechanje ungalumbana wose, unami ni ulamba ni wiui kutukana ikapagwa sooni. **2** Moña gose nlajile lilo we lya uswela lya Akunnungu nti mwanache yakuti pakulajila maiwele, kuti kwa lyeleyo isyene nkombole kukula ni kukulupuswa. **3** Mpela

igakuti kusala Malembelo ga Akunnungu, "Nnyimanyi wo ukaŵa litala lya kuisisa yangalumbana yenu, mwachinskyene kuti Ambuje ali wāmbone." 4 Nipele, nambo mtameje nti wākutumichila wā Akunnungu. mwajauile Ambuje! Welewo ali nti liganga lyalijumi 17 Mwachimbichisyē wāndu wose, mwanonyele lyekanikwe ni wāndu, nambo paujo pa Akunnungu lili wākulupilila achinjenu, mwachimbichisyē kwannope liganga lyesagulikwe ni lya ndalamā jajikulungwa. Akunnungu ni kumchimbichisyē mwenye. 18 5 Wānyamwe nombe nli nti maganga gamajumi Wānyamwe wākutumichila, mwapilikanicisye nkagumbikwe ni kuŵa nyumba ja chibumu achakulu wānu kwakwachimbichisyā, ngāŵa kwa muchinkatumichile mpela wāmbopesi wāswela, wāali wāmbone ni chitungato pe, nambo ni wāchikali. nkatosye mbopesi sya mmbumu sysikukundika ni 19 Pakuwā iŵaga nkupililila ipwetesi ya masauko Akunnungu kwa litala li Che Yesu Kilisito. 6 Pakuwā gangankuwājilwa ligongo nkumaniilila kuti Akunnungu Malembelo ga Akunnungu gakuti, "Sagwile liganga lya akusaka yele, nipele Akunnungu champanje upile. ndalamā, linguliwīka nti liganga lya nsingi lya petumba 20 Pakuwā, chimpate chichi mwapilikilaga kuputra ku Sayuni. Mundu juchankulupilile jwelejo ngaintenda kwankusachilwa mputwe ligongo lya ileŵo yenu? soni." 7 Kukwenu wānyamwe wānkukulupilila, Nambo iŵaga nkupililila kusauswa atamuno ntesile liganga lyo lili lya ndalamā jajikulungwa, nambo yambone, Akunnungu champe upile kwa ligongo kwa wēle wāngakukulupilila mpela Malembelo ga lyo. 21 Yeleyo ni yammilanjikwe nayo, pakuwā Akunnungu gagakuti pakusala, "Liganga lyalikanile Kilisito nsyene wāsawiche kwa ligongo lyenu, ni wākutawā kuti ngalikufai, sambano lilyolyo lili liganga anlosisyē ntende nti iŵatesile. 22 Welewo nganatenda lyalikusachilwa kwannope." 8 Sooni Malembelo sambi, atamuno nganaŵecheta liloŵe lyalili lyose lya ga Akunnungu gakuti, "Liganga lyo lili liganga unami. 23 Welewo paŵatukanikwe nganaluchišysa lyalikwatenda wāndu alikuŵale, lwalā lukwagwisyā kwa kutukana. Ni paŵasawiche nganiŵajogoya wāndu wāndu." Wāndu akulikuŵala kwa ligongo akanile kuti wājogope, nambo wāchilesile chilolelo chakwe kuukulupilila utenga wa Akunnungu. Yeleyo ni kwa Akunnungu, wākulamula mu usyene. 24 Welewo iyatyochele mpela Akunnungu iŵatite pakuganisysa. asyene wāsijigile sambi syetu mu chiilu chao pa 9 Nambo wānyamwe nli wāndu wānsagulikwe, uŵelesi nsalaba, kuti uwe tuleche kutenda sambi, ni kutama wa wāmbopesi wā mwenye, ni lukosyo lwaluswela kwa kupanganya yaili yambone paujo pa Akunnungu. ni mpingo wa wāndu wā Akunnungu, wānsagulikwe Ni kwakupotekwa kwao, wānyamwe nlamiswe. 25 kugasala masengo gakwe gamakulu gawāmmilasile Pakuwā mwaliji mpela ngondolo syescohele, nambo ntyoche mu chipi, ni kunjinjisyā mu lilanguka lyakwe sambano mmusile kwa jwakuchinga ni Jwakwimilila lyekulu. 10 Kalakala wānyamwe nganimma wāndu umi wenu.

11 Wāndu wākwe, kalakala Akunnungu nganantendela chanasa, nambo sambano mpochele chanasa chao. 11 Achambusanga wāngu wāngunnonyela, ngunchondelela wānyamwe nti achalendo ni wāndu wā ulendo pa chilambo pano! Nnekangane ni tama syangalumbana simpagwile nasyo syasikupisyangana ni mbumu. 12 Wende wenu pasikati ja wāndu wāngakwamanyilila Akunnungu ukusachilwa uŵe wambone, kuti pachachinnambuchisyā po kuti nkupanganya ya sambi, chaiwone ipanganyo yenu yambone ni Akunnungu pachaiche chiŵakusye. 13 Nipele mwajitichisyē wāndu wose wāali ni ukulu kwa ligongo lya Ambuje. Munjitichisyē mwenye jwali chilongola jwankulu, 14 ni mwajitichisyē achakulu wāwasagulikwe ni mwenye kwalamula wāndu wā sambi ni kwalapa wākupanganya yambone. 15 Pakuwā Akunnungu akusaka ntende yambone kuti nkombole kusitawā kang'wa sya wāndu wāngali lunda wāngakwimanyilila aila yakui panganya. 16 Mtameje nti wāndu wāganataŵikwa, ni ungataŵikwa wenu

iyoyo peyo ntameje kwa lunda ni achiwankwenu wändu nane, wakulupwiche mmeesi. 21 Ni meesi akuno nchimanyililaga kuti nganakola machili nti go gali chimanyisyo cha ubatiso waukunkulupusya wanyamwe. Nkusachilwa kwachimbichisywa pakuwa sambano ji. Wele ubatiso uli ngaŵa kwa ligongo lya nombewo chapochele ntulilo wa umi pamo ni kutyochesywa likaku lya pa chiilu, nambo nti lilangano wanyamwe. Mwatendaga yeleyo ngansiŵililwa ni lyaliwchikwe kwa Akunnungu lyalikutendekwa mu chachili chose pankwapopela Akunnungu. 8 ntima waukulosa kuti nganitukola sambi. Nombe Pakumalichisywa, nguti yeleyi, wanyamwe wose mmeje ubatiso wo ukunkulupusya wanyamwe kwa litala lya ni ng'anisyo simo ni kukamuchisyana ni nnonyelane kusyuka ku Che Yesu Kilisito, 22 wajawile kwinani chiuongo nchikolelanaga chanasa ni kulitulusya mu ni sambano atemi peuto pakuchimbichikwa kundyo ntima. 9 Ngasimwauchisywa yangalumbana wändu kwa Akunnungu, akwalongsya achikatumerume wa wakumpanganyichisywa yangalumbana pane kutukana kwinani ni achakulu ni waaali ni ukombole wekulungwa mpela yakuti pakuntukana, nambo mwaŵendele upile, wa kwinani.

pakuwa wanyamwe mwaŵilanjikwe ni Akunnungu kuti mpochele upile. 10 Mpela igakuti kusala Malembelo ga Akunnungu, "Jwakusaka kuunonyela umi, Ni kuliwona lyuâa lyambone, Alusiŵile lulimi lukâecheta yangalumbana, Ni kang'wa jikâecheta yakulambusa. 11 Aisepuche yangalumbana, atende yambone, achisose chitendewelete kwa ntima wakwe wose ni kuchikuya. 12 Pakuwa Ambuje akwagosa wändu wambone wakwanonyesya ni kugapilikianchisywa mapopelo gao, nambo akwakanila awâla wakutenda yangalumbana." 13 Ana nduni juchampoteche, mwalimbilaga kutendekanya yambone? 14 Nambo nachiŵamuno nkupotekwa kwa ligongo lya kupanganya yaili yambone paujo pa Akunnungu, nkwete upile. Ngasimunjogopa mundu jwalirose, atamuno ngasimma ni lipamba. 15 Nambo mwalambe Kilisito mmitima jenu pakuwa ali Ambuje. Ntameje chile kunjanga mundu jwalirose jwakummusya yankati chilolelo chachili nkati mwenu. 16 Nambo ntende yeleyo kwa chitungato ni luchimbichimbi. Mme ni ntima wangaukulosa kuti nli ni sambi, kuti wêle wakunnamanila ni kuntukana nkati wende wenu wambone nkulumbikana kwenu ni Kilisito jatende soni. 17 Pakuwa mmbaya kusauswa kwa ligongo lya kutenda yambone, iŵaga lili lisosa lya Akunnungu, kupunda kusauswa kwa ligongo lya kutenda yangalumbana. 18 Pakuwa Kilisito asyene wâwile kamo pe kwa ligongo lya sambi syenu, mundu jwambone paujo pa Akunnungu wâsawiche ni kuwa kwa ligongo lya wändu wângalumbana, kuti anjigale mwanya kwa Akunnungu. Waulajikwe chiilu nambo wâtendekwe wâjumi kwa ukombole wa Mbamu jwa Akunnungu. 19 Kwa litala lya Mbamu jwa Akunnungu jo wâjawile kweleko kukusilalichila asila mbumu syasili mchitawiko. 20 Syelesyo sili mbumu sya wändu wakanile kwajitchisywa Akunnungu kalakala, paŵalindililaga nkupiililila katema che Nuhu pawâkulosyaga ngalaŵa jajikulungwa jajikuŵilanjikwa safina. Nkati mwa chelecho wändu kanandi pe, yaani

4 Nipele pakuwa Kilisito wâsawiche mu chiilu, nomwe wakwe nlilimbisywa nkuganisa iyoyo mpela yatite kuwa jwelejo, pakuwa jwelejo wâsawiche mu chiilu, alekangene ni sambi. 2 Ni mmwe wakwe chitandile sambano, mmoŵa genu gagasigele pachilambo pano, kasintama kwa kusikuya tama syangalumbana syampagwile nasyo, nambo ntame kwa unonyelo wa Akunnungu. 3 Pakuwa katema kakapite ka umi wetu mwakwete katema kakaleu kakupanganya indu yaakupanganya wändu wângakwamanyilila Akunnungu. Mwatemi mu chigwagwa ni tama syangalumbana ni indimba yakutendekasya soni ni kupopela inyago yaikwachima Akunnungu. 4 Sambano, wêle wändu wângakwamanya Akunnungu akunsimonga wanyamwe pakummona ndi ngankukamulangana nawo sooni mu ipanganyo yao ya soni, nipele akutukananga. 5 Nambo wêle wändu chachiliwâlangu achinsyene indu yao paujo pa Akunnungu, wâkutama chile kwalamula wâjumi ni wâwe. 6 Lyele lili ligongo lyati Ngani Jambone jalalichilwe ilaila kwa wâwe, kuti alamulikwe mu illu yao yakuti akusachilwa kuwa nti wându wâne. Ngani Jambone ji jalalichilwe kwa wânyawo kuti mu utame wao wa chimbumu akole umi mpela Akunnungu yatite kuwa wâjumi. 7 Nambo mbesi ja indu yose jîwândichile. Nkusachilwa mme ni lunda, nlitawale mwachinsyene ni kupopela. 8 Kwpunda yose nnonyelane jwine ni jwine kwa ntima wenu wose, pakuwa unonyelo ukuunichila sambi syejinji. 9 Mpochelangane jwine ni jwine pangadandaula. 10 Jwalirose akusachilwa atumichileje ntulilo wakwe wapegwilwe ni Akunnungu kwa ligongo lya wâne. Naga akutenda yeleyo châwe jwakulindilila jwambone jwa ntulilo wauliwose umpegwilwe ni Akunnungu. 11 Jwakulalichila jwalirose, akusachilwa kuutyosya utenga wa Akunnungu. Ni jwakutumichila, atumichile malinga ni machili gapegwilwe ni Akunnungu, kuti ajinichilwe Akunnungu mu yose kwa litala li

Che Yesu Kilisito. Ukulu ni ukombole uŵe kwa akwakanila wakulinamanila, nambo akwalosya ūlelewo moŵa gose pangali mbesi ni moŵa gose umbone wao aŵala wakulitulusya.” 6 Nipele nliŵiche pangali mbesi. Eloo. (aiōn g165) 12 Wākunonyelwa, paasi pa nkono wa Akunnungu wauli ni machili, nkakusimonga kupotekwa ligongo lya kulinjikwa kuti antende mme jwankulu kwa katema kakwe. 7 kwakukulungwa. Kasimalanga kuti chili chindu Mwaŵichile indu yaikunsausya mmitima jenu, pakuŵa chachilendo kukwenu. 13 Nambo nsengwanje pakuŵa ūlelewo akungosanga wānyamwe. 8 Nilolechesye nkusyowékana mmasausyo gao Kilisito, kuti nkombole ni nchesyanje! Pakuŵa jwammagongo jwenu kusengwa kwakupunda katema pachiunukulikwe Jwaulamba, akusyungulasyungula mpela lisimba ukulu wao. 14 Nkwete upile iŵaga wāndu chantukane lyalikutongola lichinsosaga mundu jwakkumila. 9 kwa ligongo lya Kilisito, chelechi chikulosya kuti Ni wānyamwe munkanile jwelejo, mkulimbichila Mbūmu jwa ukulu, yani Mbūmu jwa Akunnungu, mchikulupi, nchimanyililaga kuti wākulupilila akutama nomwe. 15 Akapagwa jwali jise mwenumwe achirjenu wose pachilambo pose akusimanwa jwakuŵajilwa kusauka ligongo ndi jwakuulaga ni masauko ganti iyoyo. 10 Nambo mwamalaga pane jwawii pane jwakutenda yangalumbana ni kulagaswa kwa katema kakajipi, Akunnungu wāali jwakulijinjisya mmasengo ga wāne. 16 Nambo wānbone mu wose wāwāmmilasile njinjile mu ukulu iŵaga nkusauka ligongo ndi jwakunkuya Kilisito, wao wa moŵa gose pangali mbesi nkulumbikana ikantenda soni, nambo mwakusye Akunnungu pakuŵa ni Kilisito. Ūlelewo asyene chantende wāmalilwe ni mmwe ndi jwakwe Kilisito. 17 Pakuŵa katema ka kuntaga machili ni kuntenda njime mwakulimbila ni ulamusi kaiche, ni ulamusi wo ukutanda kwa wāndu wakwe Akunnungu asyene. Ni kulamulikwa ko iŵaga kukanusye. 18 Mpela Malembelo ga Akunnungu kukanusye kuti chindu chi uli umbone wa usyene wa Akunnungu. jwali jwambone paujo pa Akunnungu kukanupuswa, Ntameje nkulimbila mu umbone wo. 19 Nipele, ūlelewo wāndu wākunkulupilila Kilisito wauli ku chilambo cha sambi?” 19 Nipele, ūlelewo wāndu wākunkulupilila Kilisito wauli ku chilambo cha sambi? 20 Nipele, ūlelewo wāndu wākunkulupilila Kilisito wauli ku chilambo cha sambi? 21 Kwa ūlelewo wāndu wākunkulupilila Kilisito wauli ku chilambo cha sambi? 22 Nipele, ūlelewo wāndu wākunkulupilila Kilisito wauli ku chilambo cha sambi? 23 Nipele, ūlelewo wāndu wākunkulupilila Kilisito wauli ku chilambo cha sambi? 24 Nipele, ūlelewo wāndu wākunkulupilila Kilisito wauli ku chilambo cha sambi? 25 Nipele, ūlelewo wāndu wākunkulupilila Kilisito wauli ku chilambo cha sambi? 26 Nipele, ūlelewo wāndu wākunkulupilila Kilisito wauli ku chilambo cha sambi? 27 Nipele, ūlelewo wāndu wākunkulupilila Kilisito wauli ku chilambo cha sambi? 28 Nipele, ūlelewo wāndu wākunkulupilila Kilisito wauli ku chilambo cha sambi? 29 Nipele, ūlelewo wāndu wākunkulupilila Kilisito wauli ku chilambo cha sambi? 30 Nipele, ūlelewo wāndu wākunkulupilila Kilisito wauli ku chilambo cha sambi? 31 Nipele, ūlelewo wāndu wākunkulupilila Kilisito wauli ku chilambo cha sambi? 32 Nipele, ūlelewo wāndu wākunkulupilila Kilisito wauli ku chilambo cha sambi? 33 Nipele, ūlelewo wāndu wākunkulupilila Kilisito wauli ku chilambo cha sambi? 34 Nipele, ūlelewo wāndu wākunkulupilila Kilisito wauli ku chilambo cha sambi? 35 Nipele, ūlelewo wāndu wākunkulupilila Kilisito wauli ku chilambo cha sambi? 36 Nipele, ūlelewo wāndu wākunkulupilila Kilisito wauli ku chilambo cha sambi? 37 Nipele, ūlelewo wāndu wākunkulupilila Kilisito wauli ku chilambo cha sambi? 38 Nipele, ūlelewo wāndu wākunkulupilila Kilisito wauli ku chilambo cha sambi? 39 Nipele, ūlelewo wāndu wākunkulupilila Kilisito wauli ku chilambo cha sambi? 40 Nipele, ūlelewo wāndu wākunkulupilila Kilisito wauli ku chilambo cha sambi? 41 Nipele, ūlelewo wāndu wākunkulupilila Kilisito wauli ku chilambo cha sambi? 42 Nipele, ūlelewo wāndu wākunkulupilila Kilisito wauli ku chilambo cha sambi? 43 Nipele, ūlelewo wāndu wākunkulupilila Kilisito wauli ku chilambo cha sambi? 44 Nipele, ūlelewo wāndu wākunkulupilila Kilisito wauli ku chilambo cha sambi? 45 Nipele, ūlelewo wāndu wākunkulupilila Kilisito wauli ku chilambo cha sambi? 46 Nipele, ūlelewo wāndu wākunkulupilila Kilisito wauli ku chilambo cha sambi? 47 Nipele, ūlelewo wāndu wākunkulupilila Kilisito wauli ku chilambo cha sambi? 48 Nipele, ūlelewo wāndu wākunkulupilila Kilisito wauli ku chilambo cha sambi? 49 Nipele, ūlelewo wāndu wākunkulupilila Kilisito wauli ku chilambo cha sambi? 50 Nipele, ūlelewo wāndu wākunkulupilila Kilisito wauli ku chilambo cha sambi? 51 Nipele, ūlelewo wāndu wākunkulupilila Kilisito wauli ku chilambo cha sambi? 52 Nipele, ūlelewo wāndu wākunkulupilila Kilisito wauli ku chilambo cha sambi? 53 Nipele, ūlelewo wāndu wākunkulupilila Kilisito wauli ku chilambo cha sambi? 54 Nipele, ūlelewo wāndu wākunkulupilila Kilisito wauli ku chilambo cha sambi? 55 Nipele, ūlelewo wāndu wākunkulupilila Kilisito wauli ku chilambo cha sambi? 56 Nipele, ūlelewo wāndu wākunkulupilila Kilisito wauli ku chilambo cha sambi? 57 Nipele, ūlelewo wāndu wākunkulupilila Kilisito wauli ku chilambo cha sambi? 58 Nipele, ūlelewo wāndu wākunkulupilila Kilisito wauli ku chilambo cha sambi? 59 Nipele, ūlelewo wāndu wākunkulupilila Kilisito wauli ku chilambo cha sambi? 60 Nipele, ūlelewo wāndu wākunkulupilila Kilisito wauli ku chilambo cha sambi? 61 Nipele, ūlelewo wāndu wākunkulupilila Kilisito wauli ku chilambo cha sambi? 62 Nipele, ūlelewo wāndu wākunkulupilila Kilisito wauli ku chilambo cha sambi? 63 Nipele, ūlelewo wāndu wākunkulupilila Kilisito wauli ku chilambo cha sambi? 64 Nipele, ūlelewo wāndu wākunkulupilila Kilisito wauli ku chilambo cha sambi? 65 Nipele, ūlelewo wāndu wākunkulupilila Kilisito wauli ku chilambo cha sambi? 66 Nipele, ūlelewo wāndu wākunkulupilila Kilisito wauli ku chilambo cha sambi? 67 Nipele, ūlelewo wāndu wākunkulupilila Kilisito wauli ku chilambo cha sambi? 68 Nipele, ūlelewo wāndu wākunkulupilila Kilisito wauli ku chilambo cha sambi? 69 Nipele, ūlelewo wāndu wākunkulupilila Kilisito wauli ku chilambo cha sambi? 70 Nipele, ūlelewo wāndu wākunkulupilila Kilisito wauli ku chilambo cha sambi? 71 Nipele, ūlelewo wāndu wākunkulupilila Kilisito wauli ku chilambo cha sambi? 72 Nipele, ūlelewo wāndu wākunkulupilila Kilisito wauli ku chilambo cha sambi? 73 Nipele, ūlelewo wāndu wākunkulupilila Kilisito wauli ku chilambo cha sambi? 74 Nipele, ūlelewo wāndu wākunkulupilila Kilisito wauli ku chilambo cha sambi? 75 Nipele, ūlelewo wāndu wākunkulupilila Kilisito wauli ku chilambo cha sambi? 76 Nipele, ūlelewo wāndu wākunkulupilila Kilisito wauli ku chilambo cha sambi? 77 Nipele, ūlelewo wāndu wākunkulupilila Kilisito wauli ku chilambo cha sambi? 78 Nipele, ūlelewo wāndu wākunkulupilila Kilisito wauli ku chilambo cha sambi? 79 Nipele, ūlelewo wāndu wākunkulupilila Kilisito wauli ku chilambo cha sambi? 80 Nipele, ūlelewo wāndu wākunkulupilila Kilisito wauli ku chilambo cha sambi? 81 Nipele, ūlelewo wāndu wākunkulupilila Kilisito wauli ku chilambo cha sambi? 82 Nipele, ūlelewo wāndu wākunkulupilila Kilisito wauli ku chilambo cha sambi? 83 Nipele, ūlelewo wāndu wākunkulupilila Kilisito wauli ku chilambo cha sambi? 84 Nipele, ūlelewo wāndu wākunkulupilila Kilisito wauli ku chilambo cha sambi? 85 Nipele, ūlelewo wāndu wākunkulupilila Kilisito wauli ku chilambo cha sambi? 86 Nipele, ūlelewo wāndu wākunkulupilila Kilisito wauli ku chilambo cha sambi? 87 Nipele, ūlelewo wāndu wākunkulupilila Kilisito wauli ku chilambo cha sambi? 88 Nipele, ūlelewo wāndu wākunkulupilila Kilisito wauli ku chilambo cha sambi? 89 Nipele, ūlelewo wāndu wākunkulupilila Kilisito wauli ku chilambo cha sambi? 90 Nipele, ūlelewo wāndu wākunkulupilila Kilisito wauli ku chilambo cha sambi? 91 Nipele, ūlelewo wāndu wākunkulupilila Kilisito wauli ku chilambo cha sambi? 92 Nipele, ūlelewo wāndu wākunkulupilila Kilisito wauli ku chilambo cha sambi? 93 Nipele, ūlelewo wāndu wākunkulupilila Kilisito wauli ku chilambo cha sambi? 94 Nipele, ūlelewo wāndu wākunkulupilila Kilisito wauli ku chilambo cha sambi? 95 Nipele, ūlelewo wāndu wākunkulupilila Kilisito wauli ku chilambo cha sambi? 96 Nipele, ūlelewo wāndu wākunkulupilila Kilisito wauli ku chilambo cha sambi? 97 Nipele, ūlelewo wāndu wākunkulupilila Kilisito wauli ku chilambo cha sambi? 98 Nipele, ūlelewo wāndu wākunkulupilila Kilisito wauli ku chilambo cha sambi? 99 Nipele, ūlelewo wāndu wākunkulupilila Kilisito wauli ku chilambo cha sambi? 100 Nipele, ūlelewo wāndu wākunkulupilila Kilisito wauli ku chilambo cha sambi?

5 Une jwanchekulu chilongola jumo mwa wānyamwe achachekulu ilongola achirjangu ni jwa umboni junagaweni masauko ga Kilisito ni juchilumbikane nawo mu aula ukulu wauchiunukulikwe, ngunchondelela 2 nchinganje mpingo wa wāndu wā Akunnungu umpegwile, ngāŵa kwa kunkanganichisa, nambo kwakusaka kwenu mwachinskyene mpela yakuti kusaka Akunnungu. Kasintumichila kwa misese jakukola mbiya, nambo kwa kultiyosya kwa ntima wenu wose. 3 Kasimwalongsya kwa machili aŵala wāndu wāmpegwile kwagosa, nambo wānyamwe mwachinskyene mme chitagú chambone kwa wāndu wo. 4 Ni Jwakuchinga Jwankulu pachaiche sooni, wānyamwe chimpochele chindu mpela singwa ja ukulu jangajikusisina. 5 Iyoyopeyo wānyamwe achachanda nkusachilwa mwajitichisyé achakulungwa. Wānyamwe wose nkusachilwa kulitulusya nkombole kutumichilana, pakuŵa Malembelo ga Akunnungu gakuti, “Akunnungu

2 Petulo

1 Une che Simoni Petulo, jwakutumichila ni nduna ju Che Yesu Kilisito. Ngunnembela wanyamwe umpochele chikulupi chachikulu chambone nnope mpela chitwapochele uweji kwa litala lya umbone wa Akunnungu w̄etu ni Nkulupusyo jwetu Che Yesu Kilisito. **2** Ngunsachila umbone wa Akunnungu ni chitendeweile kwa kuchuluka mkwamanyilila Akunnungu ni Che Yesu Ambuje w̄etu. **3** Kwa ukombole wao, Akunnungu atupele yose itukuilajila mu umi wa kwalamba ni kwanonyesya kwa litala lya kwamanyilila w̄elewo w̄atūwīlasile tujinjile mu ukulu wao ni umbone wao asyene. **4** Kwanti yele atupele chilanga chachikulungwa ni cha ndalama, kuti kwa litala lyo tukombole kuwambala uwonasi waukwika kwa ligongo lya misese jangalumbana ja pachilambo, ni kūva mpela Akunnungu yakuti pakusaka tūwe. **5** Kwa ligongo lyo, nlimbichile nkronjechesya umbone mu chikulupi chenu ni mu umbone wo njonjechesye umanyilisi wenu. **6** Mu umanyilisi wenu njonjechesye kuukombola ntima ni mu kuukombola ntima mo njonjechesye upiliu ni mu upiliu wenu njonjechesye kwalamba Akunnungu. **7** Ni mu kwalamba Akunnungu kwenu njonjechesye umbusanga wa chilongo ni mu umbusanga wa chilongo njonjechesye unonyelo kwa w̄andu wose. **8** Pakūwa indu yi yachulukaga kukwenu, chiintende w̄angāwa w̄a ulesi nipele chintende yambone nkwanayilila Ambuje w̄etu Che Yesu Kilisito. **9** Nambo mundu jwanganakola yele yose ali jwangalola, ngakukombola kulola indu yaitalichile, nome aliwālile kuti amasile kuswejekwa sambi syao sya kalakala. **10** Kwa ligongo lyo achinjangu nchalile kukutenda kuwilanjikwa kwenu ni kusagulikwa ni Akunnungu kūw̄e chindu chachikwendelechela pangali mbesi, mwatendaga yele ngangwa ng'oo. **11** Pakūwa mwatendaga yele, chinkundikwe kwinjila mu Umwenye wa mōwa gose pangali mbesi wa Ambuje ni Nkulupusyo jwetu Che Yesu Kilisito. (aiōnios g166) **12** Kwa ligongo lyo chimbunde kumkumbusya gelego mōwa gose, namose mmasile kwimanyilila ni nli chilimbile mu usyene wammupachele. **13** Nguganichisywa kuti ili yambone kwangune, pandili pachilambo pano, kunjimusya kwa kunkumbusya nkati gelega. **14** Ngumanyilila kuti mandichile kuuleka umi wa pachilambo, mpela yatite pakuunosya Ambuje w̄etu Che Yesu Kilisito. **15** Nipele chilimbile kutenda chachili chose chingukombola kuti pachimale kuwa nkombole kuikumbuchila yele yose katema kose. **16** Katema patwanjiganya nkatililili machili gaakwika

nago Ambuje w̄etu Che Yesu Kilisito, nginitukuya ndamo syangalimate. Uweji twachinsyene twauweni ukulu wakwe. **17** Pakūwa uweji twapali katema ka wapegwile luchimbichimbi ni ukulu kutyochela kwa Akunnungu Atati, palyaichile lilōwe kutyochela kwa w̄ele w̄aali ukulu wekulu, lichitiji, "Aju ni Mwanangu jwakunonyelwa, jungunonyelwa najo." **18** Uweji twachinsyene twalipikene lye lilōwe kutyochela kwinani patwaliji pamo nawo pachanya chikwesya chachiswela. **19** Tukukulupilila kuti, utenga ūwāw̄echetekwe ni w̄akulondola w̄a Akunnungu waliji wa usyene, nomwe nkutenda yambone īwaga chimuuikanile. Pakūwa utenga wo ukwikanawo lilanguka lyalikulanguchisywa mu chipi mpaka kucha ni lilanguka lya ndondwa ja nng'aandu pachillanguchisywa mmitima jenu. **20** Nkupunda yeleyo, mmanyilile kaje kuti ngapagwa mundu jwakukombola kusagamukula nsyene utenga wa Akunnungu wauli Mmalembelo. **21** Pakūwa utenga wa Akunnungu nganuiika kwa usache wa mundu, nambo w̄andu w̄ausasile achilongoswaga ni Mbamu jwa Akunnungu.

2 Kalakala ko w̄apali w̄akulondola w̄a unami pasikati ja w̄andu, iyoyo peyo chapagwe w̄akwiganya w̄a unami pasikati jenu. Nombewo chajinjisye kwa kalamuka majiganyo ga unami gagakwiwa nawo uwonasi ni kwakana Ambuje w̄avāmmombwele. Ni kwa litala lyo chakuichisywa konasika kwawo kwa chitema. **2** Sooni w̄ajinji chagakuye mataala gao gangalumbana gagakwichisywa soni, ni kwa ligongo lya w̄elewo, litala lya usyene chilitukanikwe. **3** Ni kwa misese jao jangalumbana chalipatile mbiya kutyochela kukwenu kwa litala lya kunsalila ngano syapanganyisywa achinskyne. Nambo Akunnungu w̄amasile kulamula chitandile kalakala kuti chiwālamule. Nombewo ali meeso pe kuti w̄ajonanje. **4** Akunnungu nganatenda chanasa kwa achikatumetume w̄a kwinani pāwatesile sambi, nambo w̄ajasile ku jehanamu. Kweleko atawikwe minyolo mu chipi totoloo, achilindililaga lyūwa lya kulamulikwa. (Tartarō g5020) **5** Iyoyopeyo Akunnungu nganachitendela chanasa chilambo cha kalakala, pelepo pajanyele ula jijaichenacho chikumba meesi chichaunichile pachilambo chose cha w̄andu wangakwalamba Akunnungu. Nambo w̄ankulupwisye che Nuhu juwālili nkulalichila indu yambone īwasakaga Akunnungu pamo ni w̄andu w̄ane saba. **6** Ni Akunnungu w̄ajilamwile misi ja ku Sodoma ni ku Gomola, w̄ajijonasile kwa mooto. Ni kwa litala lyo alosisye chitagu cha indu ichitendekwe kwa w̄andu wangakwalamba Akunnungu. **7** W̄ankulupwisye che

Lutu, mundu jwambone, juŵalasile nnope muntima kukulupuka mu kusocheya kwa chilambo kwa kwa utame wa wamba wa ūandu ūwagakanile kwamanyilila Ambuje ni Nkulupusyo Che Yesu Malajisyo. 8 Pakuŵa che Lutu mundu jwambone Kilisito, atanjilaga ni kulepela ni sambi, ūandu wo jo ūwatem pasikati jao, ūaiweni ni kwipikana chawé ūngalumbana kwannope kupunda iŵaliji indu yangalumbana iŵatendaga ūandu wo ni kila kundanda. 21 Pakuŵa ikaliji mmbaya kwa ūnyawo luyâ ntima wao waliji nkulagaswa kwannope. 9 iŵaga ngakanalimaryilile litala lyambone paujo pa Nipele, Ambuje akumanyilila yakuti pakwakulupusya Akunnungu, kupunda kulimanyilila, nipele kulileka nkulinjikwa ūandu ūkwalamba Akunnungu, ni ni kulipotesya lilajisyo lyaliswela lyapegwilwe. 22 yakuti pakwaŵika ūa sambi nkulaga mpaka luyâ Nambo iwoneche kukwao malinga ni chitagu cha lya kulamulikwa kwawo. 10 Nambo nnopenope usyenesenyen chati, "Mbwa aujilile yaalukwile nsyene," ūelewo ūakujikuya tama jangalumbana ja chiilu ni ni "Liguluŵe lyejoje likuuja kugalagata pa matope." Ni kuunyelusya ukulu wa Akunnungu. Ūakwiganya ūa yaili kukwawo sambano.

unami ūa ali ūakukanila ni ūakulifuna, akuitukana yepanganyikwe ya kwinani yaili ni ukulu. 11 Nambo achikatumetume ūa kwinani ali ni ukombole ni machili kwapunda ūakwiganya ūa unami, ngakwaŵechetela atamuno kwatukana ūele ūakwiganya ūa unami paujo pa Ambuje. 12 Nambo ūandu ūa akuchitukana chachilichose changakuchimanyilila. Ali mpela inyama yangali lunda, yaikuŵelekwa kuti ikamulikwe ni kusinjikwa. Ni ūele ūandu wo chajonanjikwe mpela inyama yo. 13 Chalipwe malagasyo kwa ligongo lya malagasyo gagatesile. Ūnyawo akusengwa kwa kupanganya indu yaili yose yaikujisengwasya misese ja chiilu musimusi pe. Ūandu wo akwete wende wakusakala ni kwichisyra soni paakuchingangana nomwe mu chindimba cha yakulya akuno ali nkugasengwela matala gao ga kulambusa. 14 Meeso gao gamagumbale igwagwa, ngaakuleka kutenda sambi ng'oo. Ūakwanyenga ūandu ūangakwima chilimbile mu itanje. Mitima jao jisyoŵelele kusaka mbiya. Akunnungu ūwaliesisyé ūele ūandu. 15 Alesile litala lyeocolche, asochele ni kulikuya litala lya Balaamu, mwana ju che Beoli juŵanonyelwe nnope mbiya, syakapegwile kwa kutenda yangalumbana, 16 nambo ūakalipilwe kwa ligongo lya ungalumbana wakwe. Nipele mbunda jingajikuŵecheta, jawêchete mpela mundu, ni kugasiŵila masoka ga jwakulondola jo. 17 Ūele ūandu ali mpela isima yangali meesi ni mpela maunde gamapujikwe ni chimbunga. Akunnungu ūaŵichile liuto lya kutama papali ni chipi totolo. (*questioned*) 18 Pakuŵa ūakwiganya ūa unami wo, akuŵecheta malowé ga kulikanganichila ni gangalimate ni kwa misese jao jangalumbana, akwatanjisya ūandu ūatandite kuliŵambasya kutyochela mwa ūandu ūakutama mu sambi. 19 Akwapa ūandu ūane chilanga chakuti chalecheleswe namuno achinsyene wo ali achikapolo ūa indu yaikukombola kuujonanga umi wao. Pakuŵa mundu akuŵa kapolo mu chachili chose chakukamulwa nacho. 20 Ūandu ūamasile

3 Achambusanga ūangu, achichi chili chikalata chaaŵili chinguñembela mwanya. Mu ikalata iŵili yo lijinjile kusijimusya nganisyó syenu syambone kwa kunkumbusya indu yi. 2 Ngusaka nkumbuchile malowé gawâgaŵechete kalakala ūakulondola ūaswela ūa Akunnungu, ni lilajisyo lya Ambuje ni Nkulupusyo limpegwilwe ni achinduna ūenu. 3 Chikanawé chachili chose mmayilile kuti moŵa gambesi chaiche ūandu ūakulongoswa ni misese jao jangalumbana, nombewo chachimpanganyichisya ya chipongwe, 4 achitiji, "Ūalanjile kuti chaiche! Ana sambano ali kwapi? Pakuŵa chitandile luyâ ūiwawile achambuje ūetu, indu yose ili ilaila chitandile kugumbikwa chilambo." 5 Pakuŵa ūandu ūa akuliŵalila melepe kuti kalakala Akunnungu paŵaŵechete liloŵe pe kwinani ni chilambo yagumbikwe. Ni ūachigumbile chilambo kutyochela mmesi ni kwa meesi, 6 ni kwa malajisyó ga Akunnungu, chilambo cha ndanda chila chajonanjikwe kwa chikumbameesi. 7 Nambo kwinani kwa sambano ni chilambo iŵichikwe kwa Liloŵe lya Akunnungu ligongo lya kujonanjikwa kwa mooto. Iŵichikwe mpaka luyâ lya kulamulikwa ni konanjikwa kwa ūandu ūangakwalamba Akunnungu. 8 Nambo, ūakunonyelwa ūangu, ngasinliŵalila chindu chimo chati, kwa Ambuje, luyâ limo lili nti yaka elufu moja ni yaka elufu moja nti luyâ limo. 9 Ambuje ngakukawa kuchitimisyá chilanga chao mpela ūane yakuti kuganisa kuti chakaŵe. Ūelewo akwete upililiukukwenu, pakuŵa ngakusaka hata mundu jumo ajonanjikwe nambo kuti wose aleche sambi. 10 Nambo luyâ lya Ambuje chiliche chisisimuchile mpela kwika kwa jwawii, pa luyâ lya kwinani chikutyoché kwa chisindo chachikulungwa ni indu yose yaili kwinani mpela ila luyâ, ni ndondwa ni lilanguka lineline chijonanjikwe kwa mooto. Chilambo chino ni indi yose yaili mwelemo chijonanjikwe. 11 Pakuŵa indu yose chijonanjikwe kwanti yele, ana nkusachilwa ūnyamwe kuŵa

ŵandu ŵanti uli? Nkusachilwa ntameje mu uswela ni kwalamba Akunnungu, 12 nchilindililaga Lyuŵa lya Akunnungu ni kulitenda liiche kwakwanguya, pa lyele lyuŵa lyo kwinani chikutiniswe kwa mooto ni konanjikwa ni indu yose yaili kwinani chiinyelenduche. 13 Nambo malinga ni chilanga chao, tukulolela kwinani kwasambano ni chilambo chasambano mwati jwalijose akuipanganya yaili yambone paujo pa Akunnungu. 14 Kwayele achambusanga ŵangu, nchilolelaga Lyuŵa lyo, nlilimbisyé kuti mmoneche ŵaswela ni ŵangali chileŵo paujo pa Akunnungu ni kutama nawo kwa chitendewe. 15 Ni ŵanyamwe nkumbuchile kuti upililiu wa Ambuje ŵetu uli lipesa lyakumpa kuti nkulupuswe, mpela njetu che Paolo iŵatite pakunnembela kwa lunda Iwapegwilwe ni Akunnungu. 16 Gele ni gaŵawêchete mu ikalata yao yose pakukunguluchila indu yo. Mu ikalata yao kwana indu impepe yakulimba kuimanyilila, indu yati ŵandu ŵakulowela ni ŵandu ŵakugalaukagalauka akuiyungasya mpela yakuti kugagalausya Malembelo ga Akunnungu gane. Kwayele akuliulaga achinsyene. 17 Nambo ŵanyamwe achambusanga ŵangu, mmasile kuimanyilila chile ayi. Nlilolechesye kuti nkalyungasikwa ni uwonasi wa majiganyo gangalumbana ga ŵandu ŵangakugajitichisa malajisyo kuti nkagwa kutyochela mu aila indu inkuikulupilila. 18 Nambo njendelechele kukula mu umbone wa Akunnungu, ni iyoyo mu nkwanmanyilila Ambuje ni Nkulupusyo jwetu Che Yesu Kilisito. Kwa ŵelewo uŵe ukulu sambano namose moŵa gose pangali mbesi! Eloo. (aiōn g165)

1 Yohana

1 Tukunlembela wanyamwe utenga wa Ngani ja ajula jwakuwilanjikwa Liloŵe jwakwikanawo umi, juŵapali chitandile kundanda. Uwe twampikene ni kumbona kwa meeso getu twachinskyene, twammweni ni kunkwaya kwa makono getu twachinskyene. **2** Jwele jwakwikanawo umi wo paŵaiche, twammweni, noweji tukuŵalanga umboni ni kunlalichila wanyamwe nkati umi wa moŵa gose pangali mbesi. Jwelejo ūaliji kwa Atati ni sambano atukopochele uweji. (aiōnios g166) **3** Tukunlalichila nkati Che Yesu, jutwammweni ni kumpilikana, kuti nombe wanyamwe nlumbikane pamo noweji mu umo watukwete nkulumbičana kwetu ni Akunnungu Atati ūetu ni Che Yesu Kilisito Mwanagwe. **4** Tukunlembela wanyamwe indu yi kuti lukondwa Iwenu ni Iwetu lunalilwe. **5** Ngani jitwajipikene kutyochela ku Che Yesu ni jitkunlalichila wanyamwe jili: Akunnungu ali lulanga, ni ngapagwa chipi munkati mwakwe. **6** Twasalaga tulumbikene ni Akunnungu, akuno tuli nkupanganya ya chigongomalo ili mpela tukutama muchipi, tukusala unami ni indu yatukuitendekanya ngaŵa ya usyene. **7** Nambo twatamaga mu lulanga, mpela Akunnungu nsyene yakuti kutama mu lulanga, tukulumbikana pamo jwine ni jwine, ni miasi ji Che Yesu jwaali Mwanagwao, jikutuswejesya sambi syose. **8** Twajilaga nganitukola sambi, tukulilabusya twachinskyene, ni usyene nganiuŵa mwetuwe. **9** Nambo twajitichisyaga ni kusala kwa Akunnungu kuti tukwete sambi, ūlewo ali ūakulupilichika ni ali ūambone moŵa gose, nombejo chatulechelesye sambi syetu ni kutuswejesya ni yakunyakasya yose. **10** Twajilaga nganitukola sambi tukuntenda Akunnungu ali jwaunani, ni liloŵe lyao nganilipagwa mwetuwe.

2 Achiŵanangu wakunonyelwa, ngunlembela maloŵe ga, kuti nkatenda sambi. Iwaga jwalijose atesile sambi, tukwete nkamusi jwakutupopeleka kwa Akunnungu Atati pamalo petu, jwele ali Che Yesu Kilisito, jwali jwambone paujo pa Akunnungu. **2** Kilisito nsyene ali mbopesi jajityochekwe kwa ligongo lya kulecheleswa sambi syetu, ni ngaŵa kwa sambi syetu pe, nambo iyoyo kwa ligongo lya sambi sya ūandu wose ūaalii pachilambo. **3** Twajitichisyaga Malajisyo ga Akunnungu, pelepo, tukukombola kuimanylila isyene kuti tukwamanylila Akunnungu. **4** Mundu jwakuti akwamanylila Akunnungu, nambo ngakugajitichisywa malajisyo gakwe, jwele mundu ali jwaunami ni usyene nganiupagwa munkati mwakwe. **5** akano kali katema kambesi. **19** Wandumo ūatyochele Nambo jwalijose jwakwitichisywa Liloŵe lya Akunnungu, pasikati jetu, nambo nganawâ mu mpingo wetu

unonyelo wa Akunnungu umalilwe munkati mwakwe. Kwanti yele tukukombola kumanylila isyene kuti tukulumbikana ni Akunnungu. **6** Mundu jwakusalala kuti alumbikene ni Akunnungu, atameje mpela iŵatamaga Che Yesu nsyene. **7** Achambusanga ūangu wāngunonyela, lilajisyo lingunlembela li ngâwa lilajisyo lya sambano, nambo lilajisyo lya kalakala, limwaliji nalyo kutyochela kundanda. Lilajisyo lya kalakala lyo, lili utenga umwaupikene. **8** Atamuno, ngunlembela lilajisyo lya sambano, liloŵe lya usyene lili munkati mwa Kilisito iyoyopeyo likuwoneka munkati mwenu. Pakuŵa chipi chimasile ni lilanguka lya usyene litandite kulanguchisya. **9** Mundu jwalijose jwakutima akutama mu lilanguka nambo akunchima nlongo njakwe, mundu jo akutama mu chipi mpaka lelo jino. **10** Ni mundu jwalijose jwakunonyela nlongo njakwe, jwelejo akutama mu lulanga, nombe munkati mwakwe ngapagwa chindu chachikwatendekasya ūandu ūane atende sambi. **11** Nambo mundu jwalijose jwakunchima nlongo njakwe jwelejo akutama muchipi, ni akwenda muchipi, ngakukumanylila kwakwaula, ligongo chipi chatuswile meeso gakwe. **12** Ngunlembela wanyamwe ūanache ligongo nnecheleswe sambi syenu kwa litala lya aila yaitesile Kilisito. **13** Ngunlembela wanyamwe achatati ligongo mummanyi Kilisito juŵaliji kutyochela kundanda. Ngunlembela wanyamwe achachanda ligongo mumpundile Shetani. **14** Ngunlembela wanyamwe ūanache pakuŵa mummanyi Akunnungu Atati ūetu. Ngunlembela wanyamwe achatati, pakuŵa mummanyi Kilisito juŵaliji kutyochela kundanda. Ngunlembela wanyamwe achachanda ligongo nkwtewe machili ni Liloŵe lya Akunnungu likutama nkati mwenu, ni wanyamwe mumpundile Jwangalumbana jula. **15** Nkachinonyela chilambo atamuno chachilichose chachili mu chilambo. Iwaga mundu akuchinonyela chilambo ngaakombola kwanonyela Akunnungu Atati ūetu. **16** Pakuŵa indu yose yaili pachilambo, mpela ila tama sya chilu syangalumbana simpagwile nasyo ni tama ja indu yaikulolecheka kwa meeso, ni kulifunila ipanje inkwete, yele yose ngaikutyochela kwa Akunnungu Atati ūetu nambo ikutyochela pachilambo. **17** Chilambo ni indu yakuilajila ūandu ikupita, nambo mundu jwakui panganya yaikwanonyelesya Akunnungu, jwelejo chatame moŵa gose pangali mbesi. (aiōn g165) **18** Achiŵanangu, aka kali katema kambesi. Mpela imwatite kupilikana kuti chaiche jwakunkanila Kilisito, ni sambano ūakwakanila Kilisito aikangene achajinji. Ni kwayele tukuimanylila kuti akano kali katema kambesi. **19** Ūandu wo ūatyochele Nambo jwalijose jwakwitichisywa Liloŵe lya Akunnungu,

pakuwa akalji mu mpingo wetu, akasigalile ni uweji. kuti Kilisito waiche kuti asityosye sambi syetu, Nambo watulesile, kuti ilolechele pangasisika kuti nombewo nganakola sambi syasili syose. 6 Kwayele nganawa mu mpingo wetu. 20 Nambo wanyamwe mundu jwalumbikene ni Kilisito ngakwendelechela mumpochele Mbumu jwa Akunnungu ni Kilisito ni wose kutendekanya sambi. Nambo jwakwendelechela nkumanyilila usyene. 21 Ngunnembela wanyamwe kutendekanya sambi nganawa kwawona welewo ngawa pakuwa ngankuumanyilila usyene, nambo atamuno kwamanyilila. 7 Achiwanangu, mundu ligongo nkumanyilila ni sooni nkumanyilila yakuti, jwalijose ngasanlyungasya. Mundu jwakutenda unami wauli wose ngaukutyochela mu usyene. 22 ipanganyo yambone, mundu jo akwanonyelesya Ana nduni jwaali jwaunami? Wandu wakanila kuti Akunnungu mpela ila Kilisito yatite kwanonyelesya Che Yesu nganawa Kilisito. Wandu mpela welewo Akunnungu. 8 Mundu jwalijose jwakwendelechela ali wammagongo wa Kilisito, pakuwa akunkana kutendekanya sambi jwelejo ali jwa Shetani, Akunnungu Atati wetu pamo ni Mwana. 23 Mundu pakuwa Shetani atesile sambi chitandile kundanda. jwakunkana Mwana iyoyo akunkana Atati nome, ni Kwa ligongo li, Mwana jwa Akunnungu waiche mundu jwakunjitchisa Mwana iyoyo akunjitchisa pachilambo kukugajonanga masengo ga Shetani. 9 Atati nome. 24 Nipele, utenga umwaupilikene Mundu jwalijose jwaali mwanache jwa Akunnungu chitandile kundanda utame mmmitima jenu. Utenga ngakwendelechela kutendekanya sambi, pakuwa umi wo watamaga mmritima jenu, nipele, wanyamwe wa Akunnungu ukutama munkati mwakwe, kwapele chinlonjele nkulumbikana ni Mwana ni Atati. 25 ngaakukombola kuendelechela kutendekanya sambi Achi ni chilanga chaatulanjile Kilisito, chaatupe umi ligongo Akunnungu ali Atati wao. 10 Mundu jwalijose wa mowa gose pangali mbesi. (aiōnios g166) 26 jwangakupanganya yambone paujo pa Akunnungu, Nanlembele wanyamwe gelega nkati Wandu wakusaka pane jwangakunnonyla nlongo njakwe, jwelejo kunlyungasya wanyamwe. 27 Nambo wanyamwe, nganawa mwanache jwa Akunnungu. Yele ni mumpochele Mbumu jwa Akunnungu kutyochela kwa yakuti pakumanyika wanache wa Akunnungu ni Kilisito. Nombejo akwendelechela kutama munkati wanache wa Shetani. 11 Pakuwa ngani jimwajipikene mwenu, kwayele ngankulajila mundu anjigane. chitandile kundanda ni aji: Tunonyelane jwine ni Pakuwa Mbumu jwa Akunnungu akunjiganya indu jwine. 12 Tukawa mpela che Kaini juwalongweswe yose, ni majiganyo gakwe gali ga usyene, ni ni Shetani ni kumbulaga che Abeli mpwakwe. Kwa nganigawa ga unami. Nipele ngakamulichisy e chichi wammuleje? Ligongo ipanganyo yao yaliji majiganyo ga Mbumu jwa Akunnungu ni kulonjela yangalumbana ni mpwakwe waliji ni ipanganyo nkulumbikana ni Kilisito. 28 Sambano achiwanangu, yambone paujo pa Akunnungu. 13 Achalongo nlonjele nkulumbikana nawo kuti katema kachauje achinjangu nkasimonga naga Wandu wa pachilambo ngatujogopa ni ngatukola soni paujo pao luywa pa akunchima. 14 Uweji tukwimanyilila yakuti tuitipile kutyochela mu chiwa ni kwinjila mu umi, pakuwa tukwanonyela achalongo achinjetu. Mundu jwanganakola unonyelo akutama mmachili ga chiwa. 15 Mundu jwalijose jwakunchima njakwe ali jwauulasi ni wanyamwe nkumanyilila, jwauulasi nganakola umi wa mowa gose pangali mbesi munkati mwakwe. (aiōnios g166) 16 Yeleyi ni yatukuti pakumanyilila unonyelo yauli, pakuwa Kilisito waityosisye umi wao kwa ligongo lyetu. Noweji tukuwajilwa kuutiyosya umi wetu kwaligongo lya kwakamuchisy ahalongo achinjetu. 17 Nambo mundu akolaga chipanje cha pachilambo, ni kummona mpwakwe akwete yaikwasowwa, nombejo ngakwakolela chanasa, ana mundu jo akukombola chinauli kusala akwanonyela Akunnungu? 18 Achiwanangu, tuleche kwanonyela Wandu kwa malowé pe, nambo twanonyele kwa kwalosya isambo. 19 Yeleyi ni yatukuti pakumanyilila kuti uweji tuli wa usyene ni mitima jetu nganijikola lipamba

3 Nhole yatite kutunonyela Atati, mpaka tukuiwanjikwa wanache wa Akunnungu, noweji ni yatuli. Kwaligongo lyo Wandu wa pachilambo pa ngaakutumanyilila, pakuwa nganiwamanyilila Akunnungu. 2 Achambusanga wangu, sambano uweji tuli wanache wa Akunnungu, nambo nginiwe kumanyika chituwe wanti uli. Nambo tukwimanyilila yakuti pachachiika Kilisito, chitulandane nawo pakuwa chitawone uwéle waali nawo. 3 Nipele, jwalijose jwakulolela kwawona Kilisito aliswejesye, mpela ila Kilisito nsyene yatite kuswejela. 4 Mundu jwalijose jwakutenda sambi ngakulikamulisy lilajiso lya Akunnungu, pakuwa kutenda sambi kuli kuleka kukamulisy lilajiso. 5 Nkumanyilila

paujo pa Akunnungu. 20 Pakuwa atamuno mitima ali unonyelo. 9 Akunnungu waulosisye unonyelo jetu ngajikutulamula kuti tulewile, tukwimanyilila wao kukwetu kwa kuntuma Mwanagwe jwajikajikape kuti Akunnungu ali jwankulu kujipunda mitima jetu, pachilambo, kuti kwa litala lya jwelejo tukole nombewo akwimanyilila indu yose. 21 Achambusanga umi wa usyene. 10 Weleu ni unonyelo, ngaŵa wāngu naga mitima jetu ngajikutulamula kuti kuti uweji twanonyele Akunnungu, nambo kuti tulewile, nipele nganitukola lipamba paujo pa wēlewo wātunonyele uweji, ni wāntumile Mwanagwe Akunnungu. 22 Ni chilichose chatukuŵenda kukwao aŵe mbopesi kuti tulecheleswe sambi syetu. 11 tukupochela, pakuwa tukwiticisya malajisyo gao Wākunonyelwa wāngu, naga Akunnungu wātunonyele ni kuipanganya yaikwanonyesya. 23 Ni lilajisyo kwanti yeleyo, nipele nowe ikutuwājila tunonyelane lyao lili lyeleli, tulikulupilile lina lya Che Yesu Kilisito, jwine ni jwine. 12 Ngapagwa mundu jwawayiye Mwanagwe ni kunonyelana jwine ni jwine mpela kwawona Akunnungu, nambo twanonyelana yatite pakutulajisya. 24 Wāndu wose wākwticisya Akunnungu akutama nkulumbikana ni uwe, ni malajisyo ga Akunnungu, akutama nkulumbikana ni unonyelo wakwe ukumalila mwetuwe. 13 Kwa Akunnungu ni Akunnungu akutama nkulumbikana litala li tukumanyilila kuti tukutama nkulumbikana ni ni wāndu wo. Tukumanyilila yeleyo kuti Akunnungu Akunnungu, ni Akunnungu akutama nkulumbikana akutama nkulumbikana ni uwe kwa litala lya Mbamu ni uweji, pakuwa atupele Mbamu jwao. 14 jwa Akunnungu jwatupele.

4 Achambusanga wāngu, ngasimunkulupilila mundu jwalijose jwakutu akulongoswa ni Mbamu jwa Akunnungu, nambo munniňje nnole kanga mbamu jo akutyochela kwa Akunnungu pane ngaŵa, pakuwa wākulondola ūa unami wājinji akopochele pachilambo. 2 Yeleyi ni ichinjile pakummanyilila mundu jwakulongoswa ni Mbamu jwa Akunnungu, mundu jwalijose jwakuitichisya kuti Che Yesu Kilisito ūaiche ni kuŵa mundu, mundu jo akulongoswa ni Mbamu jwa Akunnungu. 3 Nambo mundu jwalijose jwangakunjitichisya Kilisito yeleyi, jwelejo nganakola Mbamu jwakutyochela kwa Akunnungu. Mundu jo akulongoswa ni mbamu jwakkwanila Kilisito, ni mbamu jumwapilikene akwika, sambano amasile kwika pachilambo. 4 Wānyamwe wānache ndi wānache ūa Akunnungu ni mwampundile wākulondola wāunami, ligongo mbamu jwa Akunnungu jwali munkati mwenu ali jwankulu kumpunda jwele jwali munkati mwa wāndu ūa pachilambo. 5 Wākulondola wāunami akuŵecheta indu ya pachilambo, ni wāndu ūa pachilambo akwapiłikanila ligongo wēlewo ali ūa pachilambo pano. 6 Uweji tuli wāndu ūa Akunnungu, ni mundu jwalijose jwakwamanyilila Akunnungu, jwelejo akutupilikanila. Nambo mundu jwalijose jwangakummanyilila Akunnungu, jwelejo ngakutupilikanila. Yeleyo ni yatukuti pakummanyilila Mbamu jwausyene ni mbamu jwaunami. 7 Achambusanga wāngu, tunonyelane, pakuwa unonyelo ukutyochela kwa Akunnungu. Ni mundu jwa Akunnungu. Ni mundu jwakwanonyela atati jwalijose jwakwete unonyelo ali mwanache jwa akunnonyle ni mwanagwe nombe. 2 Yeleyi Akunnungu ni akwamanyilila Akunnungu. 8 ni yatuimanyi kuti tukwanonyela wānache ūa Mundu jwalijose jwanganakola unonyelo, jwelejo Akunnungu, apala patukwanonyela Akunnungu ni ngakummanyilila Akunnungu, pakuwa Akunnungu kugakunda malajisyo gakwe. 3 Pakuwa kwanonyela

Noweji tuiweni ni tukwasalila wāndu wāne umboni kuti, Atati antyosisye Mwanagwe aŵe Nkulupusyo kwa wāndu ūa pachilambo. 15 Mundu jwalijose jwakuitichisya ni kuti Che Yesu ali Mwana jwa Akunnungu, Akunnungu akutama nkulumbikana ni jwele, nomebo akutama nkulumbikana ni Akunnungu. 16 Noweji tuumanyi ni kuukulupilila unonyelo wa Akunnungu walinawo kukwetu. Akunnungu ali unonyelo ni mundu jwalijose jwakutama mu unonyelo akutama nkulumbikana ni Akunnungu, ni Akunnungu akutama nkulumbikana ni jwelejo. 17 Unonyelo umalile mwetuwe, kuti tukole chilolelo pa lyuŵa Akunnungu pachiŵalamule wāndu. Nomebe chitukole chelecho pakuwa umi wetu pachilambo pa, ukulandana ni umi wa Che Yesu Kilisito. 18 Mu unonyelo mwangali lipamba. Unonyelo waumalilwe ukutopola lipamba, pakuwa mundu jwakwete lipamba nganawé kumalilwa mu unonyelo. Pakuwa mundu jwakwete lipamba akukujogopa kulamulikwa. 19 Uweji tukunonyelana pakuwa Akunnungu wātunonyele uweji kaje. 20 Mundu atiji ngwanonyela Akunnungu, akuno alinkunchima nlongo njakwe, ali jwaunami. Pakuwa mundu jwangakunnonyela nlongo njakwe jwakumbona, ngakupakombola kwanonyela Akunnungu wāngakwāwona. 21 Kilisito wātupele lilajisyo li: Mundu jwakwanonyela Akunnungu akusachilwa iyoyo annonyele ni nlongo njakwe.

5 Mundu jwalijose jwakukulupilila kuti Che Yesu ali Kilisito Nkulupusyo, mundu jo ali mwana ni jwakwete unonyelo ali mwanache jwa akunnonyle ni mwanagwe nombe. 2 Yeleyi Akunnungu, akuno alinkunchima nlongo njakwe jwakumbona, ngakupakombola kwanonyela Akunnungu wāngakwāwona. 3 Kilisito wātupele lilajisyo li: Mundu jwakwanonyela Akunnungu akusachilwa iyoyo annonyele ni nlongo njakwe.

Akunnungu kuli kugajitichisa malajisyo gakwe. Ni tuli wānache wā Akunnungu namuno chilambo malajisyo gakwe ngagakulimba, 4 pakuwā jwali chose chikulongoswa ni Jwachigongomalo. 20 mwana jwa Akunnungu akukombola kuihpunda indu ya pachilambo. Nowe tukukombola kuihpunda indu ya pachilambo kwa chikulupi chetu. 5 Ana, nduni jwakukombola kuchipunda chigongomalo cha pachilambo? Ali jwejula pe jwakukulupilila kuti Che Yesu ali Mwana jwa Akunnungu. 6 Che Yesu Kilisito ni juwāiche kwa meesi katema paŵaliji nkubatiswa ni kwa miasi paŵawile. Nganaika kwa meesi pe nambo

Noweji tukumanyilila kuti Mwana jwa Akunnungu amasile kwika, nombejo atupele umanyilisi kuti twamanyilile Akunnungu wā usyene. Noweji tukutama nkulumbikana ni Akunnungu wāli wā usyene kwa litala lya Mwana gwao Che Yesu Kilisito. Aŵa ali Akunnungu wā usyene ni awu uli umi wa moŵa gose pangali mbesi. (aiōnios g166) 21 Achiŵanangu nlilolechesye ni achiminungu jaunami.

kwa meesi ni miasi. Nombe Mbamu jwa Akunnungu akuŵalanga umboni kuti ili isyene, pakuwā Mbamu ali usyene. 7 Pakuwā apali wāumboni wātatu. 8 Mbamu jwa Akunnungu ni meesi ni miasi, wose wātatu akuŵalanga umboni waukwilana. 9 Twaukundaga umboni wa wāndu, umboni wa Akunnungu uli wekulu nnope kupunda wa wāndu, ni umboni wauwālasile Akunnungu nkati Mwanagwe uli wausyene. 10 Mundu jwakunkulupilila Mwana jwa Akunnungu akwete umboni wo mu ntima mwakwe. Jwangakunkulupilila Akunnungu, antesile Akunnungu ali jwa unami, pakuwā nganaukulupilila umboni uŵauwālasile Akunnungu nkati Mwanagwe. 11 Umboni wene ni au, Akunnungu wātupele umi wa moŵa gose pangali mbesi, ni umi wo ukupatikana kwa Mwanagwe.

(aiōnios g166) 12 Mundu jwalijose jwali Mwana jwa Akunnungu akwete umi wo, ni mundu jwangawā Mwana jwa Akunnungu nganakola umi wo. 13 Ngunlembela wānyamwe aga, kuti mmanyilile yakuti nkwtē umi wa moŵa gose pangali mbesi, wānyamwe wānkunkulupilila Mwana jwa Akunnungu. (aiōnios g166)

14 Ni tukwima pangali kuogopa paujo pa Akunnungu, pakuwā twaŵendaga chindu chachilichose mpela yakuti pakusaka akutupilikana. 15 Iwaga tukumanyilila kuti akutupilikana patukwāwenda chachilichose, iyoyopeyo tukuimanyilila kuti chitupochele chachilichose chitukwāwenda. 16 Iwaga mundu ammweni nlongo njakwe ali nkutenda sambi syasikwikanasyo chiwa, ampopelele kwa Akunnungu, nombe Akunnungu champe umi. Nguŵecheta yeleyi nkati aŵala wātesile sambi syangasikwajausya ku chiwa. Nambo sipali sambi syasikwikanasyo chiwa, ni une ngangusala kuti ampopelele kwa Akunnungu kwa ligongo lya sambi syo. 17 Ipangano yose yangaikwanonyelesya Akunnungu ili sambi, nambo sipali sambi sine syangasikunjausya mundu ku chiwa. 18 Tukwimanyilila kuti kila jwali Mwana jwa Akunnungu ngakwendelechela kutenda sambi, pakuwā Mwana jwa Akunnungu akungosa, ni ajula jwachigongomalo ngakupakombola kuntenda chachilichose. 19 Tukumanyilila kuti uweji

2 Yohana

1 Une chilongola junjekulwipe, ngunnembela mmwe Achikulu unsagulikwe ni Akunnungu pamo ni achiwana wenu wangwanonyela mu usyene. Ngawa une jikape jungwanonyela, nambo iyoyo ni awala wose wakuumanyila usyene akunnonnyela wanyamwe, **2** ligongo lya usyene wo waukutama munkati mwetu, nombe chiutame nowe mowa gose pangali mbesi. (aiōn g165) **3** Akunnungu Atati, ni Che Yesu Kilisito, Mwana jwa Atati, atupe umbone ni chanasa ni chitendewelete mu usyene ni unonyelo. **4** Nasengwile nnope panaiveni wanache wenu wampepe, akulonjela mu usyene mpela ila Atati yatite pakutulajisa. **5** Ni sambano Achikulu unsagulikwe ni Akunnungu, ngummenda ngawa kwakunlembela lilajiso lyasambano, nambo ngunnembela lilajiso lilalila litwalipochele chitandile kundanda kuti tunonyelane jwine ni jwine. **6** Weleu ni unonyelo, kuti tutamaje nkugakunda malajiso ga Akunnungu. Lyeleli ni lilajiso lya Akunnungu, limwalipikene chitandile kundanda kuti, ntameje nkunonyelana jwine ni jwine. **7** Wakulambusa achajinji akopochela pachilambo, wandum wa ngakwitichisya kuti Che Yesu Kilisito waiche ni waliji mundu. Mundu mpela jwelejo ali jwaunami ni jwakwakanila Kilisito. **8** Nipele, nlilolechesye mwachinsyene, kuti nkaisoyasya aila indu imwaipanganyichisyse masengo, mwatendaga yeleyo ngampochela mbote jemalilwe. **9** Mundu jwalijose jwangakutama mmajiganyo ga Kilisito nambo akonjchesya ine mmajiganyo go, jwelejo ngakukamulangana ni Akunnungu. Nambo mundu jwalijose jwakutama mmajiganyo go, akukamulangana ni wose wanawawili, Atati ni Mwanagwe. **10** Mundu jwalijose aikaga kukwenu ni ngakunjiganya majiganyo ga Kilisito, nkampochela mmajumba genu namose kunkomasya. **11** Pakuw jwakumpochela mundu mpela jwelejo akukamulangana nawo mu ipanganyo yao yangalumbana. **12** Ngwete gamajinji gakunsalila, nambo ngangusaka kutenda yele kwa kunlembela, nambo ngulolela chiiche kukwenu ni kukunguluka ni wanyamwe tuchiloleganaga kuti lukondwa lwetu lumalilwe. **13** Wanache wa alumbu wenu jwasagulikwe ni Akunnungu akunkomasya.

3 Yohana

Nipele mwakomasye achambusanga wetu wose waali kweleko jumo jumo.

1 Une chilongola jwankulu, ngunnembela alakwe che Gayo mbusanga jwangu jungunnonyela kwa usyenesyene. 2 Ambusanga wangu, ngumpopelela kwa Akunnungu kuti nsichile mu yose ni kukola umi wambone malinga ni yajikuti kusichila mbumu jenu. 3 Nasengwile nnope paŵaiche achalongo achinjetu ni kuuŵalanga umboni nkati chikulupilichiko chenu mu usyene ni inkuti kuendelechela kutama kwa kuukuya usyene. 4 Ngapagwa chachikusengwasya une kwannope kupunda kupikana kuti achiŵanangu akutama kwa kuukuya usyene. 5 Mbusanga jwangu, mmwe nli jwakukulupilichika mu yose inkwapanganyichisa achalongo achinjetu, nnopennope kwa achalendo. 6 Achalongo wo wauŵasile umboni kwa mpingo wa wându âwkunkulupilila Kilisito nkati unonyelo wenu. Choonde mwakamuchisyé apunde kwaula mmbujo mu ulendo wao, kwa litala lyalikwanonyesya Akunnungu. 7 Pakuwâ akuutanda ulendo wao wakwatumichila Kilisito, ni nganasaka kupočhela ukamuchisyó wauliwose kutyochela kwa wându âwangakunkulupilila Kilisito. 8 Uweji âwatukunkulupilila Kilisito tukusachilwa kwakamusya wându mpela aŵa, kuti nowe tupanganye masengo pamo nawo kwa ligongo lya kuulalichila usyene. 9 Nalembile chikalata chachijipi kwa mpingo wa wându âwkunkulupilila Kilisito ña kweleko nambo che Diyotelefe jwakusaka aŵe chilongola wao ngakusaka kumbiliikanila. 10 Nipele pachinjiika chinjiiumbukulanya yose yaitesile, aila yangalumbana yakutuŵechetela uwe ni unami wakwe. Kupunda yeleyo akukananga kwapočhela achalongo wâli mu ulendo, ni kwasiŵila wane âwakusaka kwapočhela ni kwtatopola mu mpingo wa wându âwkunkulupilila Kilisito. 11 Ambusanga wangu nkaisyasya yangalumbana, nambo nsyasye yaili yambone. Mundu jwalijose jwakutendekanya yambone ali jwa Akunnungu, nambo mundu jwalijose jwakutendekanya yangalumbana ngakwamanyilila Akunnungu. 12 Wându wose akwakunguluchila yambone che Demetilio, ni usyene nombe ukwaŵalanjila umboni. Noweji tukukunguluka yambone nkati wêlewo, nomwe nkwiñanyilila kuti tukuŵecheta usyene. 13 Ngwete yejinji yakunsalila, nambo ngangusaka kunlembela mu chikalata. 14 Ngulolela kuti chituwonegane pangakawâ ni kukunguluka ni wanyamwe tuchiloleganaga. Ngunsachila mme ni chitendewe. Achambusanga wenu akunkomasya.

Yuda

1 Uneji che Yuda jundi jwakutumichila ju Che Yesu Kilisito ni mpwao che Yakobo, ngunnembela wanyamwe ummilanjikwe ni Akunnungu ni wakunonyelwa ni Akunnungu Atati ni Che Yesu Kilisito wakungosa wanyamwe. **2** Ngwapopelela Akunnungu kuti chanasa ni chitendewelete ni unonyelo ichuluche kukwenu. **3** Achambusanga wangu, panaliji nkulimbichila kunlembela nkati ukulupusyo watuli nawo uwe wose, naiweni yambone kunlembela ni kunlimbisa ntima kwa ligongo lya kuchichenjela chikulipi, Akunnungu chiwapele wāndu wāo kamope kwa katema kose. **4** Pakuwa wāndu wāngakwajogopa Akunnungu wāwajinjile kwa chisypela mu mpingo mwetu. Wāndu wo atindenye utenga wa umbone wa Akunnungu wētu kuti atende chikululu, ni kwakana Che Yesu Kilisito jwaali Chilongola ni Ambuje pe. Nambo Malembelo ga Akunnungu galondwele chitandile kalakala kuti kulamulikwa kukwalolela wāndu wo. **5** Namose nkuimanyilila yeleyi yose, ngusaka kunkumbusya yatite Ambuje pakwakulupusya Waisilaeli kutyochela ku Misili, kanyuma kakwe wāauleje awāla wose wāwakanile kulkulupilia. **6** Ni achikatumetume wā kwinani wāanganakwanikwa ni ulamusi wao, ni kupaleka paŵasachilwe kutama, Akunnungu wāwāsile mu chipi ni kwatawā kwa nyolo moŵa gose pangali mbesi kwa ligongo lya kulamulikwa pa lyuwa lyekulungwa lila. (aidios g126) **7** Iyoyopeyo, wāndu wā ku Sodoma ni ku Gomola ni misi jajiwāndikene nawo wālinonyelesye kwa chigwagwa ni kupanganya indu yangaikusachilwa kutendekwa pa chiilu. Alamulikwe kwa kutama pa mooto wa moŵa gose pangali mbesi kuti aŵe chitagū kwa wāndu wāne. (aiōnios g166) **8** Iyoyo ni yatite kuwa wāndu wa, sagamisi syao sikwalongosya kuchisakasya chiilu chao achinsyene, ni kuujalusya ulamusi wa Akunnungu ni kwatukana achikatumetume wā Akunnungu wākwete ukulu kwinani. **9** Nambo namose Mikaeli katumetume jwankulu jwa kwinani paŵakanilanaga ni Shetani nkati chiilu chi che Musa, nganalinda kwalalatila, nambo wātite, "Ambuje ankalipline." **10** Nambo wāndu wā, akuitukana yaili yose yanganaimanyilila. Kwana indu yakuimanyilila nambo akuitendekanya pangaganisya mpela inyama yaikuti kupanganya pangali lunda, ni yele indu ikwajonanga achinsyene. **11** Ulaje uŵe kukwao, pakuwa wāndu wo akuiye litala li che Kaini. Kwa liwamba lya tama ja kukola ipanje agwilenje mu chileŵo chiwāpanganyisye che Balaamu. Pakuwa

wātindigenye mpela iwatindigenye che Kola ni waulajikwe mpela iwaualajikwe che Kola. **12** Wāndu wā akwika ku chindimba chenu cha chakulya chachikulosya unonyelo, wānya wā ali wākajogopa pakuwa kwa wende wao wangalumbana akutaga soni. Wānya wo akulandana ni wākuchinga wākujikutisya achinsyene pe. Wānya wo ali mpela maunde gangali ula gagakujigalikwa ni mbungo. Akulandana ni itela yaipukutiche masamba, yangali isogosi yetupulwe ni kuumula chwa. **13** Wāndu wā ali mpela matumbela gakalipa ga mu bahali, ni ipanganyo yao ya soni ikukopoka nti chiulo. Wāndu wā ali mpela ndondwa syasikwendajenda, syasiwāchikwe pa chipi cha moŵa gose pangali mbesi. (aiōn g165) **14** Ni che Enoki, mundu jwa uŵelesa wa saba chitandise che Adamu wālondwele nkati wāndu wā, achitiji, "Mpilikane naweni Ambuje achiikaga ni mianda kwa mianda ja achikatumetume wā kwinani wākwe wāswela, **15** kukwalamula wāndu wose ni kukwajamuka wose wāngakwajogopa Akunnungu, kwa ligongo lya ipanganyo yao yangalumbana iŵapanganyisye, pamō ni malowē ga wamba gakuwēcheta wāndu wā sambi, ga kwatukana Akunnungu." **16** Wāndu wā ali wā kusongoneka ni kwaŵecheta wāndu wāne, ni akutamanga malinga ni tama syao syangalumbana. Akulifuna ni kwalapa wāndu wāne kwa ligongo lya kupoka kwao achinsyene. **17** Nambo wānyamwe achambusanga wāngu, ngakumbuchile malowē gawāgasasile kalakala achinduna wā Ambuje wētu Che Yesu Kilisito. **18** Wānsalile mwanya yakuti, "Pa moŵa gambesi, chaachikopochela wāndu wāngakwajogopa Akunnungu achitamaga malinga ni tama syao syangalumbana. Ni wānyawo chansechanje wānyamwe." **19** Wēleŵa ali wāndu wāchansapulanye mwanya, wāndu wākusikuya tama syao siŵapagwile nasyo, wānganakola Mbumu jwa Akunnungu. **20** Nambo wānyamwe achambusanga wāngu, njendelechele kulitaŵa pa nsingi wa chikulipi chenu chachiswela nnope, ni kupopela kwa machili ga Mbumu jwa Akunnungu. **21** Ntame mu unonyelo wa Akunnungu nchalolelagha Ambuje wētu Che Yesu Kilisito kuti kwa chanasa chakwe ampeleche ku umi wa moŵa gose pangali mbesi. (aiōnios g166) **22** Mwakolele chanasa wāndu wāne wāali ni lipamba, **23** ni wāndu wāne mwakulupusye kwakwanyakula kwatiosya pa mooto. Ni wāne mwakolele chanasa nchililosyaga, nchimeje tama syao syangalumbana nchichimaga namose iwalo yao yaili ni madoa ga tama syao syangalumbana. **24** Akunnungu akukombola kungosa kuti nkagwa mu sambi, ni kumpeleka mpaka mu ukulu wao kwa lukondwa lwakupunda akuno

ndi nganikola chileŵo. 25 Welewo ūaali Akunnungu
ŵamope, Nkulupusyo jwetu, akole ukulu, ni umwenye
ni ukombole ni ulamusi kwa litala lya Che Yesu Kilisito
Ambuje ūetu, chitandile kalakala, sambano ni mowâ
gose pangali mbesi! Eloo. (aiōn g165)

Chiunukuko

1 Achichi ni chiunukuko chi Che Yesu Kilisito chiwapegwile ni Akunnungu kuti wâlosye âwakutumichila wakwe ichiwoneche pangakaâwa. Kilisito wântumile katumetume jwa kwinani jwakwe wâmanyisyé katumetume jwakwe che Yohana yeleyo.

2 Nombe che Yohana wâasasile yose iâwaiweni nkati Liloâwe lya Akunnungu ni umboni u Che Yesu Kilisito.

3 Akwete upile mundu jwakusyoma maloâwe ga utenga waukulondola, akwete upile wâkupilikana ni kukamulisa gagalembekwe mwelemu, pakuâva moâwa gakutyochela indu yi gâwandichile.

4 Une che Yohana ngujilembela mipingo saba ja wându wâkunkulupilila Kilisito jajili ku chilambo cha Asia. Umbone uâwe kukwenu ni chitendewelete kutyochela kwa Akunnungu jwapali ni juwâpali ni juchaiche, ni kutyochela kwa mbamu saba syasili mmbujo mwa chitengu cha umwenye,

5 ni kutyochela ku Che Yesu Kilisito. Jwaumboni jwakukulupilichika ni jwaandanda kusyusikwa, ni jwakwatawala manwenye wâ pachilambo. Welewo akutunonyela, ni kwa miasi jao atulechelele kutyochela mu kutâwkwa ni sambisyetu.

6 Atutesile tuwê wâmbopesi mu umwenye kuti twatumichile Akunnungu Atati wâo. Ku Che Yesu Kilisito upagwe Ukulu ni ukombole moâwa gose pangali mbesi! Eloo. (aiôñ g165, Hadës g86)

7 Nnole chaiche mmaunde ni mundu jwali jose chivâwone. Nombe aâwala wâwânsomile ni mpamba, ni wându wâ ngosyo syose sya pachilambo chalile malilo ligongo lyao. Eloo.

8 Ambuje Akunnungu jwali ni ukombole wose, jwapali ni juwâpali ni juchaiche akuti, "Une ndili jwaandanda ni jwambesi."

9 Uneji che Yohana, mpwenu, jungulumbikana ni wanyamwe mmasauko ni mu umwenye wa Akunnungu ni mu upilili kwa ligongo lya kwakulupilila Che Yesu Kilisito. Une wâmbeleche mu kutaâwkwa chilumba cha ku Patimo kwa ligongo lya kwalalichila wându Liloâwe lya Akunnungu ni kuâvalanga umboni nkati Che Yesu.

10 Pa luyâ lya Ambuje Mbumu jwa Akunnungu wânanongwesye, ni napilikene li洛we lyekulungwa mu nyuma jangu mpela kusona kwa lipenga,

11 lichitiji, "Nnembe mu chitabu chinkuchiwona ni kuchijausya kwa mipingo saba ja wându wâkunkulupilila Kilisito, jajili mu misi ja Efeso ni Similina ni Peligamo ni Siatila ni Sadi ni Filadefia ni Laodikia."

12 Nipele nagalawiche naalole wâlewo wâkuâwecheta none. Mkugalauka mo, naiweni indu saba yakuâichila imuli yaikolocheckwe ni sahabu,

13 ni pasikati jakwe indu yakuâichila imuli paliji ni jumo jwali mpela Mwana jwa Mundu jwawasile

mwinjilo weleu ni jwantaâwe mkaanda wa sahabu pantima wakwe.

14 Umbo syakwe syaliji syeswela mbee ni meeso gakwe ganyesimaga mpela mooto waukulolela.

15 Makongolo gakwe gang'alime mpela shaba jajikundikwe uchenene pa mooto ni liloâwe lyao lyaliji mpela kukukuma kwa meesi.

16 Nombewo wâkamulile ndondwa saba kunkono wao wa kundyo, ni mu kang'wa mwakwe mwakopweche lipanga lyenole kosekose ni ngope jao jaliji mpela luyâ lyalikuti kung'alima kwa machili gakwe gose.

17 Noneji panammweni nagwilile pamakongolo gao mpela mundu jwawile. Nombejo wâsajichile nkono wao wa kundyo achitiji, "Ngasinjogopa, une ni jwaandanda ni jwambesi.

18 Sooni ndili jwanjumi, naliji wile, nnole ndili jwanjumi moâwa gose pangali mbesi ni moâwa gose pangali mbesi. Ngwete ukombole wa kwatenda wându awe ni ngwete ukombole wa kwiuto kwa wându wâwile. (aiôñ g165, Hadës g86)

19 Nipele, nnembe indu inkwiwona ni indu yaipali sambano jino ni indu yachiityochele paujo.

20 Chantemela cha ndondwa saba simwasiweni ku nkono wangu wa kundyo, ni aila indu saba yakuâichila imuli yekolocheckwe ni sahabu imwaiweni ni chelechi: Asila ndondwa saba sili achikatumetume wâ kwinani wâkwima peuto pa mipingo saba ja wându wâkunkulupilila Kilisito. Ni indu saba yakuâichila imuli ili mipingo jisyene saba ja wându wâkunkulupilila Kilisito.

2 Mwalembele katumetume jwa kwinani jwakwimilila mpingo wa wându wâkunkulupilila Kilisito wa ku Efeso, ngunsalila aga. "Uneji ni jungukamulila ndondwa saba kunkono wangu wa kundyo ni sooni ni jungwendajenda pasikati pa indu saba yakuâichila imuli yaikolocheckwe ni sahabu.

2 Nguimanyilila ipanganyo yenu ni kuchalila kwenu ni upilili wenu mu kundumichila une, nguimanyilila kuti ngankukombola kwapiililila wându wângalumbana ni sooni mwalinjile aâwala wâkulâiâlanga achinduna akuno nganâwa achinduna ni mwamanyilile kuti ali wâkulambusa.

3 Mmweji nli jwakupiililila ni mwasawiche kwa liwamba lya liina lyangu pangapela.

4 Nambo ngwete chindu chimo nkati mmwe, yakuti: ngankuunonyela une mpela imwatiij kundanda.

5 Nipele nkumbuchile imwaliji nkanaâwe kulyungasika, ngalauche ni kuleka sambi ni ntende imwaitesile kundanda.

6 Nambo ngusengwa kwa ligongo lya chindu chimo: nkuiurma ipanganyo ya Wânikolai inguchima none jwakwe.

7 "Jwakwete mapilikanila gakupilikanila apilikane agala Mbumu jwa Akunnungu

gakwasalila mipingo ja wāndu wākunkulupilila katumetume jwa kwinani jwakwimilila mpingo wa Kilisito. "Jwakupunda chinannechele alye isogosi ya wāndu wākunkulupilila Kilisito wa ku Siatila. "Ayi ni chitela cha umi chachili mungunda wa Akunnungu yakuksala Mwana jwa Akunnungu, jwakwete meeso kumbepo. 8 "Mwalembele katumetume jwa kwinani mpela lilamba lya mooto ni makongolo gakwe gali jwakwimilila mpingo wa wāndu wākunkulupilila Kilisito mpela shaba jajikundikwe kwannope. 9 Nguimanyilila wa ku Similina. "Gelega ni gakusala ajula jwali ipanganyo yenu ni unonyelo ni chikulupi ni utumichile jwaandanda ni jwambesi, juwājasiche ni sambano wenu ni upililiu wenu. Ngumanyilila kuti sambano ali jwanjumi. 9 Ngugamanyilila masausyo genu ni nkupanganya yambone nnope kupunda imwaliji iyoyo nguumanyilila ulaje wenu nambo isyene mwe kundanda. 20 Nambo ngwete chindu chimo nkati nli wākusichila! Ngumanyilila yakuti pakuntukana mmwe chingachikusengwasya chakuti: nkunkunda wānyawo wākulīwālāngā Wāyahudi akuno nganāwā jwankongwe Yesebeli jwakulīwālāngā jwakulondola, ni Wāyahudi, nambo ali nyuumba ja kupoolela mpingo kwajiganya wākutumichila wāngu ni kwalyungasya wa Shetani. 10 Nkjogopa masausyo gachigansimane. kuti atende chigwagwa ni kulya indu yetajikwe Mpilikane! Shetani chachaponya wāmopepe wenu mbopesi kwa inyago. 21 None naapele lipesa mu nyuumba jakutāwīlā kuti anlinje, ni wānyamwe kuti aleche sambi, nambo ngakusaka kugalauka ni chinsauche moŵā likumi. Mmeje wākukulupilichika kuleka sambi sya chikululu chakwe. 22 Mpilikane! mpaka kuwa, ni une chinampe chindu mpela Chinaajamuche kwa kwataga ulwele wakalipa. singwa ja umi nti mbote kwa ligongo lya kupunda. Sooni aŵāla wākutenda nawo chikululu chasauche 11 "Jwakwete mapilikanilo gakupilikanila, apilikane kwannope, iŵāga ngakugalauka ni kuleka sambi agala Mbamu jwa Akunnungu gakwasalila mipingo syatesile nawo. 23 Sooni chinaaulaje achalongo ja wāndu wākunkulupilila Kilisito! "Jwakupunda wākwe. Ni mipingo jose ja wāndu wākunkulupilila yeleyo ngapotekwa ng'o ni chiwa chaawīlī. 12 Kilisito chijimanyilile kuti une ni jungujimanya mitima "Mwalembele katumetume jwa kwinani jwakwimilila ni nganisyō sya wāndu. None chinaalipe jwalijose mpingo wa wāndu wākunkulupilila Kilisito wa ku jwa mwenumwe malinga ni yakuitenda. 24 "Nambo Peligamo. "Gelega ni gakusala ajula jwakwete mwanya wāne wānli ku Seatela wānganinkuye lipanga lyenole mosemose. 13 Ngumanyilila kuti majiganyo ga wākwiganya wā unami ni nganinlijiganya ncutama mu musi waukulongoswa ni umwenye wa indu yaikuwālanjikwa kuti ili indu ya munkati nnope Shetani. Nambo mwe nkwendelechela kulikamulisa ya Shetani. Ngunsalila kuti ngisinantwika nsigo liina lyangu. Nganinchikana chikulupi chandinacho wine kupunda agala gunkwete. 25 Nkusachilwa kukwangu, namose mmoŵā ga che Antipa jwaumboni kwendelechela kukulupilila ni kuujitichisyā utenga jwangu jwakukulupilichika, juwālajikwe mu chilambo wa chikulupi umpochele, mpaka pachiice po. 26 chenu chachikulongoswa ni Shetani. 14 Nambo Ni jwele jwakupunda ni kwendelechela kupanganya ngwete indu kanandi yangāwā yambone nkati mmwe ingusaka mpaka kumbesi chinampe ulamusi ulaula pakūwā mwalesile wāndu wāne mwa wānyamwe umbochele kutyochela kwa Atati wāngu, pachanya pa ajiganyikwe majiganyo ga wājiganyaga che Balaamu wāndu wā ilambo yose. 27 Nombejo chachalamula kalakala. Wānjigenye che Balaki wāyenye wāndu wā ilambo kwa nkongojo wa chisyano ni wā Isilaeli atende sambi. Usyene wājigenye alye kwalīwāta mpela yaikuti kukasikwa yombo ya llongo. chakulya chachityochekwe mbopesi kwa inyago, 28 Chinampe ndondwa ja mng'andu mpela indite ni kutenda chigwagwa. 15 Sooni nkwtete wāne kupochele ulamusi kutyochela kwa Atati wāngu. 29 wākugajitichisyā majiganyo ga Wānikolai. 16 "Jwakwete mapilikanilo gakupilikanila, apilikane agala Ngalauche ni kuleka sambi, pangatenda yeleyo Mbamu jwa Akunnungu gakwasalila mipingo ja wāndu chinanyichilile chitema ni kumenyana nawo wāndu wākunkulupilila Kilisito!

wo kwa lipanga lyalikutyochela mu kang'wā jangu.

17 "Jwakwete mapilikanilo gakupilikanila, apilikane agala Mbamu jwa Akunnungu gakwasalila mipingo ja wāndu wākunkulupilila Kilisito! "Jwakupunda, jwelejo chinaape chakulya chachikuwālanjikwa mana jajisisiche kwinani ni sooni chinaape wēlewo liganga lyeswela ni peganga po palembekwe liina lya sambano lyangalikumanyika ni jwine ikaŵe ajula pe jwakulipochela." 18 "Mwalembele

3 "Mwalembele katumetume jwa kwinani jwakwimilila mpingo wa wāndu wākunkulupilila Kilisito wa ku Sadi. "Yeleyi ni yakuti jwali ni Mbamu saba sya Akunnungu ni ndondwa saba. Nguimanyilila isambo yenu, nkumanyika kuti nli jwanjumi nambo, usyene mmwile. 2 Njimuche, ngalimbisyē agala gamburgone gagasigalile kukwenu ni gelego gakaika kuwa. Pakuwā mpaka sambano nganinagaona

masengo genu kuwa gemalilwe paujo pa Akunnungu Kilisito wa ku Laodikia. "Uneji nguwilanjikwa Elo, wangu. 3 Nipele nkumbuchile imwatite kupocheila ni jwaumboni jwakukulupilichika jwausyene, ndande ja imwatite kupilikana ni imwatite kwitichisyu yeleyo ni yepanganyikwe yose yaigumbile Akunnungu, nguti kugalauka ni kuleka sambi. Nambo iwayaga nganijmuka, yelei. 15 Nguimanyillila ipanganyo yenu, kuti nganimma chiiche mpela jwa wiyi, nomwe ngisimmanyiliila wa kusisima atamuno wa mootho. Ikaliji mmbaya nkaliji ndawi jachinannychiile. 4 Nambo nkwtete wāndu wa kusisima pane wa mootho. 16 Nipele pakuwā ndi wāngatupa ku Sadi wāngananyakasya nguo syao. wāntukuta, nganimma wa kusisima namuno wa mootho, Welewo chajende none ali awete iwalo yeswela chinanlukule ntyoche mukang'wa jangu. 17 Ligongo pakuwāakuwājilwa. 5 "Juchapunde chinawasye nkut, 'Ndili jwakusichila ni ngwete ipanje, ngangulajila iwalo yeswela mpela wānyawo, none ngisinalityosya chindu chachili chose.' Nambo ngankumanyiliila kuti ng'o liina lyakwe mu chitabu cha umi. Sooni nli jwausauchi ni jwakulaga ni jwaulanda ni jwangalola chinyitichisyu kwa kang'wa jangu paujo pa Atati sooni nli matakope. 18 Ngumpa lunda kuti, nsuume wāngu, ni paujo pa achikatumetume wāo wa kwinani kwangune sahabu jejenjetukule ni mootho, kuti nsichile kuti jwelejo ali jwangu. 6 "Jwakwete mapilikanilo ni kusuma iwalo yeswela kuti mbwale, ni kusisa soni gakupilikanila, apilikane agala Mbamu jwa Akunnungu sysa kutama kwenu matakope. Iyoyopeyo nsuume gakwasalila mipingo ja wāndu wākunkulupilila Kilisito. ntela ni kupakala mmeeso genu kuti nkombole 7 "Kwa katumetume jwa kwinani jwakwimiliila mipingo kulola. 19 Uneji ngwajamuka ni kwalamula wose wa wāndu wākunkulupilila Kilisito wa ku Filadefia wāngwanonyela. Nipele nlimbile ni kuleka sambi mwalembele yelei. "Yeleyi ni yakuti kusala ajula syenu. 20 Mpilikane! Ngwima pannango ni kupoposya, jwanswela ni jwausyenesyene, jwakwete ukombole mundu apilikanaga liloŵe lyangu ni kuugula, chinyinjile wa kwalechela wāndu ajinjile mu umwenye wakwe. kwa jwelejo, none chilye pamo ni jwelejo ni jwelejo Ni jwakuugula nnango, ni ngapagwa jwakukombola pamo ni une. 21 "Juchapunde chinjalecheleta kutama kuugala. Ni jwakuugala nnango ni ngapagwa chiwandi ni une pa chitengu changu cha umwenye, jwakukombola kuugula. 8 Nguimanyillila ipanganyo mpela une indite kupunda ni kutama chiwandi ni yenu, ngumanyillila kuti nkwtete machili gamanandi Atati wāngu pachitengu chao cha umwenye. 22 nambo nkamulisyeliloŵe lyangu ni nganinlikana liina "Jwakwete mapilikanilo gakupilikanila, apilikane agala lyangu. Mpilikane! Misile paujo penu nnango weugule, Mbamu jwa Akunnungu gakwasalila mipingo ja wāndu wākunkulupilila Kilisito."

4 Pakumala kugaona gelego, nauweni nnango weugule kwinani. Ni liloŵe linalipikene kundanda lilyapikaniche mpela lipenga lichitiji, "Nkwele akuno, none chinannosye indu yachiikopochele mmbujo." 2 Papopo Mbamu jwa Akunnungu wānongwesye une. Nachiweni chitengu cha umwenye kwinani kula ni jumo atemi pa chitengu chila. 3 Juwatempi pa chitengu jula jwang'alime mpela liganga lya alumasi ni mpela liganga lyakusalala lyechejua lya akiki. Ukunje wa ula wanyesime mpela liganga lya chisamba lyalikuwilanjikwa sumalidi uli usyungwile chitengu cha umwenye chila mbande syose. 4 Paliji ni itengu ine ya chimwenye ishilini na nne iyachisungwile achila chitengu cha umwenye. Ni pa itengu yo wātempi achachekulu ishilini na nne. Wāwete iwalo yeswela ni pa mitwe jao indu mpela singwa yaikolochekwe ni sahabu. 5 Pa chitengu cha umwenye po pakopokaga kumesya ni ilindimo ni njasi. Paujo pa chitengu cha umwenye chila pakolelaga imuli saba, yeleyo ikulosya mbamu saba sysa Akunnungu. 6 Sooni paujo pa chitengu cha umwenye chila kwaliji ni chindu chichawonekaga mpela litanda

lilyakolocheke ni lindala, chichanyesimaga nnope misengo saba ni meeso saba, yaikulosya Mbumu mpela ligilasi. Achila chitengu cha umwenye chichaliji saba sya Akunnungu syasitumikwe mchilambo chose. pambindikati, chaliji chesungule ni yepanganyikwe 7 Mwanangondolo wajawile ni kuchijigala chitabu yejumi ncheche yegumbale meeso paujo ni kunyuma. chila ku nkono wa kunlyo wa welewo wakutama 7 Chepanpanyikwe chandanda chalandene ni lisimba pa chitengu cha umwenye chila. 8 Pawachijigele ni chepanpanyikwe chaawilii mpela ngombe jamwana chitabu chila, yepanganyikwe yejumi ncheche ila, ni chepanpanyikwe chaatatatu chalandene ni mundu ni pamo ni achachekulu ishilini na nne wala wagonile chepanpanyikwe chancheche chaliji mpela kapungu manguku paujo pa Mwanangondolo. Kila mundu jwakuguluka. 8 Yepanganyikwe yejumi ncheche akwete ching'wenyeng'wenye ni mbale sya sahabu yo, kila chimo chana mapapiko sita, ni igumbele syasigumbele ubani, gele ni mapopelo ga wandu meeso mbande syose mpaka kuusi kwa ipapiko, wa Akunnungu. 9 Nombewo wajimbile lujimbo nombe nganileka kuwacheta muusi ni chilo ichitiji: Iwa sambano achitiji: "Mmwe ni wankuwajilwa "Waswela, waswela, waswela, Ambuje Akunnungu kuchiunukula chitabu, ni kuitupula imatilo yakwe. waali ni ukombole wose, waali wajilji ni wachaike." Pakuwa mwasikitwe, ni kwa miasi jenu mwawombolele 9 Yepanganyikwe yejumi yo ikwimba nyimbo sya Akunnungu wetu, wandu wa ngoso ni wa ndimi kwakusa ni kwalapa ni kwatogolelo welewo ni wandu wa ilambo yose ni wa mitundu jajili wakutama pa chitengu cha umwenye, welewo jose. 10 Mwatesile aye wambopesi mu umwenye waali wajumi mowa gose pangali mbesi ni mowa wa Akunnungu kuti watumichile, ni wanyawo chiwaatawale wandu wose wa pa chilambo." yeleyo, achachekulu ishilini na nne wala akuligoneka 11 Ni panapundile kulola, nagapilikene malowé manguku pa sajo sya welewo wakutama pachitengu cha umwenye, ni akwapopelela welewo wakutama mowa gose pangali mbesi ni mowa gose pangali mbesi. Wawikaga indu yao yaili mpela singwa paujo pa chitengu cha umwenye achitiji: (aiōn g165) 11 "Nkuwajilwa mmwe Ambuje wetu ni Akunnungu wetu, kupochela lumbili ni luchimbichimbi ni machili, pakuwa alakwe ni umwaihanganyisye yose yaili, ni kwa kusaka kwenu indu yose yapanganyikwe ni ipali."

5 Nipele nachiweni chitabu mu nkono wa kunlyo wa jwelejo wakutama pa chitengu cha umwenye, chilembekwe nkati ni paasa pakwe ni kuugalikwa kwakulimba ni imatilo saba. 2 Sooni nammweni katumetume jwa kwinani jwali ni machili ali nkuwilanga kwakunyanyisa achitiji, "Ana waani wakuwajilwa kumatukula imatilo ni kuchiunukula chitabu?" 3 Nambo nganapagwa mundu kwinani namose pa chilambo, namose paasi chilambo, juwakombwele kuchiugula chitabu cho atamuno kuchilola chachilembekwe nkati mwakwe. 4 None nalisile nnope ligongo nganapagwa mundu juwawoneche kuti jwakuwajilwa kuchiugula chitabu atamuno kuchilola chachilembekwe nkati mwakwe. 5 Nipele jumo jwa achachekulu wala wasalile, "Nkalila. Nnole! Lisimba lya lukoso Iwa Yuda, uwelesi u che Daudi, welewo ampundile Shetani ni kuwajilwa kukutula imatilo saba ni kuchiugula chitabu." 6 Nipele nammweni Mwanangondolo ajimi yejumi achitiji, "Njise!" 4 Pelepo jwakopochele chiwandi ni chitengu cha umwenye pasikati ja falasi jwine jwanchejeu. Juwankwesile falasi jo yepanganyikwe yejumi ncheche ni achachekulu. wapegwilwe masengo ga kuchisumula chitendeweles Nombejo waoneche nti jwammulajikwe, jwana pa chilambo kuti wandu aulagane achinsyene,

6 Nipele nambweni Mwanangondolo achimatukulaga chimo mwa imatilo saba ila, ni nampilikene jumo jwa yepanganyikwe yejumi yo alinkuwacheta kwa lilo we lyakulindima, "Njise!" 2 Nipele nachiweni chinyama chachiswela chachikuwilanjikwa falasi. Ajula jwachikwesile ali ajigete ukunje. Akunnungu wampele jwelejo chindu mpela singwa ja chimwenye. Nipele ajula juwakopochele jwatyosile ni kwaula kwapunda wandu. 3 Sooni pawachimatukwile chimatilo chawili, nampilikene jwaawilii jwa yepanganyikwe chitabu." 4 Pelepo jwakopochele chiwandi ni chitengu cha umwenye pasikati ja falasi jwine jwanchejeu. Juwankwesile falasi jo yepanganyikwe yejumi ncheche ni achachekulu. wapegwilwe masengo ga kuchisumula chitendeweles Nombejo waoneche nti jwammulajikwe, jwana pa chilambo kuti wandu aulagane achinsyene,

nombewo wapegwilwe lipanga lyalikulungwa. 5 Ni 7 Pakumala yeleyo naweni achikatemetume wâ paŵachimatukwile chimatilo chaatatu, nampilikene kwinani ncheche ali ajimi mu mbande ncheche sya jwaataatu jwa yepanganyikwe yejumi achitiji, "Njise!" chilambo. Wajimi kuti asiŵile mbungo jajikutyochela Nipele nammweni falasi jwampiliu ni juŵankwesile kila mbande kuti jikasapuga pachilambo pane falasi jo ali ajigele chindu chakupimila chisilo mu nkono mu bahali pane pa chitela chachili chose. wakwe. 6 Nipele napilikene mpela lilöwe pasikati ja 2 Nipele nammweni katemetume jwa kwinani yepanganyikwe yejumi ncheche yo lichitiji, "Chibaba jwine achikwelaga kutyochela kungopochelo lyuâ, cha utandi wa shayili chikusumikwa kwa malipilo achikamulaga chimanyisyo cha Akunnungu wâjumi. ga masengo ga lyuâ limo, ni ibaba itatu ya shaili Wanyanyisyo ni kwasalila achikatemetume wâ kwinani ikusumikwa iyoyo nambo ngasingajonanga mauta ni divai!" 7 Paŵachimatukwile chimatilo cha ncheche, nampilikene jwa ncheche jwa yepanganyikwe yejumi achitiji, "Njise!" 8 Ni nammweni falasi jwa chilii. Ni jwankwesile jwele falasi jo liina lyakwe lili Chiwa alongene ni liuto lya wându wâwile. Nombe wose wâwîli wapegwilwe ulamusi wa mbua ja ncheche ja chilambo, waulaje wându kwa lipanga pane kwa sala pane kwa ilwele pane kuulagwa ni inyama ya mu chilambo. (Hades g86) 9 Paŵachimatukwile chimatilo cha nsano nasiweni paasi pa chilisa cha kwinani, mbumu sya wându wâwaulajikwe kwa ligongo lya kulalichila lilöwe lya Akunnungu ni ligongo lya umboni uŵautyosile. 10 Walisile kwa lilöwe lyekulungwa achitiji, "Ambuje wâali ni ukombole ni wâswela ni wâausyenesyene chinkawé mpaka chakachi, kwika kukwalamula wându wâ pa chilambo ni kwajamuka wâausyenesyene chinkawé mpaka chakachi, kwika lukosyo lwa Asheli watajikwe wându elufu kumi na mbili, mu lukosyo lwa Nafutali watajikwe wându elufu kumi na mbili. 11 Akunnungu wapele kila jumo watajikwe wându elufu kumi na mbili, mu lukosyo chiwalo cheleu ni cheswela ni kwasalila kuti apunde iwa Lawi watajikwe wându elufu kumi na mbili, mu kulindilila kwa mówa kanandi mpaka pachamalile lukosyo lwa Isakali watajikwe wându elufu kumi kuulajikwa achikapolo achinjao ni achalongo achinjao na mbili. 12 Nipele naiweni watajikwe wându elufu kumi na mbili, mu lukosyo lwa Yusufu mwanangondolo paŵachimatukwile chimatilo cha watajikwe wându elufu kumi na mbili, mu lukosyo sita, kwaliji ni chindendemesi chachikulungwa cha chilambo, luyâ lyatendekwe lyepiliu wîi, ni Iwesi 13 Ni ndondwa wându lyakanapakombola kuâwalanga mundu, wându syagwile pachilambo, chisau chitela cha ntini kutyochela kila chilambo, ni wându wâ mitundu ni kila yachikuti pakulakatisya isogosi yakwe yangakomala lukosyo ni wându wâ kila iwecheto, ali ajimi paujo pa paukupukunyikwa ni mbungo jajikulungwa. 14 chitengu cha umwenye ni paujo pa Mwanangondolo, Kumaunde kwaâwîligwe mpela mpasa ni kutyochekwa. ali awete iwalo yeswela ni kukamulila nyambi sya Itumbi yose ni ilumba yose chisejechekwe kutyochela itela ya mitende mmakono mwao. 15 Mamwenye wâ pachilambo, wanyanyisyenye achitiji, "Ukulupusyo wetu ukutychela achakulu ni achakulungwa wângondo ni wându wâ kwa Akunnungu wêtu wâkutama pa chitengu cha kusichila ni wându wâ machili ni kapolo jwalirose ni mundu jwangaâ kapolo, walisisile mmbugu ni pasikati ja lwalla syasili mmatumbi. 16 Achigasalilaga matumbi ni lwala kuti, "Ntugwilile ni kutusisa kuti tukaloleka cha umwenye ni lutumbilo lwa Mwanangondolo! 17 cha umwenye ni lutumbilo lwa Mwanangondolo! 18 Pakuâlyuâ lyekulungwa lya lutumbilo lwa liiche. Ana wâani uchakombole kulama?"

7 Pakumala yeleyo naweni achikatemetume wâ kwinani ncheche ali ajimi mu mbande ncheche sya jwaataatu jwa yepanganyikwe yejumi achitiji, "Njise!" chilambo. Wajimi kuti asiŵile mbungo jajikutyochela Nipele nammweni falasi jwampiliu ni juŵankwesile kila mbande kuti jikasapuga pachilambo pane falasi jo ali ajigele chindu chakupimila chisilo mu nkono mu bahali pane pa chitela chachili chose. wakwe. 6 Nipele napilikene mpela lilöwe pasikati ja 2 Nipele nammweni katemetume jwa kwinani yepanganyikwe yejumi ncheche yo lichitiji, "Chibaba jwine achikwelaga kutyochela kungopochelo lyuâ, cha utandi wa shayili chikusumikwa kwa malipilo achikamulaga chimanyisyo cha Akunnungu wâjumi. ga masengo ga lyuâ limo, ni ibaba itatu ya shaili Wanyanyisyo ni kwasalila achikatemetume wâ kwinani ikusumikwa iyoyo nambo ngasingajonanga mauta ni divai!" 7 Paŵachimatukwile chimatilo cha ncheche, nampilikene jwa ncheche jwa yepanganyikwe yejumi achitiji, "Njise!" 8 Ni nammweni falasi jwa chilii. Ni jwankwesile jwele falasi jo liina lyakwe lili Chiwa alongene ni liuto lya wându wâwile. Nombe wose wâwîli wapegwilwe ulamusi wa mbua ja ncheche ja chilambo, waulaje wându kwa lipanga pane kwa sala pane kwa ilwele pane kuulagwa ni inyama ya mu chilambo. (Hades g86) 9 Paŵachimatukwile chimatilo cha nsano nasiweni paasi pa chilisa cha kwinani, mbumu sya wându wâwaulajikwe kwa ligongo lya kulalichila lilöwe lya Akunnungu ni ligongo lya umboni uŵautyosile. 10 Walisile kwa lilöwe lyekulungwa achitiji, "Ambuje wâali ni ukombole ni wâswela ni wâausyenesyene chinkawé mpaka chakachi, kwika kukwalamula wându wâ pa chilambo ni kwajamuka wâausyenesyene chinkawé mpaka chakachi, kwika lukosyo lwa Asheli watajikwe wându elufu kumi na mbili, mu lukosyo lwa Nafutali watajikwe wându elufu kumi na mbili. 11 Akunnungu wapele kila jumo watajikwe wându elufu kumi na mbili, mu lukosyo chiwalo cheleu ni cheswela ni kwasalila kuti apunde iwa Lawi watajikwe wându elufu kumi na mbili, mu kulindilila kwa mówa kanandi mpaka pachamalile lukosyo lwa Isakali watajikwe wându elufu kumi kuulajikwa achikapolo achinjao ni achalongo achinjao na mbili. 12 Nipele naiweni watajikwe wându elufu kumi na mbili, mu lukosyo lwa Yusufu mwanangondolo paŵachimatukwile chimatilo cha watajikwe wându elufu kumi na mbili, mu lukosyo sita, kwaliji ni chindendemesi chachikulungwa cha chilambo, luyâ lyatendekwe lyepiliu wîi, ni Iwesi 13 Ni ndondwa wându lyakanapakombola kuâwalanga mundu, wându syagwile pachilambo, chisau chitela cha ntini kutyochela kila chilambo, ni wându wâ mitundu ni kila yachikuti pakulakatisya isogosi yakwe yangakomala lukosyo ni wându wâ kila iwecheto, ali ajimi paujo pa paukupukunyikwa ni mbungo jajikulungwa. 14 chitengu cha umwenye ni paujo pa Mwanangondolo, Kumaunde kwaâwîligwe mpela mpasa ni kutyochekwa. ali awete iwalo yeswela ni kukamulila nyambi sya Itumbi yose ni ilumba yose chisejechekwe kutyochela itela ya mitende mmakono mwao. 15 Mamwenye wâ pachilambo, wanyanyisyenye achitiji, "Ukulupusyo wetu ukutychela achakulu ni achakulungwa wângondo ni wându wâ kwa Akunnungu wêtu wâkutama pa chitengu cha kusichila ni wându wâ machili ni kapolo jwalirose ni mundu jwangaâ kapolo, walisisile mmbugu ni pasikati ja lwalla syasili mmatumbi. 16 Achigasalilaga matumbi ni lwala kuti, "Ntugwilile ni kutusisa kuti tukaloleka cha umwenye ni lutumbilo lwa Mwanangondolo! 17 cha umwenye ni lutumbilo lwa Mwanangondolo! 18 Pakuâlyuâ lyekulungwa lya lutumbilo lwa liiche. Ana wâani uchakombole kulama?"

7 Pakumala yeleyo naweni achikatemetume wâ kwinani ncheche ali ajimi mu mbande ncheche sya jwaataatu jwa yepanganyikwe yejumi achitiji, "Njise!" chilambo. Wajimi kuti asiŵile mbungo jajikutyochela Nipele nammweni falasi jwampiliu ni juŵankwesile kila mbande kuti jikasapuga pachilambo pane falasi jo ali ajigele chindu chakupimila chisilo mu nkono mu bahali pane pa chitela chachili chose. wakwe. 6 Nipele napilikene mpela lilöwe pasikati ja 2 Nipele nammweni katemetume jwa kwinani yepanganyikwe yejumi ncheche yo lichitiji, "Chibaba jwine achikwelaga kutyochela kungopochelo lyuâ, cha utandi wa shayili chikusumikwa kwa malipilo achikamulaga chimanyisyo cha Akunnungu wâjumi. ga masengo ga lyuâ limo, ni ibaba itatu ya shaili Wanyanyisyo ni kwasalila achikatemetume wâ kwinani ikusumikwa iyoyo nambo ngasingajonanga mauta ni divai!" 7 Paŵachimatukwile chimatilo cha ncheche, nampilikene jwa ncheche jwa yepanganyikwe yejumi achitiji, "Njise!" 8 Ni nammweni falasi jwa chilii. Ni jwankwesile jwele falasi jo liina lyakwe lili Chiwa alongene ni liuto lya wându wâwile. Nombe wose wâwîli wapegwilwe ulamusi wa mbua ja ncheche ja chilambo, waulaje wându kwa lipanga pane kwa sala pane kwa ilwele pane kuulagwa ni inyama ya mu chilambo. (Hades g86) 9 Paŵachimatukwile chimatilo cha nsano nasiweni paasi pa chilisa cha kwinani, mbumu sya wându wâwaulajikwe kwa ligongo lya kulalichila lilöwe lya Akunnungu ni ligongo lya umboni uŵautyosile. 10 Walisile kwa lilöwe lyekulungwa achitiji, "Ambuje wâali ni ukombole ni wâswela ni wâausyenesyene chinkawé mpaka chakachi, kwika kukwalamula wându wâ pa chilambo ni kwajamuka wâausyenesyene chinkawé mpaka chakachi, kwika lukosyo lwa Asheli watajikwe wându elufu kumi na mbili, mu lukosyo lwa Nafutali watajikwe wându elufu kumi na mbili. 11 Akunnungu wapele kila jumo watajikwe wându elufu kumi na mbili, mu lukosyo chiwalo cheleu ni cheswela ni kwasalila kuti apunde iwa Lawi watajikwe wându elufu kumi na mbili, mu kulindilila kwa mówa kanandi mpaka pachamalile lukosyo lwa Isakali watajikwe wându elufu kumi kuulajikwa achikapolo achinjao ni achalongo achinjao na mbili. 12 Nipele naiweni watajikwe wându elufu kumi na mbili, mu lukosyo lwa Yusufu mwanangondolo paŵachimatukwile chimatilo cha watajikwe wându elufu kumi na mbili, mu lukosyo sita, kwaliji ni chindendemesi chachikulungwa cha chilambo, luyâ lyatendekwe lyepiliu wîi, ni Iwesi 13 Ni ndondwa wându lyakanapakombola kuâwalanga mundu, wându syagwile pachilambo, chisau chitela cha ntini kutyochela kila chilambo, ni wându wâ mitundu ni kila yachikuti pakulakatisya isogosi yakwe yangakomala lukosyo ni wându wâ kila iwecheto, ali ajimi paujo pa paukupukunyikwa ni mbungo jajikulungwa. 14 chitengu cha umwenye ni paujo pa Mwanangondolo, Kumaunde kwaâwîligwe mpela mpasa ni kutyochekwa. ali awete iwalo yeswela ni kukamulila nyambi sya Itumbi yose ni ilumba yose chisejechekwe kutyochela itela ya mitende mmakono mwao. 15 Mamwenye wâ pachilambo, wanyanyisyenye achitiji, "Ukulupusyo wetu ukutychela achakulu ni achakulungwa wângondo ni wându wâ kwa Akunnungu wêtu wâkutama pa chitengu cha kusichila ni wându wâ machili ni kapolo jwalirose ni mundu jwangaâ kapolo, walisisile mmbugu ni pasikati ja lwalla syasili mmatumbi. 16 Achigasalilaga matumbi ni lwala kuti, "Ntugwilile ni kutusisa kuti tukaloleka cha umwenye ni lutumbilo lwa Mwanangondolo! 17 cha umwenye ni lutumbilo lwa Mwanangondolo! 18 Pakuâlyuâ lyekulungwa lya lutumbilo lwa liiche. Ana wâani uchakombole kulama?"

7 Pakumala yeleyo naweni achikatemetume wâ kwinani ncheche ali ajimi mu mbande ncheche sya jwaataatu jwa yepanganyikwe yejumi achitiji, "Njise!" chilambo. Wajimi kuti asiŵile mbungo jajikutyochela Nipele nammweni falasi jwampiliu ni juŵankwesile kila mbande kuti jikasapuga pachilambo pane falasi jo ali ajigele chindu chakupimila chisilo mu nkono mu bahali pane pa chitela chachili chose. wakwe. 6 Nipele napilikene mpela lilöwe pasikati ja 2 Nipele nammweni katemetume jwa kwinani yepanganyikwe yejumi ncheche yo lichitiji, "Chibaba jwine achikwelaga kutyochela kungopochelo lyuâ, cha utandi wa shayili chikusumikwa kwa malipilo achikamulaga chimanyisyo cha Akunnungu wâjumi. ga masengo ga lyuâ limo, ni ibaba itatu ya shaili Wanyanyisyo ni kwasalila achikatemetume wâ kwinani ikusumikwa iyoyo nambo ngasingajonanga mauta ni divai!" 7 Paŵachimatukwile chimatilo cha ncheche, nampilikene jwa ncheche jwa yepanganyikwe yejumi achitiji, "Njise!" 8 Ni nammweni falasi jwa chilii. Ni jwankwesile jwele falasi jo liina lyakwe lili Chiwa alongene ni liuto lya wându wâwile. Nombe wose wâwîli wapegwilwe ulamusi wa mbua ja ncheche ja chilambo, waulaje wându kwa lipanga pane kwa sala pane kwa ilwele pane kuulagwa ni inyama ya mu chilambo. (Hades g86) 9 Paŵachimatukwile chimatilo cha nsano nasiweni paasi pa chilisa cha kwinani, mbumu sya wându wâwaulajikwe kwa ligongo lya kulalichila lilöwe lya Akunnungu ni ligongo lya umboni uŵautyosile. 10 Walisile kwa lilöwe lyekulungwa achitiji, "Ambuje wâali ni ukombole ni wâswela ni wâausyenesyene chinkawé mpaka chakachi, kwika kukwalamula wându wâ pa chilambo ni kwajamuka wâausyenesyene chinkawé mpaka chakachi, kwika lukosyo lwa Asheli watajikwe wându elufu kumi na mbili, mu lukosyo lwa Nafutali watajikwe wându elufu kumi na mbili. 11 Akunnungu wapele kila jumo watajikwe wându elufu kumi na mbili, mu lukosyo chiwalo cheleu ni cheswela ni kwasalila kuti apunde iwa Lawi watajikwe wându elufu kumi na mbili, mu kulindilila kwa mówa kanandi mpaka pachamalile lukosyo lwa Isakali watajikwe wându elufu kumi kuulajikwa achikapolo achinjao ni achalongo achinjao na mbili. 12 Nipele naiweni watajikwe wându elufu kumi na mbili, mu lukosyo lwa Yusufu mwanangondolo paŵachimatukwile chimatilo cha watajikwe wându elufu kumi na mbili, mu lukosyo sita, kwaliji ni chindendemesi chachikulungwa cha chilambo, luyâ lyatendekwe lyepiliu wîi, ni Iwesi 13 Ni ndondwa wându lyakanapakombola kuâwalanga mundu, wându syagwile pachilambo, chisau chitela cha ntini kutyochela kila chilambo, ni wându wâ mitundu ni kila yachikuti pakulakatisya isogosi yakwe yangakomala lukosyo ni wându wâ kila iwecheto, ali ajimi paujo pa paukupukunyikwa ni mbungo jajikulungwa. 14 chitengu cha umwenye ni paujo pa Mwanangondolo, Kumaunde kwaâwîligwe mpela mpasa ni kutyochekwa. ali awete iwalo yeswela ni kukamulila nyambi sya Itumbi yose ni ilumba yose chisejechekwe kutyochela itela ya mitende mmakono mwao. 15 Mamwenye wâ pachilambo, wanyanyisyenye achitiji, "Ukulupusyo wetu ukutychela achakulu ni achakulungwa wângondo ni wându wâ kwa Akunnungu wêtu wâkutama pa chitengu cha kusichila ni wându wâ machili ni kapolo jwalirose ni mundu jwangaâ kapolo, walisisile mmbugu ni pasikati ja lwalla syasili mmatumbi. 16 Achigasalilaga matumbi ni lwala kuti, "Ntugwilile ni kutusisa kuti tukaloleka cha umwenye ni lutumbilo lwa Mwanangondolo! 17 cha umwenye ni lutumbilo lwa Mwanangondolo! 18 Pakuâlyuâ lyekulungwa lya lutumbilo lwa liiche. Ana wâani uchakombole kulama?"

mbesi! Elool!" (aiōn g165) 13 Jumo jwa achachekulu ga ngalaŵa lyajonasiche. 10 Nipele katumetume wala wāusiseye, "Ana wāani wēlewā wākuwala iwalo jwa kwinani jwaatatu wāgombile lipenga lyakwe. yeswela, nombewo aumile kwapi?" 14 None najanjile, "Ambuje wāngu mmwe nkumanyiliila." Nombewo wāsalile une kuti, "Aŵa ni wēwāla wājombweche ni kulama mmasausyo gamakulungwa gala. Achapilerje iwalo yao ni kuiswejesya kwa miasi ja Mwanangondolo. 15 Kwaligongo lyo ali paujo pa chitengu cha umwenye wājinji uŵang'wele gele meesi go wāwile ligongo cha Akunnungu, ni akwatumichila wēlewo muusi iya kuwāwa kwa meesi. 16 Nombewo ngajakola sala sooni namose njota, ngasilyasoma lyuŵa namose ntukuta wakalipa. 17 Pakuwā Mwanangondolo jwali pasikati pa chitengu cha umwenye chaŵe jwakuchinga jwao ni chiŵalongosye ku uliŵa wa meesi ga umi. Ni Akunnungu chiŵasyule misosi jose pa meeso gao."

8 Mwanangondolo paŵakutwile chimatilo cha saba, kwinani kwalijji jii katema ka nusu saa. 2 None naweni achikatumetume ūa kwinani saba, aŵala wākwima paujo pa Akunnungu ali apegwilwe mapenga saba. 3 "Nipele wāiche katumetume jwa kwinani jwine ni wājimi paujo pa chilisa akamulile cheteso cha sahabu. Wapegwilwe ubani wejinji kuti atyosye mbopesi pamo ni mapopelo ga wāndu wose ūa Akunnungu pachanya pa chilisa cha sahabu chachili paujo pa chitengu cha umwenye. 4 Lyosi lya ubani wo pamo ni mapopelo ga wāndu ūa Akunnungu yakwesile paujo pa Akunnungu kutyochela mmakono ga katumetume jwa kwinani jwakwima paujo pa Akunnungu. 5 Nipele katumetume jwa kwinani jula wāchijigele cheteso chila ni wāchigumbesye mooto kutyochela pa chilisa, ni wāchiponyisye cheteso pachilambo. Kwatyochele ilindimo ni njasi ni kumesya ni chindendemesi cha chilambo. 6 "Achikatumetume ūa kwinani saba wāŵaliji ni mapenga saba ūala wāliwīchile chile kugomba. 7 Katumetume jwa kwinani jwaandanda wāgombile lipenga lyekwe. Pelepo kwatyochele ula ja maganga jewanganyiche ni mooto ni miasi, ni janyele mu chilambo. Liunjili limo mwa maunjili gatatu gagali yalumo mu chilambo lyatiniche ni mooto ni liunjili liine lya itela lyatiniche ni mooto, ni masamba gamaŵisi gose gatiniche ni mooto. 8 Nipele katumetume jwa kwinani jwaawâili wāgombile lipenga lyakwe. Ni chaphonyekwe mu bahali chindu chachili mpela chitumbi chekulungwa chachikukolela mooto ni liunjili limo mwa maunjili gatatu gagali yalumo mmeesi ga bahali gasandwiche miasi. 9 Liunjili limo lya maunjili gatatu gagali yalumo ga yepanganyikwe yaili mu bahali lyawile, liunjili limo lya maunjili gatatu

ga ngalaŵa lyajonasiche. 10 Nipele katumetume wala wāusiseye, "Ana wāani wēlewā wākuwala iwalo jwa kwinani jwaatatu wāgombile lipenga lyakwe. Ni ndondwa jajikulungwa jijakolelaga mpela lumilagwile kutyochela kwiunde, ni jagwilile mu liunjili limo mwa maunjili gatatu ga sulo ni pa iliŵa ya meesi. 11 Ndondwa jila javâlanjikwe, "Uŵaŵe." Ni liunjili limo mwa maunjili gatatu ga meesi gaŵâwile, ni wāndu

15 Kwaligongo lyo ali paujo pa chitengu cha umwenye wājinji uŵang'wele gele meesi go wāwile ligongo

cha Akunnungu, ni akwatumichila wēlewo muusi iya kuwāwa kwa meesi. 12 Nipele katumetume jwa

ni chilo pa nyumba jao. Ni wēlewo wākutama pa

chitengu cha umwenye chaŵe nawo ni kwagosa.

16 Nombewo ngajakola sala sooni namose njota,

ngasilyasoma lyuŵa namose ntukuta wakalipa.

17 Pakuwā Mwanangondolo jwali pasikati pa chitengu cha

umwenye chaŵe jwakuchinga jwao ni chiŵalongosye

ku uliŵa wa meesi ga umi. Ni Akunnungu chiŵasyule

misosi jose pa meeso gao."

18 Nipele katumetume jwa kwinani jwa nsano wāgombile lipenga lyakwe. None najiweni ndondwa

jijagwilile pachilambo nombejo jwapegwilwe chiugulilo

cha mbugu chakuugulila Lisimbo lyangali mbesi.

(Abysos g12) 2 Nipele paŵajiugwile mbugu ja

Lisimbo lyangali mbesi, lyosi lyatutwime kutyochela

mwisimbo mula lyaoneche mpela lyosi lyalikututuma

mu ng'aso jajikulungwa. Lyuŵa ni kwiunde kwaunikwe

ligongo lya lyosi lyalikututuma mwisimbo mula.

(Abysos g12) 3 Mu lyosi mo syakopweche sombe

ni kwenela mchilambo, ni syapegwilwe machili

ga kuluma mpela machili ga makoloto. 4

Wāasalile anagajonanje manyasi ga mchilambo,

atamuno chachiŵisi chachili chose, atamuno chitela

chachili chose nambo wāpeteche wāndu pe, aŵala

wānganakola chimanyisyo cha Akunnungu pa usyo

pao. 5 Sombe sila nganisilamulikwa kwaaulaga wāndu

wāla nambo kwapoteka kwa miesi nsano. Upeteche

wao waliji mpela wa likoloto palikunluma mundu. 6

Kele katema ko wāndu tachisosasosa chiwa nambo

ngasachiwona ng'o, tasache kuwa nambo ngawa.

7 Syele sombe syaoneche nti falasi wāŵalichikwe

chile kwa ngondo. Pa mitwe jao paliji ni chindu mpela

singwa jajikolochekwe ni sahabu ni ngope syao

sili chisau ngope sya wāndu. 8 Umbo syao syaliji

sysiale mpela umbo sya achakongwe, ni meeno

gao galiji mpela meeno ga lisimba. 9 Nombewo

wāwete iwalo ya isyano ya kulichenjela pa mitima jao.

Paŵagulukaga, mapapiko gao gatyosyaga lisegwe

mpela lisegwe lya mutuka sya ngondo sya falasi mpela lyuwa ni makongolo gakwe gajimi mpela wajinji pakuuutuka kuputukuputu kwaaula ku ngondo. chanamila sya mootho. 2 Mmakono mwao wakamulile 10 Ni wakwete michila chisau ja makoloto jijasomaga nti miuwa. Kwa jele michila wakwete ukombole wa kwapoteka wandum kwa miesi nsano. 11 Sooni akwete mwenye jwakwatawala nomebo ali katumetume jwa kwinani jwapegwile ulamusi nkati alila Lisimbo lyangali mbesi, liina lyakwe mchibebulania lili Abadoni ni mchigiliki akuwilanjikwa Apolioni, meena ganagawili go malumbo gakwe "Jwakonanga." (Abyssos g12) 12 yo ili ntemela, nkagalemba!" 5 Katumetume jwa Katema kandanda ka kulaga kapitile. Nnole, ndema kwinani junammweni achijimaga mu bahali ni pa siwili sya kulaga sikuwa. 13 Nipele katumetume nsanga jula, waunyakwile nkono wakwe wa kunlyo jwa kwinani jwa sita wagombile lipenga lyao. Ni kwinani, 6 walumbilile kwa liina lya Akunnungu nalipilikene lilo we kopochela mu mbande ncheche sya chilisa chachikolochekwe ni sahabu chichaliji paujo pa Akunnungu. 14 Lilo we lila lyansalile katumetume jwa kwinani jwa sita jula juwakamulile lipenga, "Mwagopole achikatumetume ncheche wa kwinani, waunatwakwe ku lusulo lwekulungwa lwalukuwilanjikwa Efulati!" 15 Wantenga ncheche wala wagopolekwe. Nombewo wauchikwe chile kwa ligongo lya ndawi jijojo ni lyuwa lilyolyo ni mwesi ulaula ni chaka chilachila kuti waulaje yaisisile malinga ni iwatite kusala kwa kang'wa liunjili limo mwa maunjili gatatu ga wandum gagali yalumo. 16 Nipilikene uwanlanjikwe wa wangondo Jambone." 8 Nipele lilo we linalipikene kutyochela waakwesile pa falasi wala waliji milioni mia mbili. 17 kwinani lichiwechetaga none kundanda lyawechete Nkulola kwangu kula, naweni falasi ni wakwela falasi sooni, "Njaule nkatole chitabu cheugule mmakono alinji yeleyi: Waliji ni iwalu ya isyano ya kulichenjela ga katumetume jwa kwinani jwajimi mu bahali ni pa mitima jao yecheju mpela mootho ni kwine buluu pansanga jula." 9 Nipele nanjaulile katumetume jwa mpela kwiunde ni yamanjano mpela utandi wa baluti. kwinani jula, nansalile ambe chitabu cha mwana Mitwe ja falasi wala jaliji mpela mitwe ja masimba, ni chila. Nombejo wasalile kuti, "Njigale ndye, mu mu kang'wa syao mwakopewe mootho ni lyosi ni nkang'wa mwenu chichilyelyepele mpela uchi nambo maganga ga baluti gagakukolela. 18 Liunjili limo mwa maunjili gatatu ga wandum gagali yalumo, lyaulajikwe kwa maputiko gatatu go, yaani mootho ni lyosi ni baluti chitabu cha mwana chila kutyochela pankono wa kwa wandum. 19 Pakuwu nti ja majoka ni kwa michila jo wakombwele kwaluma nti ja machili ga inyama yaikuwilanjikwa falasi galiji mu kang'wa syao ni mmichila jao. Michila jao jaliji ni mitwe iyaakolelaga iyaumile mu kang'wa sya falasi. 20 Ni wandum uwaisigele, wanganaulajikwa ni iputiko itatu yo, nganaleka sambi sya kuipopelela indu iaakolosisye achinsyene. Nganaleka kugapopelela masoka ni inyago ya sahabu ni ya feza ni ya shaba ni ya maganga ni ya itela, indu yangaikukombola kulola pane kupilikana namose kwenda. 21 Namose nganagalauka ni kuleka sambi syao sya kuulaga namose usawi wao namose ikululu yao ni wiyi wao.

10 Nipele nammweni katumetume jwa kwinani jwine jwali ni machili achitulukaga kutyochela kwinani. Waliji aunchikwe ni liunde pamo ni ukunje wa ula waliji pa ntwe wakwe, usyo wao wang'alimaga

mpela lyuwa ni makongolo gakwe gajimi mpela wakamulile chitabu cha mwana cheugule. Waluwisile lukongolo lwo lwa kunlyo mu bahali ni lwa kunchiji pa nsanga. 3 Ni wanyanyisyeye kwannope nti lisimba palikutongola. Paawanyanyisyaga, ilindimo saba ya njasi yajanji kwa lilo we lyekulungwa. 4 Payapikaniche ilindimo saba yo nasachile kulemba. Nambo napilikene lilo we kutyochela kwinani lichitiji, "Malowé ga ilindimo saba go malumbo gakwe "Jwakonanga." (Abyssos g12) 12 yo ili ntemela, nkagalemba!" 5 Katumetume jwa Katema kandanda ka kulaga kapitile. Nnole, ndema kwinani junammweni achijimaga mu bahali ni pa siwili sya kulaga sikuwa. 13 Nipele katumetume nsanga jula, waunyakwile nkono wakwe wa kunlyo jwa kwinani jwa sita wagombile lipenga lyao. Ni kwinani, 6 walumbilile kwa liina lya Akunnungu walutama mowa gose pangali mbesi ni mowa gose pangali mbesi, wagumbile kwinani ni indu yose yaili mwelemo, ni wagumbile chilambo ni indu yose yaili mwelemo, ni wagumbile bahali ni indu yose yaili mwelemo. Watite, "Katema kakulindilila nnope kamasile! (aión g165) 7 Nambo katema katumetume jwa kwinani jwa saba jula pachachiti agombe lipenga waakwesile pa falasi wala waliji milioni mia mbili. 17 kwinani lichiwechetaga none kundanda lyawechete Nkulola kwangu kula, naweni falasi ni wakwela falasi sooni, "Njaule nkatole chitabu cheugule mmakono alinji yeleyi: Waliji ni iwalu ya isyano ya kulichenjela ga katumetume jwa kwinani jwajimi mu bahali ni pa mitima jao yecheju mpela mootho ni kwine buluu pansanga jula." 9 Nipele nanjaulile katumetume jwa mpela kwiunde ni yamanjano mpela utandi wa baluti. kwinani jula, nansalile ambe chitabu cha mwana Mitwe ja falasi wala jaliji mpela mitwe ja masimba, ni chila. Nombejo wasalile kuti, "Njigale ndye, mu mu kang'wa syao mwakopewe mootho ni lyosi ni nkang'wa mwenu chichilyelyepele mpela uchi nambo maganga ga baluti gagakukolela. 18 Liunjili limo mwa maunjili gatatu ga wandum gagali yalumo, lyaulajikwe kwa maputiko gatatu go, yaani mootho ni lyosi ni baluti chitabu cha mwana chila kutyochela pankono wa kwa wandum. 19 Pakuwu nti ja majoka ni kwa michila jo wakombwele kwaluma nti ja machili ga inyama yaikuwilanjikwa falasi galiji mu kang'wa syao ni mmichila jao. Michila jao jaliji ni mitwe iyaakolelaga iyaumile mu kang'wa sya falasi. 20 Ni wandum uwaisigele, wanganaulajikwa ni iputiko itatu yo, nganaleka sambi sya kuipopelela indu iaakolosisye achinsyene. Nganaleka kugapopelela masoka ni inyago ya sahabu ni ya feza ni ya shaba ni ya maganga ni ya itela, indu yangaikukombola kulola pane kupilikana namose kwenda. 21 Namose nganagalauka ni kuleka sambi syao sya kuulaga namose usawi wao namose ikululu yao ni wiyi wao.

11 Nipele napegwile nnasi uwaliji mpela chitela cha kupimila ni kuusalila, "Njaule, nkajipime nyumba ja Akunnungu ni chilisa ni kwawalanga wandum wakopopela mwelemo. 2 Nambo nkalupima luwala lwa paasa lwa nyumba ja Akunnungu, ligongo lupegwilwe kwa wandum waangawa Wayahudi. Ni wanyawo chauiwate musi wauswela kwa miesi alobaini na mbili. 3 None chinaatume waumboni wangu waawili ali awete magunia kuti akalalichile utenga kutyochela kwa Akunnungu kwa mowa elufu moja na

mia mbili na sitini." 4 Wéle wáumboni wávili wo ali wose, wánli ni umwapali, pakuwá nlosisyé machili itela iwlí ya miseituni ni indu iwlí yakuwíchila imuli genu gamakulu, ni kutanda kutawala. 18 Wándu yaikwíma paujo pa Ambuje jwakutawala chilambo. 5 Ni wángawa Wáyahudi wátabumbe, nambo lutumbilo iwlága mundu akusaka kwapoteka, ukukopoka moothi lwenu luiche, ni katema ka kwalamula wáwe. Katema nkang'wa mwao ni kummulaga jwammagongo jo. Ni ka kwapa ntuuka achikapolo wénu wákulondola ni jwaliyose jwakulinga kwapoteka, akuulajikwa kwanti wándu wénu wose, wose wákulikusya liina lyenu, iyoyo. 6 Wányawo akwete ukombole wa kukuugala achanandi ni achakulungwa. Katema kaiche ka kwiunde kuti jikanya ula kwa mówa pakulalichila kwajonanga wákuchijonanga chilambo." 19 Nipele utenga kutyochela kwa Akunnungu. Sooni akwete nyumba ja Akunnungu jajili kwinani jaugulikwe, ni ukombole wa kugatenda meesi gaíve miasi ni ukombole wa kuchiputa chilambo kwa maputiko gakupisyangana katema kakali kose pachasache.

7 Nambo patachimalisyá kuwálanga umboni wao,

chinyama chachikali kutyochela Mwisimbo lyangali mbesi chichimenyane nawo ni kwapunda ni kwaúlagu.

(Abysos g12) 8 Mitembo jao chijisigale mmatala ga mmusi waukulungwa akula kuwáwambikwe Ambuje wao. Liina iya musi wo lili Sodoma pane Misili.

9 Wándu wá kila lukoso ni kila kabilá ni kila iwlécheto, chajilole mitembo jao kwa mówa gatatu ni nusu. Nambo ngaasaka kuti jwali jose ajisiche mitembo jao.

10 Wándu wákulama mchilambo chasangalale ni kupelegana mituuka kwaligongo lya chiwa cha wándu wávili wo. Pakuwá wákulondola wo wáasawisyaga kwannope wándu wákulama mchilambo mo.

11 Nambo nkupita pe mówa gatatu ni nusu, mbumu ja Akunnungu jajikwikanawo umi jajinjile mmitembo mo, nombewo wájimi. Ni wose wáwáwéni wányawo wákamwilé ni lipamba lyalikulungwa.

12 Nipele wákulondola wávili wo wápilikene lilówe lyalikulungwa kutyochela kwinani lili nkwasalila,

"Njise akuno!" Nombewo wákvesile kwinani mu liunde, wámmagongo wáo ali nkwalola. 13 Katema kakoko chatyochele chindendemesi chachikulungwa ni liunjili limo mwa maunjili kumi gagali yalumo

pa musi lyajonasiche ni wándu elufu saba wáwile ligongo lya chele chindendemesi. Nombe wáwásigele wájinjilwe ni lipamba, wáakusisyé Akunnungu wá kwinani.

14 Katema kaañili ka kulaga kapite, nambo katema kaatatu kakulaga kakwika chitema! 15

Nipele katumetume jwa kwinani jwa saba wágombile lipenga lyakwe. Ni malówe gamajinji gamakulungwa gapikaniche kwinani gachitiji, "Sambano umwenye

wa chilambo utendekwe kuwá umwenye wa Ambuje Akunnungu wétu ni Kilisito juwánsagwile awé Jwakuwombola. Nombewo chatawale mówa gose pangali mbesi!" (aïón g165) 16 Nipele, achachekeku ishilini na nne wákulama paujo pa Akunnungu mu itengu yao ya umwenye, wágwile manguku ni kwapopelela Akunnungu, 17 achitiji, "Tukuntogolela alakwe Ambuje Akunnungu Asyene Ukombole

12 Nipele, chimanyisyó chakusimosya chawoneche

kwinani. Kwaliji ni jwankongwe jwambwéchekwe

lyuwi ni lwesti pa sajo syakwe, ni pantwe pakwe paliji ni chindu mpela singwa jajikolochekwe ni ndondwa kumi na mbili.

2 Nombe jwankongwe jo wálijí pa chii. Nipele, wálijí nkulila ligongo lya kupotekwa

ni chilungusi cha kuligopola. 3 Chimanyisyó chine chawoneche kwinani. Kwaliji ni lijoka lyekulungwa

lyechejeu, lyana mitwe saba ni misengo likumi. Pantwe wauli wose paliji ni chindu mpela singwa.

4 Nchila wa lijoka lila, ukujuta liunjili limo mwa maunjili gatatu

ga ndondwa sya kwiunde ni kusiponya pa chilambo. Lijoka lyekulungwa lila lyajimi paujo pa jwankongwe

jula juwálijí chile kuwéleka kuti nkúwéleka pe, akamile

kanache kakwe. 5 Nipele jwankongwe jo wáligopwele

mwanache jwannume, juwáwíchikwe chile kuti wálamule wándu wá ilambo yose kwa nkongojo wa

chisayano. Mwanache jo wányakulikwe ni kunjausya

kwa Akunnungu, pa chitengu chao cha umwenye.

6 Jwankongwe jula wáutuchile kwíuto kwangali wándu.

Liuto liwampanganyichisyé Akunnungu kuti agosekwe

kweleko, kwa mówa elufu moja mia mbili ni sitini.

7 Nipele, kwaliji ni ngondo kwinani. Che Mikaeli,

katumetume jwankulu jwa kwinani ni achikatumetume

achinjakwe wá kwinani wámenyene ni lijoka lila, lijoka

lila pampepe ni wákulamichila wákwe lyamenyene

nawo. 8 Nambo lijoka lila ni wákulamichila wákwe

wáputikwe, nipele wátopolekwe kwinani. 9 Lijoka

yalikulungwa lila, lyaponyekwe paasa. Lyele ni lijoka

lya kalakala lyalikuwilanjikwa Jwachigongomalo pane

Shetani, jwakwalambusa wándu wá chilambo chose.

Jwaponyekwe pachilambo, pampepe ni wákulamichila

wákwe wose. 10 Nipele napilikene lilówe lyalikulungwa

kwinani lichitiji, "Sambano ukulupusyo wa Akunnungu

uiche! Sambano ukulupusyo uiche ni machili ni

umwenye wa Akunnungu wétu ni ulamusi wa Kilisito

jwasagulikwe awé Jwakuwombola! Pakuwá ajula

jwakwaŵechetela achalongo achinjetu paujo pa Nombecho chapegwile ulamusi wa kupanganya Akunnungu aponyekwe paasi. Jwelejo akwaŵechetela masengo kwa miesi alobaini na mbili. 6 Nome muusi ni chilo. 11 Achalongo achinjetu wo wampundile chinyama chachikali chila chatandite kwatukana Shetani kwa machili ga miasi ja Mwanangondolo ni Akunnungu ni kulitukana liina lyao ni liuto lyakutama kwa kwasalila wāndu wāne umboni nkati chikulupi Akunnungu ni wose wākutama kwinani. 7 Sooni chao ku Che Yesu. Nganaunonyela umi wao, chapegwile machili ga kumenyana ngondo ni wāndu wāliji chile kuutyosya mpaka kuwa. 12 Kwayele, wā Akunnungu ni kwapunda. Wapegwile ulamusi nsengwe mmwe kwinani ni wose wākutama mwelemo. wa kwatawala wāndu wā ngoso ni kila chiŵecheto Nambo, ulaje kwa chilambo ni bahali, pakuŵa Ibilisi ni kila chilambo ni kila mitundu. 8 Ni wāndu wose antuluchile ali ni lutumbilo lwalukulungwa, pakuŵa wākutama mu chilambo chaachipopele chinyama akumanyilila kuti gaasigalile moŵa kanandipe." 13 chachikali cho, ikaŵe wēwāla pe wāwalembekwe Lijoka lyo palyaimanyilile kuti liponyekwe paasi meena gao chitandilile kupagwa kwa chilambo mu pa chilambo, lyatandite kummutusya jwankongwe chitabu cha umi cha Mwanangondolo juŵaulajikwe. juŵambeleche mwanganche jwannume jula. 14 Nambo 9 "Wakwete mapikanilo, apikane! 10 Iwaga mundu jwankongwe jula wapegwile mapapiko gaŵili nti ga akusachilwa kujigalikwa migole chajigalikwe migole. kapungu jwankulungwa, kuti akombole kuguluka Iwaga mundu akusachilwa aulajikwe ni lipanga mpaka mwipululu, kwiuto kuchagosekwe uchenene, chaulajikwe ni lipanga. Kwa yele wāndu wā Akunnungu kuti agosekwe kwa yaka itatu ni miesi sita, kwati akusachilwa aŵeje ni upililiu ni chikulupi." 11 lijoka lila ngalikombola kwika. 15 Ni lyele lijoka Nipele nachiweni chinyama chine chachikali chili lyakopwesye meesi gamajinji kutyochela mu kang'wa nkukopoka mu lisi. Chakwete misengo jiŵili jati mwakwe mpela lusulo, kuti gankumbe jwankongwe mpela ja ngondolo ni chaŵechete mpela lijoka jo. 16 Nambo litaka lyankamwisyte jwankongwe lyekulungwa lila. 12 Chinyama cho chaliji ni ukombole jo, litaka lyauunkwiche mpela kang'wa ni kugamila wemalile kutyochela kwa chinyama cha ndanda meesi gagakopwecye nkang'wa mwa lijoka. 17 Lijoka ni wāutumiye ukombole ula paujo pa chinyama. lyantumbilile jwankongwe jula, lyjawile kukumenyana ni iŵelesi ine ya jwankongwe jo, yaani wākugajitichisya makanyo ga Akunnungu ni wākuukamulichisya umboni nkati usyene wausasile Che Yesu.

13 Ni lijoka lila lyajimi mmbwani mwa bahali.

Nipele nachiweni chinyama chachikali chili nkukopoka mu bahali, chana mitwe saba ni misengo likumi ni pachanya pa kila msengo pana chindu mpela singwa. Ni pachanya pa jele mitwe paliji ni meena ga kwatukana Akunnungu. 2 Ni chinyama chachikali chinachiweni cho chalandene ni chisuŵi, ni sajo syakwe chisau chisuŵi ni kang'wa jakwe chisau kang'wa ja lisimba. Lijoka lyo lyachipele chinyama chachikali chila machili gakwe ni chitengu cha ulamusi ni ukombole waujinji. 3 Ntwe umo wa chinyama chachikali chila waoneche kuti waulele liwāngā lyakogoya nnope lilyatyochele ni kukapikwa ni lipanga, nambo liwāngā lyakogoya lyo lyaliji lilamile. Wāndu wose wā pachilambo wāchisimosile chinyama cho ni kuchikuya. 4 Wāndu wose wālilambile lijoka lila ligongo lyachipele chinyama chachikali ukombole wakwe. Nome wāchipopele chinyama achitiji, "Ana wāani wākulandana ni chinyama chi? Ana wāani wākulombola kumenyana nacho?" 5 Nipele chinyama chachikali chila chapegwile ukombole wa kuŵecheta malōwe ga kuligamba ni ga kwatukana Akunnungu.

13 Nipele, chinyama chachikali chaaŵili chatesile imanyisyo yekulungwa yakusimosya paujo pa wāndu namose kutentenda mooto utuluche pachilambo kutyochela kwinani. 14 Kwa ukombole wāwapegwilwe wa kutendekanya imanyisyo yekulungwa yakusimosya paujo pa chinyama chandanda. Wālyungesye wāndu wākutama pachilambo kwakwasalila akolosye chinyago chakulandana ni chinyama chichaliji ni liwāngā lilyatyochele ni kukapikwa ni lipanga ni kulama chila kuti achichimbichisye. 15 Chinyama chaaŵili chila chapegwile machili ga kuchitaga mburu ja umi chinyago cha chinyama cha ndanda kuti chikombole kuŵecheta ni kwaaulaga wāndu wose wāngakuchipopele chinyago cho. 16 Nome wāakanganichisye wāndu wose, achanandi ni achakulungwa, wāchipanje ni wākulaga, wānganawā achikapolo ni achikapolo, kuti atajikwe chimanyisyo pa nkono wao wa kundyo pane ku meeso kwao. 17 Wākanyisye akapagwa mundu jwalirose juchasume pane kusumisya chindu chachili chose akaŵe jwakwete chimanyisyo, yaani liina lya chinyama chila pane uŵalanjikwe wa liina lyakwe. 18 Pelepa pakusachilwa lunda! Jwakwete umanyilisi akukombola kuŵalanga uŵalanje wa chele chinyama, pakuwā

namba jo jili liina lya mundu jumpepe. Syele namba sili mia sita, sitini na sita.

14 Nipele namweni Mwanangondolo ali ajimi pachikwesya cha Sayuni. Pampepe najo paliji ni wāndu laki moja ni elufu alobaini na nne wāwalembekwe pa usyo pao liina lya mwanangondolo ni liina lya Atatigwe. **2** Nipele napilikene liloŵe kutyochela kwinani, liloŵe lyaliji mpela lya meesi gamajinji ni mpela liloŵe lya chilindimo chachikulungwa. Ni lyele liloŵe linalipikene lyaliji mpela maloŵe ga wāndu wākutyalala ching'wenyeng'wenye achigombaga ing'wenyeng'wenye yao. **3** Wajimbaga lujimbo lwa sambano paujo pa chitengu cha umwenye ni paujo pa yepanganyikwe yejumi ncheche ni achachekul. Ni ngapagwa juwākombwele kujiganya lwele lujimbo akawē wāndu mia moja alobaini na nne elufu wāwawombolekwe mchilambo. **4** Wéle wāndu ni wēlewo wānganalisakasya kwa kugona ni achakongwe, nombewo ali wākusalala paujo pa Akunnungu. Aŵa ni wākunkuya Mwanangondolo mwakwaula mose. Wéle wāwombolekwe pasikati ja wāndu wājinji, kuti aŵe mpela sadaka ja milimbu jajikutyochekwa kwa Akunnungu ni kwa Mwanangondolo. **5** Wēlewo ngakukombola kuwēcheta unami kose, nganakola magambo gali gose. **6** Sooni namweni katumetume jwa kwinani jwine ali nkuguluka mwinani, jwana Ngani Jambone ja Akunnungu móva gose pangali mbesi, alalichile kwa wāndu wose wākutama mchilambo ni kwa ilambo yose ni kwa ngosyo syose ni iŵecheto yose ni kwa mitundu jose. (aiōnios g166) **7** Nombewo wāwēchete kwa liloŵe lyekulungwa, "Mwajogope Akunnungu ni kwakusya! Pakuŵa katema ka kwalmala wāndu kaiche. Mwapopelele wēlewo pe wākupangenye Kwinani ni chilambo ni bahali ni isima ya meesi." **8** Katumetume jwa kwinani jwaawâlî wānkuiye ajula jwaandanda nikuti, "Agwile, Babeli jwankulu agwile, Babeli juwapele wāndu wā ilambo yose ang'we divai jakwe. Divai jakwe ja kuchinonyela chikululu." **9** Iyoyo katumetume jwa kwinani jwaataatu wākuiye wēle wāwâlî achiwēchetaga kwa liloŵe lyekulungwa, "Mundu jwalijose jwkuchipopelele chinyama pane chinyago chakwe ni kukunda kutajikwa chimanyisyo pa usyo pakwe pane mu nkono wakwe, **10** chang'we divai ja lutumbilo lwa Akunnungu jajitajikwe mu chikombe cha lutumbilo lwa ni jangawanganya ni meesi. Mundu jo chasauswe munkati mwa maganga ga baluti gagakuulika paujo pa Achikatumetume wā kwinani wāswela ni paujo pa Mwanangondolo. **11** Lyosi lya mootho waukwasausya chilikwele kwinani móva gose

pangali mbesi. Wāwachipopelele chinyama chachikali ni chinyago chakwe ni kutajikwa chimanyisyo cha liina lyakwe, ngaapumulila muusi ni chilo." (aiōn g165)

12 Kwa yele, wāndu wā Akunnungu wākugakamulisyā makanyo ga Akunnungu ni kunkulupilila Che Yesu akusachilwa kola upililiu. **13** Nipele, napilikene liloŵe kutyochela kwinani lichitiji, "Nnembe yelei: akwete upile wāndu wākuwa sambano ali pamo ni Ambuje." Nombe Mbamu akuti, "Elo! Chapumulile kutyochela mmasausyo gao, ni chapegwe ntulilo kwa aila yaitesile." **14** Nipele, naliweni liunde lyeswela ni pa liunde po paliji ni jumo jwali mpela Mwana jwa Mundu. Ali awete chindu mpela singwa cha sahabu mu ntwe wakwe ni mu nkono wakwe ali akamulile chikwakwa chakutema. **15** Iyoyo katumetume jwa kwinani jwine wākopochele mu Nyumba ja Akunnungu ja kwinani ni liloŵe lyekulungwa ni kunsalila juwātemi mwiunde jula kuti, "Njigale chikwakwa chenu nkagungule magungulo, pakuŵa katema ka magungulo kaiche ni magungulo ga chilambo gakomele." **16** Nipele juwātemi penani liunde jula, wāchisungwisye chikwakwa pa chilambo ni kugungula magungulo. **17** Sooni wākopochele katumetume jwa kwinani jwine mu Nyumba ja Akunnungu ja kwinani, nombejo iyoyo ali akamwile chikwakwa chakutema. **18** Katumetume jwa kwinani jwine wākopweche pa chilisa, jwelejo ni jwali ni ulamusi wa pa mootho, ni wānsalile juwākwete chikwakwa chakutema jula kwa liloŵe lyekulungwa, "Nomwe ntolé chikwakwa chenu chakutema, nkakate mikungu ja sabibu ja chilambo, pakuŵa sabibu syakwe sijiwile." **19** Katumetume jwa kwinani jula wāchisungwisye chikwakwa chakwe pa chilambo, wākatile mikungu ja sabibu sya chilambo, wāsitasile mu chombo chakuminyila divai ja lutumbilo lwa Akunnungu. **20** Sabibu sila syaminyikwe peuto pa kuminyila divai papali paasa musi. Ni divai jakopweche peuto pa kuminyila ni ugumbale wakwe waliji mpela mita siwili ni ileu wakwe waliji mpela wa falasi, waliji kilomita mia tatu.

15 Nipele nachiweni chimanyisyo chine kwinani, chachikulungwa ni chakusimonjeka. Paliji ni achikatumetume wā kwinani saba wāna iputiko saba yakumalichisa, pakuŵa mu yeleyo lutumbilo lwa Akunnungu lumalile. **2** Nipele nachiweni chindu mpela bahali jajikolochekwe ni lindala, chachiwanganyiche ni mootho. Sooni naweni wāndu wāwāchipundile chinyama ni chinyago chakwe, ni liina lyakwe likumanyika kwa namba jila. Wéle wāndu wājimi mungulugulu bahali jajikolochekwe ni

lindala ali akamulile ing'wenyeng'wenye iwapiegwile ni kwa chigolochelo.” 8 Nipele katumetume jwa ni Akunnungu. 3 Wajimbaga lujimbo lu che kwinani jwa ncheche wajitile mbale jakwe pa lyuwa, Musa, jwakutumichila jwa Akunnungu ni lujimbo ni lyuwa lyapegwile machili ga kwajocha wandum lwa Mwanangondolo achitiji, “Ambuje Akunnungu kwa mooto wakwe. 9 Nombe wandum wajochekwe ni wa Ukombole wose, ntesile indu yekulungwa ni mooto, sooni wāntukene Akunnungu wāali ni ulamusi yakusimonjeka nnope! Alakwe Mwenye jwa ilambo pa iputiko yose. Nambo nganasaka kugalauka ni yose, matala genu gali gagoloka ni ga usyene! kuleka sambi ni kwakusya Akunnungu. 10 Nipele 4 Ambuje, ana wāani jwanganjogopa, wāani katumetume jwa kwinani jwa nsano wajitile mbale jwanganjukusya liina lyenu? Pakuwa alakwe jikape jakwe pa chitengu cha umwenye cha chinyama ndi wāswela. Wandum wose wā ilambo chachika chachikali chila. Umwenye wakwe watajikwe chipi ni ni kumpopelela, pakuwa masengo genu gambone wandum wātandite kulumanya ndimi syao ligongo lya gaunukulikwe kwa wandum wose.” 5 Pakumala yelei, kupoteka. 11 Ni wāntukene Akunnungu wā kwinani nipele najiweni Nyumba ja Akunnungu kwinani ligongo lya kupotekwa kwao ni ipute yao. Nambo jiugulikwe ni munkati mwakwe mwana lisakasa lya nganagalauka ni kuleka sambi sya ipanganyo yao umboni wausyene. 6 Awāla achikatumetume wā yawamba. 12 Nipele katumetume jwa kwinani jwa kwinani saba wāwakwete iputiko saba, wākopweche sita wajitile mbale jakwe pa lusulo lwekulungwa pa Nyumba ja Akunnungu jila ali awete iwalo lwalukuwālanjikwa Efulati. Meesi gakwe gajumwile, kuti yeswela yakunesima ni nkanda wa sahabu pa mitima jao. 7 Ni jumo jwa wēle wāpanganyikwe wājumi ncheche wapele achikatumetume wā kwinani saba mbale saba sya sahabu sysigumbule lutumbilo lwa Akunnungu, wāali wājumi mōwa gose pangali mbesi. (aiōn g165) 8 Nyumba ja Akunnungu jagumbele lyosi lyalikopweche mu ukulu wa Akunnungu ni machili gakwe. Nganapagwa mundu juwakombwele kwinjila mu Nyumba jila mpaka payamasile iputiko saba ya achikatumetume wā kwinani saba wāla.

16 Nipele napilikene liloŵe lyekulungwa kutyochela pa Nyumba ja Akunnungu lili nkwasalila achikatumetume wā kwinani saba, “Njaule nkajitile pachilambo mbale saba sya lutumbilo lwa Akunnungu.” 2 Nipele katumetume jwaandanda wājawile ni kwita mbale jakwe pachanya chilambo. Nombe yatochele ipute ya koogoya ni ya kuperetka nnope pa wāndu wāwakwete chimanyiso cha chinyama ni wāwāchipopelele chinyago chakwe. 3 Ni katumetume jwaawāili wājatile mbale jakwe mu bahali. Nombe meesi gasandwiche ni kuwa mpela miasi ja mundu jwawile ni yepanganyikwe yose yejumi yaili mu bahali yawile. 4 Ni katumetume jwaattatu wājatile mbale jakwe mu sulo ni mu iliwa ya meesi, nombeyo yasandwiche miasi. 5 Nampikene katumetume jwa kwinani jwakwimilia meesi ali nkusala, “Alakwe Waswela, wānli, ni jumwaliji! Alakwe kwanti nyi nkulamula yaikuti kuwājilwa. 6 Pakuwa wājatile miasi ja wāndu wā Akunnungu ni wākulondola, nomwe mwapele miasi ang'we. Chelecho ni chawājilwe kupochele!” 7 Sooni napilikene liloŵe lyatyochele pa chilisa lili nkusala, “Eloo, Ambuje Akunnungu wā Ukombole wose! Kulamula kwenu kuli kusyene

Ukombole wose. 15 “Mpijane! Une ngwika mpela jwa wiyi! Akwete upile jwelejo jwali chile ali awete iwalo yakwe kuti akajenda matakope akuno ni akunokuno ni kwaseka ni wāndu pachiwāone ali nkwendu matakope.” 16 Nipele masoka gala gaasongangenyemamwenye peuto papakuwālanjikwa kwa Chiebulania Halimagedoni. 17 Nombe katumetume jwa kwinani jwa saba wājatile mbale jakwe mwinani. Liloŵe lyekulungwa lyapikaniche kutyochela pa chitengu cha umwenye mu nyumba ja Akunnungu lili nkusala, “Iteendekwe!” 18 Nipele kwayochele kumesya ni ilindimo ni njasi ni chindendemesi chachikulungwa cha chilambo. Chindendemesi cho chaliji chakogoya kwanno, ni chinganichyoye chitandile Akunnungu paŵāngumbile mundu. 19 Nipele musi waukulungwa ula wagawānyiche mbande sitatu, ni misi ja ilambo yose jagumulikwe. Akunnungu nganauli wālila Babeli musi waukulungwa. Wāung'wesiyeh chikombe cha divai ja lutumbilo lwa lwalukulu. 20 Ilumba yose yapotele ni ikwesya nganiwoneka sooni. 21 Nombe janyele ula ja maganga gamakulungwa gagali ni chisilo, kila liganga kilo hansini ni kwaputa wāndu. Nombewo wāntukene Akunnungu ligongo chiputiko cha ula jila chaliji chekulungwa nnope.

17 Nipele jumo jwa achikatumetume saba û machili gao ni ulamusi wao wose wa kwatawala kwinani juâwali ni mbale saba ûaiche ni âwandu. **14** Chamenyane ni Mwanangondolo, nambo kuusalila, "Njise akuno, chinannosye kulamulikwa kwa Mwanangondolo pamo ni âwala ûâwaawilasile ni jwankongwe jwachigwagwa jula, musi wautawîkwe pa kwasagula ûaali ûakukulupilichika, chiwâpunde meesi gamajinji. **2** Mamwenye ûa mchilambo ûatesile ligongo jwele ali Ambuje jwa achambuje ni Mwenye nawo chikululu, nombe ûakutama mchilambo akolelwé jwa mamwenye." **15** Nipele katumetume jwa kwinani divai ja chigwagwa chakwe." **3** Nipele Mbamu jwa ûwasalile une, "Meesi gamwagaweni pepala paâwatemí Akunnungu ûanyigele ni katumetume ûanongwesye jwachigwagwa jula, jili mipingo ja kila ngoso ni kila mpaka mwilambo. Kweleko nammweni jwankongwe chilambo ni kila chiwêcheto ni kila mitundu. **16** Misengo ali atemi pa chinyama chechejeu chegumbale meena kumi jimwajiweni ni chinyama chila, chiwâchime ga kwatukana Akunnungu. Nombecho chaliji ni mitwe jwakulâwalaâ. Chiwâsumule yose yalinayo ni saba ni misengo likumi. **4** Ni jwankongwe jula ûawete kwaleka makonope, chaalye nyama ja chiilu chakwe ni chiwalo cha sambalau ni chechejeu, ûalisalesye kwatinisa kwa mooto. **17** Pakuwâ Akunnungu ûatasile ni indu yekolochekwe kwa sahabu ni maganga ga mmitima jao achila chakuchisaka kuti chitendekwe kuti ndalamu ni lulu. Nombejo ûakamulile chikombe ajilane achinsyene pe kuchipa chinyama chila ulamusi cha sahabu mu nkono wakwe, chachigumbele indu wakulongsya, mpaka pele malowé ga Akunnungu yaikuchima ni isambo ya usakwa wa chikululu pachigamalile. **18** "Ni jwankongwe jumwambweni jula uli musi waukulungwa waukwalamula mamwenye ûa liina lyanchitemela, "Babeli, musi waukulungwa, pachilambo."

18 Pakumala yeleyo nammweni katumetume jwa kwinani jwine achitulukaga kutyochela kwinani, akwete ulamusi wekulungwa, ni kung'alima kwakwe chilambo chang'alime. **2** Nipele ûanyanyisyé kwa machili achitiji, "Ugwile, Babeli musi wekulungwa ugwise, utendekwe pakutama masoka ni mbumu sili syose syausakwa, utendekwe pakutama ijuni yose ya usakwa ni yaikuchima. **3** Pakuwâ ûandu ûa ilambo yose ûakolelwé divai jakalipa ja chigwagwa cho. Nombe mamwenye ûa pachilambo ûatesile najo chikululu. Nombe ûandu ûa malonda ûa pachilambo ûapatiale ipanje kutyochela ni machili ga tama jakwe ja kusaka kulisengwasya kwanno." **4** Nipele napilikene liloâ line kutyochela kwinani lichitiji "Nkopoche kukwakwe ûandu ûangu! Nkaâwa chindu chimo mu sambi syakwe; Ntakupochela iputo yakwe. **5** Pakuwâ sambi syakwe siunjikene mpaka kwinani, ni Akunnungu aikumbuchile ilewo yakwe. **6** Chimwatendele ilaila mpela iwaitesile kwa ûanyamwe, mwauchisye kaâwili kwa aila iwaitendele ûane. Ngumbasye chikombe chakwe kaâwili chakung'wa chakalipa, mpela iwaitite pakumgumbalichisya mmwe. **7** Mwape masausyo ni ipetesí malinga ni mwakulikusa ni kulipokasya kwakwe kwanno. Pakuwâ akuwecheta muntima mwakwe, 'Ngutawala nti mwenye jwankongwe! Nginima jwambwililwe ni jwanume, Une ngasasupuka namose kanandi' **8** Kwa ligongo lio iputiko yakwe tiiche pa luyâ limo pelyo, chiwa ni kusupuka ni sala. Kupunda ni gelego chajochekwe pa mooto pakuwâ Ambuje Akunnungu ûakwalamula wo, akwete machili." **9** Ni mamwenye

ŵa pa chilambo ūwātasesile najo chigwagwa ni kupoka ūanyakwile lisyago, ūwaliponyisye mu bahali achitiji, pampepe najo chalile ni kwalilila kwa malumbo "Kwanti iyyi musi wa Babeli ni uchijile pakugumulikwa pachaliwone lyosi lya kutinika kwakwe. 10 Chajime kusyene ni ngasiuwoneka sooni. 22 Namose lilöwe kwakutali pakugajogopa masausyo gakwe, achitiji, lya ūwandu ūwakimba ni lilöwe lya ing'wenyeng'wenye "Chanasa, chanasa kukwenu Babeli musi wekulungwa ni ūwakugombga ipeeta ni ūwakugombga mapenga ni wauli ni machili! Pakuŵa kwa katema kamo pe ngasilipikanika sooni mwenumwe ng'o. Nombe fundi kulamulikwa kwenu kuiche!" 11 ŵa malondo ŵa jwa masengo gagali gose ngasaoneka mwenumwe pachilambo chalile ni kusupuka ligongo ngapagwa sooni ng'o namose lisegwe lya lisyago ngasilipikanika mundu jwakusuma malonda gao sooni, 12 ngapagwa mwenumwe sooni ng'o. 23 Namose lilanguka lya sooni jwakusuma malonda ga sahabu ni feza ni lumuli ngasilumulika sooni mwenumwe ng'o. Lilöwe maganga gandalama jajikulungwa ni lulu ni iwalo lya mlombela ni jwakulombwa ngasilipikanika sooni yeswela ni iwalo ya sambalau ni iwalo ya halili ni kukwenu ng'o. ŵAmalonda ūwenu ūaliji ni machili iwalo yechejeu, itela yose yakununjila uchenene, ni pachilambo ni usawi wenu walyungasisye ūwandu wose yoombo yose yekolochecke ni misengo ja ndembo ni ūa chilambo." 24 Wele musi wa Babeli walamlilikwe yose yesepkwe mu itela ya ndalamala jajikulungwa, kwa ligongo mu nkati mwakwe jawoneche miasi ja ni yoombo yose ya shaba ni ya chisyano ni yombo ūkulondola ūa Akunnungu ni ūwandu ūa Akunnungu ya malumalu, 13 ni mdalasini ni iliki ni ubani ni mauta gambone ni divai ni mauta ga seituni ni utandi wambone ni ngano ni ng'ombe ni ngondolo ni falasi ni mutuka ja kukwekwelemya ni falasi ni achikapolo namose umi wa ūandu. 14 ūandu ūa malonda ūala ūwansalile jwankongwe jula, "Indu yose ya kusalala imwasakaga mme nayo isoŵile, ni chipanje ni kulapikwa kummutwiche ni ngannyiwona sooni ng'o." 15 ūandu ūa malonda ūwāsasichile ni jwelejo musi ula, chajime kwakutalika kwaligongo lya kogopa masausyo gakwe gakaika kwasimana ni ūwanyawo. 16 Chalile ni kulila kwamalumbo achitiji, "Chanasa! Chanasa kwa au musi wekulungwa wu. ūwasyoŵelele kuwala iwalo yeswela, ni ya sambalau ni yechejeu ni kuliilemba kwa indu yaikolochecke kwa sahabu ni indu yekolochecke kwa maganga ga ndalamala jajikulungwa ni kuwala lulu! 17 Kwa katema kamo pe ipanje yejinji yanti jeji namuna ji ijonasiche." ūVakusilongosya meli ni ūwakwenda mu bahali ni ūwakupanganya masengo mu meli ni ūandu wose ūwakutenda malonda kwa litala lya bahali ūwajimi kwakutalika. 18 ūWaliweni lyosi lya musi wo ni kuti, "Ngapagwa kose musi wekulungwa mpela musi wu." 19 ūWalitasile luundu pa mitwe jao kulosya kulilasika kwao, ūalisile kwa lilöwe ni kulila kwa malumbo achitiji "Kulaga! Kulaga kwa musi wekulungwa! Musi wati wose ūwali ni ngalawa syasikulungwa syasikwenda mmeesi ūwasichile kutyochela ni ipanje yakwe yejinji. Nambo kwa katema kamo pe usoyesye indu yose." 20 Nsangalale mmwe kwinani! Nsangalale ūwanyamwe ūandu ūa Akunnungu pamo ni achinduna ni ūkulondola ūa Akunnungu! Kwaligongo lya indu yaikopochele mmusi ula, pakuŵa Akunnungu aulamwile kwa ligongo lya ipanganyo yampanganichisye ūwanyamwe! 21 Nipele katumetume jwa kwinani jwali ni machili

19 Pagamasile gelego napilikene lilöwe kutyochela kwinani mpela lilöwe lyekulungwa lya mpingo wa ūandu ūwajini lichitiji, "Alapikwe Akunnungu! Ukulupusyo ni ukulu ni machili ili ya Akunnungu wetu. 2 Ulamus i wakwe uli wa usyene ni wagoloka. Anlamwile jwankongwe jwachigwagwa jwakumanya nnope, juwachinyenjile chilambo ni chikululu chao. Akunnungu annagasisye kwaligongo lya kwaulaga ūkutumichila ūwao!" 3 Nombewo kaawili ūtatite, "Alapikwe Akunnungu! Lyosi lya mooto waukutinisa musi ula likukwela mwinani moŵa gose pangali mbesi!" (aiōn g165) 4 Ni achakulungwa ishilini na nne ūala ni yepanganyikwe yejumi ncheche ūaligwisise manguku ni kwappolela Akunnungu ūkutama pa chitengu cha umwenye. ūtatite, "Eloo! Alapikwe Akunnungu!" 5 Nipele lilöwe lyakopochele pa chitengu cha umwenye lichitiji, "Mwalape Akunnungu wetu mwanya achikapolo ūwakwe wose, ūwanyamwe ūwankwajogopa ūlelewo, achakulungwa ni achanandi!" 6 Nipele napilikene lilöwe mpela lilöwe lya mpingo wa ūandu ūwajini sooni mpela ila lilöwe lya meesi gamanjinji gagakwilima ni sooni mpela ila lilöwe lya ilindimo ichitiji, "Alapikwe Akunnungu! Pakuŵa Ambuje Akunnungu wetu, ūa Ukombole wose ali Mwenye. 7 Ayaga tusengwe ni kusangalala, twakusye Akunnungu kwa ukulu wakwe, pakuŵa ulombela wa Mwanangondolo uiche ni mwali jwaulombela ali chile. 8 Mwali jwaulombela jo akundikwe kuwala chiwalo chachikunyesima nnope." Pakuŵa chiwalo chachikunyesima cho gali masengo gambone ga ūandu ūa Akunnungu. 9 Pelepo katumetume jwa kwinani ūwasalile une, "Nnembe gelega: Akwete upile ūlelewo ūwāulanjikwe ku chakulya cha ulombela

wa Mwanangondolo." Wāsalile sooni, "Agaga gali maloŵe ga usyene ga Akunnungu. 10 None wāaulajikwe ni lipanga lilyatynosile nkang'wa mwa naligwisiye manguku paujo pa makongolo gakwe kuti naapopelele." Nambo wāsalile, "Ngasintenda yeleyo, uneji ndili jwakutumichila jwa Akunnungu mpela mmwe ni mpela achinjenu wākuukulupila umboni nkati usyene uŵauunukwile Che Yesu. Usyene uŵauunukwile Che Yesu wo ukutyochela kwa Mbamu jwa Akunnungu jwakwakamuchisya wāndu kusala utenga kutyochela kwa Akunnungu." 11 Pelepo nakuweni kwinani kweuguche, nombeko kwana falasi jwanswela. Ni jwakwesile pachanya pakwe akuwilanjika Jwakukulupilichika ni Jwausyene, sooni akwalamula wāndu ni kumenyana ngondo kwa litala lyambone paujo pa Akunnungu. 12 Meeso gao galiji mpela lilamba lya mooto, ni pantwe pao wāwete indu yejinij mpela singwa sysa chīmwenye. Akwete liina lyalembechekwe lyangakulimanyilila jwine akaŵe asyene wo. 13 Wāwasile chiwalo chetōwelele mmiasi, ni liina lyaoy likuŵilanjika, "Lilōŵe lya Akunnungu." 14 Ni mipingo ja wāndu wāngondo wā kwinani jankuiye jichikwelaga falasi wāswela ni kuwala iwalo yakunyesima nnope. 15 Ni mu kang'wa mwao likutyochela lipanga lyakutema kuti wāpute wāndu wā ilambo yose. Nombejo chalongosye kwa nkongojo wa chisyano. Nombejo chiwakasanye wāndu nti mundu jwakuminya sabibu peuto pakuminyila divai ja lutumbilo lwekulu Iwa Akunnungu wāali ni Ukombole. 16 Mu chakuwala chakwe ni mchiiga chakwe lilembekwe liina lyalikuti "Mwenye jwa mamwenye ni Ambuje jwa achambuje." 17 Nipele nammweni katumetume jwa kwinani ali ajimi pa lyuŵa. Wānyanyisye ni kuisalila ijuni yose iyagulukaga mwinani, "Njise! Ni kusongangana pamo ku chakulya chachikulu cha Akunnungu. 18 Njise kunlye iilu ya mamwenye ni ya achakulu wā ngondo ni ya wāndu wā machili ni ya falasi ni wākukwela falasi wāo, njise kundye iilu ya wāndu wose wāganataŵikwa ni achikapolo, wākuchiimbichikwa ni wāngakuchimbichikwa." 19 Nipele nachiweni chinyama pamo ni mamwenye wā mchilambo ni wāndu wāo wā ngondo ali asongangene pamo kuti amenyane ni juŵatemi pa falasi jwanswela pamo ni wāndu wā ngondo wākwe. 20 Nambo chinyama chila chakamwilwe pamo ni jwakulondola jwa unami juŵapangenyne imanyisyo peuto pa wānyawo. Kwayele imanyisyo yo yalyungesye wāndu wālalij ni alama ja chinyama chila ni kuchipopelele chinyago chakwe. Chinyama chila ni jwakulondola jwa unami, wose wāwili wāponyekwe ali wājumi mu litanda lya mooto lyaligumbele maganga ga baluti gagakukolela. (Limne Pyr g3041 g4442) 21 Wāndu wā ngondo wākwe juŵatemi pa falasi jwanswela. Ni ijuni yose yajikwite kwa minou ja aŵala wāaulajikwe.

20 Nipele nammweni katumetume jwa kwinani achiikaga kutyochela kwinani mu nkono wakwe akamulile chiugulilo cha Lisimbo lyangali mbesi pamo ni unyolo wekulungwa. (Abyssos g12) 2 Wālikamwile ljoka, alila ljoka lya kalakala lyalikuŵilanjika Jwachigongomalo pane Shetani ni kulitāwa minyolo kwa yaka elufu moja. 3 Katumetume jwa kwinani wāliponyele ljoka mu Lisimbo lyangali mbesi, wāugele nnango wa kwinjilila kweleko ni wāwīsile chimatilo kuti akakombola sooni kwalyungasya wāndu wā ilambo mpaka pachiimale yaka elufu moja. Nambo pachiimale yele yaka chasachilwe kugopolekwa sooni kwa katema kakajipi. (Abyssos g12) 4 Nipele naiweni itengu ya umwenye ni wāndu wātemi mwelemo, wēle wāndu wāpegwile ukombole wa kulumula. Nasiweni mbumu sysa wāndu wāwākatikwe mitwe ligongo wālalij nkwasalila wāndu wāne umboni wa ngani ji Che Yesu ni kulalichila Lilōŵe lya Akunnungu. Aŵāŵa nganachipolela chinyama ni chinyago chakwe atamuno nganatagwa chīmanyililo pa usyo pao namose mmakono gao. Sooni wāpegwile umi, ni wātawele pamo ni Kilisito yaka elufu moja. 5 Wāndu wāne wāwāsigele mwa wāwāwile nganapegwa umi mpaka imalile yaka elufu moja. Aku ni kusyuka kwaandanda. 6 Akwetenje upile, sooni mmbaya kukwawo wāndu wose wā Akunnungu aŵala wāali nkusyuka kwaandanda ku. Chiwa chaaŵili ngachikola machili pachanya pao, chaaŵe wāmbopesi wā Akunnungu ni wā Kilisito, nombewo chalongosye pamo nawo nti mamwenye kwa yaka elufu moja. 7 Katema pachimalile yaka elufu moja, Shetani chaugulikwe mkutawīkwa kwakwe. 8 Nombejo pachakopoche chatande kwalambusa wāndu wāpwingene kila mbande ja pachilambo, wāndu wo akuŵilanjka Gogi ni Magogi. Shetani chiwāsanganganye pamo kwaligongo lya ngondo. Nombewo chaaŵe achajinji mpela nsanga wa kumbwanı. 9 Wāpite mchilambo chose, wālisyungwile likambi lya wāndu wā Akunnungu ni musi waunonyelwe ni Akunnungu. Nambo watulwiche mooto kutyochela kwinani ni kwatinisya. 10 Nipele, Jwaulamba juŵalambusyaga wāndu jula wāponyekwe mu litanda lya maganga ga baluti gagakukolela, ni mwelemo mwana chinyama chachikali ni jwakulondola jwa unami, ni wose chasauswe muusi ni chilo, moŵa gose pangali mbesi. (aiōn g165, Limne Pyr g3041

g4442) 11 Nipele nachiweni chitengu cha umwenye chachikulungwa cheswela ni ajula juwātemi pa chitengu cho. Kwinani ni chilambo yatisile paujo pao ni nganilipagwa liuto kwa ligongo lyao. 12 None naweni wāndu wāwaliji awile achakulungwa ni achanandi ali ajimi paujo pa chitengu cha umwenye, ni itabu ili iugulikwe. Ni chitabu chiine chaugulikwe chele ni chitabu cha umi. Wāndu wāwaliji awile wālamulikwe malinga ni ipanganyo yao, mpela yaitite kulembekwa mu itabu. 13 Bahali jakopwesye wāndu wāwaliji awile wāwaliji nkati mwakwe, chiwa ni kwiuto kwa wāndu wāwile kwakopwesye wāndu wāwaliji awile wāwaliji nkati mwao. Jwalijose wālamulikwe malinga ni ipanganyo yakwe. (Hadēs g86) 14 Nipele chiwa ni kwiuto kwa wāndu wāwile yaponyekwe mu litanda lya mooto. Lyele litanda lya mooto lyo lili chiwa chaaŵili. (Hadēs g86, Limnē Pyr g3041 g4442) 15 Mundu jwalijose jwangawoneka liina lyakwe kulembekwa mu chitabu cha umi, wāponyekwe pa litanda lya mooto. (Limnē Pyr g3041 g4442)

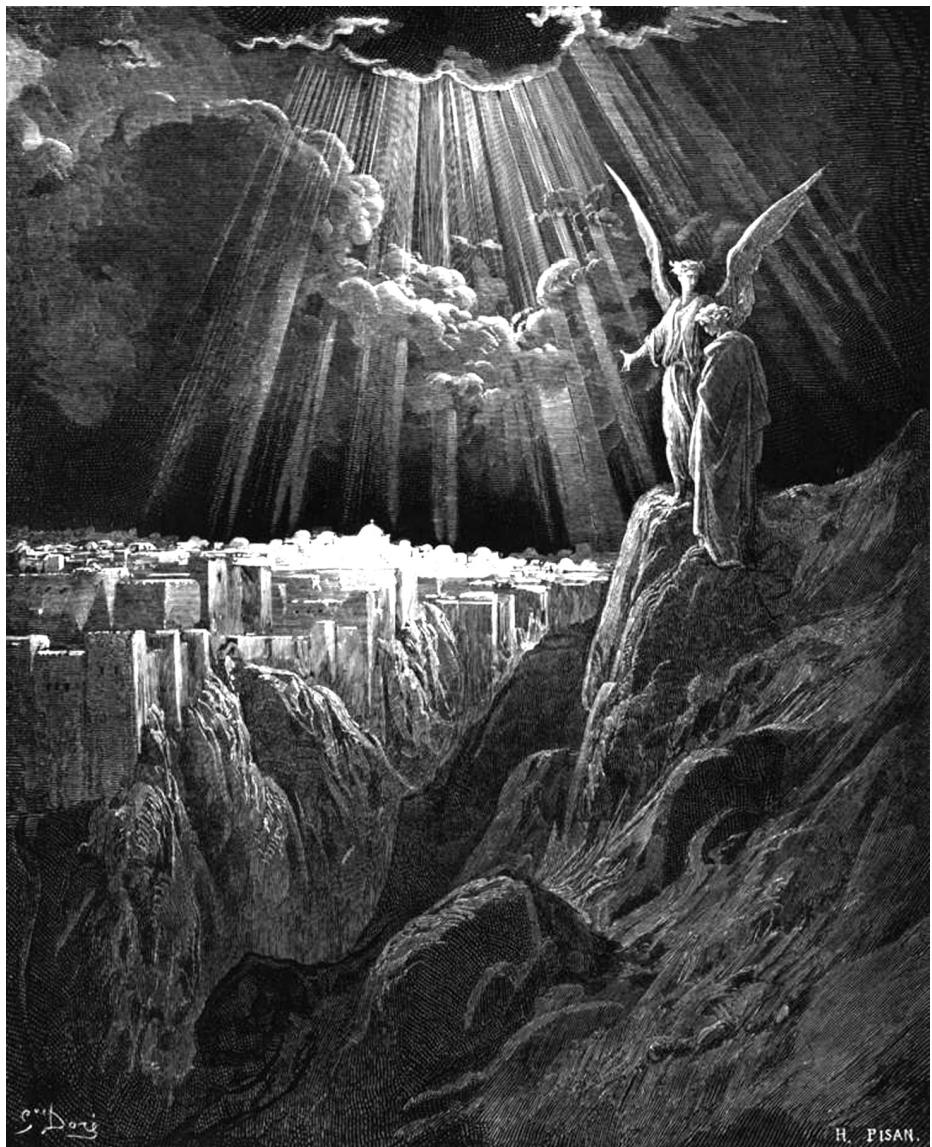
21 Nipele nakuweni kwinani kwa sambano ni chilambo cha sambano. Pakuŵa kwinani kwaandanda ni chilambo cha ndanda ipiite, ni bahali nganijipagwa sooni. 2 None nauweni musi wauswela, Yelusalemu ja sambano, uchitulukaga kutyochela kwinani kwa Akunnungu uli uŵichikwe chile, mpela mwali jwaaulombela jwaŵichikwe chile kwa wankwakwe. 3 Napilikene liloŵe lyekulungwa kutyochela pa chitengu cha umwenye lichtiji, "Nhole! Kumusi kwa Akunnungu kuli pasikati ja wāndu! Nombewo chatame pasikati ja wānyawo nombe wānyawo chaaŵe wāndu wākwe. Akunnungu asyene chatame nawo ni chaaŵe Akunnungu wāo. 4 Welewo chiŵasyule misosi jao jose. Chiwa ngachipagwa sooni, atamuno ngaipagwa ipetes, atamuno kulila, atamuno masauko sooni, pakuŵa indu yose ya kalakala ipiite!" 5 Nipele jwakutama pa chitengu cha umwenye jula wāŵechete, "Nhole! Yose nquipanganya ya sambano." Sooni wāsalile, "Nnembe indu yi, pakuŵa aga maloŵe gali gakukulupilichika ni gasyene!" 6 Nipele wāsalile, "Gamasile! Une ndili Alufa ni Omega, yaani, Jwakuitandisa indu yose ni Jwakumalichisa indu yose. Jwakwete njota chinaape meesi ga kung'wa kutyochela mu uliŵa wa meesi ga umi pangali malipilo. 7 Juchapunde chapochele gelega, ni une chime Akunnungu jwao, nombejo chaaŵe mwanangu. 8 Nambo wāndu wā woga ni wāndu wāngakukulupilila ni wāndu wā wamba ni wā kuulaga ni wāndu wā chigwagwa ni wāndu wā usaŵi ni wāndu wākuchipopelela chinyago ni wāndu wā

umanī wose, liuto lyao lili litanda lya maganga gaakukolela mootho, chele chili chiwa chaaŵili." (Limnē Pyr g3041 g4442) 9 Nipele jumo jwa achikatutemume wā kwinani saba jwali ni mbale saba syasigumbele iputiko saba ya mbesi wāiche ni kuusalila, "Njise! Ni une chinannosye mwali jwaaulombela, wānkawake Mwanangondolo." 10 Nipele Mbumu jwa Akunnungu wānongwesye ni katutemume jwa kwinani jo wānyigele mpaka kuchikwesya chachileu. Wānosisye musi weswela yaani Yelusalemu uchitulukaga kutyochela kwinani kwa Akunnungu, 11 uching'alimaga kwa ukulu wa Akunnungu. Musi wo kung'alima kwakwe kukulandana ni lilanguka lya liganga lya ndalamā jekulungwa lyalikuŵilanjkwa yaspi, lyalikuchenga mpela lindala. 12 Sooni musi wo waliji ni likumba lyalileu ni lyalikulungwa, lilyaliji ni minango kumi na mbili, ni kila nnango umo wagosekwē ni katutemume jwa kwinani. Ni pachanya pa kila nnango palembekwe liina limo mwa meena ga ngosyo kumi na mbili sysa wāndu wā ku Islaeli. 13 Mbande syose syaliji ni minango jitatu, kulikupokpa lyuŵa kwana minango jitatu ni kumpoto kwana minango jitatu ni kulikutiŵila lyuŵa kwana minango jitatu ni kulujenda kwana minango jitatu. 14 Likumba lya wele musi lyataŵikwe pachanya misingi ja maganga kumi na mbili ni pa misingi jo galembekwe meena ga achinduna kumi na mbili wā Mwanangondolo. 15 Katutemume jwa kwinani juŵāvechetaga none wālijii ni chitela cha kupimila chachikolochekwe ni sahabu, kuti akombole kuupima musi ni minango jakwe ni makumba gakwe. 16 Nipele musi ula waliji ni mbande nccheche syakulandana, uele ni mapana gakwe yalandene, wāupimile musi ula kwa chitela chakwe, uele ni wipi ni lisusa, mpela maili elufu moja na mia tano. 17 Katutemume jwa kwinani jula wāpimile likumba lya musi ula, lyaliji makono sitini kwa chipimo chiŵasyowēlele wāndu. 18 Lyele likumba lyaliji litaŵikwe kwa maganga gamachejeu ga ndalamā jekulungwa gagakuŵilanjkwa yasipi ni musi usyene waliji utaŵikwe ni sahabu jambone, jajikuchenga mpela lindala. 19 Maganga gagataŵile nsingi wa likumba lyo kusyungula musi gakolochekwe ni maganga ga ndalamā. Nsingi waandanda wataŵikwe kwa maganga gamachejeu gagali mpela maganga ga yasipi, ni nsingi waŵili waliji wa maganga ga safilo ni nsingi waatatu wa maganga ga kalikedoni ni nsingi waancheche wa maganga ga sumalidi, 20 nsingi wa nsano waliji wa salidoniki ni nsingi wa sita waliji wa akiki ni nsingi wa saba waliji wa kilisolito ni nsingi wa nane waliji wa sabalajadi ni nsingi wa tisa waliji wa manjano ni nsingi wa kumi waliji wa kilișopilosu ni nsingi wa kumi na moja waliji wa yasinto ni nsingi wa kumi na

mbili waliji wa ametisito. 21 Ni minango jajikulungwa ni junaiplikene ni kwiwona yele indu yo. Panamasile kumi na mbili jila, kila umo wakolochekwe kwa lulu kupilikana ni kwiwona, nalgewisise pa makongolo jimo. Litala lyekulungwa lya musi lyakolochekwe ga jwele katumetume jwa kwinani juwanosisye kwa sahabu jambone jajikuchenga mpela lindala. 22 une yele indu yo, ni nasachile kwapopelela. 9 Mmusi ula nganinajiwona Nyuumba ja Akunnungu, Nambo wélewo wásalile une, "Nkatenda yeleyo! pakuwa Ambuje Akunnungu wá Ukombole ni Une ndili jwakutumichila mpela mmwe ni achapwenu Mwanangondolo alinji pelepo, kwayele Nyuumba wakulondola ni wose wákwitichisa utenga wauli ja Akunnungu ngajikusachilwa. 23 Nipele mu musi mu chitabu chi. Mwapopelele Akunnungu!" 10 Sooni mo ngamukusachilwa lyuwa liwale atamuno lwesti, wásalile une, "Malowé ga kulondola gagali mu chitabu pakuwa ukulu wa Akunnungu ukwalanguchisa chi nkagasisa mpela chantemela, pakuwa katema kwa lumuli lwakwe Iwaluli Mwanangondolo. 24 ka kumalichikwa kwakwe kawandichile. 11 Sambano Wandu wá ilambo chatame mu lyele lilanguka jwakutendekanya yangalimate ajendelechele kutenda ni mamwenye wá ilambo yose chauichisyé musi yangalimate ni jwausakwa apunde kutendekanya ya wo ukulu. 25 Minango jekulungwa ja musi ula usakwa. Ni jwakutendekanya yaili yambone apunde ngajugalikwa kose, pakuwa ngachipagwa chilo. kutendekanya yaili yambone ni jwali jwanswela 26 Wandu wose wá ilambo chaiichisyé ukulu ni apunde kuwa jwanswela." 12 Che Yesu wátite, luchimbichimbi mmusi mo. 27 Nambo chachili chose "Mpikane! Ngwika chitema ni mituuka jichinampe chakunyakala ngachijinjila mwelemo ng'o, atamuno jwalirose mwenumwe malinga ni masengo gakwe. 13 mundu jwalirose jwakuintendekanya yakuchima pane Une ndili Alufa ni Omega, Jwandanda ni Jwambesi, ya unami. Nambo chajinjile awála pe wáwalembekwe Junguitandisa indu yose ni Junguiichisyá kumbesi." meena gao mu chitabu cha umi cha Mwanangondolo.

22 Nipele katumetume jwa kwinani wáanosisye lusulo lwa meesi gagakwikanago umi gagakung'alima mpela lindala, gachityochelaga pa chitengu cha umwenye wa Akunnungu ni Mwanangondolo. 2 Lwele lusulo, meesi gakwe gajilimaga pa mbindikati ja litala lyalikulungwa lya musi. Mwingulugulu litanda paliji ni chitela cha umi chachikusogola isogosi mala kumi na mbili pachaka, ni masamba gakwe gali ntela wa kwalamya Wandu wá ilambo yose. 3 Ngapagwa chindu chachilicho se chachilwesekwe ni Akunnungu chachichiwoneche pa musi wo. Chitengu cha umwenye wa Akunnungu ni cha Mwanangondolo chichiwe mu wele musi, ni wakutumichila wakwe Akunnungu chiwápopele. 4 Nombewo chiwáwone ku meeso kwakwe ni liina lyao chililembekwe pa usyo pao. 5 Chilo ngachipagwa sooni, atamuno ngaasaka lulanga lwa lumuli pane lyuwa, pakuwa Ambuje Akunnungu chiwáalanguchisyé, nombewo chalongsye nti mamwenye mówa gose pangali mbesi ni mówa gose pangali mbesi. (aión g165) 6 Nipele katumetume jwa kwinani wásalile une, "Malowé ga gali gausyene ni gakulupilichika. Ambuje Akunnungu wakwapa Mbumu jwakwe wakulondola, wántumile katumetume jwao jwa kwinani wálosye wakutumichila wao indu yaikusachilwa ikopochele pangakáwa." 7 Che Yesu akusala, "Mpilikane! Ngwika chitema! Jwana upile jwelejo jwakugakamulichisyá malowé ga kulondola gagali mu chitabu chi." 8 Une che Yohana,

14 Akwete upile wéle wákuchapa yakuwala yao, kuti akundikwe kwinjila mminango ja musi ni kulya isogosi ya chitela cha umi. 15 Nambo Wandu wakuitendekanya yangalumbana wáali mpela mbwa, ni wásawi ni Wandu wá chigwagwa ni Wandu wá kuulaga ni Wandu wakupopelela inyago ni wose wákwanonyela kuwécheta ya unami, ngaajinjila ng'o mu musi wo. 16 "Une, Che Yesu, nantumile katumetume jwa kwinani jwangu kusala ngani si, mu mipingo ja Wandu wakunkulupilila Kilisito. Uneji ndili jwa uwélesi u che Daudi, ndili ndondwa ja ng'andu jajikung'alima." 17 Mbamu jwa Akunnungu ni mwali jwaulombela akuti, "Njise!" Jwakugapilikana malowé ga, akusachilwa asale, "Njise!" Ni mundu jwakwete njota, ajise, ni mundu jwakusaka meesi gagali ni umi ajigale pangali malipilo. 18 Une che Yohana ngwajamuka wose wakuupilikana umboni wa malowé ga kulondola gagali mu chitabu chi: Mundu jwalirose juchajonjchesye chindu chachili chose mu yelei, Akunnungu chiwálagasye kwa iputiko yailembekwe mwelemu. 19 Mundu jwalirose atyosyaga lilo wélyaliloyose mmalowé ga ngani sya kulondola gagali mu chitabu chi, Akunnungu chiwásumule liunjili lyakwe lya chitela cha umi ni kultyosya liuto lyakwe mmusi weswela, aula waulembekwe mu chitabu chi. 20 Che Yesu jwakusala nkati ngani ji, akuti ili isyene, "Eloo, ngwika chitema." Eloo! Njise Ambuje Che Yesu! 21 Ngunsachila umbone wa Ambuje uwé ni wanyamwe wose. Eloo.

None nauweni musi wauswela, Yelusalemu ja sambano, uchitulukaga kutyochela kwinani kwa Akunnungu uli uwîchikwe chile, mpela mwali jwaulombela jwawichikwe chile kwa wankwakwe. Napilikene lilöwe lyekulungwa kutyochela pa chitengu cha umwenye lichitiji, "Nhole! Kumusi kwa Akunnungu kuli pasikati ja wându! Nombewo chatame pasikati ja wanyawo nombe wanyawo chaaŵe wându wakwe. Akunnungu asyene chatame nawo ni chaaŵe Akunnungu wao.

Chiunukuko 21:2-3

Reader's Guide

Ciyawo at AionianBible.org/Readers-Guide

The Aionian Bible republishes public domain and Creative Common Bible texts that are 100% free to copy and print. The original translation is unaltered and notes are added to help your study. The notes show the location of eleven special Greek and Hebrew Aionian Glossary words to help us better understand God's love for individuals and for all mankind, and the nature of afterlife destinies.

Who has the authority to interpret the Bible and examine the underlying Hebrew and Greek words? That is a good question! We read in 1 John 2:27, "*As for you, the anointing which you received from him remains in you, and you do not need for anyone to teach you. But as his anointing teaches you concerning all things, and is true, and is no lie, and even as it taught you, you remain in him.*" Every Christian is qualified to interpret the Bible! Now that does not mean we will all agree. Each of us is still growing in our understanding of the truth. However, it does mean that there is no infallible human or tradition to answer all our questions. Instead the Holy Spirit helps each of us to know the truth and grow closer to God and each other.

The Bible is a library with 66 books in the Protestant Canon. The best way to learn God's word is to read entire books. Read the book of Genesis. Read the book of John. Read the entire Bible library. Topical studies and cross-referencing can be good. However, the safest way to understand context and meaning is to read whole Bible books. Chapter and verse numbers were added for convenience in the 16th century, but unfortunately they can cause the Bible to seem like an encyclopedia. The Aionian Bible is formatted with simple verse numbering, minimal notes, and no cross-referencing in order to encourage the reading of Bible books.

Bible reading must also begin with prayer. Any Christian is qualified to interpret the Bible with God's help. However, this freedom is also a responsibility because without the Holy Spirit we cannot interpret accurately. We read in 1 Corinthians 2:13-14, "*And we speak of these things, not with words taught by human wisdom, but with those taught by the Spirit, comparing spiritual things with spiritual things. Now the natural person does not receive the things of the Spirit of God, for they are foolishness to him, and he cannot understand them, because they are spiritually discerned.*" So we cannot understand in our natural self, but we can with God's help through prayer.

The Holy Spirit is the best writer and he uses literary devices such as introductions, conclusions, paragraphs, and metaphors. He also writes various genres including historical narrative, prose, and poetry. So Bible study must spiritually discern and understand literature. Pray, read, observe, interpret, and apply. Finally, "*Do your best to present yourself approved by God, a worker who does not need to be ashamed, properly handling the word of truth.*" 2 Timothy 2:15. "*God has granted to us his precious and exceedingly great promises; that through these you may become partakers of the divine nature, having escaped from the corruption that is in the world by lust. Yes, and for this very cause adding on your part all diligence, in your faith supply moral excellence; and in moral excellence, knowledge; and in knowledge, self-control; and in self-control patience; and in patience godliness; and in godliness brotherly affection; and in brotherly affection, love. For if these things are yours and abound, they make you to be not idle nor unfruitful to the knowledge of our Lord Jesus Christ,*" 2 Peter 1:4-8.

Glossary

Ciyawo at AionianBible.org/Glossary

The Aionian Bible un-translates and instead transliterates eleven special words to help us better understand the extent of God's love for individuals and all mankind, and the nature of afterlife destinies. The original translation is unaltered and a note is added to 64 Old Testament and 200 New Testament verses. Compare the meanings below to the Strong's Concordance and Glossary definitions.

Abyssos g12

Greek: proper noun, place

Usage: 9 times in 3 books, 6 chapters, and 9 verses

Meaning:

Temporary prison for special fallen angels such as Apollyon, the Beast, and Satan.

aīdios g126

Greek: adjective

Usage: 2 times in Romans 1:20 and Jude 6

Meaning:

Lasting, enduring forever, eternal.

aiōn g165

Greek: noun

Usage: 127 times in 22 books, 75 chapters, and 102 verses

Meaning:

A lifetime or time period with a beginning and end, an era, an age, the completion of which is beyond human perception, but known only to God the creator of the aiōns, Hebrews 1:2. Never meaning simple endless or infinite chronological time in Greek usage. Read Dr. Heleen Keizer and Ramelli and Konstan for proofs.

aiōnios g166

Greek: adjective

Usage: 71 times in 19 books, 44 chapters, and 69 verses

Meaning:

From start to finish, pertaining to the age, lifetime, entirety, complete, or even consummate. Never meaning simple endless or infinite chronological time in Koine Greek usage. Read Dr. Heleen Keizer and Ramelli and Konstan for proofs.

eleēsē g1653

Greek: verb, aorist tense, active voice, subjunctive mood, 3rd person singular

Usage: 1 time in this conjugation, Romans 11:32

Meaning:

To have pity on, to show mercy. Typically, the subjunctive mood indicates possibility, not certainty. However, a subjunctive in a purpose clause is a resulting action as certain as the causal action. The subjunctive in a purpose clause functions as an indicative, not an optative. Thus, the grand conclusion of grace theology in Romans 11:32 must be clarified. God's mercy on all is not a possibility, but a certainty. See ntgreek.org.

Geenna g1067

Greek: proper noun, place

Usage: 12 times in 4 books, 7 chapters, and 12 verses

Meaning:

Valley of Hinnom, Jerusalem's trash dump, a place of ruin, destruction, and judgment in this life, or the next, though not eternal to Jesus' audience.

Hades g86

Greek: proper noun, place

Usage: 11 times in 5 books, 9 chapters, and 11 verses

Meaning:

Synonomous with Sheol, though in New Testament usage Hades is the temporal place of punishment for deceased unbelieving mankind, distinct from Paradise for deceased believers.

Limnē Pyr g3041 g4442

Greek: proper noun, place

Usage: Phrase 5 times in the New Testament

Meaning:

Lake of Fire, final punishment for those not named in the Book of Life, prepared for the Devil and his angels, Matthew 25:41.

Sheol h7585

Hebrew: proper noun, place

Usage: 66 times in 17 books, 50 chapters, and 64 verses

Meaning:

The grave or temporal afterlife world of both the righteous and unrighteous, believing and unbelieving, until the general resurrection.

Tartaroō g5020

Greek: proper noun, place

Usage: 1 time in 2 Peter 2:4

Meaning:

Temporary prison for particular fallen angels awaiting final judgment.

Glossary +

AionianBible.org/Bibles/Chiyawo---Yao/Noted

Glossary references are below. Strong's Hebrew and Greek number notes are added to 64 Old Testament and 200 New Testament verses. Questioned verse translations do not contain Aionian Glossary words and may wrongly imply *eternal* or *Hell*. * The note placement is skipped or adjusted for verses with non-standard numbering.

Abyssos

Luka 8:31
Wåloma 10:7
Chiunukuko 9:1
Chiunukuko 9:2
Chiunukuko 9:11
Chiunukuko 11:7
Chiunukuko 17:8
Chiunukuko 20:1
Chiunukuko 20:3

Masengo 3:21
Masengo 15:18
Wåloma 1:25
Wåloma 9:5
Wåloma 11:36
Wåloma 12:2
Wåloma 16:27
1 Wåkolinto 1:20
1 Wåkolinto 2:6
1 Wåkolinto 2:7
1 Wåkolinto 2:8
1 Wåkolinto 3:18
1 Wåkolinto 8:13
1 Wåkolinto 10:11
2 Wåkolinto 4:4
2 Wåkolinto 9:9
2 Wåkolinto 11:31
Wagalatia 1:4
Wagalatia 1:5
Waefero 1:21
Waefero 2:2
Waefero 2:7
Waefero 3:9
Waefero 3:11
Waefero 3:21
Waefero 6:12
Wäfilipi 4:20
Wäkolosai 1:26
1 Timoseo 1:17
1 Timoseo 6:17
2 Timoseo 4:10
2 Timoseo 4:18
Tito 2:12
Wäebulania 1:2
Wäebulania 1:8
Wäebulania 5:6
Wäebulania 6:5
Wäebulania 6:20
Wäebulania 7:17
Wäebulania 7:21
Wäebulania 7:24
Wäebulania 7:28
Wäebulania 9:26
Wäebulania 11:3
Wäebulania 13:8
Wäebulania 13:21
1 Petulo 1:23

1 Petulo 1:25
1 Petulo 4:11
1 Petulo 5:11
2 Petulo 3:18
1 Yohana 2:17
2 Yohana 1:2
Yuda 1:13
Yuda 1:25
Chiunukuko 1:6
Chiunukuko 1:18
Chiunukuko 4:9
Chiunukuko 4:10
Chiunukuko 5:13
Chiunukuko 7:12
Chiunukuko 10:6
Chiunukuko 11:15
Chiunukuko 14:11
Chiunukuko 15:7
Chiunukuko 19:3
Chiunukuko 20:10
Chiunukuko 22:5

aïdios

Wåloma 1:20
Yuda 1:6

1 Wåkolinto 3:18
1 Wåkolinto 8:13
1 Wåkolinto 10:11
2 Wåkolinto 4:4
2 Wåkolinto 9:9
2 Wåkolinto 11:31
Wagalatia 1:4
Wagalatia 1:5
Waefero 1:21
Waefero 2:2
Waefero 2:7
Waefero 3:9
Waefero 3:11
Waefero 3:21
Waefero 6:12
Wäfilipi 4:20
Wäkolosai 1:26
1 Timoseo 1:17
1 Timoseo 6:17
2 Timoseo 4:10
2 Timoseo 4:18
Tito 2:12
Wäebulania 1:2
Wäebulania 1:8
Wäebulania 5:6
Wäebulania 6:5
Wäebulania 6:20
Wäebulania 7:17
Wäebulania 7:21
Wäebulania 7:24
Wäebulania 7:28
Wäebulania 9:26
Wäebulania 11:3
Wäebulania 13:8
Wäebulania 13:21
1 Petulo 1:23

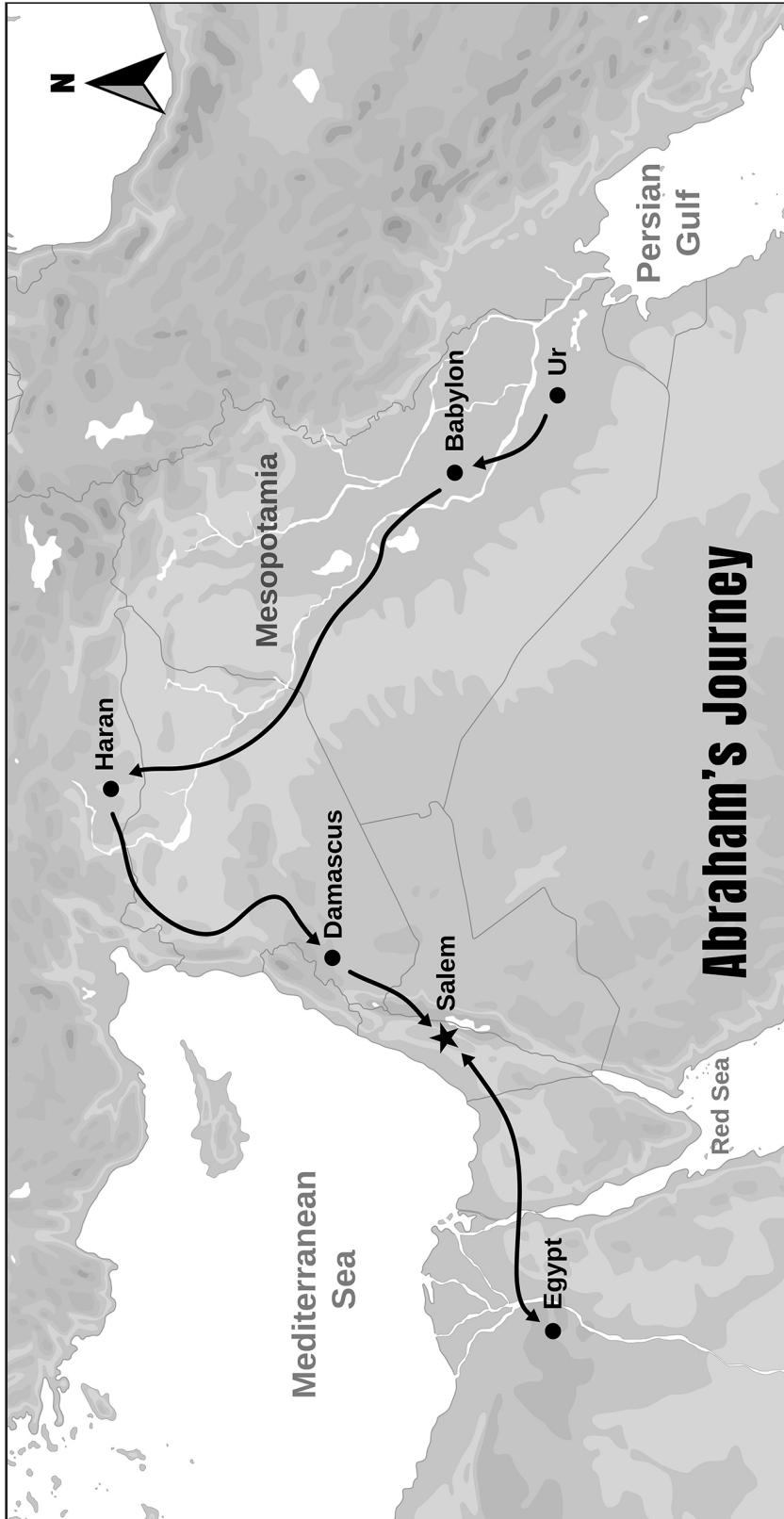
Chiunukuko 1:6
Chiunukuko 1:18
Chiunukuko 4:9
Chiunukuko 4:10
Chiunukuko 5:13
Chiunukuko 7:12
Chiunukuko 10:6
Chiunukuko 11:15
Chiunukuko 14:11
Chiunukuko 15:7
Chiunukuko 19:3
Chiunukuko 20:10
Chiunukuko 22:5

aiōnios

Matayo 12:32
Matayo 13:22
Matayo 13:39
Matayo 13:40
Matayo 13:49
Matayo 21:19
Matayo 24:3
Matayo 28:20
Maliko 3:29
Maliko 4:19
Maliko 10:30
Maliko 11:14
Luka 1:33
Luka 1:55
Luka 1:70
Luka 16:8
Luka 18:30
Luka 20:34
Luka 20:35
Yohana 4:14
Yohana 6:51
Yohana 6:58
Yohana 8:35
Yohana 8:51
Yohana 8:52
Yohana 9:32
Yohana 10:28
Yohana 11:26
Yohana 12:34
Yohana 13:8
Yohana 14:16

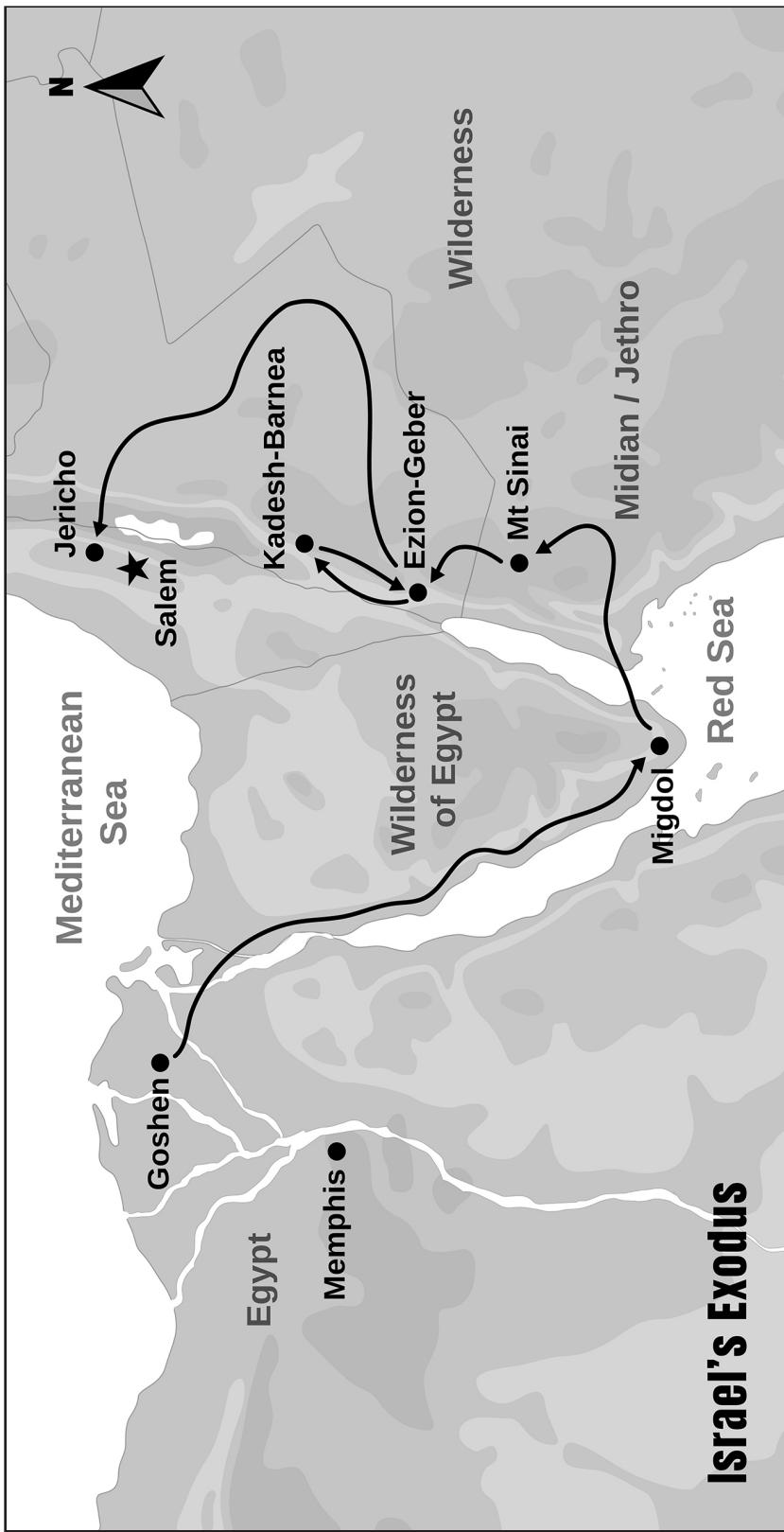
Matayo 18:8
Matayo 19:16
Matayo 19:29
Matayo 25:41
Matayo 25:46
Maliko 3:29
Maliko 10:17
Maliko 10:30
Luka 10:25
Luka 16:9
Luka 18:18
Luka 18:30
Yohana 3:15
Yohana 3:16
Yohana 3:36
Yohana 4:14
Yohana 4:36
Yohana 5:24
Yohana 5:39
Yohana 6:27
Yohana 6:40
Yohana 6:47
Yohana 6:54
Yohana 6:68

Yohana 10:28	Maliko 9:45	Psalms 116:3
Yohana 12:25	Maliko 9:47	Psalms 139:8
Yohana 12:50	Luka 12:5	Psalms 141:7
Yohana 17:2	Yakobo 3:6	Proverbs 1:12
Yohana 17:3		Proverbs 5:5
Masengo 13:46	Hadēs	Proverbs 7:27
Masengo 13:48	Matayo 11:23	Proverbs 9:18
Waloma 2:7	Matayo 16:18	Proverbs 15:11
Waloma 5:21	Luka 10:15	Proverbs 15:24
Waloma 6:22	Luka 16:23	Proverbs 23:14
Waloma 6:23	Masengo 2:27	Proverbs 27:20
Waloma 16:25	Masengo 2:31	Proverbs 30:16
Waloma 16:26	1 Walolinto 15:55	Ecclesiastes 9:10
2 Walolinto 4:17	Chiunukuko 1:18	Song of Solomon 8:6
2 Walolinto 4:18	Chiunukuko 6:8	Isaiah 5:14
2 Walolinto 5:1	Chiunukuko 20:13	Isaiah 7:11
Wagalatia 6:8	Chiunukuko 20:14	Isaiah 14:9
2 Wasesalonike 1:9		Isaiah 14:11
2 Wasesalonike 2:16	Limnē Pyr	Isaiah 14:15
1 Timoseo 1:16	Chiunukuko 19:20	Isaiah 28:15
1 Timoseo 6:12	Chiunukuko 20:10	Isaiah 28:18
1 Timoseo 6:16	Chiunukuko 20:14	Isaiah 38:10
2 Timoseo 1:9	Chiunukuko 20:15	Isaiah 38:18
2 Timoseo 2:10	Chiunukuko 21:8	Isaiah 57:9
Tito 1:2		Ezekiel 31:15
Tito 3:7	Sheol	Ezekiel 31:16
Filimoni 1:15	Genesis 37:35	Ezekiel 31:17
Waebulania 5:9	Genesis 42:38	Ezekiel 32:21
Waebulania 6:2	Genesis 44:29	Ezekiel 32:27
Waebulania 9:12	Genesis 44:31	Hosea 13:14
Waebulania 9:14	Numbers 16:30	Amos 9:2
Waebulania 9:15	Numbers 16:33	Jonah 2:2
Waebulania 13:20	Deuteronomy 32:22	Habakkuk 2:5
1 Petulo 5:10	1 Samuel 2:6	
2 Petulo 1:11	2 Samuel 22:6	Tartaroō
1 Yohana 1:2	1 Kings 2:6	2 Petulo 2:4
1 Yohana 2:25	1 Kings 2:9	
1 Yohana 3:15	Job 7:9	Questioned
1 Yohana 5:11	Job 11:8	2 Petulo 2:17
1 Yohana 5:13	Job 14:13	
1 Yohana 5:20	Job 17:13	
Yuda 1:7	Job 17:16	
Yuda 1:21	Job 21:13	
Chiunukuko 14:6	Job 24:19	
	Job 26:6	
eleēsē	Psalms 6:5	
Waloma 11:32	Psalms 9:17	
	Psalms 16:10	
Geenna	Psalms 18:5	
Matayo 5:22	Psalms 30:3	
Matayo 5:29	Psalms 31:17	
Matayo 5:30	Psalms 49:14	
Matayo 10:28	Psalms 49:15	
Matayo 18:9	Psalms 55:15	
Matayo 23:15	Psalms 86:13	
Matayo 23:33	Psalms 88:3	
Maliko 9:43	Psalms 89:48	

Abraham's Journey

Kwa chikulupi, che Iblahimu Ḧanjitichiye Akumungu apala pañawiliñjikwe ajaulé ku chilambo chivalanjikwe ni Akumungu kuti chiné chao.
Wayosile pa chilambo chao ni kwauila kwauila kwauila kwauila - Ḫaebularia 11:8

"When Pharaoh had let the people go, God didn't lead them by the way of the land of the Philistines, although that was near; for God said, 'Lest perhaps the people change their minds when they see war, and they return to Egypt'" Exodus 13:17

Mediterranean
Sea

Sidon
Tyre
Caesarea-
Philippi

Galilee
Capernaum
Bethsaida

Cana
Nazareth

Sychar

Samaria

Ephraim

Jerusalem ★

Bethany

Bethlehem

Judea

► Egypt

Decapolis

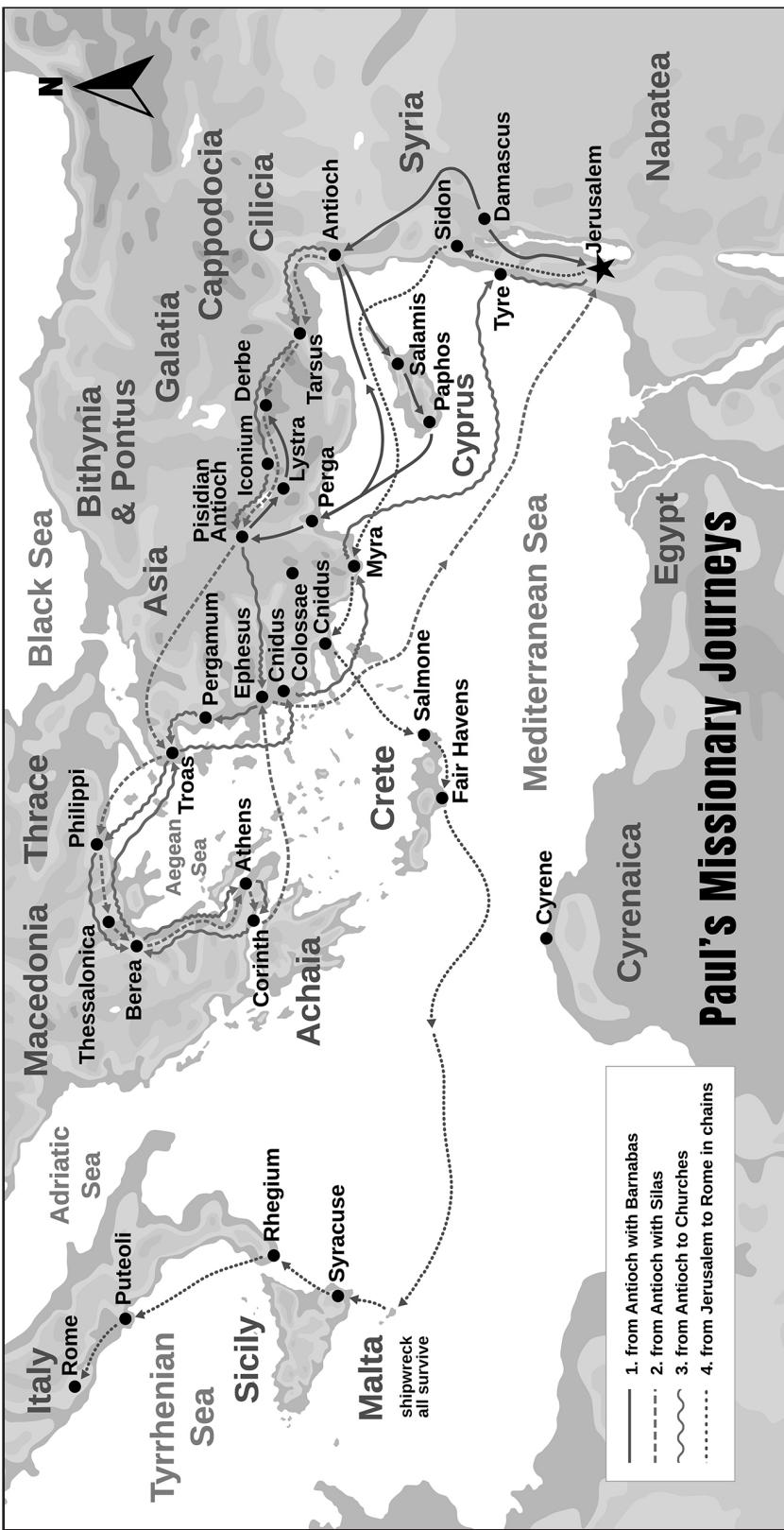
Peraea

Jericho

Jesus' Journeys

Pakuuwa Mwana jwa Mundu nganaika kukutumichiiwa, nambo aiche kuku tosya umi wao kwa kwawombola wawu wajinji. - Maliko 10:45

Paul's Missionary Journeys

Une che Paolo, jwakutumichila ju Che Yesu Killito, nguchilemba chikatalata chi. Akumungu amilasile me nduna ni asagwile naatalichile wändu Ngani jao Jambone. - Waloma 1:1

Creation 4004 B.C.

Adam and Eve created	4004
Tubal-cain forges metal	3300
Enoch walks with God	3017
Methuselah dies at age 969	2349
God floods the Earth	2349
Tower of Babel thwarted	2247
Abraham sojourns to Canaan	1922
Jacob moves to Egypt	1706
Moses leads Exodus from Egypt	1491
Gideon judges Israel	1245
Ruth embraces the God of Israel	1168
David installed as King	1055
King Solomon builds the Temple	1018
Elijah defeats Baal's prophets	896
Jonah preaches to Nineveh	800
Assyrians conquer Israelites	721
King Josiah reforms Judah	630
Babylonians capture Judah	605
Persians conquer Babylonians	539
Cyrus frees Jews, rebuilds Temple	537
Nehemiah rebuilds the wall	454
Malachi prophesies the Messiah	416
Greeks conquer Persians	331
Seleucids conquer Greeks	312
Hebrew Bible translated to Greek	250
Maccabees defeat Seleucids	165
Romans subject Judea	63
Herod the Great rules Judea	37

(The Annals of the World, James Usher)

Jesus Christ born 4 B.C.

New Heavens and Earth

- Christ returns for his people
- 1956 Jim Elliot martyred in Ecuador
- 1830 John Williams reaches Polynesia
- 1731 Zinzendorf leads Moravian mission
- 1614 Japanese kill 40,000 Christians
- 1572 Jesuits reach Mexico
- 1517 Martin Luther leads Reformation
- 1455 Gutenberg prints first Bible
- 1323 Franciscans reach Sumatra
- 1276 Ramon Llull trains missionaries
- 1100 Crusades tarnish the church
- 1054 The Great Schism
- 997 Adalbert martyred in Prussia
- 864 Bulgarian Prince Boris converts
- 716 Boniface reaches Germany
- 635 Alopen reaches China
- 569 Longinus reaches Alodia / Sudan
- 432 Saint Patrick reaches Ireland
- 397 Carthage ratifies Bible Canon
- 341 Ulfilas reaches Goth / Romania
- 325 Niceae proclaims God is Trinity
- 250 Denis reaches Paris, France
- 197 Tertullian writes Christian literature
- 70 Titus destroys the Jewish Temple
- 61 Paul imprisoned in Rome, Italy
- 52 Thomas reaches Malabar, India
- 39 Peter reaches Gentile Cornelius
- 33 Holy Spirit empowers the Church

(Wikipedia, Timeline of Christian missions)

Resurrected 33 A.D.

What are we? ►			Genesis 1:26 - 2:3	
How are we sinful? ►			Romans 5:12-19	
Where are we?			Innocence	
			Eternity Past	Creation 4004 B.C.
► Who are we?	God	Father	John 10:30 God's perfect fellowship	Genesis 1:31 God's perfect fellowship with Adam in The Garden of Eden
		Son		
		Holy Spirit		
	Mankind	Living	Genesis 1:1 No Creation No people	Genesis 1:31 No Fall No unholy Angels
		Deceased believing		
		Deceased unbelieving		
	Angels	Holy		
		Imprisoned		
		Fugitive		
		First Beast		
		False Prophet		
		Satan		
Why are we? ►			Romans 11:25-36, Ephesian 2:7	

Mankind is created in God's image, male and female He created us

Sin entered the world through Adam and then death through sin

When are we?

Fallen				Glory				
Fall to sin No Law	Moses' Law 1500 B.C.	Christ 33 A.D.	Church Age Kingdom Age	New Heavens and Earth				
1 Timothy 6:16 Living in unapproachable light				Acts 3:21 Philippians 2:11 Revelation 20:3				
John 8:58 Pre-incarnate		John 1:14 Incarnate	Luke 23:43 Paradise	God's perfectly restored fellowship with all Mankind praising Christ as Lord in the Holy City				
Psalm 139:7 Everywhere		John 14:17 Living in believers						
Ephesians 2:1-5 Serving the Savior or Satan on Earth								
Luke 16:22 Blessed in Paradise								
Luke 16:23, Revelation 20:5,13 Punished in Hades until the final judgment				Matthew 25:41 Revelation 20:10				
Hebrews 1:14 Serving mankind at God's command								
2 Peter 2:4, Jude 6 Imprisoned in Tartarus								
1 Peter 5:8, Revelation 12:10 Rebelling against Christ Accusing mankind				Revelation 20:13 Thalaasa				
				Revelation 19:20 Lake of Fire				
				Revelation 20:2 Abyss				

For God has bound all over to disobedience in order to show mercy to all

Destiny

Ciyawo at AionianBible.org/Destiny

The Aionian Bible shows the location of eleven special Greek and Hebrew Aionian Glossary words to help us better understand God's love for individuals and for all mankind, and the nature of after-life destinies. The underlying Hebrew and Greek words typically translated as *Hell* show us that there are not just two after-life destinies, Heaven or Hell. Instead, there are a number of different locations, each with different purposes, different durations, and different inhabitants. Locations include 1) Old Testament *Sheol* and New Testament *Hadēs*, 2) *Geenna*, 3) *Tartaroō*, 4) *Abyssos*, 5) *Limnē Pyr*, 6) *Paradise*, 7) *The New Heaven*, and 8) *The New Earth*. So there is reason to review our conclusions about the destinies of redeemed mankind and fallen angels.

The key observation is that fallen angels will be present at the final judgment, 2 Peter 2:4 and Jude 6. Traditionally, we understand the separation of the Sheep and the Goats at the final judgment to divide believing from unbelieving mankind, Matthew 25:31-46 and Revelation 20:11-15. However, the presence of fallen angels alternatively suggests that Jesus is separating redeemed mankind from the fallen angels. We do know that Jesus is the helper of mankind and not the helper of the Devil, Hebrews 2. We also know that Jesus has atoned for the sins of all mankind, both believer and unbeliever alike, 1 John 2:1-2. Deceased believers are rewarded in Paradise, Luke 23:43, while unbelievers are punished in Hades as the story of Lazarus makes plain, Luke 16:19-31. Yet less commonly known, the punishment of this selfish man and all unbelievers is before the final judgment, is temporal, and is punctuated when Hades is evacuated, Revelation 20:13. So is there hope beyond Hades for unbelieving mankind? Jesus promised, "*the gates of Hades will not prevail*," Matthew 16:18. Paul asks, "*Hades where is your victory?*" 1 Corinthians 15:55. John wrote, "*Hades gives up*," Revelation 20:13.

Jesus comforts us saying, "*Do not be afraid*," because he holds the keys to *unlock* death and Hades, Revelation 1:18. Yet too often our Good News sounds like a warning to "*be afraid*" because Jesus holds the keys to *lock* Hades! Wow, we have it backwards! Hades will be evacuated! And to guarantee hope, once emptied, Hades is thrown into the Lake of Fire, never needed again, Revelation 20:14.

Finally, we read that anyone whose name is not written in the Book of Life is thrown into the Lake of Fire, the second death, with no exit ever mentioned or promised, Revelation 21:1-8. So are those evacuated from Hades then, "*out of the frying pan, into the fire?*" Certainly, the Lake of Fire is the destiny of the Goats. But, do not be afraid. Instead, read the Bible's explicit mention of the purpose of the Lake of Fire and the identity of the Goats, "*Then he will say also to those on the left hand, 'Depart from me, you cursed, into the consummate fire which is prepared for... the devil and his angels,'*" Matthew 25:41. Bad news for the Devil. Good news for all mankind!

Faith is not a pen to write your own name in the Book of Life. Instead, faith is the glasses to see that the love of Christ for all mankind has already written our names in Heaven. "*If the first fruit is holy, so is the lump*," Romans 11:16. Though unbelievers will suffer regrettable punishment in Hades, redeemed mankind will never enter the Lake of Fire, prepared for the devil and his angels. And as God promised, all mankind will worship Christ together forever, Philippians 2:9-11.

Disciple All Nations

Nipele njau'e, nkaatende wandu wa ilambo yose awé wakulijiganya wangu, nchabatisyaga kwa liina lyá Atati ni lyá Mwana ni lyá Mbamu jiwa Akunungu. - Matayo 28:19

